

འབྲེད་ཀྱི་ཕ་དཀོན་བྱུང་བྱ་མཆོ།

ཚེ་མ་པ་པོ། མཁས་བྱུང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་།

སེར་མེས་ཀྱི་མཆོད་ཆེན་མོ་ཚེ་མ་པོ་གྲགས་།

༡༡། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསལ་བ་འདྲུས་
བའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཚུམ་བཤོ། མཁས་གྲུབ་དག་ལེགས་དཔལ་བཟང་།
མེད་ཀྱིས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལྟོ་མ་སྒྲིག་པར་།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།

SJRB-0054

སྐུ་འབྲུམ་དགོན་པའི་ཤིང་པར་མ་ཕྱིར་བརྒྱུང་ཡོད།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཚུལ་སྤྲིག་ཁང་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཅོས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམ་ས་སྤེལ་བྱས།

༡༠༡༤ ལོའི་ཁྱོ་བརྒྱ་གཉིས་པར་གསར་དུ་བསྤྲིགས།

༡༠༢༠ ལོའི་ཁྱོ་ཡཾ་ཆེས་༡༤ལ་བསྐྱར་སྤྲིག་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་བྱ་བྲང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་བྱ་བྲང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གཤམ་བསྐྱར་དང་བཅོས་སྤྲིག་གི་གྲོ་ལ་སྡེ་རྩུ་མཚོ།

དེབ་འདིའི་པར་སྐྱོན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

དཀར་ཆག

མཛད་པ་པོ་རོ་སྟོང་།	v
ཁྱུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།	xi
ལྷུ་བ་པ་པོ་རྟེན་གྱི་མཆན་ཉིད།	༡
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷ་པོ་ལྟོ་སྒྲིལ་དགོས་པར་བསྟན་པ།	༡༩
གང་དུ་ལྷུ་བ་པའི་གནས་གྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ།	༢༤
རིམ་ལྷུ་བ་པའི་མཛད་རྟེན་གསལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༢༧
དང་པོའི་སྟོང་བ་བཤད་པ།	༣༩
ཐོག་མར་རིམ་ལྷ་པོ་བའི་རིམ་བ་བཤད་པ།	༣༩
ཆོག་མཁན་ཞིང་མཆོད་ཅིང་སྟོང་བ་བཟུང་བ།	༣༩
བསྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་བསྟོན་པ།	༤༩
དང་པོ་སྟོང་བའི་མཛད་རྟེན་གསལ་དངོས་བཤད་པ།	༤༥
འཆི་བ་ཆོས་སྐྱེད་འཁྱེད་པའི་རྣམ་འབྱོར་ལྷག་མོས།	༤༥
གང་དུ་འཆོར་བའི་གནས་གཞུང་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ།	༤༥
སྟོང་ལྷ་མ་ཞིག་ནས་སྟོང་བའི་བསྐྱེད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཡོ་ཤེས་གྱི་ས་བསྟོན་པ།	༤༦
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ལྷ་སྟོང་ཉིད་བསྟོན་མི་དགོས་པའི་དོགས་བཤད་པ།	༤༦
སྟོང་ཉིད་བསྟོན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།	༤༦
སྐབས་འདིར་སྟོང་ཉིད་བསྟོན་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།	༤༧
རྟོ་རྟེན་ས་བསྐྱེད་ནས་གཞུང་ཡས་ཁང་བསྟོན་པ།	༥༡

འཁོར་བྱ་བའི་རྟེན་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ།	༡༤༩
ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྟ་དགོད་པ།	༡༤༧
འགྲོ་བ་གང་དང་མཐུན་པར་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ།	༡༤༧
དེ་དང་མཐུན་པར་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་བཤད་པ།	༡༥༩
བསྐྱེད་ཅིང་མ་གྱིས་སྤྱད་གཞི་སྤྱོད་པའི་དོན་བཤད་པ།	༡༥༩
ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ་བཤད་པ།	༡༥༧
ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱེད་པ་བཤད་པ།	༡༥༦
ལྷག་མོས་དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་བཤད་པ།	༡༥༧
བར་དོ་ལོངས་སྤྱད་འཁྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ།	༡༥༩
སྤྱད་གཞི་བར་དོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	༡༥༩
དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༦༩
སྤྱུལ་སྤྱོད་པའི་མཁས་སྤྱོད་པ།	༡༦༧
སྤྱད་གཞི་མངལ་དུ་སྤྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༦༦
སྤྱད་གཞི་དང་སྤྱོད་པའི་ཕྱི་ཆོས་མཐུན་སྟོན་པ་བཤད་པ།	༡༦༧
དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱུལ་སྤྱོད་པའི་མཁས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༦༧
ལུས་ལ་ལྟ་འགོད་པ་སོགས་སྤྱད་གཞི་དང་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༦༩
ལུས་དཀྱིལ་བསྟོན་ཚུལ་ཁྲུ་ཁྲུ་བཤད་པ།	༡༦༩
སྟོན་གསུམ་ཁྲུ་ཁྲུ་སྤྱུལ་སྤྱོད་པའི་མཁས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༧༩
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་འཛིན་བཤད་པ།	༡༨༩

ལས་རྒྱལ་མཆོག་བཤད་པ།	༡༡༩
ཐུན་དངོས་དང་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ།	༡༡༩
ཟ་ཐིག་གི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ།	༡༡༩
བརྒྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ།	༡༢༡
ཁྱེ་བ་ལ་སྤྱོད་བཤུགས་པའི་ཁོར་བཞེངས་པ།	༡༢༢
བསྟོན་ཅིང་མཆོད་ལ་བདུད་ཅི་མུང་བ།	༡༢༧
ཉེ་བར་བསྐྱུ་བའི་ཆོ་ག་བཤད་པ།	༡༢༩
ཐུན་མཆོམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ།	༡༢༩
ལུས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཆོ་ག་.....	༡༣༥
ཁ་ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ།	༡༣༦
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་གོམས་ཚུལ།	༡༤༠
ཐུན་བཞིའི་མདོན་རྟོགས་བསྟོམ་ཚུལ།	༡༤༠
དམིགས་པ་སྐྱོང་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ།	༡༤༣
བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆོད་བཤད་པ།	༡༤༥
བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་དངོས་བྱུང་བསྐྱུ་བ་པའི་རྣམ་གཞག།	༡༧༡
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག་	༢༠༡

མཛད་པ་པོ་འོ་སྟོན།

མཁས་གྲུབ་དག་ལེགས་དཔལ་བཟང་། གྱི་ལོ་ ༡༣༡༥ ལོར་གཙང་ལ་སྟོན་ཚུ་ལོག་ཏུ་
འབྱུངས། བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། བསོད་ནམས་བཟ་ཤིས་གཉིས་ཀྱང་འདི་ཉིད་དང་ཡབ་
ཡུམ་གཅིག་པའི་སྐུ་མཆེད་ཡིན།

༡༣༤༡ ལོ་དགྲུང་གངས་བདུན་གྱི་སྐབས་མཁས་གྲུབ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཆོན་ལས་དགེ་ཚུ་ལ་
གྱི་སྟོམ་པ་བཞེས་པའི་མཆོན་ལ་སྦྲར་གྱི་མཁས་གྲུབ་དག་ལེགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་
བ་བསྐྱན་པས། མཁས་གྲུབ་དག་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་།

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ལས་ཆོད་མ་དང་། མངོན་པ་གོང་ལོག །དབུ་པར་འདུལ་བ་བཅས་
གསན་ནས་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དཔལ་ས་སྐུ་བའི་ལམ་འབྲས་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་
དང་། བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན། བཏ་ཆེན་ན་བཟའ་བ་གསུམ་ལས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྟོར་
གང་མང་གསན།

དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ ༡༤༠༠ ལོར་པོ་དོང་པཏ་ཆེན་འཛིགས་མེད་གྲགས་པས་རིགས་
གཉིར་དགག་པའི་གཞུང་བཅུམས་ཉེ་དམ་བཅའ་མཛད་པར་རྗེ་འདི་ཉིད་གཙང་ངམ་རིང་དུ་ཐེབས་
ཉེ་ཆོད་སླེང་མཛད། སྐབས་དེར་བཀྲ་བཏག་བགྱིས་པའི་ཆོག་རྣམས་གཞིར་བཟུང་སྟེ་དགྲུང་ལོ་
ཉིར་དགྲུ་པ་ ༡༤༡༣ ལོར་ཉང་སྟོན་ལྷང་ར་དཔལ་འབར་གྱི་དགོན་པར་བཞུགས་སྐབས་ཆོད་མ་སྟེ་
བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་མཛད་པར་གྲགས། པོ་དོང་པཏ་ཆེན་གྱིས་མཁས་གྲུབ་རྗེ་ལ་བསྟོན་པ་
བྱང་བ་རྣམ་པར་ཅེན་པ་ཞེས་པ་མཛད་པར་གྲགས།

དགྲུང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་པར་འཇམ་དབྱངས་སྐུ་སེང་གི་བསྟོན་པ་མཆོན་དཔེས་རབ་རྒྱན་པ་
བཅས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་པ་ ༡༤༠༥ ལོར་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ཏུ་སྟོ་གོས་ལས་བསྟེན་

པར་རྫོགས།

དགྲུང་ལོ་ཉིར་གསུམ་པ་ ༡༩༠༧ ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྩོ་བཟང་གྲགས་པ་སེ་ར་
ཆོས་སྡེངས་སུ་བཞུགས་པ་དང་མངལ་ཞིང་། དེ་མ་ཐག་དཔལ་རྩོམ་ཆེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་
འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཅའི་རྩེས་གནང་སྦུལ་བ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་རྩོ་མ་ཞིང་ཁམས་གཞན་
དུ་མ་གཤེགས་པར་དུ་རྩེས་སུ་བཟུང་སྟེ། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
གདམས་པ་ཡོངས་རྫོགས་གནང་ཞིང་། དེ་དག་སྤྱགས་དམ་ཉམས་བཞེས་སུ་མཛད་པའི་ཐོགས་
འདོན་ཀྱི་ཆེད་དུ་དམ་བཅའ་བཙུ་ཞེས་པ་མཛད་ནས་དེ་ལས་ནམ་ཡང་འདའ་བ་མེད་པར་སྤྱི་ཆེ་
མཐའ་འཁྲོལ་བ་གནང་།

གཞན་ཡང་རྩེའི་དངོས་སྟོན། རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྩོམ་དང་། འདུལ་འཛིན་པ། འཇམ་དཀར་ག།
རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་ཀྱང་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་མང་དུ་ཞུས།
གཙང་ཉར་སྟོད་དུ་ཕེབས་ནས། ལི་ཡུལ་ལྷང་ར་ལ་གདན་ས་མཛད་པས་ལྷང་ར་ཆོས་མཛད་ཅེས་
གྲགས། རྒྱལ་ཅེ་སྟེ་པ་རབ་བརྟན་ཀྱན་བཟང་པས་མཐུན་ཤིན་སྐྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཅེ་
དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྟེ་དགོན་ཕྱག་བཏབ་ནས་འཆད་མཉན་སྟེལ། གཞན་ཡང་། རྟོར་བུ་དགའ་
ལྡན་དང་། བྲང་མོ་ཆེ་ག། ལེགས་གྲུབ་ག། ཤར་ཆེན་ག། ཞི་གནས་ག། གསེར་ཁང་གོང་ལོག་
གཉིས། ལྷ་ཁང་པ་སོགས་ཆོས་སྟེ་དུ་མ་ཕྱག་བཏབ། དབུས་གཙང་ཁུལ་གྱི་སྟེ་སྟོད་འཛིན་པ་
མང་པོས་རྩོམ་ཆེ་འདིའི་ཞབས་ལ་བཞུགས་ཏེ་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་ཞུས། དཔལ་འཁོར་
ཆོས་སྟེའི་མཁན་ཐོག་དང་པོ་མཛད།

སྟེ་པ་རབ་བརྟན་ཅེ་བས་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྟེར་སྐྱར་ཡང་གདན་དྲངས་ཀྱང་མ་བྱོན་པར་
རི་པོ་མདང་ཅན་དུ་བྱོན་ནས་སྤྱགས་དམ་ཉམས་བཞེས་དང་སྟོན་མ་མང་པོར་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་
གཞུང་སྤྱགས་དུ་མའི་བཀའ་ཁྲིད་དང་། གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་ལེགས་བཤེད་དུ་
མ་གསར་ཚུལ་གནང་།

དགྲུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་ ༡༩༣༡ ལོར་རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྩོམ་གསུམ་རྩིད་དུ་བཀའ་ཆོས་གསུང་

ནས་བཞུགས་པ་དང་མཛུལ་སྐྱབས་ཆེ་སྒྲ་མའི་གསེར་ཁྱིལ་མེབས་དགོས་ཀྱི་ཞལ་ཏ་གནང་བ་ལྟར་
དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྱིལ་མེབས། ཁྱིལ་བས་གསུམ་པ་ཡིན། དབང་ལུང་མན་དག་རྒྱ་ཆེར་སྦྲུལ། དགའ་
ལྡན་དུ་གྲུ་ཆར་བཞི་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་སྒོལ་བཏོད། དུས་ཤིས་ཤར་བྱང་གཉིས་སུ་ཐེམ།
དགའ་ལྡན་རང་དུ་རྒྱན་བཞུགས་མཛད་ནས་ཆེའི་བཞེད་སྒོལ་མ་ཉམས་པར་བསྐྱངས་པས་སྒོལ་མ་
གྲགས་ཅན་མང་དུ་བྱུང། རྒྱ་མའི་དདུལ་གདུང་གི་དབྱ་ཐོག་ཏུ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་མིབས་ཐོག་
མར་འབྱུགས་པར་མཛད།

རྒྱ་ཆོང་ཁ་ཤི་བར་གཤེགས་རྒྱུ་སུ་ཤུགས་འགྲུངས་པས་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་བཏབ་
པ་ལས་དག་པའི་གཞིགས་སྒྲུང་བྱེད་ཉེ་གསུང་གིས་དབྱགས་དབྱུང་བ་ཡང་ཐེངས་ལྔ་བྱུང་བ་དེ་ལ་
རྒྱ་ཆེ་གཞིགས་པ་ལྔ་ལྡན་དུ་གྲགས། རྒྱ་མའི་ནང་སྤྲས་ཀྱི་ཐུ་ལོ་གཅིག་ཤུར་བཟངས།

འདྲིའི་སྒོལ་མ་ལ་དགའ་ལྡན་ཁྱིལ་ཐོག་བཞི་བ་ཞུ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཆན། ལྔ་བ་སྒོ་གྲོས་
ཆོས་སྒྲོང་། དུག་པ་གཙུང་པོ་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན། རྒྱ་མའི་རབ་མེད་ལོ། མཁས་ཆེན་
བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ། ཀུན་མཁྱེན་འཕགས་པ་འོད། ལྷན་སྤྲ་བ་སྒོ་གྲོས་རྒྱལ་མཆན། ཞང་
ཁུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པ། ཆོས་རྒྱལ་ལྔ་བ་ལ་སོགས་མང་དུ་བྱུང།

དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྱིལ་བརྒྱུད་བསྐྱངས་ཏེ་མཐར་དགྲུང་པོར་བཞི་བ་ ༡༩༣༩ ལོར་དགའ་ལྡན་
དུ་ཁྱིལ་བར་གཤེགས་པའི་གདུང་ཉེན་དདུལ་གྱི་མཆོད་སྒྲོང་ཆེའི་གསེར་སྒྲོང་ཆེན་མོའི་གཡོན་
ཕྱོགས་ཀྱི་དང་པོར་བཞུགས།

མེ་ར་རྒྱུ་ལྡན་པ་དང་། སེམས་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མ། འགྲུག་གཡལ་སྒོ་བཟང་བསྟན་པ། དགེ་
བཤེས་སྒོ་བཟང་སྟན་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱ་ཆེའི་ལྷན་ཐར་དུ་མ་བཞུགས། སྐུ་ཐེང་ཕྱི་
མ་ནི་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་ད་ལྟའི་སེམས་ཆེན་རྒྱུང་སྤྱིད་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་
འདུན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་བར་རིམ་པར་བྱོན་ཅིང་། གསུང་ཆོས་ལ། སར་བྱིན་རྟོགས་དཀའི་སྤྱང་བ་
དང་། འདུལ་བ་ཐུབ་བསྟན་བྱེད་ཅིང་། ཆད་མའི་རྟོག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ། དབྱ་མ་སྒྲོང་ཐུབ།
བསྐྱེད་རིམ་དངོས་ཐུབ་རྒྱ་མཆོ། དུས་འཁོར་རྟོག་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤྱང་བ་སོགས་པོད་ཆེན་བཙུ་

གཉིས་ཙམ་བརྒྱགས།

མཁས་གྲུབ་མཛེད་དམ་བཅའ་བཅུ་ནི། ༡༽ གང་ཆེ་གཞན་གྱི་སེམས་དེས་པར་བསྐྱེད་དགོས་པ་དང་། ཆེས་ངོ་མཆར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་དམིགས་བསལ་རེ་རེ་ཙམ་མ་གཏོགས་པའི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་། དམག་དང་ཆོས་རྒྱན་རྒྱལ་སོའི་གཏམ་ལ་སོགས་པ་འདུ་འཛིའི་གཏམ་གྱི་སྒྲོར་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བགྱི་བཞི་དམ་བཅའ་བ་དང་སོའོ། །

༢༽ ཀུན་སྒྲོང་སྒྲོན་ཆགས་པའམ། ལུང་དུ་མ་བསྐྱན་བ་རྣམ་པར་མ་བརྒྱགས་པའི་སེམས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉེས་པ་སེལ་བའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད་དུ་པན་པར་འདོད་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བཟོད་རིགས་པའི་ཆོག་གིས་བཟོད་པ་མ་གཏོགས་པ། རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་དམིགས་གྱིས་བསལ་བའི་མིང་གིས་སྟོས་ཏེ། དེའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མ་མོ་ཙམ་ཡང་ཆོག་ཏུ་བཟོད་པ་མི་བགྱི་བཞི། དམ་བཅའ་བ་གཉིས་སོའོ། །

༣༽ གལ་ཏེ་རང་ལ་སེམས་རྒྱུད་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་འཁྲུག་པའི་ཉེས་པ་མི་འདེན་ཞིང་། གཞན་ལ་ཐབས་དེས་དེས་པར་པན་ཞིང་ཡིད་ཆེས་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པ་རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། དེ་ལས་གཞན་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའང་རུང་སྟེ། ལུ་མོའི་ཆོག་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་སྐྱ་བར་མི་བགྱིད་པ་ནི། དམ་བཅའ་བ་གསུམ་སོའོ། །

༤༽ གང་གི་ཆེ་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་དེས་པར་བརྒྱག་དགོས་པའི་གནས་ལ་སེམས་པ་མ་གཏོགས་པ། གཉེན་བཤེས་དང་རྟེན་དཀར་འདུ་འཛི་ཆགས་སྣང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འདྲེས་པའི་སེམས་གྱིས་བརྒྱག་པར་མི་བགྱི་བཞི། དམ་བཅའ་བཞི་སོའོ། །

༥༽ གང་གི་ཆེ་ནད་དང་འཇམ་ལ་སོགས་པ་ཏ་ཅང་དུ་བ་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པར་དགེ་བའི་སྒྲོར་བའི་སྐབས་གང་གི་ཆེ་ཡང་། ཉལ་བ་དང་། འཁྲེས་པ་དང་། བྲེ་མོའི་གཏམ་དང་། བཟའ་བཏུང་ཏ་ཅང་བསྐྱེད་པ་སོགས་གྱིས་ཆོས་ལྡན་གྱི་དགོས་པ་མེད་ཅིང་ལེ་ལོ་སྒྲུབ་པ་མཛོང་བཞིན་དུ་འཕྲོ་མི་གཅོད་ཅིང་། དང་དུ་ལེན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱ་བཞི། དམ་བཅའ་བ་ལྔ་སོའོ། །

༤༽ བདག་ལ་ཇུས་དེ་བདོག་ཅིང་དེ་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ལ་བྱིན་ན་བདག་གི་དགེ་བའི་བྱ་བ་
ཉམས་པའི་རྒྱུ་དང་། འཕེལ་བའི་གོགས་སུ་འགྱུར་བའོ། དུམ་དེ་ལ་གཞོན་པར་འགྱུར་བར་ངེས་
པའམ་ཆོས་ལྡན་གཞན་དང་། དུམ་གཞན་ལ་བསྐྱོད་པ་མ་གཏོགས་གང་ཡང་རུང་བས་ཡོ་
བྱད་བཟང་དན་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྒོར་ཡང་སེར་སྤྱི་སྒོས་མི་སྟེར་བ་སྤངས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་དགའ་བའི་
སེམས་ཀྱིས་བྱིན་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱོད་པ་ནི། དམ་བཅའ་བ་བྱུག་པའོ། །

༥༽ གང་གི་ཆེ་བདག་གས་གཉིན་བཤེས་ལོངས་སྤྱོད་འཁོར་གཡོག་སོགས་གང་ཡང་རུང་
བ་ལ་སྤྱི་ཡང་རུང་བས་ཅི་ཡང་རུང་བའི་གཞོན་པ་དང་། མི་སྟེན་པ་བརྗོད་པ་དང་། མཆོང་འབྲུ་བ་
དང་། སྒོག་གཞོན་པའི་བར་དུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དང་པོ་ཁོང་འཁྲུག་པ་དང་། རྗེས་སུ་འཁོར་དུ་
འཛིན་པ། ལུས་དག་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྤྱོད་པ་ལ་ཆད་འབད་པས་འགོག་ཅིང་། རུང་ཟད་ཀྱང་
དང་དུ་མི་ལེན་པ་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལ་ལན་དུ་དངོས་བརྒྱུད་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒོ་ནས་པན་
གདགས་པའི་སྒོ་བསྐྱེད་ཅིང་སྒོན་ལམ་གདབ་པ་ནི། དམ་བཅའ་བ་བྱུག་པའོ། །

༦༽ བདག་ཉིད་ཀྱིས་དབང་ཁྲིད་ལུང་མན་དག་བསྟན་པ། མདོ་རྒྱུད་སོགས་བཤད་པ། བདུན་
ཆོགས་རབ་གནས་སྤྱིན་སྟེན་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་ཏེ་གཞན་གྱིས་བྱིན་པ།
འབྲུལ་དུ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཉེ་བའི་སྟ་གོན་བྱས་པ། བཅེམས་ཤིང་བྱུབས་པའི་ཆོས་གོས་དང་།
གཡོས་སུ་བྱས་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་གཡོས་སུ་བྱེད་པར་ཆས་པ་ལྟ་བུའི་ཐས་གོས་མ་གཏོགས་པ།
ཡོ་བྱད་ཆེ་རྒྱུད་གང་བྱུང་ཡང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་རུང་ཟད་ཀྱང་བདག་གིར་མི་འཛིན་ཅིང་། བསོད་
ནམས་གསོག་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་གཏོང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་ཆོག་བཞི་བ་གཅིག་ཡན་
ཆད་ཀྱང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱ་བ་ནི། དམ་བཅའ་བ་བྱུག་པའོ། །

༧༽ བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་བསམས་པའི་སྒོས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
འགོག་པའི་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་པར། བཤེས་གཉིན་སུ་ལ་ཡང་མི་བསྐྱབས་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་མི་
སྤྲོ་ཞིང་། ཡོན་ཏན་སྒོག་པ་སྤྱར་ལེན་པ་དང་། གང་ཟག་མཆོག་དམན་སུ་ལའང་། དུན་སུམ་ཆོགས་
པའི་རྣམ་པ་ཆེ་རྒྱུ་ཅི་འདུག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཆོས་དང་མཐུན་པ་ཅི་འདུག་པ་མཐོང་།

ངམ་ཐོས་པ་ན་ཡིད་ལ་བྱག་རྩ་ཅུང་ཟད་མི་སྐྱེད་ཅིང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེད་ནས་དགའ་བའི་སྐོ་སྐྱོང་བ་
ནི། དམ་བཅའ་བ་དགའ་བའོ། །

༡༠༽ དམ་བཅའ་བ་བཅུ་བ་ནི། ཉན་དང་ཆོས་རྒྱན་སོགས་དྲག་པོས་གཙུག་པ་ས་གཞན་
དབང་དུ་གྱུར་པས་སྐྱབ་པར་མི་རུས་པའི་སྐྱབས་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་པར། རི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་
ཉིན་ཞག་རེའི་ནང་དུ་དགོ་སྐྱོར་བཅུ་པོ་ཆག་མེད་དུ་བཞི་བ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་
ག་ཉུང་ཅུས་བྱན་བྱག་ཏུ་ལེན་ཞིང་། ཁྱད་པར་སྔ་རྩོ་སྟོན་སེམས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་རང་
གིས་སྒྲང་བའི་ཆོ་ག་རྒྱས་པ། བྱང་རྩབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་སྐྱོང་བའི་དམིགས་རྣམ་དངོས་གཞི་བྱན་
བཞིའམ་གསུམ་དུ་ལེན་པར་བསྐྱོམས་ནས་སྐྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཅིས་ཟེན་པའི་བྲན་
ཤེས་རྒྱ་ཡན་དུ་མ་ཞོར་བར་ནར་མར་བསྟེན་པ་ལ་འབད་པ། འཁོར་བའི་སྤང་ཤས་ཐེལ་གྱིས་
གཞོན་པའི་གཉེན་པོར། སྐྱེས་བུ་རྩུང་འབྱིང་གི་དམིགས་རྣམ་གཙོ་བོ་གང་སྐྱབས་དང་འཆོས་པར་
བྱན་གསུམ་མམ་བཞིར་བསྐྱོམས་ནས་སྔ་མ་ལྟར་བྲན་ཤེས་བསྟེན་པ། སྔགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་སོ། །

༡༠༧།༠༩།༡༩ ལ་སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུམ་སྒྲིག་པས་སྐྱོགས་བདུས་བྱས།

ཞུ་སྤྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

ཐོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྔོན་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་བློན་ལས། ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་རྟུགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲེགས་བཅའ་ཁྲི་སྒྲག་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་མིའི་ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཅ་ཆའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་བྱིན་ཟེན་བ་དང་། ལྷག་འགྲོས་གང་མང་ཞིག་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་འགྲོ་ཉེར་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་རབས་འདིའི་ཐོད་མི་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་ཅ་ཆའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བཙོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བརྒྱུ་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་བས་འདི་ག་མེར་བྱས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཙོང་སྤྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་ཅ་ཆའི་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཆགས་དང་སྤྱད་སྟོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཙོང་སྤྲིག་གི་ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

དེར་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྐབས་བདེ་དུ་བྱིན་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་གསར་དུ་ཙོང་སྤྲིག་བྱས་པའི་དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་བྱུང་བརྒྱུ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དབང་བསྐྱེད་དང་ཞུ་སྤྲིག་གི་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཙོན་ལོར་ཤོར་ནའང་ཆབས་ཆེ་བའི་སྟོན་ཆ་འབྱུང་གིད་པས་བསྐྱེད་དང་བཟོ་བཙོན་མེད་པར་སོར་འཛོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཙོན་དགོས་བྱུང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་ཙོང་སྤྲིག་ཁང་ལ་མཆོན་ན། པར་གཞི་ཆོད་ལྷན་ཞིག་མ་བྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་ཡིག་འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་ཙོང་སྤྲིག་གི་རྒྱ་ཅ་ཆ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ཅུས་ཤིག་སྤྱར་བཞིན་ཡོད།

མ་བྱིར་ཡིག་ནོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཙོན་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ལ། མ་བྱི་དང་པར་གཞི་སོ་སོར་སྐྱག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་

མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

ཚུལ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་ཚུལ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་སྟོན་སྐབས་དེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་
ངོ་སྟོན་ཅུང་ཙམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དགུས་སུ་རྟགས་[]འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་
འོག་མཆན་དང་དགུས་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དགུས་སུ་རྟགས་ " འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་
སྤང་བྱ་དགོས་པའི་ཡི་གེ་འཕེལ་ཆེན་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གྲངས་
ཀྱི་ཨང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གྲངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་
བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྟུན་སྟོན་གྱི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་
ཐ་སྙད་དང་ཐུང་སྟོར་སྤངས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་
ཐེངས་གཅིག་བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་མདུན་དུ་རྟགས་ " འདི་བཀོད་པ་
ཙམ་ལས་རེ་རེ་བཞིན་མཆན་བྲིས་མེད།

མཐའ་མཆན་སྟོན་སྐབས་དེབ་དེ་དབེ་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བཟུང་བའི་པར་གཞི་
ལ་མ་ཕྱི་ཞེས་དང་། པར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྟེ་དགེ་པར་མ་དང་། བཟ་ཤིས་སྟུན་པོ། ཞོལ། སྐྱ་
འབུམ། རྒྱ་བྱང་པར་མ་རྣམས། **སྟེ། བཟ་ཞོལ། སྐྱ། རྒྱ།** སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། མཐའ་
མཆན་གྱི་ཁོད་དུ་རྟགས་ཙན་ ***བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱུང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་འོར་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་པས་
བསྐྱབས་སུ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་ * འདིས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་
ཆོག་མཆོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཙན་ -**བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱུང་ཆེ་བསྐྱབས་ཆད་པ་
དང་། +**བསྐྱབས** ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསྐྱབས་ལྟག་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།

དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། **མ་ཕྱི། ༥༥ན་༥༥། བསྐྱབ** ***བསྐྱབས** **སྟེ། ༡༠ནན་༦༥།**
རྒྱ། ༡༡༠བནན། བསྐྱབས ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཆེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། **མ་ཕྱིའི་འོག་གྲངས་**
༥༥མདུན་དོས། ཡིག་ཐེང་**༥པ་ན། བསྐྱབ་**ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་མཆོན་ཞིང་། ***བསྐྱབས** ནི་མ་ཕྱིའི་
ཡིག་འོར་བསྐྱབ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བཙུགས་ཡོད་པ་མཆོན་བྱེད་དུ་གོ་དགོས། ཡང་
གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྐྱ་འབུམ་པར་མའི་ཐེབ་གྲངས་**༡༠ན་མདུན་དོས།** ཡིག་ཐེང་**༦པ་ན། རྒྱ་བྱང་**

པར་མའི་ཐེབ་གངས་**༡༡༠**རྒྱ་བའོས། ཡིག་ཐེང་**༣**པ་ན། **བསྐྱབས་**ཞེས་བཞོད་འདུག་ཅེས་གོ་
དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཞུ་སྤྲིག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འབྱུལ་དེ་བ་རུ་མོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་
སོགས་གཟིགས་ཆེ་ཀུན་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱ་བ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཐུན་ལྷན་
ནམས་ནས་འདི་གའི་ཚཱ་སྤྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་ངོ་སྟོན་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐྱུལ་ཞུ་
རྒྱ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞེས་དང་ལེགས་སྤྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤྲིས་
ཀ་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚཱ་སྤྲིག་ཁང་ནས།

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ལྷ་འཁོར་ཆེས་༡༥ལ།

༡༡། །རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་ པའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་ བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་པའི་
 རིམ་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ། བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྣམ་པར་བཤད་པ། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་
 མཚོ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་བཙུན་སྒྲུ་མ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་
 དེ་ཡི་ཞབས་ཀྱི་པད་མོ་དང་། འཕགས་མཚོག་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་བརྒྱུད་པ་དང་
 བཅས་པའི་ཞབས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་བྱག་འཆལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །སྦྱེ་བ་
 ཐམས་ཅད་དུ་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ་ལོ། །

རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བདག་པོ་རྣེ་འཆང་། །དམིགས་མེད་བཅེ་བས་བསྐྱེད་པའི་
 རྣམ་རེལ་གྱིས། །གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་འཛིན་པ། །བཀའ་ངེན་
 མཉམ་མེད་དེ་ལ་མགོས་བྱག་འཆལ། །དག་ཅིང་འོད་གསལ་མཁའ་ལྷར་ངོ་མ་
 མེད། །དབང་པོའི་གཞུང་ལྷན་དྲངས་པའི་རྩོམ་རྒྱུ། །ཟུང་འདུག་ལྷན་སྦྱེས་དགལ་
 པའི་རོ་བོ་ཉིད། །འཁོར་མའི་བདག་པོ་དེ་ཡིས་བདག་སྦྱོངས་ཤིག །མགོན་དེས་

ཐབས་མཁས་མཆོག་གི་ལམ་བསྟན་ཕྱིར། །འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱི་ཉིང་
འཛིན་གྱིས། །ཁྱོད་རྒྱགས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད། །རྟེན་དང་བརྟེན་པར་སྦྱལ་
ལ་བདག་ཕྱག་འཆོལ། །རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་མཐར་རྒྱག་པ། །མཐའ་དྲག་
འཆིང་བས་བཅིངས་པའི་རྒྱད་གྱི་དོན། །གསལ་མཛད་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་ས་བརྟེས་
པ། །སྦྱ་སྦྱབ་སྤས་དང་བཅས་པ་ལ་མགོས་ཕྱག་འཆོལ། །སྦྱེ་ལི་བར་དོ་རྒྱལ་བའི་སྦྱ་
གསུམ་དུ། །སྦྱར་བྱེད་རྩོགས་རིམ་ཐབ་མོའི་སྤོན་བྱེད་ལམ། །རྩོ་རྩེ་འཆང་དབང་སྒྲ་
མའི་མན་ངག་གིས། །རྒྱད་དོན་གྲུབ་ཆེན་གཞུང་བཞིན་འདིར་བཤད་བྲ། །ལྟར་སྤང་
ལམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱེད་པར། །རྒྱད་དོན་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཐབ་མོའི་
ལམ། །གྲུབ་པ་མཆོག་བརྟེས་འཕགས་པའི་མན་ངག་བཞིན། །ཤེས་འདོད་སྐལ་ལྷན་
ཡོད་ན་གུས་པས་ཉོན། །

དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་མཐའ་དག་འཁོར་བ་ལས་བྲངས་ཏེ།
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཁང་བཟང་མཆོག་ལ་བཞག་པར་བཞེད་ནས། རང་རང་གི་སྐལ་
བ་དང་འཆོམས་པར། ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་བཀའ་སྦྱལ་བ་
རྣམས་ནི་ཐེག་པ་དམན་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ཡང་། སྒྲགས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་།
དེ་གཉིས་ལས་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་བྱུང་བར་གང་གིས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་དང་།
སྒྲགས་ལའང་རྒྱད་ཕྱེ་རིམ་པ་བཞིར་རི་ལྟར་འབྱེད་ཚུལ། དེ་དག་འོག་མ་འོག་མ་
ལས་གོང་མ་གོང་མ་བྱུང་བར་གང་གིས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་ཚུལ། བྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་
ཕྱེ་ལ་ཡང་པ་རྒྱད་མ་རྒྱད་གཉིས་སུ་རི་ལྟར་བྱེ་བའི་ཚུལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐབས་

ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པར་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཚུལ། རྒྱ་མེད་ཀྱི་ལམ་
རིམ་པ་གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་ལོ་རྣམས་པར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་
མཐའ་དག་པར། བདག་གི་སྒྲ་མ་རྩོམ་འཆང་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
གསུང་རབ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དང་། འདིར་ནི་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་
བྲིས་ལ། རྒྱལ་བས་ལམ་གྱི་འཕྲུག་སྒོ་དང་། ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་སྤེའི་རིམ་པ་མི་འབྲ་བ་
རི་སྟེང་ཅིག་གསུངས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དབལ་གསང་བ་
འདུས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཅ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་བརྗོད་པ་ན་རྩོམ་ཐེག་པའི་
གནད་ཐམས་ཅད་འདིར་འདུས་པར་བསྟན་ཅིང་། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། ཨེ་མ་ཏོ་ཤིན་ཏུ་
ཉིད་དཀའ་བ། །བྱང་ཚུབ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་འདི་ཡིན། །རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མར་
གྱུར། །གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱའི་རྒྱུད། །ཅེས་དང་། འདི་ཤིན་ཏུ་ཉིད་དཀའ་ཞིང་
དོན་ཆེ་བས། འདིའི་བསྐྱེད་རྩོགས་ལ་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་བྱེད་པ་དང་། ཉན་པ་
དང་འབྲི་བ་དང་འདོན་པ་དང་། མཚོད་པ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུད་འདིའི་ལམ་སྒོམ་པའི་
སྐབ་པ་པོ་དང་། དེ་གང་གིས་མཐོང་བའོ། ཐོས་པའོ། འཛིན་པ་དེ་གང་པ་དང་། དད་
ཅིང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་ཞིག་ཡན་ཆད་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། བྱང་ཚུབ་
རྩོམ་སྟེ་རྩོམ་འཆང་དང་འབྲ་བར་བལྟས་ནས་བདག་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་རྒྱུད་ཕྱི་
མ་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཅ་བའི་རྒྱུད་ཉིད་ལས་ཀྱང་། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དང་། རྩོམ་འཆང་གི་ས་བཞེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། འདུས་
པའི་ལམ་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པའི་སྟོན་དཔོན་དང་ཐུན་ཞ། མཚོད་ཅིང་ཕྱག་འཆོལ་བ་
དང་། འདི་ནི་བདག་ཅག་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པཏོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་

སོགས་པའི་ཆོག་འབྲིན་པར་གསུངས་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འདུས་པའི་ལམ་ལ་མ་
བརྟེན་པར་འཆང་རྒྱ་པའི་ཐབས་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་སྒྲ་མ་ལུ་བཅུ་པ་ལས།
དབང་བསྐྱར་མཆོག་ཐོབ་དོན་མེད་ཡི། །སློབ་དཔོན་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །སྟོགས་
བཅུའི་འདིག་རྟེན་ཁམས་བཞུགས་པས། །དུས་གསུམ་དུ་ནི་མངོན་བྱག་
འཆའ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་དང་པོ་ལམ་ལ་སློབ་པའི་ཆོད་བང་བསྐྱར་བའི་སྒྲ་
མ་ལ་བྱེས་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་བྱག་འཆའ་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་
གི་འདུས་པའི་ལམ་མ་རྟོག་བར་སྟོན་པའི་དོན་མེད་སློབ་དཔོན་ཅམ་གི་དབང་དུ་བྱས་
པའོ། །གཞན་ཡང་འཇམ་དཔལ་གི་ཞལ་གི་ལུང་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱང་གི་
འདུས་པའི་རྒྱད། །གསང་ཆེན་གསང་བ་ཆེས་གསང་བ། །གོང་ན་མེད་པའི་ལུང་ཆེན་
པོ། །ཞེས་བསྟགས་ཤིང་། བསྟན་པའི་སྟིང་པོ་གནས་མི་གནས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡོད་
མེད་གི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་དོན་ན་བར་འཕོ་བྱེད་
པ། །གང་གི་དུས་སུ་གནས་པ་དེར། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཀྱང་། །གནས་
པར་རབ་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན། །བརྒྱད་པའི་རིམ་པ་འདི་ཆད་པས། །སངས་རྒྱས་བསྟན་
པ་བྱབ་པ་རུ། །ཀྱང་གིས་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གསང་བ་བྱབ་པ་ལས་
ཀྱང་། དཔལ་ལྷན་འདུས་ལས་མཆོག་གཞན་མེད། །འདིག་རྟེན་གསུམ་གི་རིན་ཆེན་
གྲུད། །སྟིང་པོ་ལས་ནི་སྟིང་པོ་མཆོག་ །རྒྱད་ཀྱང་གི་ནི་སྒྲ་མའི་སྒྲ། །བསྟན་དང་
བཤད་པ་ནམ་གནས་ན། །རྟོགས་པའི་རིམ་པའི་ནམ་འབྱོར་ཉིད། །འདུས་པ་གང་
གིས་མི་ཤེས་པ། །དེ་ཡིས་དངོས་བྱུང་ངེ་ལྟར་འབྱུང། །ཐེ་ཆོམ་ཐམས་ཅད་གཙོད་
བྱེད་ཅིང་། །མི་ཤེས་རབ་རིབ་སེལ་བྱེད་པ། །སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ཟ་མ་

ཏོག །དབལ་ལྷན་འདུས་པ་ཡོངས་སྤངས་ནས། །རྣམ་རྟོག་དུ་མས་བརྟགས་པ་
ཡིས། །སྤོངས་པ་དངོས་གྲུབ་འདོད་གྱུར་པ། །མཁའ་ལ་ཁུ་ཚུར་བརྟེན་པ་དང་། །སླིག་
སྤྱི་ཚུ་ལ་འབྱུང་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། །སྟོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། །རྟུན་སྡེ་
གཞན་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་དང་། །མདོ་སྡེ་ཀུན་གྱི་ཟ་མ་ཏོག་ཏུ་གྱུར་བས། །རྟུན་སྡེ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཅེ་མོའམ་མཆོག་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། །རྟུན་འདི་རང་གི་སྒྲོར་དུ་མ་ཟད།
རྟུན་སྡེ་གཞན་ལས་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་བསྐྱགས་ཏེ། དམར་ནག་གི་རྟུན་གཉིས་ཀ་ལས།
རྟུན་གྱི་མཐར་ཐུག་འདུས་པ་སྟེ། །མ་རྒྱུང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
ལ། །སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ནག་པོ་སྟོད་པས་ཀྱང་། དབལ་ལྷན་འདུས་རྗེས་ལམ་གྱིས་
ནི། །རིམ་བ་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ལ། །དབལ་ལྷན་འདུས་པ་ལྷག་ཡིད་འོང་། །རྟུན་
རྣམས་ཀུན་སོན་གཙོ་བོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

འདི་ལྟར་རྟུན་སྡེ་དང་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་གཞུང་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ལས། གསང་
བ་འདུས་པ་མདོ་རྟུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་། འདི་ཡི་ལམ་ལ་མ་བརྟེན་པར་
མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་ཐབས་མེད་པ་དང་། རིམ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འདི་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་གསུངས་པའི་ཚུལ་རྣམས་ལ། །ཆོག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པ་
ཉིད་པའི་སྟོན་ལམ་འདི་ལ་དད་པ་བརྟེན་པོ་སྟེ་བ་ལ་ནི། །རྟུན་ཐམས་ཅད་དང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་གི་ཆེ་བ་དབྱུང་བའི་ཁ་ཟིན་རེ་འོང་བ་སྟེ་ལྷགས་ཡིན་པས།
འདིའི་བསྐྱགས་པ་བརྟེན་པ་ཡང་ཚུལ་དེ་ཡིན་ནོ། །སྙམ་པའི་མ་བརྟགས་པའི་པོ་ཚོད་
དང་། བ་རྟུན་མ་རྟུན་གཉིས་ཀ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྟུན་ཅས་
བྱ་བ་ལོགས་པ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས། །རྒྱ་གར་མཁས་པ་སུ་ལ་ཡང་མ་གྲགས་པའི་བོད་

ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤང་རང་འབའ་ཞིག་གིས། རང་ཉིད་རྒྱུད་གང་ལ་ཞེན་ཆེ་བ་དེ་
གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལོགས་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱང་པོ་མེད་པའི་བཤད་བ་ལ་མངོན་པར་
ཞེན་བ་རྣམས་སྤངས་ཏེ། བདེ་སྤྱང་དབྱེར་མེད་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
དང་། དགའ་བ་བཞི་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་སྟོན་དང་། དེ་དག་བསྟོམ་པས་ཆེ་འདིར་
འཆང་རྒྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ཙམ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར། དགའ་
བ་བཞི་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མེད་མི་རུང་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཆེ་འདིར་འཆང་
རྒྱ་བ་ལ་ནི། ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ལོངས་སྟོན་
རྩོགས་པའི་སྐྱ་ཆེ་འདིར་འབྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་མཐོང་ལས་ཉོན་གྱིས་བྱུབ་པའི་
ལུས་འདི་སྐྱ་དེར་འབྱུང་འཁྲོ་བ་ནི་ལོངས་མེད་ཅིང་། འདི་སྤངས་ནས་སྐྱ་དེ་ཐོབ་བ་
ལ་ནི། ཆེ་བརྗེས་ནས་ལུས་འདི་སྤངས་ཏེ་སྐྱ་དེ་འབྲུབ་པ་ཡིན་ན། ཆེ་འདིར་འཆང་རྒྱ་
བའི་རྣམ་གཞག་ཉམས་ལ། ཆེ་མ་འཕོས་པར་ལུས་འདི་སྤངས་ཏེ་མཆན་དཔེས་
བརྒྱན་པའི་སྐྱ་དེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན་ནི། སྐྱ་དེ་རིགས་འབྲའི་རྒྱ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་
པས། རིགས་འབྲའི་རྒྱ་རི་འབྲ་ཞིག་ལས་སྐྱབ་པ་དང་། མ་དག་པའི་ལུས་འདི་གཉིན་
པོ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འདོར་བ་དང་། འདི་དོར་ནས་ལོངས་སྐྱ་དེ་སྐྱབ་ཚུལ་རི་ལྟར་
བྱེད་བ་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ལམ་དེ་དག་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི།
རྒྱལ་བའི་སྐྱ་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པ་འབྲུབ་པའི་གཞི་ཙམ་ཡང་མེད་པར་སེམས་
བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་ལ་གནས་པ་འདི་ཀ་གོམས་པར་བྱས་པས། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་འཆང་རྒྱའོ། །ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། མཆན་
དཔེ་དང་ལོངས་སྐྱལ་སོགས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཆོས་སྐྱ་རྒྱུད་བའི་སངས་རྒྱས་སོ་

སྐྱེའི་ལུས་ཅན་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་མོད་ཀྱི། ཆེ་འདྲིར་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་
སྐྱེ་མ་དག་པའི་ལུས་འདི་སྤངས་ནས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། དབལ་ལྷན་འདུས་པའི་
རྒྱད་དུ་ཆེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། འཕགས་པ་སྐྱེ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་གི་མན་དག་གིས་
གསལ་བར་བྱེ་བ། ཡང་དག་པའི་སྒྲ་མ་གཉིས་པར་བྱས་པའི་དྲིན་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱད་
དགོས་ཀྱི། རྒྱད་ཕྱེ་གཞན་ལས་བདེ་སྤོང་སྤྱོར་བ་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱང་། མ་
དག་པའི་ལུས་འདི་སྤངས་ནས། ཆེ་འདྲིར་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་
སྐྱབ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་ཞིང་མི་རྒྱས་པས་རྒྱད་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་ཏུ་
རྟོགས་དཀའ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་མཐའ་ཆོད་པའི་ངེས་པ་རྟེན་དགོས་ཏེ། དེ་རྟེན་
ན་ནི་དབལ་ལྷན་འདུས་པ་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་དང་། ལམ་འདི་ལས་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་བ་མེད་པར་མི་བྱེད་པའི་དད་བ་རྟེན་པར་འགྱུར་ལ། ཚུལ་དེ་མ་གོ་ན་ནི།
ཐུགས་སྒྲ་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདྲིར་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐྱེ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་
ཕྱོགས་ཅིམ་ཡང་མ་མཐོང་བར་ཐུགས་སྒྲ་མེད་ལ་དད་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་སྐྱས་
ཀྱང་། རང་ལ་ཡིད་བརྟན་ཅིང་མེད་པར། གཞན་གྱི་ཆོག་རྗེས་འབྲངས་པའི་གཡམ་
ལ་རྒྱགས་ཅིམ་ཡིན་པས། སྤྱིང་པོ་ཅིང་མེད་པ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །

དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དབལ་ལྷན་འདུས་པའི་ལམ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་ནི། བདག་གི་དབལ་
ལྷན་སྒྲ་མ་དཔལ་བ་རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་རོ་བོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། སྤྱིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་གི་ཆོ་ག་དང་།
བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཆོ་ག། དེ་ཉིད་སྤྱང་གཞི་དང་སྤྱོར་ཚུལ་གསལ་བར་
མཛད་པ་ནམ་གཞག་རིམ་པའི་ནམ་བཤད། རྟོགས་རིམ་གྱི་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་
གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཁྱིད་ཡིག་རོ་སྟོད་དང་བཅས་པ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཀྱང་།

སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་སོགས་ཞིབ་
དུ་བྱེ་བ་མ་མཛད་པས། རྫོང་མན་པ་དག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། རྫོང་མཚན་ཀྱི་
རྫོམ་པ་དག་གི་འང་དོགས་པ་བཅད་པ་དང་། སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་དག་ལ་ངེས་པ་
བསྐྱེད་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱང་རྩེ་སྒྲ་མའི་གསུང་དག་མ་བརྟེན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་
བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ནས་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས། དམིགས་པ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་བཅས། མན་དག་གིས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ་དང་བཅས་ཏེ་
བཤད་པར་བྱའོ། །

འདི་ལ་བྲུག་། སྐྱབ་པ་པོ་རྟོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེས་རྫོགས་རིམ་གྱི་གོང་དུ་བསྐྱེད་
རིམ་བསྐྱོམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། གང་དུ་བསྐྱབ་པའི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རི་ལྟར་
བསྐྱབ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག། །དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་
ཕྱིན་པའི་ཚད། མཐར་ཕྱིན་ནས་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །

༼ སྐྱབ་པ་པོ་རྟོན་གྱི་མཚན་ཉིད། ༽

དང་པོ་ནི། རྒྱུད་དོན་རྩེ་སྒྲེང་བ་ལས། རྫོབ་མ་ཡོན་ཏན་གང་ལྷན་ན། །རྣལ་འབྱོར་
རྒྱུད་ཀྱི་རྫོང་དུ་འགྱུར། །ཞེས་དོན་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་རྟོན་ལ་རི་འབྲ་
ཞིག་དགོས་པ་ངེས་པའི་ལན་དུ། དད་ཅིང་སྒྲ་མ་ལ་ཡང་གུས། །རྟག་ཏུ་དགེ་བའི་
ལམ་ལ་གནས། །རྟོག་པ་ངན་པ་རྣམ་པར་སྤངས། །ལུང་ནི་མང་དུ་སོས་པ་
དང་། །གསོད་པ་དང་ནི་འཆེ་བ་སྤངས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་གདོན་པའི་
མེས། །ཀུན་ཏུ་བཙོན་དང་ཡང་དག་ལྷན། །དེ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷན། །དད་པ་

ཆེན་པོའི་སློབ་མ་བཟང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཆོན་ཉིད་འདི་རྣམས་ནི་དང་པོ་ནས་
རང་འབྱུངས་སུ་མི་འབྱུང་བས། རྫོ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བསྐྱེད་དགོས་ལ་རྫོ་
སྦྱང་བའི་རིམ་པ་ཡང་། དང་པོར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་དང་། དེ་ནས་
དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བ་དང་། ཉིད་དཀའ་བ་དང་། རིང་དུ་མི་གནས་པ་དང་། སྤི་ནས་
ཀྱང་ལས་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་འབྱུངས་ཚུལ་རྣམས་རྒྱད་ལ་གོ་བ་རྒྱང་པར་མ་
ལུས་པའི་ཁྱོད་བ་རེ་མ་སྦྱེས་བར་དུ་བསྒྲོམས་ནས། དེའི་མཐུས་བྱངས་པའི་སྦྱབས་
འགྲོ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་རེ་ལེགས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་ལས་འབྲས་ལ་ཞིབ་ཏུ་
སེམས་པ་ལ་འབད་ནས་དགེ་སྤྲིག་ལ་སྦྱང་དོར་སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་བ་ནས་བསྐྱབ། དེ་ནས་
འཁོར་བ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་ལ་ལེགས་པར་བསམས་ནས་ཐར་བ་དོན་
གཉེར་གྱི་རྫོ་བཙུག་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྦྱེ་བར་བྱ།

དེ་ནས་རང་ཉིད་སྤྲིད་པའི་སྦྱག་བསྐྱེད་གྱིས་གཏུངས་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་སྦྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་ཚུལ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་བྲིན་ཅན་གྱི་མ་ཤིས་སྦྱག་
ཡིན་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་ཏུ་སེམས་པའི་མན་ངག་ལ་རྫོ་རིང་དུ་སྦྱངས་ནས་འགྲོ་བ་
ཐམས་ཅད་གདོན་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་བཙུག་མ་མ་ཡིན་པ་གོ་ལུས་
དུ་མ་ལུས་པ་ཅིག་རྒྱད་ལ་མ་སྦྱེས་བར་དུ་འབད་དགོས་ཏེ། འདི་སྦྱེས་ན་ཐེག་ཆེན་
པར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་ཟེན་པའི་དགེ་བ་གང་བྱས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་འགྱུར།
འདིའི་ཁྱོད་བ་ཅིག་རྣམས་མ་མ་སྦྱེས་ན་གང་ཐེག་ཆེན་པར་འགྱུར་བའི་སྐབས་
མེད་ཅིང་། དེས་མ་ཟེན་ན། རྫོང་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་རྣམས་པར་དག་པས་རྒྱས་ཐེབས་པའི་སྒོ་
ནས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོམ་པ་དང་། སྦྱགས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཅ་རྒྱུད་གི་

ལམ་སྒྲོམ་པ་སོགས་ལ་རི་ཙམ་འབད་ཀྱང་། གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་བུ་བར་ཅན་དུ་
འགྱུར་བ་ལྟ་ཞོག ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བར་བཞག་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ།
སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པས། ལམ་དེ་
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་སོང་མ་སོང་ཀྱན་རྩོལ་སེམས་བསྐྱེད་འདིས་བཞག་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། སེམས་འདི་ནི་ཡུན་རིང་དུ་སྒྲོ་སྒྱུངས་ནས་
བསྐྱེད་དགོས་ཀྱི། སྒྲོ་མ་སྒྱུངས་པར། དབང་བསྐྱར་སོགས་ཀྱི་ཐོག་མར། སངས་
རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ཀྱིས་བཟུང་། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་གི་རྗེས་སྒྲོས་ཙམ་གྱིས་
སེམས་འདི་སྐྱེ་ན། ལམ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བས། ཉི་མ་གཅིག་ལ་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བུས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་བས་ན་སྒྲོ་དེ་སྤྱོད་བ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྱུངས་ནས། དེའི་མ་སྐྱེས་བྱང་མ་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་སྒྲོ་བ་འདོད་སྤྱོད་ཐག་པ་ནས་སྐྱེས་པ་ན། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཆོ་གས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཟུང་སྟེ། སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དུག་ལ་ལོགས་པར་
སྒྲོ་བ་པ་ཉིད་དོན་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་ཉེན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བས་ན་
སྒྲགས་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ན་ཐོག་མར་ལམ་སྐྱེན་སོང་བ་ལ་སྒྲོ་སྤྱོད་བ་ཉིད་མན་ངག་
གི་མཆོག་དུ་བྱངས་ཤིག ། སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐབ་མོ་སྒྲོ་བ་མ་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་
བཞད་ན། སྒྲོ་མ་འདི་ཕྱིར་སྤང་བ་དང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་
དངོས་བྱུང་འབྱུང་བ་ཆེས་རིང་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་དོན་རྗེ་སྤང་བ་ལས། རི་
ལྟར་སེང་གའི་འོ་མ་ནི། ། ས་ཡི་སྤྱོད་དུ་བཞག་མི་བྱ། ། དེ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་
རྒྱུད། ། སྤྱོད་མིན་དག་ལ་སྤྱིན་མི་བྱ། ། སྒྲོ་མ་སྐྱོད་ཅིག་དེ་ལ་འཆི། ། འདི་དང་པ་རོལ་དུ་

ནི་ཕུང་། སྟོང་མིན་མན་ངག་རབ་བཤད་ན། སྟོབ་དཔོན་དངོས་གྲུབ་ཉམས་པར་
འགྱུར། ཁེས་སོ། གཞན་ཡང་ལག་ན་དོ་རྗེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། བྱང་
རྒྱུ་གི་སེམས་རྫོགས་པར་མ་གྱུར་བ་ལ་དབང་མི་བསྐྱར་བར་གསུངས་ཤིང་། སྟོང་
བསྐྱུས་སུ་ཡང་། སྒྲགས་གི་ལམ་ལ་རིམ་ཅན་དུ་འཇུག་པ་དགོས་ཀྱི་ཅིག་ཅར་དུ་
འཇུག་ཏུ་མི་བྱང་བར་གསུངས་པའི་འོག་ཏུ་རིམ་གྱིས་འཇུག་ཚུལ། དང་པོར་སངས་
རྒྱས་གི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་བསྐྱབས། དེ་ལ་ལོབས་པ་ན་བསྐྱེད་རིམ་དང་། དེ་ལ་
ལོབས་ནས་རྫོགས་རིམ་ལ་སྟོབ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་གི་ཐེག་པ་ནི་
བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འོ། གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་
བས་ཚུལ་འདི་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་སྐྱུངས་པ་དེས་སྒྲགས་གི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཡང་ཐོག་མར་དབང་
བསྐྱར་བ་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ། རྒྱད་ཐེ་ནས་གསུངས་པ་དང་མ་ཐུན་པ། ལམ་
བསྟོམ་པ་དང་། རྒྱད་དང་མན་ངག་མཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་བྱང་དུ་འབྱུང་ངེས་པ།
ལྷ་མ་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལས་སྐྱུངས་ནས་སྒྲགས་ལ་འཇུག་པ་ངེས་པར་དགོས་
ཏེ། དུག་ཆེན་ཐེག་ལེ་ལས། དང་པོར་རེ་ཤིག་གང་ཆེ་སྟོབ། ལན་ཅིག་དབང་ནམས་
གིས་ནི་བསྐྱར། ཉེ་ཆེ་གསང་ཆེན་བཤད་པ་ཡི། ཇེས་པར་སྟོང་དུ་གྱུར་པའོ། ཉེབང་
མེད་ན་ནི་དངོས་གྲུབ་མེད། བྱེ་མ་བཅོར་ཡང་མར་མེད་ལྟར། གང་ཞིག་རྒྱད་ལུང་
ང་རྒྱལ་གྱིས། ཉེབང་བསྐྱར་མེད་པར་འཆད་བྱེད་པ། སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་མ་ཤི་མ་
ཐག ཉེངས་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱང་དཔྱལ་བར་འགོ། ཉེ་བས་འབད་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས། ལྷ་
མ་ལས་ནི་དབང་ལོང་ཞུ། ཁེས་དང་། རྒྱད་རྗེ་རྗེ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་། དབང་བསྐྱར་བ་

ནི་གཙོ་བོ་སྟེ། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཉག་ཏུ་གནས། དང་ཡིས་རི་བཞིན་དོན་བཤད་
གིས། དེ་ཕྱིར་ཐོག་མར་ཡང་དག་ཉན། ཐོག་མར་སྟོབ་མ་གང་གི་ཆེ། སྟོ་ལྡན་ཡང་
དག་དབང་བསྐྱར་ན། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། དེ་ཡི་ཆེ་ན་སྟོད་ཏུ་
འགྱུར། །ཡང་དག་དབང་བསྐྱར་གིས་དཔེན་ན། །སྐྱབ་པོ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཤེས་
ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་མ་མཚུངས་པར་ནི། །མི་ཟད་དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་འགྲོ་ཞེས་
དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་
གཞུང་ཏུ་མ་ཞིག་ལས་གསུངས་པས། ཐོག་མར་སྟོད་རུང་ཏུ་སྐྱབ་པའི་དབང་ནོད་པ་
གལ་ཆེ་ལ། དབང་ཡང་ཐོག་མར་དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་ཞུགས་ཤིང་། དེ་ནས་བྱམ་དབང་
ལ་སོགས་དབང་བཞི་རིམ་ཅན་ཏུ་སྒྲངས་པ་དགོས་ཀྱི། ཕྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་མ་
ཞུགས་ཤིང་། བྱམ་དབང་མ་བསྐྱར་བར། དབང་གོང་མ་གསུམ་ཙམ་བསྐྱར་བ་ནི་
ཤིན་ཏུ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། མཉམ་སྦྲེད་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་ནི་མ་ཞུགས་ཤིང་། དམ་
ཆོག་རྣམས་ཀྱང་སྤངས་པ་དང་། །གསང་བའི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པས། །བསྐྱབས་ཀྱང་
ཅིའང་མི་འགྲུབ་པོ། ཞེས་དང་། བྱུར་ལས་ཀྱང་། དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་ནི་མ་ཞུགས་
དང་། །དབང་བསྐྱར་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། །གང་གིས་རབ་གནས་མ་མཐོང་
ཞིང་། །གང་གིས་སྦྱིན་སྟེག་མ་བྱས་ན། །འཛིག་ཉེན་འདི་དང་གཞན་ཏུ་ཡང་། །དེ་ལ་
དངོས་གྲུབ་མཆོག་ཉིད་མེད། །“ཞེས་^༡ དང་། བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་ལས། སྤྲུགས་པས་
དཀྱིལ་འཁོར་མ་མཐོང་བར། །གང་ཞིག་རྣལ་འབྱོར་བ་ཉིད་འདོད། །མཁའ་ལ་ཁུ་ཚུར་
བརྟེན་པ་དང་། །སྟོག་སྦྱུའི་ཚུན་འཁྱུང་དང་མཚུངས། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་

^༡ དབྱ་ཞབས་ཀྱན་ཏུ་ཆོག་ཐད་ཞིང་སོགས་ཀྱི་འདྲི་སྒྲུངས་པལ་ཆེར་གཅིག་མཚུངས་སུ་འབྱུང་ཞིང་དེད་ཏུས་ཀྱི་འདྲི་ལུགས་འདི་ལ་མི་
མཐུན་ཡང་མ་བཅོས་སོར་བཞག་བྱས་ཡོད།

དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་མཐའ་ཡས་པ་ནས། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཞུགས་པར་ལྷགས་
ལ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་གང་དུ་ཞུགས་ནས་ལྷ་ལོ་སྟོན་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཡིན་གྱི། ལྷ་ག་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་
བས། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ཤིང་བུམ་དབང་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བ་མ་བྱས་པར་
དབང་གོང་མ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱར་བ་ནི་གཞུང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལོ། །རང་
གིས་དང་པོར་དབང་ཞུ་བའི་ཆེ། སློབ་དཔོན་གྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གསང་བ་འདི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱ་བར་མི་
བྱ་སྟེ། ཁྱོད་དམ་ཆོག་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དམ་ལ་བཞག་ཅིང་། ཚུལ་དེ་
རྒྱུད་དང་དཀྱིལ་ཆོག་ཆད་ལྷན་དུ་མ་ཞིག་ལས་གསུངས་པས། ཚུལ་དེ་དང་འགལ་
བའི་དམ་ཆོག་ཉམས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་སློབ་
དཔོན་དེ་ལ་སྤར་ལྷགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡོད་ན། ཡོངས་སུ་མ་སྟོན་སེམས་ཅན་ལ།
གསང་བ་བསྐྱགས་པའི་ཙུང་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། བུམ་དབང་མ་
བསྐྱར་བ་ལ་གསང་དབང་བསྐྱར་དུ་རུང་ན། གསང་དབང་མ་བསྐྱར་བ་ལ་ཤེས་རབ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་། དེ་མ་བསྐྱར་བ་ལ་དབང་བཞི་བ་བསྐྱར་དུ་རུང་བ་དང་། རིག་
པའི་དབང་ལྷ་མ་བསྐྱར་བ་ལ་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་དུ་རུང་བ་སོགས་སུ་
ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཞུགས་ཤིང་། བུམ་དབང་རྫོགས་པར་
མ་ཐོབ་པ་ལ་དབང་གོང་མ་བསྐྱར་ཁྱང་། དེས་དབང་གོང་མ་ཐོབ་པའི་གོ་ཡང་མི་ཆོད་
ཅིང་། དེ་ལ་རྫོགས་རིམ་བསྟན་ན་དབང་གཏན་མ་ཐོབ་པ་ལ་རྫོགས་རིམ་བསྟན་པ་
དང་ཁྱད་མེད་པས། དཔོན་སློབ་ཐམས་ཅད་དཔྱལ་བ་མི་བཟད་པར་འགྲོ་བའི་སྐྱབ་

ཐབས་མཆོག་ཡིན་པས། ཟང་ཟིང་ཆ་སྤྲོ་མོ་ཅམ་དང་། སློབ་མ་བསྐྱ་བར་འདོད་པའི་
བསམ་པས་དཔེན་བཅོས་ནས། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཕྱང་བར་མ་བྱེད་ཅིག །དེ་
བས་ན་དང་པོར་ཐེག་པ་སྐྱེན་མོང་གི་བསམ་པ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ། བྱིན་རྒྱབས་
སྤྲོ་མོ་རེ་ཅམ་དང་། སློབ་དཔོན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་མ་མི་མཁས་ཤིང་། བསྐྱེན་
སོགས་དག་པར་མ་བྱས་པས། ཆོ་ག་གང་བྱུང་བྱུང་བྱས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་
དབང་དུ་ཐ་སྐྱད་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པའི། དབང་རྒྱུད་སྡེ་དང་མ་སྐྱེན་པ་གོ་རིམ་
རི་ལྟ་བར་ཐོབ་པས་རྒྱུད་སྡོད་དུ་རྩེད་བར་བྱས་པ་ཉིད་བསྐྱེད་རིམ་ལེགས་པར་སློབ་
པའི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་མེད་མི་རུང་གི་ཡན་ལག་དུ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

༼ བསྐྱེད་རིམ་རི་ལྟར་བསློམ་དགོས་པར་བསྐྱེན་པ། ༽

གཉིས་པ་དེས་ཇོགས་རིམ་གྱི་སྡོད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་བསློམ་དགོས་པར་བསྐྱེན་པ་
ནི། དེ་ལྟར་དབང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེས། ལམ་ལ་སློབ་པའི་རིམ་པ་རི་ལྟར་བྱ་སྐྱེས་
ན། དབང་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད། ལམ་གང་ལ་སློབ་ཀྱང་། དབང་གི་དུས་སུ་རི་ལྟར་ཁས་
རྒྱངས་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྡོམ་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ཁས་
རྒྱངས་པ་ཅམ་ལ་མ་བཞག་པར། སོག་ལྟར་དུ་གཅེས་པར་བསྐྱུང་པ་ཉིད་གཞིར་
བཞག་ནས། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་གྱི་མན་ངག་
བསློམས་ན་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་གི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱུང་སྡོམ་ཡལ་བར་དོར་ནས་
བསྐྱེད་པ་མང་པོར་འབད་ཀྱང་མི་འབྱུང་སྟེ། སྡོམ་འབྱུང་ལས། རི་ལྟར་ཉེ་བར་བསྐྱེན་
པ་བཞིན། །བྱིན་ས་དམ་ཆོག་སྡོད་པར་བཅོན། །སྡོད་དུ་བྱས་པའི་རྒྱན་ལས་

ནི། །འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་བསྐྱེད་ལུ་རྩལ་གྱིས། །ཡང་དག་མན་དག་ཕྱན་ཆོགས་
གྱིས། །འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་དང། རྟོ་རྟེ་ཅེ་མོ་ལས་ཀྱང།
བསྐྱེད་ལུ་རྩལ་གྱིས་ཕྱག་དག་དུ་ནི། །ཅི་སྟེ་མངོན་པར་བཅོན་བྱས་ཀྱང། །གང་ཟག་བཞི་
ནི་འདིག་ཉེན་དུ། །བསྐྱེད་ལུ་རྩལ་གྱིས་ཕྱག་དག་དུ་ནི་མི་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མ་
སྐྱེས་དང། །ཐེ་ཆོམ་ལྷན་པ་ཉིད་དང་ནི། །བཀའ་བཞིན་དུ་ནི་མི་སྐྱོད་པ། །དད་པ་
མེད་ཉིད་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་པས། རྟོ་རྟེ་འགྱུར་
ལས། རི་ལྷར་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པ་བཞིན། །ཅི་སྟེ་དངོས་བྱུང་མཚོག་འདོད་ན། །སྟོན་ནི་
ཡོངས་སུ་གཏོང་ཡང་སྟེ། །འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་ཀྱང་སྟེ། །ཉག་དུ་དམ་ཆོག་བསྐྱེད་
བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་དམ་ཆོག་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་བར་བྱ་ལ། དེ་ལྷར་
འབད་ན་ནི། དམ་ཆོག་ལྷ་པ་ལས། གལ་ཏེ་ལྷར་བ་མེད་ཀྱང་ན། །སྐྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་དག་
ན་འགྲུབ། །ཅེས་དང། རྟོ་རྟེ་ལྷ་པ་སྟེ། མ་བསྐྱེད་ལྱུང་ཀྱང་ལྷར་མེད་ན། །སྐྱེ་བ་
བཅུ་དྲུག་དག་ན་འགྲུབ། །ཅེས་པ་ལྷར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྷར་དམ་ཆོག་རྣམས་པར་དག་པ་ལ་གནས་པ་དེས། ལམ་རིམ་པ་གཉིས་སྟོན་
པའི་སྟོན་དུ། དེ་ལྷར་གཉིས་རི་ལྷར་སྟོན་ཚུལ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ལ་ཐོས་བསམ་
གྱི་ཤེས་རབ་གྱིས་མཐའ་ཆོད་པར་སྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་རི་ལྷར་ཉམས་སུ་ལེན་
ཚུལ་གོལ་ས་དང་བཅས་པ་གང་ཡང་མི་ཤེས་པས། ཉམས་སུ་སྐྱེད་ཀྱང་འབད་པ་
འབྲས་བུ་མེད་པའམ། འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་འབྱེན་པ་གང་རུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་བས་ན། གྱི་རྟོན་གྱི་དཀའ་འབྱེད་སུ་ཉིག་བྱེད་པ་ལས། རྟོ་རྟེ་མེད་ལ་ཐོས་
མེད་མ་ཐོས་པ་ལའང་བསམ་པ་མེད། །གཉིས་བྲལ་རྣམས་འབྱེད་མེད་ཅིང་རྣམས་འབྱེད་

བྲལ་ལའང་དངོས་གྲུབ་མེད། །ཅེས་དང་། རིམ་ལྡེ་དཀའ་འགྲེལ་དོན་གསལ་ལས།
ཐོས་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཤེས་རབ་སྟེ། །བསམ་པ་དང་ནི་གཉིས་སོ་ཡོད་ཀྱང་
ན། །སྒྲིམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་ཡིན། །དེ་ལས་དངོས་གྲུབ་སྒྲན་མེད་པའོ། །སྒྲོ་དང་
ལྷན་པས་འདི་ལྟར་བསམས་ནས་ནི། །ཐོག་མར་ཐོས་པའི་དོན་ལ་འབད་པ་
ཡིས། །རྟག་ཏུ་བརྩོན་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཡི་ལག་ཏུ་དངོས་གྲུབ་ངེས་པར་
འཛོལ། །གང་ཞིག་ཆོག་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྲུང་པ། །དེ་ཡིས་དོན་ནི་རི་ལྟར་རྫོགས་པར་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། རིམ་ལྡེ་ལས་ཀྱང་། །གང་ཞིག་སྒྲ་མ་ལ་གྲུས་དད་དང་ལྷན། །མོས་
པས་བསྟེན་བཀྱར་ལ་ནི་རྟག་ཏུ་བརྩོན། །ཐོས་པ་འཛིན་གང་སྟོབ་མ་དམ་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྟོ་
འདོགས་ཆོད་པར་བྱ་ལ། །དེ་ཡང་རང་དགར་རྫོགས་གེ་ལ་སྦྱངས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཆེ་
བ་སོགས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཞུགས་ཀྱང་། །སྟོབ་དཔོན་ལ་རག་ལས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
དུ་རྒྱད་དུ་རྩོམ་ཞིག་ཐབ་མོས་སྤྲས་པ་ནམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཟུང་ནས། །རང་
གཞན་སྤང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། །རྒྱད་དོན་ལ་མཁས་པའི་སྒྲ་མ་དམ་པ་བསྟེན་
ནས། །དེ་ཉིད་མཉེས་པར་བྱས་པའི་མན་ངག་གིས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་ལ་མཁས་
པར་བྱ་དགོས་ཏེ། རིམ་ལྡེ་ལས། །དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་རྒྱད་དུ་ནི། །དེ་ཉིད་འདི་དག་
རྒྱས་བཏབ་གནས། །བཤད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །སྒྲ་མའི་ཁ་ལས་རྫོགས་
པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་བས་ན་ཅ་རྒྱད་ནམས་སུ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་རྒྱས་བཏབ་པ་དེ། །བཤད་
རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་ཅ་རྒྱད་ཀྱི་དོན་གསལ་བར། །གྲུབ་ཆེན་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་

འབྲེད་ཤེས་པའི་སྒྲ་མས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཞལ་གྱི་མན་ངག་ལས་ཤེས་དགོས་པ་
ཡིན་གྱི། རྒྱད་ཀླམས་ཕྱིའི་གོ་རྒྱ་གཙོད་པ་ཙམ་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཀླམས་སུ་གི་པངས་
པའི་སྒྲིང་པོ་འགའ་ཞིག་རྒྱ་བ་ནས་བརྒྱད་པའམ། དེ་ཤོག་བྲིལ་ལྟ་བུ་ཆུང་ཆུང་གཅིག་
ཏུ་བཀོད་ནས་རྩར་དུ་སྤྲས་པ་ལ་མན་ངག་ཏུ་གོ་ཞིང་། དེ་འབྲ་གང་ལ་ཡོད་པ་སྒྲ་མའི་
མཆོག་ཏུ་བརྩམས་ཤི། འབད་པས་་་་བསྟན་ ནས། མན་ངག་དེ་རྒྱད་དང་རྒྱ་གཞུང་ཀླམ་
དག་དང་བསྟན་པ་ན་རྒྱབ་འགལ་དུ་སོང་ཡང་། འདི་ཉིད་མན་ངག་ཡིན་པས་དེ་
ཀླམས་སུ་བཤད་པ་ལས་མཆོག་གོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པ་ནི། རྒྱད་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་
དག་མིང་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པས་དུག་བཞིན་
དུ་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། མན་ངག་སྒྲ་མས་བསྟན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ན་རྒྱད་དོན་
ཐབ་མོ་སྤར་མ་རྟོགས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་ཡིན་འདུག་ན་མན་
དག་མཆོག་ཏུ་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཐབ་ཤོས་ཀྱང་རྒྱད་སྟེ་རིན་
པོ་ཆེ་དག་ན་བཞུགས་པ་ཀླམས། སྒྲ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་
ཆེད་དུ། སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་རྒྱད་དོན་ལ་མཁས་པའི་སྒྲ་མ་མཉམས་པར་གྱིས་ལ་ཐོས་
བསམ་ལ་འབད་པར་གྱིས་ཤིག །དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུ་ལ་ལ་
མཁས་པར་བྱས་པའི་འོག་ཏུ། འབྲས་བུ་མེད་པའི་སྟུན་པ་འབྱར་བ་ལྟར་དོན་མེད་
པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བཙན་ཆོད་དུ་སྤངས་ནས། སྤྲིས་བྱའི་རྩ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་རིམ་
བ་གཉིས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་རིམ་བ་གཉིས་གོ་རིམ་རི་ལྟར་དུ་བསྟོམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་
ཅིག །བསྐྱེད་རིམ་ནི་སྟན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པ་ཙམ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ། རྒྱལ་

བས་གདུལ་བྱ་སྒོ་དཔལ་བ་དག་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་
འདོད་བས་ནི། དང་པོ་ནས་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་
ལྟར་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་ན། རྒྱུད་སྒྲེ་
འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཡི་ནལ་འཁྱོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཤིང་།
རྒྱུད་སྒྲེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་རྫོགས་རིམ་ནི་མེད་བས། སངས་རྒྱས་ཐོས་པའི་རྒྱ་ལ་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྒྱུད་སྒྲེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་
ཅིའང་མེད་དོ། །ཞེས་སྤྲད་གོས་པས་དེ་འབྲ་བའི་གསང་སྒྲགས་བ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་
གནས་སོ། །བསྐྱེད་རིམ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་ན་བྱུང་དབང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། དེས་ན་རིག་པའི་དབང་ལྲས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་
ཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་འཛོག་ཅིང་། དེའི་གོགས་ཀྱི་བྲི་མ་འཁྱུད་པ་དང་། དུས་འཁོར་གྱི་
དབང་བདུན་གྱིས་ས་བདུན་ཐོབ་པའི་རྒྱས་པ་འཛོག་པ་སོགས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱང་སྤྲ་
ཞིང་། རྒྱུད་སྒྲེ་ལས་ཀྱང་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་དང་དངོས་སུ་འགལ་བས་བྲན་བ་ཞུལ་
དུ་མ་བཞག་པའོ། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་
བརྒྱུག་ཅིང་རྒྱས་བཏབ་ནས་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་
འགྱུར་ན། ལྷགས་མ་དང་བྲིས་སྤྲ་སོགས་ལ་མཆོད་པ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་
འཁྱོ་བ་གནས་མེད་ཅིང་། དཀྱིལ་འཁོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་
མི་འཁྱོ་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཟུགས་བརྟན་རས་བྲིས་དང་བསྐྱར་བ་སོགས་
བཞེངས་པ་དེ་བས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་ག་ལ་འགྱུར། ལྷ་བསྐྱོམས་ནས་
གཟུངས་སྒྲགས་ཐབ་མོའི་བརྒྲས་བཞོད་བྱེད་པ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་

འགྲུར་ན། བསྐྱོམ་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་པར་གསུང་རབ་སྒྲོག་པ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རྒྱར་འགྲུར་དུ་རེ་བ་བཞད་གང་གི་གནས་ཡིན་པས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གང་
ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་སྒྲིབ་ཡིན་ལ། གྱི་རྩོར་དང་བདེ་མཚོག་དང་།
དུས་འཁོར་སྐབས་པའི་ཐབས་ཞེས། རྒྱད་དང་གྲུབ་ཆེན་ནམས་ཀྱིས་སྐབས་ཐབས་ཀྱི་
མིང་བཏགས་པ་ཅམ་ཡང་མ་ཤེས་ཤིང་། སྐབས་ཐབས་བསྐྱོམ་པ་པལ་ཆེ་བའི་སྡོན་དུ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོམ་ཞེས་
རང་ཉིད་ཀྱང་སྐབས་ཐམས་ཅད་དའི་མ་མོ་གཤམ་ མོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཁྱད་མེད་པ་
དང་། བདག་མདུན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བསྐྱབས་ཤིང་མཚོན་པའི་རྗེས་སུ།
དགེ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དོ་རྗེ་འཆང་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་
ཐམས་ཅད། དགེ་བ་འདི་ལས་རི་བོང་གི་མགོ་ལ་དུ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་དང་ཁྱད་པར་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། འདི་ལས་རང་ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བ་ཅི་ཡོད།

བརྟག་གཉིས་ལས་ཀྱང་། རྩོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་འབྱོར་ཉིད། །དེ་ཡི་བདེ་བ་
བདེ་ཆེན་བརྗོད། །རྩོགས་པ་བསྐྱོམ་པ་མེད་པ་སྟེ། །བསྐྱེད་པ་ཡིས་ནི་ཅི་ཞིག་
འཆོལ། །ཞེས་དོ་རྗེ་སྟོང་པོས་རྩོགས་རིམ་གྱིས་ཚོག་གི་བསྐྱེད་རིམ་ཅི་ཞིག་འཆོལ་
ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། །ཨེ་མ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་ཆེ། །དད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་རབ་རྟུ་ཉམས། །ལུས་ཀྱིས་དངོས་མེད་ག་
ལ་བདེ། །བདེ་བ་སྐྱབས་བར་མི་རུས་སོ། །ཁྱབ་དང་ཁྱབ་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་ནི། །བདེ་བས་
འབྲོ་བ་ཁྱབ་པ་ཉིད། །རི་ལྷ་མེ་ཉོག་ལ་གནས་ཟི། །མེ་ཉོག་དངོས་མེད་ཤེས་མི་
འགྲུབ། །དེ་བཞིན་གཟུགས་སོགས་དངོས་མེད་པས། །བདེ་བ་ཉིད་ཀྱང་དམིགས་མི་

འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཉེན་མེད་ན་བཞེན་པ་དེའི་དེ་མི་འབྱུང་བ་
ལྟར་ཉེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱི་མེད་ན། བཞེན་པ་བདེ་ཆེན་གྱི་སྤྲུགས་ཀྱང་མི་
འབྱུང་བས། རྫོགས་རིམ་རྒྱང་བས་མི་ཆོག་པར་བསྐྱེད་རིམ་དགོས་པར་གསུངས་
ལ། འདི་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་གཟུགས་སྤྱི་སྤྱི་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་རྒྱད་
དང་མཁས་བྱུང་གི་གཞུང་མཐའ་ཡས་པ་དང་འགལ་ན་འང་འདིར་མངས་བས་མ་
བྲིས་ལ། འདི་ལྟར་སྤྱི་བ་འདི་དག་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱང་^༥ མཐར་གཏུགས་ན་ངེས་དོན་
བསྐྱོམ་པ་ལ་ཟེར། དེས་དོན་བསྐྱོམ་པ་འང་ཅིའང་མི་སེམས་པར་འཛོག་པ་ལ་ཟེར་
བར་སྤང་བས། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཤར་གི་སྒྲོམ་མིན་པ་གཞན་གང་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱར་
མི་འབྱུང་བར་འདོད་པ། ཏ་ཅང་མི་འཆོས་པའི་ལོག་རྟོག་ཁམ་ཅན་ཡིན་པས་མཁས་
པ་རྒྱད་དོན་ཤེས་པ་དག་གིས་འབད་ནས་དགག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་
དངོས་རྒྱ་མིན་ཞེས་བྱ་བའི་བརྗོད་ཚུལ་འཆོས་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི། དངོས་རྒྱ་ཡིན་
མིན་གྱིས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བཟང་ངན་འབྱེད་པར་འདོད་པ་དེ་བས་ཀྱང་ནམ་པ་མ་
ཤར་བ་ཡིན་ཏེ། རྫོགས་རིམ་སྤྱིར་བ་ཡན་ལག་བྱུག་ལྟ་བུའི་ཡང་ཡན་ལག་དང་པོ་ལྔ་
ག་དངོས་རྒྱ་མ་ཡིན་ལ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ཡང་། སྤྲད་ཅིག་ཐ་མ་རང་མ་
གཏོགས་དངོས་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བས་ན་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ངེས་པར་བསྐྱེད་
རིམ་བསྐྱོམ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྒྲོན་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་ཏྲག་པ་ཉིད་གྱིས་སྤྲུག་
བཞེར་བསྐྱབ་པ་བྱས་ན། དགེ་བའི་ཅ་བ་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པས་རྩོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་

^༥ དབྱ་ཞབས་ཀྱན་ཏུ་རྩེས་འབྱུག་མའི་རྩེས་སུ་སྤྲུགས་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་གཏོགས་རྒྱན་སྤྱད་ཀྱི་ཐང་གྱང་བྲིས་པ་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་བས་མ་བཙོས་
མོར་བཞག་བྱས་ཡོད།

འཛིན་མངོན་པར་རྟོགས་ནས། ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱེད་རིམ་ཐུན་པའིར་བསྐྱོམས་པས་རྒྱད་
སྟེན་པར་བྱས་ནས་རྟོགས་རིམ་བསྐྱོམ་ན། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པ་ཡིན་
པས་རྟོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་སྟེན་བྱེད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
བརྟག་གཉིས་ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས། །བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་
གྱིས་སྟོས་པ་བསྐྱོམ། །སྟོས་པ་མི་ལམ་ལྟར་བྱས་ནས། །སྟོས་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟོས་མེད་
བྱ། །“ཅེས་དང་། རིམ་ལྔ་ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་ལ་ལེགས་གནས་ཤིང་། །རྟོགས་
པའི་རིམ་པ་འདོད་རྣམས་ལ། །ཐབས་འདི་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱིས། །སྐྱས་གྱི་
རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། །ཞེས་དང་། སྟོན་བསྐྱུས་ལས། །སེམས་ཅན་དང་པོའི་
ལས་ཅན་རྣམས། །དཔ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལ། །ཐབས་འདི་རྟོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་གྱིས། །སྐྱས་གྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་བཞག །ཅེས་དང་། གྲུབ་ཆེན་རྒྱ་ཉི་ཉེ་རུ་ཀས།
ཆོ་བཟང་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་དང་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་
དང་། །སྐྱགས་ནི་རྣམ་དག་གྲུག་སྐྱེད་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་དེས་པར་བྲན་པ་འབྲལ་མི་
བྱ། །ཕྱི་ནས་ཆོ་བཟང་རངས་ཤིང་སྐད་ཅིག་རྒྱུན་དུ་དེ་ཉིད་ཅིག་གི་སེམས་དང་
ལྷན། །རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བསྐྱོམ་པས་སྤྱིད་པ་རྣམ་སྤང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཉག་དུ་
བསམ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་རྟོགས་རིམ་བསྐྱོམ་
དགོས་པར་རྒྱད་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལས་མཐའ་ཡས་པ་ཅིག་གསུངས་པས།
རིམ་པ་དང་པོ་ལ་མ་ཁྲིད་པར་རིམ་པ་གཉིས་པ་ལ་འཁྲིད་པ་རྒྱུད་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་
དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་དང་འགལ་ཞིང་། འོ་ན་རིམ་པ་དང་པོ་མ་བརྟན་པར་དུ་རིམ་

བ་གཉིས་བ་མི་བསྐྱོམ་བ་ཡིན་ནམ། ཐུན་སྟོང་ལ་རིམ་བ་དང་པོ་བསྐྱོམས་ནས་ཐུན་
གཞུག་ལ་རིམ་བ་གཉིས་བ་^༦བསྐྱོམ་བ་ དང་པོ་ནས་བྱང་ལོའ་དུ་བསྐྱབ་བར་བྱ་བ་
གང་ཡིན་སྟུང་ན། འཕགས་བ་ཡབ་སྐུ་མ་ནི་སྤྲ་མ་ཉིད་བཞེད་དེ། སྟོང་བསྐྱུས་ལས།
གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་བསམ་བ་ལ་ལོ་བས་བར་གྱུར་བ་དེའི་ཆེ། ཐེག་
བ་གསར་བ་ལ་དྲན་བ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་སྟོབ་པོ། །གང་གི་ཆེ་ཐེག་བ་
གསར་བ་ལ་དྲན་བ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ལོ་བས་བ་དེའི་ཆེ་རྟོག་པའི་རྣལ་
འབྱོར་ལ་སྟོབ་པོ། །གང་གི་ཆེ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ལོ་བས་བ་^༧དེའི་ཆེ་ལས་དང་
པོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རབ་ཏུ་གནས་བར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཆེ་ལས་དང་པོ་བའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས་བ་དེའི་ཆེ་རིགས་བརྒྱའི་དབྱེ་བ་ལ་འཇུག་པོ། །གང་གི་ཆེ་
རིགས་བརྒྱའི་དབྱེ་བས་ལུས་རྣམ་བར་དབེན་བ་ཤེས་བ་དེའི་ཆེ་སྐྱོ་རྟོ་རྟེན་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་གནས་བར་འགྱུར་རོ། །ལུས་རྣམ་བར་དབེན་བ་ལ་གནས་ནས་ལྷ་ལི་ཀླ་
ལིའི་སྟོ་ནས་ངག་དབེན་བ་ལ་འཇུག་པོ། །གང་གི་ཆེ་རྟོ་རྟེན་བརྒྱས་པའི་རིམ་གྱིས་
སྟོག་དང་ཚོལ་བ་ཤེས་བ་དེའི་ཆེ་གསུང་རྟོ་རྟེན་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རབ་ཏུ་གནས་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས། རིམ་བ་དང་པོ་ལ་ལོ་བས་བ་ན་རིམ་བ་གཉིས་བ་
དང་། རིམ་བ་གཉིས་པའི་ཡང་ལུས་དབེན་སོགས་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལ་ལོ་བས་ནས་ཕྱི་མ་
ཕྱི་མ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་བར་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་རིམ་བ་སྤྲ་མ་ལ་ལོ་བས་ནས་ཕྱི་
མ་ལ་སྟོབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མཐར་ཐུག་པ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སྐྱ་
མ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་གི་བྱག་ལེན་ལ་ཐུན་སྟོང་ལ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམས་ནས་ཐུན་སྟངས་ལ་

^༦ བསྐྱོམ་མམ་

^༧ འདི

རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་བ་བྱེད་པར་སྒྲུབ་རྒྱུ་།

དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི་ཉ་བུ་སྒྲུལ་ན།
སྒྲུག་པའི་སྒྲུས་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་དང་། ལས་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་སྦྱོར་
ཞིང་། བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་རྒྱལ་པོ་ཆེ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོལ་ན། རྫོགས་
རིམ་ཐབ་མོ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་མཐུན་ཆེན་སྦྱུབ་ཅིང་འགལ་ཆེན་སེལ་བའང་ཡིན་མོད་
གྱི། གཙོ་བོ་ནི། གཞི་དུས་གྱི་སྦྱེ་ལི་བར་དོའི་རྣམ་པ་ནི་བཞིན་དུ་དངོས་སུ་རྒྱུད་ལ་
སྦྱེས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱིས། ཐ་མལ་སྦྱེ་ལི་བར་དོའི་སྤང་ཞེན་གྱི་ས་བོན་མ་ལུས་
པར་སྦྱངས་ནས། སྦྱ་གསུམ་དུ་དངོས་སུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྔོན་དུ་
གཞི་དུས་གྱི་སྦྱེ་ལི་བར་དོ་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་པར་དངོས་སུ་མ་སོང་ཡང་ཡིད་
ངོར་མཚུངས་པ་དང་། དངོས་སུ་སྦྱ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པར་མ་སོང་ཡང་། ཡིད་ངོར་
དེ་དང་མཚུངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན། རྫོགས་རིམ་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
བསྐྱེད་རིམ་གྱིས། ཐ་མལ་སྦྱེ་ལི་བར་དོའི་སྤང་ཞེན་མངོན་གྱུར་མགོ་མནན་པའི་སྒྲོ་
ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ལ།

གཞན་ཡང་། ད་ལྟ་རང་གི་ལུས་སྤྱི་དང་ལུས་གྱི་ནང་གི་གནས་སོ་སོ་རྣམས་སུ་
སྒྲ་བཀོད་པ་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་དེ་དང་དེའི་རོ་བོར་མོས་ཤིང་། དེ་
དག་འོད་གསལ་དུ་བརྒྱག་པར་མོས་པ་ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་པས། རྫོགས་རིམ་གྱི་ཆེ་
ལུས་གྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གནས་དེ་དང་དེ་ནས་སྤྱད་སྤྱོད་བ་དང་། འདུས་ནས་འོད་
གསལ་འཆར་བ་སོགས་ཆེས་སྤྱོད་ཞིང་སྦྱར་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། བསྐྱེད་
རིམ་པའི་བདེ་སྟོང་སྦྱོར་བ་མ་གྲུབ་པར་རྫོགས་རིམ་པའི་བདེ་སྟོང་སྦྱོར་བ་མཆོན་

ཉིད་ཆང་བ་མེ་འབྱུང་བ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གོམས་པ་བརྟན་པོ་
མེད་ན། རྫོགས་རིམ་པའི་ལུས་དབེན་གྱི་ཆེ་རིགས་བརྒྱ་ནས་རིགས་གཅིག་གི་བར་
གྱི་ལྷའི་སྐྱུར་གང་སྐྱང་ཐམས་ཅད་འཆར་བ་དང་། མེམས་དབེན་མན་ཆད་གྱི་སྟོང་པ་
བཞིའི་མཐར་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་རྗེས་མ་ཐུན་པར་ཡིད་འོར་སྐྱད་ཅིག་གིས་ལྷང་བ་དང་། དེ་
མན་ཆད་དུ་ཡེ་ཆུ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོང་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞི་མེད་ཅིང་། དེ་
མེད་ན་དེ་བས་མཐོ་བའི་རྫོགས་རིམ་རྣམས་དེ་བས་ཀྱང་མི་འོང་བས། རྫོགས་རིམ་
རྒྱད་ཕྱེ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་སྟོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་
ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

འོན་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་རི་ཅམ་ཞིག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེ་ན།
ཅ་རྒྱད་གྱི་ཡེ་ལུ་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་བསྟེན་སྐབ་ཡན་ལག་བཞིར་བཤད་
པའི་དོན། ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་བསྐྱོམ་པ་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་
ལ་སྟོན་གསལ་ལས་བཤད་དོ། །ཡང་ཡེ་ལུ་དེ་ཉིད་དུ། ཡང་ན་རྡོ་རྗེ་བཞི་དག་
གིས། །བརྒྱལ་ཁྲགས་བརྟན་པས་བསྟེན་པ་བྱ། །“ཅེས་བས་བསྟན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་
དེ་བསྐྱེད་རིམ་མདོར་བསྐྱུས་སུ་སྟོན་གསལ་ལས་གསུངས་ལ། དེ་ནི་རྒྱད་ཕྱེ་མ་
ལས། དང་པོ་སྟོང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སྟེ། །གཉིས་པ་ས་ཐོན་བསྐྱུས་པའོ། །གསུམ་པ་
གཟུགས་ཉིད་རྫོགས་པ་སྟེ། །བཞི་པ་ཡི་གེ་དགོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་
བཤད་ལ། དེའི་དོན་རྒྱ་རོ་བས། ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་བསྐྱེད་པ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་གི་བར་ལ་བཤད་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་བཞིས་བསྐྱེད་རྒྱས་པ་ལ་དགོངས་ལ། བསྐྱུས་
པ་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་བསྐྱེད་པ་ནས། ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྡོ་རྗེ་དང་བརྒྱ་ལ་ཡི་གེ་དགོད་པའི་

བར་རོ། །དེ་ཡང་དངོས་སྤྱད་གསུངས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེའི་རྗེས་སྤྱོད་མོ་དང་བསྐྱེད་
བ་སོགས་ཀྱང་སྤྱད་དགོས་སོ། །ལེ་ཏུ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྒྲོན་གསལ་ལས། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ས་བསྐྱོམ་བ་ནས་སེམས་དབང་སྤྱུང་བ་བཅུགས་ཀྱི་བར་རིགས་དྲུག་གི་བྲན་བ་
གཅིག་པ་དྲུག་བཤད་ནས། དེ་ལ་ཐུན་བཞིར་བསྐྱབས་པས་རྒྱུད་སྒྲིན་བར་གསུངས་
བ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་མདོར་བསྐྱེད་འདི་དང་གཅིག་གོ། །འཕགས་བ་ཡབ་སྤྱུང་ཀྱི་
གཞུང་ལས་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་བསྐྱོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་འདི་ལས་བསྐྱེད་བ་
གཞན་མ་བཤད་པས། མར་ལུགས་ཀྱི་གདམས་ངག་པ་དག་དེམ་ལྟའི་རྫོགས་རིམ་
ཀྱི་སྒྲོན་དུ་བསྐྱོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་གཙོ་བོ་ཡབ་ལུས་རྒྱུང་བའོ། །དབང་བོ་
གཅིག་པ་ཅམ་བསྐྱོམས་པས་ཆོག་པར་འདོད་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་ནི། འཕགས་བ་ཡབ་
སྤྱུང་ཀྱི་གཞུང་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ཞིང་། “རྗེ་རྣམས་པར་དཔྱད་པའི་རིམ་
ལྟའི་ཅ་ཆོག་རིམ་ལྟ་བུ་སྤྱུང་བ་གསལ་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྷན་གྲྭ་མ་
དང་། །ལྷག་པའི་ལྷ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་དང་། །ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་རྣལ་འབྱོར་ཆེ། །རྗེས་
སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་བཅས་པ་དག་ཏིང་འཛིན་རིམ་པ་ལྷན་བཞིན། །བསྐྱེད་བ་ཉིད་སྤྱུང་
སྤྱུང་བ་ཆེ། །སྤྱུང་བའི་ངོ་བོ། །ཞེས་དང་། །བསྐྱེད་པའི་རིམ་འདི་ལྷ་ཡི་སྤྱུ། །རྫོགས་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག་རྣམས་པ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་གང་། །ཤེགས་པར་
བསྐྱབས་པས་མཐར་ཐུན་འགྱུར། །ཞེས་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཉིད་འཛིན་གསུམ།
བསྐྱེད་སྤྱུང་ཡན་ལག་བཞིས་བསྐྱེད་པའི་ལྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་བསྐྱོམས་
ནས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་དབྱུང་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། དེ་འདྲའི་ལྷ་སྐྱོས་

༡ སྤྱུང་བཅུགས་གི་

༢ སྤྱུང་བཅུས་པར་མ་འདིར་རྗེ་རྣམས་ཞེས་དང་། བཀ་ཤིས་སྤྱོད་མོ་དང་རྒྱ་བྱང་ཤིང་དབང་གཉིས་ཆར་རྗེ་མར་ལ་ཞེས་བྱུང་།

བ་ལ་སྐྱེ་ཞི་བར་དོའི་སྐྱོད་བྱེད་ཆང་བ་མེད་པས། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲིན་བྱེད་དུ་
བསྐྱོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དོན་མེད་དོ། །

དེ་བས་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་བསྐྱས་པ་དེ་ཙམ་ལ་མ་མཐའ་བྱས་
པའི་དགྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱས་
ནས། གདོད་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །

༼གང་དུ་སྐྱབ་པའི་གནས་གྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ༽

གསུམ་པ་གང་དུ་སྐྱབ་པའི་གནས་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། ཅ་རྒྱུད་གྱི་ལེའུ་བཅུ་
གཉིས་པ་ལས། དགོན་བ་ཆེན་པོའི་ས་ཕྱོགས་ནི། །མེ་ཉོག་འབྲས་བྱ་སོགས་པས་
བརྒྱན། །རི་བོ་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ། །དངོས་བྱུབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་
བསྐྱབ། །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ལ། དངོས་བསྟན་བྱང་དོན་གྱི་བཤད་པ་གཅིག་དང་།
བཤད་རྒྱུད་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་གྱིས། ལུང་པོ་དགོན་བ་ཆེན་པོར་འདོད། །ཅེས་པ་
ནས། དངོས་མེད་དབེན་བ་ཉམས་དགའོ། །དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་དེར་བསྐྱབ་བྱ། །"ཅེས་པའི་
བར་གྱིས་བཤད་པའི་ངེས་པའི་དོན་ལ་སྦྱར་བ་གཉིས་ལས། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབས་
འདིར་སྐྱས་ཟེན་ཆོད་ལྟར་གྱི་བྱང་དོན་གྱི་བཤད་པའི་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་
གནས་ཉིད། བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་གནས་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་
ཕྱིར་འཕགས་པས་སྐྱབ་ཐབས་གཉིས་སུ་འདི་གནས་གྱི་མཆན་ཉིད་ལ་སྦྱར་རོ། །

༼ཇི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ༽

བཞི་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ། གཞུང་གང་ལ་བརྟེན་
ནས་འཆད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ།

དང་པོ་ནི། རྗེ་ཆེ་འཆང་གིས་ཙ་བའི་རྒྱུད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆ་དུ་མ་ཞིག་སློབ་
དཔོན་ལ་རག་ལས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྲས་ནས་གསལ་བར་མ་གསུངས་པ་དང་། ཆ་
དུ་མ་ཞིག་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་མ་བསྟན་པར། དབུ་ཞབས་ཀྱན་དུ་ཅི་རིགས་
པར་འཛོམ་ནས་གནས་པ་རྣམས། བཤད་པའི་རྒྱུད་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་རྗེ་ཆེ་སྤང་བ་ལ་
སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྒྲ་མའི་མན་རག་གིས་བསྐྱེད་རིམ་བསྟེན་སྐྱབ་
ཡན་ལག་བཞིའི་དོན་མཐའ་དག་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ཤེས་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་
ཙ་བཤད་སྐྱབ་ནས་ལེགས་པར་རྟེན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་འཕགས་པས་
སྐྱབ་ཐབས་མདོར་བྲས་དང་མདོ་བསྟེན་གཉིས་དང་། སློབ་དཔོན་སྐྱུ་བྱང་གིས། གཙོ་
བོར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱར་གཞི་སྐྱོང་བྱེད་སྐྱོར་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་འཆད་ཅིང་།
རྟོགས་རིམ་གྱི་ཡུང་ཅུང་ཟད་སྟོན་པ་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་དང་། དབལ་ལྟན་སྒྲ་བ་
གྲགས་པས་རྗེ་ཆེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་རྣམས་མཛད་དེ། ཕྱི་མ་འདི་ལ་ཏ་སྤྱ་ག་
ཏ་རྟེ་ཏ་དང་། ལ་ལི་བརྗ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲེལ་པ་མཛད་ཅིང་། མ་ག་ཏའི་པརྗེ་ཏ་སྤྱ་བ་
པ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། རྗེ་བོ་ཆེན་པོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་དག་ཡུང་སྒྲ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་
མཛད་པར་བྱེད་པས། དེ་ལྟར་དུ་གཞུང་བར་བྱའི། ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་འཕགས་པས་
མཛད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཡོད་བཞིན་དུ། དེ་ལྟུག་པར་བཏང་ཙམ་ལས་གཞན་མེད་པའི་
སྐྱབ་ཐབས་འདི་འདྲ་སྒྲ་བས་མཛད་པ་ག་ལ་འོང་ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། མདོར་

བྱས་ན་དངོས་སུ་མི་གསལ་བའི་བྲག་རྒྱ་འདུ་བྱ་བ་ལ་ཕྱིའི་བྲག་རྒྱ་མ་རྟེན་ན་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་སྟོང་ག་ནས་བྱུང་ནས་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བར་མང་པོ་ཞིག་དང་།
མདོ་བསྐྱེད་ན་མེད་པའི་མདོ་དང་སྦྱོར་ཚུལ་ཡང་ཅི་རིགས་པ་ཞིག་བསྟན་རྒྱ་ཡོད་
པས། འཕགས་པའི་སྦྱབ་ཐབས་ལས་སོགས་དབྱུང་རྒྱ་མེད་པའི་རྟགས་མི་འབྱུང་ལ།
སྦྱབ་ཐབས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་འཕགས་པས་མཛད་པ་ལས་ལོགས་པ་མི་འདུག་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་ནི་བྲབ་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ལྷ་བས་མཛད་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཤེས་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་སྦྱབ་ཐབས་
བཞི་པོ་དེ་དང་། འགྲེལ་པ་སྟོན་གསལ་དང་བཅས་པས་རྒྱུད་དོན་གཏན་ལ་པབ་པའི་
ཇེས་སུ་འབྱངས་ནས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འཕགས་
པས་མཛད་ཟེར་བའི་ཙུ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་། དཀྱིལ་ཚོག་དང་། སྦྱང་བྱང་གིས་
མཛད་ཟེར་བའི་ནོར་བུའི་སྤང་བ་དང་། དོན་གསལ་དང་། རིམ་པ་ཁོངས་སུ་བསྐྱུ་བ་
དང་། ལྷ་བས་མཛད་ཟེར་བའི་མདོན་རྟགས་རྒྱན་ཙུ་བ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཁ་གཡང་བའི་རྩུས་མ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ཡིད་བརྟན་པར་
མི་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་རྣམ་དག་གིས་ཙུ་བ་འདེད་ཀྱི་རྒྱུད་
དོན་བཀྲལ་བའི་ཇེས་སུ་འབྱངས་ནས། དེ་དག་གིས་དངོས་ཤུགས་སུ་བསྟན་པ་དང་།
དེ་དག་ན་མི་གསལ་བའི་ཡན་ལག་རེ་ཙམ་སྟགས་སྤྱི་འགྲོའི་རུང་མཐུན་སྦྱར་བའི་
སྟོན་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་རྣམས་ལོགས་པར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པའི་མདོན་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ།

༼དང་པོའི་སྒྲུང་བ་བཤད་པ།༽

དང་པོའི་སྒྲུང་བ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག། ལས་རྒྱལ་མཆོག། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དམིགས་བཤེད་ལ་བྱ་བས་རི་ལྷར་གོམས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །

༼ཐོག་མར་རི་ལྷར་བྱ་བའི་རིམ་བཤད་པ།༽

དང་པོ་ལ། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་བའི་ཡན་ལག་དང་། མངོན་རྟོགས་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ། ཐོག་མར་རི་ལྷར་བྱ་བའི་རིམ་བཤད་། མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོགས་ཞིང་མཆོད་ཅིང་སྒྲོམ་བཤེས་གསལ་བ་བྱུང་བ་དང་། འགལ་རྒྱུན་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་དུ་སྡོན་འགྲོ་གཏོར་མའི་བཤད་བཤུང་ཡང་། བདེ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་ཁྱད་པར་གསལ་བྱེད་ལས། སྡོན་དུ་གཏོར་མ་བྱ་བར་བཤད་བཤུང་། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས་ཀྱང་ཞིང་སྐྱོང་ལ་གཏོར་མ་སྒྱུན་པར་གསུངས་ཤིང་། བྱ་བ་ཆེན་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱིས། གྱི་རྟོར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཐོག་མར། དུར་ཁྲོད་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གནས་སུ་འདུག་ནས་མཆོད་བཤུང་གཏོར་མ་ལ་སོགས་པ་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ནས། དེ་ནས་ཆོགས་ཞིང་མཆོད་བཤེས་གསལ་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །གཏོར་མ་དེ་གང་ལ་སྟེར་བ་ཡང་། དེའི་འགྲེལ་པར་བྱ་བ་ཆེན་རྒྱ་ལན་རྒྱ་རི་པས། དུར་ཁྲོད་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གནས་སུ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བསངས་ནས། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་གཏོར་མ་དང་མཆོད་བཤུང་གསལ་བྱས། ཞེས་འོག་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱོགས་སྐྱོང་སོགས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་པའི་

གཏོར་མ་དེ་འདིར་བྱ་བ་དང་། དེ་ཡང་རང་རྒྱལ་འབྲོར་ལ་གནས་པས་བསངས་ནས་
བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། གཞན་ཡང་སྐྱབ་ཐབས་གཞན་དང་གཞན་ནས་སྡོན་དུ་གཏོར་མ་
བྱ་བར་གསུངས་པ་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་པས། དེའི་རིགས་འགྲོས་འདིར་ཡང་སྐྱར་ནས་
སྡོན་དུ་གཏོར་མ་བྱེད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ཅིང་། རྒྱ་མ་དག་གི་ཕྱག་ལེན་ལ་འང་སྤང་
ངོ་། །དེའི་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཤེས་བྱེད་བྲངས་མ་ཐག་པ་ལྟར་འོག་གི་ཕྱོགས་སྐྱོང་གི་
གཏོར་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་རང་སྤེའི་རྒྱལ་འབྲོར་གྱིས་བསང་
སྐྱར་སོགས་བྱེད་དགོས་པས། རང་ཉིད་ཆོ་ག་གསུམ་མམ་སྐད་ཅིག་གིས་ཞེ་སྤང་རྩོ་
རྩེར་བསྐྱེད་ནས་ནང་མཆོད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། དེས་སྡོན་འགྲོའི་གཏོར་མ་
རྣམས་བསང་བ་དང་སྐྱར་བ་བྱས་ནས། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱོགས་སྐྱོང་གི་གཏོར་
མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཏོར་མ་བྱིན་ཏེ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་བཙུང་བར་བྱའོ། །

དེ་ནས་མདོར་བྱས་ལས། འཇམ་པའི་སྙན་ལ་འདུག་ནས་ནི། །སེམས་དཔའི་
སྐྱེལ་དགྲུང་ལེགས་གནས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་
ཐབས་ལས། ཡིད་དང་རྩེས་སུ་མ་བྱུན་པའི་གནས་སུ་ཤར་དུ་མཛོན་པར་ཕྱོགས་
པས་སེམས་དཔའི་སྐྱེལ་དགྲུང་གིས་གནས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཇམ་པའི་
སྙན་ལ་ཁ་ཤར་དུ་ཕྱོགས་པས་སེམས་དཔའི་སྐྱེལ་དགྲུང་གིས་འདུག་ནས། འོག་ཏུ་
བདག་ཉིད་སྤང་བསྐྱེད་པ་ལ་དབུལ་བར་བྱ་བའི་མཆོད་པ་རྣམས་འདིར་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་ནི། རྩེར་བ་པས། དེ་རྩེས་ཡི་གེ་གསུམ་སྐྱགས་ཀྱིས། །མཛོན་པར་
"བསྐྱགས་པའི་^{༡༠} དམ་ཆོག་ཚུས། །མཆོད་རྩས་དག་ལ་བསང་གཏོར་བྱ། །"ཅས་
དང་། ལྷ་བ་རྩོམ་པའི་སྐྱེལ་ལ་འདི་ལེགས་བཀའ་། །བག་གས་ཀུན་རྣམ་པར་

^{༡༠} སྐྱགས་པའི་

སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་བཤད་བ་ལྟར། མཆོད་རྩིས་རྣམས་ལ་བགལ་བས་དགོས་
ལ། དེ་ཡང་རང་རང་གི་ལས་སྒྲགས་གྱིས་བྱེད་བ་པལ་ཆེ་བ་ལྟར། འདིར་ཡང་གོང་
དུ་བསྐྱབས་པའི་ནང་མཆོད་གྱིས་གཏོར་ནས་བགལ་མཐར་བྱེད་གྱིས་བསངས་ཏེ།
དེ་ནས་སྤྱང་བ་ནི་སྤྲ་མཐའ་ལུ་ཅུ་ཏུ་གང་གིས་བྱས་ཀྱང་རུང་བས་དེའི་སྒྲགས་
དོན་བཞུགས་པའི་སྒོ་ནས། མཆོད་རྩིས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་འོད་
གསལ་གྱི་རང་དུ་བཅུག་སྟེ་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་ཏོག་སྤྱངས་ནས། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་
གྱི་རང་ལས་རྣམ་པ་མཆོད་རྩིས་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བར་བསྐྱོམས་ཏེ། ལྷུང་ལས་བྱུང་
བའི་ཐོད་བ་རྣམས་གྱི་ནང་དུ། རང་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐེག་ལེས་བརྒྱན་བ་ལས་
བྱུང་བའི་མཆོད་རྩིས་རྣམས་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་
བོ། །རྣམ་པ་མཆོད་རྩིས། བྱེད་ལས་དབང་པོ་རྩྭ་གཤི་ཡུལ་དུ་ཐག་བ་མེད་པའི་བདེ་
ཆེན་བསྐྱེད་པར་བསམས་ལ། མེ་ཏོག་སོགས་རང་རང་གི་མིང་སྒྲགས་ཡི་གེ་གསུམ་
དང་སྟེལ་བས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡི་གེ་གསུམ་དང་སྟེལ་བ་ནི་དོ་རྩེ་
གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། བློ་རྩེ་སོགས་ནི་འབྲུལ་བའི་
སྒྲགས་ཡིན་པས་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པའི་ཆེ་བྱེད་བ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཉེར་སྟོན་ལྟ་དང་
འདོད་ཡོན་ལྟ་སྐབས་འདིར་བསང་སྤྱང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་སྤྲ་མཐའ་ལུ་ཅུ་གྱུ་
ལེན་དུ་སྤང་ལ། མདོར་བྱས་ལས། འདོད་བ་ལྟ་ནི་ཡོངས་སྤངས་ནས། །དཀའ་ཐུབ་
གྱིས་ནི་གདུང་མེད་པར། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱི་རྩིས་འབྲངས་ལ། །བདེ་བས་བྱང་ཆུབ་
བསྐྱབ་པར་བྱ། །“ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདོད་ཡོན་ལྟའི་རང་བཞིན་ཤེས་པའི་སྒོ་
ནས་ལོངས་སྟོན་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་གྱིས་མ་བསྐྱད་པ་

དང་། གང་ཤར་དང་གང་ལོངས་སྟོང་པ་ཐམས་ཅད་བདེ་ཆེན་འབར་བའི་གྲོགས་སུ་
འགྲོ་བ་ཅིག་དགོས་པ་རྣམས་ལས་འདིའི་བྱད་ཆོས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པས། ཉེར་
སྟོང་དང་འདོད་ཡོན་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་རྣམས་པ་དེ་དང་དེར་ཤར་
བར་བསྐྱེམས་ནས། རང་ཡང་ལོངས་སྟོང་ཅིང་། ལྷ་དང་སྒྲ་མ་སོགས་ཀྱང་མཆོད་ལ།
དེ་ལ་ལོངས་སྟོང་པས་རང་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
ཡེ་ཤེས་ཉམས་སུ་སྟོང་བར་བསྐྱེམ་པ་ལ་སྒྲོ་སྟོང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
མཆོད་རྗེས་སྟོང་བའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེས་ན་བརྟག་གཉིས་ལས།
སྣ་ཆོགས་རྩྱུ་ལས་རྫོགས་པ་དང་། །མེ་རྟོག་ལ་སོགས་དབུལ་བར་བྱ། །“ཅེས་པ་
དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་བསྒྲ་ཅན་ལས། སྣ་ཆོགས་རྩྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡི། །ཞེས་པ་ནི། སོ་
སོར་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པ་རྩྱུ་ལས་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་བཤད་པའང་། རྩྱུ་ནི་ཉེ་རུ་ཀའི་
ཐུགས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་བྱེད་ཡིན་ལ། མཆོད་རྗེས་རྣམས་དེའི་
ངོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རྩྱུ་ལས་མཆོད་རྗེས་རྣམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་མཆོད་རྗེས་རྣམས་ཅི་མེད་ཀྱི་སྟོང་བར་སྦྱངས་ནས་དེ་ནས་བར་
སྤང་ལ་ཐོལ་སྐྱེས་སུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུར་བསྐྱེམ་པ་ལས་མ་ཤེས་ན་དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་
པོ་བསྐྱེད་པ་ལས་མེད་དོ། །

དེ་ནས་ཡི་གེ་བརྒྱ་བའི་བསྐྱེས་པ་ནི། “སྟོང་པོ་བརྒྱན་”^{༡༡} ལས། སངས་རྒྱུ་ཀུན་
ཀྱི་སྐྱ་གཅིག་པོ། །བད་དཀར་རྒྱ་བའི་དབུས་གནས་ཤིང་། །རྫོ་རྩེ་རིལ་བུ་བརྒྱན་སྤྲས་
པའི། །རྫོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ལེགས་དམིགས་ཤིང་། །ཡི་གེ་བརྒྱ་བ་ཆོ་ག་བཞིན། །ཉི་
ཤུ་ཅ་ནི་རེ་རེ་བསྐྱེས། །ལྟར་སོགས་བྱིན་བྱིས་བསྐྱབས་གྱུར་པས། །འཕེལ་བ་རུ་ནི་

^{༡༡} སྟོང་པོ་བརྒྱན་

མི་འགྱུར་ཞེས། །གྲུབ་པ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པས། །ཐུན་མཆོམས་སུ་ནི་སྤྱད་
པར་བྱ། །འབྲུམ་ཐག་ཏུ་ནི་བཟླས་གྱུར་ན། །རྣམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱད་དང་རྒྱ་གཞུང་གཞན་ནས་ཀྱང་ཐུན་དངོས་
གཞིའི་མཐུག་ཏུ་བྱ་བར་གསུངས་པ་མང་ན་ཡང་། ཟླ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ལ་
སྐབས་འདིར་མཛད་པར་སྤང་བ་ལྟར་བྱེད་ནའང་མི་རུང་བ་མེད་དོ། །

༼ ཆོགས་ཞིང་མཆོད་ཅིང་སྒྲོམ་པ་བཟུང་བ། ༽

གཉིས་པ་མ་ཐུན་རྒྱུན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོགས་ཞིང་མཆོད་ཅིང་སྒྲོམ་པ་
སོགས་བཟུང་བ་ནི། བདེ་མཆོག་སོགས་གཞན་རྣམས་ལ་ཆོགས་ཞིང་མཆོད་པ་
སོགས་རྒྱས་པར་རྒྱ་གཞུང་རྣམས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་མདོར་བྱས་མདོ་
བསྐྱེད་གཉིས་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིམ་
པས་བདག་དང་གཞན་ལ་པན་པའི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རྗེས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོམ་པ་
བཟུང་བ་སོགས་ཀྱང་མཆོན་ཀུས་ལ། སྐྱབ་ཐབས་མདོར་བྱས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཨ་ན་
ཡུས་མཛད་པ་དང་། ཟླ་བྱ་གྲིའི་མཛད་པའི་འགྲེལ་རྒྱུད་ལས། རང་གི་བསྐྱེད་ཉི་མ་
ལ་གནས་པའི་རྒྱ་དཀར་པོའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ནས་མཁའ་ལ་བཞུགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤྱན་དྲངས་ནས། མཆོད་པ་དང་ཕྱག་འཆལ་བ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་བྱས་ནས། སྟོང་བ་ཉིད་དང་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་སྒྲོན་པ་མེད་པ་རྣམས་
རིམ་གྱིས་བསྐྱོམས་ཏེ། ཞེས་ཆོགས་ཞིང་ལ་མཆོད་པའི་ཚུལ་བཤད་ཅིང་། དཔལ་

ཕྱན་ཆེ་བས་དོན་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའི་སྒྲིབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་། དོན་རྒྱུ་མེས་པའི་གནད་བ་ཐོབ་
ནས་རང་གི་འདོད་པའི་སྒྲིབ་བྱང་དུ་ཨ་རྒྱུ་ཕུལ་ཏེ། ཞེས་པ་འདིས་ཆོག་གས་ཞིང་ལ་
མཆོད་ཡོན་འབྲུལ་བ་དངོས་སུ་གསུངས་པས་མཆོད་པ་གཞན་རྣམས་མཆོན་ཅུས་
སོ། །དེ་ལ་རང་གི་སྒྲིབ་ཀ་ནས་ཆོག་གས་ཞིང་སྒྲིབ་འདྲེན་པའི་འོད་ཟེར་སྒྲོ་བསྒྲུ་དང་།
མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སྒྲིབ་ཀ་ནས་སྒྲུལ་བ་སོགས་བྱེད་པ་ལ་ནི། སྒྲུལ་བ་པོ་རང་ཉིད་ཐ་
མལ་བའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་མི་རུང་ཞིང་། སྒྲགས་གྱི་ཚུལ་ལ། མཆོད་ཡུལ་མཆོད་རྗེས་
མཆོད་པ་པོ་གསུམ་ག་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲིབ་ཞེན་མེད་པ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་པར་ཕྱིན་
གྱི་ཐེག་ཆེན་ལ། རྒྱལ་བ་མཆོད་པའི་འཁོར་གསུམ་ག་ལ་བདེན་མེད་གྱི་ཅིས་གྱིས་
ཐེན་པ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་ལྷར་
གསལ་བ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྒྲིབ་གར་བཞོད་པའི་རྒྱ་དེ་རང་གར་དུ་བསྐྱོམས་པའི་
སྒྲིབ་ས་པོན་དུ་བྱེད་དགོས་པས། རྒྱ་དཀར་པོར་བྱེད་ན་རང་ཉིད་དོན་རྒྱུ་འཆང་དཀར་
པོར་བྱེད་དགོས་ནའང་དེ་ལྟ་ན་རྒྱ་གི་གདན་ཆེ་བར་རིགས་གྱི་ཉི་མ་མི་འཐད་ལ།
མངོན་ཏོགས་གྱི་སྐབས་གཞན་དུའང་རང་གི་ལུས་ལས་ལྷ་སྒྲོ་བ་རྣམས་པལ་ཆེ་བ།
རང་མི་བསྐྱོད་པའམ་ཞེ་སྒྲིབ་དོན་རྒྱུ་གར་རུང་གི་ང་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲོ་བར་གསུངས་པས།
འདིར་ཡང་རང་སྐད་ཅིག་གིས་མི་བསྐྱོད་དོན་རྒྱུ་ལས་པའི་སྒྲགས་ཀར་སྒྲ་ཆོགས་
པད་ཉི་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་སྒྲིབ་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་སྒྲ་མ་
དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མི་བསྐྱོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྒྲིབ་
བྱངས་ནས། འོད་ཟེར་རང་གི་སྒྲིབ་ཁར་བསྒྲུའོ། །སྒྲིགས་གཞན་ལས་ནི་སྒྲིབ་གའི་པད་
མ་དམར་པོར་བཞད་པའང་ཡོད་དོ། །

དེ་ལ་ཚོགས་ཞིང་སྤྱན་འཛེན་པ་ན་ཆ་མ་ཡང་སྤྱན་འཛེན་པར་རྒྱད་མངོན་
བརྗོད་ཆ་མ་དང་སྒོམ་འབྱུང་གཉིས་ལས་བཤད་ལ། ཆ་མ་ནི་ལྷར་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི།
བདེ་མཚོག་གི་སྤྱབ་ཐབས་གཙུག་ལོར་ལས། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་དུར་ཁྲིད་ཀྱི་དབང་
པོའི་མདུན་ན། ཆ་མ་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པར་བསྐྱོམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཆ་
མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། མངོན་བརྗོད་ལས། ཆ་མ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
སེམས་དོན་རིགས་བྱུག་པར་བཤད་པ་དང་། དབལ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་། དོན་ཆེ་འཆང་
བདག་ཀྱས་བ་ཅན། །ཆ་མ། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བས། སྤྱགས་ཀྱི་ཀྱམ་གཞག་
ལས་ཆེས་ཆེར་འབྱུངས་པའོ། །དེས་ན་སྤྱབ་ཐབས་དེ་བྱེད་པ་པོ་འང་ལྷ་བ་བ་མ་ཡིན་
པར་ངེས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ངེས་བཞིན་དུ་གྲུབ་ཆེན་ཀྱི་གཞུང་བཀག་པས་
ལིན་ཏུ་འང་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱབ་ཐབས་དེ་ལས་ཀྱང་། ཆ་མ་དོན་ཆེ་སེམས་དབའ་ལྷར་
འབྱིང་བག་ཅན་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས་བཞུགས་པ་གསལ་བར་བལྟས་
ལ། ཞེས་ཆ་མ་དོན་ཆེ་འཆང་དུ་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པས། ཆ་མ་དོན་ཆེ་འཆང་དུ་བལྟ་
བར་བཤད་པ་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འཛེན་པ་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དུར་ཁྲིད་དུ་
བཞུགས་པ་དང་དོན་ཆེ་འཆང་དུ་བསྐྱོམ་པ་འགལ་ལོ་སྟམ་ན། དེ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་
སྤྱགས་ཀྱི་ཀྱམ་གཞག་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐྱོམ་
པའི་དུར་ཁྲིད་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དོན་ཆེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཤས་
དུར་ཁྲིད་ཀྱི་ཀྱམ་པར་ཤར་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དུར་
ཁྲིད་ལ་དག་པ་སྤྱར་རྒྱ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་དུ་མར་འབྱུང་རོ། །མངོན་བརྗོད་
ལས་དུར་ཁྲིད་ན་གནས་པ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། དབའ་བོ་འདུས་པའི་མཚོག་དག་

དང་། །རྣལ་འབྱོར་མ་ནི་མཆོག་སྤྲུལ་ཆོག་ལས། །ཞེས་དཔལ་པོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་
མཆོག་རྣམས་ཀྱང་དེ་ན་གནས་པར་བཤད་ཅིང་། སྒོམ་འབྱུང་ལས། སྤྱབ་ཆེན་རྩ་
འབྱུལ་ཡང་དག་ཐོབ་སློབ་དཔོན། །ཆོག་མ་ནི་དུར་ཁྲོད་དབུས་སུ་བལྟ་བར་
བྱ། །“ཅེས་གསུངས་པས་རྩལ་དེ་ལ་མ་རིགས་པ་ཅིའང་མེད་དོ། །དེས་ན་སྒྲུ་མ་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་འཕུ་རྩོམ་འཆང་དང་ཐ་མི་དད་པར་མོས་པ་དང་། གཙོ་བོའི་
རིགས་བདག་ཏུ་མོས་པ་དང་། དུར་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་པ་གསུམ་གཤམ་མཁས་སྤྱབ་
ཆད་ལྟ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་སྤྱིར་གང་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་ལ། འདིར་ནི་
གཙོ་བོ་དང་དབྱེར་མེད་པར་མོས་ནས་བྱའོ། །

གང་ནས་སྤྱན་འཛེན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ཞེས་པ་ནི། མདོན་བརྗོད་ལས།
སྒོན་སྤྱབ་པ་ནི་བསྐྱལ་ནས་ནི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། དང་པོ་གང་དུ་སངས་
རྒྱུ་པའི་གནས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་རྩོགས་སྤྱིའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བྱ་ཞིང་།
རང་བཞིན་ཞེས་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་
ཀྱི་སྤྱུ་ལ་བྱས་ནས། དེའི་རང་ལས་བཞེངས་ནས་གཟུགས་སྤྱིའི་རྣམ་པར་སྤྱན་འཛེན་
པ་ལའང་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་སྤྱན་འཛེན་པར་འཆད་པ་ཡོད་ལ། འོག་མིན་
ནས་སྤྱན་འཛེན་པ་ནི་གནས་བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱན་བྲངས་པའི་འོད་ཟེར་རང་གི་
སྟོང་ཁར་སྤྱད་པར་ལྷ་བ་པ་དང་མན་སྟེ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་དོ། །

ཆོག་མ་ཞིང་ལ་བྱག་དང་མཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་
ཡོད་ཀྱང་། འདིར་སྤྱབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དག་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་མཆོད་པ་དང་
པོར་བྱས་ན། རང་གི་སྟོང་ཁའི་རྩྱུ་ལས་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དེ་དང་དེ་འཛིན་པའི་ལྟ་

མོ་ནས་མཁའི་ཁམས་གང་བ་སྤྲོས་ཏེ་མཆོད་པར་མོས་ནས། སྒྲགས་དང་བྲག་རྒྱ་
དང་བཅས་པས་མཆོད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་སྒྲགས་ནི། བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་སྤངས་པ་ལས། དེ་ནས་
ཆོ་ག་བཞིན་ལེགས་མཆོད། །སིལ་སྒྲན་སྒྲུ་སོགས་མཆོད་པ་དང་། །བཅོམ་ལྷན་
འདས་ལ་དབུལ་བར་བྱ། །རང་རང་སྒྲགས་དང་གོ་རིམ་བཞིན། །ཨོ་སྐྱ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ།
ལུ་ལྷ་ལུ་ཇ་མེ་ལྷ་དང་། །ས་སྐ་ཏ་དང་སྐ་ར་ཏ། །ས་མ་ཡ་དང་ལྷོ་ཡེ་ཨྷུ། །རྩྱ་མཆོད་
པའི་སྒྲགས་ནི་རྗེས་སུ་བཞོད། །རྗེས་རྒྱུས་ཀྱན་ལ་རང་མིང་ནི། །གཟུང་བ་ལ་
སོགས་སྐ་མ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་ནི་བདེ་བར་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ལུ་ལྷ་ནི་མེ་ཏོག་ །ལུ་ཇ་ནི་མཆོད་པ། མེ་ལྷ་ས་སྐ་ཏ་ནི་
སྤྲོན་གྱི་རྒྱ་མཆོ། །སྐ་ར་ཏ་འཕྲོ་བ། །ས་མ་ཡ་ལྷོ་ཡེ་ནི་དཔ་ཆོག་བཞིན་དུ་བཞེས།
ཞེས་པ་སྟེ། དེས་ཉིད་སྤྲོད་དང་འདོད་ཡོན་ལྷ་གཞན་རྒྱུས་ལ་འདར་རིགས་འགྲེལ། །དེ་
ལྟར་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་སྒྲགས་ནི། ཨོ་སྐྱ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་ལུ་ལྷ་ལུ་ཇ་མེ་ལྷ་ས་སྐ་ཏ་སྐ་
ར་ཏ་ས་མ་ཡ་ལྷོ་ཡེ་ཨྷུ། །རྩྱ་ ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཨོ་ཞེས་བཞོད་པ་
དང་དུས་མཉམ་དུ་ལྷ་མོ་རྒྱུས་སྤྲོ་ཞིང་། །རྩྱ་ཞེས་བཞོད་ཅིང་། ལྷ་ག་རྒྱའི་མཐར་མེ་
གོ་ལ་རྗེ་རྒྱུ་བའི་ཚུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལྷ་མོ་རྒྱུས་རང་གི་སྤྲོང་གའི་
ས་བོན་ལ་བསྐྱ་བར་བྱའོ། །མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པའི་ཆེ་ནི། ཨོ་ལུ་ལྷ་ཨྷུ། །རྩྱ་
ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲགས་བཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་མཆོད་ཆོག་
ལས། དེ་ནས་ཨོ་ལུ་ལྷ་ཨྷུ་རྩྱ་ཞེས་བྲ་བའམ་ཡི་གེ་གསུམ་བརྒྱས་པའི་མེ་ཏོག་གིས་
མཆོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་མཆོད་ནས་ཕྱག་བྱ་བ་ནི། རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས། གང་ཞིག་ག་ཟུགས་དང་
ཆོར་བ་འདྲ་ཤེས་འདྲ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་དང་སྦྱེ་མཆེད་བྱུག་དང་དབང་པོ་
བྱུག །ས་རྒྱ་མེ་དང་རྒྱུད་དང་ནམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་ནི། །བྱང་རྒྱབ་སེམས་འདྲ་རྒྱ་
ཆེན་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །གཏི་ཕྱག་ཉེས་པ་འདོད་ཆགས་རྩོ་རྩེ་ཆོས་བཅས་
གང་། །རིག་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་རྟག་ཏུ་རབ་འབྱེལ་བར། རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་
དགའ་བ་སྦྱོར་བའི་དངོས་གྱུར་པ། །བྱང་རྒྱབ་སེམས་འདྲ་རྒྱ་ཆེན་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་
ལོ། །སྤྱད་དང་དགའ་དང་རྣམ་པ་དེ་བཞིན་མི་འགྱུར་དང་། །རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་རང་
བཞིན་སེམས་སུ་རྩིས་ཐོགས་ཆོས། །མོངས་དང་ཞེ་སྤང་འདོད་ཆགས་སྤྱིབ་པ་རྩོ་རྩེ་
སྟེ། །བྱང་རྒྱབ་སེམས་འདྲ་རྒྱ་ཆེན་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་
དགྲིལ་འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་བྱའོ། །

དེ་དག་གི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་བྱང་རྩོ། །གང་ལ་ན། གང་
ཞིག་དེ་ལ་ལོ། །ཞེས་སྦྱོར་རྩོ། །རི་ལྷ་བྱ་ལ་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་
རྩོ་རྩེ་རྩོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དང་སྤངས་རྟོགས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་འདྲ་ཞིང་། ཟབ་
གསལ་གཏིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྟའི་འཁོར་ལོར་ཤར་བ་དེ་
དག་ལ་ལོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ག་ཟུགས་དང་ཆོར་བ་འདྲ་ཤེས་འདྲ་བྱེད་དང་།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་བྱུང་པོ་ལྷ་རྣམ་པར་དག་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྷ་
དང་། སྦྱེ་མཆེད་བྱུག །ཅེས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་དབྱིངས་
རྩོ་རྩེ་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་རྩོ་རྩེ་མ་བྱུག་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི། ག་ཟུགས་རྩོ་རྩེ་མ་སོགས་
ལྷ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའོ། །དབང་པོ་བྱུག་ནི། མིག་དབང་དག་པ་ས་སྟིང་། རྣ་བ་

ཕྱག་དོར། ལྷ་ནམ་སྟོང་། སྟེ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་ །ལུས་སྒྲིབ་སེལ། ཡིད་བྱམས་
པའོ། །བྱམས་པ་ཙྰ་རྒྱས་དང་། ཀྱུན་བཟང་ཆོགས་དག་པར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་
ལམ་ཞེན། དག་པ། ལྷ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཉིས་ཀ་ཡང་ཕྱོགས་
རེ་རེ་དང་སྒྱར་བ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །ས་རྩ་མེ་དང་རྒྱུད་དང་། ཞེས་པ་རིམ་
བཞིན་དེ་དག་དག་པའི། སྒྱུན་མ། ལྷ་མ་གྱི། གོས་དཀར་མོ། སྒྲོལ་མ་རྣམས་ཡིན་ལ།
ནམ་མཁའི་ཁམས་དག་པ་འཇམ་དཔལ་ལོ། །གཉི་ཟུག་ཅེས་པས་གཉི་ཟུག་གི་
རིགས་ཀྱི་ཁོ་བོ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་དང་། ཉེས་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་མིང་དེ་སྐབས་འདིར་བྱེ་
བྲག་ར་རྒྱལ་ལ་སྒྱར་བས། ར་རྒྱལ་དག་པའི་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཀྱི་ཁོ་བོ་ཤེས་
རབ་མཐར་བྱེད་དང་། འདོད་ཆགས་ཆོས་བཅས་ཞེས་པས། འདོད་ཆགས་དག་པའི་
འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཁོ་བོ་རྩ་མགྲིན་དང་། རྗེ་རྗེ། ཞེས་པ་དོན་གྲུབ་ཡིན་ཏེ།
བཟླ་ར་ཏི། ཞེས་པ་ལ་བྱང་དོན་ཀྱི་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སྟོན་གསལ་ལས། ར་ཏི་
དགའ་མ་ཞེས་པ་དང་། སུ་ལ་དགའ་ན། རང་གི་བདག་པོ་རྗེ་རྗེ་སྟེ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་
ལའོ། །ཞེས་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་འདིར་དེས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཁོ་བོ་
བགོགས་མཐར་བྱེད་བསྟན་ནོ། །རིག་པ་ཞེས་པ་དོན་མང་པོ་ལ་སྒྱར་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་།
འདིར་སྒྱུན་མ་སོགས་ལྡས་བྱས་པ་འཛིན་པ་པོ་བྱས་ནས་བསྐྱར་བའི་དབང་ལ་རིག་
པའི་དབང་ལྷ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཕྱག་རྒྱ་ལ་རིག་པར་བྱས་ནས་དེ་དང་མཉམ་པར་
སྒྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷན་སྒྲིམ་ཀྱི་བདེ་བ་དང་རྟག་ཏུ་རབ་ཏུ་འབྲེལ་བར་གྱུར་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས། ལྷ་མ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་སྒྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་སྟོང་གི་དགའ་བ་
ཉམས་སུ་སྒྱོང་བའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་ཤར་བར་གྱུར་པའི་སྟོན་ས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་

འབྲ་ཅེས་སྦྱར་རོ། །སྤྱད་དང་ཞེས་པས་འདོད་རྒྱལ། དག་འདྲ་ཞེས་པས་དབྱུག་
སྟོན་ཅན། རྣམ་པ་ཞེས་པས་སྟོབས་པོ་ཆེ། དེ་བཞིན་མི་འགྱུར་ཞེས་པས་མི་གཡོ་བ།
རྒྱའི་རང་བཞིན་ཞེས་པས་རྒྱ་ལམ་གྱི་ཆོས་འོག་ནས་རིམ་བཞིན་ཡར་འཕེལ་བས་
མཆོན་པའི་གཞོད་མཛེས། འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ཞེས་པས་འབྲས་བུ་མཐར་ཕྱིན་
པས་མཆོན་པའི་གཙུག་ཏྲར་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་རྣམས་བསྟན་ལ། ཐམ་དེ་གཉིས་ཀ་
ཡང་རྣམ་ཤེས་དག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཐོགས་ཆོས། ཞེས་
སྟོས་སོ། །དེ་ནས་ཁྱོ་བོ་ལྷག་མ་བྱུག་གི་རིགས་དབྱེ་བ་ནི། མྱོངས་དང་ཞེས་པས་མི་
གཡོ་བ་རྣམ་སྤྱང་གི་རིགས་དང་། ཞེ་སྤང་ཞེས་པས་སྤྱང་འོག་གི་ཁྱོ་བོ་གཉིས་མི་
བསྐྱོད་པའི་རིགས་དང་། འདོད་ཆགས་ཞེས་པས་དབྱུག་སྟོན་ཅན་འོད་དཔག་མེད་
གྱི་རིགས་དང་། སྒྲིབ་པ་ཞེས་པ་སྤར་ཉེས་པ་ཞེས་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ།
དེས་འདོད་རྒྱལ་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་དང་། རྩོམ་ཞེས་པས་སྟོབས་པོ་ཆེ་དོན་གྲུབ་
གྱི་རིགས་སྤྲུ་སྟོན་ནོ། །འདི་དག་ནི་རྒྱད་ཕྱི་མའི་འབྲེལ་པར་རྒྱ་རོ་བས་བཤད་པ་
བཞིན་དུ་བཤད་པའོ། །

དེ་ནས་བཤགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བས་སྟན་མོང་གི་སྟོམ་པ་སྟོན་པ་
དང་འབྲུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་འཛིན་པ་ལ། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་གྱི་གཞུང་ནས་
ཆོག་གཞན་མི་འབྱུང་བས། གསང་འདུས་འཇམ་དྲོར་གྱི་སྐུ་ཐབས་ལས་འབྱུང་
བའི་ཆོག་འདི་དག་གིས་བྱ་སྟེ། གང་ཞིག་ཐོག་མེད་སྤིད་པའི་ཆུ་སྐྱུང་དུ། ལམ་ལུས་
ཀུན་རྟོག་གིས་བསགས་རྟོག་པ་རྣམས། །སྤགས་རྩེ་ཆེ་ལྷན་སྤྱན་སྤར་དེ་དག་ནི། ཆོ་
ག་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་བཤགས་པར་བགྱི། །རྩོགས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་

རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་སྟོབས་བཞི་ཚད་ཞིང་འཁོར་གསུམ་དུ་
བདེན་པར་མི་རྟོག་པའི་སྟོན་ས་བཞགས་པར་བགྱིའོ། །

ཡི་རང་ནི། རྫོགས་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དང་། འཕགས་
པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། འཕགས་པ་ལས་གཞན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་
ཀྱི་དགོ་བ་གང་མཛད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ལ་ཡང་དག་པར་དགའ་བས་ཡི་རང་ཞིང་། རང་
གིས་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཚུབ་ཏུ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྟོ་
བར་བགྱིའོ། །

སྐབས་འགྲོ་ནི། བདེ་གཤེགས་རྣམས་ལ་རྟག་དུ་སྐབས་སུ་མཆིའོ། །བདེ་
གཤེགས་རི་ལྟ་བུ་ལ་ཞེན། ཡིད་ཀྱི་རོལ་བའམ། བཀོད་པའམ། རྣམ་འགྱུར། གཉིས་
སྒྲིང་གི་བྲི་མ་མེད་པ་རྒྱ་བ་འབྲུ་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བས་བསྐྱབས་པར་གྱུར་
པའི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་དང་། སྙིང་རྗེ་དམ་པ་དང་མཐའ་ཡས་པའི་ཐབས་རྣམས་
མཐར་ཕྱིན་པས། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་
བདེ་གཤེགས་རང་གི་ཡིད་ལ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་གནས་པར་གྱུར་པ་ཡིས་ཁྱད་པར་
དུ་བྱས་པའོ། །གཉིས་སྒྲིང་གི་རྟོག་པ་མ་ལུས་པ་ལས་རང་དུས་ན་ངེས་པར་གྲོལ་
ཞིང་། སེམས་དཔའ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཕན་སུམ་ཆོགས་
པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གཞི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལམ་བདེན་དང་། ཆོས་ཅན་སྣ་
ཆོགས་པའི་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་དུ་རོ་གཅིག་པར་གྱུར་པའི་
ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྟེ། དེ་འབྲའི་དམ་པའི་
ཆོས་ལ་རྟག་དུ་སྐབས་སུ་མཆིའོ། །སའི་ངོས་སྐྱལ་གྱི་འཆིང་བ་རྣམས་ལས་ཡང་

དག་པོལ་གྱུར་ཅིང་། སྤྱིང་རྩེ་མཆོག་གི་མ་མས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
"དབང་དང་ལྡན་པ" ^{༡༩} ། རབ་ཏུ་དགའ་སོགས་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་སློན་སྐྱོན་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་བརྟུལ་ཞུགས་སོ་སྤྱིའི་བྱང་སེམས་ལས་དབང་པོའམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་
ཆོགས་སམ་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། སློན་པའི་བསམ་བློ་དང་། དེས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱང་བའི་རྣམ་
པར་སྤྱིན་པའམ་འབྲས་བུ་སྦྱོར་བ་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་པས་སྤྱིབ་པ་ཀྱུན་གྱི་བག་
ཆགས་ཡང་དག་པར་འབྱིན་པ་འཇུག་པའི་སེམས་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་གཞན་
དོན་ལ་ལྷག་པར་མོས་པས་བརྒྱན་པའི་སེམས་ནི་ཐོབ་བྱ་བྱང་ཆུབ་དམ་པར་
དམིགས་ཏེ་བསྐྱེད་པར་བགྱིའོ། །ལམ་ལ་བརྟེན་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། བདེར་
གཤེགས་སྲས་བཅས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་བྱ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་གཞུང་
ཤིང་སྤྱིན་སོགས་པར་བྱིན་བྱག་དང་། དཀར་པོའི་ལམ་ལམ་རྣམ་པ་བཅུའི་ཡོན་ཏྲན་
གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་དེ་གནས་པར་བགྱིའོ། །གནས་ཚུལ་པར་བྱིན་
གྱི་ཐེག་པ་ལས་འདིར་བྱང་པར་དུ་གྱུར་པ་ནི། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སྤྱིན་
སོགས་མ་ལུས་པ་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དག་གི་ངོ་བོར་མོས་པ་རྣམ་པ་ལམ་དུ་
བྱེད་པའི་སློབ་བསྐྱབ་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འདི་དག་ནི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱུན་བཟང་
གི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པའོ། །

དེ་ནས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོམ་པ་བཟུང་བ་ནི། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཀྱུན། །བདག་ལ་དགོངས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་པ་ནས།
སེམས་ཅན་སྤངས་པ་འདས་ལ་དགོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤར་སྤོས་

^{༡༩} བཀྲ་ཤིས་སྐུན་པོ་དང་སྤྱིང་གི་ཤིང་དབང་མར་དབལ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱུང་།

བ་ཐོབ་ཟེན་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དབང་གི་ཆོ་ག་རྣམ་པར་དག་པས་དབང་
ལེན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བརྒྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིམ་བརྒྱང་འདི་འབྲ་བས་སྒྲིམ་པ་སྤར་
མེད་ཐོབ་པ་དང་། སྤར་ཡོད་ཉམས་པ་སོར་རྩུད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

༼བསྐྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོམ་པ༽

གསུམ་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་འགོག་པའི་བྱིར་བསྐྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོམ་པ་ནི།
མདོར་བྱས་ལས། ཞེ་སྤང་དོ་རྩེའི་ཉིང་འཛིན་གནས། ཞེས་པ་ལས། དེའི་སྤ་
རོལ་ཏུ་འཁོར་ལོ་བསྒྲོམ་པ་སོགས་གང་ཡང་དངོས་སུ་མ་བཤད་དོ། །ཨ་རྩ་ཡུས།
བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་སྟོང་བར་བསྒྲོམས་
པའི་སྟོང་པའི་ངང་ལས་འཁོར་ལོ་སེར་པོ་མཁྱོགས་པར་འཁོར་བའི་ཕྱི་བས་ལ་ཁྱོ་བོ་
འགོད་པར་བཤད་པ་ལ། བྱིས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་འབས་ཀྱི་
ལྷགས་ཡིན་གྱི་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་བ་སྟོན་དུ་
བཏང་ནས་བསྐྱུང་འཁོར་བསྒྲོམ་པ་ནི། བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་
བསྒྲོམ་པའི་ལྷགས་གཞན་ཡིན་གྱི། འདིར་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པས་
བསྒྲོམ་པ་མེད། །"ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུང་འཁོར་འོད་གསལ་དུ་བརྒྱག་ནས་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ས་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་པས། བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་སྟོན་ལ་སྟོང་བ་བསྒྲོམས་ན་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ས་ལན་གཉིས་བསྒྲོམ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འཁོར་ལོ་ཡང་འདིའི་ལྷགས་
ལས་མ་བཤད་ཅིང་། འཁོར་ལོ་མཁྱོགས་པར་འཁོར་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ངེས་
པས་ཁྱོ་བོ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྐྱུང་བར་མི་འགྲུབ་པོ་"ཅེས་ཟེར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་
ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྒྲོམ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྤར་གཞི་ལ་སྟོང་སྟོང་པའི་བསྐྱལ་བ་

དང་ཆོས་མ་ཐུན་སྐྱར་བའི་ཆེད་དུ་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་
དེའི་ཆེད་དུ་བསྟོམ་པ་མ་ཡིན་གྱི། བསྐྱེད་འཁོར་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་དུ་ཐ་མལ་གྱི་སྐར་
ཞེན་བསལ་ནས། ཆོས་གྱི་སྐྱའི་རང་ལས་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་ཉིན་དང་བཞེན་པར་
བཞེངས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟོམ་པ་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་བསྟོམ་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྐྱབ་ཐབས་གྱི་སྟོན་དུ་མཆོད་པ་བསང་སྐྱར་བྱེད་པའི་སྟོང་ཉིད་
བསྟོམས་པ་དང་། འོག་ཏུ་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་
སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་བསྟོམས་པར་འགྱུར་བས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་
ལན་དུ་མ་བསྟོམ་དགོས་པར་ཐལ་བ་བྱེད་རང་ལ་འབྱུང་ངོ་། །དེས་ན་བྱ་སྟོན་གྱི་ལྷ་
རྒྱུད་པ་གཅིག་ཙམ་བསྟོམ་པ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོན་དུ་སྟོང་པ་རེ་བསྟོམ་པ་
ཡིན་པ་ལ། འདིར་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་སྟོན་དུ་སྟོང་པ་བསྟོམ་དུ་མི་རུང་བར་སྐྱབ་པ་ནི་
ཆེས་མི་རིགས་སོ། །ཡབ་སྐུས་གྱི་གཞུང་དང་ཅ་རྒྱུད་ལས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་
ཀྱང་། བཤད་རྒྱུད་ལས་གསལ་བར་བཤད་དེ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། ཀུན་ནས་སེར་བའི་
འཁོར་ལོ་ནི། །ཅིབས་བཅུ་དེ་དབུས་ནམ་པར་བསྟོམ། །ཅིབས་ཀུན་ལ་ནི་ཁོ་པོ་
བཅུ། །ཡེ་ཤེས་བདག་ཉིད་བཅུ་ལས་བྱུང་། །འགོག་པའི་རྩོམ་ཐོ་བསྟོམ་བྱ་
ཞེང་། །མཆོག་ཏུ་མཛེས་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ། །རྩོམ་ཐོ་འབར་བའི་སྤྱིན་སྟོས་པས། །མི་
གཡོ་བ་དང་མཚུངས་པར་འཁོར། །ཞེས་འཁོར་ལོ་སེར་བོ་དང་འཁོར་བ་གཉིས་ཀ་
གསུངས་ལ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ནི་ཡབ་སྐུས་ནམས་གྱིས་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་བྱངས་
ཤིང་། སྟོན་གསལ་དུ་ཡང་། རྩོམ་ཐོ་བཞི་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆ་དུ་
མ་ཞིག་དང་། སྟོར་བ་ཡན་ལག་དུག་ལ་སོགས་པའི་རྩོགས་རིམ་གྱི་ནམ་གཞག་

ཆེས་མང་པོ་ཞིག་རྒྱད་ཕྱི་མ་ཉིད་དང་ས་ནས་ཅ་རྒྱད་ཀྱི་དོན་བཤད་བས། འབགས་
ལུགས་པ་རྒྱད་ཕྱི་མ་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སྤྱོད་བཞི་མ་བརྟགས་པ་ཆེན་
པོའོ། །འཁོར་ལོ་འཁོར་ཡང་ཁྲོ་བོས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་མི་རེས་པའི་སྤྱོད་མེད་དེ།
རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། མི་གཡོ་བ་དང་མཚུངས་པར་འཁོར། །ཞེས་པའི་དོན། ཁྲོ་བོ་རྣམས་
སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་གཡོ་བ་སྤྱོད་པ་འཁོར་བར་གནས་ལ། དེ་དང་དུས་མཚུངས་པར་
འཁོར་ལོ་འཁོར་ཞེས་བ་ཡིན་པས། འཁོར་ལོ་འཁོར་ཀྱང་ཁྲོ་བོ་འཁོར་མི་དགོས་
པས་སོ། །དེས་ན་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་ལ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་འཛིན་བཞི་རྒྱད་ལ་སྤྱོད་འཛིན་
པའོ། །དེའི་བྱིར་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་ཐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པར་ཡང་འཁོར་ལོ་བསྟོམ་
པར་བཤད་པ་དང་ཨ་རྩ་ལྟས་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་ཀྱི། བོད་ལྷ་མ་མང་པོ་དང་བྱིས་
ཀྱི་མཁས་པ་དག་འཁོར་ལོ་མི་བསྟོམ་པ་ལེགས་པར་འདོད་པ་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་སྤྱོད་ལྷ་མའི་སྤྱོད་སྤྱོད་སེམས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཉིད་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་དུ་བཏང་ནས་
སྤྱོད་པའི་དང་ལས་པོ་ལས་སྤྱོད་ཆོག་པ་བསྟོད་དང་། ལྷ་མ་ཉི་མའི་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་ལས་
འཁོར་ལོ་སེམས་པོ་ཆེབས་བཅུ་པ་གཡམས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་འཁོར་བ་དང་། དེ་
ཡང་རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། དོ་རྩེ་འབར་བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དོ་རྩེ་
འབར་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །འོ་ན་འཁོར་ལོ་
དབྱིབས་ཅི་ལྟར་བསྟོམ་པར་བྱ་སྤྱོད་ན། འདི་ལ་རྒྱད་དང་རྒྱ་གཞུང་གཞན་རྣམས་
ནས་གསལ་བ་རང་དུ་བཤད་པ་མེད་ཀྱང་། མན་སྤྱོད་ལས། འཁོར་ལོ་སེམས་པོ་ཆེབས་
བཅུ་པའི་སྤྱོད་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་ནང་དུ། །ཞེས་གསུངས་ལ། སྤྱོད་ནང་དུ་ཞེས་པ་ཅེས་
ཀྱིས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཅན་དུ་མི་འབྱུང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས། ཅེབས་ཀྱི་ནང་ནི་ཐམས་

ཅད་ན། །བཞུགས་པའི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དབང་སོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་
ཀྱང་འདིར་ནི་དེ་དང་མི་འབྲསྟེ། མན་སྟེ་ལས། འཁོར་ལོ་སེར་བོ་གཡམས་བསྐྱོར་དུ་
འཁོར་བ་ཅིབས་བརྩུ་བའི་ལྟེ་བའི་དབུས་ཀྱི་བར་སྐབས་སུ་གནས་པའི་བདག་ཉིད།
ཅེས་ལྟེ་བ་ཁོང་སྟོང་གི་པན་ཚུན་ཀྱི་བར་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་པར་
གསུངས་པས། ལྟེ་བའི་ཁོང་སེར་གི་ཡར་ཅེ་དང་མར་ཅེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་སྟོང་འོག་
གི་ལྷ་བསྐྱེད་པར་ཤེས་སོ། །དེས་ན་འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བ་དང་སྟོང་འོག་གི་ཅིབས་ནི།
"མདུང་སོ་གཉིས་"^{༡༩} མཐུག་སྐྱད་པ་ལྷ་བུའི་དབུས་ཀྱི་སྟོན་ཀྱི་ནང་དུ་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་
ཅིང་། ཡར་ཅེ་མར་ཅེའི་ནང་དུ་སྟོང་འོག་གི་ཁོ་བོ་བསྐྱེད་པའོ། །ཅིབས་བརྒྱད་ཀྱི་ནི་
ཅིབས་ཀྱི་ཅེ་མའི་སྟོང་དུ་ཁོ་བོ་དགོད་པར་གསལ་བར་བཤད་ལ། ཅིབས་ཀྱི་སྟོང་དུ་
དགོད་པར་བཤད་པ་གཞན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་པས། ཁོ་བོའི་འོག་ཏུ་གནས་པ་སྐབས་
མེད་པ་ཡིན་གྱི། འཁོར་ལོ་ཅིབས་ཐམས་ཅད་ཁང་པ་ལྷ་བུའམ་གྲུང་ཐབས་སུ་བྱེད་
པ་དང་། ཁོ་བོ་རྣམས་དེའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་པ་ནི་རྒྱད་དང་རྒྱ་གཞུང་རྣམ་དག་གང་ནས་
ཀྱང་མ་བཤད་ཅིང་། ཁོ་བོ་རྣམས་ཅིབས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱས་ནས་ཁོ་བོ་མི་འཁོར་ཞིང་
འཁོར་ལོ་འཁོར་ན། འཁོར་ལོའི་ཅིབས་ཀྱིས་ཁོ་བོ་ལ་གཙོད་དགོས་ལ། ཁོ་བོ་ཡང་
འཁོར་ན། ཁོ་བོ་འདི་ཕྱོགས་འདི་ན་གནས་སོ་ཞེས་བུ་བའི་ངེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་
ཞིང་། ཁོ་བོ་ཅིབས་དང་ལྟེ་བའི་བར་དུ་འགོད་ན། ཅིབས་རྣམས་ཁོ་བོའི་གནས་སུ་
རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་ཁྲུངས་པ་དང་། ཁོ་བོ་ཅིབས་ལ་དགོད་པར་བཤད་པའི་རྒྱད་རྒྱ་
གཞུང་རྣམ་དག་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་སྤྲུག་སྟོང་མ་
བ་དག་གི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །འཁོར་ལོ་འཁོར་ཞིང་ཁོ་བོ་མི་འཁོར་བ་ནི། ཁོ་བོ་རྣམས་

ནི་ཅུང་ཟད་འཁོར་ལོ་ལ་མ་རེག་པར་བྱ་སྟེ། འཁོར་ལོ་འཁོར་བའི་དགོས་པ་ནི།
འཁོར་ལོའི་ཆེབས་ཀྱིས་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་གཙོད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་བསྐྱར་འཁོར་གྱི་ལྷ་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ལ། སྐབ་ཐབས་མདོ་བསྐྱེ་ལས།
ལེ་ལུ་གསུམ་པ་ལས། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་གནས་པར། ཞེས་པ་ནས།
གཟུགས་ནི་དབུས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །“ཅེས་མདོར་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པ་འདིས།
དང་པོ་ཁོ་ནར་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དོ་རྩེའི་གཟུགས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་
སྟེ། ལེ་ལུ་གཙོ་ལྷ་པ་ལས། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་འོད་འབྱ་ཞིང་། རྩོམ་སེམས་དཔལ་
རྒྱལ་པོ་ཆེ། །སངས་རྒྱས་དོ་རྩེ་གསུམ་འཛིན་འགྲུང་། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་དོ་རྩེ་
འཆང་ཆེན་པོ་སྐྱེ་མདོག་དཀར་པོར་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མོས་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། དོ་
རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་། དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སུ་ཁ་དོག་
དཀར་པོས་ལྷག་པར་མོས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པས་འཁོར་ལོའི་དབུས་སུ་
རང་ཉིད་དོ་རྩེ་འཆང་དཀར་པོར་བསྐྱེད་པར་བྱུབ་ལ། དཀར་པོ་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཏུ་
བསྐྱེད་པ་ལ། སྐྱོབ་དཔོན་ཨ་རྩ་ཡུས་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དུག་པར་བསྐྱེད་པར་བཤད་
ཅིང་། དེ་ལ་བྱིས་གྱི་ཁྲ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཨ་རྩ་ཡུས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། ཐུབ་པ་
དཔལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པས་ཐ་མལ་བའི་ང་རྒྱལ་
བསལ་ལ། སྐད་ཅིག་གིས་བདག་ཉིད་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་གཟུགས་ཁ་དོག་དཀར་
པོ་ཕྱག་གཉིས་པ། ཞལ་གཅིག་པ། བརྒྱ་དང་ཁྲ་བའི་གདན་ལ་བཞུགས་པ་ཞེས་
བཤད་པས་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པར་རིགས་སོ། ཞེས་སྐྱབ་ནི། ཐུབ་པ་དཔལ་
གྱི་ལུང་གིས་ཨ་རྩ་ཡུས་འགོག་པ་བཞད་གད་གྱི་གནས་ཡིན་ལ། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ལ་ཡིད་

བརྟན་མེད་པར་ངེས་ཏེ་འདི་ལྟར། མདོ་བསྐྱེད་ལས། དེ་ནས་ལེན་དང་པོ་ལས་ཡེ་ཤེས་
སྒྲོན་མ་དོན་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་བསྐྱོད་པ་བསྐྱེད་
པ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་ཞེ་སྒྲུང་དོན་རྒྱུར་ནས། ཞེས་རང་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་དབུས་
སུ་དོན་ཞེ་འཆང་དཀར་པོར་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ་དོན་ཞེ་ཉིང་
ངེ་འཛིན་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཅུག་ནས་ཞེ་སྒྲུང་དོན་རྒྱུར་བར་བཤད་ལ།
དོན་ཞེ་སེམས་དཔའི་སྐྱེད་ཐབས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །

དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ་དོན་ཞེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཚུལ་ནི་རྒྱུད་ལས་འདི་ལྟར་
གསུངས་ཏེ། དེ་ནས་བཙུགས་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོན་
རྗེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་རྗེ་དམ་ཆོག་
འབྱུང་བ་དོན་ཞེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་ནས། རིག་པ་ཆེན་
པོའི་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་འདི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱགས་ཀྱི་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སོ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་མ་ཐག་ཏུ། བཙུགས་
ལྟར་འདས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོན་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ཉིད། ཞལ་གསུམ་པ་
ལྟ་བུར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟིགས་པར་རྒྱུར་ཏོ། །ཞེས་
གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་
གཟིགས་པ་དེ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ཆེད་དུ་བརྗོད་ཅིང་མཆོད་ནས་ཐུག་འཆལ་ཏེ་འདུས་པ་སྒྲོན་པར་གསོལ་བ་བཏབ་
པའི་ཆོ། དོན་ཞེ་འཆང་གིས་ལེགས་སོ་གནང་སྟེ། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་

ནམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་གསུངས་པས། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ངོ་
མཚར་དུ་གྱུར་ནས། བཙེམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་པ་མཛད་དེ་ཡང་དག་པར་བསྟན་དུ་གསོལ། །ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་
པའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་དབང་བསྐྱར་བ་སྟེ། དབང་བསྐྱར་ནས་འདུས་པ་བསྟན་དུ་
གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པའོ། །

འདིས་ནི་རྗེས་འཇུག་ནམས་ལ་དབང་མ་བསྐྱར་བར་རྒྱད་བསྟན་དུ་མི་རུང་
བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན། སྟོན་གསལ་ལས། དེ་
ནམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤུལ་བར་མཛད་དེ།
"ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤུལ་ནས་དབང་བསྐྱར་བར་
བཞེད་དེ། རྡོ་རྗེ་འཆང་རང་ཉིད་ཞེ་སྤང་རྡོ་རྗེར་བསྐྱར་བའི་ཆེད་དུ། ཡེ་ཤེས་སྟོན་མ་
རྡོ་རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཁྲུགས་ཏེ་མི་བསྐྱོད་པ་ལྷུང་ནས་རང་ལ་བཅུག་
པར་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་བཙེམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྐྱེད་པ་གསུང་དང་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དེ་མཁྱེན་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་མ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཁྲུགས་ཏེ། ཞེ་སྤང་གི་རིགས་ཀྱི་སྤྲུགས། མཚོག་གི་
སྤྱང་པོའི་སྤྱང་པོ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་པ་གསུང་དང་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་ལས་ལྷུང་ངོ་། །

བརྩ་རྒྱུག། དེ་ནས་འདི་ལྷུང་མ་ཐག་ཏུ་བཙེམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེད་པ་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རིགས་པའི་སྐྱེས་བྱ་དེ་ཉིད། མི་བསྐྱོད་
པའི་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོར་སྐྱོར་བའི་ཐབས་ཀྱིས། བཀའ་པོ་དཀར་པོ་དམར་པོའི་ཚུལ་དུ་

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་རྗེ་ལ་ཞུགས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་མི་བསྐྱོད་པ་སྤྱད་ནས་བཅུག་པ་ནི། སྤར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཀྱིས་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་གཟིགས་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་དེ་ལ་བཅུག་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་ཞལ་གཅིག་ཐུག་གཉིས་པར་བར་སྐབས་སུ་བསྐྱར་ནས་དེ་ལ་བཅུག་པ་ག་ལ་ཡིན། དེས་ན་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བས་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་ལྷན་གྱིས་སྐབས་འདིར་དོན་རྗེ་འཆང་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་མཐུག་ཚུལ་རྒྱུད་ལས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་མ་དོན་རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་མི་བསྐྱོད་པ་སྤྱད་པ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་བར་གསུངས་པ་མཐོང་ཡང་། རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཙམ་ལ་ཡང་མ་བརྟགས་པས་འབྲུལ་ལ། བརྟེན་ཐུབ་པ་དབལ་གྱིས་བཤད་པ་ཡང་དེའི་ཕྱིར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དོན་རྗེ་འཆང་དཀར་པོ་ཞལ་གསུམ་ཐུག་བྱག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡུམ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གསལ་ལས། སྤར་ངོ་ཞེས་པ་ནི་སྟོམས་པར་འཐུག་པས་ཡང་དག་པར་འབྱེན་པར་མཛད་པ་སྟེ། ཞེས་མི་བསྐྱོད་པ་འབྱེན་ཡུགས་སྟོམས་པར་འཐུག་པས་མངལ་འབྱེན་བྱེད་པར་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་ཡུམ་ནི། ཐུབ་པ་དབལ་གྱིས་དོན་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཐུག་མར་བཤད་པ་ལྟར་འཐད་པས། རེས་སུ་མི་བསྐྱོད་པ་བཅུག་སྟེ་ཡབ་ཞེས་དོན་རྗེར་བསྐྱར་བ་ན། ཡུམ་ཡང་རེག་བྱ་དོན་རྗེ་མར་བསྐྱར་དགོས་སོ། །

གོང་དུ་བྱངས་པའི། སངས་རྒྱུ་འབར་བའི་འོད་དང་མཉམ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་སྟོན་གསལ་ལས། སངས་རྒྱུ་འབར་བའི་འོད་དང་མཉམ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། རང་གི་བདག་པོའི་སྐྱེ་མདོག་དང་འབྲེལ་བའོ། །ཞེས་བཤད་པས་སྐབས་འདིར་ཡབ་ཡུམ་སྐྱེ་མདོག་མཚུངས་པ་བྱེད་དགོས་ལ། ལེའུ་བཙེ་ལྷ་པ་ལས། དོན་རྗེ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་

པོ་ཆེ། །རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མཚུངས་པའི་འོད། །ཅེས་པ་འདི་དོན་རྗེ་སེམས་དཔའི་
སྤྱབ་ཐབས་སུ་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་སྤྱར་ཞིང་། མདོ་བསྐྱེད་ལས་བསྤང་
འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དོན་རྗེ་འཆང་བསྐྱེད་པ་དང་སྤྱར་ལ། སྦྱོན་གསལ་ལས། དེ་ཉིད་སྦྱོང་
བ་བྱས་པའི་པན་ཡོན་ལ་སྤྱར་གྱང་། དགོངས་པ་ལུང་སྦྱོན་ལས། ཆོག་གཅིག་ལ་
ཡང་སྤྱ་ཆོགས་དོན། །ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱད་ཀྱི་དོན་རྗེའི་ཆོག་རེ་རེ་ཡང་དོན་མི་འབྲ་བ་དུ་
མ་སྦྱོན་པས་འགལ་བར་མི་བསམ་ལ། འདིའི་དོན་རྗེ་འཆང་དང་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱ་
མདོག་ཞལ་བྱག་འབྲ་བས་གཉིས་ཀ་ལ་བྲང་དུ་བྲང་བ་ལ་དགོངས་ཤིང་། འདིར་
བྲངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སངས་རྒྱལ་དོན་རྗེ་གསུམ་འདྲིན་འགྱུར། །ཞེས་པ་དོན་རྗེ་
འཆང་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱ་གསུང་ཐུགས་དོན་རྗེ་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་
གྱིས་རྫོབ་པ་ལ་བཤད་དགོས་སོ། །

རང་དོན་རྗེ་འཆང་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་སུ་ཡང་བྱེད་
དགོས་ཏེ། རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། འོངས་སྦྱོང་བཞི་དང་ཡང་དག་ལྷན། །རིག་པའི་སྦྱེས་བྱ་
དོན་རྗེ་ཅན། །སྤྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །སྤྱ་གསུམ་དུ་ནི་རྣམ་པར་
བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས་ནས། དེ་ནས། ཀུན་ནས་སེར་བའི་འཁོར་ལོ་ནི། །ཞེས་
སོགས་སྤང་བྲངས་པ་དེ་དག་ཡོད་དོ། །

དེ་ལ། རིག་པའི་སྦྱེས་བྱ་དོན་རྗེ་ཅན་ཞེས་པ་ནི། བསྤང་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་
བསྐྱོམ་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་འོངས་སྦྱོང་བཞི་དང་ཡང་དག་ལྷན་པ་ནི་དོ་
རྗེ་གསུམ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་བཞི་ལྷན་པ་ལ་རྒྱ་རོ་བས་བཤད་ཅིང་། ཅ་
རྒྱད་ཀྱི་ལེ་ཏུ་བརྩམས་པ་ལས། འོད་འཕྲོ་འཁྲུག་ཅིང་མདངས་བཟང་བའི། །དོན་རྗེ་

སེམས་དབང་མཉམ་གཞག་ལ། རྡོ་རྗེ་སྦྱུ་ནི་གསུམ་གྱི་མཐར། །གཟུགས་བརྟན་
བསམས་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། །“ཅེས་གསུངས་པའི་རྐང་བ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་ཞེ་སྒང་
རྡོ་རྗེ་བསྐྱེད་པ་སྟོན་ལ། རྡོ་རྗེ་སྦྱུ་ནི་གསུམ་གྱི་མཐར། །ཞེས་པ་གཉིས་ནི་རྡོ་རྗེ་འཆང་
སེམས་དབང་སུམ་བཅེགས་གྱི་སྦྱུ་འི་མཐར་ཉེ་འོག་ཏུ། གཞོད་མཛེས་གྱི་གཟུགས་
བརྟན་བསམས་ལ་བགེགས་འགྲུགས་པ་སོགས་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། “ཅེས་པ་ཡིན་
པས་སོ། །དེས་ན་འཁོར་ལོའི་དབུས་སུ་བདག་ཉིད་རྡོ་རྗེ་འཆང་དཀར་པོ་ཞལ་
གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ་ཡུམ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཕྱག་མ་དཀར་མོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་
མས་འཁྱུད་པར་བསྐྱེད་པའི་གནས་གསུམ་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས།
སེམས་དབང་སུམ་བཅེགས་སུ་བྱས། དེ་ནས་ཕྱགས་ཀའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་
དབང་འོད་གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་ཁྲོ་བོ་བརྩམས་བསྐྱོར་བ་
སྦྱན་བྱངས། སྦྱི་བོའམ་ཞལ་ནས་ཞུགས་རྡོ་རྗེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་ཞུ་བའི་
ཐེག་ལེ་བརྩ་གཅིག་རྒྱུ་རིང་པོ་བརྩ་གཅིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས།
མི་བསྐྱོད་པ་དང་ཁྲོ་བོ་བརྩམས་བསྐྱེད་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་ཕྱགས་ཀར་བྱངས། བརྩ་རྒྱིག་
གིས་^{༡༥} བྱང་། ཕྱོགས་བརྩམས་སྦྱི་དགོས་གྱི་མཛད་པ་མཛད། སྦྱར་འདུས་ཡེ་
ཤེས་པ་དང་འདྲེས་ནས་རང་ལ་ཞུགས་པས། སྦྱར་གྱི་རྩ་བ་ཉི་གདན་ཏུ་གྱུར་པའི་
སྦྱང་ཏུ་རང་ཞེ་སྒང་རྡོ་རྗེ་སེམས་དབང་སུམ་བཅེགས་ཅན་དང་། ཡུམ་རེག་བྱའི་རྡོ་རྗེ་
མར་གྱུར་པར་བསྐྱོམས་ནས། དེ་ནས་ཁྲོ་བོ་ནམས་རང་རང་གི་འབྲེན་སྦྱགས་གྱིས་
བྱང་སྦྱེ། ཅིབས་བརྒྱད་གྱི་ཅེ་མོ་དང་། སྦྱང་འོག་གི་ཅིབས་ལ་ཅུང་ཟད་མ་རེག་པའི་
ནང་གི་གནས་ནམས་སུ་བད་ཉིད་གདན་ལ་དགོད་པར་བྱའོ། །

^{༡༥} རྩ་བར་དང་བྲག་ཤིས་སྦྱན་པའི་ཤིང་དབང་མར་བརྩ་རྒྱིག་གིས་བྱང་།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོ་བོ་བཙུ་ཅིབས་བཙུའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་རྩྭ་བསམས་པ་
ལས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མངལ་འབྲིན་གྱེད་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གྱི་གཞུང་ལས་
མ་བཤད་པས་མི་འཐད་དོ། །"ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་མདོར་བྱས་ལས། ཁྱོ་
བོ་བཙུ་ནི་སྟོ་བར་བྱ། །"ཅེས་གསུངས་པའི་སྟོ་བའི་དོན་མངལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ཐུགས་
ཀར་བྱངས་ནས་སྤྱང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྩྭ་སྤྱར་པ་ལས་ཁྱོ་བོ་བསྐྱེད་པ་ཅམ་ལ་ནི་སྟོ་
བའི་དོན་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་མདོ་བསྟེ་ལས། ལེ་འུ་བཙུ་གསུམ་པ་ལས། ཁྱོ་བོ་ཞེ་སྤང་
གནས་ལས་སྦྱེས། །གསོད་ལ་རྟག་དུ་བཙོན་བ་དག །སྤྱབ་པ་མཆོག་གི་ཆོས་ཅན་
ལ། །གསོད་པའི་དོན་གྱིས་འབྱུབ་པར་འབྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས། ཡི་གེ་རྩྭ་རིང་
པོ་ལས་ཁྱོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་བཙུ་སྤྱང་ལ། ཞེས་དང་། བོད་དུ་བྱངས་པའི། འོད་འཕྲོ་འབྲུག་
ཅིང་མདངས་བཟང་བའི། །ཞེས་སོགས་གྱི་འགྲེལ་པ་སྟོན་གསལ་ལས། སྤྱབ་པའི་
ཐབས་ལས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས། བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དོ་རྩེའི་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་
པས། མི་བསྐྱོད་པ་དབྱང་ཞིང་རྩེས་སུ་ཞུགས་པས། འོད་འཕྲོ་འབྲུག་ཅིང་མདངས་
བཟང་བའི། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཞལ་རྩུང་ཟད་མཆེ་བ་གཅིགས་པ། འོད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
དམར་པོའི་དབྱས་སུ་ཚུད་པར་བདག་ཉིད་བསྟོམས་ལ། ཁྱོ་བོ་བཙུ་སྤྱང་སྟེ། ཕྱོགས་
དང་མཆོམས་རྣམས་སུ་བཞག་ནས། ཞེས་ཁྱོ་བོ་སྤྱང་ནས་ཅིབས་ལ་དགོད་པར་
ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀས་དངོས་སུ་བཤད་པས། ཡབ་སྲས་གྱིས་མ་བཤད་པར་འདོད་
པ་ནི་མ་བརྟགས་པའོ།

དེས་ན། ཨ་རྩུ་དང་། རབ་དུ་སྟོན་གསལ་དང་། འགྲེལ་པ་རིན་ཐེང་དང་། དོ་རྩེ་
སེམས་དཔའི་སྤྱབ་ཐབས་རྣམས་གྱི་འགྲེལ་པ་རྣམས་གྱིས་ཁྱོ་བོ་མངལ་འབྲིན་གྱེད་

པར་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །རྒྱད་ཀྱི། ཁྱོ་བོ་ཞེ་སྤང་གནས་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་པ་
འབྲེལ་པས་རྩྭ་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་ལ། མདོར་བྱས་ལས་ཀྱང་། འབར་བའི་
འོད་འཕྱོ་འཇིགས་པར་བྱེད། །ཉི་མ་ལ་གནས་རྩྭ་ལས་བྱུང་། །གཡོན་བརྒྱུད་པ་ཡི་
གནས་པས་གནས། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། མདོ་བསྐྱེད་དང་། རྗེ་མེས་པ་དཔའི་སྐྱུབ་
ཐབས་ལས་ཀྱང་རྩྭ་ལས་བསྐྱེད་པར་བཤད་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་ལས་བསྐྱེད་པར་ཡབ་
སྲས་གང་གིས་ཀྱང་མ་བཤད་ཅིང་ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་པས། ལྷ་མ་
ཁ་ཅིག་ཁྱོ་བོ་རྣམས་ལ་ཆོ་ག་གསུམ་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅིང་མེད་དོ། །

ཁྱོ་བོ་རྣམས་སྤྱང་ནས། མཛད་པ་མ་མཛད་པར་གདན་ལ་འགོད་པ་ནི། ཁྱོ་བོ་
རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་བརྩའི་གདོན་འཛོམས་པ་ཡིན་
ལ། མཛད་པ་དེ་ཉིད་གདན་ལ་བཀོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་སྤྱང་མ་ཐག་གདན་ལ་
དགོད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་ཞེ་སྤང་རྗེ་རྗེར་བསྐྱུར་བའི་དགོས་པ་ནི་ཁྱོ་བོ་ལ་བཀའ་བསྟོ་
བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། མི་བསྐྱོད་པ་བརྩལ་པའི་སྟོན་པ་བསྐྱུར་བ་ནི། མི་བསྐྱོད་པ་ཞེ་སྤང་
གི་རིགས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱིང་གི་ཁྱོ་བོ་ནི་གཙོ་བོའི་དབྱའི་ཐད་སོ་ལས་ཅུང་ཟད་
ཤར་དུ་ཡོ་བའི་སྤྱིང་དུ་ཞལ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་གཟེགས་པ་དང་། འོག་གི་ཁྱོ་བོ་ནི་གཙོ་བོའི་སྤྱིང་
འོག་ཐད་དང་ལས་ཅུང་ཟད་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡོ་བའི་རྒྱུ་བྱི་ཆར་ཞལ་ཤར་ལ་གཟེགས་པ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་དང་ཤར་བྱུང་གི་ཁྱོ་བོ་ལས། གཙོ་བོ་དང་སྤྱིང་འོག་གི་ཁྱོ་བོ་བར་
ཐག་ཅུང་ཟད་རིང་ངོ་། །རྒྱ་མཆན་དེ་དག་གི་ཕྱིར། སྤྱིང་འོག་གི་ཁྱོ་བོ་གཉིས་སམ་དེའི་
མཆན་མ། རས་བྲིས་སམ། རུལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་པ་ན། སྤྱིང་འོག་
གཉིས་རིམ་བཞིན་ཤར་གྱི་ཤར་དང་། རུབ་ཀྱི་རུབ་ལྟ་བུ་འགོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་བགེགས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་བ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། བགེགས་ཀྱན་
ནམ་བར་གཞིག་པའི་ཕྱིར། གཞོད་མཛེས་བཀའ་སྤྱལ་ཕྱར་བྱས་གདབ། འཇོ་སྤྱོད་
ནི་སྤྱོད་ཕྱི་མེད། **གྲི་རྩ་གྲི་རྩ་མེད།** **གྲི་རྩ་བ་ཡ་གྲི་རྩ་བ་ཡ་མེད།**^{༡༦} ལྷན་ཡོད་ཀྱི་ལྷན་ལྷན་
བེད་ཀྱི་རྩ་མེད་པའ། ཁོ་མོའི་གཞུགས་ཅན་འདི་ཡིས་ནི། བགེགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཉིད་
བཀྱག་ནས། ཁྲོ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱོད་བ་ཡིས། ཁོ་ག་བཞེན་དུ་ཕྱར་བྱས་
གདབ། ཅེས་གསུངས་བ་ལྟར། གཞོད་མཛེས་ལ་བཀའ་བསྐོས་ནས་བགེགས་
ནམས་དགུག་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚུལ་ཡང་། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྤྱུལ་ཐབས་ལས། དེ་
ནས་འོག་ན་གནས་པའི་གཞོད་མཛེས་ལས་གཞོད་མཛེས་རྒྱལ་པོ་སྤྱུལ་བ་གཉིས་བ་
འོངས་ནས། གཞོད་མཛེས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱིས་མདུན་དུ་གནས་ཏེ་བཀའ་འོད་པར་
བསམས་ནས། ལེ་འུ་བཅུ་བཞི་བ་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱོད་བཞི་པའི་སྤྱུལ་ཀྱིས་
བཀའ་བསྐོས་སྟེ། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། བདག་ཉིད་ཀྱིས་འོག་གི་གཞོད་མཛེས་ལ་
བལྟས་པས། དེས་སྤྱུལ་པའི་གཞོད་མཛེས་གཉིས་བ་ཞིག་མདུན་དུ་འོངས་ཏེ་བཀའ་
འོད་པར་བསམས་ལ། དེ་ལ་སྤྱོད་བཞི་པའི་སྤྱུལ་ཀྱིས་བགེགས་ནམས་སྤྱར་དུ་
བཟུང་ལ་ཁྲུག་ཅིག་ཅེས་བཀའ་བསྐོས་བར་བྱའོ། །སྤྱུལ་དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཨ་
དང་ཨུ་དང་མ་ཡིག་གསུམ་ནི་སྤྱོད་རྩེ་ལ་སོགས་བ་གསུམ་མཆོན་བ་ཡིན་ལ། དེའི་
དང་པོ་གཉིས་འདུས་བ་ལས་ཨོ་ཞེས་པར་གྱུར་ཞིང་། དེ་ལ་མ་ཡིག་གིས་བརྒྱན་
པས་ཨོ་ཡིག་གཅིག་དུ་གྱུར་བ་ནི་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་ཕྱིད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
མཆོན་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཡི་གེ་དེས་མཆོན་པའི་དོན་དེ་ལྟ་བོ་ནས་བརྗོད་པས་

^{༡༦} འདིར་གྱི་ཞེས་དབྱངས་ཨི་དང་འོག་དུ་སྤྱུལ་ནི་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་དབྱངས་རི་སྤྱར་ཏེ་གྱི་ཞེས་ལྷུང་བ་སྤྱུ་འབྲས་བཟུ་ཞེས་སྤྱན་པོ་ཆེ་
བར་བཅས་ཀྱི་འིང་དཔར་གསུམ་གར་མཆོངས།

བསོད་ནམས་ལེན་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ནོར་བུ་འཛིན་པའི་སྤྲལས་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ལྟར་ཡང་། རྫོང་རྩེ་མོར། ཡོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད། མཆོག་དང་ནོར་
སྟེར་དབལ་དང་གཡང་། སྤྲལ་བཟང་རྣམ་པ་དང་ལྷན་ཞིང་། དམ་བཅའ་བ་དང་བཟ་
ཤེས་དོན། རོར་བུ་འཛིན་པའི་སྤྲལས་སུ་བཟོད། ཅེས་བ་ལྟར་རོ། འདི་ཉིད་འོག་གི་
སྤྲལས་ཀྱང་ཉུང་ཤེས་པར་བྱའོ། སྤྱི་རྩ་"ཅེས་བ་ངེས་པར་འདུལ་བ། བེ་སྤྱི་རྩ་
"ཅེས་བ་མ་ལུས་བ་ངེས་པར་འདུལ་བ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་གཞོད་མཛེས་ལ་བོད་
པའོ། རྩྱི་ནི་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །"གྲི་རྩ་"གྲི་རྩ་ནི་བཟུང་བཟུང་ཞེས་བ་སྟེ་གཞོད་
བྱེད་འབྲོས་བ་ལ་བཟུངས་ཤིག་པའོ། །"གྲི་རྩ་བ་ཡ་"གྲི་རྩ་བ་ཡ་ནི་འཛིན་དུ་ཆུག་འཛིན་
དུ་ཆུག་ཅེས་བ་སྟེ། འཁོར་ཡང་འཛིན་དུ་ཆུག་ཅིག་པའོ། རྩྱི་ནི་བསྐྱལ་བའོ། རྩུ་ན་
ཡ་ཏོ། རྩ་ག་ཟ་ན། ཞེས་བ་ནི། གྲི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཁྲག་ཅིག་ ཅེས་བ་སྟེ། སྟོན་
གསལ་ལས། རྫོང་རྩེ་ཞགས་པས་ཆིངས་རྫོང་རྩེ་ལྷགས་ཀྱས་སྟོང་བྱག་སྟེ་ཁྲག་ཅིག་
པའོ། ཞེས་བཤད་དོ། བེ་རྩུ་རྩ་རྩ་ནི་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གཞོད་མཛེས་ལ་
དབུགས་འབྱེན་པའོ། རྩྱི་པཎ་ཞེས་བ་ནི་གསོད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱལ་བའོ། གཞོད་
མཛེས་འདིའི་བྱག་མཆོན་ལ། རབ་དུ་སྟོན་གསལ་ལས། དང་པོ་གཉིས་རྫོང་རྩེ་བྱ་
བར་བ་གཉིས་ཞགས་བ་དང་ལྷགས་ཀྱ། ཐ་མ་གཉིས་རལ་གྱི་དང་རྫོང་རྩེ་ཐོ་བ་འཛིན་
པར་བཤད། ལྷ་མ་ཁ་ཅིག་ཞལ་གཅིག་བྱག་ཉིས་བ། གཡས་རྫོང་རྩེ་ཐོ་བ། གཡོན་
ལྷགས་ཀྱས་མཆོན་པའི་ཞགས་བ་ཐོགས་པར་བཞེད། ལྷ་མ་ཁ་ཅིག་ལྷགས་ཀྱ་
ཞགས་བ་ཐོགས་པའི་བྱག་གཉིས་པར་བཞེད་ཀྱང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་
ཅིང་མི་རུང་བར་སྤང་ཞིང་། རྒྱུད་ལས། རྫོང་སེམས་དཔའི་ཞབས་ཀྱིས་མནན། དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་བདག་པོ། འོ་ཤི་ལྷགས་ཀྱི་ཞགས་པ་ཡིས། །བྱ་མོ་རྣམས་
ནི་འགྲུགས་པའི་མཆོག་ཁྱེས་པའི་སྐབས་སུ། གཞོད་མཛེས་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་རྟོ་རྟོ་
རྟོ་ཤི་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་པས་བསྐྱབ་བྱ་འགྲུགས་པར་བཤད་པ་ལྟར། ཕྱག་བྱག་གི་
ཕྱག་མཆན་གཞན་འབྲ་བ་ལ། གཡས་ཀྱི་དང་པོའི་རྟོ་ཤི་རྟོ་ཤི་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་
ནས། བགོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅུའི་སྒྲིང་ནས་ལྷགས་ཀྱིས་ཕྱག་ཁ་ཕྱིན་
བཞགས་པས་བཅེངས་ཏེ་བཀྲུག་ནས་ཁྱོ་བོ་བཅུ་ལ་གཏད་པར་མོས་བ་བྱ་ཞིང་། དེ་
ནས་ལྷ་མ་ཁ་ཅིག་ཁྱོ་བོ་བཅུའི་འོག་ཏུ་མནན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་མདུན་ཏུ་བཞག་པར་
མོས་བ་བྱ་ཅས་ཟེང་ཡང་། ཉག་པོ་དམ་ཆོག་རྟོ་ཤིས་ཁྱོ་བོ་བཅུའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྩྭ་རིང་
པོ་ལས་བྱུབ་པའི་ཁྱོན་པ་འབྲུབ་ཁུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་བཅུར་བཅུག་པར་བསམ་པར་
བཤད་པ་བཞིན་བྱུང་། །

དེ་ལ་སྒྲིང་འོག་གི་བགོགས་ནི་ཤར་ཀྱི་ཤར་དང་། ལུབ་ཀྱི་ལུབ་ཏུ་བཅུག་པར་
བསམ་ཞིང་། དེ་ནས་སྤར་བ་གདབ་པའི་ཚུལ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། རྟོ་ཤི་བདུད་ཅི་
རྒྱལ་པོ་ཆེ། །ལྷན་ལྷན་སྒྲིང་པོའི་འདབ་མའི་མདོག་ཤར་པར་སྒྲིགས་པའི་འོད་ལྷན་
པས། རྟོ་ཤི་སྤར་བྱ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །ལྷེ་བའི་ཕྱོགས་ནས་སྤང་ཀྱི་ཆ། །ཅི་མོ་ལྷ་
སྤར་རྣམ་པར་བསམ། །སྤྱོད་ནི་ཁྱོ་བོའི་དབྱིབས་ཅན་ཏེ། །ཞལ་གསུམ་ཕྱག་བྱག་ལྷ་
སྤར་བསྐྱོམ། །དེ་ཡི་གསང་སྤྲུགས་ལེགས་བརྟེན་ལ། །བགོགས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་འོག་
གཟིགས་པས། རྟོ་ཤི་སྤར་བྱས་པས་བཏབ་ན། །བགོགས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་མི་གཡོ་
འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་ལ། ལྷ་མ་ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅུ་པོ་རང་
རང་གི་མགོ་བོར་རྩྭ་རི་རི་བསྐྱོམ། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤར་བ་ལས་རྟོ་ཤི་སྤར་བྱར་

གྱུར་པར་བསམ་ཞེས་བཞེད་ཀྱང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། དེ་ནས་
བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་གཉིས་པ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོར་སྒྲུལ་ཏེ་བཞག་ནས། རང་ཉིད་ཕྱར་
བུའི་ནམ་པ་བཅུར་མངོན་པར་སྒྲུལ་ཏེ། བགེགས་ཀྱི་བདག་པོ་བཅུའི་མགོ་ཐོར་
གནས་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།

དེར་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པ་ཡང་། འདིའི་མདོ་ནི་ལེ་འུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས།
རྡོ་རྗེ་བདུད་ཅི་ཁོ་བོ་ཆེ། རྡོ་རྗེ་ཕུར་བུ་རབ་བསྐྱོམ་བྱ། །འིན་རྟུ་འབར་ཞིང་ལེགས་
པའི་འོད། །ཕྱོགས་བཅུའི་ཅེ་མོར་སྒོ་བར་བྱ། །“ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
བྱང་གི་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བས་སྒྲུལ་བའི་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་གཉིས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་
གྱུར་པ་ལས། སྟོད་ཁོ་བོ་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་ལ་ལྟེ་བ་མན་ཆད་མདུང་ཅེ་གཅིག་པའི་
དབྱིབས་ཅན་ཀྱི་ཕུར་བྱ། དེ་ཡང་རྒྱུད་ལས། མེ་སྒྲག་འབར་བ་འབྲ་བ་ཡིས། །ཕྱོགས་
བཅུའི་དཀྱིལ་འཁོར་གདབ་པར་བྱ། །“ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མེ་རབ་རྟུ་འབར་བ་
བཅུར་གྱུར་ཏེ་ཕྱོགས་སྒྲོང་འཁོར་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ཐོར་བྲག་པར་མོས་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས་ཨོྭ་ལྷ་སོགས་ཀྱི་སྒྲགས་རང་གིས་”བཏོན་ནས་”^{༡༥}གཞོན་མཛེས་ལ་
བཀའ་བསྐྱོ་བར་ཆུ་མ་སྒྲ་མ་དག་བཞེད་ཀྱང་། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲགས་དེའི་དོན་སྒྲོན་
གསལ་གྱིས་བཤད་པ་ན། བརྗེ་གྲི་ལ་ཡ་སོགས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་ཕུར་བུ་ལ་འབོད་པར་
བཤད་ཀྱི། གཞོན་མཛེས་ལ་བོད་པར་མ་བཤད་ལ། གཞོན་མཛེས་ལ་བཀའ་བསྐྱོ་བ་
ཡིན་ན་གཞོན་མཛེས་ལ་བོད་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་
སྐྱབ་ཐབས་ལས། དེ་ནས་གཞོན་མཛེས་རྒྱལ་པོ་ལངས་ནས་སྒྲགས་བརྗོད་ཅིང་། རྡོ་
རྗེ་མོ་བས་བརྒྱུད་བར་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞོན་མཛེས་ཀྱིས་

^{༡༥} གཏོན་ནས་

སྤྲུག་པ་འདོན་ཅིང་ཕུར་བྱ་བརྒྱུད་བར་བསམ་བར་བྱ་སྟེ། གཞོད་མཛེས་ཀྱིས་ཕུར་བྱ་
ལ་བཀའ་བསྒོ་བའི་སྤྲུག་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མདོ་བསྟེ་ལས། ཨོ་ཟླ་ཟླ་”ཅེས་བ་ལ་
སོགས་པའི་སྤྲུག་ཀྱིས། གཞོད་མཛེས་ལ་བསྒོ་སྟེ་ཕུར་བྱ་གདབ་བོ། །”ཅེས་བ་
དང་མི་འགལ་ལམ་ཞེན། དེའི་དོན་ཡང་། རང་གི་ཡིད་ཀྱིས་གཞོད་མཛེས་ལ་ཕུར་བྱ་
བསྐྱལ་ཞིག་ཅེས་བསྒོས་པས་གཞོད་མཛེས་ལངས་ཏེ། ཟླ་ཟླ་”ཅེས་སོགས་ཀྱིས་
ཕུར་བྱ་གདབ་བོ། །”ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་བསྟེ་ལས་ཀྱང་། ཁོ་ལོ་བདུད་ཅི་ཐབས་
སྦྱོར་གྱི་ཕུར་བྱ་ནམས་ཀྱི་སྤྲུག་ཤེས་བདུད་ཅི་འབྲེལ་བའི་དོ་ལོ་ཕུར་བྱ་ནམས་
བསྐྱལ་བའི་སྤྲུག་སྤྲུག་སྤྲུངས་པས་སོ། །

དེ་ལ་སྤྲུག་དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཨོ་ཞེས་བྱ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཟླ་ཟླ་
”ཅེས་བ་ནི་ཟླ་ཏ་ཀ་སྟེ་གསོད་བྱེད་ཅེས་བོད་པའོ། །ཟླ་ཏ་ཡ་སར་དུ་ལྟན་ཞེས་བ་ནི་
མ་རུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོམས་ཤིག་ཅེས་ཆོད་པའོ། །ཤུ་ཤུ་ཅེས་བ་ནི་དེ་གསལ་
བར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ནོ། །ཀྲི་ལ་ཡ་ཀྲི་ལ་ཡ་ཞེས་བ་ནི་ཕུར་བྱས་བཏབ་བ་ལ་མི་
འགྲུལ་བར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །སར་སྤྱོད་ཞེས་བ་ནི་སྤྲུག་བ་དང་། སྤྲུག་པའི་བསམ་བ་
ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདི་བྱི་མ་སྟེ། སྤྲུག་པའི་བསམ་བ་ཅན་ཐམས་ཅད་
དོ། །ཤུ་ཅེས་བ་ནི་དགས་པའོ། །ཕྱི་ཕྱི་ཕྱི་ཞེས་བ་གསུམ་ནི་རིམ་བ་བཞིན་སྤྲུ་
གསུང་སྤྲུག་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱལ་བའོ། །བརྩ་ཀྲི་ལ་ཡ་ཞེས་བ་ནི་བྱ་བའི་སྒོ་
ནས་དོ་རྩེ་ཕུར་བྱ་ལ་བོད་པའོ། །བརྩ་རྩ་ར་ཨརྩ་བ་ཡ་ཏི་ཞེས་བ་ནི་དོ་རྩེ་འཆང་གི་
བཀའ་ཉོན་ཅིག་ཅེས་བ་སྟེ། བདག་ཉིད་དོ་རྩེ་འཆང་དུ་ར་རྒྱལ་བུས་ནས་བསྒོ་
བའོ། །ཀྲི་ལ་སྤྱོད་ཀ་ཅི་ཏྲ་བརྩ་ཞེས་བ་ནི་ཕུས་རྒྱལ་ཡིད་དོ་རྩེ་སྟེ། བཞེགས་ཀྱི་ཕུས་

དག་ཡིད་གསུམ་མོ། ལྷོ་ལྷོ་པའ་པའ་ཅེས་པ་ནི་སྐྱེད་ཡང་བསྐྱེད་པའོ། སྐབས་
འདིར་རྒྱད་དང་སྟོན་གསལ་གྱི་དཔེ་ཞུས་པ་མི་འབྲ་བ་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་དོ། །

སྐབས་འདིའི་མིང་ནི་གང་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་"ཅེ་ན། བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ཐམས་
ཅད་རིགས་བཞིར་བསྐྱེད་ནས། རྗོད་པའི་གཙུག་ཏོར་དང་བཤའ་རྒྱུད་རྗོད་པའི་ཐེང་བ་ལས་
གསུངས་པ་སྟོན་གསལ་དུ་བཤའ་བ་ལྟར་བཞི་སྟེ། མི་སྟོན་མར་ཡོད་པ་མཐར་སྐྱེད་
མེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མིང་ནི་མཐའ་མེད་དང་། དེ་ལས་སྟོན་པ་ནི་མགོ་མེད་དང་།
གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ནི་སྐྱེད་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་པ་ནི་བདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས།
འདིར་ནི་མིང་མཐའ་མེད་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་སྐབས་གཞན་ཞུས་སྐྱེད་པའི་ཤེས་པར་
བྱའོ། དེ་ནས་མདོར་བྱས་པས། རྗོད་པའི་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ལས། རྗོད་པའི་ཤེས་
པར་བསྐྱེད་པ། གཙུག་པ་ཆོག་པས་པན་ཚུན་དུ། ཤོས་པར་གྱུར་པར་ཞུས་པར་
བསམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱེད་པའི་ཁོ་བོ་དང་ཕུར་བྱ་ལས་རྗོད་པའི་མེད་དང་
ཏུ་འབར་བ་སྟོན་པའི་བཅུར་ཤོས་པས། འཁོར་གྱི་བགེགས་གཙུག་པ་པན་ཚུན་
ཆོག་ཅིང་པན་ཚུན་དུ་ཤོས་པར་བསམ་པར་བྱའོ། གཞོད་མཛེས་གཅིག་གིས་
སྐབས་ལན་བཅུ་བརྗོད་ཅིང་། ཕུར་བྱ་ཞུས་པའི་པུར་བྱ་ལོན་གྱི་གཞོད་
མཛེས་བཅུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་གཞོད་མཛེས་གཉིས་པ་འོག་གི་གཞོད་
མཛེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས་མདོར་བྱས་པས། སྟོན་པའི་ཕུར་བྱ་ཕུར་བྱ་བཏབ་ནས་ནི། སྟོན་པའི་ཡང་
དག་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་པ། ཅེས་གསུངས་པའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་བྱིན་གྱིས་སྐྱེད་པའི་ཡང་
རྗོད་པའི་ཞུས་པའི་སྐབས་ལས། དེ་ནས་འདོད་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྐབས་ཀྱིས་

ལྷགས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་གི་རྩ་བ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བསམས་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་ལྷགས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འགྲི་རྩྱུ་རྩོམ་ནས་རྩྱུ་གིས་སྟེང་དུ་དོ་རྩེའི་གྲར་
མཆོད་རྟེན་ལྟ་བུ་ལྷགས་ཀྱི་རྩ་བའི་སྟེང་དུ་གནས་པའོ། །ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་གོ་ཆ་
ལའོ། །རྩྱུ་གིས་སའི་ཆ་སྒྲ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་རང་བཞིན་དུ་བསམས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། འགྲི་རྩྱུ་རྩོམས་ལན་བཞི་བརྩོན་པས་རིམ་བཞིན། ཁྲོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་
ཕྱི་དུ་ལྷགས་ཀྱི་དོ་རྩེའི་རྩ་བ་སྟེ་དེ་ཡང་དོ་རྩེ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁོང་སེང་ཡང་དོ་རྩེ་རྒྱུང་
དུའི་རྩལ་སྤར་བ་ཀྱིས་བར་མཆོམས་མེད་པར་གཏམས་པས་གོ་སྐབས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པའོ། །དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྒྱུད་རྩ་བ་ནི་རྒྱུད་ཟེགས་མ་འཛོར་བ་ལྟ་བུའི་འོད་ཟེར་གྱིས་
བསྐོར་བའོ། །དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མེའི་རྩ་བ་ནི་འོད་ཟེར་ལྟ་བུ་འཕྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་འབར་བ་གཡས་
བསྐོར་དུ་འབྲིལ་བའོ། །དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཤིན་ཏུ་རྩལ་ཅིང་དག་པོའི་སྤྲ་དང་བཅས་པ་མེ་
དང་མཐུན་པར་འཕྲོ་བའི་རྒྱུད་གི་རྩ་བ་བསམས་མོ། །ལྷགས་ཀྱི་རྩ་བའི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་ལས་དོ་
རྩེའི་གྲར་མཆོད་རྟེན་ལྟ་བུ་བསམས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་མདོ་བསྟེ་ལས། རྩྱུ་མཛད་གྱིས་
དོ་རྩེའི་བྲ་བ་"ཅེས་འབྱུང་བ་དང་རྩྱུ་མཛད་ཀྱི་སྐད་དོད་རྩྱུ་ཀ་ར་ཡིན་པ་ལ་བསམས་
ནས། ལྷ་མ་དག་རྩྱུ་ཀ་ར་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་ལས་འོད་འཕྲོས་པས་དོ་རྩེའི་བྲ་གྲར་དུ་གྱུར་
པར་བསམས་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱི། ཀ་ར་མཛད་པ་དང་ཡི་གེ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས།
སྐབས་འདིར་ཡི་གེར་བསྐྱར་དགོས་པ་མཛད་ཅེས་པར་བསྐྱར་བའི་འབྱུང་སྟོན་ཡིན་
པས་རྩྱུ་ཡིག་ཏུ་བྱེད་དགོས་མོ། །གྲར་གྱི་འོག་རྩ་བའི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་ལས་དོ་རྩེའི་ལྷ་རེ་སྟེ།
རྩ་བ་གྲར་ལྷ་རེ་རྣམས་བར་མཆོམས་མེད་པའོ། །

དེ་ལ་རྩ་བ་ནི་དཀྱིལ་ཆོག་དོ་རྩེ་སྟེང་བ་ལས་ཅེ་ལྟ་བུའམ་ཅེ་གསུམ་པ་གདམ་ར་

ཅན་དུ་བཤད་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཅེ་ལྷ་པར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ནས་སྣ་ཆོགས་
རྩོམ་པར་བཤད་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་རྩོམ་པ་དཔེ་སྐྱབ་ཐབས་ལས་
ལྷགས་ཀྱི་རྩ་བ་"ཅེས་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་རྩོམ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་རྩོམ་པ་
པོའི་རྩ་བར་བྱེད་དགོས་སོ། །རྩ་བའི་དབྱིབས་ནི། བདེ་མཆོག་སོགས་ལ་བྱ་བཞིར་
བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། "དེ་དག་དང་" ⁹⁵ རྩ་བའི་བསྐྱེད་ཚུལ་མི་འབྲས་བས་འདིར་རྒྱུ་པོར་
བྱས་ན་ལེགས་ལ། བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་དཔངས་ནི་བྱ་བ་ཆེན་ལྷ་བ་པས་མཛད་པའི་བདེ་
མཆོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ། རྩོད་ཆངས་པའི་གནས་ནས་
འོག་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཐུག་གི་བར་དང་། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོམ་པ་ལས། རྩོད་
འོག་མིན་ནས་འོག་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་ལ་བཤད་དོ། །རྒྱུར་ནི་རི་ཅ་མ་
འདོད་པར་ལྷ་བ་པས། བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་འགྲེལ་སོགས་སུ་གསུངས་
ཤིང་། ཉག་པོ་བའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། ལྷགས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡི་བར། རྩོམ་པ་
པོའི་བས་མཛད་ན་བསྐྱེད་པའི་། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ལ། འདིའི་གཞུང་རྣམས་ནས་རྒྱ་
དཔངས་ཀྱི་ཆད་ལ་སོགས་པ་མ་བཤད་དོ། །དེ་ནས་འོག་གཞི་རྩོམ་པ་སྣ་ཆོགས་རྩོམ་
པ་པོའི་ས་གཞི། ཕྱིའི་ཕྱོགས་མཆོམས་ཀྱན་ཏུ་མདའི་བྱ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་
བ་པས་མ་པར་བྱ་སྟེ། མདའ་ནི་རྩོམ་པ་པོའི་རྣམ་པ་ཅན། རྩོད་འོག་ཕྱོགས་
མཆོམས་ཀྱན་ཏུ་ཐོག་འཁྲུག་པ་ལྟར་བསྐྱོལ་མར་བརྒྱག་པ་སྟེ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྩོམ་
པ་པོའི་རྩོམ་པ་པོའི་མདའ་ཅན་གྱི་མདའ་ལ་བཞེད་དོ། །དེ་དག་ནི་གནས་བསྐྱེད་བ་དང་།
ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་སྟོགས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རྒྱ་བ་པ་ནི་རང་བསྐྱེད་བའོ། །ཞེས་བྲམ་པ་དག་
འཆད་ལ། མདོ་བསྟེན་དང་རྩོམ་པ་པོའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་

གོ་ཆ་བྱ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་སྟོབས་ཅན་གྱི་གནས་གསུམ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་དག་ཏུ་བརྟེན་པས། རང་གི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་རྩོམ་
གསུམ་གྱི་རོལ་མོས་ལ་གོ་བཤོ་བར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་སྐྱབ་ཐབས་དངོས་གཞིའི་སྟོན་ཏུ་བསྐྱར་འཁོར་བསྟོམས་པའི་དགོས་པ་
ནི། ཅ་རྒྱུད་གྱི་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས། བསམ་གཏན་ལས་བྱུང་དམ་བཅས་
པས། །གནས་གང་ཏུ་ནི་ཡང་དག་སྟུང། །བསམ་གཏན་སྦྱོར་བ་འདི་ཡིས་ནི། །གནས་
ནས་སངས་རྒྱས་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བ། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ་ལས། བསམ་
གཏན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི། ལས་དང་སོ་བའི་དགེ་བའི་བྱ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་
གྱུར་པའི་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་གྱི་
སྦྱོར་བ་དེས་གནས་ན། རྩོམ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་སྟོབ་པ་ན།
སངས་རྒྱས་ཏེ་རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བ་ཅིང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་དང། བསྐྱར་འཁོར་བྱུང་གདབ་དང་བཅས་པ་འདི་གསུང་བའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་མིང་དོན་བཤད་པ་ན་སྟོན་གསལ་ལས། འགྲོ་བ་ནི་སྐྱབ་པ་སོ་ལ་སོགས་
པའོ། །དེ་ལོག་པར་བསྐྱར་ཞིང་སེམས་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པས་འབྲིད་ཅིང་འདྲེན་
པར་བྱེད་པས་ན། འགྲོ་བ་འདུལ་བ་སྟེ་བགགས་ནམས་སོ། །དེ་ནམས་ཞི་བ་ནི་ངེས་
པར་ལྟོག་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱབ་ཐབས་དངོས་གཞི་སྟོན་བཞིན་ཉམས་
སུ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། བསྐྱར་འཁོར་གྱི་མཐུས་རང་ཉིད་སྟོབས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ནས་སྟོབས་ཀྱིས་མཆོངས་པའམ་གཅིག་པ་ཞེས་པ་རྟུལ་པ་ཆེན་པོར་
འགྱུར་ཏེ། བགགས་ནམས་ཀྱིས་ཡིད་བསྐྱར་ནས་སྐྱབ་ཐབས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་

མི་སྒྲོ་བ་དང་། འདུ་འཛི་ལྷུར་བྱེད་པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་
སེམས་ལ་ནད་དང་གཞོན་པ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲགས་མི་རྟེན་པར་
ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲོ་ནས། ལས་དང་པོ་
བ་སྟེ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྒྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་གཞི་བསྒྲོམ་པའི་
དགེ་བའི་ཡན་ལག་གསུམ་གྲགས་སྲུ་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འགལ་
རྒྱུན་འགོག་པའི་བསྐྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོམ་པ་བཤད་ཅིན་ནོ། །

༼ དང་པོ་སྐྱོར་བའི་མངོན་རྟོགས་དངོས་བཤད་པ། ༽

གཉིས་བ་དང་པོ་སྐྱོར་བའི་མངོན་རྟོགས་དངོས་བཤད་པ་ལ།

འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འབྱེར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ལྷག་མོས།

བར་དོ་ལོངས་སྐྱར་འབྱེར་བའི་རྣལ་འབྱོར་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ། སྐྱེ་བ་
སྐྱལ་སྐྱར་འབྱེར་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱལ་སྐྱེད་རོལ་སེམས་སྲུ་བསྐྱུར་བ་ལ་ལུས་དཀྱིལ་
བཀོད་ནས་སྒྲོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་སེམས་དབའ་སུམ་བཅེགས་སྲུ་བྱ་བ།
དེ་འབྱའི་སྐྱེ་གསུམ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་དུ་
རིག་མ་འདུ་བྱས་ནས་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་སོགས་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ།

གང་དུ་འཆང་གྱུ་བའི་གནས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ།

དེར་འཆང་གྱུ་བའི་བརྟེན་པ་ལྷ་བསྐྱེད་པ། རི་ལྷར་འཆང་གྱུ་བའི་ཚུལ་ལྷག་
མོས་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པའོ། །དང་པོ་ལ།

སྟོང་སྤྲ་མ་ཞིག་ནས་སྟོང་པའི་བསྐྱལ་བ་དང་ཆོས་མ་བྱུན་པར་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱོམ་བ།

སྟོང་སྤྲ་མ་ཆགས་བ་དང་ཆོས་མ་བྱུན་པར་དྲོ་རྩེའི་ས་བསྐྱེད་ནས་གཞལ་ཡས་
ཁང་བསྐྱོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ།

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་མི་དགོས་པའི་དོགས་བ་
དགག།

སྟོང་ཉིད་རིམ་ལྔ་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་བཤད། སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམས་པའི་དགོས་བ་
བཤད་པའོ། །

༼ སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་བ། ༽

དང་པོ་ནི། འདིར་ལེགས་པར་མ་སྦྱངས་བ་སྟོའི་བྱས་པ་ཡིན་ཏུ་དམན་བ། ཡང་
དག་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་བྲལ་བ་དག་འདི་སྟུང་དུ་དོགས་ཏེ། རིམ་བ་
དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྟངས་སྤྱོད་ལྟའི་འཁོར་ལོ་ཅམ་ཞིག་བསྐྱོམས་ནས། སྟོང་སྤྲ་མ་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་རྩོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ།
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱོམ་པའི་སྟོན་དུ་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་བ་
འདི་འབྲ་བ་ནི། དབྱ་མའི་ལྷ་བ་རྟེན་ནས་བསྐྱོམ་བ་མ་ཡིན་གྱི། དག་པའི་རྟེན་དང་
བརྟེན་པའི་སྤང་བ་འཆར་བ་ལ། ཐ་མལ་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྤང་བ་འདི་མི་འཆར་
དགོས་པས། དེའི་ཆེད་དུ་ད་ལྟའི་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་སྤང་བ་འདི། ལྷ་ཅུ་རྩ་ལ་སོགས་
པའམ། དངོས་པོ་མེད་པས་བསྐྱོམ་བ་མེད། །ལ་སོགས་བ་བརྗོད་པའི་སྟོན་ནས་ནས་

མཁའ་བཞིན་ཅང་མེད་དུ་སོང་བར་བསྐྱོམ་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །འདི་
ནི་བསྐྱེད་རིས་བསྐྱོམ་པའི་ཆེད་དུ་འབད་པ་ཇི་ཅམ་ཞིག་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ངལ་བ་
འབྲས་བུ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་བཤད་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟར།
འདི་སྐད་སྒྲ་བ་འདི་དག་ནི། རིགས་པ་དང་འགལ། ཁས་སྦངས་དང་འགལ། ལུང་དང་
འགལ་ལོ། །རིགས་པ་དང་ཇི་ལྟར་འགལ་ན། སྟོད་བཅུད་རྣམས་ཅང་མེད་དུ་སོང་
བར་བསྐྱོམ་པ་ནི། སྟོད་བཅུད་འདི་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་ཡོད་བཞིན་པ་ཅང་མེད་དུ་
སོང་བར་བསྐྱོམས་པས་ཆད་ལྟ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ཆད་ལྟ་ནི་སྐྱེས་ཅམ་
ནས་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པས་འབད་པས་འགོག་པར་རིགས་ཀྱི་འབད་ནས་
བསྐྱོམ་པར་མི་རིགས་པའི་བྱིར་དོ། །

འདི་འདྲ་བའི་དོན་བསྐྱོམ་པ་ན། ལུ་ལྷ་རྒྱ་སོགས་བརྗོད་པ་ཡང་། སྐགས་དེས་
སྟོད་བཅུད་རྣམས་ཅང་མེད་དུ་བཏང་བར་སྐྱོམ་པ་ཡིན་ནམ། སྟོད་བཅུད་རྣམས་ཅང་
མེད་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་དོན་ཡིན་ནས་དེ་དག་བརྗོད་པ་ཡིན་ནམ། གང་འདོད་གང་།
དང་པོ་ལྟར་ན། སྐགས་དང་ཆིགས་བཅད་དེ་དག་སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཛིག་
རྒྱར་བསྐྱོམས་པ་ཡིན་པས། དབང་ལྷག་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་སོར་བསྐྱོམ་པ་
ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དངོས་སོ་མེད་པའི་བསྐྱོམ་
པ་མེད། །ཅེས་སོགས་དེ་ཡིག་དོན་དང་སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པས་སྟོད་བཅུད་ཅི་ཡང་
མེད་པར་བསྟན་དགོས་ནའང་། དེ་ཉིད་ཡིག་སྤྱིར་བཤད་པས་སྟོད་བཅུད་ཅང་མེད་
ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་འདྲ་བའི་ལོག་རྟོག་གི་གནས་མེད་ལ། ལུ་ལྷ་རྒྱ་ལི་
སྐགས་དོན་ལས་ཀྱང་ཆེས་རིང་དུ་གྱུར་མོད་ཀྱི་དེ་དག་གི་དོན་འོག་ཏུ་བཤད་པར་

བྱལོ། །ཁས་སྒྲུངས་དང་རི་ལྟར་འགལ་ན། འདིར་སྟོང་བཅུད་ཅང་མེད་དུ་བསྒྲོམ་པ་
དང་། དེ་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲུང་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྒྲོམ་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
དགག་པར་བྱ་བའི་ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་སྟོང་བཅུད་ཐམས་
ཅད་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་པའི་ཆད་ལྟ་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་ཡང་ཁྱེད་རང་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་འདིར་འདི་ལྟར་བསྒྲོམ་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། གོང་དུ་ཆོགས་ཞིང་
མཆོད་པ་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་པར་ཁས་སྒྲུངས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོགས་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་ལ། སྟོང་བཅུད་
ཅང་མེད་དུ་བསྒྲོམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་ན། སྟོང་བཅུད་ཅང་མེད་ཡིན་པ་ཆོས་
ཅམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། སྟེ་བ་ལྷ་ཕྱི་མེད་པ་དང་། ད་ལྟའི་སྒྲུང་བ་
འདི་མེད་པ་གནས་ལུགས་སུ་སྒྲུབ་ནི། རྒྱུད་པན་ལས་ཀྱང་ལྷན་པ་གོ་བར་བྱེད་དོ། །

ལུང་དང་འགལ་བ་རི་ལྟར་ཡོད་ན། སྦྱིར་བསྦྱེད་རིམ་པས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་
དགོས་པ་དང་། ཁྱད་པར་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ནམ་པར་དབྱེད་ཅིང་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཐབ་མོ་དབྱེད་མའི་ལྟ་བ་བསྒྲོམ་དགོས་
པར་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་ཏེ། དཔལ་སྲི་བྱུ་ཤེས་རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས། དང་པོ་སྟོང་
ཉིད་ནམ་བསམས་ལ། །ལུས་ཅན་ནམས་ཀྱི་རི་མ་བཟུ། །གཟུགས་ཁམས་ཞེས་བྱ་
སྟོང་བ་སྟེ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་སྒྲ་ཡང་བྱ། །“ཅེས་སོགས་ཀྱིས། མངོན་རྟོགས་བསྒྲོམ་
པའི་ཐོག་མར་ཁམས་བཙུང་བརྒྱུད་སྟོང་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་
ཤིང་། རོ་རྩེ་གདན་བཞེད་ལེའུ་གསུམ་པར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་ལ། ཡང་སྲི་བྱུ་
ཤེས་རབ་བྱེད་བཞི་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་ཁང་པར་གནས་ནས་

ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་
དག་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་བཞག་པ་སྟེ། སེམས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ན་མེད་པས།
ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་
པའོ་ཞེས་ཡིད་ལ་བརྟུང་ལ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱ་བ་
ཀྱིས་ཀྱང་མདོར་བྲས་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས། །སྤིང་གསུམ་དངོས་
པོ་མེད་པར་བསྟོམ། །དངོས་པོ་མེད་པས་བསྟོམ་པ་མེད། །བསྟོམ་པར་བྱ་བ་བསྟོམ་
པ་མིན། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དངོས་མེད་པས། །བསྟོམ་པ་དམིགས་སུ་མེད་
པའོ། །ཆིགས་བཅད་འདི་ཡིས་^{༡༩} "བརྒྱ་མི་བརྒྱའི་" ། །བདག་ཉིད་ཆེ་རྣམས་སྟོང་པར་
བསྟོམ། །ཆོ་གའི་སྒྲོར་བ་འདི་ཡིས་ནི། །ཡེ་ཤེས་ས་གཞིར་བྱིན་གྱིས་བཟུབ། །ཅེས་
ཆིགས་བཅད་འདིའི་དོན་བསྟོམས་ནས། "བརྒྱ་བ་བཅུད་དང་མི་བརྒྱ་བ་སྟོང་
^{༢༠} ཐམས་ཅད་དམ་པའི་དོན་དུ་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྟོམ་པར་གསུངས་ཀྱི། སྟོང་
བཅུད་མེད་པར་བསྟོམ་པར་མ་གསུངས་ལ། ཆིགས་བཅད་དེའི་དོན་ཡིག་དོན་དུ་
བཤད་པ་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་པོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྲུབ་
པས་སྟོང་པ་དང་། སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པ་ན་རྣམ་ཐར་སྟོགས་ལ་སྟོན་གསལ་གྱིས་
བཤད་ཅིང་། དེ་གཉིས་འདིར་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཡིན་ལ། སྟོང་བཅུད་ཅང་མེད་དུ་
བསྟོམ་པ་རྣམ་ཐར་སྟོགས་བསྟོམ་པ་ཡིན་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །

སྐྱབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་ལས་ཀྱང་། སྟོང་རྗེས་འདི་གཉེན་འདི་ནི་མ་ལུས་པ། །ལྟ་
བའི་བྱ་བས་བཅིངས་ལ་དམིགས་ནས་ནི། །ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མཉམ་མེད་

^{༡༩} མ་ཐང་ཤིང་དབར་དུ་རྒྱ་མི་རྒྱའི།

^{༢༠} མ་ཐང་ཤིང་དབར་དུ་རྒྱ་བ་བཅུད་དང་མི་རྒྱ་བ་སྟོང་

བ། །སྤྲུགས་བས་ཆོག་འདི་ལྟར་བསྐྱོམ་བར་བྱ། །“ཅེས་སྟོན་དུ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམ་བར་གསུངས་ནས། དེ་བསྐྱོམ་ཆུལ་རིམ་ལྔར་བྱ་ན། རོ་བོ་ཉིད་དང་
བལ་སྤྱིར་སྟོང་བ་སྟེ། །དེ་བཞིན་རྒྱ་དང་བལ་བས་མཆོན་མ་མེད། །རྟོག་པ་རྣམས་
དང་བལ་སྤྱིར་དངོས་པོ་ནི། །མ་ལུས་སྟོན་པ་ལས་ནི་དེས་བར་གྲོལ། །ཞེས་རྣམ་ཐར་
སྟོ་གསུམ་བཤད་པའི་མཐར་ལུ་ཅུ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་
བའི་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་དེ་སྤྲུགས་དེའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་བསྐྱོམ་པའི་དོན་ནོ། །བྲུབ་
ཆེན་མཆོ་སྤྱིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀྱི་དོར་ཀྱི་སྤྱབ་ཐབས་སུ། མོ་ལུ་ཅུ་ལ་སོགས་ཀྱི་མཐར་
དེའི་རྗེས་ལ་སྤྲུགས་ཀྱི་དོན་བདག་དང་ཁམས་གསུམ་པོ་དག་རོ་བོ་ཉིད་དང་བལ་
བར་བསྐྱོམ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆེན་པོས་རྟོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྤྱབ་
ཐབས་ལས། དེ་ནས་ལེ་ལུ་གཉིས་པ་ལས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
ཆོག་གས་བཅད་ཀྱིས་བསྐྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་དང་ཁམས་གསུམ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་
གཞུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་མ་བསྐྱོམ་བར་ཅང་མེད་དུ་
བསྐྱོམ་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བཅུག་པར་འགྱུར་ན་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

དེ་ལྟར་བདེན་མེད་དང་སྟོང་ཉིད་དང་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། རྣམ་ཐར་སྟོ་
གསུམ་སོགས་བསྐྱོམ་བར་གསུངས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཅིག་ཡོད་ལ། བྱུང་བར་
བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་རྟོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སྤྱང་སྟོགས་ལྟའི་འཁོར་ལོ་ཡན་ལག་དང་
བཅས་པ་གང་སྟོམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱབས་སུ་སྟོང་ཉིད་དེས་བར་བསྐྱོམས་ནས། སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོའི་གཟུང་རྣམ་ལྟའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་སྤྱང་སྟོང་ཆོག་གས་པ་སྤྱི་མ་ལྟ་
བུ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཆུལ། དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་

ཞེས་ཞབས་གྱིས་ཆེས་རྒྱས་པར་དོགས་གཙོད་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པ་འདི་ཉིད།
ཐོགས་ཙམ་གོ་ནའང་། རྟོག་དཔྱད་དང་ལྡན་པའི་མཁས་པ་དག་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་པས་བཤད་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས། ཐ་མལ་རྣམ་རྟོག་རྒྱན་ལས་གཞན་པ་
ཡི། སྤྱིད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གཞན་ཅིའང་ཡོད་མ་ཡིན། རྟེན་རྣམ་པ་འགལ་བར་
འགྱུར་བའི་སེམས། འདི་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་
བ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན། གང་ཡིན་དེར་ནི་ཀྱན་རྟོག་སྣང་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ཏེ།
འདིས་དོགས་པ་གང་གཙོད་ན། དེའི་འགྲེལ་པར་སློབ་དཔོན་ཐ་ག་ནས། སྣང་ལྡེ་
རྣལ་འབྱོར་བསྟོམ་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་
བའི་ཆེད་འབའ་ཞིག་དུ་བསྟོམ་དགོས་པ་ཡིན་པ་ལ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ནི་བདག་
འཛིན་ཡིན་ཞིང་། བསྐྱེད་རིམ་ཇི་ཙམ་བསྟོམས་^{༡༡} གང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང་འཛིན་
སྣངས་འགལ་བའི་ལམ་བསྟོམ་པ་མི་འདུག་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
གཞོད་པའི་བྱིར། བསྐྱེད་རིམ་ཇི་ཙམ་བསྟོམས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་མི་
འགྱུར་རོ། ཞེས་པའི་དོགས་པ་དེ་བསུ་ནས། དེའི་ལན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྟོམ་པ་ཐུན་
མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཙམ་གྱི་རྒྱར་བསྟོམ་པ་ཡིན་གྱི་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་གྱི་རྒྱར་
བསྟོམ་པ་མིན་པས་ཇི་ཙམ་བསྟོམས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བར་འདོད་པའི་
ལན་དང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྣངས་འགལ་བའི་ལམ་བསྟོམ་
པ་མེད་ཀྱང་། འདི་བསྟོམ་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་འཐད་ཅེས་བྱུང་བ་
མ་དེས་པའི་ལན་གང་ཡང་མ་བཟབ་པར། བསྐྱེད་རིམ་བསྟོམ་པ་ལའང་འཁོར་བའི་རྩ་

བ་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ལམ་བསྐྱོམ་བ་ཡོད་པས་
འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ལ་མི་གཞོད་པ་ཉགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་
པར་བཤད་དོ། །

གཞུང་དེའི་མཆམས་སྦྱར་དུ། སློབ་དཔོན་སྣམ་པའི་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། ད་ནི་
རབ་ཏུ་བྱེད་པ་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། གོང་དུ་གསུངས་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད། སྲིད་པའི་སྤྱག་
བསྐྱལ་གྱི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས་ལ། ར་མལ་རྣམ་རྟོག་རྒྱུན་ལས་
གཞན་པ་ཡི། །ཞེས་པའི་ར་མལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་ནི་མ་དག་པའི་གནས་ལུས་ལོངས་
སྟོང་དུ་ཞེན་པ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། སྐབས་འདིར་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་རྣམ་
རྟོག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་པར་ར་ག་ནས། ར་མལ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་
བདག་དང་བདག་གིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་
པར་ཤེས་པས་ཀྱང་། འདིར་ར་མལ་བའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་དང་
བདག་གི་དང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ལ་བྱ་བར་
བཤད་ན། སྲིད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཞེས་བྱ་བར་ཉེ་བར་གདགས་
པས། སྲིད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་
བའི་ར་ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་བདག་འཛིན་ནི་སྲིད་པའི་སྤྱག་
བསྐྱལ་གྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི་སྲིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གཞན་
ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་གདགས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་དག་གིས། ར་མལ་རྣམ་རྟོག་
རྒྱུན་ལས་གཞན་པ་ཡི། །སྲིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གཞན་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་

པའི་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དེ་དང་རྣམ་པ་འགལ་བར་གྱུར་བའི་སེམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། བདག་འཛིན་དེ་དང་འགལ་བར་གྱུར་བའི་སེམས་
ཞེས་པ་ཡང་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་འབྲེལ་བ་ཐམས་
ཅད་གྲིས་བཤད་ལ། འགལ་ལུགས་ནི་རྣམ་པ་འགལ་བར་གྱུར་བ་སྟེ། འཛིན་སྐྱངས་
དངོས་སུ་འགལ་བར་གྱུར་བའོ། །དེ་འདྲ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་སེམས་དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པ་པོའི་རྣམ་འབྱོར་བ་རང་གིས་ཉམས་སུ་
སྤྱང་བས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྲ་བའོ། །འཛིན་སྐྱངས་
དངོས་སུ་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན། །གང་ཡིན་
དེ་ནི་ཀུན་རྟོག་སྤང་མི་འགྱུར། །ཞེས་བ་སྟེ། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་
ཆེ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་སྦྱེས་པའི་དུས་ན་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་
པའི་ཀུན་རྟོག་སྤང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་མི་མཐོང་ཞེས་པ་འོ། ^{༡༧}

འདི་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པའི་སྒོ་ལ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བ་དེའི་
ཆེ་བདག་འཛིན་མ་མཐོང་བ་ཅུམ་གྱིས། དེ་བདག་འཛིན་དང་འགལ་བའི་གཉེན་སོར་
མི་འབྲུབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ཀྱང་བདག་འཛིན་གྱི་
གཉེན་སོར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་པའི་ལན་དུ། ལྷནྱེ་པས། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
སེམས་ནི་མི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལྷནྱེ་ཅིག་མི་སྤང་བ་ཅུམ་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཉམས་མཁའ་
མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

དེ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ལས་མི་ཐོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེའི་རྒྱ་ཅན་སྤྲུག་བསྐལ་ཡང་
ཐོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདི་ན་སྐྱེ་བ་ནས་སྐྱེ་བར་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་བ་དང་འཆི་བ་ལ་
སོགས་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའོ། །དེའི་རྒྱར་གྱུར་པ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ལས་སོགས་
པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའོ། །དེའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་
ལོར་གྱུར་པ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པའོ། །སྤྲུག་བསྐལ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་མེད་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་སེམས་གྱི་རྒྱན་གྱི་མཆོད་ཉིད་ཅན། གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི་འགོག་པའི་
བདེན་བ་སྟེ་འདིར་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་ན་མ་ཁམང་མཐའ་ཡས་ནི་བདག་མེད་ལ་སྒྲོ་ཁ་
མ་ཕྱོགས་པས་དེ་བསྒྲོམ་པས་བདག་འཛིན་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དེ་བསྒྲོམས་ཀྱང་
མིན་པའི་སྤྲུག་བསྐལ་ལས་མི་གྲོལ་བ་དང་། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་
གྱི་སེམས་ནི་བདག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་བཀག་པའི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་པས་དེས་བདག་
འཛིན་ཐོག་རྒྱས་པའི་རྩལ་ལེགས་པར་བྱེ་ནས་གསུངས་སོ། །

བདག་འཛིན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་
སྒོ་ནས་འགོག་རྒྱས་པ་ཡང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་ཡིན་མིན་གྱིས་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱབ་པ་
ཡང་ཁོས་བཟུང་བ་ལྟར་དུ་དོན་ལ་གནས་པར་སྐྱབ་ཤེད་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་ཡོད་
མེད་ལ་སྤྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་སྤྲུག་གིས། དེ་དག་གང་ལ་ཆད་མ་
ཡོད། །དེ་ནི་གཞན་ལ་གཞོད་ཤེད་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྟོགས་ལྡན་
མཁས་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པའི་གནས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་
གཞོད་པའི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མེད་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཤེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྙིང་པོ་
སྟོར་བར་བརྟན་པ་འདི་དང་འདིའི་ལན་བྱས་རྩལ་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་བསྐྱེད་རྟོགས་

གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་སྒོ་ལྷན་དག་གིས་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་དམིགས་པ་
གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་ལ་གཅིག་ལ་རྒྱབ་ཏེན་
ཆད་མ་ཡོད་ཅིང་། གཅིག་ལ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དེ་ནི།
གཉིན་སོ་དེ་གོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བཤམ་བར་གོམས་པར་བྱས་ན། དེ་རི་
ཅམ་འཕེལ་བ་ཅམ་གྱིས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དེ་རིམ་གྱིས་འགག་པའི་སྒོ་ནས་མཐར་
ཅ་བ་ནས་འབྱེན་ཀུས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་ལས། གང་ཞིག་གང་དང་
མི་མ་ཐུན་པ་དག་ཏུ། །ལན་ཅིག་འགྱུར་བའང་དེ་བོད་རྒྱས་འགྱུར་བར། །མཐོང་དང་
བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དག །རང་གི་མི་མ་ཐུན་ཤིན་ཏུ་འགག་པར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འགྲིབ་དང་ཕྱལ་བྱང་བཏེན་པ་
ཀུན། །མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་བཅས་ཉིད་ཕྱིར། །དེ་གོམས་པ་ལས་བདག་འགྱུར་
བས། །ལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

འདིར་ཤུཌི་བས་གནས་བྱུང་སྐར་མི་ལྟོག་པ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི། འཆོ་བ་མེད་དང་
ཡང་དག་དོན། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྒྲུབ་ཅིང་། འདིར་དབལ་འབྲས་རྩོམས།
བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་ཏུ་ཤེས། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་འཁོར་བའི་ཅ་བ་བདག་
འཛིན་ཏུ་སྒྲུབ་ལ། སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་གི་ལྟ་བ་གཏན་འབེབས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཐ་
ག་ན་དང་དབལ་འབྲས་རྩོམས། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཕྱང་མང་ཏུ་བྱངས་ནས་ལྟ་བ་གཏན་
ལ་པབ་སྟོ། །གཞན་ཡང་སྒྲགས་ཀྱི་བརྒྱུ་ཏ་མཁས་པ་མང་སོས་སྒྲགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཕྱང་ཁྱངས་སུ་བྱས་ནས་བསྐྱབས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བས། རིགས་པའི་
དབང་སྒྲུག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སྤྱིར་ནང་རིག་མ་ཡིན་ཞིང་བྱང་པར་སྒྲགས་

གྱི་སྐབས་སུ་དོན་མེད་དོ་ཞེས། རང་གིས་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་ལན་དུ་འཛིག་ཏེན་
གྱི་མིག་སྟུང་འབྲེན་པར་མ་བྱེད་ཅིག །

དེས་ན་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་སེམས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་སྐབས་ཐབས་གྱི་སྐབས་སུ། དང་པོ་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་
ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་ཀའི་སྤྱི་འགྲོར་དཔལ་འབྱས་དོ་རྗེས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས།
ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་སྤྱང་བ་དང་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱུས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐབས་
ཁ་ཅིག་དུ་གཉིས་སྤྱང་བྱུང་བར་མོས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཙོ་བོར་བསྟོམ་པ་ཡིན་
ཡང་། དེ་དག་མ་གཏོགས་པའི་རིམ་བུ་དང་པོའི་སྐབས་པལ་ཆེར་དུ་སྤྱང་ཕྱོགས་ལྟའི་
འཁོར་ལོ་གཙོ་བོར་བསྟོམ་པ་ཡིན་མོད་གྱི། དེ་འབྲེལ་ལྟའི་འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་
ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་བྱུགས་ཅན་
བསྐྱེད་ནས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་། དམིགས་པ་ལྟ་ལ་
དམིགས་ནས། རྣམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ངེས་པའི་སྒོ་དེའི་གཟུང་རྣམ་ཏེན་
དང་བཞེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་ཤར་བར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོམ་པའི་ཐབ་
གསལ་གཉིས་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གོམས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་བསྐྱེད་རིམ་
གྱི་སྐབས་སུ་ལྟའི་འཁོར་ལོ་གང་བསྟོམས་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་ཅ་བ་བདག་འཛིན་
དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ལམ་དུ་སོང་ནས་སྲིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་རྒྱར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་དོན་ཆེན་པོ་དཔག་པར་དཀའ་བའི་
གནས་འདི་ལ་ངེས་པ་རྟེན་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་བསྟོམས་པས་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར་ན། མ་དག་པའི་

སྤང་བ་འདི་བདེན་མེད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྒྲོམ་པ་ཡང་བདེན་འཛིན་དང་འགལ་བའི་
གཉེན་པོར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྒྱུབ་མི་རུས་ལ། མ་དག་པའི་སྤང་བ་འདི་བདེན་མེད་དུ་
གཏན་ལ་བབ་ནས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོ་དེ་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་རྒྱང་པ་ཡིན་ལ།
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲོམ་པའི་
སྒྲོ་དེ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་དམིགས་པའི་ཆ་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཆོགས་དང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་འཛིན་སྤངས་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནས་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་
སྤྲུགས་ཀྱི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་པས་པ་
ངོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རིེ་ཅས་ཁྱད་ཞུགས་པ་ཅས་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
ཁྱད་ཞུགས་པར་འགོ་བ་ཡིན་པས། དམིགས་པ་ལྟའི་འཁོར་ལོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་
བཞིན་མེད་པ་ངེས་པའི་སྒྲོ་དེ། ལྷ་གྲུ་ལ་དམིགས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་པའི་
སྒྲོ་ལྟ་བུ་ལས་བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་འགོ་བའི་རུས་པ་བརྒྱ་འགྱུར་གྱིས་ལྷག་པ་
ཡིན་པས། སྒྲོ་གཅིག་ཉིད་འཁོར་བའི་ཅ་བ་གཙོད་པ་ལ་རུས་པ་མ་བྱ་ལྟར་གྱི་ཆོགས་
གཉིས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བ་འདི་ལྷ་བྱའི་ལམ་ལ་ལེགས་པར་འབད་ནས་
དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྦྱང་པོ་ལོན་པར་གྱིས་ཤིག །

དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས། བརྟག་གཉིས་ལས་ཀྱང་། བསྐྱེད་པའི་རིམ་
པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །བརྟལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་སྒྲོས་པ་བསྒྲོམ། །སྒྲོས་པ་མི་ལམ་
ལྟར་བྱས་ནས། །སྒྲོས་པ་ཉིད་ཀྱང་སྒྲོས་མེད་བྲ། །ཅེས་དང་། གྲུར་ལས་ཀྱང་། དཔེར་

ན་ཚུ་ནང་ཆ་བ་ནི། གྲོགས་དག་བདེན་མིན་བརྟུན་པའང་མིན། དེ་བཞིན་དཀྱིལ་
འཁོར་འཁོར་ལོ་འདིར། དྲངས་ཤིང་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།
དེ་ལྟར་ངེས་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་དྲངས་ཤིང་གཟུང་ནམ་ལྟར་ཤར་བའི་ཟབ་གསལ་གཉིས་
མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་པ་འདི་ཉིད་རྒྱ་གར་གྱི་
བྱུ་བ་ཆེན་དག་གིས་ཀྱང་ཁྱེད་སྙམ་བྱས་ནས་བཤད་དེ། བྱུ་བ་ཆེན་དཔལ་འཛིན་
ཀྱིས་དགྲ་ནག་གི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། འདི་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་མེད། །ཡེ་ཤེས་
ཞབས་སོགས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས། །འདི་དག་ཉིད་ནི་གསལ་བར་བཤད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་སྒྲགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་གང་སྟོམ་རྫོགས་རིམ་དུ་འདོད་པ་ནི་
སྒྲགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་སྟོ་ཁ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱོགས་པའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ལ། ཁྱད་
པར་གྱིས་ཀྱང་ལྟའི་སྐྱ་ཚུ་ནང་གི་ཆ་བའས། ཉམ་མཁའའི་འཇའ་ཆོན་དང་འབྲུ་བའི་སྒང་
ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྐྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་འོང་ཡང་།
དེས་བདག་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་རིམ་བ་མི་ཤེས་པར་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་དངོས་
སུ་གསུངས་པས། དེ་འདྲ་བའི་ལྟ་སྐྱ་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། བདག་བྱིན་རྒྱབས་
ཀྱི་སྐྱ་ལུས་སུ་འདོད་པ་ནི་སྐྱ་ལུས་ཞེས་བྱ་བའི་ཟབ་མའི་གནས་འདི་རྟོགས་པའི་
སྐལ་བ་དང་མི་ལྟན་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པས་བསྐྱབས་པར་ཟད་དེ། སྟོད་བསྐྱས་ལས།
གང་མདོ་སྟེའི་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་རིམ་བ་ལ་གནས་པའི་སྟོམ་བ་པོ་
རྣམས་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱ་མ་ལྟ་བུ་དང་། མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་བརྟན་
ལྟ་བུའི་ཞེས་དཔེར་བརྗོད་ཅིང་ལྟག་པར་མོས་ཀྱང་། དེ་རྣམས་དཔེས་བདག་ལ་བྱིན་

གྲིས་རྒྱུ་བ་པའི་མན་ངག་ཡེ་ཤེས་ཅམ་གྲིས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷའི་སྐྱོ་རྩོགས་
བར་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ལྷ་སྐྱུ་སྒང་ལ་
རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་བྱ་སྤྱོད་ལ་མེད་མི་རུང་བྱ་གསུངས་
པས། དེ་བདག་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་སྐྱུ་ལུས་ཡིན་ན། བྱ་སྤྱོད་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྩོགས་རིམ་
མཐར་ཐུག་པ་དག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་བྱུག་བསྐྱོམ་དགོས་པའི་བདག་
གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་ཞེས་པ་ནི་བདག་ཉིད་ལྷར་གསལ་བའི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
གསུངས་པས་སོ། །

གཞན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྩོགས་ནས་བསྐྱོམ་པ་ནི་འཕགས་
བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པས་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་ཆེན་
ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྟོས། ལྷ་སྐྱུ་སྒང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་བསྐྱོམ་པ་ཡང་བཤད་
མ་ཐག་པ་ལྷར་རྒྱུད་སྤེལ་གསལ་ཡང་ཡོད་ལ། དེར་མ་ཟད་བསམ་གཏན་བྱི་མ་
ལས། མེ་ཡི་ནང་གནས་ཞི་བ་སྟེ། །ཆོག་རྣམས་དག་པ་ཡང་དག་ལྟ། །སྟོག་དང་
ཚོལ་བ་བཀག་པའི་བདག་ །གཉིད་སྤངས་ནས་ནི་རྣམ་པར་བསམ། །ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་མེ་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱབས་སུ་མེ་བསྐྱོམ་པ་དང་སྟོག་ཚོལ་
བསྐྱོམ་པའི་རྒྱུར་སྤྱོར་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྷར་བསྐྱོམས་པས་བདེ་
བོད་ལུལ་ཏུ་བྱུང་བ་སྐྱེས་ནས་དེའི་ཆེ་སེམས་མི་རྟོག་པར་གནས་པའི་བདེ་གསལ་
མི་རྟོག་པ་ཡང་འཛིགས་སུ་རུང་བ་བྱ་སྤྱོད་ལ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་བདེ་དང་སྟོང་ཉིད་
སྤྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་པ་ལ་འདྲ་སྐྱབས་ཤིག་ནས་
ངེས་པར་འོང་བས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྩོགས་རིམ་གྱི་དོན་མེད་པའི་

ཁྱད་པར་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོང་
བ་ཉིད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་འདི་ནི་དཔལ་ལྷན་འབགས་པ་
སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། རིམ་ལྡེ་ལས། སྤྲུགས་དང་ཕྱག་རྒྱའི་
སྦྱོར་བ་དང་། །དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་རྣམ་ཏོག་དང་། །སྦྱིན་སྲེག་གཏོར་མའི་བྱ་བ་
ཀུན། །རྟག་ཏུ་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་བྱ། །ཞི་བ་དང་ནི་རྒྱས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དབང་དང་
མངོན་སྦྱོར་དང་། །དགྲུག་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ཀུན། །དབང་པོའི་གཞུང་དང་
མཚུངས་པར་བྱ། །སྤྲེག་སོགས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་དང་། །སྐྱུ་དང་རོལ་མོ་སོགས་བསྐྱེན་
དང་། །སྐྱུ་ཅལ་རྣམས་ལ་རབ་འཇུག་པ། །ཚུ་ཆེ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་བྱ། །གཟུགས་དང་
སྐྱུ་དང་དེ་བཞིན་ནི། །རོ་དང་རེག་བྱ་ཉིད་དག་ལ། །མིག་ལ་སོགས་པ་རབ་འཇུག་
པ། །སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་བརྟག་ །འདིར་ནི་མང་དུ་བཤད་ཅི་དགོས། །དོ་མེ་ཐེག་པར་
རྣལ་འབྱོར་བས། །དེ་ཉིད་གང་གང་དམིགས་བྱ་བ། །དེ་དེ་སྐྱུ་མ་ཁོ་ནར་
གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཞན་ཡང་། པར་བྱིན་ཐེག་པའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ཚོན་པོ་ནི་དང་པོར་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལེགས་བར་གཏན་ལ་པལ་ནས། དེ་ཏོགས་པའི་རྗེས་སུ་བྱང་
ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་གོང་རོལ་ནས་སྟོང་
བ་ཉིད་ལེགས་པར་ངེས་པ་འོང་ལ། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདུལ་བྱ་
དབང་ཚོན་ལས་ཀྱང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ཆེས་ཚོ་བ་ཡིན་ལ།
ཆེ་མེད་ཀྱི་དབང་ཐོབ་བྱིན་ཆད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་མ་བཅའ་བའམ་རྟེན་
ཀྱང་རྒྱན་ལྷན་དུ་མ་བསྐྱུངས་ན། མིང་སོགས་བྲལ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ། །དེར་ཏོག་པ་

ནི་བཅུ་གཅིག་པ། །ཞེས་ཅུ་ལྟར་བཅུ་བཞི་བ་ལས་གསུངས་པའི་ལྟར་བ་དེ་འབྱུང་བ་
ཡིན་པས། བསྐྱེད་རིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་མི་བསྐྱོམ་མོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་གནས་མ་
ཡིན་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འཆང་བར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་ནི་ལྟར་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། འོན་པ་བསྐྱེད་རིས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི་ལྟ་བུ་སྒྲུལ་ན། དེ་ལ་སྦྱར་བསྐྱེད་རིས་ཀྱི་
སྐབས་གཞན་ནས་སུ་ལྟའི་འཁོར་ལོ་དང་སྟོང་ཉིད་གཉིས་ཆོགས་སུ་བསྐྱོམ་ཚུལ་
ནི་སྒར་བཤད་ཅིང་འཆད་པར་ཡང་འབྱུང་ལ། འདིར་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱོམ་པའི་
སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་ཚུལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས།
ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་བརྗོད་ནས། དེའི་དོན་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པ་
ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཚུལ་བཞིར་བཤད་པའི་སྲས་མཐར་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྐྱོམ་པ་
འདིར་སྐབས་སུ་མ་བབས་པས། ཡིག་སྦྱར་བཤད་པའི་དོན་གཉིས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་
པས། དེ་གཉིས་འཆད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཡིག་དོན་དུ་བཤད་པ་ནི། དངོས་པོ་མེད་
པས་བསྐྱོམ་པ་མེད། །“ཞེས་སོགས་ཀྱང་བཞིའི་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། ལྟོད་བཅུད་ཀྱི་
དངོས་པོ་ལ་རིགས་པས་དབྱུད་ན་ཅི་ཡང་མ་རྟོན་པའི་ཆེ། དེ་ཉིད་སྟོད་བཅུད་མེད་
པའི་དོན་དུ་བཟུང་ནས། ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་མེད་པ་
སྟེ། སྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྐྱོམ་པ་པོ་དང་བསྐྱོམ་བྱ་ལ་སོགས་པ་གཏན་མེད་དུ་
འབྱུང་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་འད་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་རང་
བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་རུང་བར་མཐོང་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་དོན་ཅུང་

ཐད་ཅིག་ཡོད་པར་བརྒྱུད་ནས། དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ཚུལ་དེ་
ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་ན་བྱ་བྱེད་གང་ཡང་མི་
འཐད་པའི་བྱར་ཏེ། ཅུ་ཤེས་ལས། ལམ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ནི། །བསྐྱོམ་པ་འཐད་
པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་གཏན་ནས་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
གཉིས་ཀའི་གཞི་མ་བྱུང་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱང་གསུམ་གང་ཡང་མེད་པའི་
བྱིར། དེ་བས་ན། གང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དང་། གང་གིས་སྐྱོམ་པ་པོ་དང་། ཇི་ལྟར་
སྐྱོམ་པ་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དམིགས་སུ་མེད་པ་སྟེ། ཚུལ་འདི་ལྟར་
བཤད་པ་ནི། རྒྱུད་ཀྱི་ཆིག་དེའི་སྐྱས་ཟིན་གྱི་ཆིག་རང་གི་རྒྱས་པས་ཐོན་ཆོད་པོ་
བཤད་པས་ཡིག་དོན་དུ་བཤད་པའོ། །སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པ་ནི། ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་
སྤྱང་འོག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཆ་ཆ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་ལ་དུས་ཆ་དང་། འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡུལ་དུས་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཆ་དུ་མར་དབྱེ་
རྒྱས་ལ། དེའི་ཆེ་དེ་རྣམས་བདེན་ན་རང་གི་ཆ་ཤས་དང་ཆ་ཅན་རྣམས་བདེན་པའི་
གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། བདེན་པའི་གཅིག་ཡིན་ན་ཆ་ཐ་དད་ཡེ་
མེད་པའི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་དང་། བདེན་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་དོན་
གཞན་དུ་འགྱུར་དགོས་པའི་རིགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་བྱུབ་པ་བསལ་
ནས། དེ་ལྟར་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་རྣམས་བདེན་པས་སྤྱོད་
ཡང་། བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་དེ་ཉིད་བདེན་པར་བྱུབ་པོ་སྟུང་དུ་
འཛིན་ན། དེ་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་མེད་དེ། སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་ཡང་བདེན་པར་

ཞེན་པ་ནི། གསོར་མི་རུང་བའི་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིའི་འགྲེལ་བ་སློན་གསལ་ལས། ལྷེང་འོག་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསལ་ནས། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་
སྟོང་པའོ་ཞེས་གྲང་བསྟོམ་པ་ནི་མེད་དེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ལྷ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསྟན་
ནོ། །གང་ཡང་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཀྱང་འབྲས་བུའི་མཆན་མ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ལ་བདེན་
པར་བརྒྱུད་ནས་བསྟོམ་ནའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟོམ་པ་མིན་ཏེ། མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་
འགོག་པའི་རིགས་པས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
པས་མཆན་མ་མེད་པ་བསྟན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་
གཞན་པའི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་སློན་པར་བྱ་བ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་
དེ། གང་ལ་སློན་པ་དང་གང་གིས་སློན་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་གང་གི་སློན་པ་གྲང་
བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་སློན་པ་མེད་པ་བསྟན་ཏོ། །དེ་བས་ན་
བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་གང་ཡང་
དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདྲ་བའི་སྟོང་ཉིད་ནི་སྤྲགས་དང་མར་ཕྱིན་
གཉིས་ཀ་དང་། སྤྲགས་ཀྱི་འང་རྒྱུད་སྤེ་བཞི་ཀ་དང་། ཟླ་མེད་ཀྱི་འང་བསྐྱེད་རྫོགས་
གཉིས་ཀའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱན་མོར་གྱི་དོན་ཡིན་པས་སྤྱི་དོན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ནི། འདི་འདྲ་བའི་དོན་སྟོན་དུ་ལེགས་པར་ངེས་པ་
བྱས་ནས། སྐབས་འདིར་ངེས་ཤེས་དེ་ལྷགས་ཅན་གསོས་བཏབ་སྟེ། སྟོན་བརྒྱུད་
ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་དང་། བསྟོམ་པ་དང་

སྒྲོམ་པ་པོ་མི་དཔེགས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཆན་མ་མེད་པ་དང་སྒྲོན་པ་མེད་པའི་
དོན་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ལ། སྒྲན་ཞབས་དང་དཔལ་འབྲས་རྟོ་རྗེས་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་
གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པས་སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་པབ་ནས་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་
སོ། །སྐབས་འདིར་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་ནི་རྒྱད་ཕྱེ་གཞན་དང་བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་མང་
པོར་ལུ་ཅུ་དུ་འདི་ལྟགས་ཀྱིས་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་མང་ཞིང་། ལྟགས་དེའི་ལྟགས་
དོན་ཤེས་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་དུ་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་དང་། འོག་ཏུ་
ལྟག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱས་པའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྐབས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་ཚུལ་ལ་གོ་བ་བྱད་པར་ཅན་སྟེ་ཞིང་། ལྟག་མོས་འོད་
གསལ་དུ་བསྐྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་ལ་ནི་རྒྱད་འདི་རང་ལས་ཀྱང་ལྟགས་འདི་
ཉིད་གསུངས་སོ། །

དེ་བས་ན་དེའི་ལྟགས་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མི་ཞེས་བྱ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ལུ་
ཅུ་ནི་སྟོང་པ། དུ་ནི་ཉིད། རྒྱ་ན་ནི་ཡེ་ཤེས། བརྒྱ་ནི་རྟོ་རྗེ་སྟེ། རྟོ་རྗེའི་དོན་ཡང་མི་ཆོད་
པ་དང་མི་བྱེད་པ་དང་འཛོམས་པ་སོགས་མང་པོ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་མི་
བྱེད་པ་སྟེ། ལུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ལུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཚུལ་ཚུ་བཞག་པ་
བཞིན་གཉིས་སྒྲང་ལྷ་མོས་ཀྱང་མཆོད་པར་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་གྱུར་བའོ། །སྤྱ་སྤྱ་ཕ་
ནི་རང་བཞིན་ཏེ། རང་བཞིན་ནས་དག་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དུས་གཉིས་ཀའི་ཆེ་བྱད་
པར་མེད་པར་ཡོད་པར་སྟོན་པའོ། །"ལྷན་མ་ཀ" ⁷⁹ནི་བདག་ཉིད་དོ། །ཨ་ཉི་ནི་རའོ་
ཞེས་པ་སྟེ། ཀོ་ཉི་ཞེས་པ་ལ་ཨ་མི་མཛོན་པར་བྱས་ནས་མཆོམས་སྐྱར་བ་ཡིན་ལ།

79 རྒྱ་བྲང་དཔར་མར་ལྷན་མ་གོ་དང་། བཀ་ཤིས་སྐྱན་པའི་དཔར་མར་ལྷན་མ་ཀ་

ཐལ་བ་ན་ཀ་ཨ་རྒྱུ་^{ཉེ} ཞེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ་འདི་འདྲ་བའི་སྐབས་ཀྱན་ཏུ་ཤེས་
པར་བྱལོ། མདོར་བསྡུས་ན་སྒྲགས་དེའི་དོན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་
སྟོང་པ་ཉིད་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་གྱུར་པའི་
བདག་ཉིད་དེ་རེད། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་སྐབས་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་སུ་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་ཆེ། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པའི་ཐེག་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་ཚུལ་ལས་ཆེས་བྱད་པར་དུ་གྱུར་བ་ཡོད་དེ། དེ་དག་
གིས་ནི་དང་པོར་རིགས་པས་དབྱེད་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པའི་ཆེ། ངེས་ཤེས་
དེ་ཉིད་བྱིང་ཆོད་སོགས་ཀྱི་སྟོན་དང་བལ་བར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་
སྟོང་པ་སྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པས་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་པ་དང་། སྟོང་པ་སྐྱེད་ཚུང་བ་
དག་གིས་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་སྐྱེད་པའི་རག་ལས་ཆེས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅུང་
ཐད་ཀྱང་མེད་པར་ཐག་བཅད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་ངེས་པ་བྲགས་ཅན་དེ་ཡུན་མི་སྤང་བར་
བསྐྱེད་པ་ནས། དེ་ནས་གཙོ་བོར་སྟོང་ཉིད་རྒྱུང་བ་བསྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲགས་དོན་
བཞད་པ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་དང་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དབྱེར་མི་
བྱེད་པའི་ཆེས་ཀྱི་སྟེང་བདག་ཉིད་རེད། །སྤུང་དུ་རྒྱལ་འཛོག་པ་ངེས་པར་དགོས་ཏེ།
ད་ལྟ་ནས་གཟུགས་སྐྱེལ་རྣམས་པ་མ་སྤུན་པ་དང་རྒྱལ་འཛོག་པ་གཉིས་ཀ་དགོས་ན་
ཆེས་སྐྱེལ་འཕང་དགོས་པར་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲགས་དོན་ལས་དེ་ལྟར་བྱེད་
དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དུ་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆེས་
སྟེང་རྣམས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མ་ཆང་བས་རྩོགས་རིམ་གྱི་སྤོན་བྱེད་རྩོགས་པར་མི་
འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་སྐྱེལ་རྣམས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱང་མཆོད་ཉིད་ཆང་བ་ཅིག་མི་

འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། ག་བྱུགས་སྤྱི་རྣམ་པ་ལམ་བྱེད་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་གཅིག་ལ་ནི་
ཆོས་སྤྱི་རྣམ་པ་ལམ་བྱེད་རེས་བར་དགོས་པའི་ཚུལ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་དང་བཅས་
པ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་སྤྱོད་ཉིད་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་
བཞིན་དངོས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་ནི་རང་གི་སེམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་དེ་ཉིད་
ཡུལ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་གཉིས་སྤང་སྤོམ་ཀྱང་བར་མ་ཆོད་པར་རོ་
གཅིག་ཏུ་སོང་ཡོད་པར་མོས་པ་བྱས་ནས་བསྐྱོམ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བསྐྱོམ་བྱའི་
སྤྱོད་ཉིད་ལ་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། རི་ལྟར་སྐྱོམ་པའི་དམིགས་རྣམ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། སྐྱོམ་
བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་པར་བྱིན་ཐེག་པ་ལས་འདིའི་བསྐྱེད་ཚོགས་
གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཆེས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ཤེས་དགོས་
སོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་ཉིད་བསྐྱོམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ནི། སློ་དེའི་སྤང་རོར་
གཉིས་སྤང་མི་ལྡོག་ཀྱང་རེས་རོར་གཉིས་སྤང་རགས་པ་ལྡོག་པས་སྤོད་བཅུད་སྤྱད་
པའི་དམིགས་པ་བྱུར་བ་མ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་ལ། འོན་ཀྱང་ཡིད་རོར་གཉིས་སྤང་ལྡོག་
པའི་ཆེད་དུ་སྤྱད་རིམ་གྱི་དམིགས་པ་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་བྱེད་ན། འཕགས་པ་ཡབ་
སྲས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་སྤོད་བཅུད་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པར་བཤད་པས། རིམ་
འཛིན་དང་རྗེས་གཞིག་གི་ཚུལ་དུ་སྤོད་བཅུད་འོད་ཀྱི་གོང་བྱུར་བྱས་ནས་དེ་ཐམས་
ཅད་རིམ་གྱིས་ཡལ་ནས་མི་སྤང་པར་མོས་པ་སྡོན་དུ་བཏང་སྟེ་དེའི་རང་ནས་སྤྱོད་པ་
ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བྲན་པར་བྱས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་ར་རྒྱལ་བཞག་ནས་ཡུན་ཅི་རིང་དུ་
བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གྲུ་མ་དམ་པའི་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་སྟེ། འདི་ལ་གནད་ཁྱད་

པར་ཅན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་དགོས་པ་ཡིད་ཁོར་གཉིས་སྤང་རགས་པ་སྟོག་
སྤྲུལ་པའི་ཆེད་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དུ། སྟོང་བཅུད་རྣམས་རང་གི་སྟོང་ལ་མི་སྤང་བར་
གྱུར་པའི་མོས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་སྟོང་བཅུད་ཅང་མེད་དུ་སོང་བར་བསྟོམ་པ་
མིན་པས། སྟོང་བཅུད་ཅང་མེད་དུ་སོང་བར་བསྟོམ་པ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཆད་སྟོང་བསྟོམ་པར་སོང་གིས་དོགས་ན་སྟོང་གིས་འིན་ཏུ་
ཅིངས་པས་ཁྱད་པར་ཆེས་ཆེ་བ་མི་རིག་པར་ཟད་དོ། །

༼ གླུ་མ་པ་སྐབས་འདིར་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ། ༽

གསུམ་པ་སྐབས་འདིར་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པའི་དགོས་པ་ནི། གཞལ་ཡས་ཁང་
བསྐྱེད་པའི་སྟོན་དུ་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟུང་ན། རོ་བོ་ཆེན་
པོ་རྗེས། ལུ་ཁྱི་པའི་སྐབས་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། དེ་ལྟར་སྤྲུགས་རྣམ་པ་གཉིས་ལན་
གསུམ་དུ་བརྗོད་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་ཀྱས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བྲན་པ་གསོ་
བ་དང་། གནས་པ་བརྟན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྩོགས་པ་དང་། ཐ་མལ་བའི་
ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་རྟོག་པ་སྟོང་བ་དང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་
པའི་རྣམ་འབྲུལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ལོ་ཆེན་རིན་
བཟང་གི་འགྲེལ་ཆུང་ལས། དང་པོ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་མཐུས་དབང་པོ་རྒྱལ་པོས་སྟོང་པ་
ཉིད་རྟོགས་ཀྱས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་འབྲིང་པོས་སྟོང་ཉིད་བརྗོད་པའི་བྲན་པ་གསོ་
ཀྱས་པ་དང་། དགོས་པ་ལྷག་མ་བཞི་ནི་དབང་པོ་རབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་འཆད་
དོ། །དེ་ཡང་ལུས་དང་ལོངས་སྟོན་དང་གནས་ལ་སོགས་པའི་གཞི་གང་ལྟ་དང་
གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་སོགས་པར་བསྟོམ་པའི་གཞི་དེ་མཆོག་གི་སྤང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་

དུ་འགྱུར་བ་ན་གཞི་དེ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་བ་ལྟོག་དགོས་ཏེ་སྤང་བ་དེ་གཞི་གཅིག་ལ་
དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོ་རོར་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་བ་འདི་སྒྲོ་རོར་
འགོག་དགོས་ལ། དེ་འགོག་པ་ཡང་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་བ་འདི་ཅང་མེད་དུ་བསྐྱོམ་ནས་
འགོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཐ་མལ་གྱི་སྤང་བ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་འདི་ནང་དུ་
བསྐྱུས་ནས། རོན་དམ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་བརྒྱུང་བའི་སྒྲོ་ནས་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་བ་
སྒྲོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་འགོག་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དུའང་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཏེ།
ཐ་མལ་གྱི་སྤང་བ་སྒྲོ་ལ་འཆར་བ་འགོག་པ་དང་རོན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །

དགོས་པ་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི། རོ་བོས་གསུངས་པ་ལྟར། འོག་ཏུ་སྤང་ཕྱོགས་
ལྟའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམ་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་འབྲུལ་དུ་འཆར་བར་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཡུན་རིང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་
པ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་ཅན་སྣ་
ཆོག་གས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་མཉམ་བཞག་གི་
སྟོབས་ཀྱིས་འཆར་བ་ལྟར། འདིར་ཡང་སྟོན་དུ་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམས་ནས་དེ་ལས་
ལངས་པའི་སྒྲོ་དེའི་ཅི་མ་ཡལ་བ་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་ལྟའི་འཁོར་ལོར་བསྐྱོམ་པ་ན། དེ་
ནམས་ཐམས་ཅད་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྟའི་འཁོར་ལོར་འཆར་བ་
ཡིན་པས་དེའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ཉིད་དུ་ཞུགས་པའི་སྤང་མེད་ནི་ནམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ལས་སྐྱད་ཅིག་གིས་བསྐྱུང་འཁོར་བསྐྱོམ་པའི་
སྤང་བར་ལངས་པ་ནི་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་ཏེ་གྱུ་བ་ཐབས་

འཇུལ་སྒྲོང་ལས་བཤད་པའི་དོན་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཁོངས་སྒྲོང་
རྫོགས་པའི་སྐྱེལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སྐྱེའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འཁོར་ལོ་ཐམས་
ཅད་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལས་དང་ཐུགས་
བསྐྱེད་པའི་འཕེན་པའི་དབང་གིས་གཟུགས་སྐྱེའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟའི་
ཐ་མལ་གྱི་ལུས་སེམས་བཞིན་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེད་པའི་ཤེས་རོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གྱུར་
བ་མེད་དོ། །དེས་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གནས་སྐབས་རི་འབྲ་
བ་ཞིག་ད་ལྟ་ནས་བསྐྱོམས་ནས་འབྲས་བུ་ལས་དུ་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་ཡིན་པས་འབྲས་
བྱའི་ཐེག་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་
སྟོང་ཉིད་དང་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ཆོས་སྐྱེལ་དང་རྒྱལ་བཞག་ནས། ཆོས་སྐྱེའི་
ངང་ལས་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པའི་སྟོན་ལས་འབྲས་པའི་དབང་གིས་གཟུགས་སྐྱེའི་
རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་བཞེངས་ཏེ། ཆོས་སྐྱེའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
ཉིད་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་ཤར་བར་བསྐྱོམ་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་བྱུང་ཆེན་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱིས། བདག་དང་ཁམས་གསུམ་པོ་དག་རོ་བོ་
ཉིད་དང་བལ་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལས་རྗེས་སུ་འབྲས་པ་ལས།
ནམ་མཁའ་རྩི་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ། ཞེས་དང་། རྩི་རྩི་
ཏེ་དུ་ཀས། རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་བསྐྱོམ་སྟོན་གྱི་ནི། རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་སྟོན་
ལས་རྗེས་སུ་འབྲས་པར་བྱ། །**ཅེས་**དང་། སྟོབ་དཔོན་རྩི་རྩིལ་བུ་བས་ཀྱང་འདི་ལྟར་
བཤད་ལ། འདི་མ་ཤེས་ན་གཟུགས་སྐྱེད་རྣམ་པ་མ་སྟོན་པའི་ལས་བསྐྱོམ་པ་དང་།

འབྲས་བུ་ལས་དུ་བྱེད་པ་སོགས་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་མི་འོང་ལ། རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་
དང་བརྟེན་པ་ལྟ་དུ་ལྟའི་སྟོན་བརྟུང་བཞིན་དུ་ངོ་ཐོ་བ་དང་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྟ་གཙོ་
འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུ་ལྟའི་ཐ་མལ་གྱི་གཙོ་འཁོར་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ཐ་དད་དང་ངོ་ཐོ་ཐ་
དད་དུ་ཞེན་པ་མེད་པ་གཅིག་སྐྱབ་ཐབས་བསྟོམ་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་གལ་ཆེ་སྟེ།
དེ་ཡང་ཆོས་སྐྱའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་གཟུང་ནས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
དུ་ཤར་བར་བསྟོམ་པ་འདི་མེད་ན་འོང་བའི་གནས་མེད་དོ། །བདེ་མཆོག་གྱི་རྟོག་
སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་མང་པོ་དང་། ཤུཌ་པའི་དབྱུག་གི་མངོན་རྟོགས་དང་མན་ལྷེ་
སོགས་ལས། ཆོགས་ཞིང་མཆོད་པ་དང་སྟོམ་པ་བརྒྱུད་པ་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོགས་དང་། འདིར་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གསོག་པ་ཡིན་པར་
གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི། གཙོ་ཆེར་སྟོན་དུ་ཆོགས་གཉིས་གསོག་པ་གཙོ་ཐོ་བསྐྱེད་
པའི་རྒྱ་གཞི་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་དང་འབྲ་བར་སྦྱོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་
དག་གི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ཆོགས་ཞིང་མཆོད་པ་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་ལས་དང་། སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་
པ་འཆི་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི། འབྱུང་བཞི་གཞལ་ཡས་ཁང་
དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པ་ནམས་སྟོད་ཆགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྟོམས་ནས་
སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་སྟོན་དུ་སྟོད་སྔ་མ་ཞིག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་
པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྟོམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་གཞག་རིས་པ་ལས། གང་གི་ཆེ་འདིར་
འཛིག་རྟེན་དུ་འཛིག་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས། ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་
ཅད་བསྐྱེགས་ཏེ་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་དུ་བྱེད་དོ། །

དེན་འདི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རིས་པ་བསྟོམ་པས་ཀྱང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་

ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་བརྗོད་ཅིང་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་བསྐལ་པ་སྤྱ་མ་ཞིག་པའི་ཆེ་སྟོང་གི་སྤང་བ་མེད་པ་དང་འདིར་སྟོང་
ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་ངེས་འོར་སྟོང་གི་སྤང་བ་མེད་པ་གཉིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་ཡིན་གྱི།
དེའི་ཆེ་སྟོང་མེད་པར་སོང་བ་ལྟར་དུ། འདིར་ཡང་སྟོང་ཅང་མེད་དུ་སོང་བར་བསྐྱོམ་
པའི་དོན་མིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། རྫོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་ལས། འདི་ཡང་དོན་
དམ་པའི་བསྐྱེད་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་ཡང་མང་པོ་ལས་བཤད་དེ། སྟོང་
ཉིད་བསྐྱོམ་པ་བགོགས་བསྐྱོག་པའི་ཡང་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བའོ། །འདིར་སྟོང་བ་ཉིད་
ཚུལ་འདི་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་འདི་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་གི་ས་ཞེས་བྱ་”**ཅེན།** ཨ་རྩ་ཡས།
ཡེ་ཤེས་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འོ། །ས་ནི་རྟེན་རྟེ་ཆོས་འབྱུང་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། བདེ་
བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོང་བ་ཉིད་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྦྱར་བའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་ནས། སྟོང་བ་ཅུང་གི་སྤང་བ་མ་ལུས་པ་ཡིད་དོར་ཉེ་བར་ཞི་བ་འདི་ནི། རྟེན་
མཁའ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་རིམ་བས་ཆགས་པའི་སྐྱོན་ས་
ནས་མཁའ་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་ལྟར། འདི་ཡང་གཞལ་ཡས་ཁང་
ཆགས་པའི་རྟེན་དུ་ཆོས་མཐུན་པས་ས་ཞེས་བརྗོད་དེ། སའི་སྐྱད་དོད་བྱུ་མི་ཞེས་བྱ་
བའི་སྤྱུ་ལས་བྱངས་པའི་ངེས་ཆོག་གིས་བཤད་ན་རྟེན་བྱེད་པས་ས་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་
བ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་གི་ས་བསྐྱེད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

།རྫོ་རྩེའི་ས་བསྐྱེད་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱོམ་པ།།

གཉིས་པ་སྟོང་བྱི་མ་ཆགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རྫོ་རྩེའི་ས་བསྐྱེད་ནས་
གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱོམ་པ་ནི། སྐབས་འདིར་མདོར་བྱས་སོགས་ཡབ་སྐས་གི་

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེའི་ཆེ་དམ་ཆེ་ག་གི་འཁོར་ལོ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་སྣ་ཆོགས་
རྫོ་རྫེའི་མེད་བ་ཡང་རྫོགས་པས་སོ། །ཞེས་གཙོ་བོ་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བཅས་པ་
བསྐྱེད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རྫོ་རྫེ་རྩ་བ་ཡང་རྫོགས་པར་གསལ་འདེབས་དགོས་
པར་བཤད་དེ་ཚུལ་དེ་འདྲིར་ཡང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་མདོར་བྲས་ལས།
ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱས་གནས་པར། ཞེས་པ་དང་། རྫོ་རྫེ་སེམས་དཔའི་སྐྱུབ་
ཐབས་ལས། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་དབྱས་སུ། ཞེས་པ་ཅན་ལས་དངོས་སུ་ཆོས་
འབྱུང་བསྐྱེད་པ་མི་གསལ་ལོ། །

དེ་ལ་བསམས་ནས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དག། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ནམ་
མཁའི་དབྱས་སུ་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་ཆོས་འབྱུང་བསྐྱོམ་པ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་མི་འཐད་
དེ། རྫོ་རྫེ་སེམས་དཔའི་སྐྱུབ་ཐབས་དང་། མདོ་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་ལས། དོན་འདི་ཉིད་ཅ་
རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས། ནམ་མཁའ་རྫོ་རྫེ་དབྱས་སུ་བསམ། ཞེས་པས་
བསྐྱེད་པར་གསུངས་ལ། དེའི་ནམ་མཁའི་དབྱས་ཞེས་པ་ནི། ལེའུ་གསུམ་པ་ལས།
ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་དབྱས་གནས་པར། ཞེས་པ་དང་འབྲས་ཤི། དེ་ཡང་གཞལ་ཡས་
ཁང་གང་དུ་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེའི་འགྲེལ་པ་
སྟོན་གསལ་དུ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་དབྱས་གནས་པར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་
འབྱུང་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཀྱི་ནམ་མཁའི་ཁམས་དེ་ཆོས་འབྱུང་དང་དོན་གཅིག་པས་དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱི། དབྱིབས་བྱ་གསུམ་པ་ཅན་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་དུ་བསྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེ་ན། དེ་འབྲས་བཞི་ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་སྟོར་མི་ཤེས་པ་དག་ལ་འབྱུང་བ་བདེན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་ཙ་རྒྱུད་དུ་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཀྱི་དབུས་སུ་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྒྲོམ་
བར་གསུངས་པའི་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཀྱི་དོན་ལྷ་བར་བཞེད་ནས། རྒྱུད་ཕྱི་མར།
བྱམས་པ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ལ། གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱའི་རྒྱུད། །སྤྲས་པ་དེ་ནི་རྟོགས་ཕྱིར་
དང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་འདོད་པས། །ཡང་དག་གསུངས་པས་གང་
གསུངས་པ། །མགོན་པོ་ཁྱོད་ལ་གསོལ་བར་འཆོལ། །ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས།
ཙ་རྒྱུད་དུ་སྤྲས་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཇི་བ་ལྷ་བཙུ་ཙ་གསུམ་ཙམ་ཞུས་
པའི་སྐབས་སུ། ཆོས་འབྱུང་བའི་རི་རྩར་བསྒྲོམ། །ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། སྐྱ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །བྱ་གསུམ་དུ་ནི་རྣམ་པར་བསྒྲོམ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་
ཆོས་འབྱུང་དབྱེ་བས་རི་འབྲ་བའི་ནང་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྒྲོམ་པ་གསལ་བར་
བསྟན་ནོ། །དེས་ན་ཆོས་འབྱུང་གི་དབྱེ་བས་ནི་ཐུར་གསུམ་པ་གཉེན་དུ་ལངས་པ་ཐུར་
སྤྲ་བ་འོག་ཏུ་བྱུག་ཅིང་། ཐུར་གཉིས་སྟེང་ན་གནས་པ། ཤེས་རབ་མའི་སྟེ་གནས་ཀྱི་
གཟུགས་ཅན་ཁོག་པ་སྟོང་བ་སྟེ། དེ་འབྲ་བའི་ཆོས་འབྱུང་གི་འོག་སྟོགས་སྤྲ་བ་ནི་
ལས་དང་པོ་བའི་སར་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་ཆུང་བ་དང་། སྟོང་རི་རྒྱས་སུ་སོང་བ་ནི་
མོས་སྟོད་ནས་བཅམས་ཏེ་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་། བྱ་གསུམ་
ཀྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་གསུམ་མཆོན་པ་ཡིན་པར་འཁྱེད་པས་བཤད་ལ། རྒྱུད་ཕྱི་
མ་ལས། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིས་ནི་ཐུར་གསུམ་
པོ་དེ་སྐྱ་རྩེ་རི་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མཆོན་པར་ཡང་བཤད་དོ། །

ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་གཞིའི་སྐབས་སུ། རྩེ་རི་བཙན་མའི་བླ་ག་ལ་ཞུགས། །ཞེས་པའི་

དོན་ཡིག་དོན་དང་སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པས་ཀྱང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་རྟོ་རྟེ་འཆང་གང་དུ་
བཞུགས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དེ་ཉིད་གང་གི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཆོས་འབྱུང་དེ་བཅུན་
མོའི་རྩ་གའི་དབྱིབས་ཅན་དུ་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། འདིས་ཀྱང་རྩེས་འཇུག་གི་
ཉམས་ལེན་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བསྟོམ་པའི་ཆེ་ཆོས་འབྱུང་བུ་གསུམ་སྟེ་གནས་ཀྱི་
གཟུགས་ཅན་དུ་བསྟོམ་དགོས་པ་ཆེས་གསལ་བར་ཤེས་སོ། །དེ་ཡང་འདུས་པའི་
བཤད་རྒྱུད་ལྟའི་དབང་པོས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཨེ་ནི་ཤེས་རབ་ཉིད་གྱུར་
ལ། །ཐུན་རབ་དགའ་བདག་པོའོ། །ཐིག་ལེ་མི་ཤིགས་དེ་ཉིད་དེ། །དེ་ལས་ཡི་གེ་ཉིད་
ཀྱང་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡི་གེ་གཉིས། །དེ་ཉིད་ཤེས་པ་གང་གིས་ཤེས། །དེ་ནས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་བྱེད་འགྱུར། །འགྲོ་བ་གང་
གིས་ཡི་གེ་གཉིས། །མི་ཤེས་རྟག་ཏུ་འདོན་པ་དག །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་
ལས། །སྤྱི་རོལ་སྟོར་སྤངས་སྤུབ་བ་བཞིན། །ཨེ་མྱོ་ཡིག་གཉིས་སྟུ་མ་ལ། །ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་འདིར་བཞུགས་པས། །དམ་ཆོས་བསྟན་པའི་ཐོག་མར་ནི། །ཨེ་མྱོ་དེ་
སྤྱིར་རབ་ཏུ་བཤད། །དེ་བས་བརྒྱ་བྱིན་ལྟ་ཡི་བདག །གལ་ཏེ་རྟག་པའི་གནས་འདོད་
ན། །ཡིག་གཉིས་སྟུ་མ་བྲན་བྱ་ཅིང་། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱ་མར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུད་སྟེ་གཞན་ཡང་དུ་མ་ལས་ཨེ་མྱོ་གྱི་ཡི་གེ་གཉིས་སྦྱ་མེད་ཀྱི་
རྒྱུད་ཀྱི་བརྟན་བྱའི་གནད་མ་ལུས་པ་བསྟུས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། ཨེ་མྱོ་གྱི་
དོན་མཐའ་དག་པར་ཤེས་ན་རྒྱུད་དོན་རྟོགས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་སྤྱིར་ཨེ་མྱོ་གྱི་ཡི་གེས་མཚོན་པའི་དོན་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ཨེ་མྱོ་མང་
པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཨེ་ཡིག་གིས་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མྱོ་ཡིག་གིས་དེ་

དང་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྦྱར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་པ་ཤེས་པར་
བྱས་ནས། བདེ་སྟོང་སྦྱར་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ལམ་གྱི་ཨེ་ཨྱོ་རྩོ་རྩོ་འཆང་གི་
རྒྱུའི་གཙུག་པོ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་འབྱུང་གི་ཟུར་གསུམ་གྱིས་ཨེ་
ཡིག་གི་དོན་རྣམས་པར་ཐར་པའི་སྒྲོག་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་བ་ཉིད་མཆོན་པར་
བྱེད་ལ། ཆོས་འབྱུང་དེ་ཕྱག་རྒྱའི་རྩ་གའི་གཟུགས་སུ་ཡོད་པས་མི་ཡིག་གི་དོན་
བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཉེན་དང་བཞེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
ཐམས་ཅད་དེའི་ནང་དུ་ཆུད་པར་བསྒྲོམས་པས་ནི། རྩོ་རྩོ་འཆང་གི་གནས་ལུས་
འཁོར་ལོངས་སྟོང་ཕུན་སུམ་ཆོག་པས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་
བསྒྲོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུག་པར་སྟོན་ལ། མདོར་ན་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དེས་སྦྱལ་བའི་རྣམ་འབྲུལ་ཡིན་པས།
སྒྲགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པར་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། གསང་
བ་བྱུང་བ་ལས། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་གཟུགས་ཅན་གྱིས། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་
བདེ་འབྱུང་བྱེད། །རྣམ་དག་ཤེས་རབ་ལུས་ལ་འབྱུང་། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གནས་
ཞི་བ། །ལྷ་རྩལ་ཆོས་འབྱུང་མི་འབྱུང་བ། །སངས་རྒྱས་དེ་ནི་བདག་གིས་བསྟེན། །ཨེ་
ཡི་ཆ་བྱད་^{༡༥} བཟང་པོ་ལ། །དབུས་སུ་མི་གྱིས་རྣམ་པར་བརྒྱན། །བདེ་བ་ཀུན་གྱི་
འབྱུང་གནས་སུ། །སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ཐུང་མ་ཉོག། །ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
ཆོས་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཞི་བ་ཉིད། །ཤེས་རབ་རང་གི་དངོས་དེ་སྟེད། །ཀུན་ཏུ་ལྷ་རྩལ་
ཡེ་ཤེས་གྱིས། །སྒྲོས་པ་མེད་ཅིང་དག་པ་ལས། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་
སྦྱལ། །མཆོག་ཏུ་ཤེས་ཤིང་རྣམ་དག་གང་། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་ཕྱག་བྱས་

པ། །བརྗོད་མིན་ཀུན་ལ་བྱུང་བའི་གནས། །ཐམས་ཅད་དེ་ཡི་རྣམ་འབྱུང་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་འདིའི་གནད་ཤེས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲོམ་པ་དང་། མཆོད་པ་སོགས་
ནི་དེ་དག་མི་ཤེས་པར་བསྒྲོམ་པ་དང་མཆོད་པ་སོགས་ལས་ཆེས་ཆེར་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་པ་ཡིན་པས། ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་ཆུད་པར་བསྒྲོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་
ངེས་དོན་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་ཆོས་འབྱུང་གི་ཁ་དོག་ནི་དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་རྗེ་སྒྲེང་བ་སོགས་མང་པོ་ལས་
ཁ་དོག་དཀར་པོར་བཤད་པ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་མཆོན་པར་བྱེད་ལ།
ཡང་གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས་སྤྱི་དཀར་ལ་ནང་དམར་བ་**“ཅེས་”**བཤད་པ་ལྟར་ན་ལྟ་གཤི་
དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཁ་དོག་དཀར་དམར་དེས། བྱུག་རྒྱའི་བསྐྱར་ཁམས་དཀར་དམར་
ཀྱི་འདུ་འཕྲོད་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ཟུར་གསུམ་གྱིས་
མཆོན་པའི་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་རྟོགས་པའི་བདེ་སྣང་གི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་པར་བྱེད་དོ་
ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁ་དོག་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་རུང་བ་མེད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཆོས་འབྱུང་བསྒྲོམས་པའི་ནང་གི་དབུས་སུ་རྗེ་རྗེའི་ས་བསྐྱེད་པ་ལ། ཡབ་
སྲས་ཀྱི་གཞུང་ནས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་མི་གསལ་བ་ལ་བསམས་ནས། བོད་ཀྱི་
ཆ་མ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། བསྒྲོམ་བྱ་ལ་སྣ་ཆོགས་
རྗེ་རྗེའི་གདན་པད་མ་མི་བྱེད་ན། བྱི་བྱ་ལ་བསྐྱེད་དེ་བས་ཀྱང་འོང་དོན་མེད་པས། བསྐྱེད་
འབྲི་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱི་བྱ་ལ་འང་བསྐྱེད་མི་བྱེད་དོ་སྟུང་ན། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཨ་
བླུས། རྒྱུད་དང་མདོར་བྱས་ལས། རྣམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་དབུས་གནས་པར། །ཞེས་
པའི་དོན་འཆད་པ་ན། རྣམ་མཁའི་ཁམས་ཆོས་འབྱུང་དང་། དེའི་དབུས་བསྐྱེད་ལ་འཆད་

དེ། རྡོ་རྗེ་མེད་པ་ལས། འདིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་གཞི་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཆོས་
འབྱུང་རོ། །དེའི་དབྱུས་ནི་བསྐྱེད། །དེར་གནས་པའི་རྒྱུད་དང་མེ་དང་རྩ་དང་སའི་
དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་འདྲེས་པར་གྱུར་པས་སའི་ཆ་སྒྲ་ཆོག་ས་རྡོ་རྗེའི་རོ་ཐོར་བསྐྱེད་ནས།
དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྦྱོར་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །དེས་
ན་འདིར་བསྐྱེད་པར་སྒྲ་ཆོག་ས་རྡོ་རྗེའོ་ཞེས་པ་ནི་ཆེར་འབྱུང་ལོ། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་
ཉིད་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་འདུ་དགོངས་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར། སྦྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་ཐེག་
གིས་བྲི་བའི་ཐེག་སྦྱང་ལ་གཞུང་ཆད་ལྡན་དག་ནས་རྩལ་གཉིས་བཤད་དེ། བདེ་
མཆོག་སྒོམ་འབྱུང་ལས། ཐེག་གི་མཆོན་མ་བྱུག་ཅུ་བཞི། །དཀྱིལ་འཁོར་ཐེག་གི་
མཆོན་ཉིད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་སྦྱང་ཆ་རྩལ་བྱུག་ཅུ་ཅ་བཞི་བ་དང་། སྒོ་བ་
དཔོན་སྦྱ་བྱང་གིས་འདུས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ་ལས། ཐེག་སྦྱང་དཀྱིལ་འཁོར་
ཉིས་འབྱུར་ཏེ། །སྒོམ་མིན་དེ་བཞིན་སྤྲ་བ་མིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་
སྦྱང་ཆ་རྩལ་གོ་བྱུག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་སོ། །

འདི་ལས་གཞན་པའི་ཐེག་སྦྱང་གི་ཆད། ཆད་ལྡན་གྱི་ཆེན་པོ་སུས་ཀྱང་མ་
བཤད་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ཉིས་འབྱུར་དུ་ཆད་ལྡན་དག་གིས་
བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཐེག་སྦྱང་ཆ་རྩལ་རེ་བཞི་བ་ནི། ཅ་ཐེག་ནས་ཅ་ཐེག་གི་བར་དཀྱིལ་
འཁོར་དངོས་གཞི་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྩ་ཅེ་ནས་རྩ་ཅེའི་བར་ལ་ཉིས་
འབྱུར་དང་། ཆ་རྩལ་གོ་བྱུག་པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས། མདའ་ཡབ་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་བར་ཉིས་འབྱུར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
ཐེག་སྦྱང་ཆ་རྩལ་རེ་བཞི་བ་ནི། ཉ་བབས་དཔངས་སུ་སྒོ་ཆད་གཅིག་དང་ཆོས་འཁོར་

རྩ་ཅེ་དང་བཅས་པ་ལ་སྒོ་ཆད་གཅིག་སྟེ་སྒོ་ཆད་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།
ཐིག་སྐྱད་ཆ་ཆུང་གོ་བྱུག་པའི་རྟ་བབས་དབངས་སུ་སྒོ་ཆད་གསུམ། ཚས་འཁོར་རྩ་
ཅེ་དང་བཅས་པ་ལ་སྒོ་ཆད་གཅིག་སྟེ་སྒོ་ཆད་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། བད་རྩ་ལ་
ཆ་ཐུན་གཉིས། རྟོར་རྩ་ལ་ཆ་ཐུན་གཉིས། མེ་རི་ལ་སྒོ་ཆད་གཅིག་རྣམས་ལས་གཞན་
པའི་དེ་དག་གི་ཞེང་ཆད་དུར་ཁྱོད་མེད་པ་ལ་ཆད་ཐུན་སུས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆ་ཆུང་གོ་བྱུག་གི་ཚོ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མདའ་ཡབ་ནས་མདའ་
ཡབ་ཀྱི་བར་ལ་སྒོ་ཆད་བཅུ་གཉིས། མདའ་ཡབ་པན་ཆད་མེ་རིའི་མཐའ་ཚུན་ཆད་ལ་
ཕྱོགས་རེར་སྒོ་ཆད་བྱུག་བྱུག་སྟེ་སྒོ་ཆད་ཉེར་བཞི་ཆ་ཆུང་གོ་བྱུག་ཡིན་ཞིང་། སྒོ་བ་
དཔོན་སྐྱ་བྱང་གིས། བྱམ་པ་ཀ་བའི་སྟེང་གནས་པ། རྟ་བབས་སྒོ་ཡི་སུམ་འཁྱུར་
ཏེ། ཞེས་རྟ་བབས་དབངས་སུ་སྒོ་ཆད་གསུམ་མ་ཐིག་སྐྱད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཉིས་
འཁྱུར་དུ་བཤད་ལ། དེའི་ཆེ་བད་རྩ་མེད་ན། མདའ་ཡབ་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་བར་ལ་
སྒོ་ཆད་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ། མདའ་ཡབ་ནས་མེ་རིའི་བར་ལ་ཕྱོགས་རེ་ལ་སྒོ་ཆད་
ཐེད་དང་བྱུག་བྱུག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤར་བྱུང་གི་མེ་རི་ནས་མེ་རིའི་མཐའི་བར་
ཀྱི་ཐིག་སྐྱད་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཉིས་འཁྱུར་དུ་སྒོ་ཆད་གཅིག་གིས་མ་ལོངས་པའི་
ཕྱིར། སྒོ་བ་དཔོན་སྐྱ་བྱང་གིས། ཐིག་སྐྱད་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིས་འཁྱུར་ཏེ། ཞེས་བཤད་
པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པས། སྐྱ་བྱང་ལ་ཚོལ་བའི་སྟེང་ཁམས་
བསྐྱེད་པར་མི་སྒོ་བས་ན་བསྐྱ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་སྦྱང་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་ནས་བསྐྱའི་ལྟེ་བར་སྒྲ་ཆོགས་རྩོམ་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཐིག་མར་འཁྱུར་བ་བཞིའི་
དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། རྩྭ་གཉིས་ས་ཤོན་ཡི་ལས་བྱུང་། རྩོ་

རྗེ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྷན། །རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་བར་བྱ། །རྩྭ་གཉིས་ས་
 བོན་རྩི་ལས་བྱང་། །རྩྭ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྷན། །མེ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཀྱང་
 བློ། །དེ་ཡི་སྙེང་དུ་བསམ་བར་བྱ། །རྩྭ་གཉིས་ས་བོན་བློ་ལས་བྱང་། །རྩྭ་གཉིས་
 དང་ཡང་དག་ལྷན། །རྩྭ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཀྱང་བློ། །དེ་ཡི་སྙེང་དུ་རྣམ་བར་
 བསམ། །རྩྭ་གཉིས་ས་བོན་ལྷོ་ལས་བྱང་། །རྩྭ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྷན། །ས་ཡི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཀྱང་བློ། །དེ་ཡི་སྙེང་དུ་བསམ་བར་བྱ། །**ཅེས་གསུངས་ཤིང་།** རྩྭ་
 རྩྭ་མེས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་གསུངས་བས་དེ་ལྟར་
 བསྐྱེད་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡི་གེ་ཡི་ལ་སོགས་པ་བཞིན་འབྱུང་བ་བཞིན་ས་
 བོན་ཡིན་ལ་རྩྭ་རྣམས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་རེའི་ལོགས་གཉིས་སུ་རྩྭ་རྩྭ་རེ་རེས་མཐའ་
 བཞེན་པ་དག་གི་ས་བོན་ཡིན་ལོ། །

དེ་འདྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ཡང་སྐྱུན་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་བཞི་ཡི་རོ་
 བོར་མོས་པ་བྱ་སྟེ། འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་འདི་ཉིད་ཅ་རྒྱུད་དུ་ལེའུ་
 བཅུ་གཅིག་པ་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་རྩྭ་རྩྭ་ལས་སྐྱེས། །ནམ་མཁའ་རྩྭ་རྩྭ་འདི་དབྱུས་
 སུ་བསམ། །ཞེས་བས་བསྐྱུན་བར་མདོ་བསྟེ་དང་རྩྭ་རྩྭ་མེས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་
 གཉིས་སུ་གསུངས་ལ། དེའི་འགྲེལ་བ་སྐྱོན་གསལ་ལས། །ནམ་མཁའ་རྩྭ་རྩྭ་འདི་དབྱུས་
 དེར་རྒྱུད་ཅིང་གནས་པར། དཀྱིལ་འཁོར་རྩྭ་རྩྭ་ལས་བསྐྱེད་པ་བསམ་བར་བྱ་སྟེ།
 རྩྭ་རྩྭ་ལས་སྐྱུན་ལ་སོགས་པ་ལྷ་མོ་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་
 པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་བར་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་བས་སོ། །དེ་
 རས་མདོར་བྱས་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་མོ་ཡང་དག་བསྐྱེས། །རྩྭ་རྩྭ་ལས་གཞིའི་

དགྲིལ་འཁོར་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྫོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱུ་བ་ཐབས་ལས།
དགྲིལ་འཁོར་བཞི་ཆར་བསྐྱུས་པ་ལས་སའི་དགྲིལ་འཁོར་འབབ་ཞིག་བསམ་
མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སའི་དགྲིལ་འཁོར་ཞེས་པ་དང་། རྫོ་རྩེའི་ས་གཞི་ཞེས་པ་ནི་
སྣ་ཆོགས་རྫོ་རྩེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་སྐྱུ་བྱང་གིས། རྩ་བབས་རྫོ་རྩེའི་ཅེ་མོ་
ཅན། །ཞེས་བྲི་བྱ་ལ་སྣ་ཆོགས་རྫོ་རྩེ་བཤད་པའི་བྲིར་རོ། །

དེ་ལྟར་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ལས་སྣ་ཆོགས་རྫོ་རྩེ་བསྐྱེད་པ་
དེ་ནི། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་འུ་བརྒྱད་པ་ལས། ཞི་བ་རྫོ་རྩེ་འཛིན་འདོད་ན། །བསྐྱུ་བ་དག་ཀྱང་
རབ་ཏུ་བྱ། །**ཅེས་**གསུངས་པ་དེས་བསྐྱེད་པར་མདོ་བསྐྱེད་ལས་གསུངས་ཤིང་། སྟོན་
གསལ་གྱིས་ནི་དེའི་དོན་སྐྱུ་བ་ཐབས་བསྐྱོམ་པའི་ཐུན་གྱི་མཐར་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་
རང་གི་ལུས་ལ་¹⁶སྐྱུད་པའི་ དོན་ཏུ་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱུད་ཀྱི་རྫོ་རྩེའི་ཆོག་རེ་
ལའང་དོན་མི་འདྲ་བ་ཏུ་མ་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། ཡབ་སྐྱུ་བ་དག་གིས་
དོན་སྣ་ཆོགས་ལ་བཤད་པ་ཡིན་པས་འགལ་བར་མི་བསམ་ལ། མདོ་བསྐྱེད་ལས་སྣ་
ཆོགས་རྫོ་རྩེ་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱུར་བའི་དོན་ནི། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་
ལེ་འུ་བརྒྱད་པའི་མེ་ཉོག་གི་མཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་ངེས་དོན་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། ཞི་
བ་རྫོ་རྩེ་འཛིན་འདོད་ན། །བསྐྱུ་བ་དག་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱ། །**ཅེས་**བཤད་ཡང་བྲངས་
ནས་བཤད་པ་ལས་འདིའི་ངེས་དོན་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་བཤད་རྒྱུ་དགོངས་པ་
ལུང་སྟོན་ལས། གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་སྐྱུ་བ་སོགས་ཏེ། །དབང་ཆེན་སོགས་པར་འདི་
སྐྱུར་རོ། །དངོས་མེད་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པས། །ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱུར་སྐྱོར་བ། །**ཅེས་**
གསུངས་པ་འདི་དངོས་སུ་མེ་ཉོག་བཞིའི་མཆོད་པའི་ངེས་དོན་འཆད་པ་ཡིན་ཀྱང་།

16 བསྐྱུད་པའི་

ཞི་བ་དོན་རྒྱུ་འཕྲོད་པ་། བསྐྱེད་པ་དག་གྲང་རབ་ཏུ་བྱ། །^{༡༥} **ཅེས་**པའི་ངེས་དོན་ཡང་
འདི་དང་དོན་འབྲས་བུ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་དུ།
ཆོག་ཀྱང་གཉིས་པོ་དེ་བཞད་བྱར་དངོས་སུ་བཀོད་པ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་འཆད་
བྱེད་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་དེའི་དོན་ནི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ས་རྒྱུད་སྐྱུན་མ། རྩ་རྒྱུད་སྐྱུན་མ་གྱི། མེ་རྒྱུད་
གོས་དཀར་མོ། རྒྱུད་གི་རྒྱུད་སྐྱོལ་མ་སྟེ། འབྱུང་བ་བཞི་དང་ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱུད་སོ་
སོར་^{༡༦} རྒྱ་བ་^{༡༧} དེ་དག་ཐམས་ཅད། ཟབ་མོ་དོན་རྒྱུས་པའི་མན་ངག་གིས་མི་
ཤེས་པའི་ཐེག་ལེ་ལ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་བསྐྱེད་པ་ཞུས་ནས་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་
བྱས་པ་ལས། དངོས་མེད་གོ་འཕང་འོད་གསལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་དུ་
གྱུར་པ་དེ་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྣ་ཆོག་གས་དོན་རྒྱུ་འཕྲོད་པའི་
ངེས་དོན་ཏེ། དེ་འབྲས་བུའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྷུང་སྟོན་པའི་སྣ་
ནས་དབྱེ་བ་ཡོད་པས། སྣ་ཆོག་གས་དོན་རྒྱུ་འཕྲོད་པའི་ཤེས་ལྷུང་དག་པར་གསུངས་ལ། ཡེ་ཤེས་
ལྷུང་ལ་ནི་ལམ་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷུང་ཡང་ཡོད་དོ། །

དེ་འབྲས་བུའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་རྒྱུད་འཕྱུག་གི་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པས་ངེས་དོན་དེ་འབྲས་བུ་མཆོན་
པའི་སྟེང་དུ་འདིར་གཞུགས་པས་ཁང་གི་རྟེན་དུ་སྣ་ཆོག་གས་དོན་རྒྱུ་འཕྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་
ན་སྟོན་གསལ་ལས་འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་མོ་བཞི་དང་སྐྱུར་བའི་དགོངས་པ་
ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་འདི་འབྲས་བུའི་ངེས་དོན་ཟབ་མོ་མཆོན་པ་མ་གོ་བར། དཀྱིལ་
འཁོར་བཞི་ལྷ་མོ་བཞིའི་རོ་མོར་བསྟོམ་པ་དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་བས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་

^{༡༥} བརྒྱ་བ་

པོར་ནས། ཡབ་སྲས་དང་ཙུ་བ་འདད་ཀྱི་རྒྱུད་གང་གིས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་བ་དན་དང་
མེ་འབར་བ་དང་བྱམ་པ་དང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་སྣ་ཆོགས་སྒྲོམ་པ་དང་།
རྒྱུད་གིས་མེ་སྲར་མེས་རྒྱལོལ། རྒྱས་ས་བཞུ་ནས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་ཞེས་སོགས་ནང་
གི་སྤྱད་རིམ་དང་འིན་ཏུ་འགལ་བའི་དོན་མེད་པའི་སྒྲོམ་པས་རྒྱུད་དོན་མི་ཤེས་པ་
གསལ་བར་མ་བྱེད་ཅིག །གལ་ཏེ་འདིར་འབྱུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲོམ་པ་ནི་སྒྲོད་
ཆགས་པའི་དུས་སུ་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས་པ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་
བར་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ན། སྤྱང་གཞི་ལ་མེད་དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས་པ་མེད་པ་ལ་འདིར་
མེད་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲོམ་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྤྱང་གཞི་ལ་མེད་དཀྱིལ་འཁོར་ལོགས་སུ་
ཆགས་པ་མེད་ཀྱང་། རྩའི་ཁམས་རྒྱུད་གིས་བསྐྱབས་པ་ལས་རྩའི་སྤྱེད་རིམ་གྱིས་
སྲས་མ་ལྟར་བསྐྱའ་བར་གྱུར་ནས་ལེགས་པར་སྒྲིན་ཏེ་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ལ་
ནི་མེས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཡོད་པས། དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་རྣམས་
ཀྱི་ནང་ན་མེད་ཁམས་མི་གསལ་བའི་རྩལ་གྱིས་བྱབ་ནས་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
འདིར་མེད་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲོམ་པ་དང་སྤྱར་བར་བྱ་བའི་སྤྱང་གཞི་མེད་པའི་སྒྲོན་མེད་
དེ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། མེད་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཉིད་
དུ་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྣ་ཆོགས་རྩི་རྩེ་བསྒྲོམས་ནས། དེའི་ལྟ་བར་ཡི་གེ་རྩྭ་དཀར་པོ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིན་གྱི་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཙུ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་
ལས། རྣམ་མཁའ་རྩི་རྩེའི་དབུས་གནས་པར། །དཀྱིལ་འཁོར་རྩི་རྩེ་ཀུན་ལས་
སྒྲེས། །རྩི་རྩེ་སྒྲིན་ནི་འཕྲོ་བསྐྱེད་པ། །དེ་དུ་ཡི་གེ་རྩྭ་བསམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་

ལྷར་རོ། །དེ་ཡང་རྩྱི་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་འདི་འབྲ་དང་། གྱི་
དོར་ལ་སོགས་པ་སྐབས་གཞན་ཁ་ཅིག་ཏུ་འཁོར་ལོ་ལས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་
ནམ་སྤང་གི་སྐྱ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་བསྐྱེད་པ་སོགས་བཤད་པ་ནམས་དོན་འབྲ་
སྟེ། འཁོར་ལོ་ནམ་སྤང་གི་ཕྱག་མཆན་དང་། རྩྱི་ནམ་སྤང་གི་ས་བོན་ཡིན་པས་
སོ། །དེའི་མཆོན་དོན་ཡང་། སྤང་གཞི་ལ་སེམས་ཅན་གནས་པའི་རྟེན་སྟོང་ཡིན་ལ།
སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་ནི་ཕྱང་པོ་ལྷའི་ནང་ནས་གཟུགས་ཕྱང་ཡིན་པ་ལྷར་སྐྱོང་བྱེད་ལ་
ཡང་། ལྷ་དགོད་པའི་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ཕྱང་པོ་ལྷའི་ནང་ནས་
གཟུགས་ཕྱང་ནམ་པར་དག་པའི་ལྷོག་པ་ནས་བཞག་པའི་ནམ་སྤང་གི་ས་བོན་ནམ་
ཕྱག་མཆན་ནམ་སྐྱ་ལས་བསྐྱེད་དེ། གཞལ་ཡས་ཁང་ནམ་སྤང་གི་རོ་བོར་སྒྲོམ་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དོན་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་། རྩྱི་བསྒྲོམ་པ་ཅ་རྒྱུད་གི་གཞུང་གོང་
དུ་བྲངས་མ་ཐག་པ་འདི་ཉིད་དང་སྐྱར་རོ། །དེ་འབྲ་བའི་རྩྱི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་
གཞལ་ཡས་ཁང་བསྒྲོམ་པ་ནི། མདོ་བསྐྱེད། ལེ་ལུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས། ཡི་གེ་རྩྱི་
གྱིས་གནས་བསྒྲོམ་སྟེ། ཞེས་པ་དང་སྐྱར་ཏེ། གནས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་རོ། །དེ་
ཡང་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ནི་སྟོང་ཆགས་པའི་དུས་ཀྱི་སྟེང་གི་རི་གླིང་སོགས་
དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྷར་ཆོས་མཐུན་པར་སྐྱོར་བ་ཡང་སྐྱར་
གཞི་ལ་སྟེང་གི་རི་གླིང་སོགས་ཆགས་པ་སྐྱི་ཅམ་དང་། འདིར་སྐྱོང་བྱེད་ལ་གཞལ་
ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ཅམ་ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་བ་ཡིན་གྱི། རི་གླིང་སོགས་དང་། གཞལ་
ཡས་ཁང་རྟ་བབས་སོགས་རེ་རེ་ནས་འབྲ་ཆོས་སྐྱོར་བ་མི་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་

གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱོམས་ནས་མ་དག་པའི་སྟོང་སྟོང་བའི་དོན་ནི། སྦྲུབ་པ་པོས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱོམས་པས་ད་ལྟའི་མ་དག་པའི་སྟོང་འདི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསྐྱར་བ་མ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་མ་འོངས་པ་ན་མ་དག་པའི་སྟོང་ལ་འོངས་སྟོང་པའི་རྒྱས་པ་སྦྱངས་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་འོངས་སྟོང་པའི་རྒྱས་པ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྫོགས་ཤིང་གི་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་བསྐྱོམས་ནས་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་སྦྱོམས་གཞལ་ཡས་ཁང་གྲུབ་ཞི་སྟོབ་ཞི་བ་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཆད་ཅི་ཅམ་གྱི་ཞིང་བསྐྱོམ་པ་བཤད་པ་དང་། མཆན་ཉིད་ཅི་ལྟ་བུར་གྱི་ཞིང་བསྐྱོམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་ཆད་ཅི་ཅམ་དུ་གྱི་བ་ཡང་། ལྟའི་སྟོན་སྒྲུབ་བཞག་པ་དང་། སྒྲིབ་བདག་གི་སྟོན་སྒྲུབ་བཞག་པའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་དེ། འདུས་པའི་རྩ་རྒྱད་ལེབ་བཅུ་བྲག་པར། ཐུགས་དང་སྒྱུ་དང་གསུང་གི་རིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་ལ་རིམ་བཞེན་དུ། ལྷ་བཅུ་གཉིས་དང་། བཅུ་བྲག་དང་། ཉི་ཤུར་གསུངས་པ་དང་། གྲུང་ལས། རྩོམ་ཅན་གྱི་ལྷ་གསུམ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་བཞི་པ། །ལྷ་ལྔ་པ་ནི་སྣང་བྱེད་ལའོ། །གར་དབང་ཐུག་གི་ལྷ་བྲག་པ། །རྟ་ཡི་རྒྱལ་པོའི་ལྷ་བདུན་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་སོ་སོ་ལ་ཆད་ཤིངས་པ་ཅན་དུ་གྱི་བར་བཤད་པ་དང་། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོམ་པར་བར་རྒྱད་བྲངས་པ། འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡིས། །ཀུན་ནས་དབག་ཆད་མཐའ་དུ་ནི། །དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་གྱི་བར་བྱ། །མཁས་པས་གདུལ་བྱའི་སྟེ་པོ་ཡི། །སེམས་རྣམས་ཡང་དག་བལྟས་ནས་ནི། །འདོད་པས་ཆད་ནི་བྱས་ན་ཡང་། །ཉིས་པ་རུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། །རང་གི་འདོད་པས་དཀྱིལ་

འཁོར་ཀྱུན། །ལག་པའི་མཐེལ་དུ་བྲིས་བྲས་ནས། །བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་དོན་
བྱེད་དེ། །ས་སྟེང་སོགས་སུ་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་ཆ་རྒྱང་
ངེས་པ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བྱང་གིས་ཀྱང་། སྟགས་པས་སྟོབ་
མའི་རྩས་པ་དང་། །རྗེས་སུ་བསྟན་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་དེ། །ཁྱ་གང་བ་ནས་བརྟམས་
བྲས་ནས། །ཁྱ་སྟོང་བར་དུ་བྲི་བར་བྱ། །**“ཅེས་གསུངས་ཤིང་།** སྟོམ་འབྱུང་ལས། །ཁྱ་
བྱེད་སོགས་ནས་ཡང་དག་བརྟམས། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མར་མེ་
མཛད་ཀྱིས། །སེམས་ཅན་བསམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཆད་ལ་སོགས་པ་ངེས་བཤད་
ཀྱི། །ཐབས་ཤེས་ལས་བྱུང་དངོས་བྱུང་ལ། །ཆད་སོགས་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་བྱ། །**“ཅེས་**
གསུངས་པ་ལྟར། །བྲངས་ཀྱི་ངེས་པ་ལ་དགའ་བའི་བསམ་འོ་དང་བསྟན་ནས་
གསུངས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་ཆེ་རྒྱུད་གི་ཆད་འདི་ཙམ་འབྲི་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་
མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྟོམ་པའི་ཆད་ནི། རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བརྒྱད་པ་ལས། དཔག་
ཆད་བརྒྱའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ། །འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྟོམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་།
དཔག་ཆད་བྱེ་བའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ། །བྱ་བཞི་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་ཡི། །མཆོད་རྟེན་རིན་
ཆེན་སྣ་བཞི་པ། །གསལ་ཞིང་རང་བཞིན་ངི་མ་མེད། །ཅེས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་དང་
དཔག་ཆད་བྱེ་བའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཡང་བསྟོམ་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་མཆོད་རྟེན་
ཞེས་པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་མཆོད་རྟེན་དང་འབྲེལ་བས་མཆོད་རྟེན་ཞེས་གསུངས་
པར་སྟོན་གསལ་ལས་བཤད་ཅིང་། །ཁ་ཅིག་འབྱུང་བཞིའི་རང་བཞིན་ཀྱི་ཡུམ་བཞི་
དག་པས་རིན་ཆེན་སྣ་བཞི་པ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། དཔལ་ལྷན་ཆེན་བས་དཀྱིལ་འཁོར་
བཞི་ཡུམ་བཞིའི་རོ་བོར་བསྟོམ་པར་བཤད་པ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་རྩྭ་ལས་བསྐྱེད་

བར་བཤད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་གོ་བར་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕོ་ཚོད་ཀྱི་
དག་པ་སྦྱར་བའོ། །

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་རི་ལྷ་བྱར་གྱི་ཞིང་བསྐྱོམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ནི།
མདོར་བྱས་ལས། ཟུར་བཞི་དང་ནི་སྒོ་བཞི་དང་། ཉ་བབས་བཞི་ཡིས་མངའ་བྱས་
པ། ཐིག་བཞི་དང་ནི་ཡང་དག་ལྷན། ཉ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མངའ་། ཁ་བ་བ་བ་
ཕྱེད་པ་དང་། རྩོད་ཅོར་བྱ་ཆུ་ཕྱེད་བརྒྱན། སྒོ་དང་སྒོ་ཁྲུང་མཚམས་རྣམས་སྟ། རྩོ་
རྩོ་རིན་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱས། བྱམ་པ་ཉ་བ་དེ་རྩོ་ཆེ། བྱེ་ལ་བྱ་ནི་རིས་བཞིན་
གནས། ཁ་དན་བྱེ་ལ་བྱས་མངའ་བྱས་ལ། རྩ་ཡབ་ལ་སོགས་རྣམ་པར་
བརྒྱན། ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། འོད་སྤང་ནས་རྩ་བབས་
ཀྱི་བར་བཤད་པ་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་དངོས་གདན་དང་བཅས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། འོད་སྤང་ནས་སྦྱ་ཚོགས་རྩོད་ཅོར་བར་བཤད་པ་དང་། ཉ་བབས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འོད་སྤང་ཞེས་པ་མེ་ཁ་དོག་སྦྱ་ལྷ་པ། བྱེ་རོལ་གྱི་ཕྱོགས་མཚམས་
ཀྱན་ཏུ་འབར་བ། གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བལྟ་བར་མི་བཟོད་པ་ཡིན་ལ། རྩོ་རྩོ་
རྩ་བ་དང་གྲུང་ལ་སོགས་པ་ནི་སྦྱར་བཤད་ཅིང་། ཆུའི་རྩ་བ་ནི་སྦྱར་ཡོད་ཀྱང་འོད་
གསལ་དུ་བརྒྱག་ནས། སྦྱར་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་པའི་ཆེ་ཟུར་དུ་མ་བྱས་
པའོ། འོད་སྤང་གི་ནང་གི་བསྐྱེད་རིས་སྦྱ་ཚོགས་རྩོད་ཅོར་གཞི་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་ཅེས་ཀྱི་བའི་
ཁ་དོག་ནི་ལྷང་ཁ། ལྷེ་བ་དང་འདབ་མའི་བར་མཚམས་ཀྱི་གེ་སར་ནི་སེར་པོ། འདབ་
མ་རྣམས་ནི་ཁ་དོག་སྦྱ་ཚོགས་པར་སྤང་བ་ལས་བཤད་ལ། བསྐྱེད་ཅེས་ཀྱི་བའི་མཐའ་

ནས་མཐའི་བར་དུ་སྣ་ཚོགས་དྲོ་མེད་ཕྱོགས་གཅིག་གི་རྩ་ཅི་ནས་ཕྱོགས་ཅིག་ལོས་
ཀྱི་རྩ་ཅིའི་བར་གྱིས་ནོན་པའི་ཁད་ཆད་དོ། །སྣ་ཚོགས་དྲོ་མེད་རྩའི་གངས་ནི་ཕྱོགས་
རེར་རྩ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་རྩ་བཅུ་གཉིས་མ་དང་། ཕྱོགས་རེར་རྩ་ལྔ་ལྔ་ཡོད་པའི་རྩ་ཉི་
ལུ་པའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་པ་ལས་འདིར་གང་བྱས་ཀྱང་རུང་ལ། ཁ་དོག་ནི། རྩོད་
མེར་དུ་སྣ་ཚོགས་དྲོ་མེད་ལྟེ་བ་ནི་ནག་པོ་འཕ། ཡང་ན་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་གཙོ་བོའི་ཁ་
དོག་ཏུ་བྱ་བར་བཤད་པའི། ཕྱི་མ་ནི་གཙོ་བོའི་རིགས་བདག་གི་ཁ་དོག་དང་གཙོ་
བོའི་ཁ་དོག་གཉིས་མ་ཐུན་ན་དེས་ཚོག་ལ། གསང་འདུས་འཇམ་དོར་ལྟ་བུ་མི་བསྐྱོད་
བ་རིགས་བདག་ཡིན་ཀྱང་གཙོ་བོའི་སྐྱེ་མདོག་གྲུར་གྲུམ་མདོག་ཏུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་
ནི། རིགས་བདག་དབང་བཅན་པར་བྱ་སྟེ། སྣ་ཚོགས་དྲོ་མེད་ལྟེ་བ་ནག་པོར་བྱ་
དགོས་སོ། །

འདིར་ནི་གཙོ་བོ་དང་མ་ཐུན་པར་ནག་པོ། །ཕྱོགས་ཀྱི་རྩའི་ཁ་དོག་ལ། མེར་
བར། དབུས་ཀྱི་རྩ་རྣམས་ནི་རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོག་གོ། དེ་
ལས་གཞན་བ་རྣམས་ནི་དེའི་སྒོ་དག་གི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོག་གོ། །རྩ་ལྔ་བ་
ལ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱོགས་དང་དབུས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོག་སྟེ་རི་
ལྟར་རིགས་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེའི་དོན་ཡང་། རྩ་བཅུ་གཉིས་
པའི་ཤར་ཕྱོགས་དཀྱིལ་འཁོར་འདི་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ཤར་གྱི་དབུས་རྩ་དཀར་པོ།
དེའི་ཁ་ནང་ལྟའི་གཡས་ལྔར་གཡོན་སེར། རྩ་ཉི་ལུ་བ་ལ་དེའི་སྟེང་གི་རྩ་དབུས་ཀྱི་མི་
བསྐྱོད་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་མདོག་སྟོན་པོ། །འོག་རྩ་ནི་ལུབ་ཀྱི་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་
མེད་ཀྱི་མདོག་དམར་པོར་བྱ་ཞིང་། ཕྱོགས་གཞན་ལ་འང་དེ་ལྟར་ཅི་རིགས་པར་

རིགས་བསྐྱེད། །སྤང་བར་ཡང་ན་ཕྱོགས་གཅིག་གི་རྩ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་
ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོག་གོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཏུའོ། །ཞེས་གཞན་གྱི་
འདོད་པ་བཀོད་པ་ནི་བདེ་མཆོག་གི་སྦྱབ་ཐབས་གཙུག་ཁོར་སོགས་ན་ཡོད་དེ། ཤར་
གྱི་རྩ་ཐམས་ཅད་དཀར་པོར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དུའི་ཕྱོགས་མདོག་ལ་གཙུག་པོ་བདེ་
མཆོག་ཞལ་བཞེས་སོགས་ཀྱི་ཞལ་གྱི་ཕྱོགས་མདོར་ལྟར་བྱེད་པའི་ལུགས་ཀྱང་
ཡོད་པར་བཤད་དོ། །སྤྱི་ཚོགས་དོ་རྩེའི་ལྟེ་བའི་དབྱིབས་ནི་བྱ་བཞི་བ་ཡིན་ལ། རྒྱ་
ཆད་ནི། སྤང་བར། སྤྱི་ཚོགས་དོ་རྩེའི་ལྟེ་བ་ནི་སློ་ཆད་བཙུག་ཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ལྟེ་བའི་ཕྱོགས་རེའི་ཞེང་ཆད་སློ་ཆད་བཙུག་ཉིས་ཡིན་ལ། ལྟེ་བ་ལས་འཕྱོར་
པའི་དུའི་སྤྱིད་ནི་ཐིག་སྦྱང་ཆ་སྤྲན་གོ་དུག་པ་དང་རྟ་བབས་དབངས་སུ་སློ་ཆད་
གསུམ་མའི་ཕྱོགས་ལ་རྩ་སློ་ཆད་བཞི་ཡིན་ཞིང་། ཐིག་སྦྱང་ཆ་སྤྲན་རེ་བཞི་པ། རྟ་
བབས་དབངས་སུ་སློ་ཆད་གཅིག་མ་ལ་ནི་རྩ་ཆ་ཆེན་གཉིས་ཡིན་ལ། ལུགས་དེ་
གཉིས་སུ་ངེས་པར་སྤང་བར་བཤད་དོ། །དེས་ན་རྟ་བབས་སློ་ཆད་གསུམ་མ་དག་ལ་
རྩ་རེ་རེའི་སྤྱིད་ལ་ཆ་ཆུང་བཙུག་པའི་ཡིན་ཞིང་། ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་ཐམས་དང་དབྱུང་རྩ་
རིང་ཐུང་མཉམ་ཡང་། ཕྱོགས་རྩ་ཐམས་ཀྱིས་དབྱུང་རྩ་ལ་བྱུག་པའི་ཆེ་ཆ་སྤྲན་
གཉིས་ཅེར་མ་སྐྱེབ་པ་ནི་ཆ་སྤྲན་གཉིས་བྲུག་པའི་ཆ་ལ་སོང་བའོ། །

དེ་བས་ན། འགམ་ལོགས་སློ་དང་མཉམ་པ་ལ་གཡས་གཡོན་གྱི་དུའི་ཐིག་ཀ་བའི་
ཅེ་ནས་འཕྱོར་བ་དང་། འགམ་ལོགས་སློ་དང་མི་མཉམ་པའི་རྟ་བབས་སློ་ཆད་གསུམ་མ་
ཐམས་ལ་གཡས་གཡོན་གྱི་དུ་ཐིག་དང་དབྱུངས་ཀྱི་ཐིག་གི་ཅེ་ནས་བསྐྱོར་བ་ལ་རྩ་
ཐིག་ནང་མའི་སྤྱིད་དུ་སྤྱིད་ཉིད་ནས་ཆད་ན་ཆ་སྤྲན་བཙུག་ཆད་ལྟག་མེད་པ་འོང་གི།

།ད་ལྟ་གང་དག་གཡས་གཡོན་གྱི་རྩ་ཐིག་དེ་ལས་རིང་བ་ནས་བསྐྱོར་བ་དག་ལ་ནི་དེ་
 ལྟར་བྱས་ནས་ཆད་ན། ཆ་ཐན་བཅུ་དྲུག་ལས་ཆེས་རིང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཐེང་
 བ་ལས། ཏྲ་བབས་གྱི་སྒོ་རྣམས་སུ་དར་དབྱངས་གྱི་སྒྲུལ་བུའི་སྤྱིང་དུ། རྩ་ཐིག་གྱི་ཁ་
 ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་ཆོགས་རྩོམ་རྩི་དེ་རྩ་རྣམས་ནི། རྩང་ཐད་སྤྱོད་སུ་སོང་ནས་བྱིར་བྱུང་
 བ། དབྱས་གྱི་རྒྱ་ཆ་ཆུང་གསུམ་དང་ཐན་བ། སྤྱིང་དུ་ཆ་ཆུང་བཅུ་དྲུག་བཤོ། །ཞེས་ཏྲ་
 བབས་དབངས་སུ་སྒྲོ་ཆད་གསུམ་མའི་འགྲམ་ལོགས་སྒྲོ་དང་མི་མཉམ་བ་ལ་རྩ་ཆ་ཆུང་
 བཅུ་དྲུག་བའི་རྩའི་རྩ་བའི་བྱི་ཐིག་དར་དབྱངས་གྱི་སྒྲུལ་བུའི་བྱི་ཐིག་ལས་འདར་མི་
 རུང་བར་གསུངས་བ་ལྟར། འགྲམ་ལོགས་སྒྲོ་དང་མཉམ་བ་ལ་ཡང་ཀ་བའི་ཅེའི་བྱི་
 ཐིག་ལས་རྩའི་བྱི་ཐིག་གི་བསྐྱོར་མཆམས་འདར་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་རྩའི་བྱི་ཐིག་དེ་
 ལས་རིང་བའི་མཆམས་ནས་བསྐྱོར་བ་ནི་ཐེང་བའི་ལུང་དེ་དང་འགལ་ཞིང་། ཏྲ་བབས་
 དབངས་སུ་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་མ་ལ་ཡང་དེ་དང་འབྲ་བར་རྩ་རྣམས་གྱི་སྤྱིང་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་
 རེ་ཡིན་ལ། བསྐྱོར་མཆམས་ཀྱང་། དབྱས་གྱི་རྩ་ཅེའི་ཆ་ཆུང་གཉིས་གྱི་མཆམས་སུ་
 སྤྱོད་སུ་གྱི་རྩ་ཅེ་ཐུག་བའི་རྩའི་ནང་ཐིག་གི་སྤྱིང་ནས་སྤྱད་བྱས་བཅའ་ན་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་
 འོང་བའི་མཆམས་ནས་བསྐྱོར་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱད་
 ལས། ཀ་བའི་ཅེ་ནས་འཕྱོར་ཅེ་མོ། །སྒྲ་ཆོགས་རྩོམ་རྩི་འོད་ཆེན་པོ། །ཞེས་གསུངས་བ་
 དང་མཐུན་པར་འགྱུར་གྱི། “གཞན་དག་གི་” རྩ་བསྐྱོར་མཆམས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྒྱད་
 གྱི་ལུང་དེ་དང་ཡང་དངོས་སུ་འགལ་བར་འགྱུར་པོ། །རང་ཉིད་ཀྱིས་ཏྲ་བབས་དབངས་
 སུ་སྒྲོ་ཆད་གསུམ་མ་ལ་རྩ་ཆ་ཆུང་བཅུ་དྲུག་བ་དང་། སྒྲོ་ཆད་གཅིག་མ་ལ་རྩ་ཆ་ཆུང་
 བརྒྱད་མར་ཁས་སྒྲངས་ནས། ཡང་རྩ་སྐྱོར་ས་དར་དབྱངས་དང་ཀ་བའི་ཐིག་ལས་རིང་

༡༡ གཞན་དག་གིས་

བའི་མཆམས་ནས་བསྐྱོར་བར་འདོད་པ་ལ་ནི། སྐྱོར་ས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་མཆམས་
ནས་རྩེ་ནང་ཐིག་གི་སྟེང་ནས་སྤང་བྱ་བྱིད་དེ་བཅལ་ན་ཆ་ཐོན་ཉི་ཤུ་ལ་སོགས་པར་
འགྱུར་བས་ཁས་སྒྲངས་ལ་ནང་འགལ་མཛོན་སྤྲུལ་དུ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་བསྐྱོར་མཆམས་དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་། དབྱུས་ཀྱི་རྩ་ལ་ཆ་ཐོན་གཉིས་ལྷག་
གིས་མ་རེག་པར་བསྐྱོར་ན་ཆ་ཐོན་བརྒྱག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་བསྐྱོར་བའི་དེ་
དག་རང་གི་སྒྲ་མའི་བཞེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རྒྱུད་དང་སྤང་བའི་
ལུང་དང་འགལ་བ་སྟོང་མི་རུས་མོད་ཀྱི། ཆ་རྒྱུད་བརྒྱག་གི་ཆད་ལ་ཕན་དུ་རེ་བས་
དེ་ལྟར་བྱེད་ན། བྱེད་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་རྩོམ་ཆེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཚོག་ལས། ཉེར་
བདུན་པ་དང་ཉིས་འཛོམས་པར། ཉི་ཤུ་གཉིས་པའི་ཐིག་ནས་ནི། །རྩེ་ཐིག་ལ་རེག་
གི་བར། །ཆ་རྒྱུད་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བར་བྱ། ཉེར་བདུན་ཉེར་བརྒྱད་དབྱུས་དང་
ནི། །རྒྱག་པའི་སྟེང་ནས་བྱེད་དང་དབྱུས། །སྤར་བཞིན་རྩ་ལ་རེག་པར་བསྐྱོར། །ཞེས་
བྱི་རྩ་ནང་རྩ་གཉིས་ཀ་རྩ་དབྱུས་མ་ལ་རེག་པར་བསྐྱོར་བར་དངོས་སུ་བཤའ་བ་འདི་
ལྷན་པོ་བྱེད་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་པས་སྤྲུབ་པར་ཀྱིས་ཤིག །འདི་འདྲའི་སྤངས་པ་ལྟར་
བྱེད་པ་ནི། ལྷན་པོ་དག་གི་བྱ་ལ་རྩ་སྟོན་ཀྱི་ཁ་རྩོགས་པར་མཐོང་ན་མིག་སྤར་རྩང་
ཟད་མཛེས་སོ་སྟུང་པ་འབའ་ཞིག་གིས་རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་དང་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་
དང་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་དུ་བསད་ནས་བབ་ཅོལ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཀྱང་། མིག་སྤར་
མཛེས་མི་མཛེས་ལྟར་བྱེད་ན་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱང་བ་ལ་རྩ་མ་རེག་པ་དེ་ལྟར་བྱས་
ན་ཕྱོགས་བཞིར་སྤིག་པའི་རྩ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱོར་ས་དེ་ལྟར་
བྱས་པས་བསྐྱང་བའི་ཆེ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་དབྱིབས་གྲག་པ་ཅམ་ཡང་ཆེན་པོ་མེད་པར་

མད་མད་“**ཞིག**་འོང་བ་ལ་བསམ་སྒོ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཏང་བར་ཟད་དོ། །

འོན་ཏེ་རྩམས་ཀྱི་ཞེང་ཆད་རིམ་བྱུང་། ཞེ་བ་ལ་ཟུག་པའི་མཆོམས་གང་ནས་
ཡིན་སྟམ་ན། རྩེ་ཆ་མཉམ་བཅུ་བྱུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩམས་ཀྱི་སྒྲོམ་སའི་ཞེང་ཆད་ལ།
ཐེང་བར། དབུས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་རྒྱུ་མ་གསུམ་དང་ལྷན་པ། ཞེས་བཤད་ལ། དབུས་རྩེ་
སྒྲོམ་ལ་རིམ་ཅེས་ཡོད་དངོས་སུ་བཤད་པ་མེད་ཅིང་། ཕྱོགས་རྩེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོམ་
སྒྲུ་མ་དག་ཆ་ཆེན་གཅིག་བྱེད་པར་བཞེད་དོ། །

རྩེ་ཆའི་ཞེང་ཆད་ནི་ཆ་མཉམ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཆོས་འཁོར་ཡན་ཆད་ལ་རྩེ་ཆ་
དཔངས་ཆ་མཉམ་གཉིས་གསུངས་པས། ཞེང་ལའང་ཆ་མཉམ་གཉིས་བྱས་ན་བྱིན་གྱིས་
སྒྲོམ་བ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་རྩེ་ཆ་ཀུན་ནས་བྱུ་བཞི་མཉམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།
མགོའི་ཞེང་ཆད་ཆ་མཉམ་གཉིས་ཡན་ཆད་བྱས་ན་རྩེ་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་སྒྲོམ་ས་ཆ་
ཆེན་ལས་ཆེས་ཆེ་བའི་མི་འཆོམ་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

རྩེ་བབས་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་མའི་རྩེ་ཆའི་རྩེ་སྒྲོམ་ལ་དངོས་སུ་བཤད་པ་མེད་
ཀྱང་། རྩེ་སྒྲོ་ཆད་བཞི་མ་དང་འབྲེལ་བར་བཞེད་དོ། །རྩེ་ཟུགས་མཆོམས་ནི། རྩེ་
ཆད་སྒྲོ་ཆད་བཞི་པ་ལྟར་ན། གཡས་གཡོན་དུ་སྒྲོ་ཆད་བཞི་བཞི་དོར་བའི་མཆོམས་
ནས་ཡིན་ཏེ། ཐེང་བ་ལས། རྩེ་བབས་ཀྱི་སྒྲོ་རྩམས་སུ་ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བྲངས་
པའི་ལུང་དེས་དར་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུ་མ་བྱའི་སྒྲེང་ནས་རྩེ་ཆ་བའི་རྒྱ་སྒྲིག་གི་ཁ་ནས་རྩེ་
འཛོན་པར་བཤད་ཅིང་། རྩེ་བབས་སྒྲོ་ཆད་བཞི་མའི་དར་དབྱངས་ནས་དར་དབྱངས་
ཀྱི་བར་ལ་སྒྲོ་ཆད་བཞི་ཡོད་པས་སོ། །རྩེ་གསུམ་མ་ལ་མདུན་རྒྱ་དུ་རྩེ་མི་དགོས་
ཀྱང་། རྩེ་ལྷ་པ་ལ་ནི་དབུས་རྩེ་སྒྲེང་ལོག་ཏུ་ཡང་རྩེ་དགོས་ལ། དེའི་ཟུག་མཆོམས་

ཡང་། དབུས་རྩེ་ནང་གི་དབུས་ནས་སྤྱང་འོག་ཏུ་ཆ་ཆེན་རེ་རེ་སོང་བ་ནས་བྱག་པ་
དགོས་ཏེ། གཡས་གཡོན་གྱི་རྩ་དང་སྤྱང་འོག་གི་རྩ་བྱག་མཆམས་རྒྱང་རིང་ཐུང་
མཉམ་དགོས་པས་སོ། །རྟ་བབས་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་མའི་རྩའི་འཛོན་མཆམས་ནི། ལང་
ཀ་རྒྱལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས་སྤང་བར་ལུང་བྱངས་པ། ཚུ་སྤྱན་ཁ་
ནས་ཚུ་སྤྱན་བར། །རྟ་བབས་སྒྲོ་ལས་སུམ་འབྱུང་ཏེ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན། རྟ་
བའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་རྒྱང་བཙོ་བརྒྱད་རེ་བཞག་པའི་དབུས་སུ་ཆ་རྒྱང་གཉིས་
ཡོད་པའི་མཆམས་ནས་ཕྱོགས་གྱི་རྩ་^{༡༩}་ཐོན་པར་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྟ་བབས་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ནི། རྟ་བབས་སྒྲོ་ལས་རྩེ་ཙམ་སོང་
བ་ན་གནས། རྣམ་པ་རྩེ་ལྟ་བུར་གནས་སྟམ་ན། ཅིག་པའི་ཕྱོགས་གྱི་མཐའ་རིང་ཐུང་
གང་ཡིན་ཡང་སྒྲ་ཆོགས་རྩོམ་མེད་ལྟེ་བ་ལས་མི་འདའ་བ་བཞིན་དུ། རྟ་བབས་གྱི་རྒྱ་
ཆད་དང་དཔངས་ཆད་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཡང་རྟ་བབས་འདེགས་པའི་ཀ་བའི་
འཇུགས་ས་སྒྲ་ཆོགས་རྩོམ་མེད་ལྟེ་བ་ལས་མི་འདའོ། །དེ་ཡང་གི་བྱ་ལ་སྒྲོ་དང་རྟ་བབས་
གྱི་བར་གྱི་ཐུན་སྟམ་ཡོད་པ་ལྟར་ན། བསྐྱང་བ་དང་། བསྐྱོམ་དོན་ལ། སྒྲོ་ལོགས་གྱི་
ཅིག་གཤོང་ནས་ཆ་སྤོན་གཅིག་སོང་བ་ན་ལྟེ་བའི་ཐད་མཆམས་སུ་སྤྱེ་བ་འོང་བས། རྟ་
བབས་གྱི་ཀ་བ་ཡང་ལྟེ་བའི་ཐད་མཆམས་གྱི་རྩ་སྤྱང་ནས་ཡོང་ངོ་། །གི་བྱ་ལ་ཐུན་
སྟམ་མེད་པ་ལྟར་ན། སྒྲོ་ལོགས་གྱི་འོག་བྱར་གྱི་ཅིག་མཆམས་དང་སྒྲ་ཆོགས་རྩོམ་མེད་
ལྟེ་བའི་མཐའ་གཉིས་ཁད་ཆད་དུ་ཡོད་པས། ལྟེ་བའི་ཐད་མཆམས་ནས་ཆ་སྤོན་
གཅིག་ཕྱིར་སོང་བའི་མཆམས་གྱི་རྩ་སྤྱང་ནས་རྟ་བབས་གྱི་ཀ་བ་ཡོང་ངོ་། །དེ་ཡང་
འབྲམ་ལོགས་སྒྲོ་དང་མཉམ་པ་ལ་གི་བྱ་ལ་སྒྲོ་དང་རྟ་བབས་བར་གྱི་ཐུན་སྟམ་བྱས་

ན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྩ་ཐིག་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་ཐིག་གི་བར་ལ་སློ་ཆད་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བཤད་པ་དང་འགའ་ཞིང་། ཀ་བའི་དབངས་ལ་ཆ་ཐུན་ལྷ་ལས་མེད་པས། རྟ་བབས་ཀྱི་སྣམ་བུ་འོག་མ་ཀ་བ་ལ་མི་ཁེལ་བར་ཐལ་བའི་སློན་ཡོད་པས་བྲི་བྱ་ལ་སུན་པ་ཆད་པ་ཡིན་ལ། རྟ་བབས་དབངས་སུ་སློ་ཆད་གཅིག་མ་ལ་ཡང་། ཆངས་ཐིག་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་ཐུན་བྱ་བྱ་སོང་བའི་མཆམས་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་དུ་འཕྱོན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་སློ་དང་རྟ་བབས་ཀྱི་བར་དུ་སུན་སྣམ་བྱས་ན། དུ་ཀ་བའི་ཐིག་ལས་^{༡༠} ཐོན་པ་བྱར་མེད་པས། ཀ་བའི་ཅེ་ལས་^{༡༡} ཐོན་ཅེ་མོ། །སྣ་ཆོགས་རྡོ་རྗེ་འོད་ཆེན་པོ། །ཞེས་པའི་རྒྱུད་དང་འགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བས། བྲི་བྱ་ལ་སུན་པ་ཆད་པ་ཡིན་གྱི། བསྟོམ་བྱ་ལ་སློ་དང་རྟ་བབས་ལ་བར་སྟོང་མེད་ནས་སུན་པ་མ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས། བསྟོམ་བྱ་དང་བསྐྱང་བ་ལ་ནི་འགྲམ་འོགས་སློ་དང་མཉམ་མི་མཉམ་དང་། རྟ་བབས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་སུན་པ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་སུན་སྣམ་ནི་སློ་དང་རྟ་བབས་ཀྱི་བར་སྟོང་གི་མཆོན་བྱེད་ཡིན་གྱི། ཀ་བ་པན་ཚུན་ཀྱི་བར་མ་ཡིན་ལ། ཆད་ནི་སྟོང་བར་ཆ་རྒྱུད་གཅིག་བཤད་པ་དེ་བྲི་བྱ་དང་བསྟོམ་བྱ་བསྐྱང་བ་གསུམ་གའི་སྐབས་སུ་འདྲའོ། །

སྟོང་བ་ལས། རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་ཅིག་པའི་ཐིག་ལས་འཕྱོན་ཞིང་ཆ་རྒྱུད་བདུན་པའོ། །ཞེས་པའི་ཕྱོགས་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གཞལ་ཡས་ཁང་ལས་རྩུང་ཟད་རིང་བར་རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་སྟེགས་བུ་བྱ་བཞི་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་མཉམ་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟེགས་བུ་དང་འབྲེལ་བ་བཞིན་མཐོང་བས་སྟེགས་

༡༠ འཕྱོན་

༡༡ འཕྱོན་

བྱའི་བྱེ་རོས་སུ་འདི་རྣམས་བྱེ་བར་རིགས་སོ། །ཞེས་ཀ་བའི་ཐིག་ཅིག་པའི་ཐིག་
ལས་འཛོན་པ་འགོག་པ་ནི། ཀ་བ་རྣམས་གཞལ་ཡས་ཁང་ལས་ཅུང་ཟད་རིང་བར་
གནས་པ་གཏན་ཆིགས་སུ་བཀོད་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་སྤྱི་ལ་རྟ་བབས་གཞལ་
ཡས་ཁང་ལས་རིང་བར་གནས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་ཉིས་གསང་ལྡན་གྱི་ཐིག་
ཆོག་ལས་ཀྱང་། རྟ་བབས་ལ་ཕུབས་དག་ལས་ནི། །ཆ་གཅིག་དོར་བའི་ཆ་ཆེན་
ཆད། །སྒྲིའི་མཆམས་དང་ཉ་ར་དང་། །ཤིན་ཏུ་གཅིག་ཉིང་མི་བྱའོ། །ཞེས་རྟ་བབས་
སྒྲིའི་ཆད་གཅིག་མ་ལ་རྟ་བབས་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་སྒྲོར་བ་བཀག་ཅིང་། གཞན་ཡང་
ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལས་རྟ་བབས་སྒྲིའི་སྒྲོར་བ་མ་བཤད་ལ། རིགས་པས་ཀྱང་མི་
ཐོབ་པས་རྟ་བབས་སྒྲིའི་སྒྲོར་བ་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱང་བ་ལ་བྱས་པ་དག་ནི་ཆེས་
ཤིན་ཏུ་འཁྲལ་བའོ། །ཤ་རྩས་ཀྱང་། རྟ་བབས་ལ་ཕུབས་དག་ལས་ནི། །ཆ་གཅིག་
དོར་བའི། ཞེས་སྒྲིའི་ལ་ཐིབས་ལས་ཆ་གཅིག་དོར་བར་རྟ་བབས་བྱ་བར་བཤད་དོ། །

ཁ་ཅིག་རྟ་བབས་སྒྲིའི་གས་ཀྱི་སྤྱང་དུ་རྟ་ཞོན་པ་ལྟར་བྱས་ནས། གཞལ་ཡས་
ཁང་མཆོད་རྟེན་མགོ་ལྔ་པ་ལྟ་བུར་འདོད་པ་ནི། བྱེ་དབྱེ་བས་མཆོད་རྟེན་མཁར་
ཐབས་དང་། ཞེས་པའི་ལུང་རྩས་མ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིའི་གཞོ་བྱས་པས། རྟ་བབས་
འདེགས་པའི་ཀ་བའི་དབངས་ཆད་ཆ་སྟན་ལྔ་པར་བཤད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་རྟ་
ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་དུ་མ་དང་འགལ་ཞིང་། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པའི་གཞོད་
པ་དུ་མ་བབས་ལ། ཅོད་མེད་ཀྱི་ལུང་དང་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་
མེད་པས། ཆོག་དེ་ལ་ཡིད་རྟོན་པ་ནི་སྤྲོན་པོ་ལས་གཞན་དུ་བསྟན་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད།
གཞན་དུ་ན་མཁར་ཐབས་ལ་སོགས་པར་ཡང་ཆོག་དེས་བསྟན་པས་དཔེ་ལྟ་བུར་

མངས་དང་རི་སྟེང་གི་རྫོང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཡང་
འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །སྒོ་ཁང་གི་ཟུར་བཞི་པོ་ལ། །ཀ་བ་བཞི་བཞིས་གདུང་
སྟེ། །བརྒྱད་བརྒྱད་བཏེག་པ་རྟ་བབས་སྤང་། །ཀ་གདན་ཀ་གཞུ་ཅི་རིགས་
བའོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་གསང་བས་བཤད་པས་སྒོ་ལོགས་གྱི་ཟུར་བཞིར་ཀ་བ་
བཞི་བཅུགས་ནས་རྟ་བབས་སྒོ་སྟེང་དུ་འོང་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་འདོད་པ་ནི། ལུང་དེ་
སངས་རྒྱས་གསང་བའི་ཡིན་པ་རྩུས་མར་སྤང་ཞིང་། རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་ལ་ཆ་སྟན་
ལྷའི་དབངས་ལས་མེད་པས་དེ་ཅིག་འགྲམ་དུ་བཅུགས་ནས་བཏེག་པའི་རྟ་བབས་སྒོ་
སྟེང་དུ་མི་སྟེབ་ལ། སྟེབ་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབངས་ལ་ཆ་རྒྱུད་ལས་མེད་པར་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་འདོད་ན་ནི་གཤམ་རྩེ་གཤམ་དམར་ནག་གི་བཅུགས་པ་
མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ལ་ནང་གི་སྒྲ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་སྟེང་དུ་བད་ཉི་སོགས་ཀྱི་
གདན་ལ་བཞུགས་པའི་ལྷའི་དབུ་ཐོག་འོག་ཏུ་རྒྱུད་ས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་
བཞེངས་པའི་དབངས་ལ་སྒོ་ཆད་ལས་དམའ་བ་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་
ཆོགས་དོ་རྩེའི་རྩ་ཉི་ཤུ་བ་ཡིན་ཞིང་། གཡས་གཡོན་གྱི་རྩ་ནང་མ་ལྟེ་བའི་སུམ་ཆ་
སུམ་ཆ་གཡས་གཡོན་དུ་ཕྱིར་དོར་བའི་མཆོམས་ནས་འཛོན་དགོས་ལ། སྟེང་འོག་
དང་གཡས་གཡོན་གྱི་རྩ་རྣམས་དབུས་རྩ་ལ་ཉི་རིང་མཉམ་དགོས་པས། ལྟེ་བའི་
དབངས་ལ་ཆ་སྟན་ལྷ་དང་སུམ་ཆ་ལྟག་ཅུ་ལས་དམའ་བ་བྱ་ས་མེད་ཅིང་། ཅིག་
པའི་དབངས་ལ་འང་ལྷ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་གྲི་བྱ་ལ་སྒོ་དང་རྟ་བབས་བར་གྱི་སུན་སྒྲུལ་དེ་བསྒྲོམ་དོན་
ལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འོང་བའི་བར་སྟོང་ཡིན་ཞེས་བསྟན་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་

ཆེས་འཁྲུལ་བའོ། །སྤེང་བའི་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པ་དེས་སྟེགས་བྱ་ཞེས་པ་ནི་འདོད་སྤྲུལ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རྟ་བབས་གྱི་ཀ་བ་གཉིས་བར་ཐག་ཏུ་ཅང་མི་རིང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡང་འོག་གཞི་ཁད་མཉམ་ལ་གནས་པས་པ་ཟད་ནས་བལྟས་པ་ན་འདོད་སྤྲུལ་དང་འབྲེལ་བ་ལྟར་སྤྲང་བས་ཀ་བའི་ཐེག་འདོད་སྤྲུལ་གྱི་ཐེག་ལས་འཛོན་པར་འབྲི་བ་འཐད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་སྤྲུལ་ལྟེ་བའི་སྤྲང་དང་ཀ་བ་ལྟེ་བའི་མཐའ་ན་ཡོད་ཀྱང་། མཐོ་དམའ་ཆེན་པོ་བྱར་མི་རྩུང་བར་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྩ་གསུམ་མ་ལ་ནི་ལྟེ་བ་དཔངས་དམའ་བས་ཆོག་པས་མཐོ་དམའ་མེད་པ་འོང་ལ། རྩ་ཅེ་ལྔ་པ་ལ་ལྟེ་བ་དཔངས་མཐོ་བ་དགོས་པས་འདོད་སྤྲུལ་དང་རྟ་བབས་གྱི་ཀ་བ་ལ་མཐོ་དམའ་རྩུང་ཟད་འོང་ཀྱང་། པ་ཟད་ནས་བལྟས་པ་ན་མཐོ་དམའ་ཆེན་པོ་མི་མངོན་པར་འབྲེལ་བ་ལྟར་བྱར་སྤྲང་བ་བྱར་རྩུང་ཞིང་། ལྟེ་བའི་དཔངས་ཆད་ངེས་པ་ཅན་ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པ་མེད་པས། རྩ་ཅེ་གསུམ་མ་དང་ཅེ་ལྔ་པའི་དབང་གིས་མཐོ་དམའ་ངེ་ལྟར་མངེས་པ་བྱས་པས་ཆོག་གོ། །

དེ་ལ་རྟ་བབས་གྱི་ཀ་བ་ནི། སྤེང་བའི་ལུང་གོང་དུ་བྲངས་པ་དེ་དང་། “ལན་ཀ་རྒྱལ་བཟང་^{༡༩}་གིས། སྟེགས་བྱ་བྲུམ་པ་ལ་གནས་པའི། །རྟ་བབས་ཀ་བ་བྲང་པོར་བྱ། །”^{༢༠}ཅས་བཤད་པ་ལྟར། སྟེགས་བྱ་”བྱ་བཞིའི་^{༢༡}སྤྲང་དུ་བྲུམ་པ་ལས་འཛོན་པའི་ཀ་བ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་བསྟོམས་པའི་དཔངས་ལ་ཆ་རྒྱུད་ལྡོ། །རྟ་བབས་གྱི་ཀ་བའི་བྲངས་ལ། བོད་སྤྲུལ་རྣམས་ཕྱོགས་རེའི་རྟ་བབས་ལ་ཀ་བ་བཞི་བཞི་འདོད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་མི་འཐད་དེ། རོ་རྩེ་འབྱུང་བར། རྟ་བབས་བཞི་དང་ཀ་བ་བརྒྱད། །ཅེས་

^{༡༩} མ་བྲང་དང་བཟ་ཞེས་སྟུན་པོའི་དཔར་མར་ལས་ཀ་རྒྱལ་བཟང་ཞེས་བྱང་།

^{༢༠} བྱ་བཞིའི་

དང་། མན་སྟེ་ལས། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ནི་རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་བརྒྱད་
དོ། །**“ཅེས་**བཤད་པས་སོ། །ཐམས་ཅད་གསང་བའི་རྒྱད་ལས། ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི་
པོ་ནི། །རྟ་བབས་རྣམས་དང་ཀ་བ་བྱུང་། །ཞེས་ཀ་བ་བཞིར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ།
དེའི་འགྲེལ་པར་ཤུ་ཆི་བས། ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི་པོ་ནི་རྟ་བབས་དང་ཀ་བ་བྱུང་
གི་ལོ། །ཞེས་རྟ་བབས་རེ་རེ་ལ་ཀ་བ་བྱུང་རེ་རེར་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་
ཟེར་མོད་ཀྱང་། མན་སྟེ་ལས། རྩ་འཁྲུལ་གྱི་རྒྱ་རྩ་བ་བཞི་རྣམས་པར་དག་པས་སྟོ་ལྷུད་
རྣམས་སོ། །ཞེས་སྒྲུའི་སྟོའི་ཞབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ལྷ་བྱང་གི་དཀྱིལ་
ཆོག་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་རེའི་སྟོ་ལྷུད་གཉིས་ཕྱོགས་དེའི་སྟོ་ལྷུད་ཅེས་
གཅིག་ཏུ་བགྱངས་པ་ལ་དགོངས་ནས། རྩ་འཁྲུལ་རྒྱ་རྩ་བ་བཞི་རྣམས་པར་དག་པས་སྟོ་ལྷུད་
བཞིར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་། རྟ་བབས་རེ་ལ་ཀ་བ་བཞི་བཞི་
ཡོད་ཀྱང་། གཡས་ཀྱི་ཀ་བ་གཉིས་གཡས་ཀྱིས་ཀ་བ་**“ཅེས་**གཅིག་ཏུ་བགྱངས།
གཡོན་གྱི་ཀ་བ་གཉིས་གཡོན་གྱི་ཀ་བ་**“ཅེས་**གཅིག་ཏུ་ཅིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
རྣམས་ཐར་བརྒྱད་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་དག་པ་རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་དང་
སྒྱར་བ་གསུངས་ལ། ཡང་རྟ་བབས་ཤར་གྱི་ཀ་བ། སྟོའི་ཀ་བ་རུབ་ཀྱི་ཀ་བ། བྱང་གི་ཀ་
བ་**“ཅེས་**བཞིར་བསྒྲུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི་དག་པས་རྟ་བབས་
ཀྱི་ཀ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀ་བའི་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྒྲུ་ཡིན་པས་མི་འགལ་
ལོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ཀ་བ་གཉིས་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་རྟ་བབས་ཆགས་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
ཞིང་མི་མཛེས་པས། ཀ་བ་བཞི་བཞིར་བྱེད་པ་ལེགས་སོ། །

རྟ་བབས་ཀྱི་རྒྱ་ཆད་རི་ལྟ་བུ་སྟེ་ན། སྟོ་ཆད་གཅིག་མ་ལ་**“ལན་ཀ་རྒྱལ་**

བཟང་གིས། ཚུ་སྤྲིན་ཁ་ནས་ཚུ་སྤྲིན་པར། རྟ་བབས་སྒོ་ལས་སུམ་འབྱར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱ་ཚད་སྒོ་ཚད་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ནི་རྟ་བབས་གྱི་ཐོག་ངོས་གྱི་སྤྲིན་བྱའི་རྒྱ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་ཚད་གཅིག་མའི་སྤྲིན་བྱ་ལོག་མའི་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱ་ཚད་ལའང་ཆ་རྒྱུད་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱེད་རོ། རེས་ན་དེ་ནི་རྟ་བབས་གྱི་ཆར་གྱི་རྒྱ་ཚད་ཡིན་ལ། ཆར་ལ་ཡང་ཅིག་པ་མེད་པས་ཀ་བ་ཉིད་ཆར་དུ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། ཀ་བ་པན་ཚུན་གྱི་བར་ལ་སྒོ་ཚད་གསུམ་ཡོད་དོ། རྟ་བབས་སྒོ་ཚད་གསུམ་མ་ལ་ནི། འབྲམ་ལོགས་སྒོ་དང་མཉམ་པ་ལ་ཀ་བ་ནས་ཀ་བའི་ནང་གི་བར་ལ་ཆ་རྒྱུད་བཅུ་གཡོད་པ་རྟ་བབས་གྱི་མཐེལ་གྱི་རྒྱ་ཚད་ཡིན་ཞིང་། འབྲམ་ལོགས་སྒོ་དང་མི་མཉམ་པ་ལ་ཀ་བ་གཡས་གཡོན་གྱི་པན་ཚུན་ནང་མཐའ་ལ་ཆ་རྒྱུད་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་རྟ་བབས་གྱི་མཐེལ་གྱི་རྒྱ་ཚད་ཡིན་ལ། དེའི་ཡང་ཚུ་སྤྲིན་ཁ་ནས་ཚུ་སྤྲིན་ཁའི་བར་ལ་ཆ་རྒྱུད་བཅུ་གཡོད་ཀྱང་། ཀ་བའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་རྒྱུད་རེ་རེ་ནི་དར་དབྱངས་གྱི་ས་ཡིན་ལ། དར་དབྱངས་ཀྱང་རྟ་བབས་གྱི་ཐོག་ལས་ཀ་བའི་གཡས་གཡོན་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱན་ཡིན་པས། དེའི་གོ་ས་རྟ་བབས་གྱི་མཐེལ་གྱི་རྒྱ་ཚད་ལ་མི་གཏོགས་སོ། །

དར་དབྱངས་སམ་ཀ་རྒྱན་ནི། རྟ་བབས་གྱི་སྤྲིན་བྱ་ལོག་མ་ཀ་བས་འདེགས་པ་ལ་བར་དུ་གདུང་ཡོད་པ་ལྟར་ན་དེའི་གདུང་སྒྲ་དང་། མེད་ན་རིན་ཆེན་ཤར་བྱའི་སྒྲ་ལས་འབྱུང་སྟེ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་དར་དབྱངས་གྱི་སྤྲིན་བྱ་ལ་སྒྲུང་པོ་ཆེའི་སྟེང་དུ་སེལ་བའི་ཁ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་དོ་ཤལ་འབྱུང་བ་གསུངས་སོ། །འདིས་དར་དབྱངས་སྒྲུང་པོ་ཆེའི་ཁ་ནས་

འབྱུང་བར་སྟོན་པ་མིན་གྱི། དར་དབྱངས་ཀྱི་ལོགས་ལ་དེ་འདྲ་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །

རྟ་བབས་ཀྱི་སྣམ་བུ་ནི་མས་རིམ་ནས། གསེར་དང་རིན་ཆེན་ཤར་བུ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་། མིག་པ་དང་། ལུན་པ་དང་། ལྷ་རན་དང་། ལུན་པ་དང་། ཤར་བུ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྟ་མིག་དང་། མདའ་ཡབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། སྣམ་བུ་ལྔ་པ་དང་། བདུན་པ་གཉིས་དབངས་ལ་ཆ་རྒྱུད་བྱེད་དང་གཉིས་དང་། གཞན་དགུ་དབངས་ལ་ཆ་རྒྱུད་རེ་རེ་བར་འདྲ་བའི་གཉིས་མཉམ་དགུ་མཉམ་གྱི་སྣམ་བུ་རྣམས་སོ། །ཡང་ན་མས་རིམ་ནས། ཤར་བུ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་། མིག་པ་དང་། གསེར་དང་། རྟ་མིན་དང་། གསེར་དང་། མིག་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་། མིག་པ་དང་། གསེར་དང་། མདའ་ཡབ་སྟེ། སྟོ་ཆད་གསུམ་མ་ལ། སྣམ་བུ་གསུམ་པ། བདུན་པ། དགུ་པ་རྣམས་དབངས་ཆ་རྒྱུད་རེ་རེ་བ་དང་། བཞི་པ་དུག་པ་བཅུ་པ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ཆ་རྒྱུད་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་མ་ལྔ་ཆ་རྒྱུད་བྱེད་དང་གཉིས་པར་མཉམ་པའི་ལྔ་མཉམ་གསུམ་མཉམ་གྱི་སྣམ་བུ་རྣམས་སོ། །རྟ་མིག་དང་ལྷ་རན་གྱི་མཐའ་རྣམས་སུ་རྒྱལ་མཆོད་དང་བ་དན་ཅི་མཛེས་སུ་བྱ་ཞིང་། སེལྟེ་དང་སེལྟེ་རྒྱུད་པ་བརྒྱད་པ་དང་། མ་བྱ་དང་། མིའམ་ཅི་དང་མིའམ་ཅི་མོ་རྣམས་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པས་སྟོག་ཆགས་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་གྱིས་ལུན་སྣམ་གྱི་སྟེང་གི་སྣམ་བུ་འདེགས་པ་བྱ་སྟེ་རི་ལྷོ་རིགས་པར་ངོ་། །

མྱེང་བ་དབང་འགྱུར་ལས། ལྷག་རྒྱུད་པ་བརྒྱད་པ་ཅེས་འབྱུང་ངོ་། །རྟ་བབས་ལ་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་སྒྲ་རེ་དང་དོ་ཤལ་དང་དོ་ཤལ་བྱེད་པ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི་ཀྲོག་པོའི་ནང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོ་ཤལ་སོགས་ནི་སྟེང་དུ་རྟ་མིན་གྱི་ཁ་ནས་འཛོན་པའི་ལུ་ཏིག་གི་རྒྱན་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་ཅི་མཛེས་སུ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་

དོན་ནོ། །ཀྲིག་པོའི་ནང་གི་ཆ་ཆུང་ཕྱེད་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་བཀོད་
པའི་དོན་དུ་ལོ། །སྤྲུལ་བྱ་བརྩ་གཅིག་པ་ལ་རི་དྲགས་ཁོ་ན་གནས་ཀྱི་མདའ་ཡབ་མེད་
དོ་ཞེས་རྒྱ་གར་བ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ལ། ཐེང་བར། བུམ་པ་ཀ་བའི་སྟེང་གནས་
པའི། །སྒོ་ལས་སུམ་འགྱུར་རྟ་བབས་ནི། །ཕྱོགས་ཅན་མདའ་ཡབ་དག་དང་
ཐུག། །དེལ་བྱའི་སྒྲུབ་ཡང་དག་སྒྲོགས། །ཞེས་སྒྲུ་བྱང་གིས་གསུངས་པ་བྲངས་ནས་
བཀག་ཅིང་། །འདིས་ནི་གདན་གྱི་གཞོགས་ན་གནས་པའི་རི་དྲགས་པོ་མོའི་མཇུག་
མའི་བ་རོལ་ཏུ་མདའ་ཡབ་གཉིས་གཉིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བཤད་དེ། ཕྱོགས་ཅན་
ཞེས་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་བརྟེན་ཆོག་གོ། །

དེས་ན་རི་དྲགས་ནི་མདའ་ཡབ་ལ་མི་གནས་ཀྱི་མདའ་ཡབ་ཀྱི་སྤྲུལ་བྱ་ལ་
གནས་ཤིང་། །རི་དྲགས་ཀྱི་མཇུག་མའི་ཕྱོགས་སུ་མདའ་ཡབ་གཉིས་གཉིས་ཉེ་རྟ་
བབས་རེ་ལ་མདའ་ཡབ་བཞི་བཞི་ཡོད་དོ། །ཕྱི་ཟུར་གཡས་གཡོན་གྱི་མདའ་ཡབ་
གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྟེའུ་གདུགས་བཟུང་བ་བྱ་སྟེ། རྒྱ་ཆེས་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྩྭ་མེའི་
ཅེ་མོ་དང་། །རིན་པོ་ཆེའི་ཡུ་བ་ཆ་ཆུང་གསུམ་ཡོད་པ་དང་སྟེའི་ཤུམ་བྱ་དང་བཅས་
པའི་གཡོགས་ལ་ཆ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་པའི་གདུགས་དཀར་པོ་གཉིས་སོ། །ལུགས་
གཞན་ཡང་བཤད་དོ། །མདའ་ཡབ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆ་ཆུང་གཅིག་པའི་རྒྱལ་
མཆན་དང་བ་དན་བྱལོ། །སྤྲུལ་བྱ་བརྩ་གཅིག་པའི་དབྱུས་སུ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ནི་
རྒྱ་ཆད་ཆ་ཆུང་གཉིས་པ་ཅིབས་བརྩ་སྒྲུ་ཁྱུད་དང་བཅས་པ་བད་ཆེའི་གདན་ལ་
བསྐྱང་ནས་གནས་པ་སྟེ། །འཁོར་ལོའི་གདན་གྱི་གཡས་གཡོན་དུ་རི་དྲགས་པོ་མོ་ནི་
འཁོར་ལོ་ལ་ཁ་བཟླ་ཞིང་འཁོར་ལོ་ལས་ཆ་ཆུང་ཕྱེད་ཅུ་གྱིས་བར་ཐག་རིང་བར་

གནས་པ། ཆ་ཆུང་གཅིག་གི་ཆད་གྲུ་མ་གྲིན་པ་དང་བཅས་པའི་གདོང་འབྱེང་
ཞིང་། མིག་འཁོར་ལོའི་ཅི་མོ་ལ་བལྟ་བཤོ། །རི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་ལའང་དབངས་ཆ་
ཆུང་གཅིག་དགོས་སོ། །བྲི་བྱ་ལ་ནི་ཅིབས་ཀྱི་བར་བར་ནས་དྲ་དབུས་མ་མཐོང་བ་
བྱ་བ་རྣམས་ནི་སྤང་བར་བཤད་པ་བཞིན་བྲིས་བཤོ། །

རྟ་བབས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་དུ་རྟ་བབས་ལས་ཏ་ཅང་མི་རིང་བར་བྱམ་བ་བཟང་
པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་རྣམས་ཏེ་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་
ཆེ་བདུན་དང་ལྷན་བཤོ། །དེ་ལ་འཁོར་ལོ་ནི་ཅིབས་བརྒྱད་སེར་པོ་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་
མཆེ་བ་དྲུག་པ་དཀར་པོ་དང་། རྟ་ལྡང་ཁུ་དང་། བྱང་མེད་ལོ་བཅུ་དྲུག་པའི་རྣམ་པ་ལྔ་
བསངས་དང་། རྟོར་བྱ་ཅི་དྲུག་པ་སེར་པོ་དང་། བྲིས་བདག་དམར་པོ་མཛོད་མི་ཟད་
པ་དང་ལྷན་པ་དང་། དམག་དཔོན་ནག་པོ་གོ་ཆ་དང་བཅས་པ་མདུང་དང་རལ་གྱི་
འཛིན་པར་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་བཤད་ལ། མདོ་ལས་རྟོར་བྱ་ལྔ་པོ་ཟུར་
བརྒྱད་པར་བཤད་དོ། །བར་བར་དུ་བྱུབ་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་དང་། སྤྲིན་གྱི་སྤུབས་ལས་
སྤང་བའི་ལྷའི་ལུས་ཅན་མེ་ཏོག་གི་སྤང་བ་བཟུང་བ་རྣམས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་གཞུལ་ཡས་ཁང་དངོས་གདན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ནི། ཅིག་པ་ལྔ་
པོ་ཕྱི་ནང་དུ་ལྔ་སྒྲག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། སྤྲེང་ནས་སྤྲེང་དུ་བཅེགས་པར་འདོད་པའི་
ལུགས་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་མི་ལེགས་ཏེ། བྲི་བྱ་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་བསྒྲོམ་དོན་ལ་ཡང་
ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་གཞོད་པ་ཅིའང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅེགས་པའི་
ལུགས་ལ་ཅིག་ཞེང་ཆ་སྤྲན་ལྔ་ཆ་གཅིག་ལས་མེད་པས་ཏ་ཅང་ཆུང་བའི་སྤྲོན་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་དང་། པ་གྲུ་སོགས་འགྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་མི་བདེ་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་ཅིག་པ་

རེ་རེའི་འོག་གི་ཞེང་ཆད་ལ་སྒྲིའི་ཉི་ཤུ་ཆ་རེ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་དགྲིལ་ཆོག་བཞི་
བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་བ་ལས། རི་མོ་སྐྱ་ཚུན་ནས་གང་གིས། །མ་རེག་པར་ནི་བྲི་བར་
བྱ། །**ཅེས་**གསུངས་ཤིང་རེ་རེ་སྒྲིའི་ཉི་ཤུ་ཆར་ཡང་གསུངས་པ་ལ། བྲིས་ཀྱི་བོད་ཁ་
ཅིག། ཅིག་པ་ལྔ་ཀའི་ཞེང་ཆ་ཆུང་གཅིག་ལས་མེད་པས་རེ་རེ་ལ་སྒྲིའི་ཉི་ཤུ་ཆར་
བྲིས་ན་བར་སྟོང་ཡེ་མི་འོང་བའི་བྲིས། ནས་རེའི་བར་སྟོང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནང་
འགལ་ལོ། །ཞེས་སྒྲི་བ་ནི། རང་གི་སྒོ་གོས་ཀྱིས་འདི་ཙམ་ཡང་མ་གོ་བཞིན་དུ་
མཆོག་བརྟེན་པའི་བྲུབ་ཆེན་འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་ཉི་མ་ལྟར་གྲགས་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་
མེད་པར་སྒྲིན་འཛིན་པ་ནི་སྒྲི་ཁམ་ཆེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྒྲིམ་འབྱུང་ལས། རི་མོ་
སྐྱ་ཚུན་དག་གི་བར། །ནས་ཙམ་དུ་ནི་གདབ་པར་བྱ། །**ཅེས་**གསུངས་པ་ལ་ཡང་
ནང་འགལ་ཡོད་པར་འབྱུང་ཏེ། ཅིག་པ་ལ་ཆ་ཆུང་གཅིག་གི་ཞེང་ལས་མེད་པ་དེའི་
ཡང་ལུགས་ཡིན་པའི་བྲིས་དང་། ཆ་ཆུང་གཅིག་ལྔར་བགོས་པ་ན་སྒྲིའི་ཉི་ཤུ་ཆར་
འབྱུང་བའི་བྲིས་རོ། །

དེས་ན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་རྒྱད་ལ་ཡང་ནང་འགལ་ཡོད་དོ་”**ཅེས་**
འཛེམ་པ་མེད་པར་སྒྲིས་ཤིག། །དེས་ན་སྒྲིམ་འབྱུང་དང་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་བ་ལས་དེ་
ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཅུ་ཐེག་ཁྱ་གང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ལ། ཁྱ་རེ་ལ་སོར་མོ་ཉིར་བཞི་
རེ་དང་། སོར་ཆོགས་རེ་ལ་ནས་བདུན་རེ་ཡོད་པའི་རགས་ཅིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྲིས་ནས།
ཅིག་པ་རེའི་འོག་གི་ཞེང་ཆད་ལ་ནས་གང་རེ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། མ་རེག་
པའི་དོན་ཡང་། དྲཱ་རི་ཀ་པས། ནས་གང་གིས་ནི་མ་འབྲེས་པས། །རི་མོ་ཀྱན་དུ་བྲི་བར་
བྱ། །**ཅེས་**གསུངས་པ་ལྟར་རྟུལ་ཆོན་གྱིས་བྲི་བ་ལ་མ་འབྲེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་

གྱི། བན་ཚུན་མ་རེག་པའི་བར་སྟོང་ཡོད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཤུའི་བསལ། ཉན་གང་གིས་མ་རེག་པ་ཞེས་པ་ནི་འོག་གི་ཆའི་ཆད་དེ་སྟེང་དུ་རྩི་ལྟར་མཛེས་པར་བྱའོ། །“**ཅེས་**གསུངས་པ་ནི་ཆོན་གྱིས་བྲི་བ་ལ་དགོངས་གྱི། བསྐྱང་བ་དང་བསྐྱོམ་དོན་ལ་ཅིག་པའི་འོག་སྒྲོམ་པ་དང་སྟེང་ཞེང་ཆད་སྒྲ་པའི་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །

ཅིག་པ་ལྷའི་ཁ་དོག་གི་རིམ་པ་ནི། དགྱིལ་འཁོར་དེའི་ཕྱོགས་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁ་དོག་གསལ་བར་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་དང་། མེད་ན་ཕྱོགས་དེའི་ལྷའི་རིགས་བདག་གི་ཁ་དོག་དང་བསྐྱུན་ནས། ཤར་ནས་དབྱས་བར་གཡས་སུ་བསྐྱོར་བའི་རིམ་པ་བཞིན་ཅིག་པའི་ཕྱི་ནས་ནང་གི་བར་གྱི་ཁ་དོག་བྱ་བར་སྐྱེང་བ་ལས་བཤད་དེ། དེ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་དེ་ཁོ་ནར་མ་རེས་ལ། འདིར་ནི་ཕྱོགས་བཞི་དབྱས་དང་ལྷའི་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁ་དོག་གི་རིམ་པས་ཕྱི་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དཀར་མེར་དམར་ལྗང་སྟོ་བར་བྱ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་བྱང་གིས། རི་མོ་སྟེའི་ཉི་ཤུ་ཆ། །དཀར་དང་དེ་བཞིན་མེར་དང་དམར། །ལྗང་ཁུ་དེ་བཞིན་སྟོན་པོ་ནི། སྟོམས་པར་ཡང་དག་བགྱེ་བར་བྱ། །“**ཅེས་**གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །ཅིག་པ་ལྷ་ནི་ཕྱོགས་མདོག་གིས་མི་འབྱེད་ལ། འོགས་གྱི་ཅིག་པ་ཐད་ཀར་རི་ཅམ་དུ་འགྲོ་བ་ནི། འབྲམ་འོགས་སྟོ་དང་མཉམ་པ་ལྟར་ན་སྒྲ་ཆོགས་རྩོལ་ལྟེ་བ་དང་ཁད་ཆད་དུ་འགྲོ་ཞེང་། ཅིག་གདོང་ལྷ་ཡང་མཉམ་མོད་ཀྱང་། འབྲམ་འོགས་སྟོ་དང་མི་མཉམ་པ་ལ་ནི། འོག་གི་ཅིག་གདོང་ནས་སྒྲ་ཆོགས་རྩོལ་ལྟེ་བའི་ཐད་མཆམས་བར་ལ། ཆ་ཆུང་གཅིག་ཡོད་ཅིང་། འོག་གི་སྟོ་འོགས་གྱི་གདོང་ངོས་གྱི་ཅིག་པ་ལྷ་རིང་ལྷུང་དུ་ཡོད་ལ། དེ་རྣམས་རྩུང་ཐད་རེ་ངོས་སུ་འོང་བ་བྱས་ན་མཛེས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སློ་ལོགས་ཀྱི་ཅིག་པ་ནང་མའི་ཅེ་ནས། དེའི་ཅེ་གཞན་གྱི་བར་
དང་། ཅིག་པ་ཕྱི་མའི་ཅེ་ནས་ཅེ་གཞན་གྱི་བར་གྱི་ཅིག་ཞེང་ལ་ཆ་ཐན་གཅིག་བྱུང་བ་
དེ་བྱི་བྱ་ལ་ཡིན་གྱི་བསྐྱོམ་བྱ་ལ། སློ་ལོགས་ཀྱི་གདུང་ཆ་རྒྱུད་པའི་སྤྲེང་དུ་ཡོད་
པས། སློ་དང་རྟ་བབས་ཀྱི་བར་ན་བར་སྟོང་ཆ་རྒྱུད་གཉིས་ཡོད་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེའི་རྒྱ་
མཚན་དུ་ཡ་ལུབས་འདེགས་པའི་གདུང་སློ་ལོགས་ཀྱི་གདོང་དུ་བྱས་ནས་བྱི་བྱ་ལ་
ཡོད་པ་བཞིན་དུ་བཞེངས་པ་ལ་ཡང་དེའི་སར་ཅིག་པ་ཡོད་པ་བྱས་ན་གདུང་གིས་ཀ་
བའི་ཅེར་མི་སླེབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤང་བ་དང་སློམ་འབྱུང་འགྲེལ་པ་དང་། བི་བྱ་ཉིའི་
དཀྱིལ་ཚོག་ལས་སློ་ལོགས་ནང་མའི་ཅེ་ནས་ཅེ་གཞན་གྱི་བར་ཆ་རྒྱུད་པའི་
ཐེག་ནི་གདུང་མཚན་པར་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གདུང་སློ་ལོགས་ཀྱི་
ཅིག་གདོང་དུ་མ་བྱས་པར་སློ་ལོགས་ཀྱི་ནང་གི་ཐད་ཀ་གཉིས་སུ་བཅུགས་པས་ཚོག་
གས་སྐྱམ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡ་ལུབས་ཀྱི་ཅིག་པ་ལ་ཆ་རྒྱུད་བཅུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅིག་
པ་བར་སྤང་ལ་ཡིང་དེ་སྟོད་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲུའོ། །འདི་ལེགས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། གདུང་ཆ་རྒྱུད་པར་ངེས་པ་དང་། ངོས་སུ་འོང་བའི་ཅིག་པ་ཆ་རྒྱུད་བཅུ་
པར་རང་ཉིད་ཀྱང་འདོད་བཞིན་དུ། གདུང་མེད་པའི་སར་ཅིག་པ་བར་སྤང་ལ་སྟོད་མི་
ཉན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། སློ་ལོགས་ཀྱི་གདོང་ནས་གདོང་གཞན་གྱི་བར་དུ་
གདུང་བྱེད་ན། གདུང་ལ་ཆ་རྒྱུད་ལས་མེད་པས། དེའི་བར་དུ་དེས་མི་སླེབ་པ་
དང་། སློ་ལོགས་ཀྱི་ཅིག་པ་ནང་མའི་ཅེ་ནས་ཅེ་གཞན་གྱི་བར་དུ་གདུང་ཡོད་པ་བྱེད་ན།
ཅིག་པ་ལ་ཆ་རྒྱུད་བཅུ་ཡོད་པས། གདུང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་ཅིག་པ་ཆ་ཐན་རེ་
རེ་བར་སྤང་ལ་སྟོད་དགོས་པའི་སྟོན་རང་ལ་འང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ལུགས་

ལའང་ཅིག་པ་ལ་ཆ་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། གཤུང་ལ་ཆ་རྒྱུ་བརྒྱད་ལས་མེད་ལ། གཤུང་གིས་མ་བཏེག་པའི་ཅིག་པ་ཡང་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་དེ་ནི་གཤུང་ཆ་རྒྱུ་བརྒྱད་པར་བཤད་པས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་འདུག་པས། དེའི་དོན་ནི། སྤྱི་གི་སློ་ལོགས་གཉིས་ཀྱི་ཅིག་པ་ལྷ་པོ་རིང་བྱུང་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ཞེང་དུ་ཆ་རྒྱུ་གཅིག་པའི་གཤུང་ཡང་བསེག་ཁར་བྱ་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་གཤུང་གི་ནང་གི་མཐའ་ནས་མཐའི་བར་ཆ་རྒྱུ་བརྒྱད་དང་། དེའི་ཕྱི་མཐའ་ནས་ཕྱི་མཐའི་བར་ཆ་རྒྱུ་བརྒྱུ་མེད་ཅིག་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྤྱིར་བར་སློ་ལོགས་ཕྱི་མའི་ཅི་ནས་གཞན་གྱི་ཅིའི་བར་གྱི་ཐིག་ལ་ཆ་རྒྱུ་བརྒྱའོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཆོན་སྒྲ་ལྷའི་སར་ཡང་གསུངས་པ་ལ། ཆོན་སྒྲ་ཕྱི་མ་མ་གཏོགས་པ་ནང་མ་བཞིའི་ས་ལ་ཆ་རྒྱུ་བརྒྱའོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། གཤུང་ཆ་རྒྱུ་བརྒྱད་པ་ཡང་ནང་གི་འགྲོ་མཆོམས་ཡིན་གྱི་ཕྱི་མ་ལ་ཆད་དེར་ངེས་མི་དགོས་སོ། །སྒྲོམ་འབྱུང་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཆ་རྒྱུ་བརྒྱད་པའི་སྤྱིར་དུ་གཤུང་། །ཆ་རྒྱུ་བརྒྱུ་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གཤུང་ཆ་རྒྱུ་བརྒྱུ་པར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སློ་ལོགས་ཀྱི་གཤུང་གི་འོག་གི་ཀ་བ་གཉིས་གཉིས་ནི་ཐིག་ལ་མ་ཤར་ཡང་དོན་ལ་ཡོད་པར་བཤད་དེ། སྤྱིར་བ་ལས། གཤུང་གི་འོག་དུ་ཀ་བ་གཉིས་མ་བྲིས་ཀྱང་བསྒྲོམ་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བྱ་བཞི་པ་ལ་སློ་བཞི་པ། །ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཛེས། །ཞེས་པའི་ལུང་གིས་སོ། །འདིར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་གི་ཀ་བ་བརྒྱད་ནི་མ་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མེད་ལ། ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཛེས་ཞེས་པའི་མཆོན་ཉིད་འདི་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུང་བྱེད་

ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་བོད་ཁ་ཅིག །དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྲབ་བྱེད་ཡིན་གསུང་བ་ནི།
བརྗེ་ཏས་བྱགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱུ་བཞི་སྟོ་གཅིག་པ་དང་
རྒྱུ་པོ་སྟོ་བཞི་པ་སོགས་བཤད་ཅིང་། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས། འཁོར་ལོ་གསུམ་
ལ་ཀ་བ་སྦྱིན་པ་དང་། མངོན་བརྗོད་ལས། རེ་ལྷ་མིག་དགྲུ་པའི་བདེ་མཆོག་གི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་བཤད་པས། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་
ནང་དུ་ཀ་བ་འོར་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུང་བ་ནི་ཚྭ་གས་སྡེ་མ་མ་
ལོན་པར་སྒྲུང་བས་རིགས་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །ཐེང་བའི་ལུང་དེས་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་
ཀྱི་ཁྲབ་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ནི། ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཛེས་པ་གཅིག་ཕུ་བཤད་ཀྱི་སྟོ་
བཞི་དང་གྱུ་བཞི་པ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་ཆོག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ་ཁྲབ་བྱུང་
བསྟན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་ཞེས་པ་ཡང་། དཀྱིལ་འཁོར་ཙམ་མིན་ཀྱི་གྱུ་བཞི་པ་
ལ་སྟོ་བཞི་པ། ཞེས་བཤད་པའི་གྱུ་བཞི་སྟོ་བཞི་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་ལ་བྱེད་པར་
ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱུ་བཞི་སྟོ་གཅིག་པ་སོགས་རྒྱུད་ལས་བཤད་
པས་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་དོ། །དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་ཐེང་བ་ཉིད་ནས་ཆོས་དབྱིངས་གསུང་
དབང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་པ་རྒྱུ་པོར་བཤད་པ་ཡང་དེས་མ་ཐོན་པར་འགྱུར་རོ། །

དཀྱིལ་འཁོར་གྱུ་བཞི་སྟོ་བཞི་པ་ལ་ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཛེས་པས་ཁྲབ་ཀྱང་།
དེའི་དོན་ནི་སྟོ་ལོགས་ཀྱི་གདུང་གི་ལོག་གི་ཀ་བ་བརྒྱད་ལ་བཤད་མི་དགོས་ཀྱི།
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་གི་ཀ་བ་བརྒྱད་ལ་བྱའོ་སྟུང་པ་ལ། དེ་དག་ནི་བདེ་མཆོག་ལ་
མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཀ་བ་

བརྒྱད་གཏན་མེད་པར་སྒྲ་བ་མིན་གྱི། ལྷ་བྱུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་ལྟ་བུའི་དགྲིལ་འཁོར་
ལ་དགོངས་སོ། །དགྲིལ་འཁོར་དེའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་ཀ་བ་བརྒྱད་ཆན་གསུམ་
ཡོད་དུ་ཚུགས་ཡང་། དེ་ནི་གཞིའི་དམ་ཆོག་གི་དགྲིལ་འཁོར་གྱུ་བཞི་པ་སྟོ་བཞི་པ་དེའི་
དགོས་ཀྱི་ཀ་བ་མིན་ལ། གྱུ་བཞི་པ་ལ་སྟོ་བཞི་པ། །ཞེས་པ་ཁྲབ་བྱར་བྱས་པའི་ཁྲབ་
བྱེད་ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཛེས་པའི་ཀ་བ་བརྒྱད་ནི། གྱུ་བཞི་སྟོ་བཞི་པ་དེའི་དགོས་ཀྱི་
ཀ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཚྩད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་མཆོག་གི་དགྲིལ་
འཁོར་གྱུ་བཞི་སྟོ་བཞི་པ་གཞན་ལ་དེའི་དགོས་ཀྱི་ཀ་བ་བརྒྱད་བྱང་བ་དང་། འཁོར་
ལོ་གསུམ་གྱི་ཐོག་འདེགས་པའི་ཀ་བ་བརྒྱད་བྱང་ཡང་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་དོ། །

དེས་ན་གྱུ་བཞི་སྟོ་བཞི་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དེའི་དགོས་ཀྱི་ཐོག་འདེགས་པའི་
ནང་གི་ཀ་བ་བརྒྱད་མེད་པ་གཅིག་བྱང་ན་དེས་ཆོག་པ་ཡིན་གྱི། བདེ་མཆོག་གི་
དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་མེད་པར་དགོས་པ་མི་འདོད་དོ། །ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་
མཛེས་ཞེས་པའི་མཛེས་ས་ནི། དགྲིལ་འཁོར་གྱུ་བཞི་པ་ཡིན་ལ། ཏྲ་བབས་ནི་གཞལ་
ཡས་ཁང་ལ་མི་གཏོགས་པས། སྟོའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཐིག་ལ་ཤར་བའི་ཀ་བ་བརྒྱད་
ལ་ཡང་བཤད་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་རྣམས་ཏྲ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་མཐའ་གཞན་ཁེགས་པས། ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཛེས། །ཞེས་པའི་ཀ་བ་
ནི། སྟོ་ལོགས་ཀྱི་གདུང་གི་ལོག་གི་ཀ་བ་ལ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

སྟོ་ལོགས་ཀྱི་གདུང་ཀ་བ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་འདེགས་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་
བྱས་ནས། སྟོ་ཁྱུད་དང་འགྲམ་པ་དང་། ལོགས་གསུམ་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་ལངས་པར་
འདོད་པ་སྟེང་བར་བཀག་པ་ནི། འགྲམ་པ་བར་སྤང་ལ་སྟོད་མི་ཉན་པས། དེའི་སྟེང་དུ་

སྒོ་ལོགས་གྲེན་དུ་ལྷང་རྒྱ་མེད་བས་སྒོ་ལོགས་གྲི་གཏུང་མེད་དོ། །དེ་མེད་བས་གཏུང་དེ་འདེགས་པའི་ཀ་བ་མེད་བས་སོ་སྣམ་དུ་དགོངས་སོ། །ཅིག་པའི་ཕྱི་རོལ་གྲི་འདོད་སྣམ་ནི་ཅིག་པའི་འོག་མཐའ་ནས་བསྐྱོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་སྒོའི་ཐད་ཀར་ཆད་ནས་མེད་པར་རྟོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོར་བའལ་ད་པ་ལྟར་གཞན་ཡང་མང་བས་གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས། བླ་བ་ཉེར་གཞག་བཞི་པོ་ནི། །ཁ་ཁྱེར་བཞིར་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །“**ཅེས་**གསུངས་སོ། །ཁ་ཁྱེར་དང་སྤྲེགས་བྱ་དང་གཟུངས་དང་། འདོད་པའི་སྣམ་བྱ་”**ཅེས་**བ་རྣམས་རྣམ་གྲངས་སོ། །དེའི་ཁ་དོག་ནི་སྤང་བ་ལས། འདོད་ཡོན་སྣམ་བྱ་ཤེས་དང་གསེར་དང་པར་རྒྱ་རྒྱ་གཤམ་རིན་པོ་ཆེ་གཞན་ལས་བྱས་པ་ཞེས་ཁ་དོག་མང་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ནི་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སྤྲེལ་དོག་སྣ་ཆོགས་པ། རྒྱ་དང་གོས་སྣ་ཆོགས་པ་དང་། བཞུགས་སྣ་བས་སྣ་ཆོགས་པ་དང་། བྱ་ན་མཆོད་རྩས་སྣ་ཆོགས་པ་ཐོགས་པ་རྣམས་འཁོད་དེ། གངས་ནི་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་དོ། །སྣམ་བྱ་དེ་ནི་སྤང་བར་རྟ་བབས་གྲི་ཀ་བ་གནས་པའི་གཞི་དང་། མཐོ་དམའ་མཉམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེས་ནི་སྣ་ཆོགས་རྟོ་རྩེའི་རྩ་རྣམས་ཀྱང་གསལ་བར་དོད་པ་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་སོ། །

པ་གྲུ་ནི། བོད་ཀྱི་ཁྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་གཞི་སེར་པོར་བཞེད། སྤང་བར་ཅིག་པ་ལྷ་སྤྲེག་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟར་ན། གཞི་དམར་པོ་དང་། དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྣམ་བྱ་ལ་ནི་རྩར་གསུམ་དང་ཐིག་ལེ་དང་། བྱ་བཞི་དང་། རྒྱུ་པོ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དེའི་སྤྲེད་དུ་བྲ་བྲ་བྲེད་ནི། གསེར་གྱི་སྒྲ་རགས་བཞིའི་ཕྱི་རོལ་སུ་ཆུ་སྤོན་མ་ཀ་རའི་ཁ་ནས་འཕྱང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་གཞི་ནག་

པོར་བཤད་པས་བར་སྟོང་ལ་བར་སྐབས་སུ་སྐར་གསུམ་འདེགས་པའི་རིན་པོ་ཆའི་བྲེ་
ལུལ་བྱ་ཞིང་སྟེང་གི་དབངས་བྲེ་བྱ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དོ་ཤལ་ནི་སྐྱེད་པ་དམར་པོ་ལ་
རྒྱས་པའི་ཕྱ་ཉིག་གི་བྲེང་བ་སྟོ་གཉིས་དང་སྟེང་དང་འོག་ཏུ་གསེར་གྱིས་བཅིངས་
པའི་ནོར་བུ་དབུས་ན་ཡོད་པའོ། །དོ་ཤལ་བྱེད་པ་ནི་དོ་ཤལ་གྱི་སྟོ་གཉིས་སུ་དོ་ཤལ་
ལས་ཅུང་ཟད་ཐུང་པར་འཕྱང་བའི་རིན་པོ་ཆའི་བྲེང་བ་བྲང་པོ་བྱ་བར་གསུངས་པས།
དོ་ཤལ་ནི་ཁྱག་པར་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ། །དོ་ཤལ་བྱེད་པའི་ཅེ་མོ་ལ་གསེར་གྱིས་
བསྐྱམས་པའི་ནོར་བུ་སྟོམ་པོ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་རིན་པོ་ཆའི་ཡུ་བ་ཅན་གྱི་རྩ་ཡལ་དང་
བྲིལ་བྱའི་མཐར་རྩ་ཡལ་འཕྱང་བའི་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པས་རེ་རེའི་ཅེ་མོ་ལ་དེ་
གསུམ་གང་རུང་རེ་བྱས་ཏེ་སྟེལ་ལོ། །དོ་ཤལ་གྱི་ནང་དུ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་བསྐྱེད་ལ་སྐྱ་
ཆོས་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཉི་མ་ལ་དོ་རྩེ་བྱེད་པས་མཆན་པའོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རིན་པོ་
ཆའོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་བསྐྱེད་ལ་གནས་པའི་དོ་རྩེ་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། བྱི་མ་འདི་དོ་རྩེ་
རྩོགས་པའོ། །ཤར་བུའི་སྐམ་བུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཤར་བུ་འབྲི་བ་གདམ་ང་ཅན་དུ་
བཤད་པའི་སྐམ་མ་ནི་པ་གྲུ་དང་འབྲ་བར་མངོན་ལ། བྱི་མ་ནི་དབུལ་གྱིས་བསྐྱར་བའི་
སྐྱ་བྱང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། ཟ་ར་ཆགས་དང་བྲེ་བྲེང་སོགས། ཞེས་ཤར་བུ་ཟ་ར་
ཆགས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་མཐུན་ནོ། །

འདི་བྲེ་བྱ་ལ་བྲ་བའི་སྐམ་བུའི་སྟེང་ན་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་ནི་སྐམ་བུ་དེའི་ཐད་གྱི་
བྱི་ངོས་སུ་བྱ་འདབ་གྱི་“སྐམ་སྐྱ”^{༡༥} ལས་འཕྱང་བའོ། །བྱ་འདབ་ནི་བོད་ཀྱི་སྐམ་
ནམས་གཞལ་ཡས་ཁང་དངོས་གཞིའི་ཐོག་བཀའ་པའི་བྱི་མཆོམས་ནས་གྲུ་དུ་
འདོགས་པ་དང་། ཞེས་འདོད་སྐམ་གྱི་མཐའ་དང་མཉམ་པ་ཅམ་དུ་བཞེད་པ་ལ། མྱོ་

ཁྱེད་དང་སློ་འགྲམ་གྱི་ཐད་དུ་ཆད་དེ་བྱ་ས་མི་བདེ་བས་བཞེངས་པ་ལ་གཅིག་པག་ཏུ་
གཅིག་སོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་གྱིས་ཅི་མཛེས་བྱ་གསུང་ངོ། །མདའ་ཡབ་ནི་
ཅ་ཐིག་ནས་ཆ་རྒྱུད་སོང་བའི་ཆ་རྒྱུད་པ་ལ་ཡོད་ན་གཞལ་ཡས་ཁང་
མཛེས་གྱི། བདུན་པ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱས་ན་ཤར་བུ་རྣམས་མགོ་བཅད་པ་ལྟར་འགྱུར་
བས་མི་མཛེས་པར་གསུངས་པས། འོག་གི་ཤར་བུ་གང་ན་ཡོད་པའི་སྤྲེང་ཉིད་ན་
ཡོད་པ་བྱའོ། །འདིའི་སྐད་དོད་ཀྱི་མ་ཤིལ་ཞེས་པ་བྱང་པོར་བསྐྱར་ན་མགོ་བོའི་རིས་
པར་འགྱུར་རོ། །འདི་གི་བྱ་ལ་དང་དབྱངས་གྱི་ཐིག་གི་བར་ལས་མེད་ཀྱང་། བསློམ་
བྱ་ལ་སློ་ལོགས་གྱི་སྤྲེང་གི་བར་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པས། དེའི་འོག་གི་ཤར་བུ་
དང་བྱ་བྱ་སྤྲེད་དང་པ་གྱུ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཅུ་ཡོད་དོ། །མདའ་ཡབ་གྱི་དབྱིབས་
ནི་བསྐྱེད་འདབ་མ་སྤྲེད་པའི་དབྱིབས་ཅན་དུ་སྤྲེང་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་རྒྱལ་
མཆན་དང་བ་དན་ནི། སྤྲེང་བ་ལས། རྩོགས་རྣམས་སུ་བསྐྱེད་འདབ་མ་སྤྲེད་པའི་
དབྱིབས་ཅན་གྱི་མདའ་ཡབ་རྣམས་ལ་གསེར་གྱི་བྱུམ་བཤམ། རིན་པོ་ཆེའི་བྱུམ་བ་
ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་མཆན་ནམ་བ་དན་བརྒྱད་དེ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་
གཟུག་ །འཛུགས་ས་ནི། ཁ་ཅིག་མདའ་ཡབ་གྱི་སྐྱམ་བུ་ལ་བྱའི། མདའ་ཡབ་མིན་
བཤམ་ཡང་ན་མདའ་ཡབ་གྱི་དབྱང་པ་ལ་བཞེད་མོད་ཀྱང་། བསྐྱེད་འདབ་མ་སྤྲེད་པའི་
དབྱིབས་ཅན་གྱི་མདའ་ཡབ་ཅེས་གསལ་བར་གསུངས་པས་མདའ་ཡབ་ཡིན་ཞིང་།
དེའི་ཡང་དབྱང་བ་གཉིས་གྱི་དབྱུས་མ་ལ་བྱུམ་བ་ཡོད་པའི་ཁར་གཟུག་གོ།

རྒྱལ་མཆན་ནི་རྩ་ཆེས་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྩི་རྩི་དང་ལྷན་པའི་ཅེ་མོ་ཅན་གྱི་
རིན་པོ་ཆེའི་དབྱུག་པ་ལ་བཅེངས་ཤིང་། དེ་ལ་བྱ་ཁྲོལ་བ་བཅེངས་པའི་དར་ལྗེ་

གསུམ་པ། ཅེ་མོ་ལ་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། ལྷ་ཟ་བ་དང་
ཉ་སྤྱ་རྒྱལ་པ་དང་། ཚུ་མིན་གྱིས་མཆན་པ། རྒྱུད་གིས་བསྐྱེད་པས་སུམ་ཁྱགས་སུ་
འཁྱོག་ཅིང་འབྱིང་བའི་ཆ་བྱད་ཅན། དེལ་ཚུང་གི་སྤྱོད་གས་པ་ལས་སིལ་སིལ་ཟེར་
བ་རྩ་ཡབ་དང་བཅས་པའོ། སློག་ཆགས་ཀྱི་མཆན་མ་བྱེད་པའི་ཅེ་མོ་ནི་དར་ལྗེའི་ཅེ་
མོའོ། །བ་དན་ཡང་སློག་ཆགས་ཀྱི་མཆན་མ་མ་གཏོགས་པ་དེ་དང་འདྲའོ། །དེ་རྣམས་
ནི་ཕྱོགས་རེ་རེར་བཞི་བཞིའོ། །སློང་དང་སློང་ལྷུང་གི་མཆན་མ་རྣམས་སུ་^{༩༦} ལྷ་ཆེས་ ལ་
གནས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དམར་སེར་ལྗང་ནག་གང་རུང་ལ་སྤྱིང་དུ་རྩོམ་རྩོམ་བྱེད་པའམ་
ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྩོམ་མཆན་པ་བྱ་སྟེ། ལྷ་བ་རིན་ཆེན་རྩོམ་གསུམ་ག་ལ་
དཔངས་ཆ་ཚུང་གཅིག་གོ། །འདི་སྤྱིང་བར་སློང་དང་སློང་ལྷུང་གི་ཕྱིའི་མཆན་མ་སུ་བྱ་
བར་བཤད་ཀྱང་། སྤྱིང་བར་ལྷུང་བྱངས་པ་ལས། སྟེགས་བྱའི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཟུར་
རྣམས་སུ། །ལྷ་བ་ཉི་མ་རྩོམ་རིན་ཆེན་དག །རྩོམ་མཆན་པའམ་རིན་ཆེན་གཅིག་
དུ་ཉིད། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་ཡང་དག་གི། །**ཅེས་**གསུངས་པ་ལྟར་
འདོད་སྤུས་དང་ཅིག་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཟུར་རྣམས་སུ་ཡང་བྱེད་དགོས་སོ། །

གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཐོག་མར་ཐིག་གིས་བྲི་བའི་
ཚུལ་ཚུང་ཟད་བརྗོད་ན། བྱང་སེམས་བརྒྱུད་དང་མཆན་མ་གྱི་ཁྱོ་བོ་རྣམས་དགོད་
པའི་ལྷ་སྤུམ་གྱི་དོན་དུ། ཆངས་དང་ཅ་ཐིག་སྤྱད་པ་ནས་ནང་དུ་སློང་ཆད་གཅིག་དོར་
བའི་སར། ཟུར་ཐིག་པན་ཚུན་གྱི་བར་ལ་ཕྱོགས་བཞིར་ཐིག་བཞི་སྟེ། སྤྱིང་བ་ལས།
ཅ་བའི་ཐིག་གི་ནང་དུ་སློང་ལྷ་སྤུམ་དོར་ནས་ངོས་ཐིག་གཅིག་ཟུར་ཐིག་གཉིས་ཀྱི་
བར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འོ། །དེའི་ནང་དུ་སྤྱིང་བའི་ཐིག་ཅ་སྟེག་པའི་སྐབས་

^{༩༦} ལྷ་ཆེ་

སྟེ། དེའི་ནང་དུ་གཟུགས་རྫོང་མ་ལ་སོགས་པ་དགོད་པའི་དོན་དུ་སྒྲིའི་ཆད་དོར་
ནས་ཆངས་པའི་ལྷེ་བ་ན་གནས་པའི་ཐིག་སྐྱད་ཀྱི་ཆངས་པའམ་དབང་ལྡན་གྱི་ཐིག་
ནས་བརྒྱང་ནས་དབུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཆམས་ཀྱི་རྒྱམ་པོའི་ཐིག་དང་
པོའོ། དེའི་ནང་དུ་རྫོང་ཐང་པའི་ཆ་རྒྱུད་སྤངས་ནས་དེ་ལྟར་རྒྱམ་པོའི་ཐིག་གཉིས་
པའོ། །ཞེས་པ་གསང་འདུས་འཇམ་རྫོར་གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་ནས། དེ་ལས་
འཕགས་ལུགས་ཀྱི་བྱད་པར་འཆད་པ་ན། བྱད་པར་རྒྱམ་པོའི་ཐིག་གཉིས་པའི་ནང་
དུ་ཡང་རྫོང་ཐང་པའི་ཆ་རྒྱུད་དོར་བར་རྒྱམ་པོའི་ཐིག་གསུམ་པའོ། །རྒྱམ་པོ་དང་པོའི་
ནང་དུ་ནི་འོད་ཀྱི་ཐང་བའོ། །རྒྱམ་པོའི་ཐིག་དང་པོ་ལས་ཕྱི་ངོས་སུ་ནི་རྒྱམ་པོའི་ཐིག་
མེད་དོ། །**"ཅེས་**གསུངས་པ་ལྟར་ན། ལྷ་སྤམ་དང་པོའི་ངོས་ཐིག་ལས་ནང་དུ་སྒྲིའི་ཆད་
གཅིག་དོར་བར་རྒྱམ་པོ་གཅིག་ དེའི་ནང་དུ་འོད་ཐང་གི་ས་ཆ་རྒྱུད་གཅིག་སྤངས་
ནས་རྒྱམ་ཐིག་གཉིས་པ། དེའི་ནང་དུ་རྫོང་ཐང་པའི་ཆ་རྒྱུད་གཅིག་སྤངས་ནས་རྒྱམ་
ཐིག་གསུམ་པ་གདབ་པར་བཤད་ལ། ཡང་ཐང་པའི་ཐིག་རྩ་ཆོགས་བཅད་མའི་
སྐབས་སུ། ཆངས་ལས་ཆ་རྒྱུད་བརྒྱུད་མཐར་དང་། །བདུན་པའི་མཐའ་དུ་རྒྱམ་པོའི་
ཐིག་ དེ་ནས་ཡང་དག་བྱངས་ནས་ནི། །ཕྱོགས་གཞན་ཐིག་གི་མཆམས་སོང་
བའི། ཐིག་གཉིས་རིམ་བཞེན་ཆངས་པའི་ཕྱིར། །ཆ་རྒྱུད་གཉིས་གསུམ་དོར་བར་
རོ། །ཕྱི་རྒྱམ་ཐིག་ལས་ཕྱི་ངོས་སུ། །ཆ་རྒྱུད་དོར་བར་རྒྱམ་པོའི་ཐིག་ དེ་ནས་ཆ་རྒྱུད་
གསུམ་དོར་ནས། །རྒྱར་ཐིག་བར་དུ་གནས་པའི་ཐིག་ **"ཅེས་**གསུངས་པ་ལྟར་ན། ཅ་
ཐིག་ལས་སྒྲིའི་ཆད་གཅིག་དོར་བར་ངོས་ཐིག་བྱེད་པ་ལྟར་དང་འབྲུག་པ་ལ། དེ་ནས་ནང་
དུ་ཆ་རྒྱུད་གསུམ་སོང་བར་རྒྱམ་ཐིག་དང་པོ་བྱེད་དགོས་སོ། །

འོན་དེ་གཉིས་མི་འགལ་ལམ་སྟམ་ན། སློབ་དཔོན་གྱི་བྱང་གིས། ཆངས་ལས་
སྟེགས་བྱ་ཙམ་དུ་འགྱུར། །སྟེགས་བྱའི་བྱེད་དུ་གཉིས་པ་སྟེ། །གསུམ་པ་སྟེགས་བྱ་
བྱེད་དང་གཉིས། །སྟེགས་བྱའི་བྱེད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་ཏེ། །འོད་ཟེར་ལྡ་ཡིས་རྣམ་
བརྒྱན་པའི། །རྟོ་རྟེ་སྤང་བ་གསལ་བར་བྱ། །**“ཅེས་གསུངས་པ་སྤང་བར་ཡང་བྱངས་པ་**
ལྟར་ན། ཆོག་ལྷག་གི་སྐབས་ལྟར་བྱ་དགོས་ལ། །ཡང་གྱུ་བྱང་གིས། དབྱས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་ཡིན་ཆད། །རྩ་བའི་ཐེག་གི་བྱེད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྤང་བར་ཡང་བྱངས་
པའི་དགོངས་པར་བྱས་ནས་ཐེག་རྩ་ཆོགས་བཅད་མའི་སྐབས་ལྟར་བྱས་པས་འགལ་
བ་མེད་པའི་བྱིར་གང་བྱས་ཀྱང་མཆོག་གོ། །དེ་ཡང་འོད་སྤང་གི་བྱིའི་རྒྱུ་པོའི་ཐེག་
ཐེག་ཆོན་ཀྱིས་འབྲི་བ་ན་དབྱས་ནས་ཆ་རྒྱུད་དགུ་སོང་བའི་མཆོམས་སུ་བྱས་ཀྱང་།
བསྐྱོམ་དོན་ལ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ནང་མ་དང་བྱི་མའི་ས་མཆོམས་ནི་རྟོ་རྟེ་སྤང་བའི་བྱི་
རྒྱུམ་ཉིད་ཡིན་ཀྱི་འོད་སྤང་མ་ཡིན་ཏེ། འོད་སྤང་ནི་རྟོ་རྟེ་ལས་བར་སྤང་ལ་འབྲོས་པའི་
འོད་ཀྱི་ཆ་ཡིན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐེལ་གྱི་ས་གཞིའི་ཆ་མ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་
བྱིར་འབྲི་བ་ན་འོད་སྤང་དབྱས་ནས་ཆ་རྒྱུད་བརྒྱད་སོང་བའི་བྱིར་བྱས་ཀྱང་། དབྱས་
ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆད་རྩ་བའི་ཐེག་གི་བྱེད་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ནས་ཆངས་ཐེག་
གཉིས་སྤང་པའི་དབྱས་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་ཆ་སྟན་གཉིས་གཉིས་སོང་བ་ནས་ཕྱོགས་
བཞིར་ཐེག་བྱང་པོ་བཞེད་དང་། དེ་དག་གི་བྱིར་ཆ་སྟན་རེ་སོང་བར་ཐེག་བྱང་པོ་བཞེསྟེ།
དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཅད་པས་རེ་ཐེག་དགུར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

བཤད་རྒྱུད་རྟོ་རྟེ་སྤང་བ་ལས། བསྐྱོར་ཐེག་གསུམ་ནི་སྟོ་བཞེ་ལ། །རྟོ་རྟེ་སྤང་བ་
གསུམ་ཀྱིས་མཛེས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན་པོ་བྱང་ནང་མ་ལ་ཡང་སྟོ་བཞེ་བྱས་

པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒོ་སྒྲག་ཏུ་བཤད་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་། འཕགས་བ་ཡབ་སྐུ་གིས་
སྒོ་སྒྲག་གི་རྣམ་གཞག་མ་མཛད་དོ། །བཤད་རྒྱུ་དོན་མེད་པའི་འགྱུར་གཞན་ལས།
སྤྱང་པོར་ཡང་ནི་སྒོ་བཞི་པ། །ཅེ་གསུམ་དོན་མེད་པས་བསྐྱོད། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ།
འདི་ལ་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་རྒྱ་དཔེ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་དམ། སྒོ་བཞི་པའི་སྤྱང་པོར་ཡང་། །ཞེས་
བར་ཡོད་བརྟག་བར་བྱའོ་ཟེར་ཏེ། བྱི་མ་ལྟར་ཡོད་ན་སྒོ་སྒྲག་མི་དགོས་སོ། །འདིར་
བྱིས་ཀྱི་པོད་ཁ་ཅིག །ལྷོ་མ་ཐེག་བྱི་མའི་མཆོམས་ནས་བྱུར་ཐེག་གི་བར་དུ་ཐོན་པའི་
དོས་བཞིར་ཐེག་བྱ་བཞི་པ་གཅིག་བྱས་ནས། དེའི་བྱིར་ལྷ་སྒྲུམ་གྱི་དོས་ཐེག་
འདེབས་བ་ནི་རྒྱུ་དང་རྒྱ་གཞུང་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ཞིང་། །ཤེས་བྱེད་ཅིང་
མེད་པས་མི་འཐད་དེ། བཤད་རྒྱུ་དོན་མེད་པར། དེ་ལ་དང་པོ་པོ་བྱང་རིམ། །རྣམ་
བ་ཀུན་གྱི་ཡང་དག་ཐེག །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བཞུགས་གནས་གསལ། །**ཅེས་**རྒྱལ་བ་
ལྷའི་བཞུགས་གནས་རེ་མིག་དགུ་བ་ནི་པོ་བྱང་དང་པོར་བཤད་ལ། བྱི་རོལ་
གཞུགས་ཀྱི་དོན་མེད་སོགས། །མཆོམས་ཀྱི་ཆར་ནི་རྣམ་བར་དགོད། །ཅེས་པས་པོ་བྱང་
ནང་མ་དེའི་བྱི་རོལ་གྱི་མཆོམས་བཞིར་དོན་མ་བཞི་དགོད་བར་གསུངས་ཀྱི། རྒྱལ་
བ་ལྷ་དགོད་པའི་གནས་དང་དོན་མ་བཞི་དགོད་པའི་གནས་ཀྱི་བར་ན་ལྷ་མེད་པའི་
ལྷ་སྒྲུམ་སྤྱང་བ་གཞན་ཡོད་པར་མ་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། ལྷུ་ཐབས་མདོར་བྱས་
ལས། དེམ་བ་དང་པོར་གཤེགས་བ་དང་གཤེགས་མ་རྣམས་བཀོད་པའི་རྗེས་སུ།
རྣམ་འབྱོར་བས་ནི་རིམ་གཉིས་པར། །གཞུགས་དོན་མེད་པ་སོགས་བ་འབྱུང་། །ཞེས་
གསུངས་ལ། བྱིད་ཀྱི་ལྟར་ཐེག་བྱིས་ན་གཞུགས་དོན་མེད་པ་སོགས་བ་དགོད་པའི་
གནས་རིམ་བ་གསུམ་བར་འགྱུར་པའི་བྱིར་དང་། ལྷུ་བྱང་གིས། བར་གི་དཀྱིལ་

འཁོར་བྱེ་རོལ་དུ། རྗེག་བཞི་ཡང་དག་གི་བར་བྲ། །**"ཅེས་གསུངས་ཀྱི།** དཀྱིལ་
འཁོར་ནང་མ་དང་ཅ་ཐེག་གི་བར་དུ་ཐེག་གཞན་གི་བར་མ་གསུངས་ལ། བྱིད་ལྟར་ན་
ཐེག་བརྒྱད་ཡང་དག་གི་བར་འགྱུར་བའི་བྱེར་རོ། །

རེ་མིག་དགུ་པའི་དོར་བྱེད་གི་སྒྲུལ་བྱའི། དཔལ་མཆོག་འབྲེལ་བ་ལས། སངས་
རྒྱུ་མ་ཐམས་ཅད་བར་ཆད་མེད་པར་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རྩལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
རབ་དུ་བསྐྱོར་བས་ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དོ་རྗེ་སྟེང་བ་རྒྱུམ་པོས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་
བའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལ་བསམས་ནས་ཐོག་གི་དོ་རྗེའི་གདུང་རྒྱུམ་པོ་ཁོ་ན་ལ་བྱས་
ན་འོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེ་ནང་གི་མཆོམས་མི་བྱེད་པས་བྲིས་པའི་མཆོམས་དེ་
ནས་བཞེངས་པ་དང་བསྐྱོམ་དོན་ལ་ཡང་དོ་རྗེ་ཅེ་གསུམ་པ་བྱེད་ལ་རྒྱགས་པའི་ཅིག་
པ་ཡོད་དེ། དེའི་དཔངས་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་ལྟའི་བྱས་མོ་མན་ཆད་ཀྱི་ཆད་ཅས་
སོ། །ཞེས་བེར་རོ། །འོན་ཀྱང་ལྷ་གནས་ལས་ཆ་རྒྱུད་གཅིག་འབགས་པར་རིགས་
སོ། །རེ་མིག་དགུ་པའི་དབུས་ཀྱི་བྲུ་བཞི་པ་ནི་གཙོ་བོའི་མཆོན་མཐམ་གཙོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་གནས་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱར་བྱེད་བར་གསུངས་པས། འོག་གཞི་ལ་དོ་རྗེས་བསྐྱོར་བའི་རེ་
མིག་བྲུ་བཞི་པར་གནས་པའོ། །གཞན་རེ་མིག་བརྒྱད་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་བར་གྱི་
ཐེག་གཉིས་གཉིས་བྲིས་པའི་ཞེང་ལ་ཆ་རྒྱུད་རེ་དང་བཅས་པ་བརྒྱད་པོ་ནི། བསྐྱེད་བ་
དང་བསྐྱོམ་དོན་ལ་དོ་རྗེའི་ཅིག་པའི་བར་བར་ནས་འཛོན་པའི་ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོན་
བྱིད་དུ་བྲིས་པ་ཡིན་ཀྱི་གདུང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟའི་སྒོས། དོ་རྗེས་མཆོན་ཞེང་ལེགས་
མཛེས་པའི། ཀ་བ་བརྒྱད་ནི་ནང་དུ་བྲི། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་རེ་མིག་དགུ། དོ་རྗེ་ཀ་བའི་
བར་བར་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མན་སྟེ་ལས། དེའི་སྟེང་དུ་སོ་སོ་ཡང་དག་

བར་རིག་པ་བཞི་རྣམ་པར་དག་པས་གདུང་བཞི་སྟེ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཁུར་འཁུར་
བར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀ་བའི་སྟེང་དུ་གདུང་བཞི་རྫོ་རྗེའི་
གདུང་རྒྱུ་ལ་རིག་པར་བསྟོལ་མར་བཏང་ཡོད་དོ། །

ད་ནི་འདི་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ཙོ་བྱང་ནང་མ་དང་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་མའི་འོག་
གཞི་དང་ཐོག་ལ་མཐོ་དམའི་བྱུང་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་གསལ་བར་བཤད་པ་
གང་ནའང་མི་སྣང་ཡང་། ལྟ་སྣང་གྱི་ནང་གཉིས་ལ་མཐོ་དམའ་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་
ཏེ། གཞན་དུ་ན་གྱི་བྱ་ལ་ཐིག་གིས་མཆོམས་བྱེ་ཡོད་ཀྱང་། བསྐྱར་བ་དང་བསྐྱོམ་དོན་
ལ། ཤར་གྱི་ལྟ་སྣང་རིམ་པ་གཉིས་ཀའང་རྣམ་སྣང་གྱི་ཁ་དོག་ཏུ་མཚུངས་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁ་དོག་གི་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་། ཐིག་གིས་བྱེ་བའི་མཆོམས་ཀྱང་
མེད་ལ། མཆོམས་གཙོད་བྱེད་གཞན་ཡང་མེད་པས་ལྟ་སྣང་གྱི་ནང་གི་རྣམ་དབྱེ་མེད་
པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་མཐོ་དམའ་རྗེ་ཙམ་བྱ་སྟེ་ན། འདི་ངེས་པར་འདི་ཙམ་ཞིག་ཅེས་བཞག་
དཀའ་མོད་ཀྱི། ཆ་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་བྱས་ན་ཐོག་འབྲུབས་དཀའ་བ་སོགས་
བྱུང་ཆེས་པའི་སྒྱུ་ལོང་བར་སྣང་བས། བདེ་མཆོག་གི་དམ་ཆོག་གི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་
གཞི་ལས་སྐྱེའི་འཁོར་ལོ་འཕགས་པའི་དབངས་བྱུང་སོགས་ཀྱི་རིགས་འགྲོས་སྐྱར་ན་
ཆ་ཆུང་གཉིས་ཙམ་གྱི་དབངས་བྱུང་ལོང་བ་སྣང་སྣང་ཡང་དེ་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་
སྣང་བས་ཆ་ཆུང་བཞི་ཆ་ཙམ་གྱི་དབངས་བྱུང་བྱས་ན་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །པོ་
བྱང་ནང་མའི་དབངས་བྱུང་རྗེ་ཙམ་ཡིན་པ་ནི་འདི་ལས་ཤེས་དགོས་ཏེ། སྟེང་གི་ཁྲི་ཐོ་
དང་འོག་གི་གཙོད་མཛེས་གཉིས་དགྱིལ་འཁོར་ལ་དགོད་པའི་གནས་གང་དུ་བྱེད།

གཞོན་མཛེས་བྲི་བྱ་ལ་བྱུང་གི་ཁོ་བོའི་བྱུང་ཏུ་དགོད་ཀྱང་། བསྐྱར་བ་དང་བསྐྱོམ་དོན་
ལ་སྣ་ཚོགས་དོན་རྒྱུ་བའི་འོག་ཏུ་འགོད་ན་ནི་ཉེ་བ་དང་སྣ་ཚོགས་བསྐྱེད་བར་ན་
འགོད་ས་མེད་པས་དེའི་ཡང་འོག་ཏུ་དགོད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་བོ་ཁོ་
བོའང་བྲི་བྱ་ལ་ཤར་གྱི་ཤར་དུ་བྱུང་ཡང་། བསྐྱར་བ་དང་བསྐྱོམ་དོན་ལ་གཞུག་ཡས་
ཁང་གི་ཐོག་འོག་ཏུ་མི་བྱེད་པར་ཐོག་ལས་སྤྱི་བོ་བཞུགས་པར་
ཐལ་ལོ། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་བོ་ཁོ་བོ་གཉིས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་^{༡༥}མ་བཞོད་^{༡༦}པར་འགྱུར་
ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐོག་ལས་^{༡༧}བཞུགས་པའི་^{༡༨}སྤྱི་བོ་བར་སྤྱང་དང་སྣ་ཚོགས་བསྐྱེད་
ལས་ཀྱང་ཐལ་བའི་འོག་གི་བར་སྤྱང་ལ་བཞོད་པའི་བྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཞོད་པའི་ལྷ་ལ་སྤྱུམ་ཏུ་ཅ་གཉིས་མ་ཆང་བས་སྤྱི་
བྱུང་དང་སྤྱི་བས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དགོད་བྱའི་ལྷ་སོ་གཉིས་སྤྱི་བབད་པས་སྤྱི་བ་
ཉམས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་འགོད་ན་ནི་གཙོ་བོའི་འོག་
དང་སྣ་ཚོགས་དོན་རྒྱུ་བའི་བར་ན་གཞོན་མཛེས་དགོད་པའི་གནས་ཇི་ལྟར་ཡོད་
སྤྱི་བོ་དཀྱིལ་དང་བར་བྱ་དགོས་སོ། དེ་ལ་ཉེ་བའི་ཡང་འོག་ཏུ་བཞོད་ན་ནི་གོང་དུ་བཤད་
མ་ཐག་པའི་ཉེས་པ་བསྐྱོད་ཏུ་མེད་པས་དེ་མི་འདོད་དོ། དེ་བས་ན་སྣ་ཚོགས་དོན་རྒྱུ་
ཉེ་བ་ལ་འགོད་ལ། དེ་ཡང་ལྷ་སྤྱུམ་མང་མ་ལས་དབུས་ཀྱི་ཕོ་བྱང་སྤྱོད་པའི་གཅིག་ལྟར་
ཅ་གྱིས་མཐོ་བའི་ཉེ་བ་སྤྱི་བོའི་སྤྱི་བོ་དོན་རྒྱུ་བའི་ཉེས་པ་བསྐྱོར་བའི་ཕོ་བྱང་
ནང་མ་བྱས་ནས། ཉེ་བ་སྤྱི་བོ་དེའི་ནང་སྣ་ཚོགས་དོན་རྒྱུ་བའི་སྤྱི་བོ་གཙོ་བོ་ལས་

^{༡༥} གྲུ་ལ་བར་
^{༡༦} མ་དགོད་
^{༡༧} གྲུ་ལ་བའི་

རྒྱལ་ཏུ་རྩེ་ཟད་ཡོ་བའི་འོག་ཏུ་གཞོན་མཛེས་དགོད་པ་ནི་བདག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པའི་གསུང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མ་གྲས་ན་འོག་གི་ཁྲོ་བོ་དགོད་པའི་གནས་མི་རྟེན་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་ནང་མའི་མཐོ་ཁྱད་ཀྱང་དེས་ཤེས་སོ། །

འོ་ན་སྟོང་གི་ཁྲོ་བོ་གང་ཏུ་དགོད་པར་བྱ་**ཅེན།** དེ་ལ་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཐོག་འབྲུབས་ལུགས་ལས་ཤེས་དགོས་པས་ཐོག་མར་ཐོག་འབྲུབས་པའི་ཚུལ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྒྲུང་བ་ལས་ཐིག་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཀྱང་ཐོག་འབྲུབས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་གསལ་ལ། རྒྱ་གཞུང་ཁྱུངས་སྤུབ་གཞན་ནས་ཀྱང་གསལ་བར་མ་བཤད་པས་དེས་པ་ཐོབ་དཀའ་བར་སྤྲང་ངོ་ཞེས་གསུང་མོད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀོ་ས་ལར། སྒོ་རེ་རེའི་ཐད་ཀར་ཀ་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་མཐའ་གཅིག་ནི་དོ་རྩེའི་ཐིག་ལ་བརྟེན་ལ། མཐའ་གཅིག་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྗེ་བ་ལ་བརྟེན་ནོ། །ཞེས་འབྲུང་བས། ཀ་བའི་དཔངས་ཆ་ད་ཅ་བ་ཅིག་པ་ནས་ཅེ་མོ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་སྤེལ་བར་བརྟེན་བས། དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱི་མའི་ཐོག་དཔངས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བར་ཅིག་པའི་རྒྱའི་ཕྱིན་ཞིང་། ཅིག་པ་ལྗེའི་དཔངས་ལ་ཆ་ཆེན་གསུམ་དང་ཆ་རྩེད་གཅིག་ །བ་བ་བ་ཕྱིན་གྱི་སའི་དཔངས་ལ་ཆ་རྩེད་གཉིས་ཏེ། དེ་དང་ནང་གི་གདུང་ཆ་ད་མཉམ་པར་བྱ། ཤར་བུ་ནི་བ་བ་བ་ཕྱིན་གྱི་ཐད་ཀའི་ཕྱི་ངོས་སུ་འཕྱང་བས་ནང་གི་ཐོག་དཔངས་ལ་མི་གཏོགས། མཐའ་ཡབ་བུ་བྱ་ཡིན་པས་འོག་གི་ཐོག་དཔངས་ལ་མི་གཏོགས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལ། བདག་གི་སྒྲ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་བའི་བཀའ་ཡང་དག་པའི་ཆ་ད་མས། ཀོ་ས་ལའི་ལྷང་དེ་ཀ་བ་ཆ་ཆེན་བཞི་ཡོད་པའི་ལྷང་མིན་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་ཟེར་བ་ལས། ལུགས་ན་ཀ་

བ་བརྒྱད་པོ་ཡིས། གཤུང་ཆེན་བཞི་ཡི་ཚེ་ནས་བཏེག་ ཁིན་ཆེན་བཞིའི་རེ་བྱ་མིག་
ཀྱང་། །ཕྱམ་ཚུཉི་ཤུ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཀའ། ཁྲེ་བཞིན་གྲལ་ཐོག་ཅི་རིགས་པའོ། །ཞེས་
བཤད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྒྲུ་མ་དེ་དག་གི་བཞེད་པ་ལ་འང་འདུག་པ་དང་པལ་ཆེར་
མ་ཐུན་པར་འདི་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་བཞེད་དེ། སྤྱོད་པ་བཞིའི་ཆངས་དང་ཚུ་ཐེག་སྤྲད་པ་
ནས་ནང་དུ་ཆ་ཆེན་རེ་འོངས་པ་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་རོས་སུ་ཆ་རྩལ་ལྡ་ལྡ་ཕྱིན་
པའི་སར་ཞེང་དུ་ཆ་རྩལ་གཅིག་སྤྱུ་བཞིའི་ཆོད་དཔངས་སུ་ཆ་སྤན་བརྩུ་བཞི་པའི་ཀ་
བ་རྣམས་བརྩུགས། དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་བྲེ་ཕུལ་གྱིས་བཏེག་ཅིང་དཔངས་ཆ་རྩལ་
གཅིག་པའི་གཤུང་ཐལ་མར་བྲིས། གཤུང་དེ་དག་གི་སྟེང་ནས་གསེར་གྱི་སྐྱ་རགས་
བཞིའི་སྟེང་དུ་འགོ་བའི་ལུས་རིམ་འཆོམ་པ་བྲིས་པའི་ལུས་སྐྱ་རྣམས་ཅུང་ཟད་ཕྱིར་
ཐལ་བ་ལས་ཚུ་སྤྲོ་མ་ཀ་རའི་ཁའི་གཟུགས་བྱས་པ་ནས་བྲ་བ་དང་བྲ་བ་ཕྱེད་པ་
འཕྱང་བ། ལུས་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་གྲལ་མ་སོགས་བཀོད་པའི་སྟེང་དུ་བྲ་འདབས་
བཀའ་བའི་ཤིང་སྐྱ་ཐོག་གི་ལུས་སྐྱ་ལས་ཅུང་ཟད་ཕྱིར་ཐལ་བ་ལས་ཤར་བྲ་འཕྱང་
ཞེང་། བྲ་འདབས་ཀྱི་མཐའི་སྟེང་དུ་མདའ་ཡབ་སུ་ཤུ་ལྟར་བསྐྱང་བའོ། །

དེ་ནི་དགྲིལ་འཁོར་བྱི་མའི་ཐོག་ཡིན་ལ། ཐོ་བྱང་ནང་མ་ལ་དེ་ལས་ཐོག་ཟུར་དུ་
བྲ་སྟེ། ཐོ་བྱང་ནང་མའི་གཞི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བ་ལྟ་སྤྲོམ་ནང་མ་ལས་ཆ་ཆེན་
གཅིག་ལྟག་ཅམ་གྱིས་མཐོ་བའི་གནད་དང་། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྟོ་རྟེ་སྟེང་བའི་བར་བར་ནས་བརྩུགས་པའི་ཀ་བ་རིང་ཐུང་དང་ཞེང་ཆོད་སྤར་
དང་འབྲ་བ་ལ་ཤར་དུ་འཁོར་ལོས་མཆོན་པའི་དཀར་པོ་གཉིས། ལྟོར་རིན་པོ་ཆེས་
མཆོན་པའི་སེར་པོ་གཉིས། ལུབ་དུ་བསྐྱས་མཆོན་པའི་དམར་པོ་གཉིས། བྱང་དུ་

རལ་གྱིས་མཚན་པའི་ལྷང་ཁྱ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་བྲེ་ཕུལ་དང་བཅས་
པའི་སྟེང་དུ། རྫོང་མེའི་གཏུང་རྒྱུ་ཁོར་མར་བཏང་བའི་མཚམས་སུ་སྟེ་མོ་ཀ་གཞུ་ལ་
བཀལ་བའི་གཏུང་བཞི་མིག་མངས་རིས་སུ་གྱིས་ནས། དེ་ལ་ལྷུ་མ་དང་བལ་མ་དང་
བཅས་པའི་ཐོག་གཞན་མེད་པར་གཏུང་འོག་ཏུ་^{༡༩}གནས་རྒྱུ་^{༢༠}གྱིས། ཐོག་ཕྱི་མའི་
ནང་གི་ཁ་གདང་ལ་བཅུགས་པའི་ཀ་རྒྱུང་བྲེ་ཕུལ་དང་བཅས་པ་བར་ཐག་འཚམ་པ་
སྐབས་སྐབས་སུ་བཅུགས་པའི་སྟེང་དུ་གཏུང་ཁོར་མར་ཕྱོགས་བཞིར་བཏང་བ་ལ་
སྟེ་མོ་བཀལ་བའི་ལྷུ་རྣམས། དབྱས་ཀྱི་གཏུང་རྒྱུ་སྟེང་ནས་འདེགས་བྱེད་མགོ་
མཐུག་^{༢༡}གསེག་ཁ་^{༢༢}ཡོད་པ་རྩ་བ་དབྱས་ཀྱི་སྟོ་བྱང་ལ་རྒྱག་པའི་གཏུང་གཉིས་ཀྱི་
སྟོ་བྱང་གི་མཚམས་ངོས་སུ་གཟུག་ཅིང་། ཅེ་མོ་པན་ཚུན་ཆ་ཆེན་གཅིག་ལྷག་ཙམ་
ཀྱིས་མ་རེག་པའི་སྟོ་ནས། གཏུང་སྟོ་བྱང་ལ་རྒྱག་པ་གཅིག་བཏེག་པའི་གཏུང་དེའི་
འོག་མཚམས་ནས་དབྱས་ཀྱི་གཏུང་བཞི་གྱིས་པའི་བར་ལ་ཆ་ཆེན་གཅིག་ལྷག་ཙམ་
ཡོད་པ་བྱས་པའི་གཏུང་དེ་ལ་ལྷུ་རྣམས་ཀྱི་ཅེ་མོ་གཟུག་པ་བྱས་ནས་ཕྱི་བས་པའི་
རྒྱ་ཕུབས་བྱས་པའི་བྱ་འདབས་ཀྱི་སྟེ་མོ་རྩུང་ཟད་གཏུང་ལས་ཕྱིར་ཐལ་བས་ཐོག་
འོག་མ་ནོན་པ་ལ། གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱང་བ་སོགས་ལ་ནང་གི་མཐོངས་ཤིན་ཏུ་
དཀར་བ་ཞིག་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་ཟེར་བ་དེ་ལས་ཀྱང་། ཕྱི་དབྱིབས་མཚོད་རྟེན་
མཁར་ཐབས་དང་། །རྒྱལ་ཁབ་རི་བོའི་གྲུང་དུ་འདོད། །ཅེས་ཕྱིའི་དབྱིབས་མཚོད་
རྟེན་དང་། མཁར་ཐབས་ཞེས་པ་རྫོང་དང་། རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་ཕྱི་བས་ཅན་དང་། དབྱས་

༡༩ རྣམ་རྒྱུན་

༢༠ སེག་ཁ་

མཐོ་བའི་རྒྱལ་པོ་གྲུང་ལང་བ་དང་བཞི་གང་རུང་བྱ་བར་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་གི་
རྗེས་ལྟར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགག་བསྐྱབ་རྒྱས་པར་འདིར་མ་བྲིས་སོ། །དེ་
རྣམས་གང་བྱེད་ཀྱང་། ཅེ་དོ་རྗེ་དང་ཞོར་བྱ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཉྱལ་གིས་མཆན་པར་
བྱ་སྟེ། ཀོ་ས་ལར། རྗེ་རྗེ་ཞི་ཞོར་བྱ་དོ་རྗེ་ཞོར་བྱ་ཞི་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ཞོར་བྱ་ལོ། །རིན་
པོ་ཆེ་ཞི་བརྒྱ་རྒྱ་ག་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཅེ་མོ་བརྒྱན་པའི་ཁང་བྱ་
བཅེགས་པ། ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་ཞོར་བྱ་དོ་རྗེ་ལས་བྱས་པའི་དོ་རྗེ་ལྷ་བ་ཅེ་
མོར་བཞག །དེའི་འོག་ཏུ་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ཞོར་བྱ་ཆ་དགུ་པ། དེའི་འོག་ཏུ་བརྒྱ་རྒྱ་ག་
སོགས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲས་པ་རྣམས་བཅེགས་པའི་དཔངས་ལ་ཆ་ཆེན་གཅིག་
ཡོད་པའི་ཉྱལ་བྱ་ལོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན་སྟེང་གི་ཁོ་བོ་ཞི་བསྐྱང་བ་དང་བསྐྱོམ་བྱ་
གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱ་ཕིབས་ཀྱི་ཐོག་གི་འོག་གཙོ་བོའི་སྟེང་གི་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཀྱི་ཤར་དུ་
ཞལ་རུབ་ལ་ཕྱོགས་པར་བཞུགས་པ་ལ་གོ་ས་བདེ་མོ་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །

ནང་གི་ཁ་དོག་ནི། ལྷ་བྱང་གིས། ཤར་ཕྱོགས་རེ་མིག་དཀར་པོ་སྟེ། ལྷོ་ནི་མེར་
པོ་རུ་འགྱུར་རོ། །རུབ་ཏུ་དམར་པོར་རིག་པར་བྱ། །བྱང་ནི་ལྷང་ཁྱུང་འགྱུར་པ་
སྟེ། །དབུས་ཀྱི་རེ་མིག་གང་ཡིན་དེ། །ཨ་རྩ་རྩིལ་མཚུངས་འོད་ཅན་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རེ་མིག་དགུའི་ཐོག་དང་སའི་ཁ་དོག་ཡིན་ལ། གཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ལ་ནི་སྟེང་བར། ཅ་བའི་ཐིག་གི་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཡང་། ཟུར་ཐིག་གཉིས་
གཉིས་ཀྱིས་བཅད་པའི་ཕྱོགས་བཞིའི་ས་གཞི་རྣམས་རང་རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོག་གོ། །བསྐྱོམ་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་བཞིའི་ཐོག་
རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཀ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉེ་རང་གི་རེ་མིག་གི་དེ་བཞིན་

ག་ཤེགས་པའི་མཚན་མའི་བྲང་བས་མཚན་པའོ། །གཙཾ་བོའི་ས་ནི་གཙཾ་བོའི་མདོག་
གོ། །**ཅེས་**གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འདིར་ཤར་དཀར་སྟོ་སེར་རུབ་དམར་
བྱང་ལྗང་དབུས་སྟོ་བའོ། །ཅིག་པའི་ནང་ནི་རང་མདོག་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་མདོག་མ་
ཡིན་ལ། སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ཅིག་པ་ནང་མའི་རང་མདོག་སྟོན་པོ་ལ། ཕྱོགས་གྱི་དེ་བཞིན་
ག་ཤེགས་པའི་མདངས་ཀྱིས་ཐོག་པས། དཀར་སྟོ་དང་སྟོ་སེར་དང་སྟོ་དམར་དང་སྟོ་
ལྗང་དུ་སྒྲ་བའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

ཕྱགས་གྱི་ལུགས་ཀྱིས། དང་པོར་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་དགྱིལ་འཁོར་
མཚན་ཉིད་དང་ལྗན་པར་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་དགོས་ལ། བར་དུ་རིམ་གཉིས་
གྱི་རྣལ་འབྱོར་བས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་ནས་
ལམ་བཟོད་དགོས། མཐར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་
པར་འཆང་རྒྱ་བ་ཡིན་པས། ཕྱགས་པ་ལ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པ་གཤམ་
ཆེ་བར་སྒྲུང་ནའང་། མ་ནོར་བར་ཞིབ་དུ་ཤེས་པ་ཆེས་དགོན་པའི་དུས་སུ་སྒྲུང་བས་
ཁོ་བོས་འབྲུལ་བ་ཟད་པའི་སྒྲ་མའི་གསུང་བཞིན་དུ་ཅུང་ཟད་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། ད་དུང་
ཞིབ་པར་ངག་ལས་མཉན་ནས་ཤེས་དགོས་སོ། །

ལྟའི་གདན་ནི། ལུན་མོང་གི་གདན་སྣ་ཆོགས་པ་སྒྲ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཅིག །ལུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་གདན་ནི། ལྟ་ཞི་བ་རྣམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲ་
བའི་གདན། ལྟ་མ་གྱི་ལ་རྩོམ་པའི་གདན། དེ་མ་གཏོགས་པའི་སྟོ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ལ་
རིན་པོ་ཆའི་གདན། རུབ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ལ་བསྒྲ་དམར་པོའི་གདན། བྱང་ཕྱོགས་
པ་རྣམས་ལ་སྣ་ཆོགས་རྩོམ་པའི་གདན། གཙཾ་བོ་དང་ཁོ་བོ་བཅུ་ལ་ཉི་མའི་གདན་དུ་

སྐྱབ་ཐབས་མདོར་བྱས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐྱབས་ལས་དངོས་ལུགས་
ཀྱི་སློན་སྐུ་བཤད་དེ་ཁུངས་ཀྱི་ཆོག་འོག་ཏུ་འདེན་པར་འགྱུར་རོ། །བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་
ཐེང་བ་ལས། སྐྱེའོགས་པ་རྣམས་ལོ། །གདན་བདུན་གཞན་གྱི་ཉི་མ་གཉིས། །འཁོར་
ཆལ་ཞེ་སྤང་དགའ་མར་བཤད། །ཅེས་འོད་དཔག་མེད་དང་ལྷ་མ་གྱི་ལ་ཉི་གདན།
གཞན་བདུན་ལ་རྒྱ་གདན་དང་། ལུག་ན་རྗེ་རྗེ་མེད་པའི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
ནི་གདན། །ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རྒྱ་བའི་གདན། །སྐྱེའོགས་པ་རྣམས་ཉེ་དུས་གསལ། །ཞེས་
ལུག་རྗེར་ལ་ཉི་གདན། བྱང་སེམས་གཞན་བདུན་ལ་རྒྱ་གདན་བཤད་དོ། །དེ་གཉིས་
ནི་གདན་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་འགལ་བར་མི་བསམ་ལ། རྗེ་རྗེ་སེམས་
དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་ལྷག་མོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱབས་སུ། དཀྱིལ་འཁོར་
ཀྱི་དབུས་སུ་པ་རྣམས་དང་ཉི་མའི་གདན་ལ་སེམས་དཔའི་སྐྱེལ་དཀྱུང་གིས་ཉི་བར་
གནས་པར་བསམ་མོ་ཞེས་གཙོ་བོའི་གདན་ལ་ཉི་མ་བཤད་པས། བད་རྒྱའི་གདན་དུ་
བྱས་པ་དག་ནི་དེ་དང་འགལ་ལོ། །ནང་གི་རྒྱུ་པའི་ཕྱི་རིམ་པ་གཉིས་པ་ལ་ཆངས་
ཐེག་གི་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་རྒྱུད་བཞི་བཞི་སོང་བར་དཔངས་ཆ་རྒྱུད་བཞི་པའི་བྱམ་
པ་བརྒྱུད་བྱེད་པར་ཐེང་བ་ལས་བཤད་དེ། བྱམ་པ་བརྒྱུད་གསེར་དུ་བྱེད་པ་དང་།
རང་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོག་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུགས་གཉིས་བཤད་ལ།
དེ་དག་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་བྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བདུན་ཅིས་གང་བའོ། །གཞལ་
ལས་ཁང་གདན་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ཐེན་ཏོ། །

༼འཆང་རྒྱ་བའི་རྟེན་ལྟ་བསྐྱེད་པ༽

གཉིས་པ་དེར་འཆང་རྒྱ་བའི་རྟེན་ལྟ་བསྐྱེད་པ་ལ།

ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་དགོད་པ།

ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྟུ་བ། ལྷག་མོས་དོན་དམ་པའི་
དགྲིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པའོ། །དང་པོ་ལ།

འགྲོ་བ་གང་དང་མ་སྦྱོར་པར་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ།

དེ་དང་མ་སྦྱོར་པར་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ཀྱི་མཆོན། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྤྱད་གཞི་སྤྱོད་
པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། ཆོ་ག་རི་བཞིན་དགྲིལ་འཁོར་
ལ། །དེ་ལྷར་ལྷག་པར་མོས་བསམས་ནས། །ཞེས་དང་། མདོ་བསྐྱེད་ལས། ལྷག་པར་
མོས་བ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྷར། ལྷ་སོ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ས་
པོན་དང་བྱག་མཆོད་སོགས་ལས་རིམ་གྱིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་སེམས་
ཀྱིས་ལྷ་ཐམས་ཅད་དགྲིལ་འཁོར་ལ་འཁོད་པར་མོས་པའི་སྐྱད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་ལྷ་
ཐམས་ཅད་ཞལ་བྱག་སོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རྟུག་སྟེས་བཞིན་དུ་ཅིག་ཅར་
བྱུང་པར་མོས་བ་བྱ་སྟེ། རྩོགས་གང་དང་གང་དུ་རི་ལྷ་བྱར་བཞུགས་པ་ནི། མདོར་
བྱས་ལས། བདག་ཉིད་བྱག་རྒྱར་ལྷན་པ་ནི། །ཞལ་གསུམ་བྱག་བྱག་ལྷ་བྱ་ལ། །ཞི་རྒྱ་
ལྷོ་ལའི་འོད་མཉམ་པ། །དགྲིལ་འཁོར་དབུས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ནམ་སྤང་མཛད་
དཔལ་རིན་ཆེན་དང་། །འོད་དཔག་མེད་དང་ལས་ཀྱི་རྒྱལ། །ཞལ་གསུམ་བྱག་བྱག་
ལྷ་བྱར་ནི། །མེ་ཡི་མཆོམས་ནས་བརྩམས་ནས་སྟ། །རིམ་བཞིན་དུ་རིས་པར་
དགོད། །གཉི་སྟག་དགའ་སོགས་ལྷ་མོ་ནམས། །ཞལ་གསུམ་བྱག་བྱག་ལྷ་བྱར་
ནི། །མེ་ཡི་རྩོགས་ནས་བརྩམས་ནས་སྟ། །རིམ་བཞིན་དུ་ནི་རིས་པར་དགོད། །དེ་

བཞིན་གཟུགས་དོན་ལ་སོགས། །ཕྱི་ཡི་མཆམས་ནི་རྣམ་པ་བཞིར། །རེག་བྱ་དོན་ལ་
ཉིད་དང་ནི། །དོན་ལེ་མེས་དཔལ་དང་ལྡན་གནས། །བྱམས་པ་ས་ཡི་སྒྲིང་པོ་
དག །ཤར་གྱི་སྒྲུལ་བྱར་དགོད་པར་བྱ། །ཕྱག་ན་དོན་ལེ་མེས་སྒྲིང་པོ། །བརྟུལ་ཞུགས་
ཅན་གྱིས་སྒྲོ་བྱ་དགོད། །འཛིག་ཉེན་དཔལ་ལྡན་འཇམ་པའི་དབྱངས། །རྒྱལ་ཏུ་ཡང་
ནི་དགོད་པར་བྱ། །སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་སེལ་དང་། །ཀྱུན་ཏུ་བཟང་པོ་བྱང་ཕྱོགས་
སྤྱ། །གཤིན་ལྷོ་གཤེད་ནི་ཤར་གྱི་སྒྲོར། །གཞན་གྱིས་མི་སྤུབ་སྒྲོ་ཕྱོགས་སྤྱ། །རྒྱལ་
ཕྱོགས་སྤྱ་ནི་རྟ་མགིན་ཏེ། །བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་བྱང་དུ་ལོ། །མི་གཡོ་འདོད་པའི་རྒྱལ་
པོ་དང་། །དབྱུག་སྒྲོན་དང་ནི་སྒྲོབས་པོ་ཆེ། །ཤར་སྒྲོའི་མཆམས་སོགས་ནས་
བརྩམས་ཏེ། །རིས་པ་རི་བཞིན་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །གནོད་མཛེས་རྒྱལ་པོ་ཁོ་པོ་
ཆེ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་བསམས། །གཙུག་ཏོར་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་ཡང་། །དེ་བཞིན་
སྒྲིང་དུ་རྣམ་པར་བསྒྲོམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། །འདི་དག་གི་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་
མཆན་སོགས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐྱབས་སུ་འཆད་དོ། །

ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་དགོད་པ་འདི་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་གང་གིས་བསྟན་ན། །དོན་ལེ་མེས་
དཔའི་སྐྱབ་ཐམས་ལས། །འདིའི་མདོ་ནི་ལེ་ཏུ་དང་པོ་ལས། །གསལ་བ་དེ་ཡི་ངོ་པོ་
ཉིད། །ཀྱུན་ནས་སྒྲོ་ཆོགས་གཟུགས་ལྡན་པ། །སངས་རྒྱུས་སྒྲིན་དང་ཡང་དག་
ལྡན། །འོད་ཟེར་འབར་ཞིང་འཇུག་པའོ། །གསལ་བ་ལ་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་ལྡན། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཀྱུན་གྱི་གནས། །ཞེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་ལྷ་སོ་གཉིས་བཞོད་ཟེན་
པའི་རྗེས་སུ་བྱངས་ལ། །མདོ་བསྐྱེད་ལས། །གསལ་བ། །ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་དང་པོ་བཞི་
ལྷག་མོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་བྱངས་ནས། །འདིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་

འཁོར་ལོ་བཀོད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་མོས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྒྲོན་གསལ་ལས། གསལ་བ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། ཅེས་བྱ་བ་ནི། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འེལ་གྱི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་གཟུགས་སྤང་བ་ལྟར། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མཐོང་བས་སོ། །སྒྲ་ཆོགས་གཟུགས་ཀྱིས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས། ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཨི་རྩ་ཞེ་ལ་ལ་སོགས་པ་ཁ་དོག་རྣམས་སྒྲ་ཆོགས་པའི་ཁྲད་པར་དང་ལྷན་པར་གསུངས་པའོ། །སངས་རྒྱས་སྤྱིན་གྱིས་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་། ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བའོ། །

འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་མང་པོ་འབྱུག། ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱོགས་བཅུར་ཁོ་བོའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོགས་རབ་ཏུ་འབར་བ་འབྱུག་པའོ། །གསལ་བ་ལ་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷན། ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ་སོགས་པ་ནི་གསལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། དེ་རྣམས་དང་ལྷན་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀྱན་གྱི་གནས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཏེ། རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་འགལ་ལོ་སྒྲུལ་ན་མི་འགལ་ཏེ། རྟོ་རྩེ་སེམས་དབའི་སྤྱབ་ཐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པར་ཡང་། སྒྲོན་གསལ་བཞིན་བཤད་སྤང་ཞིང་། སངས་རྒྱས་སྤྱིན་གྱིས། ཞེས་པས་ལྷ་ཞེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཞེས་པས་ཁོ་མོ་རྣམས་བསྟན་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་བ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་སྒྲོན་གསལ་གྱི་འང་དོན་ཡིན་ལ། སྤྱབ་ཐབས་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་དང་བརྟེན་བ་གཉིས་ཀའི་ཁྲད་ས་སུ་བྱངས་པ་ཡིན་གྱི། ལྷ་ཁོ་ནའི་ཁྲད་ས་སུ་བྱངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་ག་མོས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐུའི་ལྷ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་མཆོན་ཉིང་མཚུངས་པས། སངས་རྒྱས་

སྒྲིན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བྱུང་། །ཅེས་པ་འདྲེན་གཉིས་ཀའི་སྐབས་ལ་བྱང་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན།
སྐབ་ཐབས་གཉིས་སུ་ལྷག་མོས་ལ་སྦྱར་བ་དང་། སྒྲིན་གསལ་དུ། བྱང་བའི་ལྷས་ཁྲབ་
བ་ལ་བཤད་པ་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་ལུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས། ཡི་གེ་རྩྭ་གྱིས་གནས་བསྐྱོམས་
ཏེ། །རྟོ་རྟེ་གསུམ་འབྱུང་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །**“ཅེས་གསུངས་པ་འདི་སྒྲིན་གསལ་ལས་**
སྒྲིན་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱོམས་ནས། དེ་ནས་མདོན་བྱང་ལྗེའི་སྐབས་ཀྱི་ཉི་མ་ལ་
སོགས་པའི་མཆན་མ་གསུམ་བསྐྱོམ་པའི་དོན་དུ་བཤད་ལ། མདོ་བསྐྱེད་དང་རྣམ་
གཞག་རིམ་བཤག་གཉིས་ཀྱིས་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ཁྲངས་སུ་མཛད་ལ། ཁྲད་
པར་དོ་རྟེ་གསུམ་འབྱུང་བསྐྱོམ་པ་ནི་དོ་རྟེ་འཆང་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་མཛད་དེ། རྒྱུད་
ཀྱི་དོ་རྟེ་འཆིག་རེ་རེ་ལ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བསྐྱན་རྒྱ་ཡོད་པས་འགལ་བར་མི་
བསམ་པ་སྤར་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་མི་བསྐྱེད་པ་བསྐྱུས་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་སྤུལ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དམ་ཆིག་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་དབུས་སུ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བདག་པོ་དོ་རྟེ་
འཆང་བཞག་པར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དེ་དག་གིས་ལྷག་མོས་བསྐྱན་
པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། མདོར་བུས་སུ་ལྷག་མོས་ཀྱི་
གཙོ་བོ་དོར་སེམས་དང་། མདོ་བསྐྱེད་དང་དོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་སྐབ་ཐབས་སུ་དོ་རྟེ་
འཆང་དུ་བཤད་པས་འདིར་ལྷག་མོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་མི་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་རིགས་
དུག་པ་དོ་རྟེ་འཆང་ཡིན་པས་དེའི་ར་རྒྱལ་བུ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཅ་རྒྱུད་ལས་རིགས་
དུག་གི་བྱོན་པ་གཅིག་པ་དུག་བཤད་པ་དང་། རིགས་སོ་སོའི་མདོན་བྱང་ལྷ་བསྐྱེད་

མི་འབྲ་བ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་
གཙོ་བོ་རིགས་གང་གིས་བྱེད་ཀྱང་ལྷག་མོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རིགས་བྱུག་པ་དོན་རྗེ་འཆང་
དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་རྩུས་སྐྱེས་བཞིན་དུ་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་སྣོད་ཆགས་པའི་
རྗེས་སུ་བཅུད་ཆགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱིར་
བཅུད་ཆགས་པའི་རིས་པ་ནི། འོད་གསལ་ནས་ལྷ་གཅིག་ཆེ་འཕོས་ནས་ཆངས་པ་
ཆེན་པོར་སྐྱེ་ལ། དེ་ནས་ཆངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དང་། དེ་ནས་ཆངས་རིས་དང་།
དེ་ནས་འདོད་ལྷ་བྱུག་ཡས་རིས་ཀྱིས་ཆགས་ལ། དེ་ནས་སྐྱ་མི་སྣན་དང་། བ་སྒང་
སྤྱོད་དང་། ལུས་འཕགས་པོ་དང་། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་རྣམས་རིས་པ་བཞིན་
ཆགས་སོ། །དེ་ནས་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོ་དང་དཔུལ་བར་སྐྱེ་སྟེ། མནར་མེད་དུ་
སེམས་ཅན་གཅིག་སྐྱེས་པ་ན་བཅུད་ཆགས་པ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། གང་མཐུག་ཏུ་
ཞིག་པ་དེ་དང་པོར་ཆགས་པ་ཆོས་ཉིད་དོ། །དེ་འབྲ་བའི་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་
གནས་བཞིའི་སྐོན་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་ངེས་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་གཞག་རིས་པ་ལས། དེ་
ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་པོ་འདི་ལྷ་སྟེ། སྐོར་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། མངལ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་།
བོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། རྩུས་ཏེ་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་པ་ནས་རྩུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་
གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གང་དག་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་མེད་ཅིང་མ་རྫོགས་པ་མེད་
པར། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པར་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེ་གང་
ཞེ་ན། ལྷ་དང་། དཔུལ་བ་དང་། སྤྱིད་པ་བར་མ་དང་། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་ལ་
སོགས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་བརྟན་ཆགས་པ་ལ་སྤྱེ་གནས་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཙམ་
ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་སྤྱེ་གནས་གཞན་དང་འགྲོ་བ་གཞན་གང་དང་ཡང་ཆོས་
མ་ཐུན་མི་སྦྱོར་གྱི་མི་ཁོ་ན་དང་སྦྱོར་ལ། མིའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྤྱིར་གཞན་གསུམ་དང་
མི་སྦྱོར་གྱི། འཛམ་བུ་སྤྱིར་བ་ཁོ་ན་དང་སྦྱོར་ལ། དེ་ཡང་འཛམ་བུ་སྤྱིར་དུ་བསྐྱལ་བ་
དང་པོའི་མི་རྒྱུ་ལྟར་བའི་ཚུལ་ནི། འོད་གསལ་གྱི་ལྷའི་རིས་ལས་ཤིག་འཕོས་ནས་
འཛམ་བུའི་སྤྱིར་དུ་བརྒྱས་ཏེ་སྤྱེས་པའི་མི་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་རྣམ་གཞག་
རིམ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བརྒྱན་པ། ཞེས་པ་དང་།
མངོན་པ་དང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བརྒྱན་པར་
བཞག་པ་ལྟར། འཁོར་ལོ་བསྐྱར་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོན་དཔེ་རྗེས་མ་ཐུན་བ་ཡོད་
པ། དབང་པོ་མ་ཆང་བ་མེད་པ། རང་གི་ལས་ལས་ལྷུང་བའི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་རྣམ་
མཁའ་ལ་འགྲོ་ཞིང་། ལུས་གྱི་འོད་གྱིས་ཉིན་མཆོན་གྱི་ཁྲད་པར་མེད་པར་གསལ་
རུས་པ། འོའི་ཆད་གངས་གྱིས་དབག་ཏུ་མེད་པའི་ཆེ་བྱུང་པ། ཁམ་ཐས་ལ་མི་ལྟོས་
པའི་དགའ་བའི་ཐས་ཅན་དག་སྟེ། དེའི་ཆེ་ས་ཆེན་པོ་འདིའི་སྤྱིང་ན་འོ་མ་བསྐྱོལ་བ་
གང་བའི་སྤྱིས་མ་ཆགས་པ་བཞིན་དུ་ཆགས་པའི་སའི་བརྟན་ཁ་དོག་གི་རོ་ཕུན་ཕུས་
ཆོགས་པའི་ཁ་དོག་ནི་མར་གསར་ལྟ་བུ་རོ་ནི་སྤྱང་ཅི་མ་བསྐྱོལ་བ་ལྟ་བུས་བྱུང་ནས་
ཡོད་པ་དེ། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་དེ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་ཐས་ལ་རྒྱས་པའི་སྡོན་གྱི་
བག་ཆགས་ཤས་ཆེར་སད་པ་ཞིག་གིས་སོར་མོའི་ཅེ་མོས་སྤངས་ཏེ་ཕྱང་བར་བྱེད་
ཅིང་དེ་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད་དོ། །དེ་མཐོང་ནས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་དེ།
ཁམ་ཐས་ཐོས་པས་དེ་དག་གི་ལུས་སྤྱི་བ་དང་ཕྱི་བར་གྱུར་ཏེ། ལུས་གྱི་འོད་མི་སྤྱང་

ཞིང་ནམ་མཁའ་ལ་སྤར་བཞིན་འགྲོ་མི་རྒྱས་པར་གྱུར་རྟོ། །དེ་ནས་ལུས་ཀྱི་འོད་མེད་
པས་སྤུན་པ་བྱུང་བ་ན། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཉི་མ་དང་ཆེ་བ་དག་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་
ཞིང་། རྒྱ་སྐར་དང་ཉིན་མཚན་དང་། རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཚིགས་རྣམས་བྱུང་
ངོ། །ཟས་དེ་ཅུང་དུ་ཐོས་པ་རྣམས་ཁ་དོག་བཟང་ལ། མང་དུ་ཐོས་པ་རྣམས་ཁ་དོག་
ངན་པ་ན། ངན་ཁ་དོག་བཟང་ལ་སྟོད་ནི་ངན་ལོ་ཞེས་བྱུང་དུ་བསད་པའི་མི་དག་བའི་
དབང་གིས་སའི་བཅུད་དེ་མེད་པར་གྱུར་རྟོ། །དེ་དག་འདུས་ནས་དེ་ལ་ཕྱ་ངན་གྱེད་
པ་ན། སའི་ཞག་ཁ་དོག་དོང་ཁའི་མེ་རྟོག་ལྟ་བུ། རོ་སྤར་དང་འབྲ་བ་ཞིག་བྱུང་ནས།
བྱུང་དུ་བསད་པའི་བར་སྤར་བཞིན་བྱས་པས་དེ་ཡང་རྒྱབ་པར་གྱུར་རྟོ། །

ཡང་སྤར་བཞིན་ཕྱ་ངན་གྱེད་པ་ན། ལྷ་གྲུའི་ཆའ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཁ་དོག་
ནི་ཀ་དམ་པའི་མེ་རྟོག་འབྲ་བ། རོ་སྤར་དང་འབྲ་བ་ཞིག་བྱུང་ནས། བྱུང་དུ་བསད་པའི་
བར་སྤར་བཞིན་བྱས་པས་རྒྱབ་པར་གྱུར་རྟོ། །དེ་ནས་ཡང་དེའི་འོག་རྒྱ་མ་ཚོས་མ་
བཏབ་པའི་འབྲས་ས་ལྷ་ཕུན་པ་དང་ཕུབ་མ་མེད་པ་རྩ་བ་སོར་བཞི་བ། རང་བཟུངས་
པ་རྒྱབ་སྐྱེ་རྒྱབ་བཟུངས་པ་ནང་སྐྱེ་བ། བཟུངས་པར་མི་མངོན་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཟ་བར་
བྱེད་དོ། །འབྲས་དེ་ཐོས་པ་ན་དེ་ཟས་ཆེས་རགས་པས་ཟས་ལྷ་བའི་ཕྱིགས་མ་བཤའ་
གཅིར་གྱུར་ཅིང་། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་འབྱུང་བའི་ལམ་སོ་མའི་དབང་སོ་སོ་སོར་
དོད་ཅིང་། དེ་ནས་སྐྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་ཀྱི་དབྱིབས་སོ་སོར་གྱུར་ཏེ། བན་ཚུན་
མཐོང་བ་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པའི་བག་ཆགས་སད་ནས་པན་ཚུན་ཆགས་
པའི་སེམས་སྐྱེའོ། །དེ་ལྟར་ཆགས་ནས་ཁ་ཅིག་གིས་ལོག་པར་ལྷགས་པ་ན། གཞན་
དག་དེ་མཐོང་ནས་ས་ལ་སོགས་པ་འཐོར་བར་བྱེད་ཅིང་། སེམས་ཅན་ངན་པ་ཞེས་

སྤྲུམ་པ་ན། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་བའི་དོན་དུ་བྱིས་བཅིགས་
ཏེ་འདོད་པ་བསྟེན་པ་དང་བྱིས་གྱི་དང་པོའོ། །དེ་ནས་འབྲས་ལུ་དེ་ནང་ཟ་བ་ནང་ལེན་
བྱ་བ་ཟ་བ་བྱུབ་ལེན་པ་ན། སེམས་ཅན་ལེ་ལོ་ཅན་ཞིག་གིས་ནང་བྱུབ་གཉིས་ཀའི་
འབྲས་དུས་གཅིག་ལ་སྤྲངས་སོ། །དེ་ནས་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་ཉི་མ་གཉིས་དང་
གསུམ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་དུས་གཅིག་ལ་སྤྲངས་སོ། །དེ་མཐོང་ནས་ཁ་ཅིག་གིས་
ཆེ་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤྲངས་པས་བཟུངས་པ་རྣམས་སྤྲང་མི་
སྤྱི་ཞིང་། སོ་བ་དང་ཤུན་པ་དང་བཅས་པར་གྱུར་ཏོ། །

ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་སྤར་བ་ཤད་པའི་ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་རིམ་གྱིས་འདིར་
གྱུར་པར་བཤད་པས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་ལུས་ཐ་མལ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །མཚམས་དེ་
ནས་འབྲས་ས་ལུ་ཕན་ཚུན་བརྟུ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བས། ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་
མི་རང་བཞིན་བཟང་བ་ཞིག་དཔོན་དུ་བསྐློས་པ་ནི་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་གདུང་རབས་ལ་ཤྱུ་རྣམས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། དེ་དག་ནི་སྤིང་
འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེས་ན་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་རྩུས་སྤྱེས་རིམ་གྱིས་པོ་
མོའི་དབང་པོ་དོད་པར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐུན་པར་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་པོ་
མོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐློས་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། དེ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་པོ་དོ་རྩེ་
འཆང་ཆེན་པོ་སེམས་ཅན་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་པོས་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་བསྐྱེད་པའི་
འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ངེས་པར་སྤྱལ་བར་མཛད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། མ་
དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སྤྱལ་པ་པོ་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་བདག་

པོ་ཡང་ཡིན་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཏེ། འདིས་སྤུན་མོང་གི་ལས་
བསགས་ནས་སྟོང་དང་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་བསགས་ནས་བཅུད་ཀྱི་སེམས་
ཅན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པས་ན་བདག་པོའམ་བྱེད་པ་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
འཇུག་པ་ལས། ཇི་བཞིན་རང་གི་བསྟན་བཅོས་དེ་དེ་ལས། །ལྷ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་
གང་ཟག་སོགས་དེ་དག །སྤྲས་པ་དེ་དག་བྱེད་པོར་མ་གཟིགས་ནས། །རྒྱལ་བས་
སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོར་གསུངས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དྲོ་
ཇི་འཆང་ཆེན་པོ་ནི། དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱེད་པར་མཛད་པ་པོ་ཡིན་
ཏེ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་ཆ་གས་རྣམས་དེར་
སྤྱལ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །རྣམ་གཞག་རིམ་བར། གཞི་དུས་ཀྱི་བར་དོའི་
སེམས་ལ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་པོ་སྤྲགས་དོ་ཇི་ཞེས་གསུངས་པས། རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་བདག་པོ་དང་དོ་ཇི་ཇི་འཆང་དོན་གཅིག་མི་དགོས་ལ། དོ་ཇི་འཆང་གིས་
འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་བསྐྱེད་པར་འཆད་པ་ནི་གནས་མ་ཡིན་པའི་འཇུག་པའོ། །

༼དེ་དང་མ་སྤུན་པར་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ།༽

གཉིས་པ་དེ་དང་མ་སྤུན་པར་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ནི། འོན་པསྤྲལ་
པ་དང་པོའི་མི་དང་ཆོས་མ་སྤུན་པར་བསྟོམ་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་སོགས་
གང་ཡིན་སྟེ། བསྤྲལ་པ་དང་པོའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དེ་འདིར་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་
བསྐྱེད་པའི་ཆོས་མ་སྤུན་སྟོར་བའི་འདྲ་ལུས་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྤྲང་བཞེར་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། བསྤྲལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྲ་རོལ་ཏུ་འདས་ཟིན་པའི་སེམས་ཅན་དེ་
དག་གི་སྐྱེ་བ་དེ་དག་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སྤྲ་བ་པོས་ད་ལྟ་ལམ་བསྟོམས་ནས་སྟོར་

བ་ལ་འབྲེལ་བ་དང་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་མཐུན་ཡུལ་དེ་ལ་
བྱེད་པའི་དགོས་པ་ཅི་སྟུམ་ན། རང་གི་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱེ་ལི་བར་དོ་གསུམ་སྐྱེ་གསུམ་དུ་
བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་དུ། དང་པོ་སྐྱོར་བའི་སྐབས་འདིར་གཞི་དུས་གྱི་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་
གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་བསྟོམ་པ་ཡིན་པས་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་
སྤྱད་པ་ནི་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་ཁམས་དུག་ལྷན་ཞིག་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དང་ཆོས་
མཐུན་པར་བསྟོམ་པ་ཡིན་ཞིང་། མདོན་བྱང་ལྷ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་ནི།
དེ་ལྟར་ལི་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མིར་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་བྱུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་
དང་། དེ་སྐུལ་སྐྱོད་རྗེ་མེས་པོས་དཔར་བསྐྱར་བ་ནི་བར་དོ་དེས་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་
མོ་ཞིག་གིས་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་བྲངས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྟོམ་པ་ཡིན་ཞིང་།
འཆི་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྟོམ་པ་ལ་དེའི་སྡོན་དུ་འཆི་བ་པོ་དང་འབྲུ་བའི་རྟེན་
ཅིག་དགོས་པས་དེའི་དོན་དུ་ལྷག་མོས་གྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

འོན་མཐུན་ལ་དང་པོའི་མི་དང་སྐྱར་ཅི་ཞིག་དགོས། ད་ལྟའི་འཆི་བ་པོ་དང་
ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པས་ཆོག་མོད་སྟུམ་ན། གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ནི་སྡོད་
འཆགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྟོམ་པ་ཡིན་པས། དེའི་ནང་དུ་ལྷ་ཐོག་མར་
བསྐྱེད་པ་ཡང་སྡོད་ཆགས་པའི་འོག་དུ་བཟུང་གི་མི་ཐོག་མར་ཆགས་པ་དང་ཆོས་
མཐུན་པར་བསྟོམ་པར་རིགས་ཤིང་། གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ཐོག་མ་
ལྷག་མོས་ཡིན་པ་དང་། འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་ཆགས་པའི་ཐོག་མ་ཡང་བསྐལ་བ་དང་
པོའི་མི་སྤར་བ་ཤད་པ། དེ་འབྲུ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱར་
རོ། །འོན་འཆི་བའི་རིམ་པ་ཡང་། འཆི་བ་པོ་གང་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པ་དེའི་འཆི་

རིམ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པས་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་འཆི་རིམ་དང་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་རང་ལ་འོང་རྒྱའི་འཆི་བ་སྦྱོར་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་
སྟུང་ན། བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་རིམ་གྱིས་ཐ་མལ་བ་ཁམས་དུག་ལྡན་དུ་གྱུར་ནས།
དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དང་། ད་ལྟའི་མི་ཁམས་དུག་ལྡན་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་
འགྱུར་བ་སྤྲ་རགས་རྣམས་ཐེམ་ཚུལ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཅིའང་མེད་པས་
བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་རིམ་གྱིས་ཐ་མལ་བར་གྱུར་བ་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་ཐེམ་རིམ་
དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་བ་དང་། ད་ལྟའི་སྐྱུང་བ་པོ་ཁམས་དུག་ལྡན་རིམ་གྱིས་
འཆི་བའི་ཐེམ་རིམ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་བ་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་ལ་
འགལ་བ་མེད་དོ། །

འོན་ཏེ་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྟེ་ཤི་བར་དོའི་ཆོས་མཐུན་
ཐམས་ཅད་འཛུལ་བུ་སྤྱིར་པའི་མི་ཁོ་ན་དང་སྦྱོར་བ་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལ་དགག་བཞག་
གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། བོད་ཀྱི་ཆུ་མ་ཁ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཙུག་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་སྟེ་གནས་བཞེས་སྦྱོར་བྱེད་དུ་ལྟའི་སྟེད་ཆོག་བཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་
སྟོང་སྟེས་ནི་མངལ་ནས་སྟོང་སྟེ་ཞིང་དེ་ལས་སེམས་ཅན་སྟེ་བ་རང་བ་དང་ཁྱད་ཁྱད་
ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེའི་སྦྱོར་བྱེད་དུ། ཉི་ཆུ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་དབུས་སུ་ས་ཐོན་ཆུད་པ་ལས་
ལྷ་བསྐྱེད་པ་གསུངས་ཏེ། དེས་མཛོན་བརྗོད་ཆུ་མལ། སྟོང་སྟེས་བྱ་ནི་མེད་པ་སྟེ། །སྤྱི་
དང་སྤྱི་མིན་སྤངས་པའོ། །ཞེས་སོ། །

མངལ་སྟེས་ནི། མངལ་ནས་སེམས་ཅན་ཉིད་སྟེ་བ་རྟ་དང་སྤྱང་པོ་དང་མི་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། དེའི་སྦྱོར་བྱེད་དུ། ལྷ་ཡབ་ལུས་ཀྱི་མངལ་དུ་ས་ཐོན་ཆུགས་ཏེ་ཁྱ་བ་

ལ་སྐྱུས་བསྐྱལ་བའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་བ་སྟེ། མངོན་བརྗོད་སྒྲ་མར། མངལ་སྐྱེས་སྐྱའི་
སྐྱོར་བ་ཡིས། །བསྐྱོམ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟག་ཅེས་སོ། །དོད་གཤེར་སྐྱེས་
ནི་ཕྱིའི་བྱོད་དང་གཤེར་ལས་སྐྱེས་བ་སྒྲིབ་བྱ་དང་བྱེ་མ་ལེབ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། དེའི་
སྐྱོར་བྱེད་དུ་བྱོད་མཆོན་བ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་བྱེ་བའི་བསྐྱར་དང་། གཤེར་མཆོན་བ་སྒྲ་
བའི་སྟེང་དུ་བར་དོའི་ཤེས་བ་མཆོན་པའི་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པའམ། བྱོད་གཤེར་ཀྱི་
བདག་ཉིད་བསྐྱར་དང་ཉི་མའི་སྟེང་དུ་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་བ་སྟེ། སྟོམ་འབྱུང་འབྲེལ་
པར། སྒྲ་བ་དང་ས་བོན་ཅམ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་གནས་བྱོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་
པའོ། །ཞེས་སོ། །རྩས་སྐྱེས་ནི་སྐྱད་ཅིག་ལ་ཡན་ལག་དང་ཉིད་ལག་དང་དབང་པོ་
རྣམས་ཁང་བར་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེའི་སྐྱོར་བྱེད་དུ་ལྷ་སྐྱད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་བ་སྟེ། སྟོབ་
དཔོན་དོ་རྩེ་བྱེ་བྱེ་པས། །སེམས་ཅན་རྩས་ཏེ་སྐྱེས་བ་བཞིན། །ས་བོན་མེད་པར་
རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །ཞེས་སོ། །

དེས་ན་འདིར་འཛུམ་བྱ་གྲིང་བའི་མི་རྩས་སྐྱེས་སྐྱོར་བྱེད་དུ་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་
རྣམས་དགོང་བསྐྱེད་བྱེད་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ།
དེ་ལྷ་ན་སྟོམ་འབྱུང་དུ་ལེའུ་གཉིས་པར་སྐྱུང་གཞིའི་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་འཆད་བ་ན། སྐྱ་
མ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན། །མི་རྣམས་ཀྱིས་རབ་མི་ཤེས་ཏེ། །**“ཅེས་”**བ་ནས། བ་མའི་
ཀྱན་ཏུ་སྐྱོར་སོགས་ནི། །སྐྱེད་པའི་སྐྱེ་ཐོས་མཐོང་གྱུར་ནས། །ཏ་ལ་ཞོན་བཞེན་རྣམ་
ཤེས་ནི། །སྐྱུང་གི་བཞེན་བ་ཞོན་ནས་སུ། །སྐྱད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཉིད་ལ་ནི། །ཤིན་ཏུ་
སྐྱུར་བར་འོངས་གྱུར་ནས། །ཤིན་ཏུ་དག་འདང་བཅས་སྟོབས་ཀྱིས། །ཁའི་ལམ་ནས་
འཇུག་པར་འགྱུར། །ཅན་སྟོར་སྐྱེད་པ་དུན་ཅུ་གཉིས། །རབ་བསྐྱུལ་དེ་ཡི་སྐྱད་ཅིག་

ལ། །ཨླ་ལི་ཀླ་ལི་ལྷ་བྱས་པས། །མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དག་ཐོབ། །ཁྱ་བ་ཁྱག་དེའི་
དབུས་སུ་ནི། །ཟིག་ལེའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་མིའི་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་
སྐྱེ་རིམ་གསུངས་ནས། དེ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་པ་ན་ལེའུ་བཙུ་གསུམ་པ་
ལས། ལྷ་བ་སྐྱུས་བསྐྱུལ་མེད་པར་མངོན་བྱང་ལྷ་ལས་བསྐྱེད་པ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོང་སྐྱེས་
སྦྱོང་བྱེད་ཏུ་འདོད་པའི་སྐྱེད་ཆོག་བཞིན་བཤད་པ་འགལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
མངལ་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་ལ་ལྷ་བ་སྐྱུས་བསྐྱུལ་དགོས་ན། འོག་ཏུ་སྐྱུལ་སྐྱེད་རྟེན་སེམས་
བསྐྱེད་པ་མིའི་མངལ་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་ཏུ་རྣམ་གཞག་སོགས་ལས་བཤད་ཅིང་། བྱེད་
རང་གིས་ཀྱང་སྐབས་དེར་དེ་ཉིད་མངལ་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་ཏུ་ཁས་ཁྲུངས་པས་དེ་ལ་ལྷ་
བ་སྐྱུས་བསྐྱུལ་མེད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་མཆོག་ལྷ་ཨི་བ་སོགས་ལ་
སྦྱོང་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་ཆོག་ལས་མེད་པར་གྱུར་ནའང་། དེར་ཆེ་ཉིའམ་ཆེ་བ་
དཀར་དམར་རམ་ཆེ་བ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཆགས་པའི་དབུས་སུ་ནམ་
མཁའི་རྒྱ་དུགས་པ་ནི་པ་མའི་ཁྱ་ཁྱག་གི་དབུས་སུ་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་པ་མ་ཉལ་
པོ་བྱེད་པ་མཐོང་ནས་ལྷགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བཤད་ཅིང་། སྦྱོང་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་
ལེན་ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་མངོན་པ་དང་ས་སྤེལ་ས་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་འགལ་
བའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་འདིར་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་རྩུས་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་ཡིན་པ་
གོང་ཏུ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་པར་ཏུ་ཡང་སྦོམ་དཔོན་རྟོ་རྟེན་འབྱུང་བས།
སེམས་ཅན་རྩུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་བཞིན། །ས་བོན་མེད་པར་རྣམ་པར་བསྟོམ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དེ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་། རྩོགས་རིམ་པའི་
ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། རྩོགས་རིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་

འོད་གསལ་ལས་སྐད་ཅིག་གིས་རྩལ་སྦྱེས་ལྟར་ཞལ་བྲག་སོགས་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྦྱ་མའི་སྦྱར་བཞེངས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པས། བསྐྱེད་རིམ་
བསྐྱོམ་ཚུལ་གྱི་ཁུངས་སུ་དེ་འབྲེན་པ་ནི། མཁས་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱུད་སྡེ་
དང་མཐུན་པར་ཤེས་པ་དག་གིས་མཐོང་ན་བཞད་གང་གྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་འདི་འདྲ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་བྱེད་པ་དག་ནི་རང་
ཉིད་སྦྱོས་པ་ལ་དགའ་བ་ཙམ་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་ཀྱི། རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་ཀྱི་གོ་བ་
རགས་པ་ཙམ་ཡང་མ་ཆགས་པར་ངེས་ཏེ། འདི་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་པ་ནི་བསྐྱེད་
རིམ་སྐྱོམ་པའི་སྦྱབ་པ་པོ་དེས་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་སྟོན་བྱེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་འདྲ་བའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱུད་སྡེ་ལས་གསུངས་པ་ཡང་།
སྤྲུགས་ལྷ་མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་གཙོ་བོར་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་
ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ལམ་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི་འཛམ་དུ་སྤྱིང་བའི་མི་ཁམས་དྲུག་ལྔ་གྱི་
མངལ་སྦྱེས་ཞིག་ངེས་བཟུང་དུ་དགོས་པར་རྒྱུད་དང་བྱུང་ཆེན་དུ་མ་ཞིག་གིས་བཤད་
པའི་ཚུལ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་པས། སྐྱོང་སྦྱེས་སོགས་སྦྱོང་
བའི་བསྐྱེད་རིམ་དེ་ལྟར་འཆད་ན། རྫོགས་རིམ་ལའང་སྦྱེ་གནས་བཞིའི་སྦྱེ་ཤི་བར་དོ་
དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་བཞི་དང་། སྤྲུགས་ལྷ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཆེ་
གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་སྟོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་མགོ་ནས་ཐོག་མར་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཡང་སྐྱོང་སྦྱེས་སོགས་བཞི་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་མཛོན་བརྗོད་ལས། ལྷ་བ་སྦྱས་བསྦྱུལ་མེད་པ་བདེ་མཆོག་ལ་ལྷ་མི་བ་ལྟ་

བྱའི་བསྐྱེད་ཆོག་ནམས་སྒྲོང་སྐྱེས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་ནི་ལྷ་རྒྱུ་ལྷ་མ་ན།
དེ་ནི་མངལ་དུ་ས་ཐོན་འདེབས་པའི་པ་ལྷ་བྱ་དང་། མངལ་དུ་ས་ཐོན་འཛིན་པའི་པ་ལྷ་
བྱའི་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱ་རྩེ་རྩེ་འཛིན་པ་མེད་ཅིང་། རྒྱ་ཉིའམ་རྒྱ་བ་ནི་སྒོ་
ར་ལྷ་བྱ་དང་། དེའི་དབུས་གྱི་ས་ཐོན་ནི་བྱེ་བྱུག་ལྷ་བྱ་དང་། དེ་ལས་ལྷ་སྐྱུར་གྱུར་པ་
ནི་སྒོ་ར་བཅག་ནས་བྱེ་བྱུག་གྱུ་འཛིན་པ་ལྷ་བྱའི་འབྲུ་ཆོས་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་
བ་ཡིན་པར་མཛོན་བརྗོད་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་པ་ལྷ་ར་ཡིན་གྱི། དེ་དང་འབྲུ་ཆོས་ཡོད་
པ་ལ་དེ་དང་སྐྱུར་གཞི་སྐྱུར་བྱེད་ཡིན་མི་དགོས་ལ། སྒྲོང་སྐྱེས་དང་འབྲུ་ཆོས་དེ་ཅམ་
ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། བཤད་མ་ཐག་པ་ལྷ་ར་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱུག་མཚོན་པའི་རྒྱ་ཉིའམ་རྒྱ་བ་
དཀར་དམར་གྱི་དབུས་སུ་བར་དོ་མཚོན་པའི་རྒྱ་ད་ལྷགས་པའི་སྒོ་ནས་མངལ་སྐྱེས་
དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱོམས་ནས་མངལ་སྐྱེས་སྐྱུར་བ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཉེ། ཆོས་
གཅིག་དང་འབྲུ་ན་གཞན་གང་དང་ཡང་མི་འབྲུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐབས་
འདིར་རྣམ་གཞག་ཏུ་སྐྱེ་གནས་བཞིའི་དབྱེ་བ་གསུངས་པ་ཡང་། བཅུད་ཆགས་པའི་
འགྲོ་བ་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ཚུ་ལ་དེ་ལྷ་ར་ཡོད་པའི་ནང་ནས། འཛམ་གླིང་གི་མའི་སྲིད་པ་
འབྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་ལྷག་མོས་དང་རྣམ་འབྱོར་བཞིའི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་ལྷོན་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་གྱི། དེ་ལྷ་ར་མ་གོ་བར་སྐྱེ་གནས་བཞི་སྐྱུར་
བྱེད་དུ་ལྷའི་བསྐྱེད་ཆོག་མི་འབྲུ་བ་བཞི་བསྐྱེད་པར་བཟུང་ན་སྐབས་དོན་ལས་ཉམས་
ཤིང་། རྣམ་གཞག་རིམ་པར་འདི་ལས་འཕྲོས་ནས། ལྷ་བསྐྱེད་ཚུ་ལ་འཛམ་གླིང་གི་མི་
ཁོ་ན་དང་མཐུན་པར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་པའི་རྒྱུ་ལན་མང་
དུ་གསུངས་པ་རྣམས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ནི། འདིར་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས་སྤྱིར་
 མིའི་སྲིད་པ་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོམ་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཁྲད་
 པར་འཛམ་བྱ་སྤྱིར་པའི་མིའི་སྲིད་པ་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོམ་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གསུངས་པའི་དོན་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱལ་ནི།
 རྣམ་གཞག་རིམ་པར། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་མིའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་པར་ཞུགས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་དངོས་
 གུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་བརྟེན་པ་དང་ཐུན་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་དེས་ན་མིའི་སྲིད་པ་སྤྱི་བའི་
 རིམ་པ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་སྟུང་དུ། དུས་གསུམ་གྱི་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མིའི་རྟེན་ལ་འཁོར་རྒྱ་བའི་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། འོག་མིན་གྱི་
 རྟེན་ལ་འང་འཁོར་རྒྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་སྤྱབ་
 རྱེད་དུ་མི་བྱང་སྟེ། དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་ལྟ་བུའི་བྱང་མེས་ཀྱི་འཛམ་བྱ་སྤྱིར་གི་
 རྟེན་ལ་འཁོར་རྒྱ་བའི་རྒྱལ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། འདིར་ལྷག་མོས་དང་རྣལ་
 འབྱོར་བཞིའི་ལྷ་བསྐྱོམ་པའི་སྤྱབ་པ་པོས་འཛམ་བྱ་སྤྱིར་པའི་མིའི་སྲིད་པ་སྤྱི་བའི་
 རིམ་པ་དང་མ་ཐུན་པར་སྐྱོམ་དགོས་པ་ལ་བྱབ་འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་
 བ། རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་སྤྱིའི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
 མགོ་ཆེ་དེ་ལ་བརྩམས་ནས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་འཁོར་རྒྱ་བའི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་འཛམ་བྱ་སྤྱིར་གི་མིའི་རྟེན་ལ་འཁོར་རྒྱ་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་
 བའི་དོན་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་སྤྱགས་སྒྲ་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་

འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས། ལྷ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་མིའི་སྤྱིད་པ་སྦྱེ་
རིམ་དང་མཐུན་པར་སྒྲོམ་དགོས་པའི་བྲབ་འབྲེལ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཤམ་ཏེ་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མགོ་ནས་ཉམས་སུ་
སྤངས་པའི་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མཛད་པའི་དུས་གསུམ་
གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མིའི་རྟེན་ལ་འཆང་རྒྱ་བས་བྲབ་པར་གང་གིས་སྦྱབ་ཅེ་
ན། དེ་འབྲེལ་པའི་སྒྲོ་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་མི་
ཡིན་པས་བྲབ་ཏེ། གསང་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་ཆེད་དུ་བྲ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། དབང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་གྱི་འཁྲིག་པའི་
འདོད་ཆགས་ལམ་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་གསུངས་པ་
ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཁམས་དཀར་དམར་ལ་བརྟེན་པའི་བྱ་བ་དེའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་རྟེན་ལས་གཞན་ལ་འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་
མེད་ཅིང་། འདོད་པའི་ལྷ་ལ་ནི་པོ་མོ་འཁྲིག་པའི་དབང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་ཡོད་པ་ནམས་
ལའང་དབང་པོའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱུད་ཉི་ཆེ་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས། ཁམས་དཀར་དམར་
དང་དེའི་རྟེན་ཅ་འཁོར་དག་མེད་པས། ཁམས་དཀར་དམར་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་
ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་། ལུས་ལ་གནད་དུ་བཐུན་ནས་རྫོགས་རིམ་བསྒྲོམ་
པའི་གཞི་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ནི་དབང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་གྱི་འདོད་
ཆགས་ལམ་དུ་བྱེད་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཡང་། དབལ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ་ཀུན་ལས་
བདུས་པ་ལས། སྒྲགས་དང་བྲག་རྒྱས་སྒྲོན་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་རྟོ་རྟེ་དང་

བརྒྱ་མཉམ་པར་སྐྱོར་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་ཉེ་བར་མཆོན་མི་རུས་
སོ། །རྩ་ག་དང་ཡིརྩ་ཡང་དག་པར་སྐྱོར་མི་རུས་པ་དེས་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་མི་རྙེད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་དོ་རྗེ་དང་བརྒྱ་མཉམ་པར་སྐྱོར་བའི་བདེ་བས་
རང་བཞིན་སྣང་བ་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་མཆོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
གོ་འཕང་ལ་གནས་པར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་དང་། མདོ་བསྐྱེད་ལས། རི་ལྷར་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་ནི་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་རབ་རྩ་
བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ལེའུ་དང་པོར་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་
གནས་པས་ཀྱང་དང་པོ་སྐྱོར་བ་བྱ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་སྐྱོད་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་འདོད་པས་ཐར་བ་རབ་རྩ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཞེས་དང་། སྐྱོན་གསལ་
ལས། ད་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡེའི་སྟོན་ས་གྲོལ་བ་རབ་རྩ་བསྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་དོན་དུ་འདི་ཉིད་མཛད། །སྐྱེ་བོ་འདོད་ཆགས་ཅན་དོན་
དུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། །

དབང་པོ་གཉིས་སྐྱོར་ཀྱི་འབྲིག་པ་ཡང་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲུགས་དང་འདོད་ལྷ་
འོག་མ་གཉིས་དང་མི་རྣམས་ལ་ཡོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་གཞན་ལ་མེད་ལ། དེ་ལ་ཡང་ངན་
འགྲོ་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་རྣམ་དག་བསྟོམ་པའི་རྟེན་མཆོན་ཉིད་ཆང་བར་མི་རུང་ཞིང་།
འདོད་ལྷ་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྟེན་ཁམས་དཀར་དམར་ཀྱི་འདུ་འཕྲོད་མེད་པ་ཡང་།
སའི་དངོས་གཞི་ལས། དུད་འགྲོ་རྣམས་དང་ཡི་དྲུགས་རྣམས་དང་མི་རྣམས་ལ་ནི་

ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་འདྲེས་མར་ཡོད་པས་འཁྲིག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡོད་དེ།
སྦྱོས་པ་དང་བྱུང་མེད་དེ་རྣམས་པན་ཚུན་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་སྦྱོད་པར་བྱེད་དེ་ཁྱ་བ་
ཡང་འབྱུང་ངོ་། །འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡང་འཁྲིག་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཡོད་
ལ། ཁྱ་བ་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་དག་ལ་ནི་འབྱུང་བའི་ཆེ་མཆན་གྱི་སྒྲོན་ནས་རྒྱུད་ཉི་
ཆེ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་ནི་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་ནང་
གཙང་ཞིང་བྲི་ང་བ་མེད་དེ། དེ་དག་ལ་ནི་འདི་ལྷ་སྟེ། མི་གཙང་བའི་རྩལ་རྒྱུ་དང་བྲི་
མ་དང་རུས་པ་དང་རྒྱས་པ་དང་རྩ་དང་མཁའ་མ་དང་སྟོང་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་དག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རྩོགས་རིམ་པས་གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་
གཞི་རྩ་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་བསྟན་ནོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྤྱིང་གཞན་གསུམ་གྱི་མི་ཡང་ཡོད་མོད། ཅིའི་སྤྱིར་འཇུ་
བྱ་སྤྱིང་པ་ཁོ་ནའི་མིའི་རྟེན་ཅན་དུ་ངེས་ཞེ་ན། འཇུ་བྱ་སྤྱིང་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་
ལ། སྤྱིང་གཞན་གསུམ་ནི་ལོངས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ངོ་། །

འོ་ན་ལོངས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ལ། འཇུ་བྱ་སྤྱིང་པ་
ལས་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་པའི་དོན་ཡང་ཅི་ཞེ་ན། སྤྱིང་གཞན་གསུམ་ནི་ལོངས་སྦྱོད་ཤིན་ཏུ་
ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པས་ལོངས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ས་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་
གཞན་གསུམ་དུ་སྦྱོས་པའི་སོ་སྦྱེད་གཞི་རིགས་གཅིག་ཏུ་དབང་པོ་རྒྱན་ཞིང་མི་རྣམས་
དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཆེན་པོར་མི་དགྲོད་ཅིང་ཞིབ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
རབ་ཏུ་མི་འབྲེད་པ་ཡིན་ལ། སྦྱེ་བ་སྤྱི་མའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་མཐུས་ཆེ་འདིར་ཆེ་
རིང་སྤང་དང་ལོངས་སྦྱོད་དང་དད་པ་དང་ཤེས་རབ་དང་སྟོང་རྩེ་ལ་སོགས་ཆེ་ཆུང་གི་

ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་མེད་པར། སླིང་དེ་དང་དེའི་མི་དེ་དག་ལས་རིགས་མ་ཐུན་གྱིས་
འཕངས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སླིང་གསུམ་པོ་དེར་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་བྱས་པའི་ལས་
ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སློན་པར་གསོག་བྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འཛམ་བྱ་སླིང་པའི་མི་དག་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛམ་བྱ་སླིང་འདི་ན་སྤྲ་མའི་
ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཆེ་རིང་ཐུང་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་ཆུང་དང་ནད་མང་ཉུང་སོགས་
ཆེས་རིགས་མི་འབྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡང་ཡོད་ལ། སྤྲ་མའི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་
ཀྱི་འབྲས་བྱས་ཆེ་འདིར་གཡོ་སྤྱོད་དང་རྒྱགས་པ་དང་བྲེགས་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེས་རགས་པ་དང་ནད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱད་བསྐྱལ་བྲག་
པོས་ཡོངས་སུ་གཟིར་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དུལ་དབྱས་ཀྱི་མི་ལ་སོགས་པ་འགའ་
ཞིག་ནི་སྤོན་གྱི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་མཐུས། ཆོག་གི་མགོ་སློས་པས་དོན་ཡང་རྫོགས་
པར་གོ་བྱས་པ་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་འིན་ཏུ་རྒྱ་བ་དང་། སློན་ཞིང་
བརྟལ་པོད་པ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། སླིང་གཞན་གསུམ་ན་ནི་དེ་འབྲ་བ་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་དགའ་ལྡན་ནས་འཕྲོས་ནས་མའི་ཡུལ་དུ་མཛད་པ་བརྟ་
གཉིས་སྟོན་བ་ན་ཡང་འཛམ་བྱ་སླིང་གི་ཡུལ་དབྱས་ཁོ་ནར་བལྟམས་ནས་སྟོན་གྱི་
སླིང་གཞན་གསུམ་དུ་མི་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་འཛམ་བྱ་སླིང་ན་ནི་ཆེ་དེ་ཉིད་
ལ་བྱས་པའི་དགོ་མི་དགའེ་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སློན་པར་བྱེད་བྱས་
པའི་མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་བ་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་སླིང་གཞན་གསུམ་ན་ནི་དེ་འབྲ་བ་
གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་འཛམ་བྱ་སླིང་པ་ལ་ལས་ཀྱི་ས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་སྟོམ་འབྱུང་གི་རྒྱད་ལས། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་བ་ཡང་སྤྱོད། །དེ་

བཞིན་བྱང་གི་སྤྲོ་མི་སྟོན། སྤྱིང་གསུམ་པོ་ཡི་མི་རྣམས་ནི། ཁོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོས་
ཡང་དག་འཛོ། རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་རྣམ་དཔྱོད་མེད། ལྷན་མོངས་བྱེ་བྲག་མི་བྱེད་
བའོ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཛམ་བུ་སྤྱིང་རྣམས་ལེགས་སྐྱེས་པའི། ལས་
ཀྱི་ས་པར་རབ་ཏུ་བྲགས། ལེགས་བྱས་དང་ནི་ཉེས་བྱས་ལས། མཆོག་དང་འབྲིང་
དང་ཐ་མ་ཡི། སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་རྣམ་སྤྲོད་འདིར། སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་མཐོང་བར་
འགྱུར། རྒྱགས་པ་སེར་སྔ་གདུག་སེམས་དང་། གཤམ་སྤྱོད་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་
དང་། རྒྱགས་སྤང་གཉི་སྟག་སོགས་རྣམས་དང་། རྒྱ་དང་ནད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་
གཟིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཛམ་བུ་སྤྱིང་པའི་མཆོག་གཙོ་བོ། དྲུལ་གྱི་
དབུས་སུ་སྐྱེས་པ་དེ། དབང་པོ་རྒྱལ་འབྲིང་རྣོན་པོ་རྣམས། སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་དགེ་བ་
ལྟོས། ཞེས་དང་། རྣམ་གཞག་རིམ་པར། རྟོ་རྩེ་སྤོབ་དཔོན་གྱིས་སྤྲོས་པ། ཤར་གྱི་
ལུས་འཕགས་དང་། ལུབ་ཀྱི་བ་སྤང་སྤྱོད་དང་། བྱང་གི་སྤྲོ་མི་སྟོན་གྱི་མི་རྣམས་ལ་
ཁོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་ཏེ། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ལྷན་ཞིང་མོངས་པས་མི་དཔྱོད་ཅིང་
མི་འབྱེད་དོ། འཛམ་བུ་སྤྱིང་པ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ལེགས་པར་
སྤྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱད་པས་མཆོག་དང་འབྲིང་དང་ཐ་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སུ་
ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་སྤྲོད་པས་འདིར་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཡང་
འཛམ་བུ་སྤྱིང་པའི་མི་རྣམས་གཤོ་དང་སྤྱོད་དང་བྲེགས་པ་དང་བྲག་དོག་དང་གདུག་
པའི་སེམས་དང་རིམས་ནད་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་གཟིར་བར་འགྱུར་རོ། །

འོན་ཀྱང་མགོ་སྤྲོས་པས་གོ་བ་དང་། དབང་པོ་རྣོན་ཞིང་སྤྲོན་པ་ཏེ། དེས་ན་བྱང་
ལུབ་སེམས་དབང་རྣམས་འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་སྐྱེ་བོའི་གནས་ཀྱི་དབུས་སུ་འཁྲུངས་

ཤིང་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཟུང་དོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་ལེའུ་
བཅུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པར་སྒྲུ་ཕ་སྒྲུ་བྱས་འདི་ལྟར་འཛམ་བུ་སྤྱིང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དང་
གནས་དེ་དག་ན་ལྟལ་འབྱོར་མ་རྣམས་བཞུགས་ཏེ། སྤྱིང་འདི་ཉིད་ལས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་
པས་ལས་རྣམས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི། སྤྱིང་གཞན་རྣམས་ན་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལས་
ཀྱིས་དེར་འབྲས་བུ་སྤྱིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་
དག་ཏུ་ལས་མི་འགྲུབ་པས་ལྟལ་འབྱོར་མ་རྣམས་སྤྱིང་གཞན་དུ་མི་གཤེགས་
སོ། །ཞེས་གྲང་གསུངས་ཏེ་སྤྱིང་གཞན་གསུམ་ན་ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་
དེར་སྤྱིན་པ་མེད་པས་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་སྤྱིང་གཞན་དུ་མི་
གཤེགས་པར་བཤད་དོ། །འདིར་རྣམ་གཞག་ཏུ་སྟོམ་འབྱུང་གི་ཡུང་བྲངས་པའི་དོན་
ཆགས་བྲལ་གྱི་སྟོང་པས་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ། སྟོན་གསལ་གྱི་
དགོངས་པ་བཞེན་བཤད་དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡི་གེ་མངས་པས་འཛིགས་ཏེ་མ་བྲིས་
གྱི། རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མའི་གསུང་རབ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་འཛམ་བུ་སྤྱིང་ན་
སྒྲ་མའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་རྣོ་མི་རྣོ་དང་ཤེས་རབ་དང་དད་པ་སོགས་ཆེ་ཆུང་
གི་བྱད་ཆེར་ཡོད་པས་སྒྲགས་སྟོང་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་གྱི་བྱད་པར་ཡང་
རུང་ལ། སྤྱིང་གཞན་གསུམ་ན་དེ་འདྲའི་བྱད་པར་མི་འཐད་ཅིང་། འཛམ་བུ་སྤྱིང་ན་ཆེ་
དེ་ཉིད་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱིན་པ་ཡོད་ཅིང་གཞན་
གསུམ་ན་མེད་པས། སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་བསྟོམས་པའི་འབྲས་བུ་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་མདོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་གང་ཟག་གྲང་འཛམ་
བུ་སྤྱིང་པ་ཁོ་ནར་ངས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

འཛམ་བྱ་གླིང་པའི་མི་ལ་ཡང་གསང་བ་འདུས་བ་ལྟ་བུའི་སྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་
ལམ་བསྐོམ་པའི་གདུལ་བྱ་ནི་སློན་གསལ་ལས། བྱུང་པ་དང་། བད་དཀར་དང་། བསྒྲ་
དང་། ཅན་དན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་སྟེ་ཆོགས་བཤད་ཀྱི་སློན་བཞི་དང་། སློབ་བཤད་ཀྱི་
སློན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་སྟེ་རིགས་ལྷ་གསུངས་ཀྱང་། ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་འཆང་རྒྱ་
བའི་ལམ་སྐོམ་པ་པོ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་
ཟག་གོ། །དེ་ལ་ཡང་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན་ཅམ་དུ་ནི་བར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་
རྒྱད་ཕྱེ་གོང་འོག་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་གཉིས་ཀ་རུང་མོད་
ཀྱང་། བར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་རྒྱད་ཕྱེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལུགས་ལ་ཆེ་དེ་ལ་འཆང་རྒྱ་
བའི་རྟེན་དུ་བྱད་མེད་མི་རུང་གི་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་དགོས་ལ། སྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་བྱད་
ཆོས་ལ་ནི་བྱད་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
འཆང་རྒྱ་བ་ཡོད་དེ། ཅ་རྒྱད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས། རིག་བ་ཆེན་མོ་སྤུན་ལ་
སོགས་པ། ཉག་ཏུ་འདོད་པའི་དོན་བཅོན་པ། །འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དག་གིས་
ནི། །རི་ལྷར་འདོད་པ་བསྟེན་ན་འབྲུབ། །ཅེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་སློན་གསལ་
ལས། །འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་སྐྱེས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བསྐྱུབ་
བར་མ་ཟད་ཀྱི། བྱད་མེད་ཀྱང་སྐབ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བསྟན་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིག་པ་
ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལ་རིག་པ་ཆེན་
མོ་ནི་ལེགས་བར་བསྐྱབས་པའི་བྱག་རྒྱ་དང་། སྤུན་ལ་སོགས་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱེད་ཅན་
ལ་སོགས་པའི་བྱད་མེད་རིགས་བཞི་ལ་བཤད་དོ། །

དེ་ཡང་བྱུང་ཆེན་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་ཀྱེ་རྟོར་གྱི་སྐབ་ཐབས་ལས། དབྱེས་པའི་རྡོ་རྗེ་

བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་རིག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དྲར་ཁོད་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་
བའི་གནས་སུ་འདུག་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱབ་པ་པོ་རྒྱད་ནས་བཤད་པའི་
མཆན་ཉིད་ཆང་བས་ནི། རིམ་པ་དང་པོ་ལ་སློབ་པ་ནས་ཀྱང་རིག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
སློབ་ལ། བྱད་མེད་ལམ་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཆང་བས་ཀྱང་། ཐབས་གྱི་
གོགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་ལ་མཚུངས་པར་སློབ་སྟེ། དམིགས་
བསལ་ཅན་གྱི་སྐབས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་ཐབས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་ལ་
སློང་ཚུལ་ཉིད་ཤེས་རབ་མའི་ཡང་ལམ་ལ་སློང་ཚུལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་རྒྱད་དང་
རྒྱ་གཞུང་ནམས་སུ་བྱད་མེད་གྱིས་ལམ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོགས་སུ་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་
པ་ཡིན་ཞིང་། ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡབ་གྱི་རྒྱད་ལ་དགའ་བ་བཞི་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་
ཡབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་རྒྱད་ལ་དགའ་བ་བཞི་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐབས་གྱིས་
རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་པ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལྟར་དུ་རིག་མས་ཀྱང་ཐབས་
ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་པ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་མཐར་སྐྱ་མའི་སྐྱ་བསྐྱབས་ནས། ཆེ་
དེ་ཉིད་ལ་བྱད་མེད་གྱི་ལུས་དེ་སྤངས་ནས་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐྱ་བྱབ་སྟེ་འཆང་
རྒྱ་བའི་གནད་ནམས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་གཤམ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །པར་བྱིན་ཐེག་པ་དང་
རྒྱད་ཕྱེ་ལོག་མ་གསུམ་ལ་ནི་ཆེ་མ་འཕོས་པར་བྱད་མེད་གྱི་ལུས་བརྗེས་ནས་མཆན་
དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐྱ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་རྒྱར་ཅམ་ཡང་མེད་ལ། ལྷ་མེད་གྱི་རྒྱད་ཕྱེ་
གཞན་ན་ཡང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ལྷ་མ་རྒྱད་དོན་ཤེས་པའི་ཞལ་
ལས། འདུས་པའི་རྒྱད་དོན་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་པའི་རྗེས་
སུ་འབྲངས་ཏེ་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག །དེ་ལྟར་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་ཐམས་

ཅད་འཛམ་བྱ་གླིང་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་བསྐྱབ་པས་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཆེ་དེ་ལ་འཁོང་
ཀྱི་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པས་འཛམ་བྱ་གླིང་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་
གྲུབ་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྟེན་དེས་བཅུད་ཆགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་
པར་བྱ་བའི་མཐུན་ཡུལ་ཡང་འཛམ་བྱ་གླིང་པའི་སྲིད་པ་འབྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་
པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

༼ བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྤྱད་གཞི་སྤྱོད་པའི་དོན་བཤད་པ། ༽

གསུམ་པ་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྤྱད་གཞི་སྤྱོད་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྲིད་པ་
འབྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང་སྤྱར་ནས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་དང་།
མངོན་རྟོགས་ལྷག་མ་སྲིད་པ་འབྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང་མ་སྤྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ། རྟོག་ལྡན་ལ་སྤྱོད་པའི་དོགས་པའི་གནས་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་
བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདི་སྣམ་དུ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་སྲིད་པ་འབྲུབ་པའི་རིམ་
པ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལྷ་བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ལ་ཆོས་མཐུན་པའི་འདྲ་ཆོས་
ཡོད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་། དེ་གཉིས་འདྲ་བར་རྟོགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། འདྲ་བར་མ་ཤེས་
ཀྱང་མངོན་རྟོགས་བསྐྱོམ་པས་འདོད་པའི་དོན་འབྲུབ་པ་ལ་ཅིའང་མི་སྤྱིབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
སྤྱིབ་ན་ནི་ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་གང་ནའང་མེད་ལ་སྟོགས་རེ་ཅམ་མི་འདྲ་བ་ཡང་མེད་
པས། སྟོགས་རེ་ཅམ་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་དང་འདྲ་ཚུལ་ཤེས་ནས་མངོན་རྟོགས་བསྐྱོམ་
དགོས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་ཐམས་ཅད་དང་འདྲ་བ་ཤེས་མི་དགོས་ཀྱི་སྤར་
བཤད་པའི་ཆོས་མཐུན་ཤེས་ནས། དེ་དག་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་པས་ཐམས་ཅད་

བའི་ལུས་དང་གནས་སུ་སྒྲུབ་བ་ལོག་ནས། སྒྲུབ་བ་དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་དུ་བསྐྱོམ་པ་ལ་དེ་ཤེས་དགོས་སོ་སྐྱེས་ན། དེ་ཡང་མི་དགོས་ཏེ། ཆོས་མཐུན་
ཚུལ་དེ་འབྲམ་ཤེས་ཀྱང་རང་གི་ལུས་དང་གནས་ལྟ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པར་
བསྐྱོམ་པ་གོམས་པས་གནས་ལུས་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲུབ་བ་ལོག་ནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་
སྒྲུབ་བ་འཆར་བ་སྤོང་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་ནི་སྤྱི་བའི་
སྦྱོད་བཅུད་འདི་དང་འདི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་འབྱོར་འདི་དང་འདིས་སྦྱོར་བ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་སྦྱང་གཞི་དང་སྦྱོར་བྱེད་སོ་སོར་ངོ་འཕྲོད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ན་ནི། བསྐྱེལ་པ་
དང་པོའི་སྦྱོད་བཅུད་ད་ལྟ་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ལམ་བསྐྱོམས་ནས་ཚུལ་རིམ་ལྔར་
འགགས་ཟེན་པ་དེ་དག་སྦྱོར་བ་སྐྱོས་ཤིག་སྐྱེས་ན།

གཉིས་བ་དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི། སྦྱོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་ཆགས་དང་སྒྲགས་ཀྱི་
ལམ་སྐྱོམ་པ་ལ་དངོས་པོ་ལ་ཆོས་མཐུན་པའི་འབྲམ་ཆོས་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ངོས་ཟེན་
པ་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་འབྲམ་ཆོས་སྒྲིག་པ་ཅམ་བྱེད་པ་མིན་པས་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་སྦྱོན་དང་
པོ་མེད་ལ། རང་གི་ལུས་དང་གནས་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་བ་འཆར་བ་ལ་སྦྱོན་དུ་
སྦྱོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་ཆགས་དང་ཆོས་མཐུན་ཤེས་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་དགོས་པར་
མི་འདོད་པས་སྦྱོན་གཉིས་པའང་མེད་དོ། །བསྐྱེལ་པ་དང་པོའི་དུས་ཀྱི་སྦྱོད་བཅུད་ཀྱི་
རིམ་པ་རྣམས་ད་ལྟ་ལམ་བསྐྱོམ་པའི་སྦྱང་གཞིར་བོད་ཀྱི་འདུས་པ་ལ་སྦྱངས་པ་སྒྲ་
ཕྱི་གཞན་དག་འཆད་མོད་ཀྱང་། བདག་ཅག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པ་ནི་སྦྱང་གཞི་དང་ཆོས་
མཐུན་གཉིས་མ་བྱེད་པར་ན་ནིང་འགགས་པའི་བྱུང་ཤིང་ད་ལོའི་མེས་སྟེགས་པའི་
ཚུལ་དེ་མི་བཞེད་དོ། །

འོན་ཏེ་ལྷར་ཡིན་སྟེན་ན། སྤྱིར་འབགས་པ་ཡབ་སྐུ་གི་བཞེད་པས་སྤགས་
གི་ལམ་གིས་སྟོགས་དུས་གི་མིའི་ཆེ་གཅིག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་གཞི་དུས་ན་ཆོས་གསུམ་གནས་པ་དེ་རིམ་བའི་སྐྱ་གསུམ་གི་གོ་
འཕང་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྐྱ་གསུམ་གི་གོ་འཕང་མཐར་ཕྱིན་པ་མི་སློབ་པའི་བྱང་
འཇུག་གི་སྐྱ་གསུམ་ཡིན་ཡང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་ལམ་དུས་གི་སྐྱ་གསུམ་
ཞིག་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་གཞི་དུས་གི་འཆི་བ་ནི་ཕྱང་སོགས་ཐེམ་ནས་སློབ་པ་
རགས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་གྱུར་པས་ཆོས་གི་སྐྱ་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་ཞིང་།
བར་དོ་ནི་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་གྲུབ་པས་འཇུག་ལུས་ལྷར་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་ལུས་ཅན་
ཡིན་པས་ཡོངས་སྐྱ་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་ལ། བར་དོ་དེས་པ་མའི་ཁྱ་ཁྱག་གི་
དབྱས་སུ་སྐྱེ་བ་བཟུང་ནས་ཐ་མལ་བའི་ཤའི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཏེ་དེ་དག་དང་
ཐུན་མོང་གི་བྱ་བ་བསྐྱབ་ཀྱས་སུ་གྱུར་པ་ནི་ཡོངས་སྐྱས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཁམས་
རགས་པ་བཟུང་བའི་སྐྱལ་སྐྱ་བསྟན་ནས་ཐ་མལ་བའི་སྐྱེ་བོ་དག་ལ་འང་དངོས་སུ་
སྤང་བའི་སློན་ནས་དོན་མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་ནོ། །

དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་ལམ་གསུམ་བསྐྱོམས་པས་ཐ་མལ་བ་^{༩༩} ལ་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་རང་
དགའ་བ་འོང་བ་དེའི་དོད་ལ་རྣམ་འབྱོར་བ་ལ་ནི་འོད་གསལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
མཛོན་དུ་བྱས་པའི་ལམ་དུས་གི་ཆོས་སྐྱ་དང་། དེ་ལས་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་གྲུབ་
པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱར་ལངས་པའི་ལམ་དུས་གི་ཡོངས་སྐྱ་དང་། དེས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་
བསམ་བཞིན་དུ་ཁམས་རགས་པའི་ལུས་བཟུང་ནས་དོན་བྱེད་པའི་ལམ་དུས་གི་སྐྱལ་
སྐྱ་གསུམ་འབྱུང་ལ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་རིམ་པའི་སྐྱ་གསུམ་སྟེ། དེ་རེ་རེ་ལ་འང་དངོས་དང་

རྗེས་མཐུན་པ་གཉིས་གཉིས་དང་། དངོས་ལའང་ཆེ་འདི་དང་བར་དོར་མཆོག་འབྲུག་
པའི་སྐྱ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་རྣམས་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་རྫོགས་རིམ་པའི་
ལམ་དུས་གྱི་སྐྱ་གསུམ་དེ་གོམས་པར་བྱས་པའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱ་
གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། རྫོགས་རིམ་པའི་སྐྱ་གསུམ་དེ་འདྲ་བའི་སྤྲིན་བྱེད་དུ་
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་འདུག་ཞེས་ཀྱི་འཆི་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ལྷག་མོས་འོད་
གསལ་དུ་སྤྱད་པ་དང་། བར་དོ་དང་མཐུན་པའི་དང་པོའི་མགོན་པོ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་
མཐུན་པའི་སྐུལ་སྐྱོད་ཇི་ཅེས་མཁས་དཔལ་བསྐྱེད་པ་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་དག་ནི་གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་སྐྱ་གསུམ་དང་ཚུལ་མི་འདྲ་ཡི།
ལུགས་འདིའི་བྱང་ཆོས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཐབས་མཁས་དང་
བྲལ་བ་ལ་འཁོར་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དུ་འོང་རྒྱ་དེ། ཐབས་
མཁས་གྱི་མཐུས་དེ་གསུམ་ཇི་འདྲ་བའི་ལམ་གྱིས་སྐྱ་གསུམ་དུ་བསྐྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
སྤྱོད་བསྐྱས་ལས། དེ་ལྟར་གྱིས་བ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་སྤྱིད་པ་བར་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་
བའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ཉིད་སྐྱ་མ་བརྒྱད་པའི་རིམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མན་
ངག་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི། བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟར་ཅིག་པའམ་
རས་བྲིས་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་ཉེ་བར་སྤང་བ་དེ་བཞིན་དུ། རྗེ་རྗེའི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
བདག་ཉིད་སྐུལ་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་སྐྱ་བལྟ་བས་ཆོག་མི་
ཤེས་པ་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པས་ལུས་ལ་བརྒྱན་
པ་སྟེ། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་

བར་དུའོ། །ཞེས་པས་ཐ་མལ་བ་ལ་བར་དོ་འོང་བའི་དོད་ལ་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་
སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་
ནི་རྒྱུན་མ་ཆང་བས་རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སྤྱོད་པ་གལ་ཏེ་མ་སྤྱད་དུ་ཟིན་ཀྱང་། ལྷ་བ་
རྣམས་པར་སྤངས་ནས་འཆི་བར་གྱུར་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བ་ནི་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་ནས། བརྒྱ་ལམ་ན་འོད་གསལ་
བར་ཞུགས་ནས་ཐ་མལ་བའི་ཕྱང་པོ་བོར་ནས་བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རིམ་
གྱིས་ལྷང་བར་བྱའོ་ཞེས་བརྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་གནས་
པར་བྱེད་ན་དེ་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་འདོར་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ནི་ཆེ་འདིར་སྤྱོད་པ་བྱེད་པ་
མ་ཕྱང་བར་ཆེ་འཕོ་དགོས་པ་ཕྱང་ན་འཆི་བ་ལམ་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱར་བསྐྱར་ནས་
འཆི་བའི་འོད་གསལ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བར་ཚོམ་པ་ན་
འདོད་ལྷ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྐྱར་ལྷང་བར་བྱའོ་སྟེ་པའི་འཕེན་པ་བཏང་བའི་དབང་གིས་
ཐ་མལ་བ་ལ་བར་དོ་རང་དགའ་བ་འོང་བའི་དོད་ལ་རྒྱང་སེམས་ཅན་ལས་གྲུབ་པའི་
སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། འདིར་འཆོང་ཀྱི་བས་ལམ་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་
འཆི་བ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་བར་དོ་
དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པ་ཡང་འདིས་ཤེས་སོ། །

དེས་ན་བར་དོར་འཆོང་ཀྱི་ཞེས་པ་ཡང་བར་དོ་མཆོན་ཉིད་པ་གྲུབ་ནས་དེའི་རྟེན་
ལ་ལམ་བསྐྱོམས་ཏེ་འཆོང་ཀྱི་བར་འདོད་པ་ནི་སྤྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་འཆོང་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་
རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པ་ཡིན་པས་པར་དོའི་དོད་ལ་སྐྱེ་ལུས་གྲུབ་ནས་དེ་འོད་གསལ་

དུ་“བརྟག་སྟེ་”སྤངས་པས། རོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དེ་ལས་ལངས་པའི་དག་པའི་སྤྱ་
མའི་སྤྱ་གྲུབ་ནས་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་སྤྲད་ཅིག་ཀྱང་རྒྱན་མི་འཆད་
པར་དེའི་རིགས་རྒྱན་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྤྱ་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྱགས་ཆོས་
ཀྱི་སྤྱ་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་དུ་གྱུར་ནས་འཆང་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
ཚུལ་ཞིབ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ནི་མདོ་ཙམ་ཞིག་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གཞིའི་སྟེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་སྤྱང་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་དང་རྣམ་པ་
མ་ཐུན་པའི་ལམ་བསྟོམས་ནས་སྤྱོད་བ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་སྤྱང་གཞི་ལ་འདི་འདྲ་བ་
གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་དོན་ལ་དེ་དང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་པར་བསྟོམ་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་གེད་
དགོས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་སྤྱིད་པ་སྟེ་འཆིའི་རིམ་པ་རེ་དང་སྤྱར་ནས་
གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་འདྲ་སྒྲིག་པ་ཙམ་གྱི་བྱིར་དུ་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་སྤྱག་མོས་གྱི་
སྤྱ་བསྟེད་པ་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་དང་ཆོས་མ་ཐུན་སྤྱོད་བ་དང་། ཆོས་མ་ཐུན་དེ་
དང་སྤྱར་ཀྱང་དེ་ཉིད་སྤྱང་གཞིར་མི་གེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་ལ། མན་
དག་སྟེ་མའི་སྟེ་མ་བརྟག་གཉིས་པ་ལས་སྤྱག་མོས་བར་སྤྱིད་དང་སྤྱར་བ་ནི་འཕགས་
པ་སྤྱ་བྱང་གིས་སྤྱག་མོས་གྱི་སྤྱ་བསྟེད་པ་སྟོན་ཆགས་པའི་འོག་དུ་བརྟུན་ཆགས་པ་
དང་ཆོས་མ་ཐུན་པར་བཤད་པ་དང་། དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྟེད་པ་བར་སྤྱིད་དང་
སྤྱར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་མང་དུ་ཡོད་པས་མི་
འཐད་དོ། །དེ་ཡང་པོད་ཀྱི་འདུས་པའི་སྒྲ་མ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ཆེ་བ་དག །སྟོན་བསྐྱུས་ལས།
སྟེ་བ་ཞེས་བྱ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྟེ། །འཆི་བའི་མིང་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་

ཡིན། །རིམ་གཉིས་འདི་དག་ཁྱ་མའི་ཕྱི་གིས་ནི། །རྟེན་བ་འདི་ནི་མ་འོངས་སངས་
རྒྱས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སྐྱེ་བ་སྦྱོང་བ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། འཆི་བ་སྦྱོང་བ་
རྫོགས་རིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་སྦྱང་གཞི་སོ་སོར་ངེས་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཁོ་ནས་སྐྱེ་བ་མ་
ལུས་པར་སྦྱོང་བ་ལས་མེ་ལུས། ལུས་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཁོ་ནས་མཆོག་གི་དངོས་
གྲུབ་འབྲུབ་པར་འགྱུར་དོ། །མི་ལུས་ན་སྐྱེ་བ་མ་ལུས་པར་སྦྱོང་བ་ལ་སྦྱོང་བྱེད་
རྫོགས་རིམ་”**ཀྱང་དགོས་པར་ཐལ་ཞིང་།** དེ་བཞིན་རྫོགས་རིམ་ཁོ་ནས་འཆི་བ་མ་
ལུས་པར་སྦྱོང་བ་ལས་མེ་ལུས་ན་དེ་ཁོ་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་པར་འགྱུར་བས་
བསྐྱེད་རིམ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུར་དོན་མེད་པར་ཐལ་ཞིང་། རྫོགས་རིམ་ཁོ་
ནས་སྦྱོང་མི་ལུས་ན་འཆི་བ་སྦྱོང་བྱེད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་”**ཀྱང་དགོས་པར་ཐལ་བས་**
རིམ་གཉིས་སྦྱང་གཞི་སོ་སོར་ངེས་བ་ཉམས་པར་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

སྦྱོང་བསྐྱེད་ཀྱི་ལུང་དེ་ནི། རྫོགས་རིམ་བ་ཆེ་འདིར་སྦྱོང་བ་བྱེད་པ་མ་གྱུར་བ་
ཞིག་ཆེད་དུས་བྱས་ནས་བར་དོར་མཆོག་འབྲུབ་པ་ལ་ནི། དེའི་འཆི་བ་ནི་དོན་དམ་
བདེན་པ་འོད་གསལ་དུ་ཤར་ནས། དེ་ལས་ལངས་པའི་བར་དོའི་དོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནི་
ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྐྱེ་ལུས་སུ་ལྡང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ། རིམ་གཉིས་འདི་དག་
ཅེས་པའང་འཆི་བའི་རིམ་བ་དང་། ཤི་ནས་བར་དོ་འབྲུབ་པའི་རིམ་བ་འདི་དག་འཆི་
བ་དང་བར་དོ་རང་དགའ་བར་མ་སོར་བར་འོད་གསལ་དང་སྐྱེ་མའི་སྦྱར་ཤར་བའི་སྐོ་
ནས་རྟེན་བ་ནི་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་རིམ་
དང་རྫོགས་རིམ་གཉིས་ལ་གཟུང་བའི་ཞོར་བ་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་བ་ནི་ད་དུང་རྫོགས་

རིམ་གྱི་ཟབ་མོའི་གནས་ཀླུང་ས་ལ་སྟོགས་མཐོང་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བས་ནོངས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ནི་སྤྱང་གཞི་ཐུན་མོང་ལ་སྤྱོད་བྱེད་སྒྲིན་གྲོལ་
གྱི་ལམ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱཏོ། །

དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པའི་
ལམ་རིམ་གཉིས་སྒྲོམ་པ་པོ་འཛུལ་བུ་སྤྱིང་པའི་མིར་བྱུབ་པ་ན་དེས་གང་དང་མ་ཐུན་
པར་བསྒྲོམ་པའི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོའི་རིམ་པ་ཡང་འཛུལ་བུ་སྤྱིང་པའི་མིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་པར་བྱུབ་སྟེ། ཆོས་མ་ཐུན་པར་བསྒྲོམ་པ་ནི་འབྲས་སྒྲིག་པ་ཅམ་མ་
ཡིན་པར་རང་གི་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་པོ་དེ་དང་ཀླུང་ས་ལ་མ་ཐུན་པའི་ལམ་གྱིས་སྐྱེ་
གསུམ་དུ་བསྐྱུར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཆི་བ་འཛུལ་བུ་
སྤྱིང་པའི་མིའི་འཆི་བ་དང་མ་ཐུན་པ་དགོས་སུ་རྒྱག་མོད། སྐྱེ་བ་དང་བར་དོ་འཛུལ་བུ་
སྤྱིང་པའི་མིའི་ངེས་བཟུང་དུ་ཅི་དགོས་ཏེ། འཛུལ་བུ་སྤྱིང་པའི་མི་ཤི་བ་འཛུལ་བུ་སྤྱིང་
པའི་མི་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་མ་ངེས་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐུགས་སྒྲུབ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་
ཀྱི་ལམ་བསྒྲོམ་པ་ནི་འབྲས་སུ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྤྱང་གཞི་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི་
འབྲས་སུ་སྐྱེ་གསུམ་དང་ཡང་མ་ཐུན་པ་རེ་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གཙོ་
མོའི་ལམ་གྱི་ཆ་དག་ནི་མར་སྤྱང་གཞི་དང་ཀླུང་ས་ལ་མ་ཐུན་པ། ཡར་འབྲས་སུ་དང་ཀླུང་
ས་ལ་མ་ཐུན་པ། བར་དུ་རྫོགས་རིམ་དང་ཀླུང་ས་ལ་མ་ཐུན་པ་གསུམ་གའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་
གྱུར་པའི་བསྒྲོམ་ཚུལ་རེ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་འདིར་སྐྱེ་བ་དང་ཀླུང་ས་ལ་མ་ཐུན་པར་
བསྒྲོམ་པ་ནི་སྤྱང་གཞིའི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཤུར་མ་ཟད་ཀྱི་འབྲས་སུའི་གནས་སྐབས་སུ་
མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱུར་སྐྱེ་བ་འཛིན་ཚུལ་དང་ཡང་ཀླུང་ས་ལ་མ་ཐུན་པ་གཅིག་དགོས་ཤིང་།

མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱར་འཆང་གྱུ་པའི་མངའ་པ་སྟོན་པ་ནི་འཛམ་བུ་གླིང་པ་ཁོ་ནའི་མིར་
སྤྱེ་བ་འཛིན་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིའི་
སྤྱེ་བ་དང་མཐུན་པ་བསྟོམ་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་བར་དོ་དང་མཐུན་པར་བསྟོམ་པ་ན་
ཡང་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིར་སྤྱེ་བའི་བར་དོ་དང་མཐུན་པར་བསྟོམ་དགོས་པ་བྱུང་སྟེ།
བར་དོ་ནི་གང་དུ་སྤྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་བར་དོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

འོན་འདིར་སྤྱོད་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྤྱད་གཞི་གསུམ་པོ་དེ་སྤྱོད་པའི་གོ་དོན་
རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་སྟུང་ན་སྤྱིར་ནི། རིམ་ལྔ་ལས། སྤྱུ་མ་ལྔ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན། །ཡང་
དག་མཐས་ནི་རྣམ་པར་སྤྱངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཉེན་པོ་ཡང་སྤྱོད་བར་
གསུངས་པའི་སྐབས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་མདོར་བྲས་ལས། རྣམ་ཉོག་བག་ཆགས་
ཉེས་པ་ཡིས། །འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་རྣམ་མཛད་པས་ལ། །སྟོ་དང་ལྷན་པས་ལེགས་བལྟས་
ཉེ། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱིས་སྤྱད་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱི་མ་སེལ་བའི་སྟོ་
ནས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་བྱི་མ་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་བ་ནི་སེམས་
ཀྱི་རིགས་འདྲ་གཉེན་པོས་རྒྱུན་གཙོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་བྱི་
བཅས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལས་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱི་མ་དང་བྲལ་
བར་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་སྤྱོད་བ་ཡིན་ལ། བདག་འཛིན་གཉེན་པོས་སྤྱོད་བ་ནི། རིགས་
འདྲ་བྱི་མ་བྱི་བྲལ་དུ་བསྐྱེད་པའང་མིན་ལ། ཁོའི་དོད་ལ་ཁོ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པ་ཞིག་
བསྐྱེད་པའང་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱར་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྤྱེ་མི་རུང་དུ་བྲས་པའི་སྟོན་སྤྱོད་
བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སྤྱི་བ་པའི་བྱི་མ་གཉེན་པོས་བསལ་བ་ལ་
ཆོས་ཉིད་སྤྱངས་པར་བཞག་པའང་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་ཚུལ་གསུམ་སྟགས་དང་

མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀ་ལས་གསུངས་སོ། །

འདིར་ནི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོའི་རིགས་འདྲ་བྱེ་མ་ངེ་བྲལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་མཆན་ཉིད་པའང་ཡིན་ངེ་བྲལ་ཡང་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་གསུམ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སྐྱེ་བ་པའི་ངེ་མ་སེལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སེལ་ས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མངོན་དུ་གྱུར་ཅེན་པའི་བྱིར་རོ། །བདག་འཛིན་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་བདག་འཛིན་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་བསྐྱེད་མི་དགོས་ཤིང་བདག་འཛིན་རྒྱུ་ཆད་པའི་དོད་ལ་གཞན་དེ་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཞིག་བསྐྱེད་པའང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་སྦྱང་གཞི་གསུམ་པོ་དེ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་གྱིས་གསུམ་པོ་དེ་དངོས་མི་འབྱུང་བར་བྱས་ནས་དེའི་དོད་དུ་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ལམ་དུས་དང་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྦྱ་གསུམ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་སྦྱོར་བྱེད་རིམ་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱང་གཞི་གསུམ་སྦྱོར་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་མངོན་རྟོགས་ལྷག་མ་སྲིད་པ་འབྲུག་པའི་རིམ་པ་དང་མ་སྦྱར་བའི་རྒྱ་མཆན་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་བསྐྱང་འཁོར་དང་རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་མན་ཆད་ལ་སྦྱང་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷ་མ་བཙུན་མོ་ཅན་གྱི་བཞེད་པས་ཕྱིའི་ལུགས་རི་དང་བསྐྱང་འཁོར་གཉིས་སྦྱོར་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འགོས་ལུགས་པ་དག་འཆད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྦྱང་གཞི་ལ་སྦྱོད་བཙུན་གཉིས་ལས་མེད་ཅིང་། སྦྱོད་ཆགས་པ་དང་གཞལ་

ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་དང་དེའི་གོང་དུ་སྦྱོང་སྡེ་མ་སྦྱང་བ་དང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སྦྱར་བར་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་
པའི་བྱིར་དང་། རོག་མར་ལྷགས་རི་བྱི་མ་ཆགས། དེ་ནས་སྤྱིང་བཞི་རི་རབ་སྡེ་མ་
སྦྱངས། དེ་ནས་སྤྱིང་བཞི་རི་རབ་བྱི་མ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བྱིས་ཀྱི་སྒྲ་མ་
ཁ་ཅིག །ལྷག་མོས་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་ལ་བསམས་ནས།
སྦྱར་བ་ཆོགས་གསོག་ནི་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མིར་སྦྱེ་བའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྦྱོང་
འགྲུར་གྱི་ལས་དང་འབྲ། དེ་ནས་སྦྱང་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ནི་དེ་འབྲ་བའི་ལས་གསོག་པ་པོ་
དེ་ཤི་བ་དང་འབྲ། དེ་ནས་བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་གཙུག་པོ་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་ནི་དེའི་
བར་དོ་གྲུབ་པ་དང་འབྲ། དེ་ཞེ་སྤང་རྩོམ་བསྐྱུར་བ་ནི་དེས་སྦྱེ་བ་སྒྲངས་པ་དང་འབྲ།
བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་རྩ་བ་དང་བ་དང་ལུང་ལུ་ནི་གདན་གཞི་ལས་སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་
བཟོད་པ་གསུམ་ལ་གསུངས་པས། གཞི་གསུམ་པོ་དེས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་བ་གསོག་པ་
ནི་བསྐྱལ་བ་དང་པོར་སྦྱེ་བའི་སྦྱེས་ནས་སྦྱོང་འགྲུར་གྱི་ལས་གསོག་པ་པོ་དེ་ཤི་བ་
དང་འབྲ། དེ་ནས་ལྷག་མོས་ཀྱི་སྡེ་བསྐྱོམ་པ་ནི་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མིར་སྦྱེས་པ་དང་འབྲ་
བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་དང་འགལ། ཆོད་ལྡན་གྱི་གཞུང་
དང་འགལ། ལྷག་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན། ལྷགས་ཀྱི་དོན་མཁྱོགས་པའི་ཉེས་པ་སྦྱེ་
བཞི་དུས་ཅིག་ཆར་ཉིད་དུ་སྒོག་ཏུ་བབ་པར་འགྱུར་རོ། །

ཁས་སྒྲངས་དང་རི་ལྟར་འགལ་ན། ཅག་པོ་དམ་ཆོག་རྩོམ་དང་པོའི་མགོན་
པོས་མི་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ལྷགས་ཀ་ནས་སྦྱོས་ཏེ་སྤྱར་རང་ལ་བཅུག་ནས་སྦྱལ་སྦྱེ་རྩོམ་

ཇི་མེས་ས་དཔར་བསྐྱར་བར་འདོད་པ་འགོག་པ་ན། བར་དོ་རང་གི་ཁྱ་བས་རང་གི་
ལུས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་མེད་པས་སྦྱར་གཞི་དང་མི་མ་སྐྱེན་ལོ་ཞེས་པའི་སྦྱོན་བརྗོད་
ནས། ཡང་རང་གི་ལུགས་འཛིག་པ་ན། བར་དོའི་དོད་བསྐྱར་འཁོར་གྱི་དང་པོའི་
མགོན་པོ་རང་ཉིད་ཡབ་ཡུམ་སྦྱར་བའི་ཁྱ་བ་ལས་མི་བསྦྱོད་པ་བསྦྱེད་པ་རང་ལ་
བཅུག་པས་ཞེ་སྤང་དོ་རྗེར་བསྐྱར་བ་སྦྱེ་བ་སྦྱངས་པའི་དོད་ཏུ་འདོད་པ་ནི་རང་གི་
ཆོག་ལ་ཅོ་འབྲི་བ་སྦྱེ་འཁོར་གསུམ་ག་དངོས་སུ་ཁས་སྦྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆད་ལྷན་
གྱི་གཞུང་དང་རི་ལྷར་འགལ་ན། སྦྱོབ་དཔོན་སྦྱ་བྱང་གིས། སྦྱོད་ཞིག་ནས་སྦྱོངས་
པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་ཆར་བའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། དོན་འདི་ལྷར་བསྦྱེད་པའི་རིམ་
བ་བསྒྲོམ་པས། དངོས་པོ་མེད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
བརྗོད་ཅིང་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་བསྒྲོམ་པ་སྦྱོད་ཞིག་བ་དང་ཆོས་
མ་སྐྱེན་པར་བསྒྲོམ་པར་དངོས་སུ་བཤད་པས། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མིའི་སྦྱེ་བ་སྦྱ་མའི་
སེམས་ཅན་ཤི་བ་དང་སྦྱར་བ་ནི་གཞུང་དེ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལ། ཆོགས་ཞིང་
དང་བསྐྱར་འཁོར་སོགས་སྦྱར་གཞི་དང་སྦྱོར་ན། སྦྱ་བ་ཐབས་མདོར་བྱས་སུ་ཆོགས་
ཞིང་མཆོད་པ་མ་བཤད་པས། སྦྱར་གཞིའི་སྦྱོང་བྱེད་གྱི་མདོན་རྟོགས་མ་ཆར་བར་
ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཏུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་སྦྱག་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་ལྷན་བསྐྱལ་
བ་དང་པོའི་མིར་སྦྱེ་བའི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྦྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་གསོག་པ་པོ་དེར་
སྦྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་པོའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྦྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་ཡང་སྦྱར་
དགོས་པ་དང་། དེའི་ཡང་སྦྱེ་བ་སྦྱ་མ་སོགས་དང་སྦྱར་དགོས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ཞིང་།
བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མིར་སྦྱེ་བའི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྦྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་གསོག་

པའི་སེམས་ཅན་གྱི་བའི་བར་དོ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་ལ། སྦྱེས་ནས་སྦྱོར་འགྲུར་གྱི་
ལས་གསོག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་བའི་བར་དོ་དང་ཆོས་མཐུན་མི་སྦྱོར་བ་འགལ་
བས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱོམས་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པའི་བར་སྐབས་དེར་དེ་
འདྲའི་བར་སྤིད་དང་སྦྱར་རྒྱུ་གཅིག་ཀྱང་འཆད་དགོས་པར་ཐལ་སོ། །

བཞི་པ་སྐབས་དོན་མ་རྟོགས་པའི་སྦྱོན་ནི། འདིར་སྦྱར་གཞི་སྦྱེ་གྱི་བར་དོ་
གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བའི་རང་གི་སྦྱེ་གྱི་བར་དོ་གསུམ་སྦྱར་བའི་ཆེད་ཡིན་
པར་མ་གོ་བར་བསྐལ་བ་དང་པོའི་མིར་སྦྱེ་བའི་སྦྱེ་བ་སྤྲ་མ་དང་ཡང་སྤྲ་མ་སོགས་ཀྱི་
སྦྱེ་གྱི་བར་དོ་ནམས་སྦྱར་གཞིར་ཁས་སྒྲངས་བས་ནི། མདོན་རྟོགས་བསྐྱོམ་བས་
གང་བྱེད་བ་ཡིན་སྒོ་ཅེ་གཏད་རྒྱ་མེད་བ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །

ཡང་ཐོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་དག །རང་ཉིད་སྦྱལ་སྦྱོར་དོ་རྗེ་སེམས་དཔར་བསྦྱར་བ་ནས་
སེམས་དཔའ་སྦྱུང་བཅེགས་ཀྱི་བར། མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བ་བྱིར་འཐོན་ཏེ་
ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལང་ཆོ་རྫོགས་བ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ནས་རིག་མ་འདུ་
བྱ་བ་ནི་རིགས་མཉམ་བ་ལས་ཚུང་མ་ལེན་བ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ནས་དོ་རྗེ་དང་
བསྐྱེད་བྱ་བ་ནི་གཞི་དུས་ལ་པོ་མོ་བྱིས་ཐབ་དེ་གཉིས་ཀྱི་པོ་མོའི་དབང་པོ་རྒྱས་བ་
དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ནས་ལས་ལ་གནས་ཏེ་མཆོད་བ་བྱེད་བ་ནི་པོ་མོ་དེ་གཉིས་ཉལ་
པོ་བྱས་བས་དགའ་བས་ཆིམ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
བསྐྱེད་བ་ནི་པོ་མོ་དེ་གཉིས་ལས་བྱ་དང་བྱ་མོ་སྦྱེས་བ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ནས་
མཆོད་བ་སོགས་བྱེད་བ་ནི་བྱ་དང་བྱ་མོ་དེ་དག་གསོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཟས་གོས་
ལ་སོགས་བ་སྟེར་ཞིང་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་བ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ནས་

ཕ་ཐེག་བསྐྱོམ་པ་ནི་བྱ་དང་ཆ་བོ་དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་སེམས་སྤང་ཞིང་ཤེས་རབ་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རིག་པའི་གནས་ལ་བསྐྱབས་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་སྦྱབ་པ་དང་
ཆོས་མ་ཐུན། དེ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ལོ་བས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྐྱེན་པ་དང་སྦྱིན་
སྟེག་གིས་ལྷ་མཉེས་པར་བྱས་ནས་དངོས་སྦྱབ་སྦྱབ་པ་ནི། བྱ་དང་ཆ་བོ་དེ་དག་ཁ་
ཅིག་གིས་རྒྱལ་ལོ་ལ་སོགས་པ་མཉེས་པར་བྱ་སྟེ་འདོད་པའི་དོན་ཕྱག་སྦྱིས་ཆོག་ས་
པ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདི་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་དོན་མ་ཤེས་པར་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་གང་
གིས་ཀྱང་མ་གསུངས་པའི་ཉོག་གཞོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྤང་
གཞི་སྤྱོད་བཞི་སྦྱབ་པ་པོ་བདག་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
ཡང་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་པ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོམས་ནས་སྤངས་
པས་ཆོག་གི། བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱ་དང་ཆ་བོ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྲིད་པ་སྦྱེ་རིམ་དང་
མ་ཐུན་པར་བསྐྱོམས་ནས་དེ་དག་ཀྱང་སྤང་དགོས་ན་སྦྱབ་པ་པོ་བདག་ཉིད་ཀྱི་མ་
འོངས་པའི་དུས་ན་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཉི་དུ་ཐམས་ཅད་སངས་མ་རྒྱས་པར་བདག་ཉིད་
འཆང་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པར་འབྱུར་བ་དང་། ཉི་དུ་དེ་དག་ལམ་མ་བསྐྱོམས་པར་འཆང་
རྒྱ་བར་ཐལ་བར་འབྱུར་ཞིང་། རང་ཉིད་གང་སྤངས་ནས་སྦྱ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་རང་གི་སྦྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་གང་ཟག་གཞན་
རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་རང་གི་ལམ་གྱི་སྤང་གཞི་དུ་མ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
ཡང་ཆ་དང་དེའི་ཡང་བྱ་དང་ཆ་བོ་སོགས་ཀྱི་སྲིད་པ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་མ་ཐུན་པར་
བསྐྱོམ་དགོས་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ནི། སྒོན་གསལ་ལས། བསམ་གཏན་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་དགེ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བསྐྱེད་བའི་
ཆོ་ག་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒོན་དུ་ཆོགས་ཞིང་མཆོད་པ་དང་
བསྐྱེད་འཁོར་སྒོམ་པ་ནི། སྐྱབ་ཐབས་དངོས་གཞི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཡན་ལག་གས་
སྒོན་འགྲོ་ཡིན་པས་དེ་དག་དང་ཐེས་ཀྱི་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་སྐྱེད་གཞི་དང་
སྐྱར་མི་དགོས་པས་མ་སྐྱར་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྣམ་གཞག་རིམ་པར་འདི་
དག་སྐྱེད་གཞི་དང་སྐྱོར་ཚུལ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་པ་སྐྱད་གོས་སོ། །

རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་མན་ཆད་སྐྱེད་གཞི་དང་སྐྱོར་བ་མ་གསུངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་
ཏེ། སྐྱིར་མདོན་རྟོགས་དངོས་གཞིའི་དོན་ལ་གང་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་གནས་དང་། དེར་
འཆང་རྒྱ་བའི་རྟེན་དང་། གང་གི་ངོ་བོར་འཆང་རྒྱ་བའི་རིམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
ནས་མཛད་པ་ཅི་མཛད་པ་དང་བཞིར་ངེས་སོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་དང་རྟོ་རྩེའི་ས་སྒོན་དུ་འགྲོ་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་
ངོ་། །གཉིས་པ་ནི་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷའོ། །གསུམ་པ་ནི་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱེད་
པའི་ཆོས་སྐྱེད་དང་། དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ལོངས་སྐྱེད་དང་། དེ་ཉིད་རྟོ་རྩེ་སེམས་
དབའ་སྒོན་པོར་བསྐྱེད་པའི་སྐྱལ་སྐྱེ་སྐྱེ་གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོར་འཆང་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་སྐྱོང་བ་དང་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་སྐྱེད་པས་ནས་སྐྱེ་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་
དུ་སྒོམ་པའི་རིམ་པ་རྩོགས་ཟེར་ཅིང་། མ་དག་པའི་སྒོན་དང་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དུ་མ་
འདུས་པའི་སྐྱེད་གཞི་བྱར་བ་མེད་པས། དེའི་ཕྱིར་རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་མན་ཆད་སྐྱེད་
གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་བ་མ་གསུངས་ལ། སྒོན་གསལ་ལས། དུག་རྒྱ་འདུ་བྱས་པ་

དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་ལྷ་བསྐྱེད་པ་སྲིད་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པར་གསུངས་པ་ནི། པ་
མས་བྱ་བསྐྱེད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱད་གཞིར་གྱུར་པའི་སྲིད་པ་
སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་མན་ཆད་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་འབྲས་བུའི་གནས་
སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱད་གྱི་སྲིད་པའི་རིམ་པ་དང་མི་སྤྱར་ཏེ། མདོ་བསྐྱེད་ལས།
སྟོན་པས་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བཞིན་
པ་ལ་གནས་པས་དང་པོའི་སྤྱོད་པ་བྱ། ཞེས་རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འབྲས་
བུའི་སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱད་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྤྱབ་
ཐབས་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་སྤྱར་ཞིང་། དེ་ཡང་དོ་རྩེ་སེམས་
དཔའི་སྤྱབ་ཐབས་དང་སྤྱོད་བསྐྱེས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་པས་དགའ་ལྷན་ནས་
བབས་ཏེ་སྤྱལ་སྤྱིའི་སྟོན་པ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་། ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
སྤྱོད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གསུམ་བཞུན་པའི་སྤྱོད་པ་ཕྱི་མས་འདུལ་བའི་
གདུལ་བུའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་དཀྱིལ་སྤྱལ་ཞིང་དེ་ནས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་ལྷ་
བཙུ་གསུམ་སྤྱལ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནལ་འཁྱོར་པས་ཀྱང་རང་ཉིད་མོས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་
པའི་སྟོན་པ་སྤྱུ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་མདོན་དུ་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་རིག་མ་འདུ་བྱས་ཤིང་
སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྤྱོས་ཏེ་དོན་མཛད་པར་བསྟོམ་
པ་ནི། སྟོན་པས་ཆགས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པས་དོན་མཛད་པ་དེ་དང་ནམ་པ་མཐུན་
པའོ། །སེམས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བླ་མོ་གཉིས་བསྟོམ་པ་ནི། སྟོན་པས་སྤྱགས་གྱི་
འཕྲིན་ལས་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་ལ་བཞུགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ། །

ལྷ་ཀླུ་མ་གྱི་སྤྲུག་སྤྲུལ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྲུག་སྤྲུལ་པ་ནི་གསུང་གི་མཛད་
པ་ཆོས་སྟོན་པ་དང་འབྲེལ། །གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ཡང་བསྟོམ་བསྟོམ་སོགས་རྫོགས་
པའི་མཐར་ཁྱབ་ནི། ཞིང་དེར་སྐྱེད་དོས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་དོན་མཛད་ཟེན་པ་ན་སྤྱ་
ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དང་འབྲེལ། །ཁྱབ་པ་ཆད་མེད་བཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་ལྷ་མོ་བཞིའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པའི་ངོར་བཞེངས་ནས་མཆོད་བསྟོད་བདག་གིས་
མཛད་པ་ནི། ཞིང་གཅིག་ཏུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་མཛད་པ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་
ཡང་། སྐྱེད་དོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་ཆད་མེད་བཞིས་སྤྲུག་སྤྲུལ་
ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཀླུ་པར་བཞེངས་ཏེ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཡོན་གནས་མཛད་པ་དང་
ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཀླུ་གཞག་རིམ་པར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་
པ་དང་སྤྱར་གྱི། འདི་དག་སྤྱིད་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་མ་སྤྱར་བས་སྤྱར་བ་རྫོང་པ་
ལྷར། གཞི་དུས་ཀྱི་བྱ་དང་ཆ་བོ་སོགས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་སྤྱོར་བ་དང་། ཁ་
ཅིག་ཁྱབ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ནི་བྱ་དང་ཆ་བོ་བསྐྱེད་ཟེན་པའི་མཐར་ཁྱིལ་བ་དང་། དེ་ལ་ཉེ་དུ་
སྤྱ་ངན་བྱེད་ཅིང་དུ་བ་དང་། དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལས་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལྷངས་
ནས་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་སོགས་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱོད་པ་དག་ནི་སྤྱིང་པོ་
མེད་པའི་བཤད་པས་སྤྱན་པོ་མགྱ་བར་བྱེད་པ་ཅུ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་མི་
འཐད་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་པ་ལྷར་པོ། །

༼ ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ་བཤད་པ༽

གཉིས་པ་ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ་ནི། རང་གི་སྤྲུག་ཀའི་ས་ཐོན་གྱི་འོད་ཟེར་
ཀྱིས་སྤྲུག་སྤྲུལ་བ་ཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཀྲལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་དོ་རྗེ་

སེམས་དཔའི་འཇུག་པས་ཁྱགས་པ་ལ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཁྱགས་པའི་སྒྲོར་
མཆོམས་ནས་སྟོས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་སྟེ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔར་གྱུར་ནས་རང་
རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པར་མོས་པ་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་མདོར་བྱས་
མདོ་བསྟེ་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱུཔ་ཐབས་རྣམས་ལས་དངོས་སུ་
གསལ་བར་མ་གསུངས་པ་ལ་བསམས་ནས་རབ་ཏུ་སྒྲོན་གསལ་དང་ནག་པོ་དམ་
ཆིག་དོ་རྩེ་སོགས་ཀྱིས་ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ་མི་འདོད་ཀྱང་། རྒྱད་དང་སྒྲོན་གསལ་
ལས་འདི་གསལ་བར་ཤེས་ཏེ། ཅ་རྒྱད་ཀྱི་ཐེལ་གཞོན་དོ་རྩེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་
སྐབས་སུ་བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་སྟོམས་
པར་ཁྱགས་མ་ཐག་ཏུ། དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་འདི་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་རྩེའི་ངོ་བོར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་
པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་རྩེའི་ངོ་བོར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་
བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་པ་རྣམས་སུ་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
ཏོ། །ཞེས་པ་ཅ་འགྲེལ་ཀྱིས་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་དགོད་པ་བསྟན་ལ། དེའི་མཇུག་དེ་མ་
ཐག་ཏུ་ཅ་རྒྱད་ལས། དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སེམས་
ཅན་ངི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་
པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་བར་གྱུར་པ་དེས་ཅི་
ཞིག་མཛད་ཅེ་ན། སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་དབལ་དོན་མཐས་དཔའི་འཇུག་པས་ཞུགས་ནས། དོན་མཐས་དཔའ་
ཉིད་ཐོབ་པའོ། །དེ་བས་ན་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་དོན་ནོ། །ཞེས་པ་ཙུ་འགྲེལ་གྱིས་ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ་བསྟན་ཏེ།
སྤྱི་དོན་དུ་སོང་བ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་དོན་ཡིན་པས་སྤྱི་དོན་
དུ་སོང་བ་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཡང་ལྷག་མོས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པར་
གང་ལས་ཤེས་ན། གཞུང་འདི་བཤད་ཅིན་པའི་མཇུག་དུ་འགྲེལ་བ་ལས་དེ་ལྟར་ལྷག་
པར་མོས་པས་དོན་མཐས་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །

དེ་ལ་སྤྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་འཇུག་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དབང་བསྐྱར་
བའི་དོན་དུ་སློབ་མ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་འཇུག་པ་དང་། དམ་
ཆོག་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་དོན་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ཐོག་ལ་ཐལ་བྱུང་དུ་འཇུག་པ་དང་། རྒྱལ་ཆོན་སོགས་ལ་འགོམ་པའི་ཉེས་
པ་སྦངས་ཏེ་རང་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་སྟོན་བྱེ་བའི་བྱིར་དུ།
སྤྲུགས་དང་བྱུག་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་བཏེགས་ནས་འོག་ནས་འཇུག་པར་མོས་པའི་
སྟོན་པ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་དོན་མཐས་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་། དོན་ལྟར་ཐོགས་
པ་མེད་པར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་ཐལ་བྱུང་དུ་འཇུག་པ་དོན་མཐས་
མཐས་དཔའི་འཇུག་པ་དང་བཞི་ལས་འདིར་ཐ་མཐོ། །དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་ལ་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། སྟོན་པ་དོན་མཐས་གིས་རྒྱུད་གསུང་བའི་ཐོག་མར་
དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲུལ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་མཛད་པ་
མཛད་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟོམ་པ། སྟོན་བྱུང་སྟོན་པའི་ནམ་ཐར་བཞིན་དུ་རྗེས་

འདུག་གཏུལ་བྱས་ནམས་སུ་ལེན་པའི་འབྲས་བྱ་ལམ་བྱེད་ཡིན་གྱི་སྦྲང་གཞི་སྤེད་
པའི་རིམ་བ་དང་སྦྲར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

༼ ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱ་བ་བཤད་པ༽

གསུམ་བ་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱ་བ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། སྦྲང་ཡང་ཁ་སྦྲར་
སྦྲར་བ་ཡིས། །རང་གི་ལུས་ལ་དེ་རྣམས་གཞུག་ལུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་རྟོགས་སངས་
རྒྱས། །རིམ་བ་རི་བཞིན་ཡང་དག་བསམ། །ཞེས་དང་། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་
ཐབས་ལས། དེ་ལྟར་བྱི་རོལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ལྷ་སུམ་ཅུ་ཙུག་ཉིས་སྦྱལ་བར་མོས་
བ་བྱས་ནས། ཡང་འདི་རྣམས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཕྱང་པོའི་རང་བཞིན་
གྱི་སངས་རྒྱས་ལྟ་དང་། །ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རིག་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་དང་། སྦྱེ་
མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། ཡན་ལག་གི་རང་
བཞིན་གྱི་ཁྲོ་པོའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དགོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱིའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བགོད་པའི་ལྷ་རྣམས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དགོད་པར་
བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བ་ནི་རང་གི་ལུས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ལ་ལྷ་དགོད་པར་བྱ་བ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ལྷ་རྣམས་ལུས་ལ་བསྐྱ་བ་
འདི་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེའི་རྒྱ་མཆན་ལོག་ཏུ་ལུས་དཀྱིལ་
གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱ་བ་འདི་ཙུ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་གང་གིས་
བསྟན་ན། མདོ་བསྟེ་ལས། དམ་ཆོག་ཁྱ་ཕྱང་ཆོག་བཞིན། །ཞེས་སོགས་བྱངས་བ་ནི་
ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་དང་སྦྲར་རྒྱ་ཡིན་གྱི་ལུས་ལ་བསྐྱ་བ་དང་སྦྲར་
རྒྱ་མ་ཡིན་ལ། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་

ལས། བྱང་པོ་ལྷ་ནི་མདོར་བསྐྱས་ན། །སངས་རྒྱས་ལྷར་ནི་རབ་ཏུ་གྲགས། །དོན་རྗེའི་
སྤྱོད་མཆོད་ཉིད་ཀྱང་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཚོག། །ས་ནི་སྤྱན་མ་
ཞེས་སྤྱ་གྲགས། །ཆུ་ཁམས་སྤྲ་མ་གྱི་རུ་བླ། །མེ་ནི་གོས་དཀར་མོ་ཞེས་བྲ། །རྒྱུད་ནི་
སྒྲོལ་མར་རབ་ཏུ་གྲགས། །ཞེས་གསུངས་པ་བྱངས་ཏེ། དེ་ཡང་ལུས་ལ་བསྐྱས་ཆར་
བའི་ལྷ་རྣམས་རང་གི་བྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་མོས་པར་བྱ་བའི་ཤེས་
བྱེད་དུ་བྱངས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱད་པའི་ཁྱད་ས་མ་ཡིན་ནོ། །

འོན་སྤྱད་པའི་ཁྱད་ས་གང་ཡིན་ན། ཅུ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་ཏུ་དང་པོ་ལས། གསལ་བ་ལ་
སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷན། །ཞེས་སྤྱར་བྱངས་པ་མདོ་བསྐྱེད་དང་དོན་རྗེ་སེམས་དཔའི་
སྤྱབ་ཐབས་ལས་ལྷག་མོས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཁྱད་ས་སྤྱ་བྱངས་པ་དེའི་
མཐུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་བྱུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་
སྤང་མཛད་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྗེ་རྗེའི་སྤྱགས་ལ་
ཞུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྐྱར་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲེལ་བ་སྒྲོན་གསལ་
ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྗེ་རྗེའི་སྤྱགས་ལ་ཞུགས་སོ། །ཞེས་བྲ་བ་ནི། རིགས་ལྷ་
བསྐྱས་པའི་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྗེ་རྗེའི་སྤྱ་ལ་ཞུགས་
པར་བྱུང་ཏོ། །ཞེས་བྲ་བ་སྟེ། བྱང་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བྱང་བའི་དོན་
ཞེས་པ་ནི་བསྐྱེད་རིས་ལ་སྤྱར་བའི་ཆ་ནས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལྷག་མོས་ལས་གཞན་
དང་སྤྱོད་བསྐྱབས་འདིར་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་ནི་སྤྱོད་བྱང་གི་

འཁོར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་རང་ཡོད་ལ། རྗེས་འཇུག་གི་ཉམས་
ལེན་ལ་ནི། སློན་གསལ་ལས། རིགས་ལྡན་བསྐྱུས་པའི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་
བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཁྲོ་བོ་གཉིས་ལ་སོགས་པའོ། །ལུས་ལ་སྤྱད་
ཚུལ་ནི། སློན་གསལ་ལས། རང་གི་ས་ཐོན་གྱི་ཡི་གེའི་འདྲ་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ལྷས་
བངས་ནས་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་ལ་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞུགས་
པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱད་ལ། བསྐྱུས་ནས་གོང་དུ་
བངས་པ་ལྟར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནས་ཆམས་སུ་ལུས་དཀྱིལ་དང་། འགོད་པའི་གནས་
མཐུན་པར་བཀོད་ནས། རང་གི་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་ཁམས་བཞི་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་
དེ་དང་དེ་ལྟ་དེ་དང་དེ་དག་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པར་མོས་པ་བྱའོ། །

ཁ་སྐྱར་སྐྱོར་བ་ཡིས། ཞེས་པའི་དོན་ལ་དམ་ཚིག་དོ་རྗེས་ཡབ་ལྷམ་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་ལ་བཤད་པ་དང་། བདོར་བྱས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རིན་མེད་དུ་ཁ་སྐྱར་
བཞིའི་བཤད་པ་བྱས་པ་དག་ནི་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྟོག་བཏགས་ཡིན་པས་དོན་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་གྱི་ལེ་ཏུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས་སུན་གྱི་མཐར་ལྟ་རང་གི་ལུས་ལ་བསྐྱུ་
བ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ། བརྗོད་ནས་དོ་རྗེས་སྐྱོ་བ་ནི། རྗོགས་ནས་བསྐྱུ་བ་རབ་ཏུ་
བྱ། ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་སློན་གསལ་ལས། ཁ་སྐྱར་བ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་
ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། དོ་རྗེས་སྟེ་སྐྱུ་ལ་པའི་ལྟའི་སྐྱུ་བརྗོད་པ་སྟེ་
གནས་ནས་བསྐྱོད་ནས། སྐྱོ་བ་སྟེ་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་བདག་
ཉིད་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟ་རྟུན་དང་རང་གི་ཕྱང་པོ་ལ་
སོགས་པར་དབྱེར་མེད་དུ་སྐྱོར་བ་ཉིད་ཁ་སྐྱོར་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་སྟེ།

མོས་ལུས་ལ་སྤྱད་པ་ནི་སྟོན་བྱང་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་མཐུན་པར་རྗེས་འཇུག་གིས་ཉམས་སྲུལ་ལོན་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བུ་དམིགས་ཀྱི་འདི་ཉིད་རང་དགོས་སྲུ་སྤྱང་གཞི་དང་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པའི་གཞི་འདིངས་པའི་དགོས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཡོད་དོ། །

༼ ལྷག་མོས་དོན་དམ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་བཤད་པ༽

བཞི་པ་ལྷག་མོས་དོན་དམ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། དོན་དམ་པ་ཡི་འཁོར་ལོ་ཡིས། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞུག་བྱས་པས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོགས་བསད་ན། །དངོས་གྲུབ་རབ་མཆོག་འབྱུང་བར་འབྱུང། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་ཉིད་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དང་སྦྱོར་བ་ན། མདོ་བསྟེ་ལས། དམ་ཚིག་ཁྱ་སྤྱང་ཚོགས་བཞིན། །འབྲས་བུ་འདོད་པས་བཏུང་བར་བྱ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོགས་བསད་ན། །དངོས་གྲུབ་རབ་མཆོག་འཛོལ་བར་འབྱུང། །ཞེས་པ་འདི་དང་སྦྱར་རོ། །གཞུང་འདི་སྟོན་གསལ་ལས་བར་དོར་འཆང་ཀྱི་བའི་སྐབས་ལ་སྤྱང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་མདོར་བྱས་སྲུ། འདི་ནི་རྟོ་རྗེ་སྤེང་བ་ལས། གསལ་བར་རྗེ་བཞིན་རྣམ་བུ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ནས་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་ཁྱེད་སྲུ་བྱངས་པའི། གཟུགས་སྤང་གཏོགས་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོ་རྗེ་སྤེང་བའི་ལུང་དེ་རྣམས་སྟོན་གསལ་གྱི་ལེའུ་བདུན་པར་བར་དོར་འཆང་ཀྱི་བའི་སྐབས་ལ་སྤྱང་ལ། སྟོན་གསལ་གྱི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པར་ཆེ་འདིར་སྤྱི་ལུས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་ལ་སྤྱང་ཞིང་། རྣམ་གཞག་རིམ་པར། གཞིའི་འཆི་རིམ་གྱི་སྐབས་དང་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱང་མོད་ཀྱང་། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་

རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་ཆེན་མོ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་འདྲ་བ་དུ་མ་སྟོན་པ་དང་ཁྱད་པར་དེ་ཐམས་
ཅད་གཞིའི་འཆི་རིམ་དང་མཐུན་པར་སྤང་སོགས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་ཤ་སྟག་
ཡིན་པས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་དུ་བྱང་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཡབ་སྐུ་
ཆམས་ཀྱིས་སོ་སོར་བྱངས་སོ། །དེ་ལ་ལྟག་མོས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་ལ་སྤྱར་
བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་དེའི་དོན་བཤད་པ་ན། དམ་ཆོག་ནི་གཞི་
དུས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པ་མ་གཉིས་སོ། །ཁྱ་བ་ནི་དེ་གཉིས་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པ་ལས་
བྱང་བའི་ས་བོན་ནོ། །བྱང་བ་ནི་བཏོན་པའོ། །དེ་འབྲུ་བའི་ས་བོན་ལ་བར་དོའི་ཆམ་
ཤེས་ཞུགས་ནས་མེར་མེར་བོ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཏེ་བྱིས་པ་དང་
གཞོན་ཏུ་དང་དར་ལ་བབ་པའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པས་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་
རྫོགས་པར་འགྱུར་ནས་འདོད་ཡོན་ལྡན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་གྱུར་པར་སྟོན་གསལ་
ལས་བཤད་དེ་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐབས་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

དེ་འབྲུ་བའི་སྐབས་པོ་པ་མ་ལས་རང་གི་སྤང་སོགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་དེས་
ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། བུར་བ་སྟེ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པར་བྱའོ། །གང་ན་རང་གི་སྤང་
སོགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་པ་དེའོ། །དེ་ལྟར་ན། དོན་རྒྱུ་
བ་ལས། གཟུགས་སྤང་གཏོགས་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཆོ་ག་བཞིན་
དུའོ། །དགོས་པ་གང་གི་བྱིར་ན། མ་འོངས་པ་ན་འོད་གསལ་གྱིས་དག་པར་བྱས་
པའི་བྱང་འཇུག་དོན་འཆང་གི་སྐྱེ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་འདོད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱས་བསྟན་པའི་སྤང་བོ་ལྡེའི་ཆོགས་བསད་པ་ནི། རྫོགས་རིམ་
པས་རྒྱང་གི་བརྒྱ་བ་འཆི་རིམ་བཞིན་རྒྱ་ཁྲིར་ཐེམ་པར་བྱས་པ་ལས་བསད་པ་ཡིན་

ཀྱང་འདིར་ནི་འཆི་རིམ་བཞེན་ཐིམ་པར་མོས་ནས། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་
ནས་བསད་ན་དངོས་གྲུབ་རབ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་འདི་དང་བར་དོར་འཆང་ཀྱི་བའི་སྐྱབས་ལ་སྦྱར་བའི་བཤད་པ་ལལ་
ཆེར་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་པས་འདིའི་མཆོམས་སྦྱར་དུ་སྒྲོན་གསལ་དུ། ད་ནི་རྣལ་འབྱོར་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱན་མོང་གི་དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རིམ་གྱིས་ཡང་དག་
པའི་མཐའ་ལ་འཇུག་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ནི་བཤད་རྒྱུ་
དོ་རྩེ་སྤང་བ་ལས་གསུངས་པ། གཟུགས་སྤང་གཏོགས་དང་མེ་ལོང་དང་། །ས་
ཁམས་མིག་གི་དབང་པོ་དང་། །གཟུགས་དང་རྣམ་ལྟར་གྱུར་བ་སྟེ། །ཁྲི་བོ་གཉིས་
དང་ཡང་དག་ལྟ། །ཆོར་བའི་སྤང་པོ་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཆུ་ཁམས་རྣ་བའི་དབང་པོ་
དང་། །སྒྲ་དང་རྣམ་ལྟར་གྱུར་བ་སྟེ། །ཁྲི་བོ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྟ། །འདུ་ཤེས་སོ་
སོར་ཉོག་པ་དང་། །བྱིན་ཐ་སྤའི་དབང་པོ་དང་། །བྲི་དང་རྣམ་ལྟར་གྱུར་བ་སྟེ། །ཁྲི་བོ་
གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྟ། །འདུ་བྱེད་བྱ་བ་སྦྱབ་པ་དང་། །རྒྱང་ཁམས་ལྗེའི་དབང་པོ་
དང་། །རོ་དང་རྣམ་ལྟར་གྱུར་བ་སྟེ། །ཁྲི་བོ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྟ། །སྟེང་ལོག་ཁྲོ་
བོར་ཤིན་ཏུ་བཅས། །རང་བཞིན་གྱི་ནི་སྤང་བ་ཉིད། །རྣམ་ཤེས་སྤང་པོར་ཞུགས་པ་
སྟེ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ནི་འོད་གསལ་བར། །ཐུང་ན་འདས་བཅས་ཀྱི་སྟོང་དང་། །ཆོས་
ཀྱི་སྦྱར་ཡང་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བའོ། །

ད་ནི་དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འཆི་བ་ཆོས་སྦྱར་བསྦྱར་བ་ལ་
ནི་གཞིའི་འཆི་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞེན་དུ་རང་གི་སྤང་སོགས་ཐིམ་པའི་སྟོང་བ་བཞེད་ཡེ་

ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་ལ། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་འདྲ་བའི་རྒྱུད་ཐིམ་རིམ་གྱིས་
སྟོང་བ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིན་གྲེད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་འདིར་ལྷག་
མོས་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་བ་བསྐྱོམ་བ་ཡིན་པས། འདིར་ཡང་རང་གི་ལུས་ལ་
བཀོད་པའི་ལྷ་རྣམས་རང་གི་སྤང་སོགས་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་བ་དེ་དག་
ཅིག་ཆར་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་བ་ཡང་མ་ཡིན། རིགས་ལྡེའི་སྡེ་ཆན་རྣམས་ཆན་ཆན་
དུ་ཐིམ་པའི་ངེས་བ་ཡང་མེད་པར། རྣམ་སྟོང་འོད་དཔག་མེད་དང་དུས་གཅིག་དང་
འཇིག་རྟེན་དབང་ལྷག་དོན་གྲུབ་དང་ཅིག་ཅར་ཐིམ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ནས་
གསུངས་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་ན་གཞི་དུས་ཀྱི་འཆི་བའི་ཆེ་སྤང་བོ་ལྷ་ཁམས་བཞི་སྟེ་
མཆེད་དུག་ཡུལ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་སྟེ་རགས་བ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྷ་ཐིམ་པའི་རིམ་བ་དང་མཐུན་
པར་རང་གི་སྤང་སོགས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་ལྷ་རྣམས་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་
པར་བསྐྱོམ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མངལ་སྟེས་ཁམས་དུག་ལྷན་གྱི་མི་ཞིག་རིམ་གྱིས་
འཆི་བ་ན་ཐོག་མར་གཟུགས་སྤང་ཐིམ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཐིམ་བ་ན་ཡན་ལག་ཐམས་
ཅད་སྤར་ལས་སྤར་དུ་སོང་བ་དང་། ལུས་ཉམས་རྒྱུད་བ་དང་རྩས་བ་མེད་པར་འགྱུར་
རོ། །གཞི་དུས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོན་བསྐྱུས་ལས། མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་
སྟངས་བ་བཞིན་དུ་ཡུལ་དུ་མ་ཅིག་ཆར་སྤར་བ་ལ་བཤད་དེ། དེ་ཐིམ་བ་ན་མིག་མི་
གསལ་བར་རབ་རིབ་དུ་འགྱུར་རོ། །སའི་ཁམས་ཐིམ་བ་ན་ལུས་ཐམས་ཅད་ཤས་
ཆར་སྐྱམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་མིག་དབང་ཐིམ་བ་ན་མིག་འབྱེད་འཇུ་མ་མི་ཤེས་
སོ། །དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡུལ་གཟུགས་ཐིམ་བ་ན་ལུས་ཀྱི་མདངས་ཡལ་བ་དང་
ཉམས་སྟོབས་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིའི་གཟུགས་

མ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ལུས་གྱི་གཟུགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་མཐུན་པར་ཐོག་མར་
ལུས་གྱི་ལྷ་རྣམས་སྤང་སྤྱོད་མ་སའི་སྤྱིང་པོ་གཟུགས་དོན་རྩེ་མ་རྣམས་འོད་གསལ་དུ་
ཐིམ་པར་བསམ་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་ཁྱོ་བོ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྷན། ཞེས་བ་གཤིན་
རྩེ་གཤེད་དང་མི་གཡོ་བ་གཉིས་ཀྱང་ཐིམ་པར་བསམ་སྟེ་གཟུགས་ཕྱང་དུ་གཏོགས་
བ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཕྱང་ཐིམ་པ་ན་ཐིམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བ་སྟེ་བྱམས་བ་ཡང་
དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་དེ་དག་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐིམ་པར་དོན་གྱིས་འཐོབ་པོ། །

གཞི་དུས་ལ་འཆི་བའི་ཆེ་དེ་དག་གི་འོག་ཏུ་ཆོར་བའི་ཕྱང་པོ་ཐིམ་པ་ན་རྒྱང་
དང་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་དང་འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་ཤེས་གྱི་
ཆོར་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གཞི་དུས་གྱི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི་སྤྱོད་
བསྐྱུས་ལས་རྒྱུ་མེད་དང་རྒྱུ་གཉིས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སེམས་ཅན་མོ་ཞེས་
རྣམ་བཤམ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཐིམ་པ་ན་ཡིད་ཤེས་གྱིས་ཆོར་བ་
གསུམ་བུན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱའི་ཁམས་ཐིམ་པ་ན་རང་གི་ལུས་ལ་ཁ་རྒྱ་དང་
རྩལ་དང་གཅིན་དང་ཁྲག་དང་ཁུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཤེས་ཆེར་སྐྱམ་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ན་བའི་དབང་པོ་ཐིམ་པ་ན་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱ་སྒོས་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །ཡུལ་སྐྱ་ཐིམ་པ་ན་རང་གི་ལུས་གྱི་ན་བའི་ནང་གི་ལུང་སྐྱ་གྲག་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་རང་གི་ལུས་གྱི་ལྷ་རིན་འབྱུང་ལྷ་མ་གྱི་
ཕྱག་རྟོར་སྐྱ་རྟོ་རྩེ་མ་རྣམས་དང་། དེར་མ་ཟད་ཁྱོ་བོ་གཉིས་ཆོར་བར་གཏོགས་པ་
རིན་འབྱུང་གི་རིགས་གྱི་ཆ་ཤས་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་དང་འདོད་རྒྱལ་དང་བཅས་
པ་རྣམས་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །གཞི་དུས་ལ་འཆི་བའི་ཆེ་དེ་

དག་གི་འོག་ཏུ། སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས་ཀྱང་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
རྣམས་སོ་སོར་དཔྱོད་པ་ལ་འདུ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ་དེ་ཐེམ་པར་གྱུར་པ་ན་སེམས་
ཅན་དེ་རྣམས་མི་སྣ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞི་དུས་ཀྱི་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མིང་ལ་
སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་བཤད་པས་དེ་ཐེམ་པ་ན་མིང་མི་བློ་ནོ། །ལུས་ཀྱི་མེ་ཐེམ་པ་ན་ཁ་
ཟས་འཇུ་བའི་རྒྱས་པ་ཉམས་སོ། །

དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྤྱའི་དབང་པོ་ཐེམ་པ་ན་སྤྱ་སྤྱའི་རྒྱང་ནང་དུ་སྤྱད་པ་ཞན་
ཅིང་ཕྱིར་བྲག་ལ་རིང་བར་བརྒྱུ་ལོ། །ལུས་ཀྱི་དྲི་ཐེམ་པ་ན་རང་གི་ལུས་ཀྱི་དྲི་མི་ཆོར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་དང་མ་སྐྱབ་པར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ལྷ་འོད་དཔག་མེད་གོས་
དཀར་མོ་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོ་དྲི་དོ་རྩེ་མ་རྩ་མགྱིན་དབྱུག་སྟོན་ཅན་རྣམས་འོད་གསལ་
དུ་ཐེམ་པར་བསམ་སོ། །འདིར་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་
འཇམ་དཔལ་ལ་གཉིས་ཆད་ལ། རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ནམ་སྤྱིང་ལྷག་གོ་སྤྱམ་ན།
གཟུགས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་པོའི་བར་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་སྤྱ་མ་སྤྱ་
མ་རགས་ཤིང་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྤྱ་བས་རགས་རིམ་ནས་འགག་གོ། །དེས་ན་སྤྱང་པོ་རེ་རེ་
ཐེམ་པ་ན་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཁམས་དང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་ཡན་ལག་གང་
ཐེམ་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས་ན། ཆོར་བ་ཐེམ་པ་ན་སྤྱ་
དབང་མི་ཐེམ་ཞིང་འདུ་ཤེས་ཐེམ་པ་ན་སྤྱ་དབང་ཐེམ་པར་འགྱུར་བས། ནམ་སྤྱིང་
རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཡིན་ཡང་ཐེམ་རིམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་འོད་དཔག་མེད་
ཐེམ་པའི་སྤྱེ་ཆོན་གྱི་ནང་དུ་གསུངས་ཏེ། གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེས་རིགས་འདྲེའོ། །

གཞི་དུས་ལ་འཆི་བའི་ཆེ་དེ་དག་གི་འོག་ཏུ་འདུ་བྱེད་ཐེམ་པ་ན། ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་

འགྲུལ་བསྐྱོད་སོགས་གང་ལ་འང་འདུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཞི་དུས་ཀྱི་བྱ་སྒྲུབ་ཡེ་
ཤེས་ནི་རང་གི་དགོས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ལ་བཞད་ལ་དེ་ཐེམ་པ་ན་འཛིག་ཏེན་
པའི་ཕྱིའི་བྱ་བ་དང་དགོས་པ་གང་ཡང་མི་བློན་ནོ། །

དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རྒྱུད་གི་ཁམས་ཐེམ་པ་ན་སྟོག་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་
བཅུ་རང་རང་གི་གནས་ནས་འཕོ་ལོ། །འདིར་ལུས་དབང་ཐེམ་དགོས་ཤིང་རེག་བྱའི་
བྱ་བ་བྱེད་པའི་རེས་པར་བརྒྱ་བའི་རྒྱུད་ཐེམ་པར་གསུངས་པས། མིག་ལ་སོགས་པ་
བཞི་ཐེམ་པའི་དུས་དེར་གསུགས་སོགས་ཡུལ་བཞི་ཐེམ་པ་ལྟར་འདིར་རེག་བྱ་ཡང་
ཐེམ་དགོས་སོ། །དེ་དག་དང་མཉམ་དུ་ལྟེའི་དབང་པོ་ཐེམ་པ་ན་བ་ལྟེ་སྟོམ་པ་དང་
སྤང་བ་དང་ལྟེའི་རྩ་བ་སྟོན་པོར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་རོ་ཐེམ་པ་ན་རོ་དུག་གང་ཡང་
ཉམས་སུ་མི་སྤོང་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ལྷ་དོན་གྲུབ་
སྟོལ་མ་འཛིག་ཏེན་དབང་ལྷག་རོ་དོ་རྩེ་མ་ཀུན་བཟང་བགོགས་མཐར་བྱེད་སྟོབས་པོ་
ཆེ་རྒྱལ་མ་འོད་གསལ་དུ་ཐེམ་པར་བསྟོམ་སོ། །དེ་ཡང་ལུས་དབང་ཐེམ་པ་དང་དུས་
མཉམ་དུ་རེག་བྱ་ཐེམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་སེལ་ཐེམ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རེག་བྱ་དོ་རྩེ་
མ་ཐེམ་དགོས་པས། དང་པོར་ལྷ་ལུས་ལ་སྤྱད་པའི་ཆེ་རང་ལ་འཁྱུད་པའི་རེག་བྱ་དོ་
རྩེ་མ་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་བཅུག་ནས་རང་གི་དོ་རྩེའི་སྒྲིབ་སེལ་ལ་འཁྱུད་པར་
བསྟོམས་ཏེ་དེ་ཉིད་རང་གི་ལུས་ཀྱི་རེག་བྱའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་པར་
མོས་དགོས་སོ། །

སྟེང་ལོག་ཁྱོ་བོར་ཕིན་ཏུ་བཅས། །ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་གཙུག་དང་རྒྱུ་མཐེམ་ལ་བཞོད་
པ་གཉིས་ཏེ་ཕིན་ཏུ་**ཅས་**པ་ནི་ཡང་དག་པར་ཞེས་པ་དང་། བཅས་ཞེས་པ་ནི་ལྷན་པ་

ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་བཅས་པའི་སྐྱས་རིག་བྱའོ་ཟེ་མ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱི་ནི་སྤང་བ་ཉིད། །ཅེས་པ་ནི་རྟོག་པ་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱན་ཏུ་སྤང་བ་གསུམ་མོ། །རྣམ་ཤེས་བྱུང་པོར་ཞུགས་པ་སྟེ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ནི་འོད་གསལ་བར། །ཞེས་པ་ནི་གཞི་དུས་ལ་འཆི་བའི་ཆེ་སྤར་གྱི་དེ་དག་ཐེམ་པའི་འོག་ཏུ་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོག་པ་སྤང་བ་ལ་ཐེམ་དེ་སྤང་བ་མཆེད་པ་ལ་ཐེམ་དེ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐེམ་དེ་ཡང་འོད་གསལ་བར་ཐེམ་ནས་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་སྟེ། །འོད་གསལ་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་དང་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི། ཟུང་ན་འདས་བཅས་ཀྱན་སྟོང་དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་ཡང་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལོ། །

ལམ་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་མ་ཟད་གཞི་དུས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཡང་སྐྱེ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་ཟུང་འདས་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྟོད་སྤར་བ་དང་། །གཞི་དུས་སུ་མ་ཟད་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཡང་སྐྱེ་ཤི་བར་དོའི་ཐ་སྟོད་སྤར་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞི་དུས་སུ་འཆི་བའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་དང་སྟོང་པའི་ཐེམ་ཚུལ་དེ་དང་མཐུན་པར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ལྷ་གཙུག་ཏྱིར་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་གནོད་མཛེས་འཇམ་དཔལ་རྣམས་འོད་གསལ་དུ་ཐེམ་པར་བསམ་ཞིང་། །དེ་ལ་སྟོང་བ་གསུམ་ཐེམ་པ་ནི་ཡིད་དབང་ཐེམ་པ་ཡིན་ལ། །དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཐེམ་པ་མ་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ནི་སྤར་ཐེམ་པ་རྣམས་སུ་འདུས་ལ། །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ནི་འདིར་འོད་གསལ་དུ་

ཐེམ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་མ་གསུངས་སོ། །

འོན་ཀྱང་ལྷར་རྣམ་ཤེས་ཐེམ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡེ་ཤེས་ཐེམ་པ་མ་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས་གསུངས་པ་ལྷར་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་མ་གསུངས་ཏེ་དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཐེམ་པ་ན་ཐེམ་ཆར་རོ། །གཙོ་བོར་འདི་འདྲ་བའི་གཞིའི་འཆི་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་འདུག་ཚུལ་གཉིས་སུ་ན་མོང་དུ་གསུངས་པ་ནི། མངལ་སྐྱེས་ཁམས་ཐུག་ལྷན་གྱི་མི་ཐ་མལ་པ་གཅིག་གཞི་དུས་ལ་རིམ་ཅན་དུ་འཆི་བའི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འཆི་རིམ་རྗེ་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་གཅིག་རྣམ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་རྫོགས་རིམ་པའི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་འབགས་པ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བད། ཆོས་འདི་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱགས་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ཏེ། འདིའི་གནད་ཀྱིས་སྐྱེ་མའི་ལོངས་སྐྱབས་བསྐྱབ་པ་ཡང་བར་དོ་རྗེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞུང་འདི་དག་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པས་ནི་ཆེས་ཐབ་པའི་མན་ངག་གི་གནད་འདི་ལྷར་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། རྫོགས་རིམ་གྱི་རུས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ལས་དང་པོ་བས་ཀྱང་སྐྱབ་ཐབས་སུན་བཞིར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་བསྐྱབས་ནས། གདོད་འཆི་བའི་སྐབས་ཉི་བར་གྱུར་པའི་ཆེ། ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པའི་གདམ་ངག་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོར་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་གོང་དུ་བཞད་པའི་ཐེམ་རིམ་རྣམས་ལེགས་པར་ཡིད་ལ་ངེས་པར་བྱས་

ནས། ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་རང་གི་ལུས་ལ་བསྐྱས་ཏེ་རང་གི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་
དེ་ལྷ་དེ་དང་དེ་ཡིན་ལོ་སྦྱུང་པའི་མོས་པ་བརྟན་པོ་དང་། འོག་ཏུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་
སྐབས་སུ་འཆད་པ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་གནས་དེ་དང་དེར་ལྷ་དེ་དང་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་
གསལ་འདེབས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། དེ་ནས་གཟུགས་ཕྱང་དང་མིག་དབང་
སོགས་ཐེམ་པའི་རྟགས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་འོང་བར་རྩོམ་པ་ནས་འདི་ཐེམ་པའི་
རྟགས་ཡིན་པར་འདུག་གོ་སྦྱུང་དུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། རྣམ་སྒྲུང་དང་དབྱེར་མེད་
པའི་རང་གི་གཟུགས་ཕྱང་དང་ས་སྟོང་དང་དབྱེར་མེད་པའི་རང་གི་མིག་དབང་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
དང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འོད་
གསལ་གྱི་རང་དུ་ཐིམ་སོང་བ་སོགས་ལ་རིམ་བཞིན་མོས་པ་བརྟན་པོ་བྱས་ནས།
མཐར་རང་ཉིད་རྟོ་རྟེ་འཆང་དུ་གསལ་པའི་ར་རྒྱལ་བརྟན་པོ་བྱས་ཏེ། དེའི་སྐྱེ་འོད་ཀྱི་
གོང་དུ་རྒྱུར་པའི་འོད་ཐམས་ཅད་མེ་ལོང་ལ་ཕོག་པའི་རྒྱངས་པ་བཞིན་སྟོད་སྟོད་
ཐམས་ཅད་ནས་སྟོང་ཁར་འདུས་ཏེ་རང་ཉིད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
རང་དུ་ཐིམ་སོང་པའི་མོས་པ་བྱས་ནས་དྲན་པ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་དུ་ཡེ་ཤེས་དེ་དྲན་
པར་བྱས་ན་ནི་འཆི་འཕོ་བའི་མན་ངག་མཆོག་སྟེ། ད་ལྟ་བོད་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་
པའི་འཕོ་བའི་མན་ངག་འཛིགས་རུང་དུ་བཅི་བ། གསེར་འབའ་ཞིག་གི་འབྲུལ་བས་
མཉེས་པར་བྱ་དགོས་པ། མིང་ཆེ་ཆེ་སྐད་དུ་འདོགས་པ་པལ་ཆེ་བས་སྒྲིན་པར་རུས་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྦྱད་པའི་སྐབས་སུ། དཔེར་མཆོན་ན། རང་རྟོ་

རྗེ་འཆང་དུ་གསལ་བའི་མིག་གཉིས་ཀྱི་མིག་འབྲས་ཀྱི་ནང་གི་དབུས་སུ་ས་སྤྱིང་གཟུགས་དོན་རྗེ་མ་ལ་འབྱུང་བ་བསྐྱོམས་ནས་དེ་གཉིས་རང་གི་མིག་དབང་དང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོ་བོར་མོས་བ་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་ས་སྤྱིང་ཡབ་ཡུམ་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་སོང་ངོ་སྤྲོམ་བ་ཅིང་མ་ཡིན་པར་ས་སྤྱིང་ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་རང་གི་མིག་དབང་དང་རང་གི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དེ་གཉིས་བདེ་སྤྱང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུར་ཞུགས་སོ་སྤྲོམ་དུ་དམིགས་བྱེད་པར་བསྐྱོམ་དགོས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འདི་ལྟར་གོམས་པས་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་མིག་གི་སྒྲོན་པ་བརྒྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྐྱུར་དུ་དབུ་མར་ཞུགས་ནས་འོད་གསལ་འཆང་བ་ཆེས་སྤྱི་བའི་སྤྱིན་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པའི་འོག་ཏུ་མདོར་བྱས་ལས། བརྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ནི། །གསང་སྤགས་འདི་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། །མི་ཤུ་བྱ་བྱ་རྣམས་ན་བཟོ་སྤྱོད་ལྟ་བུ་གོ་ཉ་ཏྟ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤགས་དོན་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་མ་མ་སྤྱི་མ་དག་བརྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་“**ཅེས་**པ་ལ། དོན་དམ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་བརྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་“**ཅེས་**འཆད་ཀྱང་། སྤགས་ཀྱི་དགོས་པ་མ་གོ་བར་སྤང་བས་བདག་ཉིད་འོད་གསལ་དུ་བརྟག་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ར་རྒྱལ་བརྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོན་སྤགས་ཀྱི་དོན་རིམ་ལྟར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤགས་འདིའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ་སྤགས་འདི་སྐད་དོད་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་བསྐྱུར་ན་དོན་གང་སྤྱིན་པའི་སྤགས་དོན་གཅིག་

དང་། སྤྲུག་གི་ཆོག་དེ་དང་དེ་བསྐྱར་ན་དོན་དེ་སྟོན་པའི་རེས་པ་མེད་ཀྱང་། སངས་
རྒྱུ་གིས་གཞན་ལ་མ་གྲགས་པའི་བདེ་མཛད་པའི་དབང་གིས་སྤྲུག་དེ་དང་
དེས་དོན་དེ་དང་དེ་མཆོན་ནས་སྟོན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྤར་ལེ་ཤེས་
གི་ས་བསྐྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར། ལྷ་ཅུ་ཏུ་**ཅེས་**པ་བསྐྱར་ན་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་། རྩོམ་ཞེས་པ་བསྐྱར་ན་ལེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ཅེས་
ཞིག་ནི་སྤར་པ་དག་གིས་ཀྱང་ལེགས་པར་དབྱེད་ན་ཆ་ཅེས་ཤེས་པར་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དགོངས་པ་ལྷང་སྟོན་ལས། མི་ནི་དང་པོ་གཅིག་དང་ལྷན། ལྷ་ཅུ་
ཏུ་ནི་གཉིས་པ་སྟེ། རྩོམ་ཞེས་པ་གསུམ་པ་ཉིད། བཟླ་ཞེས་པ་བཞི་པ་ལོ། ལྷ་སྐྱ་ལ་
ལྷ་སྐྱ་ཀ་ལ་པ། ལ་ཉི་ཞེས་པ་དྲུག་པར་བཞི་ད། རྟེན་ལྷར་བདེ་ག་ཤེགས་དྲུག་པོ་
ནི། རྒྱུ་པོ་མཆོག་ལ་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྲུག་ཆོན་དྲུག་པོ་
དེས་རིམ་བཞིན་མགོན་པོ་ལྷའི་རྒྱང་ཅ་བའི་རྒྱང་ལ་དང་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་དང་
དྲུག་པོ་དེ་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་ཟབ་མོ་དོ་ཇེ་བཟླས་པའི་མན་ངག་གི་
གནད་ཆེས་ཟབ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུག་དེ་རྒྱང་གསུམ་དུ་
བཅད་པའི་སྤྲུག་ཆོན་གསུམ་དུ་བཅད་པས་ནི་རྒྱང་ལྷང་འདུག་གནས་གསུམ་
མཆོན་ནས་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་དོ་ཇེ་བཟླས་པའི་གནད་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་སྟོན་པ་
ལྷ་སུ་ནམས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བའི་སྤྲུག་དོན་ནི་སྤར་པ་དག་གིས་ཇེ་ཅེས་དབྱེད་ཀྱང་
ཆ་ཅེས་ཤེས་པ་ག་ལ་སྟེན་དེ། རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་དང་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡང་སྟོན་ལུ་ལ་
མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བས་ན་པོད་ཀྱི་ལྷ་མ་ཁ་ཅིག ཁ་དོར་བྱས་སུ་འདི་ལྷར་གསུངས་པའི་སྤྲུག་

དོན་འཆད་པ་ན་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་གྱི་ལུང་འདི་དག་བྲངས་ནས་དེ་ལྟར་འཆད་པ་
ནི་འབྲེལ་མེད་ཆེན་པོ་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་པས་བསྟོམ་པའི་སྒྲགས་དོན་རྫོགས་རིམ་
པས་བསྟོམ་བྱའི་དོར་བསྐྱེད་ལ་ཟེར་བ་ག་ལ་ཡིན། དེར་མ་ཟད་སྒྲགས་ཚན་བྲག་དང་
གསུམ་དུ་བཅད་པའི་ཆེ་གང་གིས་གང་མཚོན་ཡང་ལེགས་པར་མ་གོ་སྒྲུང་ན་ཡང་
འདིར་མངས་པར་འགྲུར་བས་དགག་སྒྲུབ་མ་གྱིས་སོ། །

དེ་བས་ན་འདིར་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྒྲགས་དོན་དེ་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
སྒྲགས་དེ་བརྗོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་དེའི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་དེ་རའོ་སྟེ། དུ་ཆོས་
གྱི་སྐྱེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་པ་བྱའོ། །དེའི་མཐུག་ཏུ་མདོར་བྲས་ལས། འདི་ནི་དོན་དམ་
དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། །སྒྲུང་བ་མེད་ཅིང་མཚན་ཉིད་མེད། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་
བ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་ངེས་ངོར་
གཉིས་སྒྲུང་གི་སྟོས་པ་མེད་ཅིང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྟོང་བ་
ཉིད་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱ་ལ། འདི་ཉིད་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། རྫོགས་
རིམ་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་ཟུང་འཇུག་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་
ལ། འདིར་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་
སྐྱེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་དང་པོའི་མགོན་པོ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་བར་གྱི་ལྷ་
ཐམས་ཅད་གྱི་འབྱུང་གནས་སོ། །ལྷག་མོས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༼ བར་དོ་ཡོངས་སྐྱར་འབྱེད་བའི་ནལ་འབྱོར་དང་པོའི་མགོན་པོ་ བསྐྱེད་པ། ༽

གཉིས་པ་བར་དོ་ཡོངས་སྐྱར་འབྱེད་བའི་ནལ་འབྱོར་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་
པ་ལ། སྐྱར་གཞི་བར་དོའི་ནམ་གཞག་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་དང་པོའི་མགོན་པོ་
བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །

༼ སྐྱར་གཞི་བར་དོའི་ནམ་གཞག་བཤད་པ། ༽

དང་པོ་ལ། བར་དོའི་མཆན་ཉིད་དང་གནས་པའི་དུས། འཛམ་བུ་སྤིང་དུ་འཆང་
ཏུ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་བར་དོ་བྱད་པར་དུ་བཤད་པ། བར་དོར་སྐྱེ་བ་དང་བར་དོ་གི་
ནས་ཉིང་མཆམས་སྐྱོར་བའི་སེམས་གསུམ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བར་སྤིང་ཅེས་བྲ་ཞེན། ཆེ་སྔ་མའི་འཆི་སྤིང་དང་ཆེ་ཕྱི་
མའི་སྐྱེ་སྤིང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱུང་བའི་སྤིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བར་སྤིང་ཅེས་
བྲ་འོ། །དེའི་མིང་གི་ནམ་གངས་གཞན་ཡང་ངེ་ཆོལ་བའི་ཕྱིར་འགོ་ཞིང་ངེས་ལུས་
བརྟན་པར་བྱེད་པས་ངེ་ཟ་ཞེས་བྲ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་སྐྱེ་གནས་སུ་འགོ་
བཤམ་ཁྱུ་ཁྲག་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་མ་རྟོས་པར་ཅིག་ཆར་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཡིད་ལས་
བྱུང་བ་**“ཅེས་”**བྲ་ཞིང་། སྐྱེ་བ་འབྲུག་པ་ལ་མངོན་པར་ཁྱོགས་པས་མངོན་བྲུག་ཀྱི་
སྤིང་བ་ཞེས་བྲ་བ་དང་། སྐྱེ་གནས་ཆོལ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པས་སྤིང་བ་ཆོལ་
བ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བར་དོ་དེའི་ལུས་ཆད་ནི་མཛོད་འབྲེལ་ལས། བོངས་ཆོད་ནི་
བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་འམ་དུག་ལོན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་དབང་པོ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་འདི་ནི་མེད་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེ་ཡང་ཤུགས་སོགས་རགས་
པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་སྤངས་པའི་སྤྲ་བའི་ལུས་ཅན། དབང་པོ་ཀུན་ཆང་ཐོགས་
མེད་རྒྱ། །ལས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ཤུགས་དང་ལྷན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། དབང་པོ་མ་
ལུས་པ་ཆང་ཞིང་དོ་རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མི་བསྒྲོག་པས་ཐོགས་པ་མེད་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པར་མི་སྟོད་པའི་ལས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ཀྱི་ཤུགས་དང་ལྷན་ཞིང་།
བར་དོ་དེ་ཤི་ནས་གང་དུ་སྟེ་བ་སྤངས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནི་སྟེ་སྤིང་དང་། དེའི་
ཆེད་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་ནི་འཆི་སྤིང་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ཆེ་རིལ་པོ་ནི་
སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤིང་བ་ཞེས་བྱ་ལ། བར་དོ་དེ་ཡང་གང་དུ་སྟེ་བར་འབྱུང་བའི་སྟོན་དུས་
ཀྱི་སྤིང་བ་དེའི་བྱད་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས། མཛོད་ལས། སྟོན་དུས་སྤིང་འབྱུང་ཤ་
ཚུགས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་། གང་དུ་སྟེ་
བར་འབྱུང་བ་དེའི་བྱད་གཟུགས་སོ། །ཞེས་བཤད་པས། བོད་ཁ་ཅིག་ཆེ་སྤྲ་མའི་
ལུས་དབྱེ་བས་སུ་འོང་ཞེས་སྤྲ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་བར་དོའི་ཆེ་བྱེད་སྟེ་བ་སྤྲ་མའི་ལུས་
དབྱེ་བས་དང་། ཆེ་བྱེད་བྱི་མའི་ལུས་དབྱེ་བས་སུ་འོང་ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་ནི་ལྷན་
པོའི་གཏམ་ཡིན་པས་སྟོང་པོ་མེད་དོ། །

འགྲོ་བ་གང་དུ་སྟེ་བ་དེའི་བར་སྤིང་བྱུབ་ནས་དེར་སྟེ་བ་མི་ལྟོག་པར་མཛོད་
ལས་བཤད་ལ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ཅི་སྟེ་ན་ལྟོག་གོ་ །ཞེས་ཀྱང་བཤད་
དོ། །གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལའང་བར་དོར་འདའ་བ་འདོད་པས་བར་སྤིང་བྱུབ་ནས་སྟེ་
བ་ལེན་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །དན་འགྲོའི་བར་སྤིང་ནི་ཕྱར་བ་ནག་པོ་འཇམ་མཆན་མའི་
ལུན་ནག་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། བདེ་འགྲོའི་བར་སྤིང་ནི་སྣམ་བུ་དཀར་པོ་འཇམ་མཆན་

མོ་རྒྱ་བའི་འོད་དང་བཅས་པའི་སྤང་བ་ལྟ་བུར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་གསུངས་
ལ། དཔུལ་བ་དང་དྲུང་འགྲོ་དང་ཡི་དྲུགས་རྣམས་གྱི་བར་སྤྲིད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་སྤོང་
དུམ་མེས་ཆེག་པ་དང་། དུ་བ་དང་། རྩ་ལྟ་བུ་དང་། འདོད་པའི་ལྷ་མིའི་བར་སྤྲིད་ནི་ཁ་
དོག་གསེར་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་གྱི་བར་སྤྲིད་ནི་ཁ་དོག་དཀར་པོར་མངལ་འཇུག་
ལས་བཤད་ཅིང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་སྤྲིད་མི་འོང་ཞིང་།
གཟུགས་མེད་ཁམས་ནས་ཁམས་གཞན་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་བར་སྤྲིད་ཡོད་དོ། །

དེ་ཡང་ལྷ་དང་མི་དང་རན་འགྲོའི་བར་སྤྲིད་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་གྱུན་དུ་དང་
ཐད་ཀ་དང་སྐྱེ་བུ་ཆུགས་སུ་འགྲོ་བར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་བཤད་དོ། །བར་དོ་དེ་
དག་ཀྱང་རང་དང་རིགས་མཐུན་པ་རྣམས་དང་དེ་དག་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་དང་
བཅས་པ་མཐོང་དོ། །བར་དོ་དེའི་ཆེ་ཆད་ནི། སའི་དངོས་གཞི་ལས། བར་མ་དོའི་
སྤྲིད་པ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་རྙེད་གྱི་བར་དུ་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཞག་བདུན་གནས་
པར་བྱེད་དོ། །རྒྱུ་རྙེད་ན་ནི་རེས་པ་མེད་དོ། །ཡང་མ་རྙེད་ན་ནི་ལུས་བརྗེས་ནས་
ཡང་ཞག་བདུན་སྟག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཡང་གནས་སོ། །དེ་ལས་འདས་པར་ཆད་ནི་
གདོན་མི་བ་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་རྙེད་པར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས་
བར་དོར་ལོ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་གནས་པ་འང་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་ནི་གསུང་རབ་
དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བའི་འཁྲུལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་
པས་སྒྲུན་པའི་ཆེག་ལ་ཡིད་མ་རྟོན་ཞིག་དེ་ཡང་བདག་གི་སྤོན་གྱི་ལུས་དེ་དང་དེ་ནི་
འདི་དང་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་རབ་དུ་ཤེས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་མི་གནས་པས་སྤོན་གྱི་ལུས་
ལ་འདོད་པ་མི་འབྱུང་གི་ལུས་ལ་འདོད་པ་འབྱུང་བར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་

གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་འཛམ་བུ་སྒྲིང་དུ་འཛང་ཀྱང་བའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་བར་དོ་བྱད་པར་དུ་
བཤད་པ་ནི། རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། རི་ལྷར་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔལ་འཛམ་ཐམས་ཅད་དང་དཔེ་བྱད་དང་ལང་ཆོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
དེ་བཞིན་དུ་སྲིད་པ་བར་མར་གནས་པ་ཡང་མའི་རུམ་དུ་འཇུག་གོ། །བྲེ་བ་བརྒྱ་ཡང་
འདིའི་འོད་ཀྱི་སྤང་བས་གསལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། མཛོད་འགྲེལ་
ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འཛི་གཞོན་ཀྱང་དོན་གྲུབ་ལྟ་བུ་མཛམ་དང་དཔེ་བྱད་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྲིད་པ་བར་མ་ལ་གནས་པ་ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སུ་
འཇུག་པས་སྒྲིང་བཞི་བྲེ་བ་སྤག་བརྒྱ་སྤང་བར་མཛད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་དོན་
འདྲ་བས་བྱང་སེམས་དགའ་ལྡན་ནས་འཕོས་ནས་ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སུ་འཇུག་པའི་
བར་དོ་ནི་གཞོན་ཀྱང་མཛམ་དཔེས་བརྒྱན་པ་འོད་ཀྱིས་སྒྲིང་བཞི་བྲེ་བ་སྤག་བརྒྱ་
གསལ་བར་བྱེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་འདིས་བར་དོ་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་
ལེན་ཚུལ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །འདིར་མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཡུམ་གྱི་མི་ལམ་ན་སྤང་པོ་
ཆེའི་སྤག་གྲུ་དཀར་པོ་ཞུགས་པར་གཟིགས་པ་དང་། ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས་
སྤང་ཆེན་དཀར་པོ་མཆེ་བ་དུག་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སུ་ཞུགས་པར་
བཤད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྲིད་པ་བར་མ་མཛམ་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ཡུམ་ཅན་
ཡིན་པའི་འགལ་སྟོང་དུ། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་ལྟོག་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པའི་ཕྱིར་
མཛམ་མ་ཅམ་དུ་ཟད་དེ་དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱིའི་མི་ལྷས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
ལ། ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱི་ཆོག་ནི་སྤེ་སྟོད་གསུམ་གང་ཡང་མིན་པས་ངེས་པར་

བྲང་མི་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་འདྲེན་ན་འང་ཡུམ་གྱི་མི་ལམ་དང་མ་ཐུན་པར་ཆོག་གས་
བཅད་བྱས་པའོ། །ཞེས་བྲང་བར་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བར་དོར་སྐྱེ་བ་དང་བར་དོ་གི་ནས་ཉིང་མཆམས་སྒྲོར་བའི་སེམས་
གསུམ་བཤད་པ་ལ། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་དང་། གཞན་གྱི་འདོད་པ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྟན་གྱི་མི་ཞིག་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ན།
འབྱུང་བ་སོགས་ཐེམ་པའི་རིམ་པ་ནི། འཕགས་པ་ལྟའི་བདག་བྱིན་རྒྱབས་ལས།
སའི་ཁམས་ནི་རྩ་ལ་ཐེམ། །རྩ་ནི་མེ་ལ་ཐེམ་པར་འགྱུར། །མེ་ནི་སྤ་བའི་ཁམས་
ལའོ། །རྒྱུད་ནི་སེམས་ལ་ཐེམ་པར་འགྱུར། །སེམས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་ལ་
ཐེམ། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་མ་རིག་པར། །དེ་ཡང་འོད་གསལ་བར་འགྲོའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་རིམ་པ་ལྟར་ཐེམ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་ས་རྩ་ལ་ཐེམ་པ་སོགས་གྱི་
དོན་ནི། །སྤ་མ་སྤ་མའི་རྩས་པ་བསྐྱས་ནས་བྱི་མ་བྱི་མའི་རྩས་པ་གསལ་དུ་སོང་བ་
ན། སྤ་མའི་རྩས་པ་བྱི་མ་ལ་འཕོས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ལ་དེར་བཏགས་པའོ། །

དེ་ལ་ས་རྩ་ཐེམ་པའི་ཆེ་སྒྲིག་སྒྲུ་ལྟར་སྤང་བ་དང་། རྩ་མེ་ལ་ཐེམ་པའི་ཆེ་དུ་བ་
ལྟར་སྤང་བ་དང་། མེ་རྒྱུད་ལ་ཐེམ་པའི་ཆེ་མཁའ་སྤང་མེ་བྱེར་ལྟར་སྤང་བ་དང་། རྒྱུད་
ལ་སྤ་རགས་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུའི་རྟོག་པའི་བཞོན་པར་
གྱུར་པའི་རྒྱུད་སྤང་བ་ལ་ཐེམ་པར་ཚོམ་པ་ན་མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་འཆར་
ལ། སྤང་བའི་སེམས་རང་དུས་ན་གཉིས་སྤང་རགས་པ་གཞན་མེད་པར་སྟོན་གྱི་ནས་
མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལ་རྒྱ་འོད་གྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་ཐེམ་
ནས་སྤང་བ་མཆེད་པའི་སེམས་ཤར་བའི་ཆེ་དེ་འདྲ་བའི་ནམ་མཁའ་ལ་ཉི་འོད་གྱིས་

ཁྲབ་བ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་ཐེམ་ནས་ཉེར་ཐོབ་དུ་སོང་བའི་ཆེ། ཉེར་ཐོབ་
གྱི་སྟོད་ལ་ཡིད་ངོར་སྤང་བ་གཞན་མེད་པར་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་མཆོམས་གྱི་ཐུན་
བས་ཁྲབ་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་འཆར་ཞིང་ཉེར་ཐོབ་གྱི་སྤྲད་ལ་དེ་ཡང་མི་ངེས་པའི་བྲན་
མེད་དུ་ནག་ཐོམ་གྱིས་སོང་བ་**ཅིག**་འབྱུང་ལ། དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་ཐེམ་བ་ན་བྲན་
མེད་དེ་སངས་ནས་གཉིས་སྤང་རགས་བ་གང་ཡང་མེད་པར་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་
སྟོད་བྱེད་གྱི་རྒྱུན་གང་ཡང་མེད་པ་འདྲ་བའི་སྟོང་གསལ་ཤིན་ཏུ་བྲངས་པ་ཞིག་འབྱུང་
བ་ལ་ནི་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་
མ་རིག་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རིམ་བ་བཞིན་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་
ནམ་གངས་སོ། །

འཆི་བའི་དུས་སུ་གཞི་དུས་ལ་ཡང་རྒྱུད་སྤྱད་པའི་རིམ་བས་སྟོང་བ་བཞི་འཆར་
བའི་རྒྱུད་གི་སྤྱད་གནས་མཐར་ཐུག་བ་ནི་སྤྱིང་ཁ་ཡིན་ཏེ། རོ་རྩེ་སྤང་བ་ལས། ཉོན་
མོངས་ཅན་ཡིད་སྟོག་རྒྱུད་ཉིད། །ཐོག་མར་འཕོ་བའི་དུས་སུ་ནི། །ཉ་ཡི་ནམ་བ་ལྟ་
བུར་འགྱུར། །ཞེས་འཕོ་བ་དང་པོའི་དུས་སུ་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་ཆགས་པར་བཤད་
ཅིང་། དེའི་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། །སྟོག་གི་རྒྱུད་ནི་སྤྱིང་ཁར་གནས། །ཞེས་
གསུངས་པས། ཆགས་པའི་ཆེ་དང་པོ་སྤྱིང་ཁར་སྟོག་རྒྱུད་ཆགས་ལ། དང་པོ་གང་དུ་
ཆགས་པའི་ཐོག་མ་དེར་མཐར་སྤྱད་པར་གསུངས་པས་སོ། །སྟོད་བསྐྱུས་ལས་ཀྱང་།
ཡང་དེ་ནམས་མི་ཤིགས་བ་ཐོབ་ནས་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྒྱུད་
ཐེམས་ཅད་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐེམ་ནས་དངོས་པོ་མེད་པ་འོད་གསལ་འཆར་
བར་གསུངས་ཤིང་། མི་ཤིགས་བ་དེ་ནི་སྟོད་བསྐྱུས་ལས། སྤྱིང་ཁའི་དབུས་ན་མི་

ཞིགས་པ། །གསལ་ཞིང་མར་མེ་དག་དང་མཚུངས། །མི་འགྱུར་མཆོག་ཏུ་སྔ་བ་
སྟེ། །ཨ་ནི་གཙོ་བོ་དམ་པའོ། །ཞེས་བྲངས་པ་ལས་སྟོང་ཁ་ན་གནས་པར་གསུངས་
པའི་སྤྱིར་རོ། །

དོན་མེད་པ་ལས་སྟོང་ཁའི་རྩ་བརྒྱད་ལས་གྲུས་ནས་རྩ་སྟོང་ཐག་བདུན་ཅུ་རྩ་
གཉིས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པས། རྩ་ཆགས་པ་ཡང་ཐོག་མར་སྟོང་ཁ་ནས་
ཆགས་སོ། །དེས་ན་སའི་དངོས་གཞིར། བར་དོ་གང་དུ་ཞུགས་པའི་ཁྱ་ཁག་འདྲེས་
པའི་གནས་དེ་ལུས་ཀྱི་སྟོང་ཁ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ཡན་མན་དུ་ལུས་ཆགས་པ་དང་།
མཐར་འཁྱིམ་བཞུགས་སྟོང་ཁ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ལུས་འདོར་བར་བཤད་པ་དང་། འདུས་
པའི་བཤད་རྒྱུད་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བཤད་པ་རྣམས་མཐུན་པ་ཡིན་
འོ། །དེས་ན་གཞི་དུས་ལ་འཁྱིམ་བཞུགས་པ་འོད་གསལ་འཆར་བའི་རིམ་པ་དེ་ལྟ་བར་རྣལ་
འབྱོར་པས་ལམ་བསྐྱོམས་ནས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གནས་དེར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་
གསུམ་བྱས་པས་འཁྱིམ་བཞུགས་པ་འོད་གསལ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་ལམ་ཀྱི་འོད་གསལ་
བསྐྱེད་པའི་མན་ངག་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ལ་འབད་བར་བྱའོ། །

དེ་ལ་གཞི་དུས་ཀྱི་ཆེ་འདིའི་འཁྱིམ་བཞུགས་པ་འོད་གསལ་དང་། བར་དོ་ཤི་བའི་འཁྱིམ་
འོད་གསལ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་བཤད་པ་ནི། དེའི་ཆེ་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་
ཞི་ནས་སྤྱོད་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གཉིས་རྣམས་པ་འབྲུག་པས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི།
དོམ་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་
པ་མེད་པར་གྲོལ་བར་ཐལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འཁྱིམ་བཞུགས་པ་མངོན་དུ་བྱས་

ནས་སྤང་བ་ན་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་སེམས་སྤར་བཤད་པའི་རིམ་པ་དེ་ལས་
ཐོག་ནས་ལུགས་ཐོག་ཏུ་འཆར་བ་ཡིན་ལ། དེས་ན་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཉམས་སུ་
སྤོང་བའི་རང་ནས་སྤང་ཅུང་ཟད་གཡོ་བར་ཚུམ་པ་ན་ཉེར་ཐོབ་འཆར་བར་ཚུམ་ཞིང་
བར་དོ་འབྲུབ་པར་ཚུམ་པ་ཡིན་ལ། ཉེར་ཐོབ་ཤར་བ་དང་བར་དོ་བྲུབ་པ་དུས་མཉམ་
སྟེ། མདོ་རྒྱད་དང་མདོན་པ་གོང་འོག་ས་སྟེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་འཆི་སྟེད་
འགག་པ་དང་བར་སྟེད་འབྲུབ་པ་གཉིས་སྤང་མདའི་མཐོང་དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་དུས་
མཉམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བར་སྟེད་རྩུས་སྟེས་ཡིན་པས་དབང་པོ་དང་
ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་བར་སྟེད་བྲུབ་མ་ཐག་གི་སེམས་ནི་འཆི་སྟེད་ལས་ལུགས་ཐོག་ཏུ་
ཤར་བའི་ཉེར་ཐོབ་ཡིན་པས་ལུས་བར་སྟེད་ཀྱི་ལུས་སུ་བྲུབ་པའི་སེམས་ཉེར་ཐོབ་
ཡིན་ལ། དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མཆེད་པ་དང་། དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྤང་བའི་སེམས་སྟེ་
ཞིང་། དེ་ལས་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུང་ཉོག་པ་རྣམས་སྟེས་ཏེ་སྟེ་གནས་དང་བྲི་ཆོལ་
བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་མདོན་པར་བརྒྱག་པ་ཡིན་ནོ། །

བར་དོ་ཤི་ནས་མངལ་དུ་སྟེ་བའི་ཆེ་ནི། བར་དོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་
གཡོ་བའི་སྤང་རྣམས་ཐེམ་ནས་སྤང་བ་དང་དེ་ཐེམ་ནས་མཆེད་པ་དང་དེ་ཐེམ་ནས་
ཉེར་ཐོབ་དང་དེ་ཐེམ་ནས་འཆི་བ་འོད་གསལ་རྣམས་སྟེམ་ཅམ་^{༤༦} རེ་འཆར་ལ། བར་
དོ་ཤི་བའི་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ཐོག་ཏུ་ཤར་བའི་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སྟེ་བའི་
སྟེད་པ་ཞེས་ཐ་སྟོད་བྱེད་པ་སྟེ་གནས་སུ་དང་པོར་ཉིང་མཆོམས་སྤར་བའི་སེམས་དེ་
ཡིན་ལ། དེ་ལས་མཆེད་པ་དང་དེ་ལས་སྤང་བའི་སེམས་སྟེ་ཞིང་དེ་ལས་རང་བཞིན་

^{༤༦} རྒྱ་བྲང་དཔར་མར་སྟེས་ཅམ། བཟ་ཤིས་སྟེན་པོའི་དཔར་མར་སྟེས་ཅམ་

བརྒྱད་ཅུའི་རྟོགས་པ་རྣམས་སྐྱེ་ཞིང་། སྤང་བའི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
རྟེན་བྱེད་པའི་བྱུས་པ་བྲུད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུད་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
རྟེན་བྱེད་པའི་བྱུས་པ་བྲུད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་མེའི་ཁམས་དང་། དེ་ལས་དེ་འདྲའི་
བྱུས་པ་བྲུད་པར་ཅན་གྱི་ཚུའི་ཁམས་དང་། དེ་ལས་དེ་འདྲའི་བྱུས་པ་བྲུད་པར་ཅན་
ཀྱི་སའི་ཁམས་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་ཞིང་། འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དེ་ལས་ཕྱང་པོ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་འབེལ་ཏེ་མངལ་དུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། གླ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མན་སྟེ་ལས།
ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཤི་བའི་འོད་གསལ་དེ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་བ་ཉར་ཐོབ་ཀྱི་ཆེ་
བར་སྲིད་གྲུབ་ལ། སྤང་བ་མཆེད་པ་ནི་བར་དོ་དེས་འདོད་པ་ལེན་པའི་སེམས་དང་།
སྤང་བ་ནི་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་པའི་སེམས་སུ་བཞུགས་པ་ལ་འདི་ལྟར་སྤྲོད་པར་བྱེད་དེ།
ཉར་ཐོབ་ཀྱི་ཆེ་བར་སྲིད་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ། བར་དོ་འགྲུབ་པ་ལ་སྤང་བ་གསུམ་ག་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་དོ་རྩེ་སྤང་བ་ལས། སྤང་བ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཅན། །གང་འདིར་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཐོབ་པ། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་མ་ལུས་
པའི། །རང་བཞིན་ཅ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

དེས་ན་འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བ་དང་བར་དོར་སྐྱེ་བ་སྤང་མདའི་མཐོ་དམའ་ལྟར་
འབྱུང་བས། འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བར་ཚུམ་འདོད་པའི་ལྷང་སེམས་ལ་གཉིས་ལས།
མི་གསལ་བ་ནི་ཉར་ཐོབ་ཡིན་ལ། གསལ་བ་ནི་སྤང་བ་མཆེད་པའོ། །བར་དོར་སྐྱེས་
པའི་སེམས་གསལ་བ་ནི་སྤང་བའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བའི་ལྷང་སེམས་གསལ་མི་

གསལ་གཉིས་པོ་དེ་འཆི་སྲིད་ཡིན་ནམ་བར་སྲིད་ཡིན་ནམ་དེ་གཉིས་གང་ལའང་མི་
གཏོགས་པར་འདོད་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཡིན་པས་ཉེར་ཐོབ་དང་
མཆེད་པ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་བར་སྲིད་ཀྱི་སྟོན་དུ་ཉེར་ཐོབ་དང་
མཆེད་པ་འགྲོ་དགོས་པ་ཉམས་སོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། འཆི་སྲིད་དང་བར་སྲིད་ཀྱི་
བར་ན་དེ་གཉིས་གང་ལའང་མི་གཏོགས་པའི་སེམས་གསལ་མི་གསལ་རིམ་པ་
གཉིས་ཡོད་ན་འཆི་སྲིད་འགག་པ་དང་བར་སྲིད་སྐྱེ་བ་སྤང་མདའི་མཐོ་དམའ་ལྟར་
དུས་མཉམ་དུ་ཁས་ལྗངས་པ་དངོས་སུ་ཉམས་སོ། །འཆི་སྲིད་དང་བར་སྲིད་ཀྱི་བར་
ན་སེམས་དེ་འབྲ་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད་ན་སའི་དངོས་གཞི་ལས། བར་མ་དོའི་སྲིད་པ་
ཕྱོགས་དེ་ནས་བར་ཆད་མེད་པར་དུས་གཅིག་དུ་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་
སྤང་གི་ཐོར་ཏོ་མཐོ་དམའ་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་འཆི་
སྲིད་དང་བར་སྲིད་བར་ཆད་མེད་པར་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྡོ་རྗེ་
ཐེང་བའི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། སྤང་བ་གསུམ་གྱི་སེམས་དེ་དག་སེམས་ཅན་མ་ལུས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུང་ཏོག་པའི་རྩ་བ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་
སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་འབྲུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་དུ་སེམས་གསུམ་འགྲོ་དགོས་པར་
སྟོན་པ་མིན་པས་ལུང་དེ་འདྲེན་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་དོ། །

༼ དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། ༽

གཉིས་པ་དེ་དང་མཐུན་པར་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།
གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་གནས་པའི་ཕྱོགས་བཞག་
པའོ། །དང་པོ་ནི་རྣམ་གཞག་རིམ་པར་བར་དོའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་ཟིན་པའི་དེ་མ་

ཐག་ཏུ། འདིས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་
དང་རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པས་ལྷའི་སྐུ་བསྐྱེད་པ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་
དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་མངོན་བྱང་ལྔ་ཡོད་པའི་རྒྱ་བ་ལས་བྱང་རྩབ་པ་ཡན་
ཆད་ནི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ས་བོན་དང་ཕྱག་མཆོན་དང་སྐུ་རྫོགས་པ་ལས་བྱང་རྩབ་པ་
གསུམ་ནི་རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་དུ་“མདོར་བྱས་”^{༤༧} ལས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །རྣམ་
གཞག་ཏུ་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་མི་བའི་བར་དོ་དེ་རྣམ་ཤེས་རྒྱུད་གི་
རྟེན་ལ་ཞོན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྦྱར་བར་འོངས་ཏེ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
ཞུགས་ཏེ་མངལ་དུ་འཇུག་པར་གསུངས་ནས་དེ་ཉིད་ཅ་རྒྱུད་ལས། ཟེལ་གཞོན་རྟོ་
རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་གསུངས་པར་བཤད་ཅིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་
གསུངས་པར་བཤད་དོ། །དེ་ནས་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་དེ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ནས་
གནས་སྐབས་ལྔ་གསལ་བར་འགྱུར་བར། དེའི་འོག་ཏུ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཏེ་དང་པོ་
མེར་མེར་པོའི་རྣམ་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། གནས་སྐབས་ལྔ་གསལ་བར་འགྱུར་
དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གསུངས་ནས། དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེའི་འོག་ཏུ་སྐྱེད་དང་སེན་
མོ་དང་། ཞེས་པ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱ་བ་བརྩའི་མཐར་ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་
དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་རྟོ་རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་རིམ་པས་མའི་
མངལ་ནས་འཐོན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ངི་བླ་ཉེ་བར་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་གཤི་
མིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་རྩབ་ཀྱི་སེམས་རྟོ་རྗེ་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་གཟིགས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་

སོ། །གསུངས་པ། ཚུའི་ཁམས་ནི་ས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་དངོས་ཞེས་
བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྷ་མོ་བཞེས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣལ་
འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། །གཞུང་འདིས་རྣལ་འབྱོར་བཞེ་ལས་
བསྐྱབས་པ་ནི་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲུགས་པས་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
བསྟན་ཏོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་གཞག་རིམ་པར་གསུངས་པའི་ཚུལ་
བརྗོད་པའོ། །

འདི་ལ་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་མ་ཁ་ཅིག་གཞུང་འདིས་བར་སྤིང་དང་མཐུན་པར་དང་པོའི་
མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་སྟོན་པ་སྐོལ་མ་བདེ་བས། འདིས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་སྐོམ་པར་
བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་དང་རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པས་ལྷའི་སྐྱ་
བསྐྱེད་པ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པ་དེ་འོག་གི་གནས་སྐབས་ལྷ་གསལ་བར་འགྱུར་
ངོ། །ཞེས་པའི་མཐུག་ཏུ་བྱངས་ནས་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་མངལ་གྱི་གནས་
སྐབས་དང་སྐར་ནས་འཆད་ངོ། །དེ་ནི་མཁས་པའི་གཞུང་སྐབས་གཞན་དུ་སྐྱོགས་ཏེ་
འཆད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པའི་བཤད་པ་སྟེ། རྣམ་གཞག་ཏུ་དང་པོར་བར་དོའི་
མཚན་ཉིད་གསུངས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་རྣལ་འབྱོར་དང་རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་
ཀྱིས་ལྷ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས་ནི་དང་པོའི་མགོན་པོ་བར་དོ་དང་མཐུན་པར་
བསྐོམ་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ། དེའི་འོག་ཏུ་བར་དོ་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་བཟུང་བའི་ཚུལ་
བཤད་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་རྣལ་འབྱོར་ལྷག་མས་སྐུལ་སྐྱུར་བསྐྱུར་བ་སོགས་
བྱེད་དགོས་པར་བཤད་པས་ནི་སྐུལ་སྐྱུར་བསྐྱུར་བ་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་བཟུང་བ་དང་
སྐྱོར་བར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་། མདོ་བསྐྱེད་ལས་ཀྱང་། རོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་བདག་

ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱོམ་པ་ནི་རྗེས་སུ་ནལ་འབྱོར་རོ། །

དེ་ནས་ལེ་འུ་དང་པོ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་
གཟུགས་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་བྱ་བར་མི་རྣམས་པས་ན། ཞེས་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྐྱར་བསྐྱར་བའི་སྐབས་
སུ་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་ནམ་གཞག་དུ་ཡོངས་སྐྱེས་མི་ནམས་ཀྱི་དོན་
མཛད་པར་མི་རྣམས་པས་སྤྱལ་སྐྱར་བཟུང་བའི་དོན་དུ་བར་དོ་མའི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་
བཟུང་བ་དང་འབྲ་བར་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྐྱར་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་དོན་འབྲ་
ལ། ལེ་འུ་དང་པོའི་སློན་གསལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་
པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལ་
སོགས་པར་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་སྤྱལ་བའི་སྐྱེ་འཛིན་པར་མཛད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་སྐྱེ་བ་བཟུང་བའི་དོན་དང་སྤྱལ་སྐྱར་བསྐྱར་བ་གཉིས་གཅིག་དུ་གསུངས་
ཤིང་། རིམ་ལྔ་ལས་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྐྱེ་མ་ཉིད། །ཡོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་
སྐྱེ་ཡང་དེ། །དེ་ཉིད་ནི་ཟའི་སེམས་ཅན་ཉིད། །ཅེས་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡོངས་སྐྱོད་
རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་། ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་ལུས་དང་། གཞི་དུས་ཀྱི་བར་དོ་ནམས་ཆོས་
མཐུན་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པས། དང་པོའི་མགོན་པོ་ཡོངས་སྐྱེ་དང་དེ་ཉིད་སྤྱལ་
སྐྱར་བསྐྱར་དགོས་པར་འདོད་བཞིན་དུ་དང་པོའི་མགོན་པོ་བར་དོ་དང་ཆོས་མཐུན་
མི་སྐྱོར་བར་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་བཟུང་བ་དང་སྐྱོར་བ་ནི་ཁས་ཁྲུངས་ནང་འགལ་བ་དང་
འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཆེན་པོའོ། །འདི་ལྟར་
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་བའི་གནད་མ་

ཟེན་པར་འབྲུགས་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སེམས་དབེན་དང་འོད་གསལ་གྱི་
མཐར་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྒྱུར་བཞེངས་ནས་སྒྱལ་སྒྱུ་འཛིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་དུ་མ་ཞིག་རྒྱད་འགྲེལ་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་གྱི་གཞུང་
དུ་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་མི་ཤེས་པར་འབྲུགས་ནས་ལམ་གྱི་
སོག་སྟོར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ། །

དེས་ན་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ཉི་མ་སྒྲ་བ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་གསུམ་ནི་
རིམ་པ་ལྟར་བ་དང་མ་དང་བར་དོ་དང་། དེ་གསུམ་བདེ་བས་བརྒྱལ་བ་དང་ཆོས་
མཐུན། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཡོད་པས་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མེར་མེར་པོ་ལ་
ཨོྲ་དང་། ཉར་ནར་པོ་ལ་ལྷན་དང་། ལྟར་ལྟར་པོ་ལ་རྩྭ་གི་དབྱིབས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་
རྣམས་སྒྲ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡི་གེ་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན། འཁྲང་བྱུར་དང་ཕྱག་
མཆན་རྟོ་རྟོ་ཆོས་མཐུན། ཀྲང་ལག་འགྱུས་པ་དང་དང་པོའི་མགོན་པོའི་སྒྱུ་རྫོགས་པ་
ཆོས་མཐུན་པས་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྷ་པོ་དེ་དང་པོའི་མགོན་པོའི་སྒྱུར་གཞི་
ཡིན་ལོ། །ཞེས་སྒྲ་བ་དང་།

ཡང་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་པའི་རྟོ་རྟོ་རྟོ་སྐུས་པ་ཉི་མ། པོ་མོ་རྟོ་སྐུ་ཆགས་
པ་སྒྲ་བ། མའི་བསྐྱེད་སྐུས་པ་བསྐྱེད། དེའི་སྐྱེད་གི་ཡི་གེ་གསུམ་བར་དོའི་ལུས་ངག་ཡིད་
གསུམ། དེ་ཐམས་ཅད་འདྲེས་པ་ནི་བར་དོ་དང་སྒྲ་ཐག་གསུམ་འདྲེས་ནས་ཡེ་ཤེས་
གྱི་ས་ཐོབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན། གནས་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེ་འབྲུགས་ཀྱི་
དབྱིབས་དང་། བར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་ཅན་ཡིན་པས་ཕྱག་
མཆན་གྱི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་ལ། གནས་སྐབས་ལྷ་པ་སྒྱུར་དང་འབྲུག་བར་འཆད་པ་

ཡང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གིས་བར་དོ་དང་ཡོངས་སྤྱོད་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བའི་ཆོས་
མཐུན་བྱེད་པར་ཅན་དོར་ནས་སྤང་བྱེད་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པའི་ས་བོན་དང་
ཕྱག་མཆན་གི་དབྱིབས་ལ་སོགས་སྦྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤང་ལ་བརྟེན་ནས་ནན་གིས་སྦྱབ་
བར་བྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་ཆོས་མཐུན་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅིའང་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་གི་རིགས་ཡོད་པ་དང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་
པོ་ཡོད་པས་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཆན་གི་དབྱིབས་རང་ཆས་སྤྱོད་པར་འབྱུང་ན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཆན་གི་དབྱིབས་
རང་ཆས་སྤྱོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བར་དོ་ཤིན་ཏུ་སྦྱེ་སྦྱེས་པའི་
སེམས་དང་པོ་དང་པ་མའི་ཁྱེད་ཁྱེད་ལོན་གི་བར་དོ་དང་ཁྱེད་ཁྱེད་ལོན་པ་མི་
སྤྱིང་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་མ་དང་པ་སྤྱིང་པ་དང་མའི་རྡོ་རྗེ་དང་པ་སྤྱིང་པ་དང་ཆོས་
མཐུན་སྦྱར་ནས་དེ་དང་ཡི་གེ་གསུམ་འདྲེས་པ་ཁྱེད་ཁྱེད་ལོན་གསུམ་འདྲེས་པ་དང་
ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་ན་གཞི་དུས་ལ་པ་མའི་རྡོ་རྗེ་དང་པ་སྤྱིང་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་དུས་
སྤྱོད་བར་དོ་འབྱུག་པ་དང་། པ་མའི་གསང་གནས་དང་ཁྱེད་ཁྱེད་ལོན་པར་མེད་པར་ཐལ་
བའི་ཕྱིར་དོ། །

ཡང་ཕྱིས་གི་ཁྲ་མ་ཁ་ཅིག །ཁྲ་ཉི་པ་སྤྱིང་པ་ཞི་ཕྱགས་ལྟོག་གི་སྤང་བ་གསུམ་
སྟེ། དེ་དག་བསྐྱེད་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་ཞི་སེམས་གི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་། པ་སྤྱིང་པ་ཞི་ཕྱི་
གི་གསུམ་ཞི་བར་དོའི་ཕྱིས་དག་ཡིད་གསུམ། འདྲེས་པ་ཞི་བར་དོ་སྦྱེ་བ་ཁྲ་དང་པ། སྦྱོ་
བསྐྱེས་ཁྲ་བ་རྩོགས་པ་ཞི་ནས་ཤེས་རྒྱུད་གི་བཞོན་པ་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བར་དོའི་ཕྱིང་
པོ་རྩོགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཕྱགས་དེ་ནི་

ལུགས་ལྟོག་གི་སྤང་བ་གསུམ་བར་དོ་སྤྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་ལུགས་སུ་སྤང་ལ། རྟོགས་དེ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་
གོང་དུ་བརྗོད་ཅིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལུགས་གསུམ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།
འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་ཚུལ་གོང་དུ་སྟོན་པ་དེ་དག་ལས་ཆེས་
ཆེར་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པས་མཁས་པ་དག་གི་ཡིད་མགྲུ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་གནས་པའི་རྟོགས་བཞག་པ་ནི། དེ་ལ་རེ་ཞིག་སྤྱང་
གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྟོར་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བར་དོ་དེ་ཡང་གི་བའི་འོད་
གསལ་ལས་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་ལངས་པའི་རྒྱུར་སེམས་ཅན་ལས་གྲུབ་པ་འབྱུང་ལུས་
རགས་པ་སྤངས་པའི་ཞིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་ལུས་ཅན་ཡིན་པས། ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཅན་དང་ཡེ་
ཞེས་ཀྱི་ལུས་ཅན་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དང་མཐུན་པར་ལྷ་བསྐྱེད་པ་ལ། ཞི་བའི་
འོད་གསལ་དང་འདྲ་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པའོ། །དེའི་རང་ལས་ལངས་
པ་ལ། ལྷ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུར་སྟོན་དུ་རྒྱ་བ་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་སྟོན་པའི་དགོས་པ་ནི།
རྒྱུར་གི་བཞོན་པ་ཅན་གྱི་ནམ་ཞེས་ཉིད་ནམ་པ་རྒྱ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྤང་བ་
ཅན་ལས་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་སྟེན། ཞིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་ཡེ་ཞེས་ཀྱི་ལུས་ཅན་བར་དོ་དང་
ཆོས་མཐུན་པའི་ཡོངས་སྤྱང་རྒྱལ་བཞག་པར་བྱ་བར་ཞེས་པའི་ཆེད་དོ། །

དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རང་ནས་ལྷང་བའི་རྒྱ་ཉི་བརྒྱ་གསུམ་ནི། གཞི་དུས་ཀྱི་འཆི་བ་
འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་ལངས་པའི་སྤང་བ་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན།
གསུམ་པོ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ས་ཐོན་དུ་བྱས་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་དང་། བསྐྱེད་ཅིན་པའི་
རྗེས་སུ་ཡི་གེ་གསུམ་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་བཅེགས་པ་བཞོད་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་པོ་ཚན་

བ་གཉིས་ཀའང་། ལུགས་ལྟོག་གི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་
རྒྱུད་དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་། ཆོན་བ་གཉིས་བྱས་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡང་། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་རེ་དང་རང་དབྱེས་ཀྱི་རྒྱུད་རེ་སྟེ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་
དང་ཆོས་མཐུན། དེ་རྣམས་འདྲེས་པ་ནི་གཞི་དབྱེས་ཀྱི་རྒྱུད་སེམས་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་
མཆོན་ལ། འདྲེས་པ་དེ་ཉིད་ལྷ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་འོད་
ཀྱིས་སྟོན་བཅུད་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་ལྷ་བ་ལ་ཐིམ་པར་བསྐྱོམ་པ་ནི། རྒྱུད་དོ་རྩེ་
ཐོང་བ་ལས། སྐྱེད་དང་གནས་དང་འཇིག་པ་དང་། །སྲིད་པ་བར་མར་གནས་པ་སྟེ། །རི་
སྟེད་འཇིག་རྟེན་གྱིས་བརྟགས་པ། །སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་གི་རྣམ་འབྲུལ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་ཤེས་རྒྱུད་གི་བཞོན་པ་ཅན་དེ་ཉིད་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཅ་བར་མཆོན་པར་བྱེད་པའོ། །

ལྷ་མ་ཁ་ཅིག །འདིས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་དུ་ཤེས་པ་བྱེད་ཅིང་བདེན་
གཉིས་དབྱེར་མེད་པ་རྟོགས་པའི་དོན་དུའོ། །ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། སྟོན་གསལ་མཁན་པོ་ཐ་
སྟོན་དུ་བྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དེ་ཉིད་འཕགས་པ་གྲུ་སྒྲུབ་ཀྱི་འང་དགོངས་
པར་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་མ་གོ་ལ། “བསྐྱེད་བྱེད་སྟོན་བཅུད་དང་སྐྱེད་བྱེད་རྒྱུད་སེམས་ལྷ་
བའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་། ལུགས་དང་པ་རོལ་བྱིན་པ་གང་གི་ཐ་སྟོན་དང་
བསྐྱུན་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་མཆོན་
པའི་དོན་མེད་པའི་བྱིར་སྤྲོང་པོ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ནས་རྣམ་ཤེས་རྒྱུད་གི་བཞོན་པ་
ཅན་ཉིད་ལྷ་བའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་དེ་ལས་ཚུལ་ས་ཚུ་བྱུར་དོལ་བའི་ཚུལ་དུ་ས་བོན་
ཡི་གེ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ནི་རྒྱུད་སེམས་ཅན་ལས་གྲུབ་པའི་བར་དེའི་དག་དང་ཆོས་

མཐུན། ས་བོན་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་དོན་དེ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྷ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་བར་
དོ་དེའི་ཡིད་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོའི་སྐུར་བསྐྱེད་པ་ནི་བར་དོ་
དེའི་ལུས་དང་ཆོས་མཐུན། ས་བོན་ལས་འོད་འཕྲོས་རིགས་ལྷ་འཁོར་བཅས་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་སྐྱེན་བྱངས་ནས་དེ་ལ་ཐེམ་པ་སོགས་བྱེད་པ་ནི་བར་དོ་དེའི་བྱ་བ་དང་
ཆོས་མཐུན་ལ། འདི་དག་གྱང་ཆོས་མཐུན་རགས་པ་ཅམ་སྐུར་བས་ཆོག་གི། །བར་
དོའི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་དུས་མཉམ་ལ། འདིར་ས་བོན་བྱག་མཆན་སྐྱོ་ཞོགས་པ་
གསུམ་དུས་མི་མཉམ་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་པར་སྤོ་མི་མཐུན་གྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། གཞལ་
ལས་ཁང་དང་རི་གླིང་ཆགས་པ་ཆོས་མཐུན་སྐུར་བ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་གོང་
དུ་རི་སྐད་བྱངས་པ་ལྟར། སྐུར་གཞི་བར་དོ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་མ་ཟད་འབྲས་བུ་
ཡོངས་སྐྱེད་ཡང་ཆོས་མཐུན་པ་དགོས་པས་དེའི་མཐུན་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འོད་གསལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་འབའ་ཞིག་མ་གཏོགས་སྐྱང་
མཆེད་ཐོབ་གསུམ་མེད་ཀྱང་། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འོད་གསལ་དེའི་རྒྱར་སྐྱང་བ་གསུམ་
དང་དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱང་སོང་བས། རྒྱ་ཉི་ཤར་ཡི་གོ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ནི་དེ་དང་
ཆོས་མཐུན། དེ་གསུམ་འབྲས་པ་ལས་རྒྱ་བའི་ནམ་པར་ཤར་བ་ནི། ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱང་
བ་གསུམ་ལས་རྒྱང་བའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་རྒྱང་གི་བཞོན་པ་དང་དབྱེར་
མེད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་དེ་ལས་ས་བོན་དང་། རིགས་ལྷ་འཁོར་བཅས་དཔག་མེད་
སྐྱེད་པའི་སྐྱོ་བསྐྱེད་དང་། དོན་དེ་སྐྱོ་ཞོགས་པ་ནམས་ནི། འབྲས་དུས་ཀྱི་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱང་གི་བཞོན་པ་ཅན་དེ་ཉིད། རྒྱལ་བའི་

སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་མཛད་པ་དང་བཅས་པའི་ནམ་པར་ཤར་པ་མཆོན་ལ། དེ་ཡང་དོ་རྩེ་
ཅེ་ལྷ་པར་བྱས་པས་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ལྷ་མཆོན་ལ། དོ་རྩེ་དེ་ཉིད་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་
མཆོན་པའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་མཆོན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན།
དང་པོའི་མགོན་པོར་བསྐྱེད་པའི་ཆེ། དག་པའི་རྒྱུད་སེམས་ཅན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱར་ཤར་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་དེ་རའོ་སྤྲོ་བ་དུ་ར་རྒྱལ་བརྟན་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་
བསྐྱེད་པའི་བར་དོ་སྐྱོར་བ་དང་། སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་རྩོགས་རིམ་ཟབ་མོའི་སྤྲོ་བྱེད་དུ་འགྲོ་
བ་ལ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པས་ཡད་ཡུད་བྱར་མི་བྱུང་ངོ་། །

དེ་ལྟར་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་གཞི་འབྲས་གཉིས་དང་ཆོས་མ་ཐུན་རི་
ལྟར་སྐྱོར་བའི་རྒྱལ་རྩེ་བཅུན་ཆུ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་དང་ཐ་མི་དད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་
བདུན་ཅི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཁོ་བོས་ཉམས་པ་མེད་པར་སྐླལ་བ་དང་ལྷན་བ་དག་ལ་
གཏམ་དུ་བྱས་སོ། །

དོན་འདི་ལྟར་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་ཡང་མདོར་བྱས་ལས་གསུངས་པ་
ནི། འོད་གསལ་བར་ནི་རབ་ཞུགས་ནས། །ལྷང་བ་ཡང་ནི་བརྟག་པར་བྱའོ། །སྤྲུགས་
ཀྱི་སྐྱའི་སྐྱོར་བ་ཡིས། །ལྷའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པར་བྱ། །ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་
དབྱུས་གནས་པར། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །སྤྲུགས་པས་ཀྱང་ནི་དེ་
སྟེང་དུ། །རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནམ་པར་བསམ། །དེར་ཡང་བརྒྱ་འདབ་མ་བརྒྱད། །ཁ་
དོག་དམར་པོ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །བརྒྱའི་སྟེང་དུ་སྤྲུགས་ཆེན་སོ། །ཡི་གེ་གསུམ་ཡང་
བསྐྱོམ་པར་བྱ། །སྤྲུགས་དང་བརྒྱ་གཉིས་ཀ་དག །རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཞུགས་
པས། །རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་རྩོགས་པ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་སུ་ནམ་པར་

བཏག །བརྒྱ་དང་མི་བརྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་རྣམ་བསམ་ཞིང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི། སྤྲགས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་བ་ཡིས། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། །བསྐྱེད་རིམ་བས་
མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོའི་སྐྱུང་སྒོ་དོར་ལངས་བ་ནི་སྤྲགས་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་
བྱ་ལ། རྫོགས་རིམ་བས་སྟོང་བ་བཞིའི་རྒྱུད་སེམས་ཅན་ལས་སྤྱི་མཐུན་བྱང་འཇུག་
གི་སྐྱུར་ལངས་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། །ནམ་ཁའི་དབྱིངས་
ཀྱི་དབྱུས་གནས་བར། །ཞེས་བ་ནི། སྟོན་གསལ་དུ། འོད་གསལ་ལ་གནས་བ་ལ་ནམ་
མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་སུ་གནས་བར་ཡང་ཡང་བཤད་བ་ལྟར་ཡིན་པས། འདིར་
འོད་གསལ་ལ་ཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་བ་དེའི་ངང་ནས་ཞེས་པའི་
དོན་ནི། །སྤྲགས་དང་བརྒྱ་ཉི་མ་དག །ཁླ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་ཞུགས་པས། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་བསམས་ནས། ཁླ་མ་སྤྲ་མ་དག །བར་ཀྱི་ཁླ་བ་ལ་བརྒྱ་དང་ཡི་གེ་
གསུམ་ཡས་ཞུགས། ཉི་མ་མས་ཞུགས་པའི་ཁླ་བ་དེ་ཉིད་ཁླ་བ་ལས་བྱང་ཚུབ་བའི་ཁླ་
བར་འདོད་བ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། ལེ་ལུ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྟོན་གསལ་ལས། ཨི་ཤུ་བྱ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲགས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་བྱས་ལ། ཨི་
ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱིས་ཁླ་བ་དང་ཉི་མ་དང་བརྒྱ་བསྐྱེད་ལ། བརྒྱའི་ལྟེ་བའི་
སྟེང་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་རྣམ་པར་བསམས་ནས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་
ལས་གསལ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཏེ། ཁླ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་བསམས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་ཁླ་ཉི་བརྒྱ་ཡི་གེ་གསུམ་དང་བཅས་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་
ལས་ཁླ་བ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། རྫོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་བ་ཐབས་སུ་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་གསུངས་ལ། མདོ་བསྐྱེད་ལས་ཀྱང་། དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་ཁླ་བའི་

དགྲིལ་འཁོར་འབྲ་བར་ཡོངས་སུ་གྱུར་བར་བལྟས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

དེས་ན་མདོར་བྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་ཉི་མ་དང་བརྒྱ་དབུས་ཀྱི་ཁྱ་བ་ལ་
ཞུགས་པའི་སྒོ་ནས་ཐམས་ཅད་འབྲས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ཁྱ་བ་བྱི་མ་བསྐྱེད་
པའི་དོན་ནོ། །བརྒྱ་དང་མི་བརྒྱ། ཞེས་སོགས་ནི་སྒོ་ད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཁྱ་བ་ལ་
སྤྱད་པའི་དོན་ནོ། །བརྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ནི། །གསང་སྤགས་འདི་ནི་བརྟོན་པར་
བྱ། །ཇི་རྩམ་རྩ་དུ་སྤྲོ་ཕ་ཡུལ་གོ་ཉི་རྟུ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། བརྟན་པར་བྱ་བ་ནི་ང་
རྒྱལ་བརྟན་པར་བྱ་བའོ། །སྤགས་དོན་ནི། ཇི་ཞེས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རྩམ་ནི་ཆོས་
སོ། །རྩ་དུ་ནི་དབྱིངས་སམ་ཁམས་ཏེ་མཐར་གཏུགས་པའི་རྩ་བའི་དོན་ནོ། །སྤྲོ་ཕ་
ནི་རང་བཞིན་ཏེ་རྒྱང་སེམས་སྒོ་ད་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་དོན་
ནོ། །དེ་འབྲའི་རྒྱང་སེམས་ཉིད་ཁྱ་བའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་དེ་འདྲེ་ཞེས་ང་རྒྱལ་འཛོགས་
ནི་ཡུལ་གཞི་ལྟ་ནི། **“ཅེས་པའོ།** །

སྤགས་དེ་ཉིད་ངས་དོན་དུ་བཤད་པ་ནི། བཤད་པའི་རྒྱད་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་
ལས་གསུངས་པ་སྒོ་ན་གསལ་དུ་བྲངས་པ། ཇི་ནི་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ། །རྩམ་ཞེས་
བྱ་གཉིས་པའོ། །རྩ་དུ་ཞེས་བྱ་གསུམ་པར་བཤད། །སྤྲོ་ཕ་མར་གྲགས་བཞི་
པའོ། །ཡུལ་གཞི་ལྟ་ནི་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཡུལ་ཉི་དུ་གྱུར་དུག་པར་འདོད། །སྤགས་འདི་བརྟོན་
ནས་དེ་ལོག་དུ། །བསྐྱོམ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་
ཡིན་ལ། དེ་ངས་དོན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི་སྤགས་ཆོན་དང་པོ་ལྟ་བུ་དོན་གསལ་གྱི་
བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྟ་བུ་ལ། ཡུལ་ཉི་གིས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཉིད་
བསྐྱན་ཞིང་། སྤགས་འདི་བརྟོན་པ་སྤྱི་རྒྱང་ལྟ་བུ་འོད་ཟེར་པ་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་

དེ་བསྐྱེད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལྷའི་སྤྱོད་བསྐྱོམ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་
སྤྱོད་བ་པོས། འོད་གསལ་ལས་འདོད་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་མཐུ་བྱང་
འདུག་གི་སྤྱོད་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་ལྷང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
སྤྱོད་བས་སུ་སྤྲུགས་དེ་ཉིད་བར་དོན་དུ་བཤད་པའི་དོན་བསྐྱོམས་ནས། མངོན་བྱང་ལྷ་
ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱོམ་སྟེ། སྤྲུགས་དེ་རེས་དོན་དུ་བཤད་པའི་དོན་རྫོགས་
རིམ་གྱི་སྤྱོད་བས་སུ་འོད་གསལ་ལས་སྤྱོད་མའི་སྤྱོད་ལྷང་བའི་སྤྱིན་གྱེད་དུ་བསྐྱོམ་བ་
ཡིན་ནོ། །བཤེས་གཉེན་སྤྲུལ་དག་གིས་སྤྲུགས་འདི་རེས་དོན་དུ་འཆད་ཚུལ་མང་དུ་
བྱས་སྤང་མོད་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་མི་སྤང་ཞིང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་
འདུག་པས་སྤྱིང་པོ་མི་སྤང་རོ། །དེ་དག་གིས་ཆོ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ས་བོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་
དམིགས་ནས་ནི། རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་བཅུ་པར་བྱ། །**ཅེས་**གསུངས་ཏེ། མངོན་བྱང་
ལྷའི་ནང་ནས་དང་པོ་གཉིས་རྣམས་འབྱོར་དང་། གསུམ་པ་ནས་རྗེས་སུ་རྣམས་འབྱོར་དུ་
སྦྱོན་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །རྣམས་འབྱོར་བ་ཡིས་ཡིག་གསུམ་
ཡང་། །ཆོ་བའི་དབུས་སུ་རྣམ་པར་བསམ། །ཞེས་པས་ས་བོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་
དངོས་སྦྱོན་ཏེ། སྤང་གྱི་ཆོ་བ་དེ་ལས་ཆུ་ལས་ཆུ་བྱང་དོལ་བའི་ཆུལ་དུ་བྱང་བའི་ཨོ་
དཀར་པོ། ཞུམ་དམར་པོ། རྩྭ་སྤོན་པོ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཕྱག་མཆོན་ལས་
བྱང་ཆུབ་པ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། དེ་ནས་ཡིག་གསུམ་ལས་བྱང་བ། །ཀྱུན་ད་ཆོ་བ་
དཀར་དང་མཚུངས། །ཞེས་པ་ཅུ་མ་ལས་མ་བྱང་ཡང་། མདོ་བསྟེ་ལས། ཆོ་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་བཞོད་ལ། རྫོ་རྗེ་དང་ཆུལ་དེ་ལས་བྱང་བ། །ཞེས་

པས་ཕྱག་མཆན་དོན་དང་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་འཛོག་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཞིང་། ང་རྒྱལ་
འཛོག་པའི་ཚུལ། འབྲེལ་བ་རིན་ཐོང་ལས། བཟོ་ཞུས་ཀོ་ཉ་ཉི། ཞེས་པའི་སྐགས་
ཀྱིས་ང་རྒྱལ་འཛིན་པར་བཤད་དོ། །

དེ་ནས་དོན་ཡིག་འབྲུག་གསུམ་གྱིས་མཆན་བ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་རང་ཉིད་
དང་པོའི་མགོན་པོར་བསྐྱེད་པ་ནི་སྐྱོན་གས་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ། མདོར་བྱས་ལས།
དང་པོའི་མགོན་པོ་བསམས་ནས་གྱང་། །ཞེས་པས་བསྟན་ཅིང་། དེ་ལྟར་མདོན་བྱང་ལྔ་
ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས།
སྐགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དོན་མཆོག་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་རྣམ་བསྟོམ་བ། །བྱང་ཆུབ་ཐམས་ཅད་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་དོན་དག་གིས་བྱ། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་མདོ་བསྟེན་དང་དོ་
དེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཡང་། སྐྱོན་དོན་གསུང་དོན་
སྐགས་དོན་གསུམ་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་གསུམ་ནི་དོན་ཡིག་གསུམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་
ཉིད་སྐགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲུང་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐགས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་
གསུངས་ཏེ། འགོ་ས་འབྲུང་ལས། དོན་ཡིག་གསུམ་སྐགས་ཀྱི་མཆོག་། ཅེས་འབྲུང་
ངོ་། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟའི་སྐྱེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་རྣམ་པར་བསྟོམ་མོ། །དེ་འབའ་ཞིག་
ལས་བསྟོམ་པར་བྱའམ་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བ་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལྔ་
སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པར་བྱ། **"ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།** །

སྟོན་གསལ་ལས་གྱང་། ལྷ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ཡི་
གེ་གསུམ་ལས་བྱུང་བ། དོན་ཆེན་པོ་ཅེ་ལྔ་པའོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ལྷ་
བ་དང་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཆན་དང་སྐྱའི་རིམ་གྱིས་བྱུང་ནས། ཞེས་གསུངས་པས་

མདོན་བྱང་ལྷ་ལས་བསྐྱེད་པ་དེས་པར་དགོས་ཀྱི། མདོར་བྱས་ལས་དངོས་སྤྲུལ་གསུངས་པས་བྱག་མཚན་ལས་བསྐྱེད་པ་མི་དགོས་སོ་སྤྲུལ་དུ་མི་བཟུང་ངོ། །

དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱི་མདོག་དཀར་པོར་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དངོས་སྤྲུལ་བཤད་ལ། ཞལ་གསུམ་བྱག་རྒྱག་པར་རབ་ཏུ་སྒྲོན་གསལ་དང་འབྲེལ་བ་རིན་ཐང་གིས་བཤད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་སྤྲུལ་ཁ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་པར་སྤུབ་པ་དཔལ་གྱི་འབྲེལ་བར་བཤད་པས་ཞལ་གསུམ་བྱག་རྒྱག་པར་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ་**“ཅེས་སྤྱི་བ་”** བེ་མི་རིགས་ཏེ། སྤར་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་སྤྲུལ་སྤྱི་རྒྱུ་འཆང་དཀར་པོ་ཞལ་གསུམ་བྱག་རྒྱག་པར་བསྐྱུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ཡང་དེ་དང་རིགས་མཚུངས་པར་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་གཞག་རིས་པར་འདུས་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཞལ་གསུམ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་པའི་ལན་དུ། ལུང་སྟོན་ལས་གསུངས་པའི་དོ་རྒྱུ་ཐལ་མའི་དེས་དོན་བཤད་པ་བྱངས་ཏེ། མཐར་སྤྲུག་གི་བྱང་འཇུག་གི་སྤྱི་དེ་ཀུན་རྫོབ་སྤྱི་མའི་སྤྱི་དང་། དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་སྤྲུགས་དང་། དེ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྤྲུབ་པ་མཚོན་དོན་དུ་བྱས་ནས། དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ལྷ་ཡང་ཞལ་གསུམ་པར་བཤད་པ་ལ། འོངས་སྤྱི་བྱང་འཇུག་གི་སྤྱི་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཞལ་གསུམ་པར་བྱར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྤྱི་བ་ཞི་རྒྱུད་ཐེའི་དོན་ལ་སྒོ་ཁ་མ་སྤྱོད་གས་པའོ། །

༼ སྤྲུལ་སྤྱི་དོར་སེམས་སྤྱི་བསྐྱེད་པ༽

གསུམ་པ་སྤྱི་བ་སྤྲུལ་སྤྱི་བ་འབྲེར་པའི་རྣམ་འབྱོར་སྤྲུལ་སྤྱི་དོར་སེམས་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་ལ། ལུས་དཀྱིལ་བཀོད་ནས་སྒོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་སེམས་དཔལ་འདུས་བཅེགས་སྤྱི་བ་ལ། སྤར་གཞི་མངལ་དུ་སྤྱི་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་

དང་། དེའི་ཆ་གང་དང་སྦྱོར་བྱེད་གི་ཆ་གང་ཆོས་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོམ་པ་བཤད་པ་
དང་། ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་སེམས་དཔའ་སྤུམ་བཅེགས་བྱ་བ་བཤད་པའོ། །

༼ སྦྱང་གཞི་མངལ་དུ་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། ༽

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་མི་མངལ་དུ་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཆེ་
མ་ནད་མེད་པར་ཉམས་བདེ་ཞིང་ཆེ་མཆན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐོ་མོ་པན་ཚུན་ཆགས་
པར་གྱུར་ཅིང་འདུས་པ་དང་། ཇི་ཟ་ཉེ་བར་གནས་ཤིང་འཇུག་པར་འདོད་པ་སྟེ།
གནས་གསུམ་པོ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་མངལ་ཆགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མངལ་དུ་
འཇུག་པའི་མདོ་ལས། བ་མ་ཆགས་པར་གྱུར་ཅིང་སྤྲད་པ་དང་། མ་ཡང་རུང་བར་
གྱུར་ཅིང་ཆེ་མཆན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཇི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ཅིང་འཇུག་
པར་འདོད་ན་སྟེ། དགའ་པོ་བྱི་ཟ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྲོད་པ་བར་མའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོག་
ཆ་དྲགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འོ། །

དེ་ཡང་མའི་མངལ་རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་གྱིས་བསྐྱགས་པ་དང་། མངལ་གྱི་
དབུས་ནས་འབྲུག་པ་དང་། མངལ་གྲོག་མའི་རྟེན་པ་འབྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་མངལ་གྱི་
ཉེས་པ་དང་། བ་མ་གཉིས་ཀ་ལས་མངལ་སྒྲོར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤུམ་མ་ཉམ་དུ་མ་བྱུང་བའམ།
བྱུང་ཡང་རུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་བོན་གྱི་ཉེས་པ་དང་། བ་མས་བྱ་རྟེན་པ་དང་བྱས་
ཀྱང་དེ་གཉིས་པ་མར་འགྱུར་བའི་ལས་མ་བསགས་པ་ལས་གྱི་ཉེས་པ་སྟེ། གསུམ་པོ་
དེ་གང་རུང་དང་ལྡན་ན་མངལ་དུ་བྱ་མི་ཆགས་པར་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས་
གསུངས་པས་ཉེས་པ་དེ་གསུམ་དང་བྲལ་བ་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་པ་མ་ཉལ་པོ་བྱས་

བས་པ་མ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་སྤྲུམ་མདོའི་མེ་གཏུམ་མོ་པལ་བ་རྣམས། དབང་པོ་
གཉིས་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོར་བ་བྱས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་གྲུབ་དུ་གཡོས་
བས་སྤར་ཏེ། དེའི་ཐོད་ཀྱིས་ཁམས་དཀར་དམར་ཞུ་བ་རྣམས། པ་མའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་
སྒྲོར་ཐུག་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུམ་སྒྲོར་རྣམས་ནས་བབས་ཏེ་པ་མའི་ཕྱད་པོ་ལྔ་
དང་དབང་པོ་རྣམས་བདེ་བས་ཆིམ་པར་བྱས་ནས། སྤར་མའི་གསང་བའི་བརྒྱར་
ཐམས་ཅད་འདྲེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་པ་མ་གཉིས་ལས་ཁྱུ་ཁྱེད་གྱི་དྲངས་པ་
ལེན་ཏུ་བསྐྱེད་བ་ཐེགས་པ་རེ་རེས་བར་མཐུག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་གཉིས་འདྲེས་པའི་
དབྱས་སུ་བར་དོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཐུག་ཅིང་། ཐོག་མར་རྣམ་ཤེས་གང་དུ་
ཞུགས་པའི་གནས་དེ་ཉིད་ལུས་ཀྱི་སྤྲོད་ཁར་འགྱུར་ལ། ཐོག་མར་རྣམ་ཤེས་གང་དུ་
ཞུགས་པ་དེ་ནས་མཐར་རྣམ་ཤེས་ཐོན་ནས་འཆི་འཕོ་བ་ཡིན་པས་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་
ལ་རེས་བར་སྤྲོད་ཁར་འཕོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་པ་མ་གཉིས་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་དེ་བྱི་
ཟ་ཉེ་བར་གནས་པས་མཐོང་སྟེ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་དབང་གིས་འཐུག་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཉལ་པོ་བྱེད་པ་དེ་མཐོང་བ་ན་གཅིག་ལ་
ཆགས་ཤིང་ཅིག་ཤོས་ལ་འབྲལ་འདོད་སྟེ་སྟེ། མོར་སྟེ་ན་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་ཤིང་
སྟེས་པ་ལ་འབྲལ་བར་འདོད་པ་སྟེ་ལ། མོར་སྟེ་ན་དེ་ལས་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་དང་།
དེའི་རྒྱུན་གྱིས་གང་ལ་ཆགས་པའི་སྟེས་པའམ་བྱད་མེད་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་གི་ཅིག་
ཤོས་མི་མཐོང་ཞིང་། དེ་ལ་འབྱུང་པའི་བསམ་པས་ཉེ་བར་སྒྲོར་བ་ན་སྟེས་པའམ་
བྱད་མེད་དེའི་ལུས་གཞན་མི་སྤར་བར་པོ་མོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་པོ་འབའ་ཞིག་
སྤར་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞི་དེ་ལས་ཁོ་བ་སྟེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཁོ་བ་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་

བར་དོ་ཤིན་པ་དེ་མ་ཐག་ནམ་ཤེས་ཁྱེད་ཀྱི་དབུས་སུ་འཇུག་པར་བཤད་དོ། །

དེ་ཡང་ནམ་ཤེས་ཐོག་མར་མའི་གསང་བའི་སྒོ་འབའ་ཞིག་ནས་འཇུག་པར་མ་
ངེས་ཏེ། རྒྱལ་གཞག་རིམ་བཤམས། དབང་པོ་གཉིས་མཉམ་པར་སྒྱུར་བ་མཐོང་བས།
འདྲོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱིར་སྤྲོད་པ་བར་མ་འོང་སྟེ། ཏུ་ཞོན་པ་བཞིན་ནམ་པར་
ཤེས་པའི་བདག་པོ་ཐུགས་དོན་རྒྱུད་གི་གཞོན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞོན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་
ལྷུང་བར་འོང་ཞིང་། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་གམ་ཡུད་ཅམ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའ་
ལྷུང་ནམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་སྒོར་ཁྱགས་ཏེ། ཞེས་ནམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་སྒོ་ནས་
འཇུག་པར་གསུངས་ལ། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་ཁྲ་མ་སྤུ་ཁ་ཅིག་བཤད་བཤམ་ནམ་སྤང་དུ་
གསུངས་པ་ལ་བཞེན་ནས་ནམ་སྤང་གི་སྒོ་འོག་སྒོ་ལ་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་བར་དོ་འཇུག་
པར་འདྲོད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་དེས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའ་ལྷུང་ཞེས།
དམ་ཆོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་ལྷུང་ནམ་སྤང་གི་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་གསུངས་
ལ། ཡེ་ཤེས་པ་དམ་ཆོག་པའི་འོག་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེ་བས་ན་སྐྱོད་རྗེ་ནམ་སྤང་གང་དུ་འགོད་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་སྤྱི་བོའི་སྒོ་ལ་
ནམ་སྤང་གི་སྒོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་དམ་ཆོག་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་
བར་དོ་ལུས་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤྲོམ་འབྱུང་ལས། དང་པོ་པ་མའི་
ཀྱན་སྒྱུར་ལས། །སྤྲོད་པའི་སྤྱི་བོ་ཅན་དུ་མཐོང་། །ཤིན་ཏུ་ངེས་པ་ཀྱན་དགའི་
སྟོབས། །ཁའི་ལམ་ལ་རབ་དུ་འཇུག། ཅེས་ཁ་ནས་འཇུག་པ་ཡང་གསུངས་ཤིང་། དེ་
ཡང་པ་མ་སྤུའི་ཁ་ཡིན་སྟུམ་ན། རྒྱུད་དོར་བྱེད་ལས། སྤྲོན་ལས་རྒྱུད་གི་ནམ་ཤེས་
ནི། །བརྒྱ་ལ་གང་ཆེ་འགྲོ་འགྱུར་ན། །པ་ཡི་ཁ་ལ་མཚུངས་པར་ལྷན། །དེ་ཆེ་ཆགས་

པའི་དབང་དུ་འགྱུར། །གསང་གནས་ཆེ་མཆོན་ལྷན་པའི་ཅ། །མེ་དང་ཉི་མ་འཆར་བ་
ན། །དེ་ཆེ་ལྷག་པར་ཆགས་པས་ནོན། །ཆགས་པས་མཆོག་དུ་འདོད་པར་འགྱུར། །དོ་
རྩེ་བརྒྱ་འབྲེས་པའི་གདོང་། །འཇུག་པ་རྩ་ཡི་ཁ་ཡི་རྒྱང་། །དེ་ཆེ་ས་བོན་དུ་ནི་
འགྱུར། །ས་བོན་ལས་ནི་སེམས་ཅན་འབྱུང་། །ཞེས་པའི་ཁ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ།
དེས་ན་བར་དོ་ཞི་ནས་རྣམ་ཤེས་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྟོག་མར་བར་
དོ་པའི་ཁའམ་སྤྱི་བོ་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་དེ་པའི་གསང་གནས་ནས་འཛོན་ནས་མའི་བརྒྱར་
ཁྱེད་ཀྱི་དེ་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་དེ་པའི་གསང་གནས་སྤྱི་བོ་ལོན་ནོ། །

དེ་འབྲེས་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱི་བོ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ལྷ་མངལ་འབྲིན་བྱེད་
པ་དུ་མ་ཞིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤྱན་དྲངས་པའམ། བར་དོ་མཆོན་པའི་ཡི་
གོ་ནས་མཁར་བཞག་པ་སོགས་ཐོག་མར་ཡབ་ཀྱི་སྤྱི་བོའམ་ཞལ་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་དེ་
ནས་དོ་རྩེ་ལམ་ནས་ལུས་ཀྱི་བརྒྱར་བྱུང་བའི་ཐིག་ལེ་ལས་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་
རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་བོ་པའི་མ་ནི་ལྷོ་བ་བརྟོལ་ཏེ་
འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཀྱི། སྤྱི་བོ་ནས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ནས་འཇུག་སྤྱི། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་མཆེ་མ་ལས་
གང་ཕྱིས་བྱུང་བ་དེ་ནི་སྤྱི་བོ་**ཅེས་**བྱའོ། །གང་སྤྱི་བོ་བ་ནི་རུ་བོ་**ཅེས་**
བྱའོ། །ཞེས་མའི་མངལ་སྤྱི་བོ་ནས་འཇུག་པའང་བཤད་དེ། མངལ་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་
གསུམ་ཡོད་པར་ཁས་རྒྱུ་དགོས་སོ་ཞེས་གསུང་དོ། །བར་དོ་ཐོགས་མེད་ཡིན་
པས་འཇུག་པའི་སྤྱི་བོ་སྤྱི་བོ་པའི་མ་ནི་དགོས་ཏེ། ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་སྤྱི་བོ་གསལ་
པའི་ནང་ནས་སྤྱི་བོ་བྱུང་བར་གྲག་གོ། **ཅེས་**མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་
ཡང་སེམས་ཅན་དེ་མོར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་མའི་དཀྱིག་ལས་བར་བརྟེན་ཏེ། ཁ་

དེ་ཡང་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་སྟེ། གནས་སྐབས་ལྟ་ནི། རྒྱ་གཞག་རིམ་
བར་མེར་མེར་པོ་དང་ལྷར་ལྷར་པོ་དང་ཁོར་ཁོར་པོ་དང་འབྲང་ལྷུར་དང་རྩར་ལག་
འབྲུས་པ་དང་ལྷ་ལ་གསུངས་ལ། མངལ་འབྲུག་དང་མཛོད་འབྲེལ་ལས། གནས་
སྐབས་དང་པོ་བྱར་བྱར་པོ་དང་གཉིས་པ་མེར་མེར་པོར་བཤད་ཅིང་། སའི་དངོས་གཞི་
ལས་དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ་བཤད་ཀྱང་། མིང་འདོགས་ཀྱི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་

ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་གྱི་རིམ་པ་འབྲ་བར་སྤང་བས་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལ་མེར་མེར་པོ་ནི་
ཕྱི་དགྲིས་མ་ཉྩ་བྱས་གཡོགས་ལ་ནང་གིན་ཏུ་སྦྲ་བར་འདུག་པའོ། །དེ་ཉིད་རྒྱུད་གིས་
སློན་པར་བྱས་པ་ལས་ལྷར་ལྷར་པོ་སྟེ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་དགྲིས་མ་ཉྩར་གྱུར་ནས་ཞོ་
ལྷར་བསྐྱར་བར་གྱུར་ཅིང་ཤར་ནི་མ་གྱུར་པའོ། །དེ་ཉིད་རྒྱུད་གིས་སློན་པར་བྱས་པ་ལས་
གོར་གོར་པོར་འགྱུར་ཏེ། ཤར་ནི་གྱུར་ལ་མཐན་མི་བཟོད་པའི་རྫོང་རྫོང་པོའོ། །དེ་ཉིད་
རྒྱུད་གིས་སློན་པར་བྱས་པ་ལས་འབྲང་གྱུར་ཏེ་མཐན་བཟོད་པའོ། །དེ་ཉིད་རྒྱུད་གིས་
སློན་པར་བྱས་པ་ལས་རྒྱང་ལག་འགྱུས་པ་སྟེ། བརྒྱ་གཉིས་དང་དབྱུང་བ་གཉིས་དང་
མགོ་པོའི་མཚན་མ་སྟེ་འབྱར་པོ་ལྷ་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱོད་དང་སེན་མོ་དང་བ་སྦྲ་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་
པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་པོ་པོའི་མཚན་མ་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། མཛོད་
འབྲེལ་དུ་མངོད་བྲངས་པ་ལས། སྐྱ་སྦྲ་སེན་མོ་ལ་སོགས་དང་། །དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་རྣམས་དང་ནི། །མཚན་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །མཚན་རྣམས་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོ་སྤྲས་གྱིས་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་ཉིན་
རྣམས་ལ་འཆད་དོ། །སྟོམ་འབྱུང་ལས་ཀྱང་། དང་པོར་རུར་རུར་པོ་རྣམ་པ། །མེར་
མེར་པོ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན། །ལྷར་ལྷར་པོ་སྟེ་ས་གསུམ་པ་སྟེ། །བཞི་བ་གོར་གོར་པོ་
ཉིད་དོ། །རྒྱུད་རྣམས་གྱིས་ནི་བསྐྱལ་བས་ན། །ཉིད་རྣམ་པ་ཉྩ་བྱར་འགྱུར། །རྒྱ་བ་ལྷར་
གྱུར་ས་པོན་ལས། །ཡན་ལག་ལྷན་རབ་ཏུ་སྟེ། །སྐྱ་སྦྲ་སེན་མོ་རྣམས་དང་ཉགས། །རྒྱ་
བ་བདུན་གྱིས་སྟེ་བར་འགྱུར། །དབང་པོ་རྣམས་དང་གཟུགས་རྣམས་ནི། །རྒྱ་བ་
བརྒྱད་ལ་སྟེ་བར་འགྱུར། །རྒྱ་བ་དགུ་ཡིས་ཡང་དག་རྩོགས། །རྒྱ་བ་བརྒྱ་ཡིས་

སེམས་དང་ལྷན། །ཞེས་ཆེ་བ་དགྲ་ཡིས་ལུས་རྫོགས་ནས་ཆེ་བ་བརྩ་བ་ལ་བྱིར་
འབྱུང་བའི་སེམས་དང་ལྷན་པར་གསུངས་སོ། །མངལ་འདུག་ལས་ཞག་བདུན་ཟག་
སོ་བརྒྱད་རྫོགས་ནས་བཅའ་བར་གསུངས་ལ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། དེ་ནས་ཞག་
བཞི་ལོན་ནས་བཅའ་བར་གསུངས་ཏེ། ཆེ་བ་རིལ་པོ་དགྲ་དང་ངོ་བཅུར་བྱས་ན་
ཐམས་ཅད་འགྲིག་པར་སྤང་ངོ་། །མངལ་དུ་འཕེལ་བའི་ཚུལ་བརྫོད་ཟིན་ཏོ། །

མངལ་ནས་བཅའ་བའི་ཚུལ་བརྫོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མངལ་ཡོངས་སུ་སློན་བ་
ན་ཞག་བདུན་ཟག་སོ་བརྒྱད་བ་ལ་སྟོན་གྱི་ལས་ལས་སྟེས་པའི་རྒྱུད་ཡན་ལག་ཅེས་
བྱ་བ་ལངས་ནས་མངལ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་ནས། ལག་
བ་གཉིས་བརྩམ་སྟེ་མའི་རུམ་ནས་ཆོས་འབྱུང་གི་སྒོར་སྟོགས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ནས་
སྟོན་གྱི་ལས་ལས་སྟེས་པའི་རྒྱུད་ཁ་ཐུར་དུ་བལྟ་བ་**“ཅེས་པ་ལངས་ནས།** སེམས་
ཅན་དེའི་རྒྱུད་པ་བྱེད་དང་མགོ་ཐུར་དུ་བསྐྱར་ནས། མའི་བྱི་ཆུའི་ལམ་དུ་འཕུལ་བར་
མངལ་འདུག་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཞག་བདུན་ཟག་སོ་བྲུག་བ་ལ་མངལ་ན་
གནས་པར་མི་དགའ་ཞིང་འབྱུང་བར་འདོད་ལ། སོ་བདུན་བ་ལ་མངལ་གྱི་གནས་དེ་
ལ་མི་གཙང་བ་དང་བྱི་ར་བའི་འདུ་ཤེས་སྟེ་བར་བཞད་དོ། །དེ་ནས་ཞག་བདུན་ཟག་
སོ་བརྒྱད་པའི་མཐར་རྒྱུད་གིས་མངལ་གྱི་སྒོར་འཕུལ་བ་དེའི་འོག་ཏུ་བྱིར་འཕྲོན་པར་
འབྱུང་ཏེ། སྤར་བྱི་ཟ་སྟོན་བ་བར་མ་དོའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤར་བའི་རྒྱུད་སེམས་ཅན་ལས་
བྱུབ་བ་ཐ་མལ་བའི་ཤེས་མིག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་བ་ཡིན་ཀྱང་། མངལ་དུ་ཁྱུ་ཁྱག་
གི་དབུས་སུ་ཞུགས་ནས་སློན་བར་བྱས་ནས་བྱིར་འཕྲོན་བ་ན་ཐ་མལ་བ་དག་གི་
ཤེས་མིག་གི་ཡུལ་དུ་ཡང་འབྱུང་ཏེ། ཚུལ་དེ་ནི་ཅ་རྒྱུད་གྱི་དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་དོ་རྗེའི་

ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་རིམ་པས་གསུངས་པར་ནམ་གཞག་རིམ་པ་
ལས་བཤད་དེ། དེའི་དོན་ནི་རྗེས་ཐོགས་ཉིད་ཀྱི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱང་གཞི་
མངལ་དུ་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་བརྟུན་ཟིན་ཏོ། །

། སྤྱང་གཞི་དང་སྤྱིང་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་མ་ཐུན་སྒྲོམ་པ་བཤད་པ། ་།

གཉིས་པ་དེའི་ཆ་གང་དང་སྤྱིང་བྱེད་ཀྱི་ཆ་གང་ཆོས་མ་ཐུན་པར་སྒྲོམ་པ་བཤད་
པ་ལ། དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྦྱུང་རྟོག་སེམས་སུ་བསྐྱུར་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་།
བསྐྱུར་བའི་ལུས་ལ་ལྷ་དགོད་པ་སོགས་སྤྱང་གཞི་དང་སྤྱིང་ཚུལ་བཤད་པའོ། །

། དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྦྱུང་རྟོག་སེམས་སུ་བསྐྱུར་ཚུལ་བཤད་
པ། ་།

གཞན་སྤྲུགས་དགག་པ་དང་། རང་སྤྲུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དང་པོའི་
མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྦྱུར་བསྐྱུར་ཚུལ་མདོ་བསྟེན་ན་མི་གསལ་ཞིང་མདོར་བྱས་སུ་མི་
བསྐྱོད་པ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་བསྐྱུར་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་གསུངས་པ་ལ། རབ་ཏུ་སྒྲོན་
གསལ་དང་འབྲེལ་པ་རིན་ཐེང་དང་དམ་ཆོག་རྟོ་རྗེ་ནམས་ཀྱིས་རང་གི་སྤྲུགས་ཀ་
ནས་མི་བསྐྱོད་པ་སྒྲོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་ཚུར་འདུས་རང་ལ་ཐིམ་ནས་རང་
མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱུར་བར་འདོད་ལ་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་སྤྱི་ཁ་ཅིག་གྱུར་དེ་ལྟར་བྱེད་
དོ། །དེ་ནི་ཕིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། བར་དོ་ཁམས་རགས་པ་ཁྱེད་ཀྱི་དབྱུངས་སུ་པར་
འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། ཁྱེད་ཀྱི་ཚུར་བར་དོ་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱེད་ཀྱི་
པ་མའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན་གྱི་བར་དོ་རང་གི་ལུས་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱེད་ཀྱི་ལ་འཇུག་པ་མ་

ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་གཞག་ལས་ཟེལ་གཞོན་རྟོ་མེད་ཉིང་དེ་འཛིན་ཅ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་དེའི་ཚུལ་ལྟར་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། རྣམ་གཞག་ལས། འདིར་དང་པོའི་མགོན་པོ་གང་དུ་བསྐྱུར་བར་བྱ་བའི་མི་བསྐྱེད་པ་དེ་པ་མའི་ཁྱ་ཁག་མངལ་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་གནས་སྐབས་ལྷ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གནས་སྐབས་དང་པོ་མེར་མེར་པོ་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱར་བ་དང་ཡིན་ཏུ་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། འོན་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྐྱར་བསྐྱུར་བའི་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ་སྟམ་ན། དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྐྱར་བསྐྱུར་བ་སྐྱར་གཞི་དང་སྐྱོར་བའི་སྐབས་སུ་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། རྒྱུད་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུངས་པའི་རིམ་པ་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཅ་སྟོང་ཐལ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱལ་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་བདེ་བས་ཆོས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བར་དོས་གང་དུ་སྐྱེ་ལེན་པའི་ཐེག་ལེ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཅ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་ཟེལ་གཞོན་རྟོ་མེད་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མ་རྒྱུད་སྟོམ་འབྱུང་གི་གཞུང་གིས་སྟོན་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་སྐྱར་གཞི་ཁོ་ནར་མ་ཟད་སྤྱལ་སྐྱར་བསྐྱུར་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་ཡང་སྐྱར་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྣམ་གཞག་རིམ་པར་སྐྱར་གཞི་ཁོ་ན་བཤད་ནས་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་གཏན་ནས་མ་བཤད་པས་སྐྱེས་བྱ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཟེལ་གཞོན་རྟོ་མེད་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་བསྟན་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་”**ཅེན།**” དེ་ཡང་ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་

ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དོན་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དོན་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་
ཞུགས་སོ། །

བཙུག་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་སྟོམས་པར་
ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་འདི་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མེད་པོར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་
ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་སེམས་
དཔའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་
ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་སྟོན་གསལ་
དུ་ཚུལ་བཞིའི་བཤའ་བ་གསུངས་པ་ལ། སྤྱི་དོན་དུ་བཤའ་བས་ལྷག་མོས་མཛད་པ་
དང་བཅས་པ་སྟོན་ཅིང་། དེའི་ཚུལ་གོང་དུ་བཞུགས་པ་ལ། མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤའ་བས་
ནི། ཟེལ་གྱིས་མནན་པར་བྱ་བྱ་སྒྱུ་ལུས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྤྱི་བསྟན་པ་ནམས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་ནས་གཉིས་སྤྱང་
གི་སྟོས་པ་དག་པར་བྱས་པས་སྟོང་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐེམ་ནས་ཐམས་ཅད་སྟོང་
པ་“དོན་གྱི་འོད་གསལ་”མཛོད་དུ་བྱེད་པ་སྟོན་ལ། སྤྱི་དོན་དུ་བཤའ་བ་ལ་གཉིས་
ལས། འདི་ཉིད་ལམ་གྱི་འདོད་ཆགས་ཆོས་སྤྱི་ལ་སྤྱར་ནས་བཤའ་ན་སྤྱི་བ་པོ་
དང་བྱུག་གྱུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་སྟོན་ཞིང་།
གཞིའི་འདོད་ཆགས་ཆོས་སྤྱི་ལ་སྤྱར་ནས་བཤའ་ན་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱི་བ་སྤྱར་
བསྤྱར་བའི་སྤྱང་གཞི་བར་དོ་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གནས་པ་མའི་ཁྱེད་ཁྱེད་སྤེས་

པའི་ཐེག་ལེ་དེ་ཉིད་སྟོན་ལ། ཡིག་དོན་དུ་བཤད་པས་སྒྲིང་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་པས་དང་
པོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྤྱར་བསྤྱར་བའི་ཚུལ་དངོས་སྟོན་ནོ། །

དེ་ལ་སྤྱང་གཞི་སྟོན་ཚུལ་ཐོག་མར་བརྗོད་ན། གཞི་དུས་ལ་པ་མ་ཉལ་པོ་བྱས་
པས་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་མེས་ཁམས་དཀར་དམར་ཁྱུ་བ་ན། ཅ་སྟོང་པག་བདུན་
ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་སྤྲུལ་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཁམས་ཁྱུ་བས་གང་ནས་འབབ་པ་ནི་
སྟོམས་པར་ཁྱགས་མ་ཐག་ཏུ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་འདི་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩི་ལྗོངས་པོར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ།
འབབ་པ་དེ་གང་གིས་ཀྱང་མི་བསྐྱོག་པས་དོ་རྩི་ཞེས་བྱ་ལ། ཁམས་ཁྱུ་བ་དེ་ཉལ་པོ་
བྱེད་པ་པོ་དེའི་སྤང་པོ་ལྗོངས་པོ་པོ་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོ་
པོར་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་
སེམས་ཅན་རྗེ་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྩི་ལྗོངས་དཔའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་
ཏོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཅ་སྤྲུལ་གྱི་ཁམས་ཁྱུ་བ་འབབ་པ་
དེས་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་གཞི་པོ་མོ་གཉིས་པོ་དེའི་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་
མཆེད་རྗེ་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྩི་ལྗོངས་དཔའི་སྟེ་ཐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱན་
ད་ལྟ་བུའི་ཁམས་ཁྱུ་བ་དེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་པོ་མོ་གཉིས་པོ་དེས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་པ་སྟེ། པ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་
པོ་ལྗོངས་དེ་བས་བརྒྱལ་བའོ། །འདི་ལ་ཟེལ་གྱིས་མནན་རྒྱ་ནི་པ་མའི་སྤང་པོ་ལྗོངས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པར་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དེའོ། །ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་པོ་ནི་ཅ་ནང་གི་

ཁམས་ཁྱེ་བ་དེའོ། །གཞོན་ཚུལ་ནི་ཕྱང་པོ་ལྔ་བདེ་བས་བརྒྱལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་
སོ། །དེ་འདྲ་བ་དེ་བཤད་པར་བྱའོ་སྣམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རྩོ་
རྩེ་འཆང་གི་ཐུགས་ནི་ཟེལ་གཞོན་རྩོ་རྩེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲོན་གསལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལ། ཉིང་རེ་འཛིན་གང་གིས་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་རྣམས་ཀྱན་རྩོ་བ་
གྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་གྱི་རྣམ་པས་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཞིང་གཅིག་ཏུ་མཛད་ལ། དེ་ཉིད་
རྩོ་རྩེ་ལྟར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའོ། །སྒྲོམས་པར་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་**ཅེས་བྱ་བ་ལ་**སོགས་པ་
ལ། ཉམས་མཁའི་དབྱིངས་འདི་ཐམས་ཅད་ཅེས་བ་བྱ་བ་ནི་འདིར་རྩ་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཏུ་
རྩ་རྩ་གཉིས་གྱི་ཁོང་སྟོང་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་ནི་འདིར་
ཐབས་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེའི་རོ་བོ་ཉིད་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ནོ། །གནས་པར་གྱུར་ཏི་
ཞེས་པ་ནི་བྱུང་བར་གྱུར་ཏི་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་
ནི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ཐབས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཤར་བས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་
དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏི། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དབང་པོ་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱར་
བ་ལས་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་མེས་ཞུ་བར་གྱུར་ནས། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་བདེ་བ་
སྦྱང་བར་གྱུར་ཏི་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། སྤུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ད་ནི་ཡིག་དོན་ཏུ་བཤད་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ན་སངས་རྒྱས་ཡབ་ཡུམ་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་བྱིར་

དུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དོ་
རྗེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་དོན་ཉེ་གཞི་དུས་ལ་པ་མ་
ཉལ་པོ་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ། །དེ་ནས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཐེག་ལེ་ཡས་བསྐྱབས་
པའི་དོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་མི་བསྐྱོད་པས་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྲབ་པར་
བྱས་པ་ནི་བཙུག་ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་སྟོམས་
པར་ཞུགས་པ་ཐེག་ཏུ་དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་འདི་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་རྗེའི་རོ་བོར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཉེ།
དེ་ཡང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ནི་གཞི་དུས་ལ་པ་མའི་ཅ་སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཅུ་
ཅ་གཉིས་ཀྱི་ཁོང་སྟོང་དང་ཆོས་མ་སྟུན། དེ་མི་བསྐྱོད་པས་གང་བ་ནི་ཅ་སྟུབས་
ཁམས་ཞུ་བས་གང་བ་དང་ཆོས་མ་སྟུན་ནོ། །དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པས་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་པ་ནི། དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་
ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རི་སྟེང་བ་དེ་དག་ཅེས་པ་ནས། ཐོབ་པར་གྱུར་
ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་དོན་ཉེ། གཞི་དུས་ལ་པ་མའི་ཕྱང་སོགས་རྣམས་ཁམས་ཞུ་
བས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་བདེ་བས་བརྒྱལ་བ་དང་ཆོས་མ་སྟུན་ནོ། །

མི་བསྐྱོད་པ་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ནི་པ་
མའི་ཁྱུ་ཁྲག་གསང་བའི་བརྒྱར་འབྲེས་པ་དང་ཆོས་མ་སྟུན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོའི་མགོན་
པོ་པར་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ནི་བར་དོ་ཤི་ནས་སྟེ་གནས་སུ་ཁྱུ་ཁྲག་གི་དབྱས་སུ་
ཞུགས་པ་དང་ཆོས་མ་སྟུན་ནོ། །དེ་ཡང་མངལ་དུ་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྲག་གི་དབྱས་སུ་རྣམ་
ཤེས་ཞུགས་ནས་ལྷ་བ་དགའི་བར་དུ་འཕེལ་བའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་

ལྷར་བསྐྱས་པ་དེ་ལ་ཁུ་བའི་གནས་སྐབས་ལྷ་དང་ཁྱག་གི་གནས་སྐབས་ལྷར་བྱེ་
ནས། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྷ་དང་སྐྱར་ནས་གསུངས་ཏེ།
རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། དེ་ཡང་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་
ལས། ས་སོན་གྱི་གནས་སྐབས་ནས་བརྒྱུན་ཏེ་གནས་སྐབས་ལྷ་རིམ་པར་སྐྱེའོ། །

དེ་ལ་མེར་མེར་སོ་ནི་མི་བསྐྱོད་པའི་འོ། །ལྷར་ལྷར་སོ་ནི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན་
གྱི་འོ། །གོར་གོར་སོ་ནི་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འོ། །འཁྲང་སྐྱར་ནི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་
ཡི་འོ། །རྒྱང་ལག་འགྲུས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པའོ། །ཁྱག་གི་ཡང་གནས་སྐབས་ལྷར་བསྐྱན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཁུ་བའི་མི་བསྐྱོད་
པའི་འོ། །དམར་སོ་ནི་འོད་དཔག་མེད་གྱི་འོ། །གོར་བྱ་ནི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན་
གྱི་འོ། །འཁྲང་སྐྱར་ནི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ཡི་འོ། །ཡང་དག་པར་འདེས་པ་ནི་རྣམ་པར་
སྤང་མཛད་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོན་འབྱུང་ལས་
ཀྱང་འདི་དང་ཅུང་ཟད་མི་འབྲ་བའི་རིགས་ལྷ་དང་སྐྱོར་ཚུལ་ཞིག་གསུངས་
སོ། །འདིར་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྷ་རིགས་ལྷ་དང་སྐྱར་བའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། གནས་སྐབས་ལྷ་པོ་དེ་རིགས་ལྷའི་སྐྱར་གཞི་སོ་སོར་འཆད་པ་མ་ཡིན་གྱི།
མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་བརྒྱང་བའི་ལུས་མངལ་དུ་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ལྷ་ལས་མི་
འདའ་བ་ལྟར་དུ། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུས་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱར་བར་བྱ་བ་
དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྐྱར་བསྐྱར་བའི་ལུས་དེ་ལ་འགོད་པར་བྱ་བའི་ལྷ་ཡང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷའི་རིགས་ལས་མི་འདའོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དང་།
མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྷའི་ཐོག་མ་མེར་མེར་པོའི་གནས་སྐབས་དེ་མི་བསྐྱོད་པ་

དང་སྐྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས། འདིར་བར་དོ་དང་འབྲ་བའི་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཐོག་མར་གང་ལ་འཇུག་པ་ཡང་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྗེའི་ནང་ནས་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱག་འབྲེས་མ་ཐག་གི་མེར་མེར་པོའི་གནས་སྐབས་དེ་ནི་རྒྱའི་ཁམས་ཤམ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། མི་བསྐྱོད་པ་ཡང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིགས་ལྗེའི་ནང་ནས་རྒྱའི་ཁམས་ལ་བཞག་དགོས་པས། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་མི་བསྐྱོད་པར་བྱས་པ་འབྲེས་པ་ལ་དང་པོའི་མགོན་པོ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྐྱལ་སྐྱུ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ལོངས་སྐྱུ་ཐ་མལ་བའི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་གཤམ་བུའི་དོན་དུ་ཁམས་རགས་པ་བཟུང་བའི་སྐྱལ་སྐྱུ་ཉོན་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་པའི་ཆེད་དུ། ལོངས་སྐྱུ་དང་འབྲ་བའི་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཁམས་རགས་པ་བཟུང་བ་དང་འབྲ་བའི་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱར་བ་ཡིན་པས། མི་བསྐྱོད་པ་དེ་ལ་སྐྱལ་སྐྱུ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་སོ། །

འདི་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་མ་མཁའ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་རྒྱལ་བ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱུབ་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་རང་ཉིད་བཟུག་ནས་སྐྱལ་སྐྱུར་བསྐྱར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོས་ནས་མཛད་པ་མཛད་པ་སོགས་བསྐྱོམ་པ་རྣམས། སྐར་བྱུབ་ཐེན་གྱི་སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་འཕྲིན་ལས་སུ་འགྱུར་པས་རྣམ་འབྱོར་བ་བདག་ཉིད་ཆོགས་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཉ་ཅང་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་ལྷ་རྣམས་སྟོས་རང་རང་གི་

མཛད་པ་མཛད་པ་རྣམས་རང་རང་གི་ཡེ་ཤེས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སུ་
འདྲེས་ཏེ། སྐར་ཕྱོན་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་རང་ལ་འདྲེས། ལྷ་གཞན་རྣམས་དགྱིལ་འཁོར་
གྱི་ནང་གི་རང་རང་གི་གནས་སུ་བཞུགས་པར་བསྐྱོམས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་བསྐྱེས་
པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གྱིས་དངོས་སུ་བཤད་ཅིང་། བྱིད་
རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ལ་བསྐྱེས་པ་སོགས་སྲར་བྱུང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱུས་
གཞན་གྱི་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་སུ་སོང་བས་རྣལ་འབྱོར་བ་བདག་ཉིད་གྱི་དངོས་
བྱུང་འབྱུང་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཀྱུན་ཏུ་མཚུངས་པའི་བྱིར་དང་།
བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་ཆད་ལྡན་དུ་མ་ལས་ལྟའི་བསྐྱེད་ཆོག་དུ་མ་ཞིག་ལ་ས་བོན་དང་
ཕྱག་མཆོན་ལས་འོད་འཕྲོས་བྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱུས་བྱང་སེམས་དབག་ཏུ་མེད་
པ་ཐམས་ཅད་སྐྱུན་བྱངས་དེ་ལ་ཐིམ། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་བདག་ཉིད་ལྟར་
བསྐྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཀའི་སྐྱབས་སུ་གསུངས་པ་
ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། བདེ་མཆོག་གྱི་དྲོར་གྱི་སྐྱབས་སུ་འང་
དམ་ཆོག་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་བྱིན་ཆད་སྒོམ་བསྐྱེས་སོགས་གང་བྱས་
ཐམས་ཅད་བྱུང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱུས་གཞན་གྱི་མཛད་པར་སོང་ནས་རྣལ་འབྱོར་བ་
བདག་ཉིད་ཆོགས་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །

དེ་བས་ན་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱག་དང་པོར་གསང་གནས་སུ་སྐྱེབས་པ་དེ་པ་མའི་ལུས་
གྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་ནས་འདྲེས་པ་འཕེལ་བ་
ལས་བྱིར་བཅས་པའི་སྐྱེས་བྱས་བྱ་བ་ཅི་བྱས་པ་མའི་བྱ་བར་མི་འགྱུར་གྱི་བྱ་དེ་རང་
གི་བྱ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར། དང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་བཀུག་པའི་མི་བསྐྱོད་

པར་བསྐྱོམས་ཀྱང་། བྱིས་བདག་ཉིད་དེ་ལ་བཅུག་ནས་འཕྲེས་བྱིན་ཆད་བདག་ཉིད་
དོར་སེམས་སྤྱང་རྒྱལ་བྱེད་པས་དེ་བྱིན་ཆད་ཀྱི་མཛད་པ་རྣམས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་
མི་བྱེད་པའི་སྦྱོན་ཀྱི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །

༼ ལུས་ལ་ལྷ་འགོད་པ་སོགས་སྤྱང་གཞི་དང་སྦྱོར་ཚུལ་བཤད་པ། ༽

གཉིས་པ་བསྐྱར་བའི་ལུས་ལ་ལྷ་འགོད་པ་སོགས་སྤྱང་གཞི་དང་སྦྱོར་ཚུལ་
བཤད་པ་ནི། སྦྱོན་ཀྱི་མཁས་པ་དག །གནས་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཚུན་ཆད་
མངལ་ན་གནས་པ་དང་སྦྱོར་ལ། སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་ནི་མངལ་ནས་འཕྲོན་
པའི་ལུས་དང་། དེ་ལ་གནས་པའི་རྒྱུད་ཨ་ཐུང་དང་སྦྱོར་དོ། །བྱིས་ཀྱི་སྒྲ་མ་དག་
ལུས་དཀྱིལ་འགོད་པ་མངལ་དང་སྦྱོར་ལ། གནས་གསུམ་བྱིན་རྒྱབས་དང་སེམས་
དཔའ་སུམ་བཅེགས་གཉིས་ཀ་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱོར་དོ། །དེ་གཉིས་
ཀ་ཡང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོ་ཇེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོང་དང་
གསུང་དང་ཐུགས་དོ་ཇེ་དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་དོ་ཇེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། རིག་པ་ཆེན་པོའི་སྦྱེས་བྱའི་གཟུགས་འདི། དེ་བཞིན་
བཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་སོ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་མ་ཐག་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དོ་ཇེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ཉིད་ཞལ་གསུམ་པ་ལྷ་བྱུང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟིགས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པ་འདིས་སྦྱུལ་སྦྱར་བསྐྱར་བའི་ལུས་
ལ་ལྷ་དགོད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་འདི་བསྟན་པར་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས་བཤད་ཅིང་།

ཡང་དེ་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲ་བ་བཅུའི་མཐར་ཅ་བའི་རྒྱད་ལས་གསུངས་པའི་དམ་
ཆོག་འབྱུང་བ་རྟོ་རྩེ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་རིམ་པས་མའི་མངལ་
ནས་འཛོན་པར་གྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཟེ་བར་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཤེ་མིག་གི་
ཡུལ་དུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཅ་བའི་རྒྱད་ལས་གསུངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རྟོ་རྩེ་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་གཟིགས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་
མངལ་ནས་བཅས་མ་ཐག་པ་དང་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་གཟིགས་པ་གཉིས་སྟུར་
བས། དེའི་གོང་གི་རིག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་སྒྲགས་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་
བརྒྱབས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་མངལ་ནས་མ་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་དང་སྟོར་
དགོས་པར་གྲུབ་ལ། སྒྲགས་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པའི་དོན་ནི། དེའི་འབྲེལ་བ་
སྟོན་གསལ་ལས། འདི་སྐད་སྟོན་པར་འབྱུར་ཏེ། བསྐྱུབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ནལ་
འབྱོར་བཞེད་རིམ་ཀྱིས་སེམས་དབང་གསུམ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་ཀྱིས་རི་སྒྲིབ་
སྒྲགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་རྟོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱིན་ཀྱིས་
བརྒྱབས་པར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་སེམས་དབང་སུམ་བཅེགས་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྒྲགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྐྱ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསལ་བར་གསུངས་པས་
སེམས་དབང་སུམ་བཅེགས་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་མངལ་ཀྱི་སྐོར་སྟོགས་པ་ཡན་
ཆད་དང་སྟུར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །

མངལ་དུ་དག་སྐྱ་བ་མེད་ཀྱང་དག་གི་གནས་ལྟེ་ཡོད་པས་དག་བྱིན་རྒྱབས་དང་
ཆོས་མཐུན་སྟོར་བ་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟ་ན་མངལ་དུ་བྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཡན་

ལག་དང་ཉིང་ལག་ནམས་རིམ་གྱིས་སློན་པར་འབྱུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དང་
པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྤྱར་བསྤྱར་བའི་ལུས་ལ་ལྷ་ནམས་རིམ་ཅན་དུ་འགོད་ལ། མངལ་
གྱི་སྦྱེས་བུའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྫོགས་པར་བྱུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྦྱ་བྱིན་
ཆེན་པོ། དག་གི་གནས་བརྒྱད་དང་ཁ་ལ་བརྒྱ་བའི་དབུགས་རྒྱུད་བྱུང་བ་དང་ཆོས་
མཐུན་པར་དག་བྱིན་ཆེན་པོ། ཡིད་ཤེས་ལུས་ལ་གཡོ་བའི་བླ་བ་རྫོགས་པར་
འབྱུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བྱུགས་བྱིན་ཆེན་པོ་བྱེད་ལ། སེམས་དཔའ་སུམ་
བཅེགས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་ནི་ཞིབ་པར་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནད་ཁྲད་པར་ཅན་ཞིག་ཤེས་
བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དགས་བ་འོལ་སྤྱི་ཅམ་ནི། སྤྱལ་སྤྱུ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་སྤྱར་
བསྐྱོམ་པའི་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་ནི་མངལ་གྱི་སྦྱེས་བུའི་རགས་བ་གནས་སྐབས་
པའི་ལུས་དང་ཆོས་མཐུན། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་
ནི་དེའི་ཐ་བ་གཉུག་མའི་ལུས་དང་ཆོས་མཐུན་བ་ཡིན་ནོ། །

༼ ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་ཚུལ་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ། ༽

གསུམ་བ་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་ཚུལ་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་
དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི་བོད་ཀྱི་སྐྲ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
སློབ་དཔོན་དོ་རྩེ་རིམ་བྱ་བས། འགྲོ་བ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས། བྲུབ་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་གཉིས་མེད་པའོ། །ཞེས་དང་། ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་མ་བཅོས་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་དུ་གསུངས་པས། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་གདོད་མ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པར་ངོ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱར་ཡོད་གསལ་
འདེབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ལྟར་སྤྱོད་བཞིན་ཅང་

ཡང་མ་བཏགས་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལས་
དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྤྱལ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའམ། རྫོ་རྩེ་འཆང་
གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྫོ་
རྩེ་འཆང་"དངོས་ཀྱང་^{༡༠} ཡིན་འཁོར་བ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱན་ཡོད་པ་ཅམ་དུ་
མ་ཟད། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྤྱལ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་ན་རྫོ་རྩེ་འཆང་ཡིན་པས་
ཁྲབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་སེམས་ཀྱི་ཆ་གང་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་རེར་མ་བསྟོམ་
པ་མེད་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཆ་དེ་དང་དེ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་སྤྱི་བ་
ཡིན་ན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་སོགས་སྤྱུང་འདོད་དགོས་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་ན་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཡེ་ཤེས་རང་སྤྱང་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་
དངོས་མ་ཡིན་པ་འགལ་བས་འཁོར་བ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ཞིང་། རང་ཉིད་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ངོ་མ་ཤེས་པའི་སངས་རྒྱས་དེས་ནི་རང་ཡང་མ་
ཤེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལྟ་ཞོག །དེ་བས་ན་ཤེས་བྱ་གང་ཡང་མི་མཐུན་
པའི་སངས་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་སྤྱན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཆེས་ཡ་མཚན་ཅོ། །

གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ངོ་ཤེས་
ཕྱིན་ཆད་ལམ་བསྟོམ་པའི་དགོས་པ་ཅིའང་མེད་པར་འདོད་དགོས་པས་ལུས་དཀྱིལ་
ལན་གཅིག་བརྟེན་འཕྲོད་ཕྱིན་ཆད་ལམ་གང་ཡང་བསྟོམ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་
རོ། །དེས་ན་འདི་ལྟར་ཡང་སྤྲ་ཞིང་ལམ་བསྟོམ་ནས་ས་ལམ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོད་
དགོས་པར་འདོད་པ་རིག་པ་རྣལ་དུ་སྤྲུག་པ་ཡིན་ལ། པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་
ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་སྤྱག་ཏུ་བཞག་པའི་བཅུ་གཅིག་ཀྱན་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས་ཐོབ་ཀྱང་ད་དུང་

སྤྲུགས་ཀྱི་རྩོམ་ཆེ་འཆང་ལས་ཆེས་དམན་པར་ཁས་སྦྲངས་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྩོམ་ཆེ་འཆང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་སུ་གདོད་མ་ནས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་འདི་ལས་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར་པ་ཅི་ཞིག་བྱར་ཡོད། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་མི་གསལ་ཞིང་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པ་ལས་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་ཆ་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་གངས་ཅན་གྱི་རིང་ལུགས་གྲུ་མ་རྣམས་པར་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་གདོད་མ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་སུ་ཡོད་ན་སྟོག་གཅོད་པའི་ལས་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་"བཀོངས་པའི་^{༥༡}མཆའ་མ་མེད་ཡིན་པས་བྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་དགོ་བ་བཅུ་བྱེད་པ་སོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་སྤྱུ་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་མོད་ཟད་པར་བརྗོད་ཀྱིས་གཤེགས་པ་ལང་། ལྷན་པོ་ཁ་ཅིག་བསྐྱེད་རིམ་གང་བསྐྱོམ་ཐམས་ཅད། ལྷེ་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྷར་གདོད་མ་ནས་གནས་པ་དེ་ངོ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་རིགས་པ་འདི་དག་གིས་དགག་པར་བྱ་སྟེ། ལྷོགས་འདི་དག་ལ་སྦྱང་གཞི་མ་དག་པའི་སྟོད་བཅུད་མི་སྲིད་པར་འདོད་དགོས་པས་སྦྱང་གཞི་སྟོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྩོམ་ཆེ་འཆང་གསྤྲུག་ཡིན་པས་སྤྲུགས་སྟོད་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་

༥༡ དཀོངས་པའི་

འགྱུར་ཁིང་། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་མ་སྲོང་བས་ལམ་རིམ་བ་གཉིས་བསྒྲོམ་བ་
དོན་མེད་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འདི་འདྲ་བའང་སྤགས་བ་མཁས་པར་ཁས་
འཆེན་མི་མཁས་བ་སུ་ཞིག་གིས་བྱ་བ་སྒྲོམ་ཤིག །

ཡང་ཁ་ཅིག་རང་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་དུས་ན་ལྟ་དངོས་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ལྟ་མ་ཡིན་
ཀྱང་ལྟར་བསྒྲོམ་བ་ཡིན་ན་སྒོ་དེ་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་གོང་དུ་བརྗོད་པའི་རིགས་བ་མཐའ་དག་གིས་
དགག་པར་བྱ་ལ། གཞན་ཡང་མདོན་རྟོགས་བསྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ་ལྟག་མོས་ཀྱི་མཛད་
བ་ལྟ་བུ་བསྒྲོམས་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱུར། སྤྱི་སྤྱི་བ་ཐམས་
ཅད་སྦྱངས། རྟོ་རྟོ་སེམས་དཔའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པར་བསྒྲོམ་བ་སོགས་དེ་ལྟར་
ཡིན་ནས་སམ། མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བསྒྲོམ་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་རྟོ་རྟོ་སེམས་དཔའ་གྱུར་ཟེན་པས་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་
བ་དང་། དབང་བསྐྱུར་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་བ་དང་། སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་དག་མ་ཆར་
བའི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཁིང་། མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བསྒྲོམ་ན་ལོག་ཤེས་སུ་
འགྱུར་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འཐད་དེ་ཞེས་བརྗོད་ན་ཅི་སྟེ། གཞན་ཡང་གིས་སྐྱེ་
སྐྱུགས་སྐྱེ་སོགས་ཀྱང་རབ་གནས་ཟེན་ནས་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་འདོད་དགོས་པར་
འགྱུར་ཁིང་། ཉམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་མེ་རྟོག་སོགས་ཀྱིས་གང་བར་བསྒྲོམས་
ནས་མཆོད་པ་འབྱུང་བའི་ཆེ། བསྒྲོམས་པ་ལྟར་ཡོད་ན་དེའི་ཆེ་སྒྱུར་དུ་རུང་བ་ལས་མི་
དམིགས་པས་ཁྲིགས་ལ། མེད་ན་ལོག་ཤེས་སུ་སོང་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་
འཐད་དོ། །**ཅེས་**སོགས་མཐའ་ཡས་པར་མཚུངས་ཤིང་། དབང་བསྐྱུར་བའི་ཆེ་མི་

བསྐྱོད་པ་ཚུའི་དབང་བསྐྱར་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྒོ་བ་མ་མི་བསྐྱོད་པར་གྱུར་ཟིན་པས། ད་དེ་
ལ་རིན་འབྱུང་གི་དབང་ལ་སོགས་པས་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་སྤྱད་དགོས་པ་
འགལ་ཞིང་། རང་ཉིད་རྗེ་རྗེ་འཆང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་རང་གི་ལུས་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་
པ་དང་། སེམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཡང་མེད་པར་
སྤོང་བས་བྱུབ་བཞིན་དུ་དེའི་ཆེ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་ཁས་འཆེ་བ་ནི་མངོན་སུམ་
ལ་བསྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མ་ཡིན་ན་ནི་རང་ཉིད་ལ་དེའི་ཆེ་
སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མེད་པར་ཤེས་བཞིན་དུ། རང་ཉིད་དེའི་ཆེ་
"སངས་རྒྱས་སུ་ཞེ་བས་སྤྲོས་" ^{ཕ་༩} པས། པམ་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་གཏོན་མི་བླ་བས་བྱུབ་
མཐའ་ངན་པས་དབྱེན་བཅོས་པས་བག་མེད་པར་མ་བྱེད་ཅིག །

འདི་ལྟར་འདོད་བཞིན་དུ་གང་དག་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཏྲུག་
བརྟན་བྲལ་འབྲས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་མི་
བཟོད་པར་སྤྲོ་བ་ནི། ཁོ་བོ་ལ་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གང་ཡང་དཔྱོད་པའི་
རུས་པ་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྤྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་འདུན་པས་འགོ་བ་ཞེ་སྤང་
གིས་འགོ་བ་གཏོ་སྤྲུག་གིས་འགོ་བཅོ། །ཞེས་སྒྲོགས་པའི་ཆོ་ངེའོ། །གལ་ཏེ་མང་དུ་
སྤྲོས་མོད། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འགོ་བའི་ལུས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པ་ལ་བསམས་ནས་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་གཏོད་མ་ནས་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བྱུབ་པར་སྤྲུའི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་སུ་ཁས་མི་ལེན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། འོན་དེའི་སྒྲོ་ནས་བཅོས་མ་བཅོས་ཀྱི་བྱུང་པར་འབྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ།
རྒྱལ་ཆོན་དང་རས་བྲིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱང་ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རང་བཞིན་དབྱེར་

མེད་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་པ་དེ་ལུས་གདོད་མ་
ནས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྲུབ་པ་གསལ་འདེབས་པ་ཅམ་ཡིན་ན་གསང་འདུས་ཀྱི་ལུས་
དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་དེ་
དགའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣ་བ་མཚོག་ཏུ་སེམ་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དག་ལུས་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་ལྷ་རྣམས་ལྷ་རང་རང་གི་སྦྱའི་
རྣམ་པར་བསྐྱོམ་ཞིང་། ལུས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་ཆ་དེ་དང་དེ་གཞལ་
ཡས་ཁང་གི་ཀ་བ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་མོས་བཤམ་དོད་དུ་མོས་པ་
ཅམ་བྱེད་ཀྱི། དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་མི་བསྐྱོམ་མོ། །དེ་ནི་འཐད་དེ། གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་
རྣམ་པར་བསྐྱོམ་མི་དགོས་པར་ངོ་བོའམ་དོད་དུ་བསྐྱོམ་པས་ཆོག་ན་ལྷ་ལའང་དེ་ལྟར་
བསྐྱོམ་པས་ཆོག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་ལ་ལྷ་དེ་དང་དེའི་
རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་ལའང་། ལུས་འདོམ་གང་གྱ་
བཞི་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱ་བཞི་པ་ལ་སྒོ་བཞི་པའི་རྣམ་པ་སོགས་སུ་བསྐྱོམ་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་སྒྲ་བྱང་གིས། ཆངས་པའི་ཐིག་ནས་ཡང་དག་
བཅུམ། །གྲ་བཞི་པ་དུ་རྣམ་པར་དབྱེ། །གཞལ་ཡས་ཁང་ལྟར་སྤང་བ་ཡི། །རྣལ་འབྱོར་
བ་ཡི་སྦྱ་དཀྱིལ་འཁོར། །ཞེས་དང་། བཤད་རྒྱུད་ནོ་རྗེ་སྤེང་བ་ལས་ཀྱང་། ལུས་ནི་
གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་ཡང་དག་བརྟེན། །ཞེས་དང་། དེ་
དག་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསྐྱོམ། །ཞེས་ལུས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར་པར་བསྐྱོམ་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བོད་ཀྱི་འདུས་པ་བའི་སྒྲ་མ་ཁ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་ནོ་རྗེ་
སེམས་དཔར་བསྐྱར་བའི་ལུས་ལ་ལྷ་སོ་གཉིས་སྦྱའི་རྣམ་པར་འགོད་པ་མི་འཐད་དེ།

མདོར་བྱས་ལས། དེ་ནས་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི། །དབྱེ་བ་ཤེས་པས་སྤང་མཛད་
སོགས། །གནོད་མཛེས་བར་དུ་ས་བོན་གྱི། །དགོད་པ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་དགོད། །ཅེས་
ས་བོན་ཅམ་དགོད་པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ལུས་ཀྱི་གནས་དེ་དང་དེར་ལྟ་དེ་དང་དེའི་ས་བོན་བཀོད་པ་ལྟ་དེ་དང་
དེར་མོས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྒྱའི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པ་ལསགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡབ་ལ་དོ་རྩེ་མ་ལྟ་འགོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཡུལ་ལྟ་ནི་
ཡུམ་གྱི་དབང་པོ་ལྟ་ལ་བཀོད་ཅིང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡབ་གྱི་དབང་པོ་
ལྟ་ལ་བཀོད་ནས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྱུར་བ་ན་སྒྱེ་མཆེད་བཀོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཞལ་
སྒྱུར་དུ་འོང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་མདོར་བྱས་སུ་ཡང་ཡབ་གྱི་ལུས་ལ་
དགོད་པའི་སྐབས་སུ་དོ་རྩེ་མ་ལྟ་མ་གསུངས་ལ། བཤད་རྒྱུད་དོ་རྩེ་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་
ལུས་དཀྱིལ་དགོད་པའི་སྐབས་སུ་དོ་རྩེ་མ་ལྟ་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་
ཡབ་ལ་ས་སྤྱིང་སོགས་གཟུགས་དོ་རྩེ་མ་སོགས་དང་ཞལ་སྒྱུར་དུ་འགོད་ན་ཡུམ་
ལའང་གཟུགས་དོ་རྩེ་མ་སོགས་ས་སྤྱིང་སོགས་དང་འཁྱུད་པ་དགོད་དགོས་པར་
ཐལ་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ཡབ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་ཁྲོ་མོ་བརྩ་ཁྲོ་མོ་བརྩ་དང་འཁྱུད་པ་
འགོད་དགོས་པ་དང་། ཡུམ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་ཁྲོ་མོ་བརྩ་ལ་ཁྲོ་མོ་བརྩས་འཁྱུད་
པ་འགོད་དགོས་པར་ཐལ་ཏེ། རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གཞག་རིམ་
པར་ཡུལ་ལྟའི་ལྟ་མོ་རྣམས་བཀོད་པ་ནི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་ལུས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ལྟ་རྣམས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྱུན་མ་ལ་སོགས་པ་བཞེ་ལྟེ་བ་སྤྱིང་ཁ་
མགྲིན་པ་སྤྱི་བོ་རྣམས་སུ་འགོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། མདོར་བྱས་སུ། སྒྱུན་དང་སྤྱི་

མ་གྱི་དང་ནི། རྟེན་བཞིན་དུ་ནི་གོས་དཀར་མོ། སྒྲོལ་མ་ཡང་ནི་སྒྲགས་བ་ཡིས། །ས་
ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་དགོད། རེས་འབྱུང་བ་བཞིའི་གནས་སུ་ལྷ་མོ་བཞི་དགོད་
པར་བཤད་པས། ས་རྒྱུད་གི་གནས་འདོམས་སུ་སྒྲུབ་མ་དང་། རྒྱུད་གི་རྒྱུད་གི་གནས་
ལྟེ་བར་སྒྲོལ་མ་དང་། རྒྱུད་གི་གནས་སྟོང་ཁར་ལྷ་མ་གྱི་དང་། མེ་རྒྱུད་གི་གནས་
མཁུན་པར་གོས་དཀར་མོ་དགོད་པར་རིགས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདི་དག་ནི་ལོག་པའི་གཏམ་གྱི་སྒྲུང་བ་ཤ་སྟག་སྟེ་འདི་ལྟར་མདོར་བྲས་ལས་
ཡུམ་གྱི་ལུས་ལ་ལྷ་དགོད་པ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ། ལྷ་མོ་དོ་རྩེ་གཟུགས་ལ་
སོགས། རྟེན་ཉིད་ལ་ནི་རྣམ་བསམས་ལ། །ས་སྟོང་ལ་སོགས་དེ་རྣམས་དང་། །སྟོམས་
པར་འབྱུག་པར་བསྟོམས་པར་བྱ། །ཞེས་པས་ཡུམ་གྱི་ལུས་ལ་དོ་རྩེ་མ་ལྷ་ས་སྟོང་
སོགས་གྱིས་འབྱུད་པ་འགོད་པར་གསལ་བར་གསུངས་པས་ཡབ་གྱི་ལུས་ལ་འང་ས་
སྟོང་སོགས་དོ་རྩེ་མ་ལྷ་ས་འབྱུད་པ་དགོད་དགོས་པར་འབྱུག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་
གཞག་རིམ་པར་དོ་རྩེ་མ་ལྷ་འགོད་པར་བཤད་པ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་ལུས་གྱི་
དབང་དུ་བྲས་པ་ཡང་གཞུང་དེ་ཉིད་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་གཞག་
རིམ་པ་ལས་ལྷ་འགོད་པ་སྟོན་པའི་མཆོམས་སྒྲུང་དུ། དེ་ལྟར་གྲུར་པའི་རང་གི་ལུས་
གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷ་རྣམས་
དགོད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་གསུངས་ལ། ཞེས་སྒྲུབ་པ་པོ་རང་གི་ལུས་ལ་འགོད་
པའི་དབང་དུ་བྲས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུམ་གྱི་ལུས་ལ་འགོད་པའི་ལྷ་ཡང་
སྟོན་ན་ཁོ་མོ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་རིགས་བ་ལ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅ་རྒྱུས་ལ་
བྲས་པ་སོགས་འགོད་པ་བཤད་པའི་རྩེས་ཐོགས་ལ་དོ་རྩེ་མ་ལྷ་འགོད་པ་བཤད་

ནས། དེའི་རྗེས་སོགས་ལ་ཡན་ལག་ལ་ཁོ་ལོ་བཅུ་འགོད་པ་བཤད་པས་ཡུམ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པར་སྦྲ་བ་ལ་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་སོགས་ས་སྤྱིང་སོགས་
ཡུམ་ལྷས་འབྱུང་པ་བྱེད་ན་ཡན་ལག་ལ་ཁོ་ལོ་བཅུ་ཁོ་མོ་བཅུས་འབྱུང་པ་དགོད་
དགོས་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ནི་ལུས་དགྱིལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པ་སྟེ། རང་གི་
ལུས་ལ་སྦྱང་གཞི་འཕ་ལྷ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རང་རྒྱད་གྱིས་བསྐྱས་པའི་དབང་པོ་ལྷ་
དང་ཡུལ་ལྷ་སོ་སོར་ཡོད་ཅིང་། ས་སྤྱིང་སོགས་ལྷ་དང་དོ་རྗེ་མ་ལྷ་ཡང་དབང་ཡུལ་
སོ་སོ་ལས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། གཤམ་ཆེ་གཤམ་དང་རོ་ལངས་མ་བསྐྱབ་གཞི་ལག་
བ་གཡས་སོ་སོ་བ་གཉིས་མེད་པ་སོགས་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་ཁྱེད་རང་གི་
ཚུགས་ལ་ཡང་ཡབ་གྱི་ལུས་ལ་རིགས་ལྷ་འགོད་གྱི་ཡུམ་བཞི་མི་འགོད་པ་དང་།
ཡུམ་གྱི་ལུས་ལ་ཡུམ་བཞི་འགོད་གྱི་རིགས་ལྷ་མི་འགོད་པར་འདོད་རིགས་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཡབ་གྱི་ལུས་ལ་ས་སྤྱིང་སོགས་འགོད་གྱི་དོ་རྗེ་མ་ལྷ་མི་འགོད། ཡུམ་གྱི་
ལུས་ལ་དོ་རྗེ་མ་ལྷ་འགོད་གྱི་ས་སྤྱིང་སོགས་དགོད་དུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
མཆོངས་པ་བརྗོད་ན་དེ་ལྷར་ལན་འདེབས་པ་སྦྱོས་ཤིག །

གཞན་ཡང་ཡུམ་གྱི་ལུས་ནི་མདོར་བྱས་སོགས་ལས་གཙོ་བོར་ལས་གྱི་བྱག་
རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེའི་ཆེ་ལས་རྒྱའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་ས་སྤྱིང་
སོགས་སུ་མི་བསྐྱབ་ན། སྦྱབ་པ་པོའི་མིག་ས་སྤྱིང་དུ་བསྐྱབ་པས་བྱག་རྒྱའི་མིག་ས་
སྤྱིང་དུ་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། བྱག་རྒྱའི་རྒྱད་གྱིས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་
སོགས་དོ་རྗེ་མ་ལྷར་བསྐྱབ་པས། སྦྱབ་པ་པོའི་རྒྱད་གྱིས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་
སོགས་ལྷ་སྤྱོད་ཞིང་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་བཞད་གད་གྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །སྦྱང་པའི་

དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ། ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟ་
སོ་གཉིས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་ཐེང་བ་བྲངས་ནས་རྣམ་གཞག་དང་
སྟོན་གསལ་གཉིས་ཀ་རུ་བསྐྱབ་པའི་དོན་རྗེ་ཐེང་བའི་ལུང་ལས་ཀྱང་། རྗེ་རྣོ་བ་
དཔོན་ལུས་འདི་ལ། །རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་ཅིང་བཞེན་གནས། །ཞེས་ལྟ་སོ་གཉིས་འགོད་
པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ལུས་ནི་རྗེ་རྣོ་བ་དཔོན་གྱི་ལུས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡབ་
ལུས་གཉིས་ཀའི་ལུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྦྲ་བ་ནི་བྱང་རྒྱལ་དུ་སྦྲ་བ་ཡིན་ལ།
གཞན་ཡང་ཡབ་ལུས་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷའི་གངས་
ཀྱིས་ཕྱང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་གངས་སྐྱབ་ན་ཕྱང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟ་སོ་
གཉིས་ལས་ཆེས་མང་བ་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ལྟ་ཁོ་བོ་དང་ཁོ་མོ་ལྟ་
སོ་སོར་བཟང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་པཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་ཐེང་བ་དང་མདོར་བྱས་ལས་ཡབ་ཀྱི་ལུས་དཀྱིལ་ལ་རྗོ་
རྗེ་མ་ལུ་དགོད་པ་དངོས་སུ་མ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། འོངས་སྤྱོད་པ་སོ་དབང་སོ་ལུ་ཡོད་
ན་འོངས་སྤྱད་བྱ་ལུལ་ལུ་གདོན་མི་བ་བར་ཡོད་པ་གོ་སྦྲ་བ་ལ་དགོངས་པ་འཕམ། ལྷག་
མོས་ལུས་ལ་བསྐྱ་བའི་སྐབས་སུ་རྗོ་རྗེ་མ་ལུ་རང་གི་དབང་སོ་སོ་སའི་སྟོར་བྲངས་
ནས་རང་རྒྱུ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ལུ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་པར་གསུངས་པའི་
འུགས་ཀྱིས་གོ་བུས་བ་ལ་དགོངས་སོ། །ལུས་ལ་ལྟ་མི་འགོད་པར་ལྷའི་ས་བོན་
འབའ་ཞིག་འགོད་པ་ནི་མདོར་བྱས་ལས། ལྷོ་མིག་ཏུ་བཀོད་ནས་ནི། །ས་ཡི་སྙིང་པོ་
རྣམ་པར་བསྟོམ། །ཞི་ནི་རྣ་བ་དག་ལ་དགོད། །ཕྱག་ན་རྗོ་རྗེ་བསྟོམ་པར་བྱ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ལྟ་བསྟོམ་པར་དངོས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། རྣམ་གཞག་རིམ་

བར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟ་བུ་དང་པ་ལས་ཕྱང་ལོ་ལྟ་བུ་དང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་མཆེད་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་དགོད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གསུངས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལྟ་ཉིད་
དགོད་པར་བཤད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་ལུས་དཀྱིལ་འགོད་པ་དེ་ཉིད་ཅུ་རྒྱུད་ཀྱི་
ལེའུ་བརྒྱད་པ་ལས། ལུ་མའི་དབྱས་བར་སྤྱི་གཙུག་མཐའ་ཡི་བར། །ཆོ་ག་ཤེས་
པས་ཡང་ན་རྒྱུད་པའི་བར། །ཉེ་བ་ཆེད་པ་གསང་བར་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། །རིགས་ལྟ་
རྣམས་ནི་དགོད་པ་རབ་དུ་བྱ། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་མདོ་བསྟེ་ལས་གསུངས་ལ།
དེའི་འབྲེལ་པ་སྟོན་གསལ་ལས། སྤྱབ་པའི་ཐབས་ལས་བྱང་བའི་རིམ་གྱིས་རྣལ་
འབྱོར་དང་རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་བྱས་ལ། བདག་ཉིད་དང་རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་རིགས་ལྟར་
བྱ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལུ་མའི་དབྱས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། ལུ་མའི་
དབྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱི་ཁྱད་ཁྱེད་གནས་སོ། །བར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་སྤྱིད་ཀྱི་བར་འདིར་
ཡི་གེ་རྩྱུ་ཉེ་མི་བསྟོད་པའི་རིགས་དགོད་པའོ། །སྤྱི་གཙུག་མཐའ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱི་
གཙུག་གི་མཐའ་སྤྱས་སྤྱི་ཉི་བར་མཆོད་ཏེ། སྤྱིའི་མཐའ་སྤྱི་སྤྱིའི་སྤྱི་གནས་རི་སྤྱིད་པའི་
བར་དུ་ཡི་གེ་ཨོ་ལས་བྱང་བའི་རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད་དགོད་དོ། །

ཆོ་ག་ཤེས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟོད་པའི་རིམ་པ་ཤེས་པས་སོ། །བར་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་སྤྱི་ཁྱད་ཁྱེད་སྤྱི་གཙུག་གི་བར་ཏེ། གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོག་མའི་སྟོགས་ཁའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་དེར་ཡི་གེ་ལྷུང་ ལས་བྱང་བའི་འོད་དཔག་དུ་མེད་པ་དགོད་པར་
བྱའོ། །རྒྱུད་པའི་བར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུད་པ་དང་"བརྒྱའི་ཅུ་བའི་བར་དུ་" ^༡ནི་རྒྱུད་པའི་
བར་རོ། །དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་ནི་རྒྱུད་པ་གཉིས་སུ་ཞེས་བསྟུ་བའི་དོན་ཏེ། དེར་ཡི་གེ་

༡. བཟ་ཤེས་སྤྱི་ཁྱད་ཁྱེད་སྤྱི་གཙུག་གི་བར་དུ་བརྒྱའི་ཅུ་བའི་བར་དུ་

རྩ་ལས་བྱང་བའི་དོན་ཡོད་པར་བྱུང་བ་དགོད་པར་བྱའོ། །ཞེ་བ་ཆེད་པ་གསང་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདིར་བདུན་པ་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་འདི་དག་ཏུ་སྒྲ་
ལས་བྱང་བའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དགོད་པར་བྱའོ། །རྒྱལ་བ་ནི་རྣམ་པར་སྤང་
མཛད་ལ་སོགས་པའོ། །རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ནི་དེའི་རིགས་ཏེ། རྒྱལ་བ་དང་རྒྱལ་བའི་
སྤྲས་དག་ནི་རྒྱལ་སྤྲས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ལ་སོགས་པ་དང་། དེའི་
རིགས་རྣམས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལས་བཤད་པའི་ཚོ་གས་རིགས་ལྟའི་བདག་ཉིད་
དགོད་པ་རི་ལྟ་རི་ལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་རང་རང་གི་ས་
བོན་ལས་བྱང་བའི་ལྷར་བསྐྱེད་པ་དངོས་སུ་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། རང་དང་ཕྱག་
རྒྱ་གཉིས་ཀའི་ལུས་ལ་རིགས་ལྟ་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་ཐམས་ཅད་འགོད་པར་
བཤད་པ་ཡིན་པས་ལྟ་འགོད་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྲས་
པས་ནི་འབྲེལ་བ་སྒྲོན་གསལ་མ་མཐོང་བ་གོ་བར་བྱས་སོ། །དེས་ན་མདོར་བྱས་
ལས། ས་བོན་གྱི། དགོད་པ་ཡང་དག་ཉིད་ཏུ་དགོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་
ལྷང་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པས་ཐོག་མར་ལྷང་སོགས་རྣམས་ལྟ་དེ་དང་དེའི་ས་
བོན་ཏུ་བསྐྱེད། དེ་ནས་ས་བོན་ལས་བྱང་བའི་ལྟ་གནས་དེ་དང་དེར་དགོད་ཅེས་པའི་
དོན་ཡིན་གྱི་ས་བོན་རྒྱང་བ་འགོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ས་བོན་དགོད་པར་བཤད་
པས་ལྟ་མི་འགོད་པར་འདོད་པ་ནི་རྒྱ་ཡོད་པས་འབྲས་སུ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་འབྲ་
སྟེ། ཤིན་ཏུ་ཅིང་བའོ། །

དེ་ཡང་བྱངས་མ་ཐག་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷང་འདིས། རྣམ་སྤང་སྤྲ་མཆོམས་ནས་
སྤྱི་བའི་བར་དང་། འོད་དཔག་མེད་སྟོག་མ་ནས་སྤྲ་མཆོམས་བར་དང་། མི་བསྐྱེད་པ་

སྤྱིར་ཁ་ནས་སྒྲིག་མའི་མ་མཐའ་བར་དུ་འགོད་པར་བཤད་པའི་རིགས་འགྲོས་སྤྱར་
 བ། སྤྱིར་ཁ་ནས་ཉེ་བའི་བར་ལ་རིན་འབྱུང་དང་། ཉེ་བའི་མ་མཐའི་མཆོམས་ནས་
 བརྒྱའི་རྩ་བའི་བར་ལ་དོན་གྲུབ་བཀོད་པས་ཆོག་པར་སྤྱང་ལ། དངས་མ་ཐག་པའི་
 སྒྲོན་གསལ་གྱི་ཆོག་ཟེན་ཉུར་ན་ཉེ་བ་ཤིང་པ་གསང་གནས་གསུམ་ལ་བྱུང་བར་
 རིན་འབྱུང་དང་། བརྒྱའི་རྩ་བ་ནས་ཀང་སོར་བར་ལ་དོན་གྲུབ་འགོད་པར་སྤྱང་སྟེ་དེ་
 གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པར་བཞེད་དོ། །སྤྱན་མ་སོགས་བཞི་ས་ལ་སོགས་བ་ལ་
 དགོད་པར་བཤད་པས་གསང་གནས་སོགས་སྤྱད་གོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་བྱེད་ཅག་
 རྒྱད་དོན་ལ་ཞིབ་པར་འབྲེད་པའི་སྒོ་དང་མི་ལྡན་པ་དག་ལ་དེ་ཉི་ལྟེ་བྱེད་དོན་གསལ་
 འབྱུང་བ་བདེན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རྒྱང་ལ་རྩ་བའི་རྒྱང་ལྡར་བྱེད་པའི་ས་
 རྒྱང་ལྡར་སེལ་གྱི་གནས་གསང་གནས་དང་། མཉམ་གནས་རྒྱང་གི་རྒྱང་གི་གནས་
 ཉེ་བ་དང་། སྒོག་འཛིན་ཅུ་རྒྱང་གི་གནས་སྤྱིར་ཁ་དང་། བྱེན་རྒྱ་མེ་རྒྱང་གི་གནས་
 མཁྱིན་པ་དང་། བྱུང་བྱེད་ནས་མཁའའི་རྒྱང་གི་གནས་ལྷན་ཐམས་ཅད་ལ་བཤད་པ་
 ཡིན་ལ། འདིར་སྤྱན་སོགས་བཞི་ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བཞིར་བཤད་པ་ནི།
 སྤྱིར་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱང་དང་སྤྱན་སོགས་བཞི་སྤྱིར་བའི་སྐབས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་།
 འདིར་ནི་ལྷན་གྱི་སྤྱི་བའི་ཆ་དང་གཤེར་བའི་ཆ་དང་རྩོ་བའི་ཆ་དང་གཡོ་བའི་ཆ་
 རྣམས་ལ་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་བཞིར་བྱས་ནས་དེ་དག་ལྟ་མོ་བཞིར་བསྐྱེད་པ་
 ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་བཞག་པ་ན་ནི། རྩ་བའི་རྒྱང་ལྡར་ཀ་ཡང་རྒྱང་གི་ཁམས་གཅིག་ལྟར་
 བྱས་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་མའི་བསྐྱུབ་གཞིར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ས་རྒྱང་ལས་སྤྱན་མ་
 བསྐྱེད་པ་སོགས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། ལྷན་སེལ་གྱི་རྒྱང་ལ་སྤྱི་བའི་མཆོན་ཉིད་མ་ཆང་

བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་འདི་འབྲ་བའི་ས་དང་ས་རྒྱུད་གི་ཤན་མ་ཕྱེད་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཐུབ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནམ་མཁའ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ནས། སྤར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་ལའང་སྤར་བའི་
མཚན་ཉིད་ཚད་ན་ས་རྒྱུ་མེ་རྒྱུད་བཞི་མི་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་མོད་ཀྱི་འགལ་
འབྲེལ་གྱི་བརྟེན་ལ་གཏན་མ་བྱུང་བའི་བྱིས་པ་ཉིད་ནས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་བ་ལ་
སྦྱང་ལས་རྒྱུད་དུར་གྱིས་ཤིག །དོན་སྐབས་འདིར་སྤར་བའི་ཆ་ལ་སར་བཞག་པ་
སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་གང་ལས་ཤེས་ཤེན། དབལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་རྟོ་
རྩེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས། ལུས་ལ་སྦྱན་མ་སོགས་འགོད་པའི་སྐབས་སུ།
མོ་རྒྱ་ར་ཉི་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱན་མ་སའི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས།
བརྩེ་རྩེ་ཉི་ཞེས་བྱ་བ་སྦྲོལ་མ་རྒྱུད་གི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སོ། །བཀོད་ནས་སྤར་
བ་ཉིད་དང་གཤེར་བ་ཉིད་དང་བོ་བ་ཉིད་དང་གཡོ་བ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསམ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ལ།

བཤད་རྒྱུད་རྟོ་རྩེ་སྤར་བ་ལས་ཀྱང་། ཡང་འདིའི་ཤ་སོགས་ས་ཁམས་ལ། །བཙུམ་
ལྡན་འདས་ལུས་སྦྱན་བཞུགས་སོ། །ཐུག་སོགས་རྒྱའི་ཁམས་ལ་ནི། །བཙུམ་ལྡན་
འདས་ལུས་སྦྱ་མ་བཞུགས། །རྟོ་བ་ལ་སོགས་མེ་ཁམས་ལ། །བཙུམ་ལྡན་འདས་ལུས་
གོས་དཀར་བཞུགས། །བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་རྒྱུད་ཁམས་ལ། །བཙུམ་ལྡན་འདས་ལུས་
སྦྲོལ་མ་བཞུགས། །ཞེས་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཤ་ས་རྒྱུད་དང་། ཐུག་
མེ་རྒྱུད་དུ་ཤེས་རིག་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་ཁས་ལེན་པར་བྱེད། དེས་ན་རགས་པ་ཉི་ཤུ་
ཙ་ལྟ་ཐེམ་པའི་སྐབས་སུ། ས་རྒྱུ་མེ་རྒྱུད་སོགས་ཐེམ་པ་བཤད་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་སྤར་བའི་

ཆ་ལ་སོགས་པ་ལ་ས་ལ་སོགས་པར་བྱས་ནས། དེ་དག་གིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་
པའི་རྒྱས་པ་ཐེམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་དག་ཐེམ་པ་དང་མཐུན་པར་ལུས་ཀྱི་ལྟ་
སྟུན་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡང་ཐེམ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ཁམས་སྤྱོད་པ་ཐེམ་པའི་
སྐབས་སུ། ས་རྒྱ་ལ་ཐེམ་པས་^{༥༩} "སྤྲིག་རྒྱ་" ལྟ་བུའི་ཉམས་འཆར་བ་སོགས་ནི་འབྱུང་བ་
བཞིའི་རྒྱང་ལ་སྤྱོད་པར་འགྲུབ་ཏུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རགས་པ་ཐེམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་བུའི་རྣམ་དབྱེད་དག་མ་ཤེས་ན་རགས་པ་ཐེམ་པ་དང་།
སྤྱོད་པ་ཐེམ་པ་ཅུང་ཤིང་བྱེད་པར་ཡང་མི་ཤེས་ན་རྩོགས་རིམ་གྱི་གཞན་ཟུང་མོ་དག་
རྩོགས་པར་ལྟ་གཤམ་འབྱུང་། སྤྱོད་པ་ཐེམ་ཞེས་པ་ཡང་ས་རྒྱ་མེ་གསུམ་རགས་ཤིང་། དེ་
ལས་རྒྱང་གི་ཁམས་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱང་རང་གི་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེད་པ་ལ་སྤྱོད་པར་གྱི་
བྱེད་པར་རིམ་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དོ། །

ཅུ་བའི་རྒྱང་ལྟའི་རང་དབང་གི་ཁ་དོག་དང་བྱེད་ལས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞི་དང་
རྣམ་པ་མཐུན་པ་དང་གནས་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་ས་རྒྱང་སོགས་སུ་
བཞག་གི། །ས་ཡང་ཡིན་རྒྱང་ཡང་ཡིན་པས་ས་རྒྱང་སོགས་སུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་ལ།
ས་སེར་པོ་རྩེ་དཀར་པོ་རྒྱང་ལྟར་བྱུང་བྱས་པ་ཡང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་འོག་གཞིའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཁ་དོག་དང་བསྐྱུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། ས་སྟོང་གི་ས་རྒྱ་
རྒྱང་གསུམ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་བསྐྱུན་པ་མ་ཡིན་ལ། ལུས་ཀྱི་ས་
ཁམས་ཀྱི་གནས་གསང་གནས་ན་ཡོད་པ་དང་ལྟེ་བ་ན་འདྲ་ཡོད་པ་འགལ་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྐྱུ་ཁྲ་ལས། ལྟེ་བ་སའི་གནས་སུ་སྐྱུ་མ་དང་སྤྱི་གཙུག་རྒྱང་གི་
གནས་སུ་སྒྲོལ་མ་འབོད་པར་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་འཆད་སོམས་ཤིག །

^{༥༩} ལྟ་བུམ་དང་ལྟ་བུར་དཔར་མ་གཉིས་ཀར་སྤྲིག་རྒྱ་

ཡང་ཁ་ཅིག མོ་རྒྱ་རྟི་ཞེས་པ་ལས་སྐྱུན་མ་དང་། དེ་ཤར་རྟི་ལས་སྐྱ་མ་གྱི་
བསྐྱེད་པ་སོགས་སྐྱ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། མདོར་བྱས་ཀྱིས་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་
བོན་དགོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། ལྷ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་
གི་མཆོན་སྒྲགས་ལས་བསྐྱེད་དགོས་པར་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལྷ་
གཞན་རྣམས་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་ཅིང་། ལྷ་མོ་བཞི་སྟོས་སྐྱ་མཆོན་སྒྲགས་ལས་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅིའང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། འོ་ན་རྟོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་
ལས། མོ་རྒྱ་རྟི་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱུན་མ་སའི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་
སོགས་བཤད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་ཐབས་མདོར་བྱས་ལས།
གཉི་སྤྱག་དགའ་སོགས་སྒྲགས་ཀྱིས་ནི། །ས་ལ་སོགས་ལ་རབ་རྟུག་ལུག །ཅེས་
གསུངས་པ་ལ་གཉི་སྤྱག་དགའ་མ་སོགས་ནི་སྐྱུན་མ་སོགས་ཀྱི་མཆོན་གྱི་རྣམ་
གངས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ། མོ་རྒྱ་རྟི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱུན་མ་སྟེ།
དེ་སའི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མོ་རྒྱ་རྟི་ཞེས་
པ་བོད་སྐད་དུ་གཉི་སྤྱག་དགའ་མ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྟོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་དཔེ་དག་པ་རྣམས་ལས། མོ་རྒྱ་རྟི་ཞེས་བྱ་
བ་སྐྱུན་མ་སའི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་འབྱུང་བས། མོ་རྒྱ་རྟི་ཞེས་བྱ་
བས་སྐྱུན་མ་ཞེས་བྱེད་ཆོག་ཡོད་པར་འདྲེན་པ་མ་དག་གོ། མདོར་བྱས་ལས། གཉི་
སྤྱག་དགའ་སོགས་སྒྲགས་ཀྱིས་ནི། ཞེས་པའི་དོན་ནི་གཉི་སྤྱག་དགའ་མ་སོགས་
དགོད་པར་བྱའོ། གང་གིས་ན། ས་བོན་གྱི་སྒྲགས་ཀྱིས་ནི་འོ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲགས་
ཡིན་ན་མཆོན་སྒྲགས་ཡིན་པས་བྱུང་བར་མ་འདྲིན་ཞིག །ཡང་འགྲེལ་པ་རིན་ཐེང་

ལས། མིག་གཤམས་ལ་སའི་སྒྲིང་པོ་དང་། གཡོན་ལ་གཟུགས་དྲོ་མ་འགོད་པ་སོགས་
སྤྱུ་འདོད་པ་ནི། བཤད་རྒྱུ་དྲོ་མེ་ཐང་བ་ལས། དེ་ཡི་མིག་དབང་གཉིས་ལ་ནི། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ས་སྒྲིང་པོ། །དེ་ཡི་རྣ་བའི་དབང་གཉིས་ལ། །བདེར་གཤེགས་ཕྱག་
ན་དྲོ་མེའོ། །ཞེས་སོགས་དང་དངོས་སྤྱུ་འགལ་བའི་ཕྱན་སྤྱུལ་པོ། །

ཡང་བོད་ཀྱི་མ་སྦྱངས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེ་མཆོག་ལ་ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་དུ་བསྐྱོམ་པ་བཤད་ཀྱང་། གསང་འདུས་ལ་ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
བསྐྱོམ་པ་མདོར་བྱས་མདོ་བསྐྱོད་དྲོ་མེ་སེམས་དབའི་སྦྱབ་ཐབས་སྒྲོན་གསལ་སོགས་
གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་པས་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་སྦྱ་བ་ནི། རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས།
དང་པོ་ཁོ་ནར་སྦྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཆངས་པའི་ཐིག་ནས་
ཡང་དག་བཅུམ། །བྱ་བཞི་བ་རུ་རྣམ་པར་དབྱེ། །གཞལ་ཡས་ཁང་ལྟར་སྤང་བ་
ཡི། །རྣལ་འབྱོར་བ་ཡི་སྦྱ་དཀྱིལ་འཁོར། །དེ་སྐད་དུ། ཟླ་གའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་
དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། །དཀྱིལ་འཁོར་ལུས་སྤྱུ་གསུངས་པ་
སྟེ། །དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བརྟག། །ཅེས་འདུས་པའི་རྒྱུད་བྱི་མ་ལས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་དུ་སྦྱས་པའི་བྱིར་རང་
ཉིད་སྒྲུན་པར་སྟོན་པའོ། །ཅི་སྟེ་ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་རང་གི་ལུས་གཞལ་ཡས་ཁང་
བྱབ་བཞི་པའི་ངོ་བོར་མོས་པ་ཅེས་གྱིས་ཆོག་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆ་རེ་རེ་བཞིན་
ལུས་ཀྱི་ཆ་རེ་རེ་ནས་ཞིབ་དུ་བསྐྱོམ་པ་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བཤད་རྒྱུ་དྲོ་མེ་
ཐང་བ་ལས། ལུས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར། །ཞེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་ལྡན་ཞེས་
དག་པ། །རེ་ག་ལྟར་ནི་ཡང་དག་བཟོད། །ལྟར་པོ་ལྡན་ཞེས་ཡང་དག་པར། རྣམ་དག་ཁ་

དོག་ལྷ་ནི་བྱེད། །དེ་དག་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསྐྱོམ། །དང་པོའི་སྒྲོར་བར་ཤེས་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་གསང་འདུས་ལས་གཞན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རིེ་འབྲ་བ་
ཞིག་གི་དང་པོ་སྒྲོར་བའི་སྐབས་སུ་བསྐྱོམ་པ་སྒྲོས་ཤིག །དེ་བས་ན་སྒྲ་མའི་མན་
རག་དང་བྲལ་བ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་དང་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་ལ་རིང་དུ་མ་
སྐྱུངས་པ་དང་། ཁྱི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་གསུང་རབ་འབྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་བྲལ་
བ་དག་གིས་དོ་རྩེ་འཆང་གི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་རེ་ཤིག་ངལ་
བསོ་སྟེ་འདུག་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩེ་ས་སུ་འབྲང་བ་འཆད་པ་པོ་སྟེང་ཁམས་གང་ཆེ་
འབྲན་པ་སྐྱར་ལེན་པ་དག་གི་ཁ་ཅམ་ལ་བལྟ་བས་ཆོམ་པ་དག་དང་། རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པ་ལ་ཡང་པན་གདགས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། ལུས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
དུ་བསྐྱབ་ཚུལ་སྒྲིར་བཤད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་གང་དུ་ལྷ་གང་ས་བོན་གང་ལས་
བསྐྱེད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ལུས་དགྲིལ་བསྐྱོམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་ལུས་ཀྱི་གནས་སོ་སོར་
ལྷ་བསྐྱོམ་པ་ཅམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་ལྷ་དེ་དང་དེ་བསྐྱབ་པའི་གཞིར་
བྱས་ནས་ལྷ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་རྣམས་ལས་
ཀྱང་ལུས་དགྲིལ་བསྐྱོམ་པ་དུ་མ་ཞིག་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རྩལ་ཆོན་དང་
རས་བྲིས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་དེ་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་གང་ལས་བསྐྱབ་
པའི་གཞི་དང་། ལྷ་གང་ལས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ས་བོན་ལུག་མཆན་ལ་སོགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཆོན་དང་རིམ་མཐུན་ལ་སོགས་པས་གསང་དུ་བཅོས་ནས། དེ་དག་

ལས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་བཙུགས་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་པ་དང་། ལུས་
དཀྱིལ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་གསར་དུ་མ་བཙུགས་པར་པ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་དུས་
ནས་རྫོགས་པར་བྱུང་ཡོད་པ་དག་བསྐྱབ་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་དག་ལས་དཀྱིལ་
འཁོར་བསྐྱབ་པས་མ་བཙུགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་
ན་དཀྱིལ་འཁོར་གང་ལས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དེ་དག་རང་གི་ལུས་བྱུང་ཅས་ནས་རང་
ཆས་སུ་ཡོད་པས། འགྲོ་བ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས། །བྱུང་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
གཉིས་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་གང་ལས་བསྐྱབ་པའི་
གཞི་རྒྱལ་ཆོན་སོགས་ཀྱིས་བྲིས་པ་དག་ལ་མ་བསྐྱབ་པའི་གོང་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་
ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་དང་འདྲའོ། །བསྐྱབས་ཐེན་ནས་ལྷར་བསྐྱོམ་པ་ནི་བྱི་དང་
ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་སྒྲོས་བཙུགས་པ་དང་། སྒྲོས་བཅགས་པ་ཅས་
དུ་བྱུང་བར་མེད་པས། རྟོ་རྟེན་མཁའ་འགྲོ་དང་། དཔྱིད་ཀྱི་ཐེག་ལེ་སོགས་ལས་བསྐྱེད་
པའི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བཙུགས་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་པ་བསྐྱབ་བཞི་བཙུགས་མ་བཙུགས་ཅས་ལས་བྱུང་བར་མེད་ན། སྒྲོབ་དཔོན་རྟོ་
རྟེན་ལྟུང་པས། བཙུགས་མ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་། །དེ་ནི་གདུལ་བྱའི་དབང་ལས་
འདོད། །མཁས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་མིན་ཏེ། །ཡང་དག་དོན་མཐོང་གོལ་བྱིར་རོ། །ཞེས་
ལུས་དཀྱིལ་ཉིད་བཙུགས་མ་བྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ལས་མཆོག་དུ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་
ན། བསྐྱབ་གཞི་བཙུགས་མ་བཙུགས་ཀྱི་བྱུང་བར་གྱིས་མཆོག་དམན་གྱི་བྱུང་བར་དེ་
ཉིད་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་གྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི། ལུས་ལ་གནད་དུ་
བསྐྱབ་ནས་བསྐྱོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྫོགས་རིམ་ཉིད་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་ལུས་ཀྱི་ཆ་

ཐམས་ཅད་ལྟར་བསྐྱེད་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡང་ཡང་གོམས་པས་ལུས་ཀྱི་ཅ་
རྒྱུ་ཐེག་ལེ་རྣམས་ལས་རྩང་དུ་གྱུར་ཏེ། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ནས་བསྐྱོམ་པའི་
ཆེ་ཆོག་པ་རིམ་གྱི་ཉོག་པ་བ་བདེ་ཆོག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་སྒྲིན་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་
ལ། རྒྱལ་ཚོན་དང་རས་བྱིས་སོགས་ལྟར་བསྐྱེད་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་།
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་དང་དབང་བསྐྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་བསྐྱབ་ཅུས་པ་ནི་
ལུས་དཀྱིལ་དང་འབྲ་ལ། རྒྱལ་ཚོན་དང་རས་བྱིས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ནས་བསྐྱོམ་
པའི་སྐྱབས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཁས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་
དེ་མིན་ཏེ། །ཞེས་པ་ཡང་། མཁས་པས་ཐབས་བཅོས་མ་གཉིས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་
པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོར་མི་གཟུང་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན། ཡང་དག་དོན་
མཐོང་གོལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ནས་ཡང་དག་པའི་དོན་
མཐོང་བ་ལས་གོལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཐབས་ལ་མ་བཅོས་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་བསྐྱོམ་པ་འདི་མཆོག་ཏུ་སྒྲིན་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའོ། །དེ་བས་ན་
འདིར་ཡང་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་པའི་གཞིར་བྱས་
ནས། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྟ་དེ་དང་དེར་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །

འོན་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པ་རིམ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དཔེར་མཚོན་ན་
རང་གི་མིག་གི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཡི་གེ་སྒྲིབ་དུ་གྱུར། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་
པ་ལས་ས་སྙིང་དུ་གྱུར་པར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་གྱི། དང་པོར་སྒྲིབ་རང་གི་སྒྲོམ་གཞི་མེད་
དུ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་ལས་ས་སྙིང་བསྐྱེད་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ས་སྙིང་རང་གི་མིག་དབང་
དང་དབྱེར་མེད་ཡིན་པར་མོས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། ལྟ་ལུས་ལ་བཀོད་ཆར་

ནས་རང་གི་ཕུང་སོགས་དང་འོ་བོར་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒྲོམ་པ་ཅམ་ནི་ལྷག་མོས་ལུས་
ལ་བསྐྱས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལུས་དཀྱིལ་བསྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་
ནོ། །དེས་ན་འོག་ཏུ་བྲག་རྒྱ་དང་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ། བྲག་རྒྱའི་ལུས་
ལ་ལྷ་འགོད་པ་ཡང་། བྲག་རྒྱ་དེ་ལས་རྒྱ་ཡིན་ན་དེའི་ལུས་ཀྱི་ཕུང་སོགས་དེ་དང་དེ་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ས་བོན་དང་དེ་ལས་ལྷ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན་ལུས་ཀྱི་ལུས་
དཀྱིལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཡེ་རྒྱ་ལ་ནི་བསྐྱབ་གཞིའི་ལུས་སྒྲོས་བཅོས་པ་ཅམ་མ་
ཡིན་པའི་དངོས་གནས་ལ་བྱལ་བ་མེད་པས། དེའི་ལུས་ལ་ལྷ་འགོད་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་
བྱས་ཀྱང་ལུས་དཀྱིལ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

འོན་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ལུས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་
བསྐྱེད་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་སྟམ་ན། དེ་ཡང་སྤར་བྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པའི་གཞལ་
ཡས་ཁང་གི་དབུས་ན་གནས་པའི་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྤྱོད་རྗེ་མེས་མས་དཔར་
བསྐྱར་བའི་ལུས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ནམ་བསྒྲོམ་པ་ནས། སྤར་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་
དེ་བསྐྱས་ནས་དེའི་ཤུལ་དུ་བསྒྲོམ་པ་འང་མ་ཡིན་ལ། སྤར་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་དེའི་
ནང་གི་གཙོ་བོའི་གོ་སར་ལུས་ལས་བསྐྱེད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གཉིས་པ་ཞིག་
བསྒྲོམ་པ་འང་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་བསྐྱེད་ལས། སྤྱི་ཡིག་ལས་བསྐྱེད་པའི་གཞལ་
ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་སྤྲུལ་སྤྱོད་རྗེ་མེས་མས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ལ་ལྷ་སོ་གཉིས་
ཆང་བར་དགོད་པ་གསུངས་པའི་མཇུག་ཏུ། སྤར་བཤད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ན་
གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤར་བཤད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཡང་བྱི་
དཀྱིལ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱེད་པ་དེར་མ་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་སྤར་བསྐྱོམས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་སྤྱད་པ་དང་། སྤར་གྱི་གཞལ་ཡས་
ཁང་དེའི་ནང་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་གཞན་བསྐྱེད་པ་མེན་པར་དེ་ཉིད་གྱིས་འབྲུབ་ལ།
སྤར་བཤད་པ་ལྟར། རྒྱུད་རྟོག་མེད་དང་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས་ལུས་གཞལ་ཡས་
ཁང་གི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་དགོས་པ་ཡང་བཤད་པས། ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་
ཡིན་ཏེ། སྤར་བསྐྱོམ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྒྱན་ཡིད་དོར་མ་བསྐྱས་པའི་ངང་
ནས་ལུས་ཉེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱེད་རན་པ་ན། སྤར་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་
རྒྱན་ཕྱི་མ་རྣམས། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེར་གྱུར་པ་ལས་སྐྱེས་པར་བསྐྱོམ་པ་
ཡིན་ལ། དེས་ན་སྤར་བསྐྱོམ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཡིད་དོར་ཤར་བ་དེ་གྲོས་བཙོས་
པ་འབའ་ཞིག་ལས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིས་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམས་ཕྱིན་ཆད་གྱི་
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྒྱན་ཕྱི་མ་རྣམས་གྲོས་མ་བཙོས་པར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་
པའི་བསྐྱབ་གཞི་ལས་བསྐྱེད་པར་འགོ་བ་ཡིན་རོ། །

དེས་ན་རྒྱུད་སྤེ་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་དང་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་དང་
མཐུན་པའི་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་
སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་དག་ནི་སྐབས་མ་ཡིན་པ་དང་མངས་པས་འདྲིམས་
ཏེ་འདིར་མ་བྲིས་ཀྱི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རབ་ལྷ་ཨི་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་
སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། བོད་དག་གིས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་དཀྱིལ་མང་པོར།
ལྷི་བོ་སྣ་ཆོག་ས་རྟོ་རྟོ། ཀྱང་མཐེལ་རྟོ་རྟོའི་ས་གཞི། ཅིབ་མ་རྟོ་རྟོའི་རྩ་བ། བགས་པ་
རྟོ་རྟོའི་གྱུར་དང་ལྷ་རེ། བ་སྤྱ་མདའི་བྱ་བ། སེན་མོ་མེ་རི་རབ་ཏུ་འབར་བ། ཞེས་པ་

དང་། སྒྲིང་ཁའི་རྩ་བཞི་པོ་སྒོ་བཞི། མིག་བརྒྱ་རེ་གའི་ཅིག་ལ། སྒྲ་རིན་པོ་ཆེའི་པ་གྲ།
སོ་བ་བ་བ་བྱེད། ལྷ་དང་མཆུ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན། ཞེས་སོགས་གྲིས་པ་ལ། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས། སྒོམ་པ་བཤད་པར། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལུས་
སྒྲིས་ནས། རྩོམ་པ་བྱ་སྟོན་ཅིག་སྒྲིས། བཅེངས་པ་ཐེག་སྒྲིང་རབ་ཏུ་ལྷན། འཁོར་
ཏུ་མཆོམས་མེད་བརྟན་པར་བཅེངས། གྲུང་ནི་རུས་པའི་ཐོང་བ་ཉིད། ཅེས་པ་ཅམ་
མ་གཏོགས་ཀྱི་གཞུང་གང་ནའང་དེ་འདྲ་བ་བཤད་པ་མི་འདུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ནི་འཁོར་ཏུ་མད་དེ། ལུས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསྐྱེད་ཚུལ་དེ་འདྲ་བ་དང་། ཕྱིའི་དགྲིལ་
འཁོར་ལ་ལྷ་དགྲུ་ལས་མེད་པ་ལ། ལུས་དགྲིལ་གྱི་ལྷ་བརྒྱ་རྩ་ལྷ་བརྒྱ་རྩ་བརྟན་ལ་
སོགས་པ་བཞེད་ཅིང་། ལུས་དགྲིལ་གྱི་ལྷ་འཛུགས་ན་ཕྱི་དགྲིལ་ལ་འགོད་པ་དང་ཐུན་
མོང་གི་ལྷ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་སོགས། རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་ཆོད་ལྷན་གང་ནས་ཀྱང་
མ་བཤད་ཅིང་དོན་ཐོབ་ལའང་མེད་ཀྱང་། ལུས་དགྲིལ་དང་ལུས་ལ་ལྷ་འགོད་པ་ཅམ་
གྱི་བྱེད་པར་ཡང་མ་བྱེད་པའི་སྒོས་བཏགས་ལ། མན་ངག་མཆོག་ཏུ་མིང་བཏགས་
པའི་ཐུན་སྒྲུབ་དུ་མ་ཞིག་བོད་ཀྱི་ལུས་དགྲིལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ནམས་ལ་སྤང་སྟེ། འདིར་
དགག་སྐྱབ་རྒྱས་པར་མ་སྒྲོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་གང་དུ་ལྷ་གང་ས་བོན་གང་ལས་བསྐྱེད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པ་ནི། ཐོག་མར་ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆ་གང་དུ་བསྐྱེད་པ།
བཤད་རྒྱུ་དོན་ཐོབ་པ་ལས། ལུས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བྱུང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
གྲིས་ཡང་དག་བརྟེན། ལུང་བཞི་པ་ནི་མདུན་རྒྱབ་དང་། གཡས་དང་གཡོན་གྱི་
དབྱེ་བས་སོ། སྟེང་འོག་སྒོ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། སྒོ་བཞི་ཞེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། ལྷ་ཡི་

ཅེ་མོའི་དབྱིབས་ཀྱིས་ནི། ཉུ་བབས་བཞིར་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། ཁ་བ་རྒྱ་མར་ཡང་
དག་བཤད། རྒྱས་པར་གྱུར་པ་བ་བྱེད། ཆུ་མི་ཆེ་བ་བྱེད་པ་དང་། བྱམས་པ་ལྟ་
བར་ཡང་དག་བཤད། རྗེ་རར་བརྒྱ་དབུང་ལག་རར་ནི། རྒྱ་བ་བརྒྱད་དུ་རྣམ་པར་
བཤད། སྤྱི་ཡི་རྣམ་ཤེས་བ་དན་དང་། སྤྱི་ཡི་རྣམ་ཤེས་མེ་ཉོག་བྱེད། རིན་ཆེན་པ་
གྲུ་ལྷེའི་རྣམ་ཤེས། ལྷུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དར་འཕེལ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རི་
དྲགས་སོ། མིག་ནི་འཁོར་ལོའི་མཆན་མ་དང་། རྣ་བ་ཀུན་ནས་རྗོ་རྗོ་རྣམས། སྤྱི་ནི་
བ་དན་དུ་ནི་བཤད། ལྷེ་ནི་བྲིལ་བྱ་དུ་ནི་གསུངས། རྩ་ཡབ་ལ་སོགས་རྣམ་དག་
པ། ལྷུས་ཀྱི་ཆོགས་ཞེས་བྱ་བར་བཤད། ཡིད་ནི་དབུས་ཀྱི་པར་གསུངས། རྣམ་
ཉོག་རྒྱུད་ནི་ཡང་དག་ཉེན། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ནི་རྣམ་དག་པ། རེ་ག་ལྷར་ནི་ཡང་དག་
བརྗོད། ལྷུང་པོ་ལྷ་ནི་ཡང་དག་ལ། རྣམ་དག་ཁ་དོག་ལྷ་ནི་བྱེད། རེ་དག་གཞལ་
ཡས་ཁང་དུ་བསྐྱོམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱོམ་པའོ། རེ་ལ་ཆ་ཞེས་པ་བྱང་
སེམས་དཀར་པོའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་གོ། རྣ་བ་ཀུན་ནས་རྗོ་རྗོ་རྣམས། ཞེས་པ་ནི་རྣ་བའི་
དབང་པོ་ལས་མཆན་པ་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་རྗོ་རྗོ་རྣམས་བསྐྱོམ་པའོ། སྤྱི་ཅེ་བཞི་ལས་ཉ་
བབས་བཞི་བསྐྱོམ་པའི་སྤྱི་ཅེ་བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། ལྷ་མ་སྤྱ་མ་ཁ་ཅིག་ སྤྱི་ཅེ་གསུམ་
ཀྱི་ལྷེད་དུ་དོན་དམ་པའི་སྤྱི་ཅེ་བསྐྱེད་པའོ། ཞེས་འཆད་ཀྱང་། དོན་དམ་པའི་སྤྱི་ཅེ་
ལྷུས་ཀྱི་སྤྱི་བཤད་གཞི་དང་འཇུག་གཞི་གང་ཡང་མ་ཡིན་པས་མི་འཐད་དོ། །

དེས་ན་སྤྱི་ཅེ་གསུམ་ནི། རྒྱུད་དོར་བྱེད་ལས། སྤྱི་ཅེ་གསུམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
ནི། རྒྱས་པར་བསྐྱེད་ཁ་གདོང་སྤྱིའི་མིང་། ཞེས་བཤད་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། བཞི་བ་ནི།
པད་འདབ་དྲུག་ཅུ་ཅེ་བཞི་ལ། རྩའི་འཁོར་ལོ་རིམ་བཞིན་འཆད། རེ་ཡི་ལྷེ་བ་སྤྱི་

ཅེར་བཤད། །ཅེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཉགས་ཀྱི་སྣ་ཅེ་གསང་བའི་བྱག་པའི་
སྒོ་དང། སྒྲིང་ཁའི་སྣ་ཅེ་སྒྲིང་ཁའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ཉེ་བ་དང། གདོང་གི་སྣ་ཅེ་ཡོངས་སུ་
བྲགས་པའི་སྣའི་བྱག་པ་གཉིས་འདོམ་པའི་སྒོའི་སྒྲིང་དང། ཉེ་བའི་སྣ་ཅེ་རྩ་འདབ་
བྱག་ཅུ་རྩ་བཞིའི་ཉེ་བ་རྣམས་སོ། །སྒྲག་མ་རྣམས་གོ་སྒྲ་ཞིང། འདིར་ལུས་གཞལ་
ཡས་ཁང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་སྒྲོན་པ་ན་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་རྣམས་གཞལ་
ཡས་ཁང་གི་ཆ་རེར་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་ཅི་སྟུམ་ན། ལུས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་བསགས་
བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དགས་པ་བཅས་པོའི་ལུས་འདི་ནི་ཤའི་ཁམ་ཆད་ལ་སོགས་པ་
ནས་རྩལ་སྤར་བ་ཀྱི་བར་དུ་བསགས་པ་དང། ཤེས་པ་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་དུ་མ་
བསགས་པས་ལུས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲོན་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་
ལུས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པའི་གཞི་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་སྦྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། མི་བསྦྱོད་པ་ནི་
རྗེས་ཞུགས་པས། །ཞལ་གསུམ་བྱག་བྱག་ལྟ་བུར་ནི། །མི་རྩ་རྩེ་ལའི་འོད་འབར་
བའི། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་བསྒྲོམ། །རྡོ་རྗེ་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད། །གཡས་པའི་
བྱག་ཏུ་བསམ་པར་བྱ། །དེལ་བྱ་རིན་ཆེན་རལ་གྱི་ནི། །གཡོན་པའི་བྱག་ཏུ་བསམ་པར་
བྱ། །དེ་ནས་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི། །དབྱེ་བ་ཤེས་པས་སྤང་མཛད་སོགས། །གཞོད་
མཛེས་བར་དུ་ས་བོན་གྱི། །དགོད་པ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་དགོད། །རྣམ་སྤང་མཛད་པའི་ས་
བོན་ནི། །ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཡི་གེ་ཨྱ། །གཟུགས་སྤང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ནི། །སྒྲགས་ཤེས་
པས་ནི་སྤྱི་བོར་དགོད། །ཞུ་ནི་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད། །འདུ་ཤེས་སྤང་པོའི་ངོ་བོ་
ཉིད། །མདོག་དམར་ཁ་ལ་བསམས་ནས་ནི། །ངག་གི་དབང་བྱག་ཉིད་ཐོབ་འགྱུར། །མི་

བསྐྱེད་པ་ཡི་ཡི་གེ་རྩྭ། །རབ་ཏུ་བཟང་པོའི་མཐེང་ཤིང་མདོག་ །རྣམ་ཤེས་ཕུང་པོའི་རོ་
བོ་ཉིད། །སྤྲུགས་པས་སྦྱང་ཁར་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །རིན་ཆེན་མགོན་པོའི་ཡི་གེ་
སྤྲ། །ཆོར་པའི་ཕུང་པོའི་རོ་བོ་ཉིད། །ཆོར་བ་དག་གི་རྒྱ་ཅན་ནི། །ཁ་དོག་སེར་པོ་ལྟེ་
བར་འགོད། །ཀར་བ་གཉིས་ལ་ཡི་གེ་སྤྲ། །འདུ་བྱེད་ཕུང་པོའི་རོ་བོ་ཉིད། །ལས་ཀྱི་
མགོན་པོ་དེ་ཉིད་ནི། །སྤྲུགས་པས་ཁ་དོག་ལྡང་ཁུར་དགོད། །གཉི་ཕྱག་དགའ་སོགས་
སྤྲུགས་ཀྱིས་ནི། །ས་ལ་སོགས་ལ་རབ་ཏུ་གཞུག། །སྤང་ག་ཤེར་དང་ཐོ་བ་དང་། །རྒྱང་
སོགས་དེར་ནི་རིམ་པ་བཞིན། །སྒྲིམ་ག་ཏུ་བཀོད་ནས་ནི། །ས་ཡི་སྦྱང་བོ་རྣམ་པར་
བསྐྱོམ། །ཨྱི་ནི་རྣ་བ་དག་ལ་དགོད། །བྱུག་ན་རྩི་མེ་བསྐྱོམ་པར་བྲ། །ཨྱི་ནི་སྤྲ་ལ་རྣམ་
དགོད་དེ། །ནམ་མཁའི་སྦྱང་བོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །ཞུ་ནི་ལྟེ་ལ་བཀོད་ནས་ནི། །འཛིག་
རྟེན་དབང་པོ་བཏགས་པར་བྲ། །ཡིད་ལ་རྩྭ་ཡིག་བསམ་ནས་ནི། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ནི་
རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །ཡི་གེ་ཨྱི་ནི་ལྷན་ཀུན་ལ་འང་། །བསྐྱོམས་ནས་སྤྱིབ་སེལ་བྲན་པར་
བྲ། །ཡི་གེ་མྱི་ནི་རྩར་བཞག་སྟེ། །བྱམས་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བཏགས། །ཆོགས་ཀུན་ལ་
ནི་སྤྲི་བཀོད་དེ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་བསམ་པར་བྲ། །ལག་པ་གཡས་པ་ག་ཤིན་རྩེ་
ག་ཤེད། །གཡོན་པ་གཞན་གྱིས་མི་སྤྲུབ་པ། །རྟེན་གྱིན་ཁ་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྲ། །རྩི་མེ་ལ་
ནི་བདུད་རྩི་འབྲིལ། །དབྱང་པ་གཡས་པར་མི་གཡོ་བ། །གཡོན་པར་འདོད་པའི་རྒྱལ་
པོའོ། །ལྷན་མོ་གཡས་པར་བསམ་པ་ནི། །དབྱིག་པ་སྤྱོན་པོ་ཆེར་འབར་བ། །ལྷན་མོ་
གཡོན་པར་སྤོབས་པོ་ཆེ། །སྤྱི་བོར་གཙུག་ཏོར་འཁོར་ལོ་བསྐྱུར། །གནོད་མཛེས་རྒྱལ་
པོ་བསམ་པ་ནི། །ཀར་བ་གཉིས་ལ་དགོད་པར་བྲ། །

ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་གང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་ལ་འགོད་པ་དང་།

ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་ལས་ལྷ་གང་བསྐྱེད་པ་དང་། ས་བོན་གང་ལས་བསྐྱེད་པ་ནུམས་པལ་
ཆེ་བ་གསལ་བར་བསྟན་ལ། ཆོར་བ་དག་གི་རྒྱ་ཅན་ནི། །ཞེས་པས་ཆོར་བ་རྒྱ་དང་།
སྤྲ་ཡིག་འབྲས་བུར་བཞད་པས། ཆོར་བ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་ལས་སྤྲ་ཡིག་བསྐྱེད་པ་
གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་
གསུང་བའི་འབྲེལ་མེད་དོ། །འདིར་བྱམས་པ་ལུས་ཀྱི་ཙུ་ལས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་
གསུངས་ཀྱང་། རྒྱད་རྗེར་སྤངས་པས། ལུས་ཀྱི་ཙུ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་བྱམས་པའོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་མེས་མཆོད་པའི་སྐུ་བ་ཐབས་ལས། བྱམས་
པའི་ས་བོན་མོ་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་ལ་དགོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ལུས་
ཀྱི་ཙུ་དང་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་ལས་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །འདིར་ཁྲོ་བོ་བཙུངེ་ས་བོན་མ་
བཞད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ལས་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། རྗེ་མེས་མཆོད་པའི་སྐུ་བ་ཐབས་
ལས། རྒྱ་རིང་པོ་ལས་ཁྲོ་བཙུངེ་ལག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ནུམས་ལ་རིམ་བ་
འདིས་དགོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ལག་པ་གཡས་པར་གཤིན་མེད་གཤེད། ཅེས་སོགས་
གསུངས་པས་སོ། །

འོན་ལུས་བཞི་དང་རྗེ་མེས་ལྷའི་ས་བོན་གང་ཞེ་ན། ལུས་བཞིའི་ས་བོན་ནི།
རབ་ཏུ་སྒྲོན་གསལ་དང་། རྣམ་འབྱོར་རྫོགས་སྤངས་དང་། རྣམ་པོ་བའི་རྗེ་མེས་
དཔའི་མཆོད་ཆོག་ནུམས་སུ། ཡི་མྱེ་པི་རྒྱ་བཞི་ལ་བཞད་པ་ལྟར། འདུས་པའི་ཕྱོགས་
མ་ཐུན་གྱི་རྒྱ་དེ་རྗེ་སྤྲ་པོ་རྒྱ་གྱི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་བཞད་པས་དེ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། ཡེ་
ཤེས་ཞབས་ལུགས་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྱུང་ལ། བོད་ཀྱི་གླེ་མ་སྤྲ་མ་དག་མོ་རྩ་ར་ཏི་
ལ་སོགས་པའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐོག་ལེས་བརྒྱན་པ་ལ་འདོད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅིང་།

མི་སྣང་ངོ། རྫོང་མ་ལུའི་ས་པོན་ནི། འཕགས་བ་ཡབ་སྐུ་གི་གཞུང་ནས་དངོས་སུ་
མི་གསལ་ཡང་། རབ་ཏུ་སྒྲོན་གསལ་དང་། རྣམ་འབྱོར་རྫོགས་ཐང་དང་། འབྲེལ་བ་
རིན་ཐང་རྣམས་ནས། རྫོགས་པོ་ཉོམས་བསྐྱེད་བར་བཤད་བ་ལྟར། རྫོང་མི་པོ་རྒྱན་
གི་རྒྱད་དང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་གི་གཞུང་རྣམས་ལས་འབྱུང་བས་ཡེགས་ལ།
ནག་པོ་དམ་ཆིག་དོ་རྫོང་དང་པོད་དག་རང་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐིག་ལེས་བརྒྱན་
བ། རྩ་ཤི་གི་རི་ཞེས་བ་བཞི་ལ་འདོད་ཅིང་། རྫོང་མེམས་དཔའི་སྐབ་ཐབས་སུ་ཡབ་
གི་ལུས་ལ་རྫོང་མ་ལུ་འགོད་བ་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་། དེའི་འབྲེལ་བ་ལི་ལ་
བཟོས་མཛད་པར། ཡབ་གི་ལུས་དེའི་ལ་འགོད་པའི་སྐབས་སུ། དེའི་རྫོང་མ་ལུ་
པོ་ཉོམས་བ་བཞི་ལས་གཟུགས་དོ་རྫོང་མ་ལ་སོགས་བ་ལྟ་མོའི་རང་བཞིན་རྣམས་
ལུས་གི་གཟུགས་ལ་སོགས་བ་ལ་གནས་པར་དགོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་ཡང་རང་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་བྱུག་པར་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་བསྐྱོམ་པའི་སྐྱུན་བྱུག་
ཡོད་ཀྱང་། གཡས་གཡོན་གི་ཞལ་གི་སྐྱུན་ལ་ས་སྒྲིང་བསྐྱོམ་མི་དགོས་གི། ཅ་ཞལ་
གི་སྐྱུན་གཉིས་ལ་བསྐྱོམ་པས་ཆོག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱག་དོར་དང་ནམ་སྒྲིང་ཡང་ཅ་
ཞལ་གི་ན་བའི་ནང་གཉིས་དང་སྐྱ་བྱུག་གཉིས་ལ་བཀོད་པས་ཆོག་སྟེ། བཤད་རྒྱད་
རྫོང་ཐང་བ་ལས། དེ་མིག་དབང་པོ་གཉིས་ལ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་ས་སྒྲིང་
པོ། །དེ་ཡི་ན་བའི་དབང་གཉིས་ལ། །བདེ་གཤེགས་ཕྱག་ན་རྫོང་པོ། །ཞེས་གསུངས་
བ་ལྟར་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་བོ་གཤེན་རྫོང་གཤེད་དང་གཞན་གིས་མི་སྐབ་བ་ཡང་ཅ་
ཕྱག་གཉིས་ལ་བཀོད་པས་ཆོག་གོ། །འདི་དག་གི་རྒྱ་མཆན་ནི། ཡང་ན་སྐྱུང་གཞིའས་
སྒྲུའི་བསྐྱབ་གཞི་ལུས་གི་ཡན་ལག་དེ་དངོས་པོ་ལ་དུ་མར་ཡོད་ན་ལྟ་ཡང་དུ་མ་

བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། མིག་གཉིས་ཡོད་པས་ས་སྤྱིང་གཉིས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་ཆེགས་ཅི་སྟེན་ཡོད་པའི་གངས་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་བཟང་གནས་དེ་དང་དེར་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་རྒྱུ་མེད་ལས། ལུས་ཀྱི་ཆེགས་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དངོས་པོ་ལ་མེད་པ་གཤམས་ཞལ་དང་གཡོན་ཞལ་གྱི་མིག་ལས་ས་སྤྱིང་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཀྱང་། བསྐྱེད་གཞི་བཙུགས་མར་སོང་བས་མ་བཙུགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཚུལ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་དངོས་པོ་ལ་གངས་དེ་ཅམ་མེད་ཀྱང་། ཡན་ལག་དེ་ལས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ལྟ་ཡན་ལག་དེའི་གངས་ལས་མང་བ་ལ་ནི་ཅ་ཕྱག་ལས་གཞན་པའི་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱག་རྒྱམས་ལ་ཡང་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདེ་མཆོག་གི་ལུས་དཀྱིལ། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་ལེའུ་དགུ་བ་ལས་གསུངས་པ་ཞིག་ལ། མ་མོ་བཅུ་གཉིས་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ལ་འགོད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

འོན་དེ་མ་བཙུགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་དུ་ཅི་ལྟར་འགྱུར་སྟམ་ན། ལུ་དེའི་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱིང་ཁའི་གསུམ་སྐྱོར་མ་ལ་སོགས་པའི་ཅ་བཞི་ལས་མཁའ་འགོ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། སྤྱིང་ཁའི་ཕྱི་སྐྱོར་གྱི་ཕྱོགས་མཆོམས་ཀྱི་ཅ་བརྒྱད་ཁ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོ་རྒྱམས་སུ་སོན་པ་ལས་སྐྱོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། མངོན་བརྗོད་ནས་བཤད་པ་དེ་ནི་དེ་དག་དང་མི་འདྲ་བར་ལག་བཤམས་མ་མོ་བཅུ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ལས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་བསྐྱེད་ཚུལ་དུ་མི་བྱེད་ཀྱི། དང་པོར་རང་གི་ལག་བཤམས་གཉིས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱོམས། དེ་ནས་ཕྱག་མཆོན་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་

མེད་པའི་བྲག་མགོ་བཙུག་ཉིས་ལས་ལྷ་མོ་བཙུག་ཉིས་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །

འདིར་ནི་དངོས་པོ་ལ་ལག་པ་གཉིས་ལས་མེད་ཅིང་། ལག་པ་ལས་བསྐྱེད་
དགོས་པའི་ཁོ་པོ་ཡང་གཉིས་ལས་མེད་པས་བསྐྱོམ་པའི་བྲག་ལྷག་མ་ལ་ལྷ་བསྐྱེད་
མི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཁོ་པོ་གཉིས་རྩ་བྲག་གཉིས་ཀྱི་བྲག་མཐིམ་གྱི་ནང་ན་
མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་བཞིན་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་གཞན་ལ་འང་
རིགས་བསྐྱེས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་ནི། ལུས་
རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་དེ་དག་གང་དུ་འང་མ་འདུས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་
གང་ཡང་ལྟར་བསྐྱོམ་རྒྱ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལྷང་ནས་སྤང་དུ་བསྐྱེད་ཆར་
ནས། གཟུགས་ལྷང་དུ་མ་འདུས་པའི་འབྲུང་བཞི་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
སོགས། ལྷན་མ་སོགས་དང་ས་སྤྱིང་སོགས་སུ་བསྐྱེད་རྒྱ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་དོན་
ལ་སོ་སོར་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒོས་ལྷོག་ཆ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་བསྐྱེད་པ་མི་འགལ་ལ། མིག་
དབང་རྟ་བབས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་ཐ་མལ་གྱི་མིག་དབང་གི་
རྒྱན་མ་ཆད་པ་ཡོད་པས་སྤང་ཡང་མིག་དབང་ས་སྤྱིང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་འཐད་པ་
མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་དེ་རིང་རང་ཉིད་རྟོ་རྟོ་འཆང་དུ་བསྐྱོམ་ན་སང་
ཉིན་རང་ཉིད་ནས་སྤང་དུ་བསྐྱོམ་པ་མི་རུང་བ་སོགས་སུ་འང་འགྱུར་བས། ལྷུབ་
ཐབས་ཀྱི་འདོན་པ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པར་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་
བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ན། འདི་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་ལ་གནས་ཚུལ་དང་། ཁོ་ལ་འཛིན་ཚུལ་གྱི་
བྱུང་པར་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ལེགས་པར་བྱེད་པ་བྱས་ནས་བསྐྱོམ་དགོས་སོ། །

དེ་འདྲ་བའི་དབལ་ལྷན་འདུས་པའི་ལུས་དཀྱིལ་འདི་ཡང་། ལྷང་གཞི་མངལ་གྱི་

གནས་སྐབས་ཁོ་ན་ལ་སྒྱོར་བ་དང་། དེ་ཡང་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྤྱོད་ར་སེམས་
སུ་བསྐྱར་བའི་ལུས་ལ་འགོད་དགོས་བ་དང་། དང་པོའི་མགོན་པོ་མངོན་བྱང་ལྔ་
ལས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་མངོན་བྱང་དང་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་རྩབ་བ་ནི་ལྷག་
མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱས་བ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་རྒྱད་དང་འཕགས་བ་ཡབ་སྐས་
རྣམས་ཀྱིས་མཐུན་པར་ཆེས་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གསུངས་བ་ཡིན་པས། འདུས་
བ་ལ་ལུས་དཀྱིལ་རྒྱང་བ་བསྐྱོམ་པའི་སྤྱོད་ཐབས་དང་། དེ་འབྲེལ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་ཡོད་པར་སྤྱོད་བཞི། རང་གཞན་སྤྱོད་བྱེད་པའི་བདུན་ཆོག་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བདེ་མཆོག་འིལ་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་རྒྱང་བ་བྱུབ་
ཆེན་ཀྱིས་རྩར་དུ་མཛད་པ་རྣམས་ལ་ནི། ལུས་དཀྱིལ་རྒྱང་བ་ལ་ཡང་སྤྱོད་ཤི་བར་དོ་
གསུམ་སྤྱོད་གསུམ་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་གནད་ཚོགས་པར་ཆང་བ་དང་། དེ་ཡང་
རྒྱད་ལས་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ཡོད་ལ། བོད་ལ་གྲགས་པའི་ལུས་དཀྱིལ་མང་པོ་
ཞིག་ལ་དེ་འབྲེལ་ནས་གཞག་གང་ཡང་སྤྱར་རྒྱ་མེད་པའི་སྒོས་བཏགས་འབའ་ཞིག་
ལ་མན་ངག་དང་ཐབ་ཆོས་སུ་བྱེད་པར་སྤྲང་བས། ལྷན་པོའི་ཆོག་རྗེས་འབྲངས་པས་
རང་ཉིད་སྤྱགས་སུ་གོ་བར་མ་བྱེད་ཅིག །ལུས་དཀྱིལ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་
བཟོད་ཐེན་ཏོ། །

༼སྒོ་གསུམ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་ཤིང་སེམས་དཔའ་སུམ་བཙེགས་སུ་བྱ་ བྱ་བ༽

བཞི་པ་སྒོ་གསུམ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ་**ཞིང་**སེམས་དཔའ་སུམ་བཙེགས་སུ་བྱ་
བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒོ་གསུམ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། སྒོ་གསུམ་

ཁྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཙུག་ཅིག་པ་ལས་གསུངས་པ་
ལྟར་སྦྱོན་བྲངས། ལེའུ་བཙུག་ཅིས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོག་པ་བཅད་གཅིས་
གཅིས་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ། ལེའུ་བཙུན་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོག་པ་བཅད་རེ་
རེས་བརྟན་པར་བྱས། ལེའུ་བྲུག་པ་ལས་གསུངས་པའི་སྤྲུག་གྱིས་ང་རྒྱལ་གཟུང་
བར་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྦྱོན་འདྲེན་པའི་ཚུལ་ལེའུ་བཙུ་
གཅིག་པ་ལས། རྩོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱུས་གནས་པར། །རྩྱ་ཞེས་བྲུ་བ་རབ་ཏུ་
བསྐྱོམ། །གསལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱུས་གནས་པར། །ཡི་གེ་ཨོྭ་ཞི་རྒྱུ་ལས་
བསམ། །ཆོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱུས་གནས་པར། །ཡི་གེ་ཨོྭ་ཞི་རྒྱུ་ལས་
བསམ། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་མདོ་བསྐྱེད་ལས་གསུངས་ལ། སྦྱོན་གསལ་དུ། དེ་
བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་བསྐྱོམ་པའི་རྩེ་སྤྱུ་རྩྱ་ལས་བྱང་བའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་
འཁོར་སོགས་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྦྱར་ཡང་། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་རྩོམ་པའི་ཆོག་རེ་རེ་ལ་དོན་མི་འདྲ་
བ་དུ་མ་བསྟན་རྒྱུ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བར་སྤར་ཡང་བཤད་ཅིན་ཏོ། །དེ་ཡང་རང་གི་
སྤྱིང་ཁར་རྩྱ་ལས་བྱང་བའི་ཉི་མའི་སྤྱིང་དུ་རྩྱ་བསྐྱོམ་པ་སོགས་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་།
དེ་ལས་སྦྱོས་པའི་སྤྱ་མོས་སྦྱོན་འདྲེན་པ་སོགས་འཕགས་པའི་མན་ངག་གིས་མཛད་
པ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་སྦྱོ་གསུམ་ཁྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ་བཞེ་ལས།

དང་པོ་སྦྱ་ཁྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། དགོད་བྱས་དེ་ནས་
སྤྲུག་པ་ཡིས། །བྱང་པོ་ལ་སོགས་ཆོག་བཞིན། །སྦྱ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩོགས་བྱུར་
ནས། །སྦྱོར་བ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་བཅས། །ཞེས་པ་སྦྱོ་གསུམ་ཁྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་
མཆོམས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་སྦྱ་ཁྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཁྱིན་གྱིས་སྦྱོར་བ་པོ་སྦྱོན་བྲང་

བ་ནི། རྒྱ་བའི་དབྱིལ་ལའོར་ཡང་དག་ཚོགས། །སྤྱི་པོའི་དབྱུས་སྤྱ་རྣམ་པར་
བསྐྱོམ། །དེར་ནི་ཡི་གེ་ཨོ་དཀར་པོ། །འོད་ཟེར་ལྷ་ནི་རབ་ལྗོངས་པོ། །དེ་ནས་ལྷ་མོ་
དབྱུང་བ་ནི། །བདག་པོ་དང་ནི་རབ་སྦྱར་བའི། །སྤྱན་ནི་དུ་མ་བསམས་ནས་ནི། །ནམ་
མཁའ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་དགང་། །དེ་ནས་སྤྱི་ཡི་དོ་རྩེ་ནི། །ནམ་མཁའ་གང་བར་
བཞུགས་བསམ་སྟེ། །དེ་དབྱུས་བདག་པོ་བསྐྱོམ་བ་ནི། །སྤྱམ་ཏུ་རྩ་གཉིས་མཆོད་
འཆང་ཞིང་། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་བརྒྱན། །བདག་ཡང་དེ་ཡི་བདུན་
གནས་ལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །དེ་ནས་ལྷ་མོ་དབྱུང་བ་ནི། །བདག་པོ་དང་ནི་རབ་སྦྱར་
བའི། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། །ཨོ་དེ་ནས་ཏེ་དེ་ལས་སྤྱན་མའི་ཆོགས་སྒྲོལ་པས་རྣམ་སྤང་
གི་ཆོགས་མཁའ་གང་བ་སྤྱན་བྱངས་པའི་དབྱུས་ན་བཞུགས་པའི་བདག་པོ་རྣམ་སྤང་
སྤྱན་མ་དང་སྦྱར་བའི་མདུན་ན་བདག་ཉིད་གནས་པར་བསམས་ནས་གསོལ་བ་
འདེབས་པའོ། །

འོག་མ་རྣམས་ལའང་དེ་ལྟར་ཞེས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ལེའུ་བརྒྱ་གཉིས་པ་ལས་
གསུངས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི། །མདོར་
བྱས་ལས། །དེ་ནས་སྤྱགས་པས་ཆོགས་བཅད་འདི། །གཉིས་བཛོད་ནས་ནི་གསོལ་
བ་གདབ། །དཔལ་ལྷན་སངས་རྒྱས་སྤྱི་འཆང་བ། །དོ་རྩེ་མི་ཕྱེད་གསུམ་བསྐྱོམས་
པས། །དེང་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྤྱ། །དོ་རྩེ་སྤྱུས་ནི་མཛད་དུ་
གསོལ། །ཕྱོགས་བརྒྱར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས། །དོ་རྩེ་མི་ཕྱེད་གསུམ་
བསྐྱོམས་པས། །དེང་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྤྱ། །དོ་རྩེ་སྤྱུས་ནི་མཛད་དུ་
གསོལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །དེ་ལ་ཆོགས་བཅད་དང་པོས་ནི་གཙོ་བོ་རྣམ་སྤང་ལ་

གསོལ་བ་འདེབས་ལ། ཆོགས་བཅད་གཉིས་པས་དེའི་འཁོར་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་། དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་གིས་བདེ་ཆེན་སྟེར་བར་བྱེད་
པའི་སྤྱན་མ་ལ་དབལ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཕྱག་རྒྱར་ལྡན་པས་དབལ་ལྡན་
འོ། །དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ནི་
འཆང་བ་སྟེ། དབལ་ལྡན་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་འཆང་བ། །ཞེས་རྣམ་སྤྲང་ལ་བོད་པའོ། །དོ་
རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་རྩེ་རྩེ་འཆང་དུ་བསྒོམ་པའི་སྤྱབ་པ་པོ་བདག་དེར་སྟེ་ད་
ལྟ་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཚུལ་རི་ལྟར་ན། བདག་གི་ལུས་སྤྱོད་རྩེ་རྣམ་
སྤྲང་གི་ངོ་བོར་མཛད་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། སྤྲང་ཡང་དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་
པ་ཕྱོགས་བརྒྱར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཞེས་བོས་ནས་ལྷག་མ་རྣམས་
སྤྲང་བཞིན་འོ། །

དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་རི་ལྟར་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་
ནི། བཏོར་བྱས་ལས། སྤྱན་དང་ལྡན་ཅིག་ལྡན་པ་ཡི། །རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་
“བསམས་ནས་”^ལ སྟ། །དེ་བཞུགས་ནས་ནི་བྱིན་བརྒྱབས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་
ཡང་རྩེ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྤྱབ་ཐབས་ལས། གསོལ་བ་བཏབ་མ་ཐག་ཏུ་ལྟའི་ཆོགས་
ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་རྩེ་སྤྱོད་ཆགས་པ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་བདེ་
བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བས་འོད་ཟེར་དཀར་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་
རང་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ཐོབ་པས་ལུས་
ཐམས་ཅད་བཀའ་སྟེ་ཆོམ་པར་”བསམས་ནས།”^ལ ལེའུ་བདུན་པ་ལས་གསུངས་

^ལ བསམ་ནས་

^ལ བསམ་ནས་

པའི་ཆོག་མཁན་གྱི་བཅད་པས་བཏྲན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྒྲོམ་པའོ། །

དེ་ནས་བཏྲན་པར་བྱ་བ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་གང་
ཡིན། །ཕྱང་པོ་ལྷ་ཡིས་རབ་བཀང་བས། །སངས་རྒྱུ་ཡི་ངོ་བོ་ཡིས། །བདག་
ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བར་ཤོག། །ཅེས་ལེ་འུ་བདུན་པའི་ཆོག་མཁན་བཅད་འདི་གསུངས་ཏེ།
འདིའི་དོན་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་རྣམ་སྤྱང་མཛད་
དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཡིས་རབ་ཏུ་རྒྱུ་པར་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་གང་ཡིན་པ་ལྟར།
སྐྱེ་བ་པ་པོ་བདག་གི་ལུས་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེ་ཡི་ངོ་བོ་ཡིས་རྣམ་སྤྱང་
དེ་དང་འབྲ་བར་ཤོག། །ཅེས་པ་སྟེ། འགོས་འགྱུར་ལས། ཕྱང་པོ་ལྷ་ཡིས་རབ་ཏུ་
རྒྱུས། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་ང་རྒྱལ་བ་བྱུང་བ་ནི། དོ་མེ་སེམས་དཔའི་སྐྱེ་བ་ཐམས་
ལས། དེ་ནས་ལེ་འུ་བདུག་པ་ལས་གསུངས་པའི་སྐྱེ་གསུངས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ང་
རྒྱལ་བུ་སྟེ། ལྷོ་སྐྱ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་ཀུ་ཡ་བཟླ་སྐྱ་མ་ལྷོ་ཀོ་ཉ་ཉི། །ཞེས་བྱ་བས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། སྐྱེ་གསུངས་དོན་ནི། ལྷོ་ཞེས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྐྱ་ཞེས་
ཐམས་ཅད། ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ཀུ་ཡ་ནི་སྐྱེ་འཕམ་ལུས། བཟླ་ནི་དོ་མེ།
སྐྱ་མ་ལྷོ་རང་བཞིན། ལྷོ་ཀ་བདག་ཉིད། ལ་ཉི་ནི་ངོ་། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེ་དོ་མེའི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ནི་ངོ་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་དག་གིས་བྱིས་བཞབ་པ་ལ། གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཡུལ་སྐྱེན་བྱང་བ་
ནི། མདོར་བྱས་ལས། ལྷོ་ནི་ཁ་དོག་དམར་ལྗན་པ། །སྐྱེ་ཡི་བཞྱར་གནས་བསམས་
ཏེ། །གོས་དཀར་ཞེས་བྱ་ནམ་མཁའ་རུ། །སྐྱོས་ནས་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམས་
དགང་། །སྤར་བཞིན་སྐྱེ་གསུངས་པས་གསུང་དོ་མེ། །ནམ་མཁའ་གང་བར་བཞུགས་པ་

ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། རང་གི་ལྗེ་འདུས་སུ་ལྷན་ལས་བྱུང་བའི་བསྐྱེད་མར་
པོའི་ལྷེ་བར་ལྷན་ ཡིག་དམར་པོ་བསམས་པ་ལས་གོས་དཀར་མོའི་ཆོགས་ནས་
མཁའ་གང་བ་སྒྲོས་ཏེ། དེ་དག་གིས་གསུང་དོན་རྗེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ལྷའི་ཆོགས་
ནས་མཁའ་གང་བ་སྒྲུན་བྱངས་པའི་དབུས་ན་བཞུགས་པའི་བདག་པོ་འོད་དཔག་
མེད་གོས་དཀར་མོ་དང་སྒྲོར་བའི་མདུན་ན་རང་ཉིད་གནས་པར་བསམས་ནས་
གསོལ་བ་འདེབས་པའོ། །

གསོལ་བ་ཅི་ལྟར་གདབ་པ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། དེ་ནས་སྤྲུགས་པས་ཆོགས་
བཅད་འདི། །གཉིས་བརྗོད་ནས་ནི་གསོལ་བ་གདབ། །ཆོས་ཀྱི་གསུང་ལམ་དཔལ་
ལྷན་པ། །དོན་རྗེ་མི་བྱེད་གསུམ་བསྟོམས་པས། །དེར་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་
སྤྱ། །དོན་རྗེ་གསུང་གིར་མཛད་དུ་གསོལ། །སྤྲུགས་བཅུར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ནས། །དོན་རྗེ་མི་བྱེད་གསུམ་བསྟོམས་པས། །དེར་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་
སྤྱ། །དོན་རྗེ་གསུང་གིར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོས་དཀར་མོ་ཕྱག་
རྒྱར་ལྷན་པས་དཔལ་ལྷན་ནོ། །ཆོས་ནི་འོད་དཔག་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་གསུང་ལམ་མོ། །ལྷག་མ་ནམས་སྤྱོད་
རྗེ་དང་གསུང་དོན་རྗེ་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྤར་ཅི་ལྟར་བ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བསྟོམ་པའི་ཚུལ་ནི།
མདོར་བྱས་ལས། གོས་དཀར་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །རང་གི་གཙོ་བོར་ཡང་དག་
ལྷན། །ལྷེ་ལ་ཞུགས་པར་རབ་བསམས་ནས། །གསུང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་
བཅུམ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་རྗེ་མེས་པོ་དཔལ་ལྷན་ཐམས་ལས། དེ་ལྟར་གསོལ་བ་

ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དག་ཀྱང་ཞིབ་པར་མ་བཟུས་པ་གསལ་
བར་བྱེད་བ་སྟེ། འཕགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མདོ་བསྟེ་ལས། མགོ་མོ་དང་སྒྲོག་མ་
དང་སྟོང་ཁའི་སྤྱགས་སུ་ཡི་གེ་གསུམ་རྣམ་པར་བཀོད་ལ། དེ་ལས་བྱང་བའི་སྤྱན་མ་
ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་སྐྱོད་ཅེ་ལ་སོགས་པ་བཀུག་ལ། ཞེས་སྒྲོག་མར་འགོད་
པར་བཤད་པས་སོ། །དེས་ན་གང་བྱས་ཀྱང་འདྲ་བའི་དོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་^{༥༧}བརྒྱབ་པ་ ལ། གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཡུལ་སྤྱན་
བྱང་བ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། ཐུགས་པས་སྟོང་ཁར་ཉི་མ་ཡི། །གཟུགས་བརྟན་
འབར་བ་བསམ་བྱ་སྟེ། །དེར་ནི་མཐེང་གིང་ལྟ་བུ་ཡི། །འོད་ཟེར་ལྷ་ལྟ་སྤྱོད་དགོད་
དོ། །དེ་ནས་ལྷ་མོ་སྤྲུམ་གྱི། །ཆོགས་དང་བཅས་པ་དབྱུང་བར་བྱ། །དེ་བཞིན་ཐུགས་
ཀྱི་དོ་ཅེ་བསྟོམ། །དེ་ལ་སྟོན་བཞིན་གསོལ་བ་གདབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉ། རང་
གི་སྟོང་ཁར་སྤྱོད་ལས་བྱང་བའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་སྤྱོད་ནག་པོ་འོད་ཟེར་ཁ་
དོག་ལྷ་འཕྲོ་བ་ལས་སྤྲུམ་གྱི་འཁོགས་སྟོས་པས་ཐུགས་དོ་ཅེ་མི་བསྐྱོད་པའི་ལྷའི་
ཆོགས་ནམ་མཁའ་གང་བ་སྤྱན་བྱངས་པའི་དབྱུས་ན་བཞུགས་པའི་བདག་པོ་མི་
བསྐྱོད་པ་སྤྲུམ་གྱི་དང་སྟོར་བའི་མདུན་ན་རང་ཉིད་གནས་པར་བསམས་ནས་
གསོལ་བ་འདེབས་པའོ། །དེ་ཡང་། དོ་ཅེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱུས་གནས་པར། །ཞེས་
པའི་དོན་འཕགས་པས་མདོར་བྱས་སུ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མཛད་ཅིང་། དོ་ཅེ་
སེམས་དཔའི་སྤྱབ་ཐབས་ལས། དེ་ནས་ཡང་རང་གི་སྟོང་ཁའི་དོ་ཅེའི་ལྷེ་བར་སྤྱོད་ནག་
པོ་བསམས་ནས། །ཞེས་བཤད་ཀྱང་། སྟོན་གསལ་ལས། དོ་ཅེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་
མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉ། དེའི་དབྱུས་སུ་ཡི་གེ་སྤྱོད་གནས་པར་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཡི་གེ་

^{༥༧} བརྒྱབ་པ་

རྩྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ཡང་ཉི་མ་ལ་གནས་པ་མི་བཞེད་པ་མིན་ལ།
དོན་ཅེ་དང་ཉི་མ་གང་བྱས་ཀྱང་རུང་བར་བཞེད་པའོ། །

འདིར་སྒྲོན་གསལ་ལས་ཉི་མ་རྩྱུ་ལས་བྱུང་ལས་བཤད་པ་འདིས་གོང་མ་གཉིས་
ལའང་བརྒྱ་དང་རྒྱ་བ་ལྷུང་དང་ཨོ་ལས་བྱུང་བ་བྱེད་དགོས་པར་གྲུབ་པོ། །དེ་ནས་
གསོལ་བ་རི་ལྟར་གདབ་པ་ནི། །དཔལ་ལྷན་དོན་ཅེ་ཐུགས་འཆང་བ། །དོན་ཅེ་མི་བྱེད་
གསུམ་བསྐྱོམས་པས། །དང་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྟ། །དོན་ཅེ་མི་ཐུགས་
གྱིས་མཛད་དུ་གསོལ། །ཐྱོགས་བཅུར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རྣམས། །དོན་ཅེ་མི་
བྱེད་གསུམ་བསྐྱོམས་པས། །དང་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྟ། །དོན་ཅེ་ཐུགས་
གྱིས་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་མ་གྲི་རང་གི་ཕྱག་རྒྱར་ལྷན་པས་
དཔལ་ལྷན་ནོ། །མཆོན་མའི་སྒྲོས་པས་མི་བྱེད་པའི་མི་གནས་པའི་སྤྱང་ན་ལས་
འདས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐུགས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པས་ན་དོན་ཅེ་ཐུགས་
འཆང་བའོ། །

ལྷག་མ་རྣམས་སྐྱེ་དོན་ཅེ་ཞེས་པའི་གནས་སུ་ཐུགས་དོན་ཅེ་ཞེས་པས་བརྗེ་བ་མ་
གཏོགས་སྤར་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་
བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི། བཛོད་བྱས་ལས། ལྷ་མ་གྲི་ཆོགས་མ་ལུས་པ། །དོན་ཅེ་ཐུགས་
དང་ཡང་དག་ལྷན། །སྤྱང་ཁར་ཡང་ནི་བཅུག་ནས་སྟ། །ཐུགས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་པར་བརྩམ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་ཅེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས།
གསོལ་བ་བཏབ་མ་ཐག་ཏུ་སྤར་བསྐྱན་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་

འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་མེས་ཀྱི་བས་འོད་ཟེར་ནག་པོའི་གཟུགས་ཀྱིས་སྤྲུགས་ཁར་
ཀྱེགས་པས་སྤྲུགས་ཀྱི་དབང་ལྷན་ཐོབ་པར་བསམས་ནས་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་
འདིས་བརྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟོན་པའོ། །

དེ་ནས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་བརྟན་པར་བྱ་བ་ནི། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྲུགས་
གང་ཡིན། །གསང་བའི་དབང་པོ་སྟོན་ལ། །བདག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲར་གྱུར་ཏེ། །དོ་
རྩེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ཤོག། །ཅེས་པས་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་གསང་
བ་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་མཛད་ཅིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པས་ན་གསང་བའི་བདག་པའོ། །སྟོན་ལ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྟོན་ཅི་རེག་བྱ་དོན་རྩེའོ། །དེ་
གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྟོན་པ་ལྟར་པའོ། །ཞེས་སྟོན་གསལ་ལས་གསུངས་ཏེ། སྤྲུགས་
དོན་རྩེའི་ཡུམ་ལ་སྐྱ་མ་གྱི་དང་རེག་བྱ་དོན་རྩེའི་གཉིས་ཀ་འོང་བས་འདིར་རེག་བྱ་དོན་རྩེ་
ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། སྟོན་པ་ལྟར་དང་ཤེས་རབ་དང་ལྟན་པ་དོན་གཅིག་ཅིང་།
ལྷན་བྱ་ལ་ཤེས་རབ་མ་ཞེས་ཟེར་བས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའོ། །ཀུན་ཏུ་
སྟེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཟང་ཞིང་བྱི་མ་དང་བྲལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་
སྟེ། དེ་འབྲུ་བའི་མི་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུགས་གང་ཡིན་པ་ལྟར། བདག་གི་སེམས་ཀྱང་དེ་
དང་འབྲུ་བར་གྱུར་ཅིག། །ཅེས་པའོ། །དེ་ནས་ང་རྒྱལ་བ་བྱུང་བ་ནི། དོན་སེམས་དཔའི་
སྤྱབ་ཐབས་ལས། དེ་ནས་སྤྲུགས་འདིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྣམ་པའི་ང་རྒྱལ་བ་སྟེ།
ཨོ་སྐྱ་ཏ་ལྷ་ག་ཏ་ཅི་ཏྟ་བཟླ་སྤྱ་མ་ལྷ་ལྷ་ཀོ་ཏྟ་ཏྟ། །ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
དེའི་སྤྲུགས་དོན་ནི། ཅི་ཏྟ་ཞེས་པ་སེམས་སམ་སྤྲུགས་ཡིན་ལ་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་
སྤར་རིམ་ལྟར་བཞུགས་ཏོ། །

བཞི་པ་དོན་རྒྱུ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་རྒྱུ་འཆང་དུ་ར་རྒྱལ་བྱ་བ་ནི། མདོར་
བྱས་ལས། དེ་ལྟར་རིགས་གསུམ་དབྱེ་བ་ཡིས། །སོ་སོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་
ནི། །སྒོ་དང་ལྷན་པས་གསང་སྤྲུགས་འདིས། །སྒྲུང་ཡང་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་
བྱ། །ཨོ་སྐྱོད་ཉལ་ག་ཉ་ཀྲ་ཡ་ལ་ཀ་ཅིཏྲ་བརྩོ་སྤྲུ་མ་ཨུལ་ཀོ་ཉ་ཉྱ། ཞེས་གསུངས་ཏེ།
ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་བྱ། ཞེས་པ་ནི་དོན་རྒྱུ་པོ་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་
བདག་ཉིད་དོན་རྒྱུ་འཆང་དུ་ར་རྒྱལ་བྱ་ཞེས་པ་འཇུག་པའོ། རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དོ་
རྒྱུ་འཆང་ཉིད་དུ་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་འོ། །ཆོག་ལྷག་མ་དང་སྤྲུགས་དོན་ནི་གོ་བར་ཟད་
དོ། །སྤྲུ་གསུང་སྤྲུགས་སྤྲུན་མོང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དོན་རྒྱུ་འཆང་དུ་ར་རྒྱལ་བྱ་བ་
འདི་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་གང་གིས་བསྟན་ཞེ་ན། མདོ་བསྐྱེད་འདི་རྒྱུད་དང་སྒྲོར་བ་མ་
གསུངས་ལ། དོན་རྒྱུ་མེས་པ་དཔེ་སྤྲུབ་ཐམས་ལས། ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་པར།
ཁྱེད་ཀྱི་སེམས་ལུས་ལྟ་བུ་དང་། ལུས་སེམས་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ཆོག་ཏུ་བརྩོད་པ་
ལྟ་བུར་བསྐྱེད་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་པར་བཤད་དེ། འདི་ལ་བྱང་པེས་
ཀྱི་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱང་དོན་དུ་བཤད་པས་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་
རྣམས་རྣམས་པ་ཞེས་པར་བསྒྱུར་ན་ལེགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རང་གི་
སེམས་ལུས་ཏེ་སྤྲུ་དོན་རྒྱུ་ལྟ་བུར་བསྐྱེད་ཅིག །རང་གི་ལུས་སེམས་ཏེ་སྤྲུ་གསུང་
དོན་རྒྱུ་ལྟ་བུར་བསྐྱེད་ཅིག །རང་གི་སེམས་ཆོག་ཏུ་བརྩོད་པ་སྤྲུ་གསུང་དོན་རྒྱུ་
པར་བསྐྱེད་ཅིག །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལུས་སྤྲུ་དོན་རྒྱུ་དང་ལག་གསུང་དོན་རྒྱུ་དུ་
མི་བྱང་ངམ་སྤྲུ་པའི་དོགས་པ་ཤས་ཆུང་ཞིང་། ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་ལུས་དང་ལག་
ཀྱང་གཞི་དུས་བཞེན་ལེས་པོ་ཡིན་ནམ་སྤྲུ་པ་བརྒྲོག་པའི་བྱིར་དུ་སེམས་སྤྲུ་དོན་

དང་སེམས་གསུང་དོ་རྩེར་བསྐྱེད་ཅིག ། ཅེས་གསུངས་ལ། སེམས་ཐུགས་དོ་རྩེར་
བསྐྱེད་ཏུ་མི་རུང་ངམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཤས་རྒྱུར་ཞིང་། ལུས་ཐུགས་དོ་རྩེར་
བསྐྱེད་ཏུ་མི་རུང་ངམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཤས་ཆེ་བས་ལུས་སེམས་ལྟ་བུར་བསྐྱེད་
ཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་གསུམ་པོ་དེ་དེའི་མཐར་བསྐྱེད་ཅིག་ཅེས་པའི་ཆོག་སྒྲུར་ནས་བཤད་
བས་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་སོ་སོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་བ་བསྟན་ལ། སེམས་ལུས་ལྟ་བུར་
བསྐྱེད་ཅིག་ཅེས་སོགས་དེ་དེའི་མཐར་མ་སྒྲུར་བར། གསུམ་ཀའི་མཇུག་ཏུ་བསྐྱེད་
ཅིག་ཅེས་པའི་ཆོག་སྟན་མོང་ཏུ་ལན་གཅིག་སྒྲུར་ནས་བཤད་བས་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་
སྟན་མོང་ཏུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བ་བ་སྟོན་བར་སྟོན་གསལ་ལས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པས་སེམས་དབང་སུམ་བཅེགས་སུ་བྱ་བ་ནི། བདོར་བྱས་ལས། དེ་
ལྟར་བདག་ཉིད་བྱིན་བརྒྱབས་ནས། ། རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱུས་གནས་
པའི། ། མཚན་མ་བྱུག་དང་ཡང་དག་ལྟ། ། དམ་ཆོག་སེམས་དབང་བསྐྱོམ་པར་
བྱ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཚན་མ་བྱུག་ནི་བྱུག་མཚན་བྱུག་གོ། ། རང་དོ་རྩེ་འཆང་སྟོན་
པོ་བྱུག་བྱུག་པར་བསྐྱོམ་པ་འདི་ལ་ཅིའི་བྱིར་དམ་ཆོག་སེམས་དབང་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
དེ་ལ་དམ་ཆོག་སེམས་དབང་ཞེས་པ་སྤྱིའི་སྤྱོད་ནི་བྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ན། དམ་ཆོག་གི་
སྐད་དོད་ས་མ་ཡ་ལ་ཡི་གེ་བསྟན་པའི་དེས་ཆོག་གིས་བཤད་བས། ས་མ་ཏི་ཡང་
དག་པར་འགོ་བ་དང་། མི་ལ་ཏི་འདུ་བའོ། །

དེས་ན་རང་ཉིད་ཐ་མལ་བའི་ང་རྒྱལ་བསལ་ནས་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཏུ་བྱས་པ་
འདིར་ཡི་ཤེས་སེམས་དབང་རྣམས་ཡང་དག་པར་འགོ་ཞིང་འདུ་བས་ན་དམ་ཆོག་

ཅེས་བྱ་སྟེ། མན་སྟེ་ལས། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱས་པའི་གཉིས་སྟེ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་ཡང་དག་པར་འགྲོའོ་འདྲོའོ་ཞེས་པ་དམ་
ཆིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སེམས་དཔའི་སྤྲོད་ན་ཡང་མན་སྟེ་ལས།
སེམས་དཔལ་ཡང་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་དག་
པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འདིར་སྤྱལ་སྤྱོད་རྟེན་སེམས་དཔལ་ལ་དམ་ཆིག་སེམས་དཔལ་ཞེས་པའི་བྱེ་བྲག་
གི་སྤྱོད་བཤད་ནི། རྟེན་སེམས་དཔའི་སྤྱལ་ཐབས་ལས། ལེའུ་དང་པོ་ལས་གསུངས་
པའི་དམ་ཆིག་འབྱུང་བ་རྟེན་རྟེན་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཚུལ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དམ་
ཆིག་སེམས་དཔལ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔལ་བསྐྱོམ་པ་ལ།
མདོར་བྱས་ལས། སྤྱིང་ཁའི་དབྱས་ན་གནས་པ་ཡི། །ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་རྣམ་
པར་བསྐྱོམ། ཉིང་འཛིན་སེམས་དཔལ་ཞེས་བྱ་བའི། །ཡི་གེ་རྩྱུ་ཅི་དེ་རུ་དགོད། །ཅེས་
པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ལ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་འཛིན་འབྲུ་བ་ཞིག་བསྐྱོམ་པ་ལ། ཁ་
ཅིག་ན་རེ་དམར་པོར་བསྐྱོམ་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལས་རང་འབྲའི་ཡེ་ཤེ་
སེམས་དཔལ་བསྐྱོམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྤྱོད་པ་ནི་རོ་མཆར་ཉེ། ཁོ་བོ་ཅག་
རྒྱུད་གཞན་དང་གཞན་ལས་བཅམས་ཉེ་རེ་ཞིག་མི་སྤྱིང་གིས། ཐོག་མར་འདི་ཉིད་ཀྱི་
ཙ་རྒྱུད་དང་བཤད་རྒྱུད་རྣམས་ནས་རང་རྩི་བཞེན་དུ་འབྲུ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་
ངེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཆིག་འབྲུ་གཅིག་བཙལ་བར་གྱིས་ཤིག །རང་འབྲུ་ཞེས་པ་
ཁ་དོག་མཚུངས་པ་ལ་བསམས་ཉེ་སྤྱོད་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་ཀྱིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་

མཚུངས་པ་དགོས་ན་སྐབས་འདིར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ལུས་ལ་འང་ལྷ་སོ་གཉིས་
ཀྱི་ལུས་དཀྱིལ་འགོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་རང་འབྲེལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཞེས་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་།
དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡང་མི་
བསྐྱེད་པའི་རིགས་དང་། རྣམ་སྤང་གི་རིགས་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡང་རྣམ་
སྤང་གི་རིགས་སུ་བྱེད་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྔོན་གསལ་ལས།
ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་བདག་
པོ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཅི་རིགས་པར་“བསྐྱོམ་པ་ནི་” སྤྲུགས་ཀྱི་བདག་པོ་
“བསྐྱོམ་པ་ཡིས་”^{༤༠} ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཡིན་པས་སྔོན་པོར་བྱེད་དགོས་ན་གསང་འདུས་འཇམ་
དོར་གྱི་སྐྱ་མདོག་སྔོན་པོར་བྱེད་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལས་ཡེ་
ཤེས་སེམས་དཔའ་རང་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཆན་འབྲ་བ་འབའ་ཞིག་བཤད་དོ་ཞེས་
སྤྲུགས་པས་ནི། འཛིགས་བྱེད་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་འཇམ་དཔལ་སེར་པོ་རལ་གྱི་
སྤྲུགས་བཅའ་འཛིན་པ་དང་། གཤེད་དམར་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དབྱུག་པ་དཀར་
པོ་མི་མགོ་རྩོན་པ་སེར་པོས་མཆན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། བདེ་མཆོག་ཁ་ཅིག་ལ་
དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་སྐྱ་མདོག་སྔོན་པོ་ཞལ་བཞི་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་ལྟེ་བར་
ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དཀར་པོ་ཕྱག་གཉིས་པ་བསྐྱོམ་པར་བཤད་པ་སོགས་དུ་མ་
ཞིག་མ་ངས་བཞིན་དུ་བྱུང་བྱུང་སྤྲུགས་པ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །དེ་བས་ན་དཔལ་ལྷན་

༤༩ བསྐྱོམ་པ་ན་

༥༠ བསྐྱོམ་པ་ཡིན་

ཟླ་བ་གྲགས་པ་ས་རྩོམ་སེམས་དཔའི་སྦྱུང་ཐབས་ལས། དེའི་སྦྱིང་ཁར་ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔའ་ཕྱག་གཉིས་པ། མདོག་དམར་པོ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་སྦྱོར་བས་ལུས་ཐམས་
ཅད་ཆོས་པར་བྱེད་པར་བསམས་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྦྱུ་མདོག་དམར་པོ་
རིགས་ལ། དེ་ཡང་རྩ་བུ་གི་རྩི་དང་ཨ་བླུས་མཛད་པའི་མདོར་བྱས་གྱི་འབྲེལ་བ་ལས།
དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་རྩོམ་སེམས་དཔའི་སྦྱུང་ཐབས་རང་སྦྱང་གི་ཤེས་
རབ་མ་ལ་འཕྱུད་པ་བད་ཆེད་གཏན་ལ་གནས་པར་བཤད་པ་ལྟར་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་མདོ་བསྐྱེད་ལས། དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་སྦྱིང་ཁར་ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔའི་ས་བོན་ལས་དགྲུག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམས་
ནས། རང་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་ཕྱགས་ཁར་རྩྱུ་བསྟོམ། དེ་ལས་འོད་འཕྲོས་རང་
འབྲེལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་བཀྲུག་ནས་རང་གི་སྦྱིང་ཁར་བཞག་པར་འདོད་པ་ནི།
གཞུང་གི་དོན་ལོག་པར་འཆད་པ་སྟེ། ལུང་དེས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཕྱགས་ཁའི་
ས་བོན་ལས་དགྲུག་པར་བཤད་པ་ལ་ཁྱོད་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་ཕྱགས་ཁའི་ས་
བོན་ལས་དགྲུག་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་དེར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ས་
བོན་ལས་དགྲུག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཁྱོད་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ས་བོན་
ལས་དགྲུག་ཅེས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མདོ་བསྐྱེད་ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཡེ་
ཤེས་སེམས་དཔའི་ཕྱགས་ཁའི་ས་བོན་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་དེ་ལས་འོད་
འཕྲོས་པས་དགྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་སྦྱུ་བས་ནི། ལེ་ཏུ་བཅུ་བར། ཡེ་ཤེས་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་སེམས་དཔའ་སྦྱུས་བཅེགས་སུ་བྱས་ནས་སྦྱུ་ནང་བར་གསུངས་པ་ལའང་མ་

བརྟགས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱགས་
ཁར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་སྤྱུ་ཞིག་གིས་བཀྲུག་ནས་བཞག་པ་སོམས་ཤིག །ཅིའི་
ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སེམས་དབང་
ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་ཁའི་དབྱས་སྤྱུ་སྣ་མོ་ཡི། །དཀྱིལ་
འཁོར་རྣམས་ནི་བསམ་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་སྣ་བ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་
བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེམས་དབང་སྤྱུ་དོན་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་གྱིས་ཆོག་གོ། །དོན་འདི་ཡང་རྩ་རྒྱུད་
གྱི་ལེའུ་བརྩ་གཉིས་པ་ལས། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྟན་པའི། །བདག་ཉིད་སྤྱུ་
གསུང་སྤྱགས་དོན་མེད། །དམ་ཆིག་སྤྱགས་ཁར་ཡེ་ཤེས་དང་། །དོན་མེད་མཆོག་
ཅོད་པན་ལའོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་བྱེད་པའི། །དམ་ཆིག་འདི་ནི་དམ་
པའོ། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་མདོ་བསྟེ་དང་དོན་མེད་སེམས་དབང་སྤྱུ་ཐབས་གཉིས་ཀ་
ལས་གསུངས་སོ། །ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་དེའི་སྤྱགས་ཁར་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་
དབང་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་བསྟོམ་ཞེ་ན། དོན་མེད་སེམས་དབང་སྤྱུ་ཐབས་ལས། ཡེ་ཤེས་
སེམས་དབང་སྤྱགས་ཁར་ཉི་མ་ལ་ཡི་གེ་རྒྱ་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དབང་ཞེས་བྱ་བ་
རྟག་ཏུ་འཆར་བ་མར་མེ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་མི་ཤེས་པའི་སྤྱན་པ་འཛོམས་པའི་དོན་ཏུ་སྤར་
བའི་སྤར་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟོམ་
པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དབང་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གནས་འདིར་ཅེ་གཅིག་
ཏུ་དམིགས་ཏེ་བསྟོམ་པ་ལས་ཉིང་དེ་འཛིན་མཆོག་ལྟན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་

སྐྱེས་ནས་སྐྱབ་བ་པོ་ངེས་པར་ལེགས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་
དཔའ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཙུ་བ་ལས། ཡི་གེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བའི་
ཆོག ། **ཞེས་**སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ་ལས། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དེའི་
དབུས་སུ་རྒྱུད་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ་བར་རྒྱུད་བ་དེ་བཞིན་དུ། སོ་སོའི་ཡི་གེ་སྟེ་མི་
འགྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ནི་མི་ཤེས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཕུལ་དུ་
བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཆོག་ནི་ཡི་གེ་རྩྭ་མོ། རྫོང་ཆེན་པོ་ཅེ་ལུ་པ། ཉག་ཏུ་སྦྱོར་བས་བསྟོམ་པར་
བྱ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྦྱོར་བས་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱབ་བ་པོ་ངེས་པར་ལེགས་པ་ལ་སྦྱོར་བར་
བྱེད་པས་ན་སྦྱོར་བ་སྟེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། ཉིང་
ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་བསྟོམ་བ་འདི་ཉིད། བདོ་བསྟེ་དང་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་
ཐབས་ལས། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཙུ་གཅིག་པ་ལས། སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་
དབུས་གནས་པར། ཁི་བསྟོད་དོ་རྩེ་རབ་བསྟོམ་བྱ། སྙིང་ཁར་ཡི་གེ་རྩྭ་བསམས་
ནས། སེམས་ནི་ཐིག་ལེར་གྱུར་པར་བཞག ཅེས་པས་བསྟན་པར་གསུངས་ལ།
གཞུང་དེ་ནི་ལེའུ་དེར། རྩོགས་རིམ་པས་ཕྱང་སོགས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་
ཐབས་རིམ་འཛིན་དང་རྩེས་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་གཉིས་གསུངས་པ་ལས། རིམ་
འཛིན་ལ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རིམ་འཛིན་གསུམ་གསུངས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་རིམ་
འཛིན་སྟོན་བ་ཡིན་པས། ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་དང་
རང་གི་སེམས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་མི་བསྟོད་པར་བསྟོམ་བ་དམ་ཆོག་
སེམས་དཔའ་དང་། དེའི་སྙིང་ཁར་རྩྭ་བསྟོམ་བ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་། རྩྭ་ཡིག་

གི་མགོར་རང་གི་སེམས་ཐེག་ལེར་གྱུར་བ་བཞག་བ་ཉིང་འཛིན་སེམས་དཔར་བྱ་
དགོས་ཤིང། སྒྲོན་གསལ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་གང་གིས་
རྫོགས་རིམ་སྒྲོན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་བཤད་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བྱང་དོན་གྱི་བཤད་པ་ཡང་
ངེས་པར་འཛོལ་བས། གཞུང་འདི་ལ་ཡང་བྱང་དོན་དུ་བཤད་ན་བསྐྱེད་རིམ་པས་ཡེ་
ཤེས་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀར་ཉིང་འཛིན་སེམས་དཔའ་བསྒྲོམ་བ་སྒྲོན་བ་ལ་
སྦྱར་དུ་བྱང་བར་དགོངས་ནས་སྦྱབ་ཐབས་གཉིས་སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲོག་སུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་སེམས་དཔའ་སུམ་བཙེགས་བྱས་
ནས། སྤྱི་ཐོར་རིགས་བདག་བསྒྲོམ་པ་མདོར་བྱས་ལས་མ་གསུངས་ལ། མདོ་བསྐྱེད་
དང་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་ལས་དབྱ་རྒྱན་ལ་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་བསམ་
ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པའི་དོ་རྗེ་འཛིན་མཆོག་ཅོད་
པན་ལའོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་སྒྲོན་གསལ་ལས། དབྱ་རྒྱན་ཏེ་སྤྱི་གཙུག་གི་གནས་
སུ་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོགས་དང་འབྲ་
བའི་བདུད་ཅི་འཛོག་པས། སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆོག་དང་ཡེ་ཤེས་དང་
ཉིང་འཛིན་གྱི་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་པ་ཆོམ་ཞིང་མཉེས་པར་འགྱུར་
བར་བསམ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་དཀར་པོ་
ཐུག་གཉིས་པར་ཐུགས་རྗེ་ཞབས་གྱིས་བཤད་ཅིང་། དོ་རྗེ་བྱིབ་བྱ་འཛིན་པས་ཡུམ་
ལ་འཁྱུད་པ་བྱེད་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་དེ་འབྲའི་སྤྱུ་གསུམ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་གྱིས་འཛོལ་བར་བསྐྱར་
པའི་ཕྱིར་དུ་རིག་མ་འདུ་བྱས་ནས། སྒྲོམས་པར་འབྱུག་པ་སོགས་བྱ་བ་ལ། རིག་མ་

འདུ་བྱ་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། རྗེས་ཆགས་དང་མཆོད་པ་བྱ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ལྟག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱས་པས་ཆོས་སྐྱ་
དང་། དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པས་ལོངས་སྐྱ་དང་། དེ་ཉིད་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱར་
བས་སྐྱལ་སྐྱ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་པའི་སྐྱོན་སྤྱ། རང་དོན་སྐྱ་གསུམ་བརྟེས་
པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱོམས་ནས། འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་རང་དོན་སྐྱ་
གསུམ་ཐོབ་པ་དེས་གདུལ་བྱ་དམན་པ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྐྱོད་པ་
དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་ས་དང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྐྱོད་པ་དང་། ཟབ་
མོ་ལ་ལྟག་པར་མོས་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་གྱི་སྐྱོད་པ་གསུམ་བརྟེན་ནས་འཕྲིན་
ལས་མཛད་པ་ལས། འདིར་ཐ་མ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤོན་བྱང་ལ་སྟོན་པས་ཕྱག་རྒྱ་
དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སྐྱལ་ནས་འཕྲོ་བ་ཐམས་
ཅད་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་
པ་དང་མཐུན་པར་འདིར་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་འདུ་བུས་པ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱལ་ཏེ་སྤྱི་སྟོན་གྱི་མཛད་པ་རྣམས་མཛད་པར་བསྐྱོམ་པ་
ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར་མདོ་བསྐྱེ་ལས། རི་ལྟར་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་བྱང་ཆུབ་གྱི་གོ་
འཕང་ནི་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་རབ་དུ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་དང་
པོར་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པར་མཛད་པ་དེ་བཞེན་དུ། སྐྱེ་བཞེན་པ་ལ་གནས་པས་དང་པོ་སྐྱོར་བ་བྱ་སྟེ། འདོད་

ཆགས་ལ་སྒྲིང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པས་ཐར་བ་རབ་ཏུ་བསྐྱོན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། ལེའུ་བརྩ་བདུན་པ་ལས། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་མོངས་སྒྲིང་བའི་དབལ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་རིམ་པ་
འདིས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལེའུ་དང་པོར་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་
བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས། སྔོན་བྱང་ལ་སྒྲོན་པས་རིག་མ་དང་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲུལ་
ནས། འདུས་པའི་རྒྱུད་གསུང་བར་བཞེད་ནས། རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པ་འཁོར་གྱི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་
རྗེས་འཇུག་གིས་ཀྱང་བསྐྱོམ་པ་སྒྲོན་ལ། ལེའུ་བརྩ་བདུན་པ་ལས་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས། སྔོན་བྱང་ལ་སྒྲོན་པས་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པས་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲུལ་ཏེ་མཛད་
པ་མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་པ་སྒྲོན་ནོ། །

རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐུ་བ་ཐབས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་བཞིས་བདག་
ཉིད་སེམས་དཔའ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བདག་གི་དོན་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་
པའི་རང་བཞིན་ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་མཆོག་བསྐྱེད་ནས། ད་ནི་གཞན་གྱི་དོན་སྤུན་
སྤུམ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
བསྐྱོན་པའི་སྐུ་བས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤུག་ཐུབ་པས་ཐམས་
ཅད་མཛད་དེ། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་མཆོག་ནས་བབས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཛད་ནས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་སྤྲུལ་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་
ལ་བཀོད་དོ། །

ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཚུལ་ཐམས་
ཅད་གསལ་བར་མཛད་ནས། ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་
ལས་སྦྱེས་པའི་བྱང་ཚུབ་འདི་བསྟན་པའི་དོན་དུ། འདིས་འདོད་པ་ཀུན་ལ་འོངས་
སྟོང་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འདིས་གནས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་ནས་བྲག་རྒྱ་འདུ་བྱ་བ་རྣམས་བསྟན་ནོ། །དེས་ན་དགོས་པ་དེ་འབྲ་བའི་
བྱིར་དུ་རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་ལ། རིག་མ་ནི། མདོར་བྲས་ལས། སེམས་དཔའ་གསུམ་
གྱི་བདག་ཉིད་ཅན། །དེ་ལྟར་སྟོར་བ་ཆེར་བསྐྱེད་ནས། །ཚོ་གའི་སྟོར་བ་འདི་ཡིས་
ནི། །བྲག་རྒྱ་བསྐྱབ་པ་བཙུམ་པར་བྱ། །གཟུགས་བཟང་བཞོན་པས་བརྒྱན་པ་
ཡི། །མེ་ཤ་ཅན་ནི་བདག་ཉིད་ཆེའི། །བྱ་མོ་ལྷན་ལ་མཐེང་ཁའི་མདོག་ །མིག་ཡངས་
དམ་པ་རྟེན་ནས་ནི། །མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་ལེགས་པར་བསྐྱབས། །སྐྱབ་པ་པོ་ལ་
ཤིན་ཏུ་མོས། །ཞེས་དངོས་གྱི་རིག་མའི་དབང་དུ་བྲས་ནས་གསུངས་ལ། མདོ་བསྐྱེ་
ལས། ལེའུ་བཙོ་ལྷ་བ་ལས་གསུངས་པའི་གདོལ་བའི་བྱ་མོ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་
པའས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཅ་རྒྱུད་གྱི་ལེའུ་བཙོ་ལྷ་བ་ལས། མེ་ཤ་ཅན་གྱི་
བདག་ཉིད་ཆེ། །བྱ་མོ་ལོ་གངས་བཙུ་གཉིས་པ། །དབེན་པའི་གནས་སུ་བྱང་པར་
དུ། །སྐྱབ་པ་པོས་ནི་རྟག་ཏུ་བསྐྱབ། །ཅེས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བཟང་ལ་བཞོན་ཡང་
མཛེས། །རྒྱན་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་པ། །བང་པར་བཞག་ནས་རྣམ་པར་
བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཟུང་དགོས་པའི་དོན་ཏོ། །

དེ་ཡང་སྐྱབ་པ་པོ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིན་ན། མེ་ཤ་ཅན་ཏེ་
གདོལ་པའམ་རིགས་ངན་གྱི་བྱ་མོ་སྟོ་སངས་དང་། རྣམ་སྣང་གི་རིགས་གྱི་སྐྱབ་པ་པོ་

ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཙུག་མཁན་གྱི་བྱ་ལོ་མདོག་དཀར་བ་དང་། རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཀྱི་
སྦྱབ་བ་པོ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཐེང་བརྒྱད་མཁན་གྱི་བྱ་ལོ་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་
ཀྱི་སྦྱབ་བ་པོ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་གར་མཁན་གྱི་བྱ་ལོ་དང་། ལས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྦྱབ་བ་པོ་ལ་
ཕྱག་རྒྱ་བཙུག་མཁན་གྱི་བྱ་ལོ་དགོས་པར་བཤད་རྒྱུ་དོན་མེད་པ་ལས་གསལ་
བ་དང་། ཅ་རྒྱུད་ལས་ཅི་རིགས་པར་གསུངས་ལ། འདིར་མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ནས། སྦྱབ་ཐབས་ལས། མེ་ཤ་ཅན་གྱི་བྱ་ལོ་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་གྲང་མཚན་ཉིད་ཅི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་དགོས་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེ་ཞེས་
བ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་དོན་ནི་སྟོན་གསལ་ལས། དད་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་ན་བདག་ཉིད་ཆེ་ལོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སོགས་
ཁོངས་ནས་བཙོན་འགྲུས་དང་བྲན་བ་དང་ཉིད་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་པར་གཟུང་ངོ། །ལོ་གངས་བཅུ་གཉིས་མ་ནི་རེས་གཟུང་དུ་མི་དགོས་ཏེ།
སྐབས་གཞན་དུ་བཅུ་དྲུག་མ་ལ་སོགས་པའང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་གཙོ་
བོ་སྟོས་པའང་མཚོན་པའི་ཆེད་དོ། །

དབེན་པའི་གནས་སུ། ཞེས་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་སྟོན་གསལ་ལས། རྒྱ་པོ་
འདུས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་བྲལ་བའི་དབེན་པའི་གནས་དག་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །སྦྱབ་བ་
པོས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུད་དང་སྤྲུགས་ལེགས་པར་སྟོབ་ཏུ་གཞུག་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་རྒྱུད་ནི། ལེ་ལུ་བཅུ་བདུན་པའི་སྟོན་གསལ་ལས། དབལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་
བའི་བདེ་བས་འདོད་ཆགས་ལ་སྐྱོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་དང་། འོ་བྱེད་བ་
དང་། འཛིབ་བ་དང་། ཐལ་མོ་བཟུང་བ་དང་། སོ་དང་སེན་མོ་འདེབས་བ་དང་། ཉིད་བ་

དང་། བྱུང་མྱེད་དང་། རབ་ཏུ་བརྒྱུད་བ་དང་གྲོང་གི་བྱ་བས་སྤྱི་གཤིས་སྤེད་བ་དང་།
གཏུ་བྱ་དང་། འཁོར་གཏུབ་དང་། ཀར་གཏུབ་ཀྱི་སྤྱོད་དང་། ཡུལ་དང་དབང་པོ་སྟེ། རྩོ་
རྩེ་དང་པར་མ་ཉམས་པར་སྦྱོར་ཞིང་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ཡང་འཕྲུད་པ་
དང་། འོ་བྱེད་པ་དང་། མེན་མོ་འདེབས་པ་དང་། མོ་འདེབས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་
བསྦྱོད་པ་དང་། སིད་ཀྱི་སྤྱོད་གསུམ་པ་དང་། སྤྱེས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིང་ན་
འདུག་པ་དང་། བརྒྱུད་ནི་ནམས་པར་རྩོག་པའི་བྱེད་པར་ཀྱིས་བརྒྱུད་བརྒྱུད་བྱུག་ཅ་
བཞིར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀྱི་འདོད་པའི་སྤྱོད་ཅལ་བྱུག་
ཅ་ཅ་བཞི་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་རྒྱུད་དགའ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ལེགས་པར་
བསྟུངས་ཤིང་སྤྱངས་པའོ། །

སྤྱགས་ལ་བསྟུངས་པ་ནི། དབང་བསྐྱར་ཞིང་། དམ་ཆོག་དང་སྟོམས་པ་སྤྱན་མོང་
དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ་དང་ལེགས་པར་གནས་པ་བཞིར་
བྱས་ནས། ལྷ་བསྟོམས་པ་དང་བསྟུངས་པ་སོགས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བར་གྱུར་
པའོ། །རབ་ཏུ་བཟང་བ་ནི་སྤྱེས་པ་གཞན་ལ་མ་ཆགས་པའོ། །ཞེས་སྟོན་གསལ་ལས་
གསུངས་ཏེ། མདོར་བྱས་ལས། སྤྱུབ་པ་པོ་ལ་ཤིན་ཏུ་མོས། ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་
གོ། །བཞིན་ཡང་མཛེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱུབ་པ་པོ་ལ་ཉེ་བར་བལྟ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། བོད་མ་དང་རྩེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གོ། །རྒྱན་ནམས་ཐམས་ཅད་ནི་དགའ་བ་ལ་མཁས་པ་
སྟེ། དེ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་ནི་མ་ཆང་བ་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དགའ་བ་
སྦྱོད་པའི་འཁྲིག་ཐབས་རེ་བཞི་པོ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཏོ། །

དེ་ཡང་སྤར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱབས་ཞེས་པས་སྤར་བ་བྱས་པ་སྟོན་ལ། འདིས་ཐམས་
ཅད་མཁས་པར་ཤེས་པ་སྟོན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཁྱད་ཡོད་པས་སྒྲོས་པར་མི་འགྱུར་
ངོ། །མདོར་བྱས་ལས། མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་ལེགས་པར་བསྐྱབས། ཞེས་གསུངས་
པའི་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལྟགས་ལ་བསྐྱབས་པ་དང་། ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་རྒྱུད་
ལ་བསྐྱབས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །མཆོན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཕྱག་རྒྱར་བྱ་བར་
གསུངས་ཀྱི། གང་ཡང་རུང་བ་བྱ་བར་མ་གསུངས་ལ། དངོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་
ལ་ནི་སྐྱབ་པ་སོ་ཡང་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ལེགས་པར་བྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་
དུ་མ་ཞིག་ཆང་དགོས་ཤིང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་ཡང་དངོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་
སྤར་བ་ལས་ཁམས་ཁུ་བ་དོ་མེན་ཞོར་བྱའི་ཅེར་བབས་པ་ན། འབྲུལ་འཁོར་དང་རྒྱུད་
སྤོར་སོགས་གཞན་གང་ལའང་ལྟོས་མི་དགོས་པར་ཤེས་ཡིག་བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་འགོག་པར་བྱས་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྤོར་བ་བསྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཁམས་ཁུ་བ་ཤེས་ཡིག་བསྒྲོམས་པས་འགོག་བྱས་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར་བསྐྱེད་རིམ་ཐོག་མར་བསྒྲོམ་པ་ནས་ལྟ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་དང་གསལ་སྤྲང་
བསྐྱབ་པ་ལྟར་ཤེས་ཡིག་ལའང་དམིགས་ཕྱག་ནས་སྤར་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་གང་གི་སྟོན་ཀྱིང་ཀྱང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁམས་ཁུ་བ་བབས་ནས། ཞོར་བྱའི་ཕྱིར་འཕོ་བ་ཤེས་ཡིག་
བསྒྲོམས་པས་བཀག་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་དགའ་བཞི་ལེགས་པར་མཆོན་ཐུབ་པ་
བྱས་ནས་བདེ་སྟོང་སྤར་ཏེ། ཡང་ཡང་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་སྟོབས་འཕེལ་
བ་ཅུ་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བསྐྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡུལ་སྤྲང་

ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་རོལ་དུ་འཆར་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱང་ཞུགས་པར་འགྲོ་བ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྟོང་པོ་དམ་པ་ཡིན་པས་འདི་ཉིད་ལེགས་པར་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

སྟོང་པོ་གང་ཡིན་པའི་བརྟེན་ཡང་རྣ་བའི་ལམ་དུ་མ་གྱུར་པར། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཆོ་གའི་རིམ་པ་ཅམ་གྱི་ཆོ་ག་འདོན་པ་བྱང་བར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་རྒྱ་ཡན་དུ་བཏར་བའི་བསྐྱེས་པའི་གྲངས་འདྲན་པ་གཙོ་བོར་མ་འཛིན་ཞིག །འདི་ལྟར་གོམས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ན། བསྐྱེད་རིམ་པའི་དགའ་བཞིས། བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱེས་པའི་སྐབས་ཉིད་དུ་རྫོགས་རིམ་པའི་དགའ་བཞི་འབད་མེད་དུ་བྲངས་པ་དུ་མ་ཞིག་འོང་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲིན་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་གཙོ་བོ་ཡང་འདིའི་སྐོར་ནས་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་ཕྱག་རྒྱའི་མཆོད་ཉིད་དུ་ཡང་སྐྱུ་རྩལ་རེ་བཞི་ལ་མཁས་པ་དགོས་པར་ཡང་ཡང་བསྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འབྲིག་ཐབས་ཀྱི་སྐྱུ་རྩལ་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་འདྲན་པའི་བྱང་བར་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་ཡོད་ལ། བདེ་བ་རྩི་ཅམ་བྱང་ཞུགས་པ་ཅམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པའི་སྐོར་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱང་ཞུགས་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་སྟོང་སྟོར་བའི་དོན་ནི་བདེ་བ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ལ་སྐྱེད་པ་སྐྱེས་ཀྱི་དོགས་ནས། བདེ་བའི་ངོ་བོ་ལ་ཆར་བལྟས་པས་འདི་ཡིན་མེད་དུ་ཡལ་སོང་བ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། བདེ་བ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་བདེ་སྟོང་སྟོར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱང་ཞུགས་པ་ཅམ་གྱིས་བདག་འཛིན་མགོ་གཞོན་པའི་རྣམས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་འགྱུར་བས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་སྐབས་ལྡན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་རིམ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་

དུ་འགྱུར་བའི་གཙོ་བོ་ཡང་སྒོ་འདི་ནས་ཡིན་ནོ། །

དེ་བས་ན་དངོས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་ལ་མི་བརྟེན་བས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་ལ་
བརྟེན་ནས་དངོས་ཀྱི་རིག་མ་དང་སྦྱར་བ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་འབྲེན་བྱས་པ་དགོས་ལ། དེ་
ལ་ཡང་བསྒྲོམ་པའི་རིག་མ་ལ་དངོས་ཀྱི་རིག་མ་དང་འདྲ་བའི་གསལ་སྤང་ཡིད་རྩེར་
འཆར་བ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གསལ་སྤང་ཤིན་ཏུ་བརྟེན་པ་མ་རྟེན་
ཀྱི་བར་དུ་ལེགས་པར་སྦྱར་དགོས་སོ། །བསྐྱེད་རིམ་བས་འདོད་ཡོན་ལམ་དུ་བྱེད་པ་
དང་ཉོན་མོངས་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡང་འདི་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་འདི་ཉིད་ལ་གོ་
བ་ལེགས་པར་མ་རྟེན་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་གཞི་སྟོར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་
ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་བརྟེན་པའི་ཡུལ་དང་རྟེན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ད་ལྟ་སྤྲིད་མཐའ་
ཅུ་དུ་སོང་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། བསྐྱེད་རིམ་བས་པཌ་ཡིག་བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཁམས་དགག་པར་རྒྱས་པའི་གོ་བ་ཅུ་ཡང་རྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་སྤང་ངོ། །

བསྐྱེད་རིམ་བས་ཀྱང་པཌ་ཡིག་བསྒྲོམ་པ་ཅུ་ཀྱིས་དགག་རྒྱས་ན། རྩོགས་
རིམ་བས་ཁམས་ཕྱིར་འཕོ་བ་འགོག་པ་འབྲེན་དང་འགྲེམས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུལ་
འཁོར་རྒྱུར་སྦྱོར་སོགས་ཅོལ་བ་དག་པོ་དུ་མ་ཞིག་ལ་སྟོས་དགོས་པ་རྒྱུད་ལྟའི་དོན་
ལས་རྒྱ་མཆོའི་བ་རོལ་དང་ཚུ་རོལ་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་བས་ན་ཡུལ་
རྟེན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྤར་བ་ཤད་པ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་རབ། ཡུལ་
རྟེན་གཉིས་ཀ་སྟོར་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པ་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ།
དགའ་བ་བཞིའི་རིམ་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་ལྡན་སྤྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱེ་བའི་ས་མཆོམས་
ལ་མཁས་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་བ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་འཕོ་བར་པཌ་ཡིག་

བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་ནུས་ཤིང་། རྫོགས་རིམ་པ་ཡིན་ན་ཕྱག་རྒྱ་སྟོག་
ཚོལ་དུ་འགྲོ་བའི་གནད་ལ་མཁས་པའི་སྟོན་སྦྲུང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་ནུས་པ་ལ་
སྟོགས་པ་རྒྱུད་སྒྲེ་དང་བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་ཁུངས་བྱུང་ནས་བཤད་པའི་མཆན་ཉིད་
ཆང་བ་ཞིག་གིས་དངོས་ཀྱི་རིག་མ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་མཆན་
ཉིད་ཆང་བ་ལྟ་ཞོག །བརྒྱ་ཆད་རགས་པ་ཅན་གྱི་གོ་བ་ཡང་མ་ཆགས་པར་ཟབ་མོ་
ཡིན་ཟེར་བའི་མན་ངག་ལྟར་སྤང་རེ་ལ་ངེས་པ་བྱངས་ནས། ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་ལག་
ལ་ལེན་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པའི་ངན་འགྲོ་ཆེན་པོ་བསྐྱུབ་པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། ཉེ་
དུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་ལས། རྣལ་འབྱོར་མེད་པར་རྣལ་འབྱོར་ཆོས། །ཕྱག་རྒྱ་ལ་ནི་
"བཤོད་འབྲུར་ལྷོ་དང་། །ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཡེ་ཤེས་ཚུལ། །དཔུལ་བར་འགྲོ་བར་ཐེ་
ཆོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེའི་ཕྱིར་དེ་འབྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་དང་མི་ལྟན་པ་དག་གིས་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་
རྒྱ་བསྐྱོམས་པའི་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བ་བརྩམ་ཞིང་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་
བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། རྫོང་ཆེ་སེམས་དཔའི་སྐྱུབ་ཐབས་ལས། ཡང་ན་སྟིང་ཁ་
ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མངོན་པར་སྐྱུལ་ཏེ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟོམས་པར་འཇུག་
པར་བྱས་ནས། སྒྲགས་ཀྱིས་སྐྱུལ་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱལོ། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ། སྟིང་ཁར་གནས་པའི་ལྷ་མོ་ཆེ། རྣལ་འབྱོར་རྣལ་འབྱོར་
འབེབས་བྱེད་མ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བསྐྱེད་མ། །རྫོང་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་
མོར་གྲགས། །ཞེས་ཐམས་ཅད་གསང་བའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་བྱངས་སོ། །

དེ་ཡང་ཐོག་མར། མེ་ཤ་ཅན་གྱི་བྱ་མའི་རྣམ་པ་ཅན་སྟིང་ཁ་ནས་འབྱེན་དགོས་

གྱི། དེག་བྱ་དོ་རྗེ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འབྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་བསྐྱེད་ལས།
མཚན་དང་ལྡན་པའི་གདོལ་བའི་བྱ་མོ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་འཕམ། ཡང་ན་རང་གི་
སྤྱིང་ཁ་ནས་སྤྱང་སྟེ་མདུན་དུ་བཞག་ལ་ཞེས་པས་ཀྱང་བྱ་མོ་འབྱེན་པར་གསལ་ལ།
རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། སེམས་ལས་རང་གི་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་སྤྱོད་བའམ། ཡང་ན་བྱི་
རོལ་གྱི་བྱ་མོ་སྤྱངས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་དང་པོར་རང་རིགས་
ཀྱི་བྱ་མོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྤྱང་ནས། དེ་ནས་རེག་བྱ་དོ་རྗེ་མར་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ།
ལེབ་བདུན་པའི་སྤོན་གསལ་ལས། རང་རང་གི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་ལྷ་མོ་རེག་བྱ་
དོ་རྗེ་མ་དང་སྤྱན་མ་སོགས་སུ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ལ་ལྷ་དགོད་པ་ནི་མདོར་བྱས་ལས། ཨི་ནི་སྤྱི་བོར་
བསམ་པར་བྱ། །ལྷ་ཅི་དག་གི་ལམ་ལ་དགོད། །རྩྱུ་ནི་སྤྱིང་ཁར་བསམ་བྱ་ཞིང་། །ལྷ་
བར་སྤྱོད་དང་རྒྱུ་གཉིས་སྒྲ། །སྤྱན་དང་སྤྱ་མ་གྱི་དང་ནི། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་གོས་དཀར་
སོ། །སྤོལ་མ་ཡང་ནི་སྤྱགས་པ་ཡིས། །ས་ལ་སོགས་ལ་རྣམ་པར་དགོད། །ལྷ་མོ་དོ་རྗེ་
གཟུགས་ལ་སོགས། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་རྣམ་བསམས་ལ། །ས་སྤྱིང་ལ་སོགས་དེ་རྣམས་
དང་། །སྤོམས་པར་འདུག་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ལག་གཡས་དོ་རྗེ་རོ་ལངས་
མ། །གཡོན་ལ་གཞན་གྱིས་མི་བྱུང་མ། །དེ་ཡི་ཁར་ནི་ཁྲོ་གཉིར་མ། །གསང་བར་
རལ་བ་གཅིག་མཐོ། །གཞན་ཡང་དཔུང་བ་གཡས་པར་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
ཡུམ་དོ་རྗེ་མ། །གཡོན་དུ་སྤྱོད་ཆོགས་རིན་ཆེན་གྱི། །བྱུག་གྱུ་དག་ནི་བསྐྱོམ་པར་
བྱ། །ལུས་མོ་གཡས་ལ་གནས་པར་ནི། །སྤྱོད་ཆོགས་བསྐྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས། །གཡོན་
པ་ལ་ནི་སྤྱོད་ཆོགས་ལས། །སྤྱི་བོར་ནས་མཁའ་དོ་རྗེ་མ། །རྒྱུ་བ་གཉིས་ལ་ས་ཡི་

ནི། །ས་འཛིན་ལྷ་མོ་བཞག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉ། ཐམས་ཅད་ལྟའི་རྣམ་
པར་བསྐྱོམ་དགོས་པ་སྤར་དང་འབྲ་ཞིང་། །ཁོ་མོ་རྣམས་ཀྱང་སྤར་ལྟར་རྟུ་རིང་པོ་ལས་
བསྐྱེད་དགོས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱུ་མདོག་ཕྱག་མཆན་སོགས་ནི་ཁོ་པོ་བཅུ་དང་འབྲ་
ལ། ས་སྦྱིང་སོགས་ལྷ་འགོད་དགོས་པ་ནི། ས་སྦྱིང་ལ་སོགས་དེ་རྣམས་
དང་། །སྦྱོམས་པར་འབྱུག་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་པས་གསལ་བར་བསྟན་ལ།
འབྲེལ་པ་རིན་ཐང་དུ། སྦྱིང་ཁར་རྩི་ལས་སྦྱིང་རྩེའི་ལྷ་མོ། ཅུ་རྒྱུས་ལ་མོ་ལས་བྱམས་
པའི་ལྷ་མོ། ཆོགས་ལ་གླིང་ལས་ཆོས་དོ་རྩེ་མ་བཀོད་ནས། འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པ་
དང་སྦྱོམས་པར་འབྱུག་པ་བསྐྱོམ་པར་འདོད་པ་ནི། འཕགས་སྒོར་གྱི་གཞུང་ཆད་
ལྷན་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཐུན་སྦྱལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྩེས་ཆགས་དང་མཆོད་པ་བྱ་བ་ལ། ཐོག་མར་དོ་རྩེ་དང་པར་འབྲུ་བྱ་
བ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། དེ་ལྟར་སྤར་བྱས་ནས་འབྱོར་བས། །དོ་རྩེ་པར་ཡང་དག་
བཅས། །རྟུ་གི་སྤགས་སྦྱེས་དོ་རྩེ་ནི། །ཅེ་མོ་ལྷ་པ་བསམ་པར་བྱ། །དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཅེ་
དབྱས་ལ། །ཨོ་ནི་རྣམ་པར་བསམ་པར་བྱ། །དེ་བཞིན་ཞུ་ལས་བྱང་བ་ཡི། །པར་
འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ནི། །འོད་ཟེར་ལྷ་ཡིས་བྱབ་བསམས་ལ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
དེ་ཡང་ཅུ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བདུན་པ་ལས། དབང་པོ་གཉིས་ནི་མཉམ་སྤར་བས། །སངས་
རྒྱུ་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཡི་གེ་རྟུ་དང་ཨོ་དག་དང་། །ཞུ་དང་པཌ་ཀྱང་
རབ་བཏག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་ཉ། དེ་ལྟར་ན་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་
སྦྱུང་ཐབས་ལས། རྟུ་གིས་རང་གི་རྟགས་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པར་བསམས་ནས། དབྱས་ཀྱི་
ཅེ་མོ་ལ་ཨོ་དགོད་པ་ནི་དོ་རྩེ་འབྲུ་བའོ། །

དེའི་ཚེས་འབྱུང་ལ་ལྷུང་བསམས་ནས། དེ་ལས་སྦྱེས་པའི་བསྐྱེད་འདབ་མ་བརྒྱད་
བ་དམར་པོ་བསམས་པ་ནི་བསྐྱེད་འདུ་བྱ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ལ།
བོད་ཁ་ཅིག་བསྐྱེད་དཀར་པོར་འདོད་པ་དང་། བླ་པོ་དམ་ཆེ་གཞོན་མེས་ཡི་གེ་སྦྱིམས་
བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་ཟུ་འབྱུང་ལ་ལྷུང་ས་མཆོན་པར་འདོད་པ་ནི་དབལ་ལྟན་ལྷ་བའི་
གཞུང་འདི་དང་འགལ་ཞིང་། སྦྱོན་གསལ་ལས་ཀྱང་ལྷུང་ལས་བྱུང་བྱའི་བསྐྱེད་མཛོན་
པར་འདུ་བྱས་ལ། ཞེས་ལྷུང་ལས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་དང་མདོར་བྱས་རང་ལས།
དེ་བཞིན་ལྷུང་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་རང་
གཞུང་། །པུ་ཀྱང་རབ་བརྟག་བྱ། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་སྦྱོན་གསལ་ལས། ཡི་གེ་པུ་
ཀྱིས་བྱང་ལུབ་ཀྱི་སེམས་དབབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཀྱང་བཤད་པས། པུ་ཀྱང་རབ་
བརྟག་བྱ། །ཞེས་པ་ནི། སྦྱོམས་པར་འདུག་པའི་ཆེ་གསང་བའི་བྱ་གར་ཡི་གེ་པུ་
སེར་པོ་མགོ་ནང་དུ་བསྐྱེད་པ་བསྐྱོམ་པ་དང་། ཐེག་ལེ་དབྱུང་བའི་ཆེ་རག་ཏུ་པུ་
བཞེད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱངས་ནས་བཤད་དགོས་སོ། །དེ་ནས་རང་དང་བྱུང་བྱའི་རྩོ་
རྩོ་དང་བསྐྱེད་ནང་འོད་ཟེར་ལྷས་བྱུང་པར་བསྐྱོམ་པ་ནི། འོད་ཟེར་ལྷ་ཡིས་བྱུང་
བསམས་ལ། །ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བདུན་པ་ལས་ཀྱང་། འོད་ཟེར་ནས་
ལྷས་བྱུང་བ་ཡི། །རྩོ་རྩོ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་སྦྱོན་གསལ་
ལས། འོད་ཟེར་ནས་ལྷས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི། སྦྱོམས་པར་འདུག་པའི་
དུས་སུ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་འོད་ཟེར་ལྷ་ནས་ཀྱིས་རྩོ་རྩོ་དང་བསྐྱེད་ནང་དུ་
ཡོངས་སུ་གང་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་རྩོ་རྩོ་དང་བསྐྱེད་འདུ་བྱས་ནས་རྩོ་ཆགས་བྱ་བ་ལ། མདོར་བྱས་ལས།

དེའི་འོག་བསྐྱབ་པ་བཙུམ་པར་བྱ། ཨོ་སཱ་ཏ་ལྷ་ག་ཏ་ཨ་ཁུ་ར་ག་ཏ་བཟླ་སྤྲུལ་
ཨྲཱ་ཀོ་ཉླ་རྟེ། རྫོ་རྩེ་འཛིན་པའི་ར་རྒྱལ་ལེགས་འཆང་སྟེ། རྩྱི་གི་སྤྱ་ཡིས་ཀྱང་ནི་
བསྐྱོད་བྱ་ཞིང་། རང་གི་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཉིད་ལྷུང་བའི་ཆེ། རྟེས་ནི་པཌ་ཀྱི་གསང་
སྤྱགས་བཟོད་པར་བྱ། ཞེས་རྫོ་རྩེ་བསྐྱའི་ནང་དུ་བསྐྱོད་པའི་ལས་ལ་གནས་པའི་
སྤྱབས་སུ་རྫོ་རྩེ་འཆང་གི་ར་རྒྱལ་བྱ་བས་རྩྱི་སྤྱར་སྤང་བ་གསུངས་ཀྱང་། སྤྱགས་སྤ་
མ་བཟོད་པའི་ཆེ་ལྷ་གང་གི་ར་རྒྱལ་བྱ་བ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་སོ། རྟོན་ཀྱང་རྫོ་རྩེ་
སེམས་དཔའི་སྤྱབ་ཐབས་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྗན་གྱི་ར་རྒྱལ་
དང་ལྗན་པས་པན་ཚུན་རྩེས་སུ་ཆགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་འབྱུང་པ་དང་འོ་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་བྱས་ནས། ལེ་འུ་རྩུག་པ་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱགས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ར་རྒྱལ་བྱའོ། །

དེ་ལ་སྤྱགས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཨོ་སཱ་ཏ་ལྷ་ག་ཏ་ཨ་ཁུ་ར་ག་ཏ་བཟླ་སྤྲུལ་
ཨྲཱ་ཀོ་ཉླ་རྟེ། ཞེས་བྱ་བ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྗན་གྱི་ར་རྒྱལ་གྱིས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། རང་ཉིད་རིན་འབྱུང་གི་སྟོན་པ་རྩེས་ཆགས་ཀྱི་ར་རྒྱལ་བྱས་ནས། དེ་མ་ཐག་
རྫོ་རྩེ་འཆང་གི་ར་རྒྱལ་དུ་འཕོས་ནས་རྩྱི་སྤྱར་སྤང་བས་ལས་ལ་གནས་པར་བྱ་ཞིང་།
དེ་མ་ཐག་ཐིག་ལེ་རང་གི་རྫོ་རྩེ་ཞོར་བྱའི་ནང་དུ་སྟེན་པ་ན། རང་ཉིད་དོན་གྲུབ་གྱི་ར་
རྒྱལ་དུ་འཕོས་ནས། པཌ་ཡིག་ངག་ཏུ་བཟོད་ནས་དམིགས་པས་ཐིག་ལེ་ཡུམ་གྱི་
བསྐྱར་སྤྱང་སྟེ། སྤྱགས་ཀྱིས་མཆོད་པའི་ར་རྒྱལ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་བྱས་ལས།
སྤྱང་ནས་སྤར་ཡང་སྤྱགས་པས་ནི། རྟོགས་བཟུར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ནས་ས། བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱིས་མཆོད་ནས་ནི། གསང་སྤྱགས་འདི་ནི་བཟོད་པར་

བྱ། །ཨི་སཐ་ཏ་ཐ་ག་ཏ་ཐུ་ང་བཟླ་སྐྱུ་ཐ་ཐུ་མོ་ཉྱེ། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་དོན་གྲུབ་
ཏུ་བསྐྱེད་པ་མི་གསལ་ཡང་། དེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྟག་
པར་མོས་པ་བྱས་ནས། ལེའུ་དུག་པ་ལས་གསུངས་པའི་མཆོད་པའི་སྐགས་ཀྱི་རིམ་
ལས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ང་རྒྱལ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འོ། །

རྗེས་ཆགས་དང་མཆོད་པའི་སྒྲུབས་སུ་རིན་པ་ལྷུང་དང་དོན་བྱུང་གི་ར་རྒྱུ་པ་
 འཛིན་པར་མདོ་བསྟེ་པས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། རྗེས་ལྷུང་ལ་རྗེས་
 ཆགས་གི་ར་རྒྱུ་པ་འཛིན་པའི་སྒྲུབས་རིན་པ་ལྷུང་གིས་གསུངས་པ་དང་། མཆོད་པའི་
 སྒྲུབས་དོན་བྱུང་གིས་གསུངས་པར་ཅ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་དེས། རྗེས་འཇུག་
 གིས་སྒྲུབས་དེ་དང་དེ་བཞིན་པའི་ཆེ་ལྷ་དེ་དང་དེའི་ར་རྒྱུ་པ་བྱ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་
 ཆེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྒྲུབས་དང་པོའི་དོན་ནི། ཨ་བྱ་ར་ག་ཁ་ཞེས་པ་རྗེས་སུ་ཆགས་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སྒྲུབས་ལྷག་མའི་དོན་ནི་སྒར་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པས། མདོར་ན་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་
 ཉིད་ནི་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །སྒྲུབས་གཉིས་པའི་དོན་ལའང་བྱ་ང་ཞེས་པ་མཆོད་
 པ་སྟེ། མདོར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་པ་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་གྱི་
 བདག་ཉིད་ནི་ངོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལོ། །

ལྷགས་འདི་གཉིས་ལ་དགོངས་པ་ལྟར་ཉོན་ལས་རིས་དོན་གྱི་བཤད་པ་མང་དུ་
གསུངས་པ་ན་མས་རྫོགས་རིམ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་རྒྱ་ཡིན་པས་འདིར་སྐབས་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་མ་བྱིས་སོ། །ཁ་ཅིག་ལའ་ཡིག་གཞོན་པ་དང་མཉམ་དུ་ཐེག་ལེ་ལྷན་གྱི་

བསྐྱར་སྤྱད་ནས། དེ་བསྐྱེད་ནང་ནས་ལག་བཟོས་པའི་མཐེབ་སྤྱོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་
ནས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སོ་སོའི་སྤྲལ་ས་བཟོད་པ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བས་མཆོད་པར་
འདོད་པ་ལ། བྱིས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་། དེ་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་དང་མཐུན་
ཞིང་ལེགས་པར་སྦྲ་བའི་སྤྲལ་ས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་མ་གོ་བའི་འབྲུལ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ།
དེ་ལྟར་སྤྱད་ན་བདེ་བའི་རྟེན་བྱང་སེམས་ལུས་ལ་གནས་པ་དང་འཕེལ་བའི་གོགས་
ལེན་དུ་ཆེན་པོར་གྱུར་ནས་བདེ་ཆེན་བསྐྱབ་པའི་གཞི་སྟོར་བར་འགྱུར་བ་དང་།
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཁམས་འབྲིན་པ་སྤྱད་ས་པས། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་
འཛིག་གོགས་རང་ཤྲགས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་དང་། བྱ་གར་པཎ་ཡིག་བསྟོམ་པའི་དགོས་
པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་རྒྱས་པ་" ཐུན་བཞིར་^{༤༩} བསྟོམ་
པའི་ཆེ་ཉིན་རེ་ལ་ཁུ་བ་བསམ་བཞིན་དུ་ལན་བཞི་བཞི་མ་ཆག་པར་འབྲིན་དགོས་
པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་དུ་མ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། བྱང་སེམས་
རྩོུ་རྩོུ་ཞོར་བྱའི་ཅེར་པ་བ་ནས་བྱིར་མ་འཕོས་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བས་རང་གི་
ལུས་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཆོས་པར་མོས་པའི་མཆོད་པ་
བྱེད་པ་ལ། ཐིག་ལེ་ནང་མཆོད་འཛོར་བ་བཞིན་བྱས་ནས་བྱི་རོལ་གྱི་ལྷ་མཆོད་པར་
གོ་བའི་ཐུན་སྦྱལ་མི་བཟད་པའོ། ཐིག་ལེ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྦྱལ་བ་
ལ་ངེས་པར་ཐིག་ལེ་དངོས་སུ་དབྱུང་དགོས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་སྤྱད་བས་མི་ཆོག་ན། ལྷ་
ཡང་དངོས་སྦྱལ་དགོས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་སྦྱལ་བས་མི་ཆོག་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
མཚུངས་སོ། །དེས་ན་ཐིག་ལེ་ཡིད་ཀྱིས་འབྲིན་པ་ཡིན་ཞིང་། ལུས་ཀྱི་བསྐྱར་སྤྱད་
བར་མོས་པའི་ཐིག་ལེ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སྤྱོད་མོས་པ་བྱེད་དགོས་ཏེ། མདོ་བསྐྱེད་ལས། བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་ལྷ་རབ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་
གནས་སྤྱོད་མོས་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༼དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཤད་པ།༽

གཉིས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་གོང་
དུ་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཆུལ་གྱིས་རང་དོན་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བརྟེན་པ་ན། སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་དེས་
བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྦྱོད་པས་བྲལ་རྒྱ་དང་སྦྱོམས་པར་འཇུག་
པའི་ཆུལ་བསྟན་ནས། དཀྱིལ་ཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲུལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་
དང་། གཤུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་སོགས་རྣམ་པར་སྦྱངས་
ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སོགས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ་སོགས་
འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་ཆགས་ཅན་གྱི་མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་པའི་
སྐྱོན་མ་འབྲས་བུ་ལམ་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྩོགས་རིམ་པས་སྒྲོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་
ཐོབ་པ་ན་བྱུང་འཇུག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དངོས་སྤྱོད་ནས་སྐྱུལ་བ་
དང་ལྟན་པའི་གཤུལ་བུའི་དོན་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྱེད་དུ་འཇུག་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དུ་རིག་མ་འདུ་བས་རྣམ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་བཤད་ཟིན་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་འཆད་དོ། །

དེ་ཡང་མདོ་བསྐྱེད་ལས། མི་བསྐྱོད་པ་འབྱིན་པ་མན་ཆད་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་

མཆོག་ཡིན་པར་བཤད་ལ། སྒྲོན་གསལ་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་འབྲིན་པ་བཤད་ཟེན་པའི་
འོག་ཏུ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་འབྲིན་པ་སྟོན་པའི་མཆོམས་སྒྲོར་བ་ན། དང་པོ་སྒྲོར་
པའི་འོག་ཏུ་འབྲིན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་སྟོན་པས། ཞེས་གསུངས་པས་གཙོ་བོ་འབྲིན་
པ་དང་པོ་སྒྲོར་བར་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདུས་པ་བ་སྤྲ་མ་རྣམས་ན་རེ།
མདོ་བསྐྱེད་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། དང་པོ་སྒྲོར་བ་རང་དོན་དང་། དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་གཞན་དོན་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས། སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད་པ་ནི། གཙོ་བོ་
འབྲིན་པ་དང་པོ་སྒྲོར་བ་དང་། འཁོར་འབྲིན་པ་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡིན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཤད་
ཚུལ་གཉིས་པོ་མི་མཐུན་པས་འགལ་ལོ། །ཞེས་པའི་དོགས་པ་སྒྲོར་བ་ན། བཤད་
ཚུལ་གཉིས་པོ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆོན་རྒྱས་པར་བཀོད་ནས། དེ་ནི་ད་ཀྱི་ཕྱིར་
འགལ་བ་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་བཤད་པ་དེ་
གཉིས་ལ་མི་མཐུན་པ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། མི་བསྐྱོད་པ་འབྲིན་པ་དེ་དང་པོ་སྒྲོར་བ་ཅེས་
ལ་ལྟོས་ན་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡིན་ཀྱང་། འཁོར་སོ་གཅིག་འབྲིན་པ་ལ་ལྟོས་
ནས་དང་པོ་སྒྲོར་བ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་སྤྲུལ་སྒྲུ་དོར་
སེམས་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཁྲུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་བསྐྱོད་པ་འབྲིན་དགོས་
པ་དང་། མི་བསྐྱོད་པ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཁྲུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷ་ལྷག་མ་
ཐམས་ཅད་འབྲིན་དགོས་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་བསྐྱེད་པ་ན་ལྷ་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་སྟོ་
བདུན་བདུན་དང་ལྷན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྲུལ་སྒྲུ་དོར་སེམས་ཡབ་ཡུམ་

སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཆིམ་ནས་ཞུ་བའི་ཐེག་ལེ་ཆ་
གཉིས་སུ་གྱུར། དེའི་ཆ་གཅིག་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་དང་བཅས་པར་བསྐྱེད། ཐེག་
ལེ་ཆ་གཅིག་གདན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆ་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར། ཐེག་ལེ་ཆ་སོ་གཉིས་
སོ་དེ་ལྷ་རང་རང་གི་སྤྲུག་ཡི་གེ་གསུམ་དང་སྟེལ་བ་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར། དེ་རྣམས་
དོ་རྩེ་སོགས་ཕྱག་མཆན་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ལྷ་སོ་
གཉིས་རེ་རེ་ནས་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་བ་ནི་བསྐྱེད་པའི་
སློའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཡུམ་གྱི་བརྒྱན་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་རང་གི་སྤྲུག་
ཁང་བྲངས་ཏེ། རང་རང་གི་འཕྲིན་སྤྲུག་གིས་ཕྱང་ནས་ཕྱོགས་བཅུར་སྟོ་བ་ནི་སྟོ་
བའི་སློའོ། །དེ་ནས་རང་རང་གི་སྤྱི་སྟོས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཛད་བ་ནི་མཛད་པའི་སྟོ་
འོ། །ལྷ་རང་རང་གི་སྤྲུལ་བ་དུ་མ་རྣམས་རང་རང་གི་སྐྱེ་གཅིག་ཏུ་འདུས་བ་ནི་བསྐྱེད་
པའི་སློའོ། །རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་སྤྱན་བྲངས་པའི་རང་རང་གི་ཡེ་ཤེས་བ་དང་
གཅིག་ཏུ་འབྲེས་བ་ནི་འབྲེས་པའི་སློའོ། །རང་རང་གི་རིགས་བདག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་དབང་བསྐྱར་པའི་སློའོ། །སྦྲར་བྱོན་
ནས་ཕྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་རང་རང་གི་གདན་ལ་བཞུགས་བ་ནི་གནས་སུ་
གནས་པའི་སློའོ། །

དེའི་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་སྟོ་བཤད་བ་ནི། ལྷ་མ་སྤྱ་མ་རྣམས་ན་རེ། ཐེག་ལེ་ཆ་སོ་
གཉིས་སོ་ལྷ་རང་རང་གི་མཆན་སྤྲུག་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་
བ་ལས་ཨོྭ་ཨྭ་ཧྱུྃ་ཆ་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ཕྱག་
མཆན་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ལྷ་སོ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་

བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མ་འཐད་དེ། ལྷ་མོ་བཞེས་ཞུས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། ཆ་གཉིས་པ་ནི་དགྲ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད། །སྤུལ་ཅུ་བཅུ་པ་ལྔ་པའི་ས་བོན་ཉིད། །ཆ་གཉིས་ལྔ་པ་དྲུག་པས་སྤེ་བ་ལས། །བྱུང་བ་འདི་ནི་ཐེག་ལེ་ཡིན་ཞེས་བཤད། །ཅེས་ཐེག་ལེ་འབྲུག་གསུམ་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་ཀྱི། ལྷ་རང་རང་གི་སྤྲུགས་གྱུར་པ་ལས་འབྲུག་གསུམ་གྱུར་བར་གང་ནས་གྱུར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤྱབ་ཐབས་མདོར་བྲས་ལས། རང་སྤྲུགས་ཡི་གེ་ལས་བྱུང་བ། །དོན་ཤུགས་ཀྱིས་བྱིན་བརྒྱབས་བདག །བརྒྱའི་དབྱུས་སུ་བསྐྱེད་ནས་ནི། །སྤྲར་ཡང་ཞེ་སྤར་དོ་རྩེར་གྱུར། །ཞེས་པས་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་པ་མདོར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། ལྷ་རང་རང་གི་སྤྲུགས་ཡི་གེ་གསུམ་དང་སྤེལ་བ་ཉིད་དོན་ཤུགས་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རང་རང་གི་སྤྲུགས་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་གྱུར་པ་དོན་ཤུགས་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པའི་དོན་མིན་ནོ། །

རྒྱུ་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། བརྩ་རྒྱིག་སྤྲུགས་ལས་བྱུང་བའི། །མི་བསྐྱེད་དོན་ཤུགས་ཅན་བསམས་པའང་། །ཞེས་པ་ནས། སྤྲར་བྱོན་དོན་ཤུགས་མགོན་པོ་ཡི། །སྤྱན་སྤྱུ་ལྷུ་ནི་འདུག་པར་གྱུར། །སྤྲུགས་པས་དེ་ཡི་སྤྱིར་ཁ་རུ། །རྩེས་ཞུགས་བདག་ཉིད་རྣམ་བསྟོམས་པས། །སྤྲ་མའི་གཟུགས་ནི་ཡོངས་གྱུར་ནས། །ཞེ་སྤར་དོ་རྩེའི་གནས་ལ་བཞུགས། །ཞི་རྒྱ་རྒྱ་ལའི་འོད་འབར་བ། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱུས་ན་བཞུགས། །དཔའ་བོ་རང་གི་སྤྲུག་རྒྱས་འཁྱུད། །རྒྱན་རྣམས་ཀྱན་ཀྱིས་རྣམ་པར་བརྒྱན། །དྲུག་པོ་ཞེ་དང་འདོད་ཆགས་ཆེ། །ཞལ་གསུམ་ཀྱི་ནི་རྣམ་མཛད་པའི། །ཞེ་སྤར་དོ་རྩེའི་ཉིང་འཛིན་གནས། །དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྟོ་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་

བར་གྱིས་འཆད་དོ། །གཞན་ནམས་གོ་སྤྲུལ། སྤྲུལ་པས་དེ་ཡི་སྤྱིང་ཁ་བྱ། །རྗེས་
ཞུགས་ཞེས་པའི་དོན་ནི་མི་བསྐྱོད་པ་ཕྱུང་བས་མཛད་པ་མཛད་ཅིང་། རང་གི་ཡེ་
ཤེས་པ་དང་འབྲེས་ནས་དབང་བསྐྱར་ཏེ་སྤར་བྱོན་ནས་གཙོ་བོའི་མདུན་ན་འདུག་
པའི་མི་བསྐྱོད་པ་དེ་ལ། ར་མི་བསྐྱོད་པ་དེའོ་སྤྲུལ་པའི་ར་རྒྱལ་བཞག་ནས། རང་ཉིད་
གཙོ་བོའི་སྤྲུགས་ཁར་འདུག་པའི་མོས་པ་བྱ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཙོ་
བོའི་ཞལ་ལས་ཕྱུང་བའི་མི་བསྐྱོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་དང་། ཕྱག་ལ་ཕྱག་སོགས་
ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་རྒྱ་ལ་རྒྱ་ལ་འབྲེས་པ་ལྟ་བུར་བསྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་ཕྱུང་བའི་
མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱོམས་པའི་སྤྱིའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་གཙོ་བོའི་སྤྱིང་ཁ་འབབ་
ཞིག་ཏུ་ཞུགས་པར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་རྫོགས་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོད་དོ། །

ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་ན་བཞུགས། །ཞེས་པས་སྤར་གྱི་རྒྱ་གདན་ཉི་མར་
བསྐྱར་བའམ། ཉི་མ་ལ་ཐིམ་པར་བསྐྱོམ་དགོས་པ་བསྟན་ནོ། །ཞེ་སྤར་དོ་རྗེའི་ཉིང་
འཛིན་གནས། །དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྤོ་བར་མཛད། །ཅེས་པས་ལྷ་རྣམས་འབྱེན་
པའི་ཆོ། ལྷ་རང་རང་གི་ར་རྒྱལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཞེ་སྤར་དོ་རྗེའི་ར་རྒྱལ་
གྱིས་ལྷ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་འབྱེན་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷ་ན་ཡང་ལྷ་
རྣམས་དང་པོ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ལྷ་ཐམས་ཅད་ལ་རེ་རེ་ནས་རང་ཉིད་ལྷ་
དེ་དང་དེ་ཡིན་ནོ་སྤྲུལ་པའི་ར་རྒྱལ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ལྷ་མ་གྱི་འབྱེན་པའི་
སྐབས་ཀྱི་སྤོན་གསལ་ལས། བཙུམ་ལྷན་འདས་དོ་རྗེ་འཆང་བ་དེ་ཉིད་ལྷ་མ་གྱི་འི་
གཟུགས་སུ་གྱུར་ནས་ཞེས་དང་། ཅ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་བྱད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་

འཛིན་པར་བྱུང་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྩོམ་འཆང་བ་དེ་ཉིད་
ཅེས་པ་ནི་རྩེ་མཚམས་འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཙུག་པོའི་ར་རྒྱལ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་
བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །

འོན་རང་སྐྱགས་ཡི་གེ་གསུམ་དང་སྟེལ་བ་ལས་བསྐྱེད་པའི་རང་སྐྱགས་དེ་ཉིད་
གང་ལ་བྱ་སྒྲུལ་ན། མདོར་བྱས་ལོ་ཆེན་གྱིས་བསྐྱུར་བ་དག་པ་རྣམས་ལས་རིགས་
ལྷ་དང་ཡུམ་བཞི་དང་ཁྲི་པོ་བཞི་རང་རང་གི་མཆོན་སྐྱགས་ཀྱིས་འབྲིན་པར། རི་ན་
རི་ཀ་སྐྱགས་ལས་བྱུང་བའི། གཙུག་པོ་རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་དབྱུང་། ཞེས་དང་། མོ་ཏ་
རྩོམ་སྐྱགས་ལས་བྱུང་། ལྷ་མོ་སྐྱབ་ནི་དབྱུང་བར་བྱ། ཞེས་སོགས་དང་། བརྒྱ་རྩ་
གྱི་ཏ་སྐྱགས་ཀྱིས་དབྱུང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བཤད་པས། ལྷ་སྐྱག་མའི་
འབྲིན་སྐྱགས་དངོས་སུ་མ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་མཆོན་སྐྱགས་ཀྱིས་
འབྲིན་པར་བྱགས་ལ་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། མདོར་བྱས་ལས། མོ་སྐྱོ་ས་བོན་ལས་
བྱུང་བ། བྱམས་པ་ས་ཡི་སྟོང་པོ་ཉིད། བརྒྱལ་བྱགས་ཅན་གྱིས་ཤར་དུ་དབྱུང་། ལོ་
གྱི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ། བྱག་ན་རྩོམ་མཁའ་སྟོང་པོ། ལྷོ་ཡི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱམ་བུ་
ལ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དགོད་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་བརྒྱད་ཀྱི་
བསྐྱེད་སྐྱགས་རང་རང་གི་ས་བོན་དུ་དངོས་སུ་གསུངས་པས་ལྷ་སྐྱག་མ་རྣམས་ཀྱི་
བསྐྱེད་སྐྱགས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་ཡང་། རང་རང་གི་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པར་
བྱགས་ལ་ཤེས་སོ། །

མདོར་བྱས་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། སྟོན་གསལ་ལས། རང་གི་སྐྱགས་
བརྩོམ་སྐྱག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྩོམ་ཅན་ཏེ། ཞེས་རང་རང་གི་

མཆན་སྒྲགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་གཞུང་དེ་གཉིས་དགོངས་པ་
འགལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཨོ་ཨྵེ་ཏྱི་
ཏྱི། ཞེས་སོགས་སོ་གཉིས་ལས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཨོ་ཨྵེ་བཟླ་གྱི་ཏྱི། ཞེས་སོགས་
སོ་གཉིས་ལས་བསྐྱེད་པ་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ། མདོར་བྱས་ལས་གསུངས་པའི་ལྷ་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཆན་སོགས་སྟོན་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་པལ་ཆེར་
གོ་སྤྲོད་ཞིང་། འདིར་གཞུང་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྲངས་ན་ཡི་གེ་ཉ་ཅང་མངས་པར་
གྱུར་བས་མ་བྲིས་ལ། ལྷ་མ་གྱི་འདུག་མཆན་གྱི་སྐབས་སུ། ལྷ་ལྷལ་སྡོད་མར་ཞེས་
བཤད་པ་ནི་འདབ་མ་སྡོན་པོ་དང་རྩ་བ་དམར་པོར་དབལ་ལྷན་ཆེ་བས་བཤད་
དོ། །སྡོལ་མའི་ཕྱག་མཆན་གྱི་ལྷ་ལྷལ་ནི་མདོར་བྱས་ཀྱི་དཔེ་པལ་ཆེ་བ་ལས་དཀར་
པོ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་ནག་པོ་དམ་ཆོག་དོ་རྗེའི་འགྲེལ་པར་སྟོན་པོར་བཤད་ཅིང་། ཨ་
རྩ་ལྷས་སྡོད་མར་དུ་བཤད་པས། རྒྱ་དཔེ་ལ་མི་འབྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པར་སྤང་ཡང་སྟོན་
པོ་ལ་ཅུང་ཟད་མེར་བ་ནི་ལྷང་ཁྲ་ཡིན་པས་ཨ་རྩ་ལྷས་བཤད་པ་ལྷར་ལེགས་ཏེ། དོན་
བྱུང་གི་ཕྱག་མཆན་གྱི་བསྐྱེད་ལྷང་ཁྲ་ཡིན་པར། དེ་བཞིན་བད་ལྷང་ནོར་བུའོ། ཞེས་
པས་བཤད་ཅིང་། སྐབས་འདིའི་སྡོལ་མ་ཡང་དོན་བྱུང་གི་རིགས་ཀྱི་སྡོལ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟོན་མའི་ལྷ་ལྷལ་དཀར་པོར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

ཚུལ་འདིས་རོ་དོ་རྗེའི་མའི་ཕྱག་མཆན་གྱི་ལྷ་ལྷལ་ཡང་ལྷང་ཁྲར་ཤེས་པར་
བུའོ། །གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཕྱག་མཆན་ལ། མདོར་བྱས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཁ་ཅིག་དུ།
དབྱིག་པ་དོ་རྗེའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱམས། ཞེས་འབྱུང་ཡང་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པ་ལས་བསྐྱེད་
པར་མཛོན་ཞིང་། ལྷ་ལྷལ་འཁོར་རྫོགས་ཐེང་དུ། དོ་རྗེའི་ཐོ་བ་དང་འཁོར་ལོ་དང་དོ་རྗེ་

འཛིན་པར་བཤད་པ་ཉིད། རྒྱུད་ལས། རོ་བ་འབར་བ་འོད་གསལ་བ། །ཤར་ཕྱོགས་
སྒོ་རུ་བྱི་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་བྱང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་དང་ཡང་མཐུན་
པས་ལེགས་སོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འཆད་མོད་ཀྱང་། རྩོམ་སྤྱིང་འབྲེལ་ལས་ཁོ་བོ་འདིའི་
ཕྱག་མཆན་འཆད་པ་ན་ཡང་། དབྱུག་པ་འཁོར་ལོ་རྩོམ་མི། །གཡས་ཀྱི་ཕྱག་ན་རིམ་
རི་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱུད་དང་ལྷ་བྱང་གིས་དེའི་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་ལ་མཆན་མ་འགོད་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་། རྩལ་ཆོན་གྱི་མཆན་
མ་དང་བསྒྲོམ་པའི་ཕྱག་མཆན་མཐུན་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། རྩལ་ཆོན་གྱི་མཆན་མ་
འགོད་པ་ན། ལྷན་མའི་མཆན་མར་ལྷན་འགོད་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

འདོད་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྩྭ་མཛད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི། རོ་
རྩོམ་སྤྱིང་གཉིས་རྒྱལ་སྤྱར་ནས་མཐེ་ཆུང་གཉིས་ལྷགས་སྒྲོག་ལྷར་འཁྱུང་ལ་སྤྲེགས་
མཛུ་བ་གཉིས་རབ་རྟ་བརྒྱུད་བཤོ། །གཙུག་ཏྲར་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་གཙུག་ཏྲར་གྱི་
ཕྱག་རྒྱ་ནི། ཨ་རྩ་ལྷས། ལག་པ་གན་རྒྱལ་དུ་མཉམ་པར་བརྒྱུད་བའི་མིང་མེད་ཀྱི་
སེན་མོ་དག་གི་སྤྱིང་དུ་མཐོ་བའི་སེན་མོ་དག་བཟུང་བར་བྱས་ནས་མཐེ་ཆུང་གཉིས་
ཁབ་ལྷར་བཤོ། །དེ་བཞིན་དུ་གྲུང་མོ་ཡང་མཉམ་པར་ཡང་དག་པར་ཅེ་སྤྲད་ལ་མཛུ་བ་
མོ་དག་དབྱས་སུ་དུའི་རྣམ་པས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཕྱག་རྒྱར་
བརྩོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་ཤོ། །

གཉིས་པ་དབྱུང་བའི་སྒོ་ནི། ལྷ་མ་སྤྱུ་མ་ཁ་ཅིག་རིན་ཅི་ཀ་ཨོ། །རྩྭ་རྩི་ཀ་སྤྱ།
ཞེས་སོགས་འབྲེན་སྤགས་སུ་སྤྱ་བ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་བསྐྱོད་པ་འབྲེན་པའི་
སྤགས་ལ་ས་མོན་མ་སྤྱར་བར་བརྩོད་ཀྱི་ཀ་ཅེས་པའི་མཆན་སྤགས་རྒྱུད་བ་བྱས་པ་

དང་ཁས་སྦངས་འགལ་ལ། རྒྱུད་དང་། འགྲེལ་བ་དང་། མདོར་བྱས་དང་། རྣམ་གཞག་
ཤིམ་པ་བཞི་ཀ་རུ་མཚན་སྟགས་རྒྱང་པ་འབྲིན་སྟགས་སུ་བཤད་ཀྱི། ས་བོན་སྦྱར་
བ་གཅིག་གྱང་མེད་ཅིང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་ལེགས་སོ། །

དེ་ལྟར་མཚན་སྟགས་ཀྱིས་འབྲིན་པའི་ཆེ་ཀྱན་སྒོང་རི་ལྟ་བུས་འབྲིན་པ་ནི། མི་
བསྐྱོད་པ་འབྲིན་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོན་གསལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ལྟས་བྱུང་པའི་
སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་གཟིགས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་
བ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ལ། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཐུན་ནས་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེ་སྤང་རྣམ་པར་སྦྱང་བའི་ཕྱིར། ཞེ་སྤང་གི་
རིགས་ཀྱི་མཚོག་གི་སྤྱང་པའི་སྤྱང་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྦྱུང་གསུང་དང་ཐུགས་རྗེ་ལས་
སྦྱང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པའི་སྤྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་
བསྐྱེད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེ་སྤང་རྣམ་པར་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་མི་བསྐྱོད་པ་
དབྱུང་བར་བྱའོ་སྟམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏི་ཐུག་རྣམ་པར་སྦྱང་
བའི་ཕྱིར་རྣམ་སྤང་དབྱུང་བར་བྱའོ། །སྟམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཀྱན་སྒོང་གསལ་བཏབ་ནས་
དེའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་ལྷ་དེ་དང་དེ་ཡུམ་གྱི་བརྒྱན་གནས་པ་རང་གི་རྩི་རྗེའི་ལམ་ནས་
སྤྱང་ཁར་བྱངས་ཏེ། རང་ཞེ་སྤང་རྩི་རྗེའི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་ནས་ལྷ་རང་རང་གི་མཚན་
སྟགས་བརྗོད་དེ་སྤྱང་ཁན་ཕྱིར་འབྲིན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཛད་པའི་སྒོ་ནི། སྒྲོས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་
འཁོར་བསྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་ནི་སྤྱི་མཛད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ཞེ་སྤང་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཞེ་སྤང་སྦྱངས་ནས་མི་བསྐྱོད་པའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པ་ནས། གཞོད་

མཛེས་ཀྱིས་བརྟན་པ་དང་གཡོ་བའི་དྲག་དང་། ལྷ་དང་ས་བདག་གི་གདོན་བཅོམ་
བའི་བར་ནི། ལྷ་རང་རང་གི་སྒོས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟེ། གོ་སྤྲོ་ཞིང་སྤྲུང་མི་མཐུན་པ་མེད་
བའི་ཕྱིར་འདིར་རྒྱས་པར་མ་བྲིས་སོ། །

བཞི་པ་བསྐྱུ་བའི་སྒོ་ནི། མི་བསྐྱོད་པའི་སྤྱི་བྱངས་མེད་པ་འདིག་ཏེན་ཀྱི་ཁམས་
ཁྱབ་པར་སྒོས་པ་ནམས་སྤར་འདུས་ནས་མི་བསྐྱོད་པའི་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་སོགས་
སུ་བསྒོམ་པའོ། །

ལྷ་པ་འབྲེས་པའི་སྒོ་ནི། མདོ་བསྐྱེ་ལས། དེ་ནམས་ཀྱིས་གཏི་ཐུག་ལ་སོགས་པ་
ལ་ཛེས་སུ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་ནམས་ཡང་དག་པར་སྤྲངས་ནས་བསྐྱུས་ཏེ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཛེས་སུ་བཅུག་ལ། སྤར་བཀྲུག་ལ་གནས་ཅི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་
གནས་པར་བྱས་ལ། དུག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་གདབ་པ་འདི་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཆོག་
ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱལ་པ་ནམས་
བསྐྱུས་པ་ཡེ་ཤེས་པ་དང་བསྐྱེས་ནས་དེའི་ཛེས་སུ་གནས་སུ་འགོད་པ་ཡིན་ཀྱི།
གཞུང་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལྷ་ནམས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རྫོགས་པར་བཀོད་ཆར་
བའི་ཛེས་སུ་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་བྲངས་པ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

དྲག་པ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྒོ་ནི། ལྷ་མ་ཁ་ཅིག །དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ནམས་
ཀྱིས་འདི་ལ་མཛོན་པར་དབང་བསྐྱར་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚུ་རྒྱན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་ནས་རིགས་ཀྱི་བདག་པོས་དབྱ་
བརྒྱན་པར་གྱུར། ཞེས་འཆད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། མདོར་བྱས་ལས། ཞི་བ་ཐོར་
ཚུགས་ཅོད་པན་འཆང་། མི་བསྐྱོད་པས་ནི་དབྱ་རྒྱན་བྱས། །སེར་དང་ནག་དང་

དཀར་བའི་ཞལ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་ཐུགས་ཀ་ནས་སྤྱང་སྟེ། །ང་རྒྱལ་གནས་ན་
གནས་པ་ནམས། །ཡང་དག་སྤྱངས་ནས་སྟོ་ཡི་ཆར། །རིན་ཆེན་དབུས་སུ་བཞུགས་
པར་བྱུང། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་ཐམས་ཅད་མཛད་པ་མཛད་པའི་གོང་དུ་དབུ་རྒྱ་
རང་ཆས་སུ་ཡོད་པར་ལྷ་རེ་རེ་ནས་སྤྱར་ནས་བཤད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བའི་
རྗེས་སུ་རྒྱས་གདབ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་བྱིར། ཅ་རྒྱུད་ལེན་བཙུ་ལྷ་པར། སེམས་
དཔའ་དོ་རྗེའི་སྒྲོར་བ་ཡིས། །དོ་རྗེ་འཛིན་ནམས་མཉེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་སྟོན་གསལ་ལས། སེམས་དཔའ་དོ་རྗེ་ནི་མི་བསྐྱོད་པའོ། །དེའི་སྒྲོར་བ་ནི་
སྤྱི་བོར་འཛིན་པའོ། །དེས་དོ་རྗེ་འཛིན་ནམས་ཉེ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་དང་ལྷན་པ་
ནམས་སོ། །མཉེས་པར་བྱ་བ་ནི་དབང་བསྐྱར་པའོ། །ཞེས་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་
དེ་ནམས་ཀྱི་ནི། དཀོན་མཆོག་དཔལ་ནི་ནམ་པར་བསྟོམ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དབུ་རྒྱ་
དུ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་རང་
གི་རིགས་བདག་ཡབ་ལུ་མ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་ཀྱིས་དབང་
བསྐྱར་པར་བཤད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས། དབང་
བསྐྱར་བར་མ་བཤད་པའི་བྱིར་དོ། །

དེས་ན་སྤྲུལ་བ་ནམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་རྗེས་སུ་རང་རང་གི་རིགས་བདག་
ཡབ་ལུ་མ་གྱི་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་སྤྱར་བྱོན་ནས་རང་རང་གི་
གནས་སུ་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་སུ་འགོད་པའི་སྟོན་གོ་བར་ཟད་དོ། །

དེས་ན་གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པ་ལྷ་རྣམས་ཅད་གདན་ལ་བཀོད་ཆར་
བའི་རྗེས་སུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་ཐེབས་གཅིག་དང་། དབང་

བསྐྱར་ཐེབས་གཅིག་གྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ལྷ་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་
རང་རང་གི་ཡེ་ཤེས་པ་དང་བསྐྱེས་ཤིང་། རེ་རེ་ནས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་རང་རང་གི་
རིགས་བདག་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་སྒྲོན་དུས་ཀྱི་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་
དག་བཞེད་པ་ལྟར། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཀྱི། ལྷ་བྱ་གི་ཏི་དང་ཕྱིས་
ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་དང་། དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་ཐུན་མོང་དུ་
གྱེད་པར་འདོད་པ་དོན་མིན་ནོ། །སྤྲ་མ་གྱི་དང་ཕྱག་དོར་གཉིས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་རིན་
པོ་ཆེའི་རིགས་གཉིས་འཛིན་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་དོ་རྩེ་དང་བསྐྱེད་རིགས་གཉིས་ཀ་
འཛིན་པ་ཡིན་པས། སྤྲ་མ་གྱི་ལ་སྐྱོན་གསལ་ནས་རིན་འབྱུང་གིས་རྒྱས་འདེབས་པར་
བཤད་པ་དང་། མདོར་བྱས་ནས་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་འདེབས་པར་བཤད་པ་སོགས་
དེ་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་འགལ་བར་མི་བསམ་མོ། །

དེ་ལྟར་སྒོ་བདུན་གྱི་ནམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ཟིན་ནས། ད་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་
རྒྱལ་མཆོག་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་དག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གོང་དུ་མདོ་
བསྐྱེད་ལུང་བྲངས་ཟིན་པ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཕྱག་རྒྱ་
བཞེས་རྒྱས་གདབ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ནི་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལོ། །དེ་ལ་དོགས་
པ་གཅོད་པའི་ཚུལ་ནི། ནམ་གཞན་རིམ་བ་ལས། གསོལ་བ། གལ་ཏེ་རྒྱུད་འདི་ལ་
ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མེད་ན་ངེ་ལྟར་ན་ཕྱག་རྒྱ་བཞེས་རྒྱས་བཏབ་པའི་ལྷའི་སྐྱེ་བསྐྱེད་
པར་འགྱུར། བཀའ་སྒྲུལ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པས་བརྒྱན་པའི་
གཞིར་གྱུར་པའི་ལྷའི་སྐྱེ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལོ། །བཙན་མོ་ནི་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་

ཀྱུ་ལོ། །སྤྲལས་ཀྱི་ཡི་གེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱལོ། །གཟུགས་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་བསྐྱུབ་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱལོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།
དེའི་དོན་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་ན་ཕྱག་རྒྱ་བཞེས་
རྒྱས་འདེབས་པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱུད་འདི་ལས་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ལག་པའི་
ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་བ་མ་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་ཕྱག་རྒྱ་བཞེས་
རྒྱས་འདེབས་ན། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་སོགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར། དམ་རྒྱ་དང་ལས་རྒྱ་
དང་ཕྱག་ཆེན་གསུམ་ལ་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྣམ་ན་སྦྱོན་
མེད་དེ། བཅུན་མོ་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ལྷ་སྦྱོན་
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲལས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་
དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྣ་ཆོགས་སྦྱོས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
བྱེད་ཅིང་། སྦྱི་སྦྱོས་ཀྱི་མཛད་པ་བསྐྱུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་ནི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

གལ་ཏེ་བཅུན་མོ་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་ན། དེགས་ལྷ་དང་ས་སྤྱིང་སོགས་
ལྷ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཞེད་རྒྱས་གདབ་ཆང་དུ་ཆུག་ཀྱང་། ལྷ་གཞན་རྣམས་ལ་བཅུན་མོ་
མེད་པས་ཕྱག་རྒྱ་བཞེད་རྒྱས་གདབ་མ་ཆང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྒྲ་མ་ཁ་
ཅིག་ཡོད་ག་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་ལས། བཅུན་མོ་ཕྱག་མཆོན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤྲས་པར་
བཤད་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་ལྷ་སྤྲལ་མ་རྣམས་ཀྱི་བཅུན་མོ་ཕྱག་མཆོན་གྱི་ཚུལ་དུ་
སྤྲས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་ལ། བདག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པ་ནི་ཅ་རྒྱུད་ལུ་བཞེ་པར། དེ་
ནས་ལས་ཀྱི་ཆོག་ནི། །མཐོང་བས་ཕྱག་རྒྱ་དགོད་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་

སྟོན་གསལ་ལས། ཕྱག་རྒྱ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། མཚན་མའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་སྟེ། ཡི་གེ་རྩྱུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལོ། །དོན་ཅེ་ལ་སོགས་པ་ནི་མཚན་མའི་ཕྱག་རྒྱ་ལོ། །མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྐྱེད་དང་གསུང་དང་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཕྱག་རྒྱ་གཞན་གསུམ་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་ལོའི་ཕྱག་སྒྲིག་གྲང་ཐུགས་མཚན་པའི་ཕྱག་མཚན་དམ་རྒྱར་ངེས་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

འོན་ཕྱག་མཚན་གྱི་མིང་གིས་མི་སྟོན་པར་བཅུན་མོའི་མིང་གིས་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། སྟོན་གསལ་ལས། དོན་ཅེ་བཅུན་མོ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཞེས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཤེས་རབ་བཅུན་མོར་གསུངས་ཤིང་། ཕྱག་མཚན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྒྱ་ལ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་མཚན་བྱེད་ཡིན་ལ། ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ནས་དམ་རྒྱ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དམ་རྒྱ་ལ་བཅུན་མོའི་སྒྲིམ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷ་སོ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ཡང་ཡིག་འབྲུ་ལས་ཕྱག་མཚན་དང་། དེ་ལས་ལྷའི་སྐྱར་རྫོགས་ཏེ་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་བཞིའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པར་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་གྲང་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་འདེབས་པ་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་བ་ངེས་བཟུང་དུ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པའོ། །

ད་ནི་ལྷའི་སྐྱའི་རྣམ་པ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དོགས་པ་དང་དེ་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི། རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། གསོལ་བ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ལས་ནི་ཞལ་གཅིག་པར་རབ་

ཏུ་གྲགས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་
པས་དོགས་པ་བསྟན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། ཅ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་དང་། སོགས་པས་
བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་ཅེ་མོ་སོགས་ཡོ་གའི་རྒྱུད་དང་། རྣམ་སྤང་མངོན་གྲང་སོགས་
གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་རྣམས་སུ་ལྟ་པའ་ཆེ་བ་ཞལ་གཅིག་པ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་ཤས་ཆེ་བ་
ལ། འདིར་སྟོབས་ཅན་ཅད་ཞལ་གསུམ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྟོན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་
ཅེས་བྱ་བའོ། །འདིས་ནི་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མར་མ་ཟད། གྱི་དོར་བདེ་མཆོག་སོགས་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ཞལ་གཅིག་པ་ཤས་ཆེ་བར་བསྟན་པའི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་
ཀྱང་མཆོན་ནོ། །

དེའི་ལན་ནི་རྣམ་གཞག་རིས་པ་ལས། བཀའ་སྦྱུལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་
ཀྱིས་འདི་བཤད་པ་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་གྱི་རྒྱུད་ལས། གང་ཞིག་ཕྱི་ནང་བདག་
འགྱུར་དང་། །དེ་ཉིད་གཉིས་ཀའི་རྟོག་པར་གནས། །གཉིས་སུ་མེད་པར་བཤད་པ་
སྟེ། །དེ་ཡི་དེ་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡིན། །ལག་པ་གཡོན་པར་གྲགས་པ་ཡི། །མཐེ་ཆུང་མཐའ་
ལྷག་གྱུང་མོ་^{༦༩} དང་། །དེ་བཞིན་མཇུ་བ་མོ་མཐེ་བོང་ནི། །རིས་བཞིན་གཟུགས་ལ་
སོགས་པར་བཟུང་། །དེ་རྣམས་དངོས་པོ་མེད་སྟོར་བས། །ཤེས་རབ་རྣམ་པར་
འབྱེད་མཚན་ཉིད། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་བུ་རྣམ་པར་བཤད། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་གཉིས་མེད་
མིང་། །མི་བསྐྱོད་རིན་ཆེན་དཔག་མེད་དང་། །དོན་ཡོད་རྣམ་སྤང་དེ་བཞིན་
གཤེགས། །འདི་དག་ལག་པ་གཡས་པ་ཡི། །མཐེ་ཆུང་ལ་སོགས་རིས་བཞིན་
གནས། །གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡི། །འདི་ནི་དེ་ཉིད་སྐྱབས་གསུམ་བ། །སངས་
རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཏེ། །གཅིག་ཀྱང་གསུམ་བུ་བཏགས་པ་ཡིན། །པན་ཚུན་

སྒྱུར་བས་རྫོེ་སེམས། །ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་གོ་འཕང་མཆོག་། ཐལ་མོ་སྒྱུར་བ་ཅམ་
གིས་ནི། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་འབྲུགས། །སྒྱུབས་གསུམ་དེ་ཉིད་
གསུམ་ཡིན་ཏེ། །སྒྱུ་གསུམ་རྣམ་པར་ཐར་གསུམ་གིས། །ཞལ་གསུམ་ཡིན་ཏེ་མདོག་
གསུམ་ཡིན། །སྒྱུར་གསུམ་དམ་ཆོག་གསུམ་སྒྱུར་བས། །ཁམས་གསུམ་དུ་ནི་ལྷ་
གསུམ་གྱི། །དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་གིས་དུས་གསུམ་དུ། །ལམ་གསུམ་གིས་ནི་
མཆོག་གསུམ་གྱི། །རི་སྒྲེད་དུ་ནི་རྟོགས་པས་བསྐྱལ། །གསོལ་བ་འདེབས་བ་ཡིད་
ལ་བྱེད། །འཛིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྣམས་བྱེད། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེ་མཉེས་
འབྱུང། །དེ་ཉིད་འདིར་ནི་ཐལ་མོར་གནས། །སེམས་ཅན་གང་དེ་སངས་རྒྱས་
ཡིན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་གཉིས་མེད་ཆོས། །གནས་མེད་གནས་པའི་སྒྱུར་བ་
ཡིས། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་གཞུག་། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དགོངས་
པ་ལུང་སྟོན་གྱི་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་རྫོེ་ཐལ་མོའི་ངེས་དོན་འཆད་པའི་གཞུང་
རྣམས་བྱངས་ནས་དེ་དག་གིས་དོགས་པ་དེ་ཡི་ལན་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །

འོན་གཞུང་དེ་དག་གིས་དོགས་པ་དེའི་ལན་བསྟན་ཚུལ་རིམ་ལྔར་ཡིན་སྟེ། ལྷ་མ་ན།
གཞུང་དེ་དག་གི་ཆོག་གི་འབྲུ་རེ་རེ་ནས་བཤད་ན་ཡི་གེ་མངས་པར་འབྱུར་བས་
དོན་གྱི་གཙོ་བོ་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་གོ་བདེ་བར་བཟོད་ན། །གཅིག་ཀྱང་གསུམ་དུ་
བཏགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ཡན་ཆད་གིས་འོད་གསལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྫོེ་
ཐལ་མོའི་ངེས་དོན་འཆད་ལ། །དེ་མན་ཆད་གིས་ཟུང་འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྫོེ་
རྫོེ་ཐལ་མོའི་ངེས་དོན་འཆད་དོ། །

དེ་ཡང་འདི་ལྟར། རྒྱུད་གཞན་ལས་ལག་པ་གཉིས་ཐལ་མོ་སྒྱུར་ཏེ་སོར་སོ་

ནམས་པན་ཚུན་དུ་བསྐྱོལ་བ་དོན་མཁོ་མོར་བཤད་པ་དེ་ལ། རྒྱུད་འདིར་དེ་འདྲ་
བས་མཚོན་པའི་ངེས་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ལག་པ་གཡོན་
པའི་སོར་མོ་ལྷས་ནི་གཡོན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས། དོན་མཁོ་ལྷའི་སྐྱས་
བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ལྷ་དང་གཡས་ཐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་གཡས་ཀྱི་སོར་མོ་ལྷས་
རིགས་ལྷའི་སྐྱས་བསྐྱེད་པའི་དབང་པོ་ལྷ་དང་། ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་སོར་མོ་ནམས་
ཚོགས་པས་ཡུལ་དབང་གཉིས་ཚོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ནམ་ཤེས་མཚོན་ཏེ། ཡུལ་
དབང་ནམ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་གང་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པར་བྱ་བའོ། །ལག་པ་
གིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་སོར་མོ་ནམས་པན་ཚུན་བསྐྱོལ་བས་མཚོན་པའི་དོན་ནི། དེ་
གསུམ་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོར་གཉིས་སྤང་གི་
སྒོས་པ་རུབ་པར་སྦྱར་བའོ། །

གཉིས་པ་བྱུང་འདུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ངེས་དོན་ནི། ཤེས་རབ་དོན་ཀྱི་
འོད་གསལ་དང་ཐབས་ཀྱན་རྩོལ་སྦྱ་མའི་སྦྱ་གཉིས་པན་ཚུན་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་
སྦྱོར་བ་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་བྱུང་འདུག་གི་གོ་འཕང་ནི་དོན་མཁོ་མོས་མཚོན་
པའི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་དོན་མཁོ་མས་དཔའི་གོ་འཕང་མཚོག་ཡིན་ལ། བདེན་
གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངེས་དོན་ཀྱི་དོན་མཁོ་པོ་དེ་སྦྱར་བའམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་
ཅམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་བོ་དོན་མཁོ་འཆང་འགྲུགས་པའམ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་བྱུང་འདུག་གི་གོ་འཕང་དེ་ལ་སྦྱབས་གསུམ་དང་སྦྱ་
གསུམ་དང་ནམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་གསུམ་ཚན་ནམས་ཀྱི་དོན་ཆང་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། སྦྱབས་གསུམ་དེ་ཉིད་གསུམ་ཡིན་

ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་གྱི་དོན་རི་ལྟར་ཆང་སྟམ་ན།
ཁམས་གསུམ་ནི་འདོད་ཁམས་སོགས་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱོད་བསྟུས་ལས་ཟུང་
འཇུག་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ། འདིག་ཉེན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐབས་ཀྱི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལོང་དུ་བཤད་པ་དེ་འབྲེལ་བའི་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་
འཕང་དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཟུང་དུ་འཇུག་རྒྱའི་ཡ་གྲུལ་བདེན་པ་
གཉིས་མཆོད་ཉིད་ཆང་བ་སྟོན་དུ་རྒྱུད་ལ་སོ་སོར་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་བདེན་
གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པར་བསྐྱེད་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་མེད་པར་
ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པ་ནི་དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སློང་ཁོན་ཡིན་གྱི།
རྒྱུད་གཞན་གང་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་འཆད་པས་དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་འདི་ནས་བསྐྱེད་
རྒྱུ་གས་ཀྱི་ལྟ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བ་
མཆོད་པའི་ཞལ་གསུམ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཤད་ལ། རྒྱུད་གཞན་ནས་ལྟ་ཐམས་ཅད་
ཞལ་གསུམ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་གཡས་
ཞལ་ཐམས་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་སྦྱ་མའི་སྦྱ་དང་། གཡོན་ཞལ་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་
དོན་དམ་འོད་གསལ་དང་། དེ་གཉིས་གང་ལ་སྦྱར་བའི་ཅ་ཞལ་ནི་བདེན་གཉིས་
དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་མཆོད་པའོ། །

རྒྱུད་གཞན་ནས་སྦྱ་ལུས་སྦྱབ་ཚུལ་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་མི་འཆད་དུ་རྒྱག་མོད།
དོན་གྱི་འོད་གསལ་སྦྱབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་ཅལ་དུ་གཏོན་ནས་བཤད་མ་བཤད་རི་ལྟར་
ཡིན་ཞེ་ན། མ་རྒྱུད་སོགས་སུ་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟན་པ་ལ་བཞེན་ནས་བདེ་བ་ཆེན་

པོའི་ཡེ་ཤེས་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག་གི་མཚན་
ཉིད་ཅན་དང་། དེ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་
པར་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་
མོད་གྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྟོན་དུ་སྒྱུ་མའི་སྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་གྲུབ་ནས་དེ་ཉིད་འོད་
གསལ་དུ་དག་པར་བྱས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཤིས་སྟོང་བ་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཟུང་འཇུག་གི་ཡ་གྲུལ་གྱི་དོན་དམ་འོད་གསལ་ཡིན་གྱི། སྟོན་
དུ་སྒྱུ་མའི་སྒྱུ་སྒྲུབ་པ་དང་། གྲུབ་ནས་དེ་ཉིད་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་མན་ངག་ལ་
གོམས་པར་མ་བྱས་པར་རྒྱང་ཨ་ཕ་རྩུ་རྩེའི་ནང་དུ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་
པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གནས་ལུགས་སྟོང་བ་ཉིད་མཐར་
ཐུག་པ་སྒྱར་ཏེ་བསྐྱོམ་པ་འབའ་ཞིག་ལ་རྩལ་དུ་བཏོན་པས་དེ་འདྲ་བའི་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་ཡེ་ཤེས་ཤིས་སྟོང་བ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འབགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
སྐྱེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་དེ་ཉིད་བདེ་སྟོང་སྒྱུར་བ་མཚན་ཉིད་པ་དང་འོད་
གསལ་མཚན་ཉིད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་མོད་གྱི། ཟུང་འཇུག་གི་ཡ་གྲུལ་གྱི་དོན་དམ་འོད་
གསལ་མཚན་ཉིད་ཆང་བའི་གོ་ཚད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

འདི་དག་གི་རྒྱ་མཚན་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དགའ་ཞིང་། རྟོགས་ན་དོན་ཆེས་ཆེ་བའི་
གནས་རྣམས་འབད་བས་བརྩད་བཅད་དེ་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །འདི་ལྟར་རྩོ་
རྩེ་ཐལ་མའི་ངེས་དོན་བཤད་ནས། འདུས་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཞལ་གསུམ་པར་བྱེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལ་གོ་བ་དམིས་ཕྱིན་པར་ཆགས་ན་ནི། དབང་པོ་
ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་དམན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་དཔལ་ལྷན་འདུས་

བ་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་། འདི་ནས་བཤད་པའི་ལམ་རིམ་བ་གཉིས་རྒྱད་
གཞན་ནས་བཤད་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལས་ཆེས་ལུས་ཏུ་བྱུང་བའི་རེས་བ་སྟོང་
ནས་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །

ཐུག་ཏུག་གི་གངས་རེས་ཚུལ་ལ། འཕགས་བ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་
དངོས་སུ་གསུངས་པ་མེད་ལ། བོད་ཀྱི་སྤྲུལ་ཁ་ཁ་ཅིག །ལུགས་འབྱུང་གི་སྤང་བ་གསུམ་
དང་ལུགས་ལྡོག་གི་སྤང་བ་གསུམ་སྟེ་ལམ་ཀྱི་ཆོས་ཏུག་པོ་དེ་མཆོན་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར། ཁ་ཅིག །ཤུག་པགས་བ་སྟེ་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཆོས་གསུམ་དང་། ལུ་བ་རྟེན་
ཏུས་བ་སྟེ་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཆོས་གསུམ་དང་བཅས་བ་སྤྱད་གཞིའི་ཆོས་ཏུག་པོ་དེ་
ཉིད་མཆོན་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ལྟའི་རྣམ་པ་ལ་དོགས་བ་བཅད་བ་བཤད་
ཟིན་ནས། ད་ནི་ལྟའི་གངས་ལ་དོགས་བ་བཅད་བ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་
གཞག་རིམ་བ་ལས། གསོལ་བ། འདིར་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟ་
རྣམས་དགོད་བ་སློབ་དཔོན་སྤྲུལ་ཆོགས་པའི་གཞུང་འཛིག་ཏེན་ཏུ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་
འགྱུར་ཏེ། རི་ལྟར་སྐྱབ་བ་པོ་རྣམས་སོམ་ཉི་མ་མཆིས་པར་འགྱུར། ཞེས་དོགས་བ་
བཀོད་ཅིང་། རོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་། དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྟ་ཡང་ཁ་
ཅིག་ནི་བཅུ་གསུམ་པར་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བཅུ་དགུར་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ལྟ་ཉི་
ཤུ་ཙུ་དགོད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་འཆད་པ་ན། ཏ་སྤྱ་ག་ཏ་
ར་སྤྱི་ཏས། དང་པོ་ནི་སྟོང་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རིགས་ལྔ་དང་། ཡུམ་བཞིའི་སྟེང་ཏུ་
གཤམ་ཏེ་མཐར་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་སྟོ་བཞིའི་ཁྲི་བོ་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་བ་ནི་དབལ་སྐྱུ་འབྲུལ་ཏུ་བ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་བས་

སོ། །གསུམ་པ་ནི་སྤར་བ་ཤད་བ་ལྟར་སྦྲིང་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་དགྲུང་དང་། དེའི་
ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཟུགས་དོ་རྩེ་མ་ནས་ཆོས་དབྱིངས་དོ་རྩེ་མའི་བར་རྣལ་འབྱོར་མ་དུག་
དང་། དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁོ་བོ་བཅུའོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་འདི་དང་འདིས་
འདོད་པའི་གསལ་ཁ་མི་སྤར་རོ། །ཁྲ་མ་སྤ་མ་རྣམས་ཨིན་པོ་རྟེ་རྒྱུང་བ་དང་། ཡེ་
ཤེས་ཞབས་དང་། པརྟེ་ཏ་མགྲིན་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པར་འཆད་མོད་ཤེས་
བྱེད་མ་མཐོང་ལ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ལས། དུས་ཕྱི་བས་རྒྱ་བས་ཡེ་
ཤེས་ཞབས་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་སྡོན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་དང་མཐུན་པའི་
ལྟ་བུ་དགྲུང་འདོད་པ་གཞན་བྱུང་ན་རུང་བ་ཅུ་མོ། །

ཁ་ཅིག །གསང་བ་གྲུབ་པར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བཅུ་བདུན་གྱི་གོ་རིམ་
གྱིས་ངེས་པར་རྩོགས་པར་གྱུར་ནས། ཞེས་ལྟ་བུ་བདུན་གྱིས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་
རྩོགས་པར་བཤད་པས། སློབ་དཔོན་བརྒྱ་དོ་རྩེའི་ལུགས་གྱིས་འདུས་པའི་དགྲིལ་
འཁོར་ལྟ་བུ་བདུན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྲ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའ་བཅུ་བདུན་གྱིས། ཞེས་འབྱུང་བས་སློབ་དཔོན་དེའི་ལུགས་ལ་འདུས་
པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་གཤེགས་པ་དང་གཤེགས་མ་རིགས་ལྟ་གང་ཡང་མེད་པར་
འབྱུང་བ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་གཞིར་ལྟ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སློས་པའི་མཆོམས་སྒྲུར་དུ་
སློན་གསལ་ལས། གང་གིས་ལྟའི་འཁོར་ལོ་རྩོགས་པར་འབྱུང་བ་དེ་ཅུ་མ་ཉིད་ཅིག་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱི་ལུགས་ལ་འདུས་པའི་
དགྲིལ་འཁོར་ལྟ་ཉིད་གཉིས་མར་ཐལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གསང་བ་གྲུབ་པའི་ལུང་
གོ་དོན་ནི། རྒྱུད་ལས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་རྒྱུད་ཉན་པའི་

འཁོར་ཆམས་བཅུ་བདུན་པོ་དེས་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
འགོད་པའི་ལྷ་བཅུ་བདུན་པོ་དེས་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གོང་དུ་སྟོས་
པའི་དོགས་པ་དེའི་ལན་སྟོན་པ་ན་ཆམ་གཞག་ལས། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལེགས་
སོ་ལེགས་སོ། །ལུང་དང་རིགས་པས་སོ་སོར་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆེས་ཆེ་བའི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གྱང་། འདུས་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་པའི་ལྷ་གངས་ལ་མི་མཐུན་པར་ཚོད་པའི་གནས་ཤིན་ཏུ་
དཀའ་བ་ཡིན་པས། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གྱིས་ལྷ་སོ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་མཛད་
པ་ལ་ངེས་པ་ཆེད་པ་ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཆེད་དགོས་སོ། །

དེ་ཡང་ཆམ་གཞག་དང་སྟོན་གསལ་ལས་ལུང་རིགས་གཉིས་གསུངས་པའི་
རིགས་པ་ནི། ལྷ་སོ་གཉིས་འགོད་དགོས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འབྲུབ་པས་རྗེས་
དཔག་གིས་སྦྱབ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོན་མེད་དགོད་དགོས་
སོ། །རྟགས་འགོད་པའི་ཚུལ་ལ། བྱིས་ཀྱི་འདུས་པའི་སྐྱམ་མ་ཆམས་ནི་སྐྱའི་དཀྱིལ་
འཁོར་ལ་སོ་གཉིས་ཡོད་ན། ལྷང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོ་གཉིས་ཡོད་དགོས་ཏེ།
ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཆམས་ཁུ་ནས་ལྷང་བའི་ཐིག་ལེ་ལས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཀོད་
པའི་ལྷ་ཆམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་སྟུང་དུ་སེམས་སོ། །འོད་ཀྱི་འདུས་པ་བ་
སྤར་བྱོན་པ་ཆམས་ནི་འདི་སྐད་སྟེ། ལྷང་བའི་ལྷ་ཆམས་ཀྱི་རྒྱ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ལ་
སོ་གཉིས་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། ལྷང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ལ་སོ་གཉིས་
ཡོད་པར་སྦྱབ་པ། ཆམ་གཞག་དང་སྟོན་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་རྒྱ་
ཅམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འབྲས་བུ་དཔོག་ན་བྲབ་པ་མ་ངེས་པས་རྒྱ་རྩས་པ་ཐོགས་

མེད་ལས་འབྲས་བྱ་དཔོག་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡིན་ཏེ། དབལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་
གྲགས་པས། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྤྱེ་བར། རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། འོན་
གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། འདྲི་རིང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད། རེས་གསུངས་
སོ། །གལ་ཏེ་ཡབ་ཀྱི་སྤྱི་དཀྱིལ་ལ་ཡོད་པ་འགོད་ན། རྒྱ་དོར་མེད་ལས། རྗོ་རྗེ་མ་ལྷ་མ་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ནི་ཤུ་རྩ་བདུན་ལས་མེད་པས། གངས་མངས་ལ། ཡུམ་གྱི་སྤྱི་དཀྱིལ་
ལ་ཡོད་པ་འགོད་ན། བྱང་སེམས་བརྒྱད་བོར་བའི་ཉེར་བཞི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་གངས་
མངས་ཤིང་། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་དཀྱིལ་ལ་ཡོད་པ་འགོད་ན་ལྷ་ང་གཅིག་ཡོད་
པས་སོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་གངས་ཉུངས་སོ། །

དེས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེན། དཔེར་ན་བྱ་བསྐྱེད་པ་ལ་པ་མ་གཉིས་ཀའི་
ཁྱུ་ཁྱག་འབྲས་པ་དགོས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་ལྷ་མངལ་འབྱེན་ཡིན་པས་ཡབ་ཡུམ་
གཉིས་ཀའི་ཡུས་ལ་ཡོད་པ་ཉགས་སུ་འགོད་ལ། འོན་ཀྱང་ལྷ་མངས་པའི་སྤྱི་མེད་དེ།
ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་ཡུས་ལ་བཀོད་པའི་རིགས་ལྷ་ཆོན་པ་གཉིས་དང་། ཡུམ་བཞི་
ཆོན་པ་གཉིས་ནི་རྣམ་དག་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། ཡབ་ཀྱི་ཡུས་ལ་བཀོད་པའི་ཁྲོ་བོ་བརྩ་
དང་། ཡུམ་ལ་བཀོད་པའི་ཁྲོ་མོ་བརྩ་རྣམ་དག་གཅིག་ཡིན་པས་སོ་སོར་བགྲང་དུ་མེད་
པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་ལྷ་བརྩ་དགྲའི་གངས་སུ་བགྲང་ལ། དེའི་
སྤྱིར་དུ་ཡབ་ལ་བཀོད་པའི་བྱང་སེམས་བརྒྱད་དང་ཡུམ་ལ་བཀོད་པའི་རྗོ་རྗེ་མ་ལྷ་
བསྐྱན་པས་སོ་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་གཉིས་ལས་མང་བ་ཡོད་པའི་སྤྱི་མེད་ལ།
སོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཉགས་ཡུང་གིས་སྦྱབ་ཅིང་། རྩ་བའི་བྲུབ་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་
ཞུགས་ཀྱི་ཆོད་མས་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་དེས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཉེན་མེ་རིགས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ཉགས་ཀྱི་འགོད་ཚུལ། རྒྱ་
ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྤྱེ་བར། ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་གཏན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལུས་དགྱིལ་གྱི་ལྷ་ལ་སོ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ། ཕྱི་དགྱིལ་གྱི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་རྒྱ་
རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཉགས་སུ་འགོད་ན། ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་པ་ན་
བསྐྱུབ་བྱ་བྱུང་བར་འགྱུར་ལ། ལུས་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཉགས་སུ་བཀོད་ནས། རྒྱབ་འབྲེལ་བསྐྱུབ་པ་ན། ལུས་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་ཡིན་ན། ལྷ་
བའི་ལྷའི་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་རྒྱབ་པར་སྐྱུབ་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ཉིད་
ཤིན་ཏུ་མ་བྱུང་སྟེ། དང་པོའི་སྤྱོད་བ་བསྐྱོམ་ནས་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་མི་བསྐྱོམ་
པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཅེ་བའི་ཉགས་སུ་ལུས་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་
པོ་དེ། ཕྱིར་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་འགོད་ན་
ནི། ཅེ་བའི་རྒྱབ་པ་ཤིན་ཏུ་མ་དེས་སོ། ། ལུགས་སུ་ཕྱི་གཉིས་གས་ཀྱང་རྒྱའི་གྲངས་
ཀྱིས་འབྲས་བུའི་གྲངས་དཔོག་པར་ཁས་ལྷངས་པ་ཡིན་པས། རྒྱ་པ་མ་གཉིས་ལས་
འབྲས་བུ་བུ་གཅིག་སྤྱེ་བ་དང་། རྒྱ་ས་བོན་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་ས་བོན་དུ་མ་སྤྱེ་བ་
སོགས་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བས་བསལ་ལོ། །

རང་ལུགས་ནི། མི་བསྐྱོད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་འདུས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་གི་ཉེན་གཞལ་ཡས་ཁང་ཆོས་ཅན། ལྷ་སོ་གཉིས་དགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
འདུས་པའི་མི་བསྐྱོད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འགོད་པའི་གཞིར་
བྱུང་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལུས་དགྱིལ་གྱི་ཉེན་གཞལ་ཡས་
ཁང་བཞིན། ཞེས་བཀོད་ནས། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ནི། ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་ཁས་ལེན་པས་

བསྐྱབ་མི་དགོས་ལ། ཉགས་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་ངེས་པས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཉགས་དེ་
ཡང་ཡིན་ལྟ་སོ་གཉིས་མི་འགོད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པ་ལ་ལུས་དཀྱིལ་
དང་ཡུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་རྒྱའི་ལྟ་གངས་མང་ཉུང་མགོ་མཚུངས་བྱས་ཏེ།
སྟོག་པ་ལ་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆོད་མ་བསྟན་པའི་སྟོན་སྟོག་ཁྲབ་ངེས་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཞིང་། ལུས་དཀྱིལ་ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཡོད་པར་དོན་མེད་བ་ལས། དོན་སྟོབ་དཔོན་
ལུས་འདི་ལ། །རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་བའི་མེས་བཞིན་གནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་
བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་གཞག་ལས། ལྟ་སོ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ངེས་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་
སྐྱབ་པར་གསུངས་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། སྟོན་གསལ་ལས། རི་ལྟར་སྐྱེའི་དཀྱིལ་
འཁོར་ལ་ལྟ་སྟུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དགོད་པ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པས་མ་ཐུན་དཔེ་
བསྟན་ཅིང་། ཡུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་བསྟན་ལ། སྐྱེའི་
དཀྱིལ་འཁོར་དང་འབྲེལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉགས་ཆོས་གཉིས་བསྟན་པས། སྐྱེར་བའི་
འགོད་ཚུལ་རི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟེེ། །

དེ་ལྟར་ཡང་ཅ་རྒྱུད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་རྟོགས་པར་མ་བསྟན་པ་ནི་རྣམ་
གཞག་ལས། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས་ལྟ་རྣམས་དགོད་པ་རྟོགས་པར་མ་
བསྟན་པ་ནི། འདི་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་མེད་པར་འབྲུག་པར་མ་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་དུ་
དགོངས་སོ། །ཞེས་དང་། སྟོན་གསལ་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལོ། །སྟོབ་
དཔོན་ལ་རག་ལས་པར་བྱས་པའི་དགོས་པ་ཡང་། དོན་མེད་པའི་ལམ་འདིར་དོན་མེད་
སྟོབ་དཔོན་བསྟེན་བཀྱར་ཞིང་མཉམ་པར་བྱེད་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོགས་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་ཅིང་། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ཅ་བ་སྒྲ་མ་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས་སྟོབ་དཔོན་ཡུན་རིང་དུ་
བསྟེན་བསྐྱར་བའི་སྟོན་སྒྲ། ཅ་བ་ཤད་སྦྱོར་ཤེས་པའི་སྟོབ་དཔོན་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་
ཅིང་རག་ལས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཅ་རྒྱད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟོ་རྩོགས་པར་མ་
བསྟེན་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་
ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༼ ལས་རྒྱལ་མཆོག་བཤད་པ། ༽

གསུམ་པ་ལས་རྒྱལ་མཆོག་ལ། ལུན་དངོས་དང་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།
ལུན་མཆོམས་དང་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སོ། །

༼ ལུན་དངོས་དང་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ། ༽

དང་པོ་ལ། སྤ་ཐིག་གི་རྣལ་འབྱོར། བཟླས་པའི་རྣལ་འབྱོར། །ཁྱ་བ་ལ་སྤྱུས་
བསྐྱལ་བའི་ངོར་བཞེངས་པ། དེ་ལ་བསྟོད་མཆོད་བདུད་ཅི་ཕྱང་བ། ཉེ་བར་བསྐྱ་བའི་
ཆོ་གའོ། །

༼ སྤ་ཐིག་གི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ། ༽

དང་པོ་ནི། ལྷར་བཤད་པ་ལྟར་དང་རང་དོན་སྤྱུ་གསུམ་བཙུས་པ་དེས། གཞན་
དོན་དུ་ཆགས་ཅན་གྱི་སྟོང་པ་བསྟེན་ནས་དོན་མཛད་པ་ལ། སྤྱུ་གསུང་ཕྱགས་གྱི་
མཛད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། སྤྱུས་སྤྱུལ་བ་སྟོ་ཆོགས་པ་བསྟེན་ནས་དོན་མཛད་པ་
དང་རྣམ་པ་མ་ལུན་པར་བསྟོམ་པ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡིན་ལ། ཕྱགས་གྱི་

མཛད་པ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་ལ་བཞུགས་པ་དང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོམ་པ་ཤ་
ཐིག་གི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་ཐིག་དེ་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོམ་པ་ནི། ལས་
དང་པོ་བའི་སྐབས་སུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་བསྐྱོམ་
པའི་སྐབས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་གཙོ་བོར་མངོན་ཏོགས་ཐུན་བཞེར་བསྐྱོམ་ནས་
རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྒོ་བའི་སྐབས་སུ་བྱིང་ཁྱོད་སྤྱེས་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་
བསྐྱོམ་ཞིང་། དེ་ཡང་བྱིང་བ་ཤས་ཆེན་སྟེང་གི་སྤྱ་ཅིར་ཕྱག་མཆན་སྤྱོད་པོ་བསྐྱོམ་པ་
དང་། ཁྱོད་པ་ཤས་ཆེན་འོག་གི་སྤྱ་ཅིར་ཐིག་ལེ་སྤྱོད་པོ་བསྐྱོམ་པ་ལ་བསྐྱུབ་པར་སྤྲོན་
ཞབས་ལ་སོགས་པས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་ཕྱག་མཆན་དང་ཐིག་ལེ་ཙམ་
ཞིག་བསྐྱོམ་གྱི་དེ་དག་དུ་སྤྱོད་པོ་བསྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པོ་བསྐྱོམ་པ་དང་སྤྱོད་པོ་སོགས་ནི་
ཕྱག་མཆན་དང་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་བརྟན་པའི་མཆན་མ་རྟེན་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

དེའི་ཕྱིར་ལས་དང་པོ་བས་མངོན་ཏོགས་ཐུན་བཞེར་བསྐྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་ནི་
དགོས་པའི་གཙོ་བོ་བྱིང་ཁྱོད་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་རེས་འགའ་སྟེང་གི་སྤྱ་ཅིར་ཕྱག་
མཆན་སྤྱོད་པོ་བསྐྱོམ་པ་དང་། རེས་འགའ་འོག་གི་སྤྱ་ཅིར་ཐིག་ལེ་སྤྱོད་པོ་བསྐྱོམ་པ་
གཉིས་རེས་འཛོག་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཕྱིར་ཐད་ཙམ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་གྱི་གཙོ་བོར་བསྐྱོམ་པ་
མ་ཡིན་ལ། རིགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་གཙོ་བོར་སྤྱི་ཐིག་གཉིས་ལ་ཉིན་མཆན་དུ་
བྱིས་ནས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་དགོས་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་
ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བསྐྱུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་གསལ་ལས། ད་ནི་རང་
གི་སེམས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆེན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྤྱོད་པོ་
རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟར་ལོ། །དེ་ཡང་དེའི་ཆེ་སྤྱ་མ་སྤྱ་མ་ལ་བརྟན་

པའི་མཆན་མ་ཐོབ་ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་བསྐྱོམ་བ་ཡིན་གྱི་སྲ་མ་མ་བརྟན་པར་བྱི་མ་
བསྐྱོམ་པར་མི་བྱའོ། །དེའི་ཆེ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི། མ་མལ་བའི་སྤང་ཞེན་
གཉིས་རགས་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱིས་གཅོད་བྱས་པ་ན་བསྐྱོམ་མོ། །སྐྱོམ་པ་པོ་མི་
བསྐྱོད་པའམ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་རིགས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་པོ་ཡིན་ན། རང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ངམ་མི་
བསྐྱོད་པར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་གྱི་སྤང་གི་སྦྱ་ཅིང་ཉི་གདན་ལ་རྡོ་རྗེ་སྤོན་པོ་ཅེ་ལྟ་པ་
ཉུངས་ཀར་གྱི་ཆད་ཅམ་བ་ཞིག་རང་གི་ལྟའི་ངོ་བོར་བསྐྱས་ལ་བསྐྱོམ་མོ། །

དེ་ཡང་མིག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གསལ་བ་ལྟ་བུའི་
གསལ་སྤང་ཡིད་ངོར་ཤར་ནས་སྤང་བ་དེ་ཉིད་སྤྱན་འཕྱོངས་ཀྱི་བར་དུ་སྤྲད་ཅིག་ཀྱང་
ནམ་པ་གཞན་དུ་མི་གཡོ་ཞིང་མི་འགྱུར་བར་གནས་པའི་མཐོང་བའི་མཆན་མ་བརྟན་
དང་། ལག་པས་བཟུང་དུ་རུང་བ་ལྟ་བུའི་རིག་པའི་མཆན་མ་ཐོབ་ནས་སྤོ་བར་བྱ་ཡི།
དེ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྤོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཅ་རྒྱུད་ལས། རིན་ཆེན་ཁ་དོག་སྦྲ་ལ། །ཉུངས་
ཀར་གྱི་ནི་འབྲུ་ཆོད་ཅམ། །སྦྱ་ཡི་ཅེ་མོར་ནན་ཏན་དུ། །ནལ་འབྱོར་གྱིས་ནི་རྟག་དུ་
བསྐྱོམ། །རིན་ཆེན་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་སྤོ། །བརྟན་པར་མ་གྱུར་ཡོངས་མི་སྤོ། །ཞེས་
པའི་འགྲེལ་བ་སྤོན་གསལ་ལས། དེ་ནི་ཡུངས་ཀར་གྱི་འབྲས་བུའི་ཆད་ཅམ་སྤའི་ཅེ་
མོར་རང་གི་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་གྱིས་ཉིན་མཆན་དུ་རྟག་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

རིན་ཆེན་བརྟན་པར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གང་གི་ཆེ་མཐོང་བའི་མཆན་
མ་ཉི་བར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོམ་པས་མི་འགྱུར་བར་ཤེས་ནས་
བསྐྱོམ་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྤོ་བར་བྱའོ། །བརྟན་པར་མ་གྱུར་
ཡོངས་མི་སྤོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྤོ་བ་བཞིན་པར་མི་སྤོ་བའོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱི་ཐོག་བསྐྱོམ་པ་ནི་ཡོ་ག་དང་སྒྲ་མེད་གཉིས་ཀ་ནས་བཤད་
ཅིང་། དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲོན་གསལ་ལས་སྤྱི་དོན་དུ་གསུངས་ལ། བྱལ་མཆན་ལ་
མོ་ལ་སེམས་བརྟན་པའི་མཆན་མ་རྟེན་པ་ན་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཐོབ་པར་
སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ཐོག་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་། ས་སྤྱེ་སོགས་གཞུང་ཆེན་
མོ་དུ་མ་ཞིག་ལས་དེ་ཉིད་ཞི་གནས་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཆད་དུ་
བཤད་པས་སྐབས་འདིར་ཞི་གནས་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་སྤྱི་ཐོག་དག་ཏུ་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཞི་
གནས་བསྐྱབ་པ་མ་གསུངས་སོ། །དེའི་ཆེ་ལྟའི་སྤྱི་དང་བྱལ་མཆན་གྱི་སྒྲོ་བལྟ་
སོགས་ལ་དམིགས་པ་སོགས་ལ་རི་སྟེན་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་། ལྟོང་བ་ཉིད་ལ་ངེས་
པ་ལྟགས་ཅན་བསྐྱེད་ནས་གཙོ་བོ་དོན་དམ་དུ་གཞུག་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རི་ལྟ་
བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་འབྱུང་བས་སྐབས་འདི་ནས་ཞི་
ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བྱལ་མཆན་ལ་སེམས་བརྟན་ནས་སྒྲོ་བའི་ཚུལ་ནི། སྒྲོན་གསལ་ལས།
རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲོ་བས་བརྟན་པར་བྱས་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་པོར་
ཅ་བའི་བྱལ་མཆན་རྡོ་རྗེ་སོགས་དེ་ཉིད་ལས་དེ་དང་མཚུངས་པའི་བྱལ་མཆན་
གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་ཏེ་སྤྱིར་ཅ་བའི་བྱལ་མཆན་ལ་སྤྱད་པའི་སྒྲོ་
བལྟ་ལ་བསྐྱབ། དེ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་མང་དུ་བཏང་
ཞིང་སྒྲོ་བལྟ་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་། མཐར་ནས་མཁའ་ཁྲབ་པར་སྒྲོ་ཞིང་བསྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབ།
དེ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ན། སྒྲོན་གསལ་ལས། བྱལ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་

ཀྱང་སློབ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འབར་བ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱག་མཆན་ལྟ་སྐྱར་བསྐྱར་ནས་སློབ་སྐྱར་སྐྱར་
བཞིན་དུ་བྱ་ཞིང། བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཞུགས་ཞེས་པ་ནི་ལྟ་སྐྱར་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། །

དེ་ལྟར་སློབ་སྐྱར་ལ་སློབ་པའི་སྐབས་སུ་བྱན་གྱི་མཐར་སློབ་པ་ནམས་སྣ་ཅེར་
བསྐྱོམ་པའི་རྩ་བའི་མཆན་མ་ལ་བསྐྱ་ཞིང། དེ་ཉིད་སྣ་བྱག་གཉིས་གང་རུང་ནས་
བངས་ཏེ། སྤང་ཁའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་བྱུགས་ཁར་བསྐྱོམ་པའི་བྱག་མཆན་སྣ་
མོ་ལ་བསྐྱ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྤང་གི་སྣ་ཅེར་སྣ་མོ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ལོབས་ནས་ལོག་སྒྲིའི་སྣ་
མོ་ལ་སློབ་ཚུལ་ནི། རང་གི་དོན་རྒྱུ་ལའི་ཁར་ཉི་གདན་ལ་ཐིག་ལེ་སློབ་པོ་ཡུངས་
ཀར་ཅམ་འོད་ཟེར་ལྟ་འཕྲོ་བ་ཞིག་ལྟག་པའི་ལྟའི་ངོ་ཐོར་བལྟས་ལ་རེག་མཐོང་གི་
མཆན་མ་མ་རྟེན་བར་དུ་བསྐྱོམ་མོ། །

ལྟེན་པ་དང་། དཔལ་འབྲས་དོན་རྒྱུ་དང་། སྤྲན་ཞབས་དང་། ཐ་ག་ན་ལ་སོགས་
པས་དེའི་ཆེ་སེམས་བརྟན་པའི་མཆན་མ། སྤྲིག་རྒྱ་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་
ལྟ་མཐོང་བར་བཞད་དོ། །དེ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ན། སློབ་གསལ་ལས། ཡུངས་ཀར་
འདི་ཉིད་ལ་རྟོག་པའི་ནལ་འཁྱོར་ལ་སློབ་པ་ན་བརྒྱ་བ་དང་མི་བརྒྱ་བའི་དོན་རྒྱུ་སེམས་
དཔལ་འབྲས་མོ། །ཞེས་གསུངས་པས་རང་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དོན་རྒྱུ་དང་བརྒྱ་འདུ་
བྱས་ནས་སྐྱར་གྱི་ཐིག་ལེ་དེ་ཡུམ་གྱི་བརྒྱའི་སྣ་ཅེར་པ་བ་ནས་ཐིག་ལེ་དེའི་ནང་དུ་
བརྒྱ་བ་བཅུད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་དང་། མི་བརྒྱ་བ་སྟོད་གཞལ་ཡས་ཁང་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པ། སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱོམས་ནས་དེ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་དུ་བཟུང་སྟེ། རི་
སྤྱིད་རེག་མཐོང་གི་མཆན་མ་མ་རྟེན་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་བྱའི་ཚུལ་དུ་སློབ་

བཤོ། །དེ་ལ་བརྟན་པ་ན་ཐིག་ལེའི་ནང་གི་ལྷ་དེ་དག་གྲུང་སྟོམས་པར་འདུག་པ་སྟོན་
དུ་འགྲོ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་ཆོགས་སྤར་བཞིན་དུ་སྟོ་བ་དང་བསྐྱ་བ་ལ་རི་
མིན་སེམས་བརྟན་པའི་མཆོན་མ་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཆ་བོའི་
ཚུལ་དུ་སྟོ་བཤོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྟོན་གསལ་ལས། སངས་རྒྱས་འབར་བ་འབྲ་བའི་
འོད། །ཅེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་བྲང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྤར་བ་ལས་བྲ་དང་ཆ་བོ་ལ་
སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་བྲང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟར་འོ། །

བྲ་དང་ཆ་བོ་ལ་འཛོག་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། །དོན་འདི་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
དུ་མདོར་བྲས་ལས། སྤམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་རང་བཞིན་དུ། །དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་
བསྐྱེད་ནས་ནི། །འཁོར་ལོའི་དབྱས་སུ་གནས་གྱུར་ནས། །དེ་ནས་སྤ་མོའི་ནལ་འབྱོར་
བཅུམ། །ཞེས་པས་རང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་བསྟོམས་པའི་སྤ་ཅེར་སྤ་མོ་
བསྟོམ་པ་བསྟན་ནོ། །སྤ་ཡི་ཅེ་མོར་ཡུངས་ཀར་བསམ། །འགྲོ་དང་མི་འགྲོ་ཡུངས་
ཀར་ལ། །གསང་བའི་སྤགས་གྱིས་བརྟགས་པ་ཡི། །ཡེ་ཤེས་མཆོག་གི་གནས་
བསྟོམ་མོ། །ཞེས་པས་འོག་སྟོར་ཐིག་ལེ་སྤ་མོ་དང་། དེའི་ནང་དུ་སྟོད་བཅུད་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་བསྟོམ་པ་ཀར་བ་དང་བོ་གཉིས་གྱིས་བསྟན་ལ། ཀར་བ་གསུམ་པས་དེ་
ཉིད་སྟོད་མིན་ལ་གསང་བར་བྲ་བརྟོག་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་སྤགས་གྱི་སྤར་བསྟན་
ཅེར། ཀར་བ་བཞི་པས་འོག་སྟོའི་སྤ་མོ་བསྟོམ་པ་དེ་ཉིད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་
མཆོག་རྒྱད་ལ་སྟེ་བའི་གནས་སམ་རྟེན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

རིན་ཆེན་ཁ་དོག་སྤ་ལ། །ཡུངས་ཀར་གྱི་ནི་འབྲུ་ཆོད་ཅམ། །སྤ་ཡི་ཅེ་མོར་
ནན་ཏན་དུ། །ནལ་འབྱོར་རིག་པས་རྟག་དུ་བསྟོམ། །རིན་ཆེན་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་

སྒྲོ། །བརྟན་པར་མ་གྱུར་དེ་མི་སྒྲོ། །སངས་རྒྱས་འབར་བའི་འོད་མཉམ་པའི། །རབ་
མཆོག་སྒྲིན་ནི་སྒྲོ་བར་བྱ། །ཞེས་པས་སྟེང་གི་སྣ་ཅེར་ཕ་མོ་བསྒྲོམ་ཚུལ་གསུངས་ཏེ།
དེ་དག་གི་དོན་ནི་སྤར་བཤད་ཟེན་པས་ཤེས་པར་བྱས་སོ། །འོན་སྟོང་བསྐྱས་ལས།
བསྐྱེད་རིམ་ལ་བླ་བ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་
གསུངས་པའི་དོན་རིམ་བྱ་ཞེ་ན། སྟོང་བསྐྱས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྟོང་
ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྟོབ་པ་བླ་བ་གཅིག་པ་དང་། སྟོང་ཅིག་མ་མང་པོས་སྟོབ་པ་
རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་བཤད་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྟོན་གསལ་ལས། རྣམ་སྤང་ལ་
སོགས་པ་མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་བསྐྱེད་པ་བླ་བ་གཅིག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྟོན་གསལ་ལས། རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པ་རེ་
རེ་བསྐྱེད་པ་བླ་བ་གཅིག་པར་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་མར་ལྷ་གཅིག་ལ་སྟོབ་
པ་བླ་བ་གཅིག་པ་དང་། དེ་ལ་ལོབས་ནས་སྐྱབ་ཐབས་ཆང་བ་ལ་སྟོབ་པ་རྟོག་པའི་
རྣལ་འབྱོར་ལ་སྟོབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་
སྐབས་སུ་རྣམ་སྤང་སོགས་རེ་རེ་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་དེ་ལ་ཡང་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་
ལྷག་མོས་བསྒྲོམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བླ་བ་གཅིག་ཅེས་པ་ལྷ་བླ་
ཐེབས་གཅིག་གསུ། ལྷ་གཅིག་ཅེས་བླ་བ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། གཅིག་ཏུ་ལྷ་བླ་བའམ་
རང་དང་ལྷ་གཅིག་ཏུ་བླ་བ་སྟེ། དེའི་དོན་སྤར་རགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀ་ལ་ཆང་
ཡང་། འདིར་སྤྱི་མིང་གྲེ་བྲག་ལ་སྐྱར་ནས་རགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣལ་
འབྱོར་ལ་བླ་བ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པས་
བཏགས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྤྱི་མིང་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་གྲེ་བྲག་

ལ་སྦྱར་ནས་སྤེང་ལོག་གི་སྤ་མོ་བསྐྱོམ་བ་ལ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལེ་ཏུ་
དུག་པའི་སྟོན་གསལ་དུ། སྤ་མོ་ལ་སྟོབ་བ་ལ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྟོབ་བར་
གསུངས་བ་བཞིན་ནོ། །སྤ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་མདོར་བྱས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཚུལ་
བཞིའི་བཤད་བ་ལ་སོགས་བ་བྱེད་མོད་ཀྱི། འདིར་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྤ་ཐིག་བསྐྱོམ་
ཚུལ་ཅམ་ཞིག་སྐབས་སུ་བབ་ཀྱི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྤ་མོ་བསྐྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་
རྫོགས་རིམ་པའི་རྟོར་བསྐྱས་སོགས་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ཕྱིར་མ་བྱིས་སོ། །

༼ བསྐྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་བ༽

གཉིས་བ་བསྐྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། རྟོ་རྟེའི་བསྐྱས་བ་དང་། དག་གི་བསྐྱས་བ་
གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་བསྟེ་ལས། སྟོང་མོ་ཟ་ཞིང་མི་བསྐྱ་སྟེ། །མ་བསྐྱངས་བ་
ལའང་ཆགས་མི་བྱ། །འདོད་བ་ཀུན་ལ་ལོངས་སྟོན་ཅིང་། །སྤགས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་
ཉམས་བསྐྱས། །ཞེས་གསུངས་བ་ལ་སོགས་པས་རྟོ་རྟེའི་བསྐྱས་བ་བྱ་བར་བྱ་ལ།
ཞེས་ལེ་ཏུ་བདུན་པའི་གཞུང་དེས་སྐབས་འདིའི་རྟོར་བསྐྱས་བསྟན་བར་བཤད་ཅིང་།
མདོར་བྱས་སུ་ཡང་གཞུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆིག་སོར་བཞག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །གཞུང་དེ་ལ་
སྟོན་གསལ་དུ་བྱང་དེས་ཀྱི་བཤད་བ་གཉིས་མཛད་བ་ལས། དེས་རོན་ནི་སྟོང་མོ་ཟ་
བའི་དོན་རྒྱུད་སྤགས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་བ་ཡིན་པས་དེ་མི་བྱ་བར་རྒྱུད་སྤགས་དབྱེར་
མེད་དུ་སྦྱར་ཏེ། རྒྱུད་ལྡང་འདུག་གནས་གསུམ་ལ་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་རྟོར་བསྐྱས་བྱེད་
པའི་རྫོགས་རིམ་པའི་རྟོར་བསྐྱས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་སྐབས་འདིར་བྱང་དོན་དུ་བཤད་བ་ཉིད་སྐབས་
སུ་བབ་སྟེ། དེ་གང་ཞེ་ན། སྟོན་གསལ་ལས། སྟོང་མོ་ཟ་བཞི་ཉི་བར་མཆོན་པའི་དོན་

ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་སྒྲོང་དུ་འགྲོ་བ་དང་འབྲ་བར་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལ་སོགས་པ་
དམན་པ་ལ་འབྲུག་པ་གཞན་རྣམས་དང་ལྷན་པས་ཀྱང་བསྐྱོས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་བཟའ་བ་དུང་སོགས་ལ་ཇི་ཅམ་ཡོངས་སྤྱད་པས་དབང་པོ་
རྟེན་བཅས་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། བདེ་བ་འཕེལ་བའི་གོགས་སུ་འགྱུར་
བ་དེ་ཅམ་ལས་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པ། ཏ་ཅང་བཟང་པོ་དང་མང་པོ་ལ་ལྷག་པར་”སྟེད་
བའི་”ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་བྲག་པོ་དང་། དེས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱང་བའི་སྒྲོང་བ་དང་། དེས་
མཆོན་པ་ཞིང་ལས་དང་ཆོང་ལས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྣམ་པར་གཤེད་བ་
སྤངས་ཏེ་བསྐྱས་པ་བྱ་བ་ནི་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནོ། །འདི་སྟོན་གསལ་དུ་
སྟོན་པའི་སྐབས་ལ་སྤྱར་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐབས་ལ་སྤྱོར་བ་ཡང་མི་འགལ་
བས་མདོ་བསྐྱར་སྐབས་འདིར་སྤྱར་རོ། །

རྟེན་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནོ། །སྟོན་གསལ་ལས། སྤྲགས་ནི་ཡི་གེ་གསུམ་
སོ། །ཡན་ལག་མ་ཉམས་པ་ནི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་མི་བྱེད་པའི་འདོད་པ་ཀྱུན་ལ་
ཡོངས་སྤྱད་པའི་སྤྲགས་པས་བསྐྱས་པར་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ལྟའི་
ང་རྒྱལ་བརྟན་པོ་དང་མ་བྲལ་བའི་ངང་ནས་འདོད་ཡོན་ལྟའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པའི་སྟོན་པ་ཡོངས་སྤྱད་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་བསྐྱས་པ་བྱེད་པ་བརྟན་ཏེ།
ཡི་གེ་གསུམ་དུ་མ་བཟད་བསྐྱས་པས་ལྟའི་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐྱལ་བ་ལ་ནི་བསྐྱས་པའི་
སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐ་མལ་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་མི་བྱེད་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་མ་
བྲལ་བ་དགོས་སོ། །ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་བསྐྱས་པ་ལ་ངག་བསྐྱས་དང་། རྟོར་བསྐྱས་
གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུད་ཆོག་འདིའི་ངས་དོན་རྟོགས་རིམ་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་

དོར་བཟུམ་ཡིན་པས་བྱང་དོན་གྱི་བཤད་པ་ཡང་། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་
དོར་བཟུམ་ལ་སྒྲིང་དགོས་པར་དགོངས་ཏེ། མདོ་བསྐྱེད་ལས་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་
སོ། །དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་དོར་བཟུམ་ནི། ལྷེ་དང་མཚུ་མི་འགྲུལ་ཞིང་སྐྱ་སྐངས་
པའི་ཡིད་གྱི་བཟུམ་པ་སྟེ། རྩོམ་ཆེན་ཆོག་གིས་བཟུམ་བྱ་སྟེ། རྩོམ་ཆེན་ཆོག་གིས་སྐྱ་སྐངས་
པ། ཞེས་དཔལ་འབྲས་རྩོམ་བྱངས་པ་ལྟར་རོ། །

དག་གི་བཟུམ་པ་ནི། མན་སྟེ་ལས་ཚུལ་བཞིར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་དམ་ཆོག་གི་
བཟུམ་པ་ནི་ཐུགས་ཁའི་ས་པོན་ལ་སྟོང་པོ་དང་ཉེ་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་བར་བསམས་
ལ། བསྐྱོར་བའི་ཆེ་ས་པོན་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སྟོས་ཏེ་འགྲོ་བའི་དོན་
བྱས་ནས་སྐྱགས་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་བྱེད་བའི་སྐྱད་པ་འབྲེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནང་དུ་
འཇུག་པའི་རྒྱུད་གིས་སྟོང་ཁའི་ས་པོན་ལ་གཞུག་ཅིང་། ལྷ་སོ་སོའི་སྐྱགས་བརྩོན་པ་
རྩོགས་པ་ན་སོ་སོར་སྟོ་ཞིང་སྐྱད་པ་སྟེ། སྟོང་པོ་དང་ཉེ་སྟོང་གི་བཟུམ་པ་ལོ། །དོན་
འདི་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་བསྐྱེད་ཡང་། ལེ་ལུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས། བརྩོན་ནས་རྩོམ་
སྟོ་བ་ནི། རྩོགས་ནས་བསྐྱུ་བ་རབ་དུ་བྱ། ཞེས་བྱ་བས་དག་གི་བཟུམ་བརྩོན་བྱས་
ལ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མདོར་བྱས་སུ་ཡང་གཞུང་འདི་ཉིད་ཆོག་སོར་བཞག་དུ་
མཛད་དོ། །སྟོན་གསལ་ལས་གཞུང་འདི་སྐྱབ་ཐབས་གྱི་མཐར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་
ནམས་རང་ལ་བསྐྱུ་བ་ལ་སྐྱར་མོད། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རང་གིས་སྟོས་པའི་ལྷ་རང་གི་
ལུས་ལ་སྐྱད་པ་ཡིན་པར་བྱང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱར་དུ་རུང་བར་
དགོངས་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ཡང་བཟུམ་པ་ལ་སྐྱར་ན། དག་དུ་བཟུམ་
པའི་སྐྱགས་བརྩོན་ནས་སྟོ་བར་བྱལོ། །གང་ན། རྩོམ་ཆེན་ཆོག་གིས་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་

སོ། །སློབ་དེ་རྫོགས་ནས་སྤྲུང་ཡང་རང་གི་སྤྲོད་ཁར་བསྐྱུ་བ་རབ་ཏུ་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་
བའི་དོན་ཡིན་ལ། ཉེར་བསྐྱུ་ལ་སྤྲུང་ན། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་རྣམས་བརྫོང་
བ་སྟེ་རང་རང་གིས་གནས་ནས་བསྐྱོད་ནས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་
རྣམས་ལ་སློབ་སྟེ་གཞུག་པར་བྱ་ཞིང་། མཆོད་པའི་དོན་ཏུ་སློབ་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་
ཀྱིས་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་ནས། སྤྲུང་ཡང་རང་གི་སྤྲོད་ཁར་བསྐྱུ་བ་
རབ་ཏུ་བྱ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཅིའི་བྱིར་དམ་ཆིག་གི་བརྒྲས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
བརྒྲས་པ་བྱེད་པའི་ཚུ་ལ་འདི་ལས་འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་
བྱའོ། །ཁྱོགས་ཀྱི་བརྒྲས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་གྱིས་
སྤྲགས་ཐོང་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་པ་དོན་ཅེ་ནས་འཛོན་ཏེ་ཡུམ་གྱི་བརྒྲར་སོང་ཞིང་།
ཡུམ་གྱི་ཅ་དབུ་མ་ལས་ཀྱེན་དུ་བྱུང་སྟེ། ཡུམ་གྱི་ཞལ་ནས་བྱུང་བ་རང་གི་ཞལ་དུ་
ཞུགས་ཤིང་རང་གི་ཅ་དབུ་མའི་ནང་ནས་འཁོར་བར་བསྐྱོམ་པ་ཡི་གེ་ལྟོད་ཅིང་ཞི་
བའི་ཐོང་སྤྲགས་བརྒྲོས་པ་སྟེ། ཅ་སྤྲགས་སམ་ཐོང་སྤྲགས་ཀྱི་བརྒྲས་པའོ། །

ཁྱོས་པས་བརྒྲས་པ་ནི། དང་པོར་ཡུམ་གྱི་ཞལ་དུ་ཞུགས་ནས་སྤྲུང་བཞིན་
འཁོར་བ་སྤྱག་ཅིང་རྩལ་བའི་ཡི་གེ་ཅན་ཏེ། འདི་ཡང་ཐོང་སྤྲགས་ཀྱི་བརྒྲས་པའོ། །ཁྱོ་
པོའི་བརྒྲས་པ་ནི། སྤྲོད་པོ་ལ་སོགས་པ་རང་དང་གཞན་གཉིས་ཀས་ཐོས་པར་བྲག་ཏུ་
བརྫོང་བ་སྟེ། འདི་ནི་སྤྲོད་པོ་ཉི་སྤྲོད་ཅ་སྤྲགས་གསུམ་ཀའི་བརྒྲས་པའོ། །སྤྲགས་ཀའི་
ས་པོན་ལ་སྤྲགས་རྣམས་མགོ་ཀྱེན་དུ་བསྐྱན་པའི་རྣམ་པས་འགྲོང་སྟེ་རྒྱལ་པོར་
བསྐྱོར་བ་མར་མེ་ལྟར་འོད་འབར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་པ་སེམས་ཀྱིས་བྲིས་པ་བཞིན་དུ་
དམིགས་ནས་བརྒྲས་པ་ནི་གོང་བུའི་བརྒྲས་པའོ། །བརྒྲས་པ་གང་བྱེད་ཀྱང་གཙོ་

འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞལ་དུ་ཡོད་ཀྱིས་ཅིག་ཆར་དུ་འདོན་པར་དམིགས་ནས་
བརྒྱས་ན་དེ་སྟེད་ཀྱི་འགྲུར་འབྱུང་བར། སྤེལ་བྱ་བ་དང་། ལྷ་བ་པ་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་
ཆེན་དུ་མ་ཞིག་གིས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ཐུན་གྱི་རོ་བོ་ལ་སེམས་མ་ཡེངས་པར་ལྟའི་
ང་རྒྱལ་ལ་གནས་པའི་ངང་ནས་ཆོག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་བརྒྱས་པ་རྣམས་
བརྒྱས་པའི་གངས་སུ་གཞུག་པར་བྱ་ཡི། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐབས་སུ་བརྒྱས་པ་
རྣམས་བརྒྱས་པའི་གངས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་ལ་མི་པན་ཡང་། བར་ཆད་བསྐྱར་བ་དང་ལས་
སྐྱབ་སྐྱོང་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པས། བཤད་གཅི་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་
སྐྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྒྱས་པར་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་
ནས་གསུངས་སོ། །

བརྒྱས་པའི་གངས་ནི། དབང་བསྐྱར་བ་དང་། བདག་ཉིད་འཇུག་པ་དང་། རབ་ཏུ་
གནས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ལ་དབང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བརྒྱས་པ་ལ། གཙོ་བོ་ལ་
འབྲུམ། འཁོར་རེ་རེ་བཞི་ཁྲི། བགེགས་མཐར་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིང་སྤྱགས་ལ་ཁྲི་སྤྱག་གཅིག་
དང་། ཡེ་ཤེས་འབེབས་པའི་སྤྱགས་ལ་འབྲུམ། དེའི་བཅུ་ཆའི་སྤྱིན་སྤེལ་དང་བཅས་
པ་རྩོགས་པའོ། །དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པ་ལ་ནི་བྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་དང་། དངོས་གྲུབ་རྒྱུང་འབྱེང་ཆེ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་འབྱུབ་པའི་མཚན་
མ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུའོ། །བརྒྱས་བྱའི་སྤྱགས་ནི། འགྲེལ་བ་རིན་སྤངས་ལས། རིགས་ལྷ་
ཡུམ་བཞིའི་སྟོང་པོ་འབྲིན་སྤྱགས་ས་བོན་མེད་པ་དང་། གཞན་རྣམས་ཀྱི་འབྲིན་
སྤྱགས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཨོྭ་ཨྭ་ཨྭ་ཨྭ་ཨྭ་ཨྭ་ཨྭ་ཨྭ་ཨྭ་ཨྭ་ཨྭ་ཨྭ་ཨྭ་ཨྭ་ཨྭ་ཨྭ་ཨྭ་
ས་བོན་རྒྱུང་བ་དེ་དག་གི་བར་དུ་བཅུག་པ་ལ་ཉེ་སྟོང་དུ་བཤད་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་

རུང་ཞིང་། ཉེ་སྤྱིང་གི་ངོས་འཛིན་རྒྱུད་དང་དངོས་སུ་འགལ་བས་མི་འཐད་ལ། བོད་
ཀྱི་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་དག་གིས་མི་འབྲ་བ་འགའ་རེ་བཤད་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་ཤ་
སྟག་ཏུ་སྤང་ངོ་། །འདི་ལ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསལ་བར་མ་
གསུངས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཨ་རྟ་ཡུས་ལྟ་རང་རང་གི་མཆོན་སྟགས་ས་བོན་དང་
བཅས་པ་ཡི་གེ་གསུམ་དང་སྟེལ་བ་ཉིད་སྤྱིང་པོར་གསུངས་པ་ལེགས་ལ། ཉེ་སྤྱིང་ནི།
ཙ་རྒྱུད་ལས། མཆོག་གི་སྤྱིང་པོའི་སྤྱིང་པོ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་སྟགས་རྩོ་
རྩོ་ལས་སྤྱང་ངོ་། །བརྗོད་ཀྱི་ཀ་ཅས་སོགས་ཀྱི་མཆོན་སྟགས་རྒྱང་པ་རྣམས་ཉེ་སྤྱིང་དུ་
གསུངས་ཤིང་། ཨོ་ལྷུང་རྒྱ་ནི་རྩ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་པོར་གསུངས་
སོ། །ཙ་སྟགས་སམ་སྟེང་སྟགས་ནི། ཙ་རྒྱུད་དུ་ཡུམ་བཞི་དང་། ཁོ་བོ་དགྲའི་སྟེང་
སྟགས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་། ལྷ་སྟག་མའི་སྟེང་སྟགས་རྒྱུད་གཞན་ནས་གསུངས་
པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དག་གི་བརྒྱས་པ་ནི་སྤྱལ་པའི་སྐྱུ་ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་
གི་འཕྲིན་ལས་དང་རྣམ་པ་མ་སྟན་པར་བསྐོམ་པ་འབྲས་བུ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

༼ཁུ་བ་ལ་སྐྱུས་བསྐྱལ་བའི་ངོར་བཞེངས་པ༽

གསུམ་པ་ཁུ་བ་ལ་སྐྱུས་བསྐྱལ་བའི་ངོར་བཞེངས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱལ་པའི་སྐྱུས་
ཞིང་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱུ་གསུང་སྟགས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མཛད་པ་རྩོགས་ནས། ཞིང་དེར་སྐྱུ་
དངོས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་གདུལ་བྱ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་དང་རྣམ་
པ་མ་སྟན་པར་བསྐོམ་པ་ནི། འདིར་གཙོ་བོར་ཡབ་ཡུམ་དོན་དམ་དུ་གཞུག་པ་སྟེ། དེ་
ཉིད་ལ་ཁུ་བ་ཞེས་ཐ་སྟངས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རབ་ཏུ་སྟོན་གསལ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཁར་བ་
ཁ་ཅིག་གིས། གཞུང་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ཆགས་པ་ཆེན་པོའི་

མེས་ཞུ་ནས་ཐེག་ལེར་གནས་པར་གྱུར་པར་འདོད་པ་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་གི་
བཞེད་པའི་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་གི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པར་བཅད་ལ། གི་
དོར་དང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་སོགས་གི་ལུགས་གཞན་ལ་ཞུ་བ་སྐུས་བསྐུལ་སྤྱང་
གཞི་སྤྱོད་པ་སྤྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་བསྐྱེད་ཞིང་། ཞུ་བ་པའི་གཙོ་བོ་ཡབ་ལུས་གཉིས་ནི་
སྤྱང་གཞིའི་སྐབས་གི་པ་མ་གཉིས་དང་ཆོས་མ་ཐུན་སྤྱོར་བ་སོགས་ནམ་གཞག་གཞན་
ཡིན་ལ། འདིར་ནི་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཐེན་པ་ལྟར་སྤྱང་གཞི་དང་ཆོས་མ་ཐུན་མི་
སྤྱོར་གི། འབྲས་བུའི་སྐབས་ཁོན་དང་ཆོས་མ་ཐུན་སྤྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བས་ན་འདིར་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། རིམ་གྱིས་འཇུག་ན་ལུས་
ཡབ་ལ་ཐེམ། ཡབ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ལ་ཐེམ། ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔའ་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ལ་ཐེམ། ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་
ཞབས་ཀྱི་ལུ་ནི་ཉ་ལ། ཉའི་ལུས་ནི་མགོ་བོ་ལ། མགོ་བོ་སྒྲ་ཆེས་ལ། སྒྲ་ཆེས་ཐེག་ལེ་
ལ། དེ་རྒྱ་ད་ལ། རྒྱ་ད་ཡང་འོད་གསལ་དུ་ཐེམ་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱིའི་ཆ་ཐམས་ཅད་རིམ་
གྱིས་སྤྱིང་ཁར་བསྐྱས་ནས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། ཅིག་ཆར་དུ་འཇུག་ན་
སེམས་དཔའ་སུམ་བཞེགས་ལུས་དང་བཅས་པ་ཅིག་ཆར་འོད་གསལ་དུ་ཐེམ་པར་
བསྒྲོམ་པ་ཡིན་མོད་གི། དེ་ལྟར་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གི་སྐབས་སུ་གཟུགས་སྤྱིའི་སྤང་བ་
འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པ་ཡང་ཡང་བསྒྲོམ་པ་ནམས་ནི། རྫོགས་རིམ་གི་སྐབས་སུ་
དངོས་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་སྤྱི་ལུས་གཉིས། དོན་དང་དཔའི་འོད་གསལ་དུ་
བསྐྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱན་བྱེད་དུ་
བསྒྲོམ་པ་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། རྫོགས་རིམ་གི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་པ་

འཆར་བའི་གནས་ཀྱང་སྤྱིར་ཁ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལུས་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པའི་
བསམ་གཏན་གྱི་རིམ་པ་དང་ཡང་ཆེས་མཐུན་པས། འདིར་ཡང་རིམ་ཅན་དུ་སྤྱད་
པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་ལེགས་པར་བཞེད་དོ། །དོན་འདི་ཉིད་སྟོན་པ་ན་མདོར་
བྱས་སུ། སྤྱིར་ཡང་སྤྲུགས་པས་བདག་ཉིད་ནི། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞུག་པར་
བྱ། །ཞེས་པ་ལས་གཞུག་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་མ་གསུངས་ལ། དེའི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
ལ་ང་རྒྱལ་འཛོག་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་རི་སྐད་བཤད་པ་ཅན་པར་བྱེད་པ་ནི་དོན་གཅི་
ལོ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་ལ་པའི་སྤྱིས་ཞིང་དེར་སྤྱད་དོས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་གདུལ་བྱ་མེད་པར་
གྱུར་པ་ན། ཆད་མེད་པ་བཞིས་བསྐྱུལ་བའི་དབང་གིས་སྤྱིར་ཡང་འཛིག་ཉེན་གྱི་
ཁམས་གཞན་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་དང་ནམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་པ་ནི་
སྤྱིས་བསྐྱུལ་བའི་རོར་བཞེངས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆད་མེད་པ་བཞི་ནམ་པར་དག་པའི་ལྷ་
མོ་བཞིས་བསྐྱུལ་བ་ནི། ཆད་མེད་བཞིའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲུགས་མེ་ཆེན་པོའི་
གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་མཆོན་པ་ཡིན་ཞིང་། བསྐྱུལ་བ་ན་འོད་གསལ་ལས་སེམས་
དཔའ་གསུམ་གྱི་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་ཅིག་ཆར་དུ་བཞེངས་པར་བསྐྱོམ་པ་ནི་
སྤྲུགས་མེ་ཆེན་པོ་དེའི་དབང་གིས་ཞིང་གཞན་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་དང་
མཐུན་པའོ། །ཆོག་གང་གིས་བསྐྱུལ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཁམས་ན་གནས་ཀྱི་དབང་
སྤྲུག་ཁྱོད་ནི་དོ་རྩེའི་སྤྲུགས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་སྟེ།
དེ་དག་གི་ཆོག་དོན་ནི་རྒྱུད་འགྲེལ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་དུ་ཉོགས་པར་བྱ་ཡི། འདིར་གཞུང་
མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་གྲིས་སོ། །

༼བསྐྱེད་ཅིང་མཆོད་ལ་བདུད་ཅི་མཉམ་བ།༽

བཞི་པ་དེ་ལ་བསྐྱེད་མཆོད་བདུད་ཅི་མཉམ་བ་གསུམ་ལས། བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་
སྤུལ་པའི་སྐྱུས་ཞིང་གཞན་དུ་འཆང་བྱ་བའི་མཛད་པ་བསྟན་པ་ན། སྤྱི་པོ་ཐམས་ཅད་
སྟོན་མེད་པའི་སངས་རྒྱུས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་ཐོག་མར་བསྐྱེད་པ་བརྟུན་པ་
ལྟར་ལེན་ཞིང་། དེའི་འོག་ཏུ་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱིས་བསྟེན་
བཀྲར་བར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བསྟེན་བཀྲར་བདག་གིར་མཛད་པའི་སྟོན་པ་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཡོན་གནས་མཛད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བདག་ཉིད་ལ་བསྐྱེད་མཆོད་
བདུད་ཅི་མཉམ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དགྱིལ་འཁོར་པའི་ལྟ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་རིགས་ལྡ་གའི་ཡོན་ཏན་ཆང་བར་བརྟུན་པའི་སྟོན་པ་བྲག་ཆའི་
དབུངས་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པར་མོས་ནས། ཅ་རྒྱུད་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི། མི་བསྐྱེད་
རྟོ་རྟེ་ཡེ་ཤེས་ཆེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་ལུས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་
མདོར་བྱས་ལས་གསུངས་སོ། །ཤོ་ལོ་ཀ་ལུ་པོ་དེ་དག་གི་ཆིག་དོན་ནི་རྒྱུད་འབྲེལ་
ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་ཡི། འདིར་གཞུང་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་མཆོད་པ་ནི། བོང་དུ་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་
བསྐྱེད་པའི་མཆོད་པ་དེ་དག་འདིར་བདག་ཉིད་རྟོ་རྟེ་འཆང་ངམ་མི་བསྐྱེད་པར་ར་
རྒྱལ་བྱས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་ཡོན་ལྡ་ལ་མཆོན་ན། གཞུགས་རྟོ་
རྟེ་མ་ལག་པའི་བརྒྱ་འཇམ་པས་གསལ་ཞིང་དྲངས་པའི་མེ་ལོང་བརྒྱུད་ནས་ཞི་བའི་
མིག་གིས་བདག་ལ་བཟྩ་ཞིང་། ལུ་ཏིག་གི་རྒྱན་པོ་འབྱུང་བ། ལུ་མ་རྒྱས་ཤིང་
མཐེགས་ལ་འབྱུང་བ། བར་དོག་ཅིང་གོས་རུང་ཟད་འབྱུར་བས་རོ་སྦྱད་མཛེས་པ་

སྟོན་པ་དེ་ལྟ་བུ་མས་ནས་མཁའ་ཁམས་གང་པ་བསམས་ནས། དེ་དག་གི་
གཟུགས་ལ་བལྟས་པས་ནང་དུ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པར་བསྐྱོམ་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་
སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྤྲོད་པའི་ངེས་པ་ཤུགས་ཅན་
བསྐྱེད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་མཛོད་པའི་ལའོར་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་སྤྲོད་གི་རྣམ་
རེས་ཏུ་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབས་པར་བྱ་ཞིང་། མཛོད་པ་གཞན་རྣམས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
པའི་ཚུལ་ཡང་དེས་མཆོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བདུད་ཅི་མུང་བཞི། ལྷ་མེད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཤ་ལྷ་བདུད་ཅི་ལྷ་སྤངས་
རྟོགས་སྤང་གསུམ་བྱས་ནས་ལྷ་དང་། ལྷ་མ་ལ་མཛོད་^{༤༥} ཅིང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་
སྤངས་ནས་ཆོས་པར་བྱེད་པའི་ནང་གི་མཛོད་པ་ནི། རྒྱད་དང་བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་
པལ་ཆེ་བ་ནས་གསུངས་ཤིང་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤ་ལྷ་
བདུད་ཅི་ལྷའི་ངོས་འཛིན་དང་། དེ་དག་གཤེགས་པ་ལྷ་དང་གཤེགས་པ་ལྷར་འཛོག་
ཚུལ་དང་། མོད་པའི་ནང་གི་ཕྱོགས་མཆོམས་གང་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ས་བོན་གང་
ལས་བསྐྱེད་ཅིང་ཡི་གེ་གང་གིས་མཆོན་པ་རྣམས་ལ་གཞུང་སོ་སོའི་བཤད་པ་མི་
མཐུན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། སུལ་ལྷའི་དགོངས་པ་མན་སྟེ་དང་དོ་ཇེ་སྤང་བས་བཤད་པ་
ལྟར་ན། ཤ་ལྷའི་ས་བོན་རྩྱི་རྩྱི་ཨྱི་ཁྱི་ཁྱི་དང་། བདུད་ཅི་ལྷའི་ས་བོན་རྩྱི་རྩྱི་ཨྱི་ཁྱི་རྣམས་
སུ་བཤད་ལ། ཕྱོགས་མཆོམས་གང་དུ་བསྐྱེད་པ། སྤང་བ་དང་། མན་སྟེ་དང་། སུལ་
ལྷ་དང་། གང་ན་བཞི་དང་། སྟོམ་འབྱུང་གང་དུ་ཡང་དངོས་སུ་མ་བཤད་དོ། །

གཤེད་དམར་གྱི་རྒྱད་ལས་གོ་ཀྱང་ཏཱ་མིང་ཅན་གྱི་ཤ་ལྷ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷའི་རང་བཞིན་དུ་བྱས་ནས། ཤར་

སྒྲོ་བྱུང་བྱང་དབྱས་སུ་རིམ་བས་འགོད་ཅིང་། དེ་དག་ཀྱང་རིམ་བ་བཞིན། གླི་ཨི་རྒྱོ་
ཁྱི་ཕྱི་ལས་བྱང་བཏོ། །"བེ་ར་བྱ་མ་མེའི་^{༤༤}མིང་ཅན་གྱི་བདུད་ཅི་ལྷ་མེ་ནས་བཅམས་
ཏེ། གཡས་བསྐྱོར་གྱིས་མཚམས་བཞི་དང་དབྱས་སུ་འགོད་དེ། རིམ་བ་བཞིན་ཡི་མི་
བེ་ཏྱི་གི་ཡི་གེ་ལས་བྱང་ཞིང་། རང་རང་གང་གི་མིང་ཅན་དུ་བརྒྱུད་པའི་ཡི་གེ་དེ་དག་
གིས་མཚན་བར་བཤད་དོ། །

མན་སྟེ་ལས། འོགས་མཚམས་སོགས་གང་དུ་བསྐྱེད་བ་དངོས་སུ་གསལ་བར་
མ་བཤད་ཀྱང་། མན་སྟེ་ལས། རྣམ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེས་གྱི་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་བ་ལྷ་ཉིད་དུ་མོས་བ་རྣམས་ནི་སྒྲོན་མ་ལྷ་རྣམས་དང་ལྷགས་ཀྱང་ལྷ་རྣམས་
སོ། །ཞེས་སྒྲོན་མ་ལྷ་དང་ལྷགས་ཀྱང་ལྷ་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་ལྷར་བཤད་ལ། མི་
བསྐྱོད་བ་དང་། རྣམ་སྤང་དང་། རིན་འབྱུང་དང་། སྤང་མཐའ་དང་། དོན་བྱུང་རྣམས་
ལྷགས་ཀྱང་ལྷ་ཞེས་གོ་རིམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱུགས་གྱིས། ས་བོན་དང་པོ་
ལྷ་ལས་ཤུ་བསྐྱེད་པར་མངོན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དབྱས་ནས་གཡས་སྐྱོར་དུ་རིམ་
བ་བཞིན་འོགས་བཞིར་གྱི་གླི་སོགས་ལས་ཤུ་ཆེན་སོགས་ལྷ་ཡི་གེ་དེ་དག་གིས་
མཚན་བ་དང་། མེ་ནས་དབང་ལྷན་གྱི་བར་མཚམས་བཞིར་རིམ་བ་བཞིན་གླི་སོགས་
གྱི་ཡི་གེ་ལས་བྱི་ཆེན་སོགས་ཡི་གེ་དེ་དག་གིས་མཚན་བ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཤུ་ལྷའི་ཡ་
གྲུལ་གྱི་ཤུ་ཆེན་དེ་ཉིད་བདུད་ཅི་ལྷའི་ཡ་གྲུལ་ཡང་ཡིན་པས་བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་ས་བོན་
བཞི་ལས་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་མན་སྟེ་དང་དཀྱིལ་ཆོག་རྩོམ་མེ་ཐེང་བའི་
དགོངས་བཏོ། །

འོག་ཆེན་ཐིག་ལའི་རྒྱུད་དང་། འོག་ཆེན་བྱིལ་བུ་པའི་བདེ་མཆོག་ལྷ་ལྷའི་སྐྱུ་

ཐབས་དང་། གྲུབ་ཆེན་ལྷ་བ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤུར་མ་ཟད། བདུད་ཅི་ལྷ་ཡང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷར་བཤད་ལ། དག་ནག་གི་དཀའ་འབྱེལ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མ་དང་།
རྩོ་བོས་མཛད་པའི་^{༦༥}མོ་མི་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། རྩ་ཡ་སེ་ནའི་མཁའ་འགོ་རྒྱ་
མཆོའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྣམས་ལས་རྩས་བཅུ་ལོ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་
ལོས་བསྐྱེད་པར་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་གཤེགས་པ་དང་གཤེགས་མའི་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྩས་
བཅུ་ཀ་རང་རང་གི་མིང་ཡིག་ལས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ས་བོན་ལ་ལུགས་མི་འབྲ་བ་གཉིས་
དང་། རྩས་བཅུ་ཀ་ཕྱོགས་བཞི་དབུས་དང་ལྷ་ཁོ་ནར་འགོད་པ་དང་། ཕྱོགས་
མཆམས་བརྒྱད་དབུས་དང་དབྱུ་ཀར་འགོད་པ་སྟེ། གང་དུ་འགོད་པའི་གནས་ལ་
ལུགས་གཉིས་དང་། དེའི་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་ཤུ་ཕྱོགས་དང་། བདུད་ཅི་ལྷ་མཆམས་སུ་
འགོད་པ་དང་། བདུད་ཅི་ཕྱོགས་དང་ཤུ་ཕྱོགས་སུ་འགོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་
ཅིང་། ཤུ་ཕྱོགས་ལ་ཤུ་ཕྱོགས་མར་འཛོག་དང་། བདུད་ཅི་གཤེགས་
པ་དང་ཤུ་ཕྱོགས་མར་འཛོག་པའི་ལུགས་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། །བདུད་ཅི་
ལྷའི་ངོས་འཛིན་བྱི་ཆེན་བྱི་ཆུ་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལ་མི་འབྲ་བ་མེད་
ཅིང་། ལྷ་པའི་ངོས་འཛིན་ལ་མི་མ་ཐུན་པ་མང་སྟེ། ལྷ་རྩེ་བ་དང་། སྤུང་ཞབས་ལ་
སོགས་པས་ཤུ་ཕྱོགས་པ་ཤུ་ཕྱོགས་པ་ཞིའི་འབྲེལ་བར་བྲུ་མ་རྩ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་
ལོ་དང་རང་སྒྲུབས་ལ་བཤད། ལྷ་མ་འབྱུང་དུ་ཐ་མ་ཤུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆེལ་བྱ། འབྲིང་
སྒྲུབས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་མར་དང་གཞུངས་པ། རབ་མགོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལྷ་དཔ་
རྣམས་ལ་བཤད་དོ། །

⁶⁵ རྒྱ་བྲང་གི་དབང་དུ་ལྷ་མི་པའི་ཞེས་བྱུང་།

ཤ་ལྷའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་དང་སྒྲོན་མ་ལྷ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་
དེ། དངོས་གྲུབ་འགྲུགས་པ་དང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། མཛོད་པ་ལྷ་བ་བས་
དུམ་བྱ་གཅིག་པ་སྤྱི་དཀར་ལ་ནང་དམར་བར་བཤད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་དུམ་བྱ་
གསུམ་པ་དང་ཁ་དོག་དཀར་པོར་བཤད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཁ་དོག་དཀར་པོར་
བཤད་ཅིང་དུམ་བྱའི་གསལ་ཁ་མ་སྒྲོས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་དེ་གཉིས་ཀའི་གསལ་
ཁ་མ་སྒྲོས་པ་དང་ཚུལ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། མཛོད་པའི་ནང་དུ་རྩས་བཅུ་གཏན་ཅན་དུ་
བསྐྱེད་པ་དང་གཏན་མེད་དུ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་དང་། གཏན་ཅན་ལ་བསྒྲའི་གཏན་དང་།
ཆེ་བའི་གཏན་བྱེད་པའི་ལྷགས་གཉིས་དང་། རྩས་བཅུའི་སྤྱིང་ངམ་མཐའ་སྒྲོར་དུ་
དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་འགོད་པ་དང་མི་འགོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་དང་། དེ་དག་གི་
སྤྱིང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཁ་རྒྱ་ག་འཛོག་པ་དང་མི་འཛོག་པའི་ཚུལ་གཉིས་དང་། སྤྱིང་
གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཆེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྗེ་རྩས་མཆོན་པ་བྱེད་པ་དང་། ཉི་མ་ལ་རྗེ་
རྩས་མཆོན་པ་བྱེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་ཡི་གེ་ཅན་འཛོག་པ་སྤྱི་
ཚུལ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ལྷགས་མི་འདྲ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ལ། འཕགས་པ་ཡབ་
སྐུ་གི་སྤྱི་བ་ཐབས་རྣམས་སྤྱ། བདུད་ཅིའི་སྤྱི་དཀྱིལ་གང་ཡང་མ་གསུངས་སོ། །

དེའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་ཨ་རྩ་ཡུས་སྤྱི་ལས་བཤད་ཅིང་དེ་ཉིད་གསང་འདུས།
བདེ་མཆོག་ །ཀྱི་རྗེར་གསུམ་ཀའི་བདུད་ཅི་བསྐྱེད་ཆོག་ཐུན་མོང་བར་བཞེད་ཅིང་།
དེའི་རྩས་སྤྱི་འབྱངས་ནས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ །གསང་འདུས་འཕགས་ལྷགས་
ཀྱི་བདུད་ཅི་སྤྱི་དཀྱིལ་གི་ཚུལ་ལ་ཤ་ལྷ་བདུད་ཅི་ལྷའི་བསྐྱེད་ཚུལ། སྤར་ཨ་རྩ་ཡུས་
ལྷགས་བཀོད་པ་ལྟར་བྱས་ནས་རྩས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཡི་གེ་ཉ་སེར་སོ།

ཉོན་ལྷན་པོ། རྗེ་མེན་པོ་རྣམས་ལས་རིམ་པ་བཞིན་འོད་དཔག་མེད། རྣམ་སྒྲུང་། མི་
བསྐྱེད་པ་གསུམ་བསྐྱེད་ནས་དེ་དག་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་འདུས་ཐོད་པའི་ནང་དུ་
ཐིམ་བས། རིམ་པ་བཞིན་ཁ་དོག་གི་རོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་པ་སྤངས། དེ་ནས་རང་གི་
ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་རྒྱང་གཡོས་མེ་སྤར། ཐོད་པའི་ནང་གི་
རྣམ་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་ཁྱེད་ཁོལ་བའི་རྒྱངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡི་གེ་རྩྭ་ལས་
སྐྱེས་པའི་དོན་རྣམས་མཆན་པའི་ཁ་རྩྭ་ག་རྩྭ་གིས་མཆན་པ་དེ་ཉིད་འོག་གི་བོད་ཀྱིས་ཁྱེད་
ནས་ཐོད་པའི་ནང་དུ་ཐིམ་པ་ལན་གསུམ་བྱས་པས་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་དུ་བྱུང་
པར་བསྐྱོམ་ཞིང་། དེ་ནས་དེའི་སྤྱིང་དུ་ཨོ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཨོ་
ཡིག་མགོ་ཐུར་བསྐྱབ་གྱིས་མཆན་པའི་སྤྱིང་དུ་ཨོ་ལྷུང་རྩྭ་གི་ཡི་གེ་སྤྱིང་ནས་སྤྱིང་དུ་
བཅེགས་པ། དེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅི་ལ་
སོགས་པ་བཀུག་སྟེ་ཨོ་ལྷུང་རྩྭ་ལ་ཐིམ། དེ་གསུམ་ཡང་རིམ་བཞིན་ཁྱེད་ནས་རྒྱ་བ་ལ་
ཐིམ། རྒྱ་བ་ཡང་ཁྱེད་ནས་ཐོད་པར་ཐིམ་པར་བསམ་ཞིང་ཡི་གེ་གསུམ་ལན་གསུམ་
བརྗོད་པས་དདུལ་རྒྱའི་རང་བཞིན་ཤིན་ཏུ་བྱངས་པའི་བདུད་ཅིར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
བོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

ཐོད་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བདུད་ཅིའི་སྐྱེད་ཆོག་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་བྱས་པ་
རྣམས་ནི་རྒྱུད་དང་རྒྱུ་གཞུང་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་སྒོ་གཞོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤང་
ལ། ཅ་བཤད་སྐྱོར་བའི་མན་ངག་དང་བལ་བ་བྱེད་ལ་འདུས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་ཤ་ལྷ་
བདུད་ཅི་ལྷའི་སྐྱེད་ཆོག་ཅི་ཡིན་གཏོལ་མ་བྱུང་བ་ནི་བདེན་གྱིས། འཕགས་པ་ཡབ་
སྤྲས་ཀྱིས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་ཁོ་བོས་དོན་རྣམས་དཔོན་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་

དོ་རྗེའི་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི་ལ་བརྟེན་ནས། ཅ་བ་དང་བཤད་པའི་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྦྲར་
ཏེ་འདུས་པ་རང་ལུགས་གྱི་བདུད་ཅི་སྦྱེད་ཆོག་ལ་ངེས་པ་སྒྲན་མེད་པ་སྦྱིན་པར་བྱ་
ཡིས་རྣ་བ་སྒྲགས་ཏེ་མཉན་པར་གྱིས་ཤིག། །དེ་ཡང་ཅ་རྒྱུད་གྱི་ལེན་བཅུ་བྲག་པ་
ལས། སྒྲང་པོའི་ཤ་དང་རྩ་ཡི་ཤ། །ཤ་ཆེན་དག་ཀྱང་བཟའ་བྱ་ཞིང་། །སྒྲགས་རྣམས་
ཀུན་ལ་དབྱལ་བར་བྱ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་མགོན་པོ་མཉེས། །ཉིན་རེ་དོ་རྗེ་སྒོ་བ་མ་
ལ། །མཁས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྟན་པར་བྱ། །བཤད་གཅི་ཤ་ཡི་བྱ་བ་དང་། །དོ་རྗེ་
གསང་བའི་ཆོག་དག་གིས། །སྒྲགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་ཡི་གེ་ཨོ། །བསྒོམ་ན་དེ་མ་ཐག་
ཏུ་འབར། །ཞེས་ཤ་ལྷ་བདུད་ཅི་ལྷ་རང་གིས་བཟའ་ཞིང་སྒྲགས་གྱིས་ལྷ་ཀུན་ལ་
དབྱལ་བར་གསུངས་པ་དེ་ལ། ཤ་ལྷ་བདུད་ཅི་ལྷ་སྦྲངས་རྟོགས་སྤར་གསུམ་ཚུལ་རི་
ལྟར་བྱ་བ་དང་། བྱས་ནས་བཟའ་ཞིང་བསྟེན་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱ་བར་བཞེད་
ནས། བཤད་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མར། བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་
རྣམས་གྱིས། བདུད་ཅི་ལྷ་རྣམས་རི་ལྟར་བཟའ། །དེ་བཞིན་དབང་པོ་ལྷ་གང་
ལགས། །ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། ཐ་མལ་ལུས་གྱི་ཆོས་ལ་ནི། །དྲི་མ་ལྷ་རྣམས་སྤར་
བ་ནི། །ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡིས་བྱིན་རྒྱབས་པས། །བདུད་ཅི་ལྷ་ཞེས་བྱ་བར་བཤད། །སྤར་
དང་དེ་བཞིན་བསྐྱེད་པ་དང་། །སྤར་བར་བྱ་དང་གཟུགས་སྤར་ལ། །སྒྲགས་གྱི་ལུས་
སྤར་བསྐྱོར་བས། །བདུད་ཅི་ལྷ་ནི་བཟའ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀྱང་པ་དང་པོ་
བཞེ་ཡི་དོན་ནི་ལུས་ལས་བྱང་བའི་ཆོས་ཞེས་པ་བདུད་ཅི་ལྷ་ཡིན་ལ། དེ་ལྷ་ཐ་མལ་
པ་ལ་དྲི་མ་ཅན་ཡིན་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ལྷའི་ངོ་བོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་བདུད་ཅི་
ལྷར་བཤད་དེ། འདིས་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་སྟེ་རིགས་ལྷའི་ས་ཐོན་ལས་བདུད་ཅི་ལྷ་བསྐྱེད་

ཅིང་། རིགས་ལྡེའི་ས་ཐོན་གྱིས་དེ་དག་ལ་མཆན་པའི་སྒོ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་
སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་བདུད་ཅི་ལྡེའི་རོས་འཛིན་དང་། བདུད་ཅི་ལྡེ་རིགས་གང་དུ་འཛོག་པ་ནི།
བཤའ་རྒྱུད་རྩོམ་ཐེངས་ལས། བདུད་ཅི་ལྡེ་ཡི་བཟའ་བ་ནི། །དངོས་གྲུབ་ཀྱིས་བྱེད་དེ་
ཉིད་མཆོག་ །རི་ལྷར་རིགས་པའི་རིམ་པ་བཞིན། །རྣམ་སྤང་མཛད་དང་མི་བསྐྱོད་
དང་། །དོན་ཡོད་གྲུབ་དང་འོད་དཔག་མེད། །རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆན་ལྡེ་པོ་འདི། །བདུད་
ཅི་ལྡེ་ཡི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཁྲག་ནི་རིན་ཆེན་དབང་སྤྲུག་དང་། །བྱང་རྩལ་སེམས་ནི་འོད་
དཔག་མེད། །དེ་བཞིན་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ལ། །མི་བསྐྱོད་དེ་བཞིན་རྩོམ་ཐེངས་ལ། །རི་ཆེན་
རྣམ་སྤང་མཛད་དུ་བཤའ། །དེ་དག་བདུད་ཅི་ལྡེ་ཡི་མཆོག་ །ཅེས་བདུད་ཅི་ལྡེ་གཤེགས་
པ་ལྡར་འཛོག་པའི་ཚུལ་དང་། བདུད་ཅི་ལྡེ་པ་ཡང་ཤ་ཆེན་ལ་བྱེད་པར་གསལ་བར་
གསུངས་སོ། །སྤར་དང་དེ་བཞིན་བསྐྱེད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞིའི་དོན་ནི།
བདུད་ཅི་ལྡེ་པོ་དེ་སྤྲུང་རྩོགས་སྤར་གསུམ་བྱས་ནས། །རང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལྡེའི་ལུས་སྤར་བ་
ཏུ་སྤྲོར་བའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་བཟའ་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འོན་སྤྲུང་རྩོགས་སྤར་
གསུམ་ཚུལ་རི་ལྷར་བྱ་ཞེན། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི་རྒྱུད་བྱི་མ་དེ་ཉིད་ལས། རྩོ་
རྩོ་ལྡེ་ལས་བྱུང་བ་ནི། །བར་སྤང་ལ་གནས་བསམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྩོམ་ཐེངས་
ནི་གཤམ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་རྣམས་རྒྱུད་བྱི་མའི་འགྲེལ་པར་བཤའ་ཅིང་། རྩོ་རྩོ་
དེ་ཡང་སྤྲུབ་པ་དཔལ་གྱིས་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་། །ཤུལ་པས་སྟོན་པོ་བྱེད་དུ་འགྲེང་
བར་བཤའ་དོ། །ཞུལ་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱ་ནི། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་པས་
བདུད་ཅི་ལྡེ་པོ་དེའི་འོག་ཏུ་ཞུལ་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱ་དམར་པོ་བསྐྱོམ་པ་དང་། །བརྒྱའི་

སྟོད་ཅེས་པ་ཐོད་པ་ལ་སྐབས་དུ་མ་ཞིག་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་དེའི་འོག་ཏུ་ལྷུ་ལས་བྱུང་
བའི་ཐོད་པ་བསྐྱོམ་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་ནོ། །

ཨོ་གྲིས་མཚན་པའི་བདུད་ཅི་ནི། །དེ་ཡི་དབུས་སུ་བཞག་པར་བྱ། །ཞེས་པས་
བདུད་ཅི་ལྷ་ཐོད་པའི་ནང་གི་དབུས་སུ་བརྒྱལ་ལ་འགོད་པ་དང་། བདུད་ཅི་ལྷ་ག་ལ་
ཐུན་མོང་དུ་ཨོ་ཡིག་གིས་མཚན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཆོག་རྒྱུ་དགྲའི་
འོག་ཏུ། དེ་བཞིན་དཔའ་བོ་ལྷ་རྣམས་བཟུལ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིར་བྲངས་ནས་
བཤད་ན་དཔའ་བོ་ལྷ་ནི་ཤ་ལྷ་འོ། །དེ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ནི་རིགས་ལྷའི་ས་བོན་
ལས་བསྐྱེད་ཅིང་རིགས་ལྷའི་ས་བོན་གྲིས་མཚན་པ་དང་། ལྷུ་ལས་བྱུང་བའི་ཐོད་
པའི་དབུས་སུ་ལྷུ་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱལ་ལ་འགོད་པ་དང་། རང་ལྷགས་ཀྱི་ལུས་སུ་
སྒྲོར་བ་རྣམས་བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་བཤད་པ་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་བཟུང་བར་
བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་ཤ་ལྷ་རིགས་གང་དུ་འཛོག་པ་ནི། ལེའུ་རྒྱག་པའི་
འགྲེལ་པ་སྟོན་གསལ་ལས། མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱིས་ཤ་ཆེན་བཟུང་བར་བཤད་
ཟིན་པའི་འོག་ཏུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་
ཉེ་བར་ལོངས་སྟོད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྤང་བའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤ་ལྷ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷའི་རིགས་སུ་འཛོག་པ་གསལ་
བར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤ་ལྷ་བདུད་ཅི་ལྷ་གཉིས་ཀ་གཤེགས་པ་ལྷར་འཛོག་པར་
བཤད་ཅིང་། ལུགས་འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཚན་སུ་འགོད་པ་རྣམས་
ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བས། ལྷ་ཚན་གཉིས་ཀ་ཕྱོགས་བཞི་དབུས་དང་ལྷར་འཛོག་
དགོས་པར་བྱུང་བོ། །

དེས་ན་སྤྱབ་པ་དབལ་གྱིས་ཤུ་བདུད་ཅི་ལྟ་གཉིས་ཀ་རྩི་ཨི་རྩི་ཁི་རྩི་ལས་
བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པས། དང་པོར་ཕྱོགས་བཞི་དབུས་དང་ལྷན་ཡི་གེ་
དེ་དག་ལས་ཤུ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཡི་གེ་དེ་དག་གིས་རིམ་བཞིན་དུ་མཆན་པར་བྱས།
དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱད་ཡང་ཕྱོགས་བཞི་དབུས་དང་ལྷན་ཡི་གེ་དེ་དག་ལས་བདུད་ཅི་ལྟ་
བསྐྱེད་ཅིང་། ཡི་གེ་དེ་དག་གིས་མཆན་པར་བྱས་ནས་བདུད་ཅི་ལྟ་སྤྱན་མོང་དུ་
ཨི་ཡིག་གིས་མཆན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཁོད་པའི་འོག་དུ་རྒྱུད་མེ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་
རྒྱུད་དུ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱུད་ཕྱི་མའི་འབྲེལ་པར་རྒྱ་ལོ་པས་བཤད་ཅིང་།
དེའི་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡང་སྤྱབ་པ་དབལ་གྱིས། རྩི་ཡི་རྩི་དང་། རྩི་རི་རྩི་ལས་བསྐྱེད་པར་
བཤད་པ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། ལུགས་གཞན་ལ་ཡང་རྒྱུད་དང་གྲུབ་ཆེན་ནམས་
ཀྱིས་རང་རང་གི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་འབྲུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་དང་
མ་སྤྱན་པར་བཤད་པ་ཤས་ཆེ་བར་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ནས་གོང་དུ་སྤྱད་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱད་ཚུལ་ནི། རྩི་རྩི་ལྟེ་བའི་རྩི་ཡིག་
གི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱེད་པས་རྒྱུད་གཡོས་ཏེ་མེ་སྤྱད་བའོ། །བསྐྱེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་
ནི་མེ་དེས་ཐོད་པ་ “གདུངས་”^{༦༩} ཤིང་རྩས་ནམས་བསྐྱོལ་བའོ། །སྤྱད་པར་བྱ་ཞེས་པའི་
དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། ཨི་གྱིས་མཆན་པའི་བདུད་ཅི་ནི། དེ་ཡི་དབུས་སུ་བཞག་
པར་བྱ། ཞེས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། རྩི་རྩི་བསྐྱེད་མཉམ་སྦྱོར་བ། འབར་བས་ནལ་འབྱོར་
ཆོས་པར་བྱ། ཞེས་པར་མཆོངས་པར་སྤྱད་ཀྱང་”**ཞིང་།** ཞེས་པ་སྟེ། གཟུགས་སྤྱང་བ་
”**ཅིས་**པ་འཆད་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་གཉིས་པར་གྱུར། ཞེས་པའོ། །

དེས་ན་བར་སྤྱད་གི་རྩི་རྩི་བསྐྱེད་མིང་ཅན་གྱི་ཐོད་པར་ལྷུང་ནས་རྩས་ནམས་

དང་རོ་མཉམ་དུ་གྱུར་བ་ཉིད་དོན་རྗེ་བརྒྱ་མཉམ་སྐྱོར་གྱི་དོན་དུ་བརྟེན་ཏེ་མཁས་པ་སྐབ་
བ་དབལ་གྱིས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་རྗེས་བཅུ་ལྷ་ཞིང་ཁོལ་བར་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་དོ་
རྗེ་དང་བརྒྱ་མཉམ་པར་གྱུར་བ་ལས་གྱུར་བའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་དུ་
མོས་པར་བྱས་ནས་ཐུངས་པ་དང་མཆོད་པས་རང་དང་ལྟ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཆེན་
པོ་ཀུན་དུ་འབར་བར་བྱེད་པའི་མཆོན་བྱེད་དུ་ཤེས་པ་ཉིད་གནད་དམ་པའོ་ཞེས་
གསུང་དོ། །དེ་ལྟར་དོན་རྗེ་ཉི་གདན་དང་བཅས་པ་ལྷུང་སྟེ་དགྲགས་པས་རྗེ་རྣམས་དང་
རོ་མཉམ་དུ་གྱུར་ཏེ་ཤེས་དང་མཆུངས་པར་སྤང་བ་ནི། ཤེས་དང་མཆུངས་པར་སྤང་
གྱུར་འོ་ཞིང་། ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནོ། །

དེ་ནས་ཐོད་པའི་ནང་གི་བརྒྱའི་ཟེའུ་འབྲུལ་མཆོན་པའི་ལྷུང་ཡིག་ལྷ་བས་ཡེ་
ཤེས་གྱི་བདུད་ཅི་ཉི་མ་གཉིས་པ་ལྟར་གྱུར་ནས་དམར་སེར་གྱི་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་
ནི། གཟུགས་སྤང་བ། ཞེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་གཉིས་པར་གྱུར། །**ཞེས་པའི་**
དོན་ནོ། །ཆོག་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། རྩོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་རྣམས་
གྱི། མཆོན་ཆ་མཆོག་གིས་བྲངས་ནས་ནི། །བདུད་ཅི་དེ་རུ་པལ་ནས་ཀྱང་། །བཟའ་
བའི་སྐྱོར་བས་བཟའ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ། མཆོན་ཆ་མཆོག་ནི་འོད་
ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱི་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་གང་ལས་གྱུར་བ་ནི་བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་སྐྱེ་མོང་དུ་
མཆོན་པའི་ཨོ་ཡིག་ལས་སྐྱོས་པར་སྐབ་པ་དབལ་གྱིས་བཤད་ལ། དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་
ལེགས་ཏེ། རྩགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་ཡི་གེ་ཨོ། །བསྐྱོས་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབར། །ཞེས་
པའི་ཅ་རྒྱུད་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་སྐྱོན་གསལ་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་སྤང་བའི་བྱིར་དོ། །

དེས་ན་ཨོ་ཡིག་གི་འོད་ཟེར་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་བས་རྩོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་

ཁམས་ན་གནས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅི་བཀྱག་ནས།
དམ་ཆིག་གི་བདུད་ཅི་ལ་བརྟུག་པ་ནི་འབར་བར་བྱས་པ་སྟེ་མང་པོར་སྟེལ་བའོ། །དེ་
བཞིན་དཔའ་པོ་ལྷ་རྣམས་བཟུལ། །ཞེས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ཡིག་གསུམ་ས་བོན་ལས་
བསྐྱེད་བྱ། །གཞན་དུ་དེ་ནི་འབྲུག་མི་འབྲུག། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་ས་
བོན་ལས་སྦྱང་རྟོགས་སྤར་གསུམ་བྱས་པའི་སྒྲོན་ས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅིར་བསྐྱེད་
པར་བྱ་ཡི་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱས་ན། རི་སྐད་བཤད་པའི་པན་ཡོན་རྣམས་འབྲུག་པར་
མི་འབྲུར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། །ཡི་གེ་གསུམ་ནི་སྟེང་གི་དོན་རྟོ་ལྟེ་བ་ལ་མཆན་པའི་
རྩྭ་ཡིག་དང་། བར་གྱི་བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མཆན་པའི་ཨོ་ཡིག་དང་། འག་གི་
བསྐྱེད་ཐེབས་འབྲུག་ལ་མཆན་པའི་ལྷ་ལྟེ་ཡིག་རྣམས་སོ། །ཐུགས་ཀྱི་ལུས་སུ་རབ་སྦྱོར་
བས། །ཞེས་པས་བདུད་ཅི་ལྷར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཟའ་བརྟུང་ལ་ལོངས་སྦྱོར་
པའི་ཆེ་རང་ལྟེ་སྦྱར་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་དང་སྒྲོག་མ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སོགས་ཀྱང་
བསྟན་རོ། །

དེ་ལྟར་བདུད་ཅི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་འདི་ནི་ནང་མཆོད་དང་གཏོར་མ་བྱིན་
བརྒྱབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། ལུགས་འདིའི་བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་སྦྱབ་པ་དང་། ཅ་རྒྱུད་
དང་། ལྷ་མོ་བཞིས་ཁུས་སོགས་ནས་གསུངས་པའི་རིལ་བྱ་སྦྱབ་པ་དང་། བརྟུང་ལེན་
དང་། ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གནས་སྐབས་སོགས་དུ་མ་ཞིག་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་
ཡིན་པས་ཞིབ་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་འབྲུག་པའི་གོང་དུ།
བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་ལས། སྒོ་མ་པོ་མཐའ་ལྟག་ཅི་སྦྱར་བས། །རྣལ་འབྱོར་རིག་པས་
རྟག་ཏུ་སྦྱད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཐེ་པོང་དང་སྟོན་ལག་སྦྱར་བས་གཡས་སྒོར་

དུ་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བརྒྱུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྟོན་ལྟ་རྣམས་གྱིས་རི་རབ་ལ་
སྤྱབ་ཤིང་བྱས་ནས་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབས་པའི་དབྱས་ནས་བདུད་ཅི་བྱང་བ་ལྟར་ལག་པ་
གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་སྟོ་ལས་རི་རབ་དང་། མིང་མེད་སྟོ་ལས་ས་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་
མཆོར་བྱས་ཏེ་བརྒྱུགས་པའི་དབྱས་ནས་བདུད་ཅི་འཕྲོ་སྟོང་སྟོ་སྒྲངས་པར་མོས་ཏེ་
དབྱལ་བར་གདན་བཞི་ལས་བཤད་དོ། །

གང་ལ་འབྲུལ་བའི་རིམ་པ་ནི། དང་པོར་སྒྲ་མ་དང་། དེ་ནས་གཙོ་བོ་ཡབ་ལུས་
གྱིས་ཐོག་བྲངས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་རྣམས་ལ་སྤུལ་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་མཐེབ་
སྟོན་སྒྱུར་བས་སྒྲངས་པའི་བདུད་ཅི་བདག་ཉིད་གྱི་ལྟ་ཅི་ལ་བཞག་ནས་སྒྱུར་བར་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱབ་ཆེན་ལ་བ་པའི་གཞུང་དུ་ཡང་བྲངས་པ། མཁས་པས་སྤྱབ་པའི་
བདུད་ཅི་སྒྱུར་། །དང་པོར་སྒྲ་མར་དབྱལ་བྱ་སྟེ། །དེ་ཡི་རྗེས་སུ་ཏེ་རུ་ཀ། །རྟོ་རྟེ་ཅན་
གྱི་ཕྱིར་དབྱལ་ལོ། །སྤྱག་རྒྱ་ལ་ཡང་སྤུལ་ནས་ནི། །བདག་ཉིད་གྱིས་ནི་ཡང་དག་
སྒྱུར་། །སྟོར་བ་ཀུན་གྱི་སྟོང་པོ་ཡི། །བདུད་ཅི་རྣམས་པ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟ་སྤུ་ཡི་
སྟོར་བ་ཡིས། །རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའ་དང་མཉམ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་གང་དག་བདག་བསྐྱེད་གྱི་སྐྱབས་སུ་བདག་ཉིད་གྱིས་སྒྱུར་བ་འབའ་
ཞིག་བྱ་ཡི། སྒྲ་མ་དང་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ལ་ནང་མཆོད་འབྲུལ་བ་བྱར་མི་རུང་ངོ་
ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་ལུང་རིགས་གྱི་ཤེས་བྱེད་བྱར་ཅམ་ཡང་མེད་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་
གྱི་ཞིང་མཆོག་ལ་ནང་གི་མཆོད་པ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བས་མཉམ་པར་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་
བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་མེད་དུ་བྱུང་བ་ཆོགས་ཆུང་རུས་སྤྱད་པ་^{༦༩} ཉིད་ནན་གྱིས་
འགོག་པར་བྱེད་པ་དགག་རྒྱས་པོངས་པར་ཟད་དོ། །དེ་ནས་སྒྲ་མ་སྤུ་མ་རྣམས་གྱི་

ཕྱག་བཞེས་ལ་འདུག་པ་ལྟར་སྤྱི་སྒོས་ཀྱི་ཆོས་སྦྱོང་དང་། གནས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་དང་།
དུར་ཁྱོད་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་དཔའ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་དང་། ཕྱོགས་སྦྱོང་དང་།
ཞིང་སྦྱོང་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། གཞི་བདག་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟར་མོས་ནས་བདུད་རྩིས་མཆོད་ཅིང་ཆོས་པར་བྱའོ། །

སྐབས་འདིར་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། བསྟོད་མཆོད་བདུད་རྩི་
སྤང་བ་གསུམ་ག་མ་གསུངས་ཤིང་། མདོར་བྱས་སུ་ཡང་མ་གསུངས་ལ། མདོ་བསྟེ་
ལས། ཆོ་ག་བཞིན་ལེགས་པར་མཆོད་ནས་ཞེས་པ་འབའ་ཞིག་གསུངས་ཏེ། འདིས་
ཕྱི་ནང་གསང་བའི་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་ནོ། །མདོར་བྱས་ལས། དེ་
ལྟར་འཁོར་ལོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟོད་གསོལ། །མཆོག་ཏུ་གསང་བ་རི་བཞིན་དོན་
སྤྱད་ནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་ཀྱང་གཉིས་པ་ནི། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་
ཐབས་ལས། དེའི་རྩེས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་གསལ་བར་བྱས་
ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རྩེས་སུ་ཆགས་པར་བྱས་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་
གཅིག་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀས་སྐབས་འདིར་གསང་མཆོད་བྱ་བ་སྟོན་པས། ཡབ་ཡུམ་
སྟོམས་པར་འདུག་པའི་གསང་མཆོད་སྐབས་འདིར་ངེས་པར་དགོས་སོ། །དེའི་ཚུལ་
ནི། རང་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དོ་རྩེ་དང་བསྐྱེད་འདུ་བྱས་ནས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་
བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་
རྒྱད་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་དུ་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཆོས་
པར་བསམ་སོ། །

༼ཉི་བར་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་བཤད་པ༼༽

ལྷ་པ་ཉི་བར་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་ནི། མདོར་བྱས་ལས། རང་གི་འཁོར་ལོ་ལ་ནི་
འཁོར་ལོ་གཞུག། འཁོར་ལོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཕྱེ་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་
པའི་རྒྱུ་ལ་དང་པོས་གཞུག་ཡས་ཁང་དང་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་རང་ལ་བསྐྱེད་
བསྐྱེད་ཅིང་། རྒྱུ་ལ་གཉིས་པས་གཙོ་བོ་ཡི་ལྷ་ལ་གཅིག་ཕྱེ་སྐྱེད་པར་བསྐྱེད་
ཡིན་ནོ། །རི་ལྷར་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་ནི། མདོ་བསྐྱེད་ལས། དེ་ནས་ཡེ་ཤུ་བཅུ་པ་ལས། ཅམ་
མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་གནས་པར། །བཞོད་པའི་དབྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པར་
བྱ། །དེ་ཡི་དབྱུས་གནས་ཡི་གེ་རྩྱུ་། །རང་གི་གཞུགས་སུ་རབ་ཏུ་བཅུག། །རྩྱ་ལྷ་ལ་
ཐེར་རབ་ཏུ་འབར། །རྣམ་པར་འཕྲོ་བར་བསམས་པར་བྱ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་སྐྱེ་གསུང་
སྐྱེགས། །སྐྱེད་ལ་དེ་ཡིས་རྣམ་བསྐྱེད་ན། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེར་འཁྱུར་བ། །སྐྱེ་གསུང་
སྐྱེགས་ཀྱི་རྩྱ་ལྷ་ལ་ཞེས། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས། །ཡི་གེ་རྩྱུ་གིས་རྣམ་མཁའི་ཁམས་
ཡོངས་སུ་གང་བཞི་རྩྱ་ལྷ་ལ་སེམས་དཔའི་རང་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བསམས་ལ་ཉི་བར་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །རྩྱ་ལྷ་ལ་སེམས་དཔའི་སྐྱེ་བ་ཐབས་ལས། སྐྱེ་
བཞིན་དུ་རང་གི་ལྷས་ཀྱི་དབྱིལ་འཁོར་ལ་བཅུག་ནས་རིམ་པ་འདིས་ཉི་བར་བསྐྱེད་
པར་བྱའོ། །རང་གི་སྐྱེད་ཁར་གནས་པའི་རྩྱ་ལྷ་ལ་རྩྱ་ལྷ་ལ་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་
ཐམས་ཅད་རྩྱ་ལྷ་ལ་ཆེན་པོའི་གཞུགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་
བཟུང་ནས་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་གི་དོན་ནི། རང་གི་སྐྱེད་ཁར་རྩྱ་ལྷ་ལ་སེམས་དཔའི་སྐྱེ་བ་ཐབས་
ཅད་སྐྱེ་གསུང་ལ་བསྐྱེད་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་ལྷས་ལ་བཅུག་ཅིང་།

གཞུག་ཡས་ཁང་གི་ཆ་སོ་སོ་ཡང་དང་པོ་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱབ་པའི་ཆེ། ལུས་ཀྱི་ཆ་
གང་དང་གང་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་གང་དང་གང་བསྐྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་
དེ་དང་དེ་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་ལ་གཞུག་པར་བྱ་ཞིང། དེའི་རྗེས་སུ་རང་གཙུག་པོ་
ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྦྱོར་མཆོམས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འོད་
ཟེར་འབྲོས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་སྤྱི་བ་པ་སྤྱངས་ནས་རྩི་
ཡིག་ཏུ་གྱུར། དེས་ནམ་མཁའ་གང་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་དོ་རྗེ་འཆང་དུ་
བསམས་ཏེ་དེ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རྩི་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་བྱངས་ནས་རང་གི་ལུས་ལ་
བཅུག་པར་བསམ་པ་ནི་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་ཆོ་གའོ། །རྒྱུད་ཀྱི་ཆོ་ག་དེ་དག་སྟོན་གསལ་
དུ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྤྱིང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྱར་མོད། རྒྱུད་ཀྱི་དོ་རྗེའི་ཆོ་ག་རེ་རེ་ཡང་
དོན་དུ་མ་ལ་སྤྱར་དུ་བྱང་བ་སྤྱར་བ་ཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་དོ་རྗེ་སེམས་དཔར་གྱུར་ནས་རང་ལ་བསྐྱབ་པ་འདི་ནི་མདོར་བྱས་
ལས། དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་བཞི་བྱེད་རྣལ་འབྱོར་པས། །རྩི་གི་སྤྱིང་པོས་འཇིག་རྟེན་
རབ་ཏུ་བསྟོན། །དེས་འབྱུང་འགྲོ་ཀུན་དོ་རྗེ་སེམས་དཔར་བསམ། །ལངས་ནས་འགྲོ་
ལ་བཞུས་ཏེ་དེ་བཞིན་སྤྱད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

༼ ཐུན་མཆོམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ། ༽

གཉིས་པ་ཐུན་མཆོམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ། ལུས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཆོ་ག་དང་།
ཁ་བས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས།

༼ ལུས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཆོ་ག ༽

དང་པོ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། སྐྱགས་པ་ཉིང་འཛིན་དམིགས་པའི་ཆོ། གང་ཆེ་
ལུས་ནི་སྐྱམས་གྱུར་ན། ལུས་ངག་ཡིད་ནི་ཆོས་བྱེད་པའི། སྦྱོར་བ་འདི་ནི་བསྐྱོམ་
པར་བྱ། མཐོ་གང་ཅམ་གྱིས་འཕགས་པ་དུ། སྦྱི་བོར་ཆོ་བ་བརྟག་པར་བྱ། བདུད་
ཅི་ལྟ་ནི་དེས་འབབ་པའི། ལྷོ་ནི་དེ་དུ་བརྟག་པར་བྱ། རྩོམ་སྦྱོར་བ་དེ་ཡིས་
ནི། རྒྱུད་ཅིག་གིས་ནི་གཟི་ཅན་འགྱུར། ལུས་ངག་ཡིད་ནི་བདེ་བ་དག་ཐོབ་འགྱུར་
འདི་ལ་ཐེ་ཆོས་མེད། ཅེས་གསུངས་ལ། དོན་འདི་ནི་ཅ་ཆུད་ཀྱི་ལུ་བཙུ་བདུན་པ་
ལས། མཐོ་གང་ཅམ་གྱིས་འཕགས་པར་ནི། སྦྱི་བོར་དཀྱིལ་འཁོར་བརྟག་པར་
བྱ། ལྷོ་ནི་དབུས་སུ་གནས་བསམས་ནས། བདུད་ཅི་ལྟ་པོ་དབབ་པར་བྱ། རྩོམ་
སྦྱོར་བ་འདི་ཡིས་ནི། རྒྱུད་ཅིག་གིས་ནི་གཟི་ཅན་འགྱུར། ལུས་དང་ངག་སེམས་
བདེར་གནས་པར། འགྱུར་བ་འདི་ནི་དོགས་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་བཀོད་
པའོ། འདི་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བའི་རིམ་པ་ནི། ཉིན་མཆན་དུ་ཐུན་བཞིའི་ནལ་འབྱོར་ལ་
དེལ་ནས་བསྐྱོམ་པས་ལུས་སྟོབས་ཆུང་བ་དང་ལུས་ཉམ་ཆུང་དུ་སོང་ན། རང་གི་སྦྱི་
བོའི་མཐོ་གང་ཅམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཕྱ་ཡིག་དཀར་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་གྱུར་
བའི་ཆོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསམ་ཞིང་། འོག་གི་དབུས་སུ་ལྷོ་དཀར་པོ་མགོ་ཐུར་དུ་
བལྟ་བར་བསམས་ལ། ལྷོ་ཡིག་ཆོ་བ་དང་བཅས་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟའི་
ངོ་བོའི་བདུད་ཅི་ཁ་དོག་ལྟ་དང་ལྟན་པ་བབས་པས་སྦྱི་བོ་ནས་རྒྱུ་མཐིལ་གྱི་བར་དུ་
དབང་བསྐྱར་བར་བསམས་ན། དེང་པོ་མི་ཐོགས་པར་ལུས་ཉམས་སྟོབས་དང་གཟི་
བརྩེད་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཉིན་རེ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་ན་ཆེ་རིང་།

ཞིང་སྤྱོད་ཀར་དང་གཉེར་མ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

༼ཁ་ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད་པ།༽

གཉེས་པ་ཁ་ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། མདོར་བྱས་ལས། དེ་ལྟར་སློབ་པའི་སྲགས་
བ་ཡིས། །སྤྱང་དང་དེ་བཞིན་རྟོགས་འབར་བ། །སློག་མ་སྤྱིང་ཁ་ལེགས་སྤྱང་
ཞིང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཆོམ་པར་བ། །རྩྱི་གིས་ལེགས་པར་སྤྱངས་བྱས་
ལ། །ཡི་གེ་ལྷུང་ཡིས་གཙོ་བྱས་ཏེ། །ཚོ་གྱིས་མནན་ནས་འབར་བར་བ། །འདི་ནི་ཁ་
ཟས་སྤྱང་བའོ། །དང་པོ་མགྱིན་པའི་མཆམས་བསམས་པ། །དེར་ནི་རྩྱུ་མས་བྱང་བ་
ཡི། །བསྐྱེད་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་བསྟོམ། །བསྐྱེད་སྤྱིང་དུ་ཡི་གེ་རྩྱི། །རྩྱི་ལས་སྤྱིང་པའི་རྩོ་
རྩེ་ཆེ། །ཅེ་མོ་ལྷ་པ་རྣམ་པར་བསམ། །ཅེ་མོ་དབྱུས་པའི་སྤྱིང་དུ་ནི། །ཚོ་བསམ་སློག་
མ་སྤྱིང་བའོ། །འབྲུག་གི་སྤྱི་ནི་སྤྱིང་ཁར་བསམ། །བྲུ་གསུམ་ཅེ་མོ་དེ་ལས་སློ། །དེར་
ནི་བཟའ་བ་སྤྱིག་པ་དག །འདི་ནི་ནང་གི་སྤྱིན་སྤྱིག་ཡིན། །སྤྱིང་གིས་མེ་ནི་སྤྱིང་བྱེད་
པ། །དེར་ནི་ཚུ་དག་འཆད་པར་བྱེད། །དབང་ཆེན་དཀྱིལ་འཁོར་གནས་སུ་ནི། །གང་
ནས་མེ་ནི་བྱང་བ་དག །བཟའ་བ་དང་ནི་བུང་བ་རྣམས། །གང་ཅིའང་རུང་སྤྱིང་ཚུའི་
དཀྱིལ་འཁོར། །བཟའ་བ་ཁ་ཡི་བསྐྱེད་ལས། །སྤྱིང་ཁའི་བསྐྱེད་ཡང་དག་གཞུག །ལྟེ་
བའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱིན་འོག་ཏུ། །ཁ་སྤྱིང་བ་ཡི་སྤྱིང་བ་ཡིས། །གསང་བའི་བསྐྱེད་ལས་
བྱང་བ། །ཐལ་བའི་མཐར་ནི་རྣམ་པར་བརྟག །རིམས་སོགས་མེད་ཅིང་ནད་ཀྱང་
མེད། །དུག་སོགས་པས་ནི་མི་འཆི་ལ། །དེ་ནི་དུས་མེན་འཆི་མི་འགྱུར། །འཆི་བ་
ཐམས་ཅད་རྣམ་འཛོམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ནི། ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་
བྱེད་པའི་ཆེ་ཁ་ཟས་གཏོར་མ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་སློག་མ་སྤྱིང་བ་ནི། རང་

དོ་རྗེའི་དེགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིན་ན་མི་བསྐྱོད་པའམ་དོ་རྗེ་འཆང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་
མགིན་པའི་ནང་དུང་དམར་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ནང་དུ། རྣམས་བྱང་པའི་བརྒྱ་དམར་
པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་ལྟེ་བར་རྩྱུ་སྟོན་པོ་ལས་དོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པ་སྟོན་པོ་དྲ་དབུས་མ་སྟུ་
གུ་ཅན་གྱི་ཅེ་མོ་ལ་ཨོྲ་དཀར་པོ་འོད་ཟེར་ཟས་ལ་འཁོ་བ་བསམ་པར་བྱཏོ། །

སྟོང་ཁ་སྤྱང་བཞི། སྟོང་ཁར་སྤྲོ་ཆོགས་བརྒྱ་དང་ཉི་མའི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་སྟོན་པོ་མེ་
ལྟེ་ཅེ་གསུམ་པ་འབར་བ་བསམ་པར་བྱཏོ། །དེ་ནས་ལག་པ་གཡས་པ་དག་འབྲུགས་
སུ་མོས་ནས་ཨོྲ་གྱི་འོད་ཀྱིས་ཟས་རྣམས་བྲངས་ཏེ། ལྟེ་རྩྱུ་ལས་བྱང་པའི་དོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་
པར་བསྐྱོམ་པའི་དྲ་དབུས་མའི་སྟུ་གུ་ནས་ཞུགས་ཏེ། ལྷ་ཟམས་ཅད་འདུས་པའི་
བདག་ཉིད་སྟོང་ཁའི་རྩྱུ་ལ་འབྲུལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཟ་བ་ནི་ནང་གི་སྦྱིན་སྲེག་གོ། །དེ་
ནས་གསང་གནས་སུ་ཡོ་ལས་རྒྱང་། ལྟེ་བར་རི་ལས་མེ། སྟོང་ཁར་ལོ་ལས་ས།
མགིན་པར་པོ་ལས་ཚུའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་བསམ། རྒྱང་གིས་མེ་སྤར་བས་ས་
བསྲེགས། དེའི་དོད་ཀྱིས་ཚུ་ཁོལ་བས་ཟས་རྣམས་མགིན་པའི་བརྒྱ་ནས་ཞུགས།
སྟོང་ཁར་སྟེབས་པ་ན་དྲངས་མས་ལྷ་རྣམས་ཆོམ། ལྟེ་བར་སྟེབས་པ་ན་གཏུམ་མའི་
མེས་བསྲེགས་པས་“བཅིགས་མ”²¹⁰ རྣམས་ཐལ་བར་གྱུར་ཏེ་གསང་བའི་བརྒྱ་ལ་
བརྒྱད་ནས་འོག་སྒོ་ནས་འཛོན་པར་བསམས་ལ། ཟས་ཅུང་ཟད་ཞུ་བའི་འོག་ཏུ་རྒྱང་
ཁ་སྤྱང་བྱས་ལ་བཟུང་ངོ། །དེ་ལྟར་རྒྱན་དུ་བྱས་ན་ནད་དང་དུག་ལ་སོགས་པས་མི་
ཚུགས་ཤིང་དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བ་བརྒྱུག་གོ། །

དེ་ཡང་ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་ཀྱི་རྒྱད་ལས། ཉོན་ཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་ནང་གི་ནི། །བརྒྱ་
བཞི་རྣམས་འབྱོར་བ་ནི། །ལུས་ཀྱི་དབུས་ན་ཉི་བར་གནས། །མེ་དང་དེ་བཞིན་རྒྱང་

²¹⁰ རྒྱ་བྲང་ཤིང་དབར་ལས་སྟེགས་མ་ཞེས་བྱུང།

དང་ནི། དབང་ཆེན་དང་ནི་ཚུ་དེ་བཞིན། །རྒྱུད་གི་མེ་ལ་སྤར་བྱ་སྟེ། །རྒྱ་ཡིས་ཡོངས་
སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད། །དབང་ཆེན་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་བྱུང་བ། །གང་དུ་མེ་ནི་བསྐྱོད་པ་
ཡི། །ར་ཡིག་མངོན་སྐྱོད་ཡི་གེ་སྟེ། །ཡ་ཡིག་དབང་གི་ལས་ཁོ་ན། །ལ་ཡིག་རྒྱས་
པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །བ་ཡིག་ནི་བ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་ཞིག་ཟས་དང་བརྟུང་བ་
ནི། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ལ་སྟེ། །བརྒྱ་ཤྲ་ཡི་ཁ་མར་བཟླ། །སྦྱིང་གི་བརྒྱར་གཞུག་
པར་བྱ། །ཉེ་བའི་བརྒྱར་འགྲོ་བྱི་རོལ། །ཁ་སྐྱོར་རྒྱ་ལ་དུ་སྤར་བ་ཡིས། །གསང་བའི་
བརྒྱར་འགྲོ་མ་ཐག། །ཐལ་བས་མཐའ་རུ་ནམ་པར་བསྟན། །དེ་ལྟར་སྦྱིན་སྟེག་བདག་
བཤད་པ། །ཉིན་དང་མཚན་དུ་བྱ་བ་སྟེ། །ཉག་པར་རྒྱན་དུ་བས་བོས་ན། །ཆེ་འདི་ཁོ་
ནར་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཀས་པ་མེད་ཅིང་ནད་ཀྱང་མེད། །ཤི་བའང་མེད་ཅིང་འབྲས་
ནམས་མེད། །དེ་བཞིན་སྒོ་བྱུར་འཆི་བའང་མེད། །འཆི་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་འགྱུར་
ཞིང་། །མི་ལས་ངན་པའང་ནི་བར་འགྱུར། །བཟང་པོ་སྐལ་བར་གསོན་བ་སྟེ། །སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་སྤྲ། །མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤྲུལ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ཉིད་མདོར་བྱས་སུ་བཀོད་པའོ། །ར་ཡིག་མངོན་སྐྱོད་ཡི་གེ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
དོན་ནི། །ཕྱི་སྦྱིན་སྟེག་གིས་ནི་རྒྱས་དབང་དག་གི་ལས་བཞི་འགྲུབ་པ་ལྟར། །ལུས་
ཀྱི་ནང་གི་ཅའི་བརྒྱ་བཞི་ལ་ཡི་གེ་བཞི་ལས་འབྱུང་བ་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོད་པ་
རྒྱུད་གི་ནལ་འབྱོར་དང་བཅས་པའི་སྐོ་ནས་ཟས་ལ་ཡོངས་སྐྱོད་པའི་ནང་གི་སྦྱིན་
སྟེག་གིས་ཀྱང་ལས་བཞི་པོ་དེ་འགྲུབ་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

བརྒྱ་ཤྲ་ཡི་ཁ་མར་བཟླ། །ཞེས་པ་ནི། །སྐབས་འདིར་རྒྱ་དཔེ་ལ་ཤྲ་ཡིག་ཡོད་
མེད་གཉིས་ཡོད་པར་སྤང་ནའང་། །མདོར་བྱས་སུ། །བཟང་བཤེས་པ་ལ་བརྒྱ་ལ། །ཞེས་

འབྱུང་བ་ལྟར་ཁྱ་ཡིག་མེད་པ་རྒྱ་དཔེ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་རིགས་གཞན་གྱི་ཀླུ་འབྱོར་བ་ཡིན་ན་ལྟེ་འཁོར་ལོ་དང་བརྒྱ་དང་རིན་
པོ་ཆེར་བསྐྱེད་པ་སོགས་སྲུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཉང་མཆོད་མུང་བའི་སྐབས་ཀྱི་ལྟེ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ་ཡང་རིགས་སོ་སོའི་དབང་གིས་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །འདི་ལྟར་བྱའི་ཟས་ཀྱི་ཀླུ་འབྱོར་དང་མ་བུལ་བའི་སྒོ་ནས་ཟས་ལ་ལོངས་སྟོང་
པ་ནི། བཟའ་བརྟུང་རི་སྟེད་ལོངས་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་
བསྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་དང་བྱུང་པར་མེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་ཆོགས་ཚུང་དུས་^{ཨ།}སྟེད་ཅིང་། དད་ཟས་ཀྱི་ཡོན་གྱི་ཕུང་པོ་རི་སྟེད་ལོངས་སྟེད་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷག་མ་མེད་པར་སྟོང་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། གདན་བཞི་ལས། གང་
ཞིག་ཅུང་ཟད་བཟའ་བརྟུང་ནམས། །བསྟོ་བ་བྱས་ནས་བཟའ་བར་བྱ། །འདི་ལྟར་སྟོང་
པའི་ཀླུ་འབྱོར་བ། །བྱ་ལོན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བསྟོ་བ་བྱས་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རང་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་བསྟོ་བ་བྱས་ནས་ཞེས་
བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་ཁ་ཟས་ལོངས་སྟོང་པ་དང་། རང་ཉིད་ལྟར་
བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཀླུ་འབྱོར་དང་བུལ་བའི་སྒོ་ནས་བཟའ་བརྟུང་ལ་སྟེད་པའི་
བསམ་པས་ཀྱུན་ནས་བསྐངས་ནས་རང་དོན་དུ་ལོངས་སྟེད་ན་ཟས་ཁམ་རེ་དང་
བརྟུང་བ་རྟུབ་རེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་འགལ་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་
བྱས་རེ་རེ་དང་། སྒྲགས་ཀྱི་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ཅ་ལྟར་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆར་
གཏོགས་ཀྱི་སྟོམ་པོ་རེ་རེ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་ཉེས་དམིགས་གཞན་
ཡང་སྟོམ་འབྱུང་ལས། ལྷ་གསུམ་ལ་སོགས་དང་བུལ་བས། །གལ་ཏེ་སྟེད་ལྟན་

^{ཨ།} བསྟེད་ཅིང་།

འཕྲངས་གྲུང་ན། །དེ་ནི་དུག་འགྲུང་ཐེ་ཆོམ་མེད། །སྒྲགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྐྱེ་མི་
འགྲུང། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་བསྐྱེ་ལས། ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ཉིད་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་
ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་ལས། སྐྱུ་ཡི་དོ་རྩེ་ཁ་ཟས་དང་། །ཕྱི་རོལ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་
དང་། །མདོ་འདོན་ཆོ་གའི་བྱ་བ་ལ། །རྟག་པར་དོ་རྩེ་ཆོས་སྤྱུ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན་བྱ་བར་བཤད་ལ། །དེའི་དོན་སྒྲོན་གསལ་གྱིས་ཟས་ཀྱི་ཆེ་རང་སྐྱུ་དོ་རྩེ་རྣམ་
སྤང་བསྐྱེད་པ་ལ་བཤད་ཅིང་། །འོན་ཀྱང་རྣམ་སྤང་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། །རང་རིགས་ཀྱི་
སྤང་བསྐྱེད་པ་གང་བྱས་ཀྱང་དུང་བར་བཞེད་དོ། །འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་སྐྱབ་
ཐབས་གསུམ་དུ་སྤྱན་མཆོམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ་གཉིས་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་།

ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། །ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་
སྤྱད་པའི་སྐྱབས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱུས་པའི་མཐར་མེམས་གཞན་དུ་མི་བཏང་བར་
དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་དམིགས་ནས་ཉལ་ཏེ་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་གཟུང་ཞིང་། །ལྷང་
བ་ན་ལྷ་མོ་བཞིའི་སྐྱུས་བསྐྱུལ་བར་བསམས་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་རང་ལས་གཙོ་པོ་
ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱར་ལྷང་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་གཏོར་མ་ནི་བག་གས་ཏེ་བར་ཞི་བ་དང་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱར་
ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གཤེ་ཆེ་བར་རྒྱུད་སྤེ་རྣམས་ལས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་།
གྲུབ་ན་སྤྱན་བཞི་ཀའི་མཐར་བྱ་བ་དང་། །མ་གྲུབ་ན་འང་སྤྱན་ཐ་མའི་མཐར་དེས་པ་ཁོ་
ནར་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གཏོར་མའི་སྣོད་ནི། །རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་དུ་མ་ཞིག་
ལས་བསྐྱེའི་སྣོད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་སྣོད་པའི་སྣོད་ཡིན་ལ། །མན་སྟེ་ལས། །གཞོང་པ་
སོགས་ཀྱི་སྣོད་དུ་འང་བྱ་བར་གསུངས་ཤིང་། །གཤེད་དམར་གྱི་རྒྱུད་ལས། །ཁྱོགས་

སམ་ཐངས་གཞིང་དུ་ཡང་བྱ་བར་བཤད་པའི་ཁྱོགས་ནི་རས་དང་པོ་མའི་ཁུད་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་ལ། དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་རྩེ་བོང་བར། ཁམ་པོར་དང་ལག་པའི་ཁྱོར་བའི་
ནང་དུ་འད་སྦྱོན་བར་བཤད་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་སོ། །

གཏོར་མའི་རྩས་ནི་སྤང་བ་སོགས་ལས། ཐན་དང་འབྲས་ཆེན་དང་སྒྲན་མ་དང་།
ཤ་དང་ཉ་ཤ་དང་། ཆང་དང་ཆུ་དང་བཙོང་དང་སྒྲིག་སྦྱ་དང་། ཆན་བྱག་དང་འཁུར་བ་
དང་འོ་མ་ལ་སོགས་པར་བཤད་ལ། མ་འབྱོར་ན་ཐན་དང་ཆུ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་རུང་
བར་བཤད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་སྒྲིམ་འབྱུང་ལས། གཏོར་མ་སྒྲིམ་བྱེད་མེད་པར་
ལས། །སྦྱར་དུ་འབྲུབ་པར་མི་འབྱུར་རོ། །དེས་ན་སྒྲིམ་གྱི་སངས་རྒྱས་གྱིས། །གཏོར་
མ་རབ་ཏུ་བསྒྲགས་པར་གསུངས། །ཞེས་ཆང་མེད་ན་ལས་སྦྱར་དུ་མི་འབྲུབ་པར་
གསུངས་པས་དེ་ཉིད་གཤམ་ཆེད། །གཏོར་མ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཚུལ་ནི་སྤར་ནང་
མཆོད་ལ་བཤད་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ལོ། །འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
གཏོར་མའི་མགོན་བསྐྱེད་པ་དང་། སྦྱན་བའི་ཚུལ་ལ། དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་རྩེ་བོང་བ་
ལས། རང་གི་སྤྱིང་ཁའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁོ་བོ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱེད་པའི་
འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྩུ་བའི་ལྟེ་བ་ལ་གནས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་བཞུགས་
པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། བྱེ་རོལ་ཏུ་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་ལྷ་
རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཀྱག་ནས་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་ཅིག་
གིས་འོད་གསལ་དུ་བརྩུག་པའི་རྩེ་ལ་འདུས་པའི་ལྷ་ཤེས་རབ་མ་དང་བཅས་པའི་
ངོ་བོར་བསམས་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལ་གཏོར་མ་འབྲུལ་བའི་ཚུལ་དང་གཏོར་སྒྲགས་ནི། སྤང་བ་ལས། བདུན་དུ་

ཞབས་བསིལ་ལ་སོགས་པ་དབུལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་དེལ་བྱ་དགོལ་ཞིང་དོ་རྗེ་
གསོར་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་ལྷག་པར་
མོས་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པས་གཏོར་མ། ཨོ་ཨྲུཾ་ཆེ་གོ་མོ་བརྗོད་ཞེས་
བྱ་བས་རང་གི་འཁོར་མོའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ། གཞོད་མཛེས་ཀྱི་བར་གྱི་ལྷ་རྣམས་
རེ་རེ་ཞིང་བོས་ནས་དེའི་ས་བོན་ཡང་བརྗོད་དེ། སར་དུལྭ་ན་ས་མ་ཡ་ཐུ་བྱ་བའི་ཇ་ཀ་
མ་མ་ཤེར་རྟུན་ཅ་ཀུ་བྱ་སྒྲུ་བྱ་བྱུ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
གཏོར་སྒྲགས་ཏེ། ལྷ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་བོས་ནས་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ལྷ་རང་རང་གི་
མཆན་སྒྲགས་བརྗོད་དགོས་པར་བསྟན་ཅིང་། དེའི་ས་བོན་ཡང་བརྗོད་དེ་ཞེས་པའི་
མཆན་སྒྲགས་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ལྷ་རང་རང་གི་ས་བོན་ཡང་སྒྲུར་དགོས་པར་བསྟན་
ཏོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་གཏོར་སྒྲགས་ནི། བྱང་བ་ལས། ཨོ་ཨྲུཾ་སར་ཏེ་རྣམ་ཇ་ད་ཤེད་ཤེད་ཀ་
ལོ་ཀ་རྟུ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ནི། དུས་གསུམ་
སྟེས་པ་ཀུན་དང་ཕྱོགས་བཅུ་ཡི། ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་ཆེ་དམིགས་པ་རྗེ་ལྷར་བྱ་བ་
ནི། བྱང་བ་ལས། དེ་རྣམས་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོ་ནས་བརྩམས་ཏེ་གཞོད་
མཛེས་ཀྱི་བར་དང་། དེ་ནས་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་ནས་
ལྷ་རྣམས་དང་། དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་བྱུང་བའི་ལྷེ་རྗེ་ཅེ་གཅིག་པ་
དམར་པོ་ཅན་རྣམས། དེའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲ་བྱ་རྣམས་སམ། ཡིད་ཀྱིས་བདུད་ཅི་བྱངས་
པ་གསོལ་བས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པར་རྗེ་སྟོན་
འདོད་པའི་བར་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་རོ། །

མཐུག་ཏུ་རྗེ་ལྷར་བྱ་བ་ནི། བྱང་བ་ལས། ཞལ་བསིལ་དང་། རྒྱག་བཟུ་བ་དང་།

སོ་ཅི་ལ་སོགས་པ་བྱིན་ནས་མཆོད་དེ་བྱ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྷ་ལྷ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་
བཟོད་པར་གསོལ་རྟེ། སྤར་བཟོད་པའི་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་བརྒྱུ་ལྟེ། ཨོ་ཨོ་ག་”ལྟ་
རྟེ་སྤར་བཟོད་ཡི་ག་”ལྟ་རྟེ་རྟེ།^{མ༡} ཞེས་བཟོད་ཅིང་པད་སྒྲོར་དང་འབྲུང་པའི་ཕྱག་
རྒྱ་བྱེད་པས། ཞེས་དང་། སེ་གོལ་གསུམ་གཏོག་ཅིང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
གནས་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་གཤེགས་སུ་གསོལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་ར་རོ། །དབང་
པོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སྒྲོང་བཙེ་ལྟ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་དང་། ཕྱག་མཆོན་
སོགས་ནི་མན་ངག་སྟེ་མ་ལས་བཤད་པ་རྣམས། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྐྱེ་བ་ཐབས་
སུ་གསུངས་པ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་ལ་རྗེ་རྗེ་མཆོན་ཆ་ཞེས་པ་དང་།
ཆངས་པ་ལ་མི་སྐྱེ་རྗེ་རྗེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་ནི། རྗེ་རྗེ་འཆང་གིས་
ཕྱོགས་སྒྲོང་རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ཅིང་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་ཀྱི་གསང་
མཆོན་ཡིན་པར་བཤད་ལ། དེ་རྣམས་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་པ་ན་འདུས་པའི་ལྷ་
ཅི་ལྟ་བུར་བསྐྱེད་པ་ཡང་རྒྱས་པར་བྱེད་ན། ཆངས་པ་དང་པའི་ལྷ་མོ་སྐྱེའི་རིགས་སུ་
བཤད་པས་རྣམ་སྤྱང་དང་། ཉི་མ་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་སུ་བཤད་པས་རིན་འབྲུང་དང་།
རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་དང་། རྗེ་རྗེ་ཁྱོ་བོ་དང་། རྗེ་རྗེ་སྐྱེ་རྣམས་གསུང་གི་རིགས་སུ་
བཤད་པས་འོད་དཔག་མེད་དང་། རྒྱུང་ལྷ་ལས་ཀྱི་རིགས་སུ་བཤད་པས་དོན་ཡོད་
བྱུང་པ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་སུ་བཤད་པས་མི་བསྐྱོད་པར་
བསྐྱེད་པར་བྱ་ལ། བསྐྱེད་པ་ཐབས་ཅན་ཀྱང་གསང་ཆེན་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་རིགས་གཅིག་
ཏུ་འདུ་བས་བཙེ་ལྟ་པོ་ཐབས་ཅན་རྗེ་རྗེ་འཆང་སྟོན་པོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་བྱུག་པ་རེག་

མ༡ རྒྱ་བྱེད་དང་བྱུག་ལེས་སྐྱེན་པོའི་ཤིང་དཔར་གཉིས་ཀར་འབྲུར་ཞེས་བྱུང་།

མ༡ རྒྱ་བྱེད་དང་བྱུག་ལེས་སྐྱེན་པོའི་ཤིང་དཔར་གཉིས་ཀར་འབྲུར་ཞེས་བྱུང་།

བྱེད་རྗེ་མས་འཁྱུད་པར་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ལས་སྟོན་
སོ། །དེ་སྐར་ན་སྤུན་མཆོམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་བཤད་ཐེན་རྟོ། །

ཕྱ་ཐིག་བསྟོམ་པ་ནས་འདིའི་བར་དང་། བསྐྱེད་རིམ་པས་ལས་རབ་འབྱམས་
དང་། སྤུན་མོང་གི་དངོས་བྱུབ་བསྐྱུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལས་རྒྱལ་མཆོག་ཡིན་
པར། མདོ་བསྟེ་དང་། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱུབ་ཐབས་ལས་གསུངས་སོ། །

དེ་ནི་སྐྱུབ་ཐབས་ཉི་བར་སྤྱད་པའི་སྤྱིའི་ཆེངས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱི་
མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུབ་ཐབས་ཀྱི་ཆེངས་ལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་
ཀྱང་། འདིར་ནི་བསྟེན་སྐྱུབ་ཡན་ལག་བཞི་དང་། རྣལ་འབྱོར་བཞི་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་
གསུམ་དང་། དེ་ཉིད་ཞེ་དགའི་ཆེངས་གསུངས་སོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། རྣལ་འབྱོར་བ་
ཡིས་རྟག་ཏུ་བསྐྱུགས། །བསྟེན་པའི་ཆོ་ག་དང་པོ་སྟེ། ཉི་བར་བསྐྱུབ་པ་གཉིས་བ་
ཡིན། །སྐྱུབ་པ་ཡང་ནི་གསུམ་བ་ཡིན། །སྐྱུབ་པ་ཆེན་པོ་བཞི་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།
དེ་ལ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ནི། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱད་ལས། བསྟེན་པའི་ཉིང་འཛིན་རབ་
སྐྱོར་བ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ནི་བསྟོམ་པར་བྱ། །ཞེས་པས་བསྟེན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་
རིམ་བཤག་ཉིས་ཀ་ལ་བསྟེན་པར་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་སྤུན་མོང་གི་བསྟེན་པ་
བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཡན་ལག་གཞིར་བྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་བསྟེན་པའི་སྐྱད་དོད་ལ་ངེས་
ཆོག་གི་བཤད་པ་བྱས་པས། བསྟེན་པར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་
པའི་དོན། སྟོན་གསལ་ལས། མདོར་བསྟན་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བཤད་ཀྱང་། རྒྱས་
བཤད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བཤད་པས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བྱང་

ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་བསྟན་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
འཛིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྒྱུར་བ་ནི། བསྟན་པའི་ཉིང་འཛིན་རབ་སྒྱུར་བ། །ཞེས་
པའི་དོན་ནོ། །དེ་བསྐྱོམ་པའི་ཆུལ་ཡང་། ལུ་ཅུ་ཏུའི་སྤྲུག་སྟོན་དབྱེད་པ་ལས་བྱུང་
བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་སེམས་བཞག་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་
སྟོན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ནི་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་པའོ། །

དེས་ན་འདིར་བསྟན་པ་དངོས་ནི་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱུས་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱེད་པ་ནས་ལྷག་མོས་ལུས་
ལ་བསྐྱུས་པའི་བར་ནི་བསྟན་པ་དངོས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་བསྟན་པའི་ཁོངས་སུ་
བསྐྱུ་བར། རབ་སྒྱུར་བ། །ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རུས་པས་འབངས་སོ། །

དེའི་ཕྱིར་བསྟན་པའི་སྒྲ་དོན་ནི། དུལ་ཅན་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཀྱིས་ཡུལ་སྟངས་ཉིད་ལ་བསྟན་ཅིང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྒྲོན་ནས་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཉེ་བར་བསྐྱུབ་པའི་ཡན་ལག་ནི། ཅ་རྒྱུད་ལས། ཉེ་བར་
བསྐྱུབ་པ་བྱུང་མཆོག་ལ། །རྡོ་རྗེ་སྤྱེ་མཆེད་ནས་པར་དབྱེ། །ཅེས་པས་སྟོན་ཏེ། དེ་
ལ་ཉེར་སྐྱུབ་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ནི། གང་ལ་ཉེ་བའི་ཡུལ་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་བྱུང་པའི་
ཁོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ཁད་ཉེ་བ་ཁོངས་སྟོན་
རྫོགས་སྐྱའི་སྤྲུག་ཀྱི་སྐྱར་བསྐྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བསྐྱུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་
འོད་གསལ་ལས་ཉེ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འངས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དང་པོའི་མགོན་
པོ་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་བར་ནི་ཉེར་སྐྱུབ་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ནས་སྐྱུལ་སྐྱུ་དོར་སེམས་སུ་
བསྐྱུར་བའི་ལུས་ལ་ལུས་དཀྱིལ་རྫོགས་པར་བཀོད་ཟིན་པའི་བར་དེའི་ཡན་ལག་

ཡིན་པས། ཉེར་སྦྱབ་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྟུ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཉེར་སྦྱབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཏུ་བྱུགས་རྗེ་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཉིད་སྟོན་གསལ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་། ཉེ་བར་བསྦྱབ་པ་བྱུབ་མཆོག་ལའོ། །ཞེས་པའི་དོན་
ནི། མདོན་བྱང་ལྷ་ལས་ཉེ་བར་བསྦྱབ་ནོ། །ཡུལ་གང་ལ་ཉེ་བར་བསྦྱབ་ན། དངོས་
བྱུབ་མཆོག་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱེ་ལའོ། །ཞེས་པའོ། །རྫོ་རྗེ་སྟེ་
མཆེད་རྣམ་པར་དབྱང། །ཅེས་པའི་དོན་ནི། རྫོ་རྗེ་ཞེས་པ་སྦྱེ་རྫོ་རྗེ་རྣམ་སྣང་ནས་
གཞོད་མཛེས་ཀྱི་བར་ལྷ་སོ་གཉིས་སོ། །སྟེ་མཆེད་ཅེས་པ་རང་གི་གཟུགས་ཕྱང་
ནས་རྒྱང་མཐིམ་ཀྱི་བར་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཆ་སོ་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་
སྦྱར་ནས་ལུས་དཀྱིལ་འགོད་པ་ནི་རྣམ་པར་དབྱང་པའི་དོན་ནོ། །འདིར་ལུས་དཀྱིལ་
འགོད་པའི་གཞི་སྦྱལ་སྦྱེ་རྫོང་སེམས་སུ་བསྦྱར་བ་ལ་འགོད་པར་དངོས་སུ་མ་
གསུངས་ཀྱང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་གཞན་ལས་ཤེས་ཉེ་གོང་ཏུ་བཤད་ཐིག་ཏོ། །བསྦྱབ་
པའི་ཡན་ལག་ནི། ཅ་རྒྱུད་ལས། སྐགས་ཀྱི་བདག་པོ་བསྟོམ་པ་ཡིས། །བསྦྱབ་པའི་
ཆོ་ན་བསྦྱལ་བར་གསུངས། །ཞེས་པས་སྟོན་ལ། སྦྱབ་པའི་སྦྱེ་དོན་ནི། རང་གི་སྟོ་
གསུམ་རྫོ་རྗེ་གསུམ་དང་དབྱེད་མེད་ཏུ་བསྦྱབ་པ་དང་། སེམས་དབང་སུམ་བཅེགས་
སུ་བསྦྱབ་པའི་ཕྱིར་སྦྱབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་དེའི་ཆོག་དོན་ནི། སྐགས་
ཞེས་པ་ཨོྲཱཿཱུཿཾ། །

དེའི་བདག་པོ་ནི་སེམས་དབང་སུམ་བཅེགས་ཏེ། དེ་ལྟར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་
གནས་གསུམ་ཏུ་བསྟོམ་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་སྟོ་བསྟུ་ཡིས་རང་གི་སྟོ་གསུམ་རྫོ་རྗེ་
གསུམ་ཏུ་བསྦྱབ་པའི་ཆོ་ན་རྣམ་སྣང་འོད་དཔག་མེད་མི་བསྟོད་པ་གསུམ་ལ་བསྦྱབ་

བར་གསུངས། ཞེས་པའོ། །དེས་ན་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉ་གིས་བརྒྱབས་པ་ནས་རིགས་
བདག་གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་བར་ནི་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གོ། །བསྐྱབ་པ་ཆེན་པོའི་
ཡན་ལག་ནི། ཅུ་རྒྱུད་ལས། སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་ཆོ། །རང་ལྷགས་དོན་རྒྱུ་གི་
གཟུགས། །དབྱ་རྒྱུ་ལ་ནི་བདག་པོ་བསམ། །ཡེ་ཤེས་དོན་རྒྱུ་ལ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་པས་སྟོན་ཅིང་། དེའི་ཆོག་དོན་ནི། སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་ཆོ་རྒྱུ་
བྱ་ཞེ་ན། རང་རང་གི་ལྷགས་ཀྱིས་ལྷུང་བའི་དོན་རྒྱུ་གི་གཟུགས་ཏེ་ལྷའི་སྐྱ་པོ་
གཉིས་ལ་རང་རང་གི་དབྱ་རྒྱུ་ལ་ནི། རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་བསམ་པས་དབང་བསྐྱར་
བར་བྱ་ཞིང་། དེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཡེ་ཤེས་དོན་རྒྱུ་ལ་
ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པའི་ལྷགས་པས་དོན་རྒྱུ་ལ་ལྷུང་བྱས་ཏེ་སྟོམས་པར་
ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་སྟེ་འདིས་རིག་མ་འདུ་བ་
ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་རྫོགས་པའི་བར་སྐྱབ་ཆེན་དུ་བསྟན་ཅིང་། དེས་
མཆོན་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་རྣམས་ཀྱང་སྐྱབ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་སྟོན་
གསལ་ལས་གསུངས་སོ། །

སྒྲ་དོན་ནི། གཞན་དོན་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱབ་ཆེན་པོ་
ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ལ། སྒྲོར་བ་ཆོགས་བསགས་དང་
བསྐྱར་འཁོར་གཉིས་སྐྱབ་ཐབས་དངོས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅུ་ཡིན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་དངོས་
མ་ཡིན་པས། དེ་མ་གཏོགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཐབས་ཅད་སྤྱད་པ་
ལ་བསྟེན་སྐྱབ་བཞིའི་ཆིངས་བྱེད་པས། བརྟེན་བ་རྒྱུད་པ་དང་། ལྷ་རེ་རེ་ལ་བསྟེན་སྐྱབ་
ཡན་ལག་བཞི་མི་སྒྲོར་རོ། །ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་འདུས་པ་ལ་བསྟེན་པ་ནི་དམ་

ཆོག་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཉེར་སྒྲུབ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་ཆོབ་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་ནི་སྐྱེ་
གསུང་ཐུགས་བྱིན་རྒྱལ་པ་དང་། སྒྲུབ་ཆེན་ནི་དབང་བསྐྱར་ནས་རིགས་བདག་གིས་
རྒྱས་གདབ་པ་ལ་མཛད་ཅིང་། གཙོ་བོ་དང་དེའི་ཡུམ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
གི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞི་བཞི་སོ་སོར་ཆང་བར་སྒྱར་ནས། དེ་
དག་རིམ་བཞིན་ཡན་ལག་བཞི་རྩེ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཆིངས་ནི། དག་ནག་གི་རྒྱུད་ལས། དང་པོར་བསྐྱོམ་
པ་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། གཉིས་པ་རྗེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན། །གསུམ་པ་འིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་
ཏེ། །བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣལ་འབྱོར་དང་། རྗེས་སུ་
རྣལ་འབྱོར་དང་། འིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་བཞིའོ། །དེ་ཡང་
རྒྱུད་གཞན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སྒྲུབ་ཐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་
བཞིའི་ཆིངས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དག་ནག་གི་རྒྱུད་ལས། རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རྫོགས་པ་
ནི། །རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་འདི་ལྟར་འདོད། །དེ་ཡི་རྒྱ་མ་ཐུན་ལྷ་ཡི་སྒྲ། །རྗེས་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་ཡིན་པར་གྲགས། །འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་པ། །འིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་
ཡིན་པར་འདོད། །སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྣམས་དང་། །ལྷ་ཡི་མིག་སོགས་བྱིན་
བརྒྱལ་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོ་གཞུག་པ་དང་། །མཆོད་དང་བསྟོད་པ་ཆེན་པོ་
ནི། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཡང་འཕགས་པས་མདོར་བྱས་སུ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱེད་པ་ནས་
ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱེད་བའི་བར་རྣལ་འབྱོར་དངོས་ཀྱི་སྒྲོན་འགྲོར་བྱས་ནས། དེ་
བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། རྒྱ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་གཉིས་རྣལ་འབྱོར་དངོས་

གཞི་དང་། མདོན་བྱང་ལྷག་མ་གསུམ་རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་དང་། དེ་ནས་ལུས་དཀྱིལ་
གྱི་ལྷ་རྫོགས་པར་བཀོད་ཆར་གྱི་བར་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་དང་། ལྷ་གསུམ་གྱི་ན་
རྒྱུ་ནས་དང་པོ་སྦྱོར་བ་རྫོགས་ཀྱི་བར་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོར་གསུངས་ལ། དོན་
འདི་ནི་བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེས་པ་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཤིན་ཏུ་
རྣལ་འབྱོར་རྣལ་འབྱོར་ཆེ། །དང་པོའི་སྦྱོར་བ་མདོར་བསྐྱུས་པ། །དེ་བཞིན་དཀྱིལ་
འཁོར་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ །ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣལ་འབྱོར་མཆོག་ །ཅེས་དང་པོ་སྦྱོར་བ་
དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དང་པོ་
སྦྱོར་བ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་བཞིས་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་
ལ། དེའི་བྱིར་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ནི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ཁོ་
ནའི་ཆེང་ས་ཡིན་གྱི། སྐབ་ཐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆེང་ས་མ་ཡིན་ནོ། །རྣལ་
འབྱོར་བཞིའི་སྐད་ཅོན་ལུགས་གཞན་ལ་བཤད་པ་རྣམས་འདི་ལ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བར་
སྤང་ཞིང་། ལུགས་འདི་ལ་ཆད་ལྷན་སྤྱད་ཀྱང་བཤད་པ་མི་སྤང་བས་མ་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་ཉིང་འཛིན་གསུམ་གྱི་ཆེང་ས་ལ། དང་པོ་སྦྱོར་བ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་
གྱི་ལྷ་སྤྱལ་བ་པོའི་ཉིང་འཛིན་ཉེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྤྱལ་བའི་དང་པོ་སྟེ་སྦྱོན་དུ་
ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་ཉིང་འཛིན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་པོ་སྦྱོར་བའི་
ཉིང་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ལས་སྤྱལ་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་རྫོགས་ནས་རང་གནས་སུ་བཀོད་པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དགོད་
བྱའི་འཁོར་ལོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཉིང་འཛིན་ཡིན་པའི་བྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་ཉིང་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྤྲ་རྒྱུ་ནས་ལས་རབ་

འབྲམས་བསྐྱབ་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ནི། གཙོ་བོར་མངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ཡང་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་ཀྱི། ཐུགས་གཞན་ནས་ཚུལ་གཞན་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་
པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་སོ་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་
དང་། དེ་ཉིད་ཞེ་དགུར་བཤད་པ་གཉིས་དོ་རྗེ་སྤང་བའི་གཞུང་ལས་བྱུང་ཡང་། ཕྱི་མ་
རྒྱ་དཔེ་དག་པའི་ལུགས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་སྐྱབ་ཐབས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་
ཆིངས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཞེ་དགུར་འབྲེད་ཚུལ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་དགོངས་པ་
རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་དུ་རྒྱ་ལོ་པས་བཤད་པ་ལྟར། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ལྷན་སྐྱབ་
ཐབས་སུ་གསལ་བར་བཀོད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། འདིར་ནི་ཡི་གེ་མངས་པར་
འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ། །

༼ བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་གོམས་ཚུལ། ༽

བཞི་བ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་རི་ལྟར་གོམས་པར་བྱེད་ཚུལ་
ལ། ཐུན་བཞི་ལ་མངོན་རྟོགས་རི་ཙམ་ཞིག་བསྐྱོམ་པ་དང་། དམིགས་པ་སྐྱོང་ཚུལ་
དངོས་སོ། །

༼ ཐུན་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱོམ་ཚུལ། ༽

དང་པོ་ནི། མདོ་བསྐེལ་ལས། ཐུན་བཞིར་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གོམས་པས་བདག་
དང་གཞན་གྱི་དོན་ཐུན་སྐྱབ་ཆོགས་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྐྱོན་གསལ་

ལས། དེ་ལྟར་ཉག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱན་བཞིར་བསྐྱབ་པ་བྱས་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་
སྤྲོད་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་གཞན་དུ་མ་ཞིག་ལས་ཀྱང་
སྤྱན་བཞིར་བསྐྱབ་པར་གསུངས་ལ། སྤྱན་བཞི་ནི་རྩ་ལན་རྩ་རིམ་སྤྱན་བཞིར་
བྱིན་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རིམ་པ་ནི། རོ་རེངས་དང་། ཉི་མ་གྱུང་དང་། ཕྱི་རོ་
དང་། མཚན་མོ་སྟེ་བསྟོམ་པའི་རིམ་པ་འོ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱན་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་
བཤད་ཅིང་། བྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར། སྤྱན་གསུམ་པ་ལ་ཉི་མཐའ་
ཞེས་བཤད་དོ། །སྐབས་དེ་དག་དུ་མ་ངོན་རྟོགས་ཇི་ཅུ་མ་བསྟོམ་པའི་ཚུལ་ནི། སྤྱན་
ཐོག་མཐའ་གཉིས་རྒྱས་ཤིང་། བར་བ་གཉིས་བསྐྱུས་པ་དང་། དང་པོ་རྒྱས་ཤིང་ཐ་མ་
གསུམ་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་གཉིས་རྒྱ་གར་བའི་མཁས་བྱུང་དུ་མ་ཞིག་གིས་བཤད་པ་
ནི། དལ་བྲེལ་གྱི་དབང་གིས་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱུན་པའི་བྱེད་ལྷགས་ཡིན་ལ། དལ་བྲེལ་གྱི་
དབང་གིས་བྲེལ་ན་སྤྱན་དང་པོ་ལ་ཡང་བསྐྱུས་པ་བྱེད་པར། མན་ངག་སྟེ་མའི་སྟེ་མ་
བརྩ་གཉིས་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཚུལ་ལ།
བདེ་མཚོག་དང་བདག་མེད་མ་སོགས་གཞན་རྣམས་ལ་འཆད་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་
ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དོ་རྩེ་བཞི་བསྐྱེད་རྒྱས་བསྐྱུས་གཉིས་སྤྱ་
རེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱབ་ཐབས་བསྐྱུས་པ་བསྟོམ་ཚུལ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་
ནས་མགོ་བཟུང་སྟེ་དང་པོ་སྦྱོར་བ་རྩོགས་པའི་མཐའི་མཚོད་པའི་ར་རྒྱལ་འཛིན་པ་
ཡན་ཆད་བྱས་ནས། དེ་ནས་ལྷན་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་སོ་སོའི་ལྷགས་ཁར་རང་རང་གི་ས་
བོན་ལ་བསྐྱས་བྱའི་ལྷགས་ཀྱིས་བསྟོར་བ་བསྟོམ་པ་སོགས་བྱས་ནས་བསྐྱས་པ་
དང་། བསྟོར་མཚོད་བདུད་ཅི་སྤང་བ་བྱའོ། །དེ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁར་གི་ཆ་སོ་སོ་

ཡང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་སོ་སོ་ལ་བསྐྱུས་པའི་ཉེར་བསྐྱུ་བྱ་ཞིང་། ཚུལ་འདི་ལ་སྤར་
ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱུ་བའི་ཆེ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་གི་ལྷ་སོ་སོའི་གདན་ནམས་
མི་དམིགས་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་ལས་དང་པོ་བའི་སྐྱབས་སུ་བསག་སྦྱང་དང་།
བར་ཆད་བསྐྱང་བ་གནད་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། སྐབས་ཡོད་ན་ཆོགས་ཞིང་
མཆོད་པ་སོགས་དང་། བསྐྱང་འཁོར་བསྐྱོམ་བ་གཉིས་ཀྱང་མ་ཆག་ན་ཁྲད་ཆེ་བར་
བཞེད་དོ། །

། དམིགས་པ་སྦྱོང་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ། །

གཉིས་པ་དམིགས་པ་སྦྱོང་ཚུལ་དངོས་ནི། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་བཤམ་སྤྱན་
བཞིར་སྒོ་བ་བཤམ། གཙོ་བོར་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྦྱེ་བའི་སྤྱན་བྱེད་
དང་། ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་གྱི་གཉེན་པོར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ལ། རྫོགས་རིམ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་སྦྱེ་བའི་སྤྱན་བྱེད་དུ་འགོ་བཤམ་ནི། སྤྱབ་ཐབས་རྒྱས་བསྐྱུས་གང་བསྐྱོམ་
"ཀྱང་སྦྱེ་ཞི་བར་དོ་གསུམ་སྦྱེ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་སྤྱང་གཞི་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་གནད་
རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་དགོས་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་གྱི་གཉེན་པོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ། ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་
པའི་གཉེན་པོར་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྷ་བསྐྱོམ་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱུ་དང་། སྤྱབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་ལྷ་དེ་དང་དེ་དངོས་ཡིན་སྟེ་མ་པའི་དག་
པའི་ར་རྒྱལ་ལྷགས་ཅན་རེ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་དོན་ལ་སྒོ་དེའི་འཛིན་
སྤངས་ཀྱི་ལྷགས་མ་ཡལ་གྱི་བར་དུ་རྟོག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་ཅིང་ཡིད་གཞན་

དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གཤེདས་པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་དགོས་ཏེ། མདོ་བསྐྱེད་ལས། དེ་
ལྟར་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་རབ་ཏུ་འདུག་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་དང་དབང་བསྐྱར་
བ་ཐོབ་པས་ཐ་མལ་བའི་ར་རྒྱལ་དང་བྲལ་བས། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་གཞན་དུ་
མ་ཞིག་ལས་ཐ་མལ་གྱི་ར་རྒྱལ་བསལ་དགོས་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐ་མལ་གྱི་ར་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
གྱི་ར་རྒྱལ་བསྒྲོམ་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཐ་མལ་བའི་སྣང་བ་འགོག་པའི་རྟེན་དང་
བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་བསྒྲོམ་པ་ནི་དེའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །

ཐ་མལ་གྱི་སྣང་བའི་གཉེན་པོར་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་བསྒྲོམ་ཚུལ་ནི། དང་
པོར་སྐྱབ་ཐབས་རིམ་ཅན་དུ་བསྒྲོམ་པའི་ཆེ་ཡིད་གཞན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གཤེདས་
པར་བྱས་ནས་སྐབས་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེའི་དག་པའི་སྣང་བ་རེ་ཡིད་ལུལ་དུ་དོན་སྦྱི་
ལེགས་པར་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་དལ་བྱས་གསལ་བཏབ་ནས་བསྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ལྟར་
སྐྱབ་ཐབས་རིམ་ཅན་དུ་བསྒྲོམ་པའི་མཐར་འཛོག་བསྒྲོམ་བྱེད་པ་ན། འཕགས་པའི་
ལུལ་གྱི་མཁས་གྲུབ་པལ་ཆེ་བའི་བཞེད་པས། རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དོན་སྦྱི་ལམ་གྱིས་གསལ་བཏབ་ནས། དེ་
ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ཏེ་བླ་ཤེས་པ་སྟེན་ཚུལ་ཚུལ་བཞེན་དུ་བྱས་ནས་དགྲིལ་
འཁོར་ཐམས་ཅད་ལ་ཅིག་ཆར་དུ་དམིགས་ནས་གསལ་སྣང་རིམ་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ཉིད་སྦྱོང་ཚུལ་ཤེས་ན་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ། བོད་ཀྱི་ཁྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་
ལྟར་ན། དང་པོར་ཡབ་རྒྱུད་པ་ཞལ་གཅིག་བྱས་གཉིས་པ་གསལ་བཏབ་ནས་དེ་ལ་
སེམས་བརྩུང་། དེ་ལ་སེམས་བརྩུང་བ་ན་གཞན་གང་གི་རྣམ་པ་སྒྲོ་ལུལ་དུ་ཤར་ཀྱང་།

དེའི་རྗེས་སྤྲོ་མི་འབྲང་། ཅ་བའི་དམིགས་པ་མི་གསལ་ན་བསྐྱར་ནས་གསལ་བཏབ་
ཅིང་བཟུང་། དེའི་ཡང་སྤྲོ་ནས་མཛོད་སྤྲོ་ལྟ་བུ་ཆ་གཅིག་གསལ་གྱི་གཞན་མི་གསལ་
ན་ཆ་གཅིག་པོ་དེ་ལ་སེམས་བཟུང་། དེ་བརྟན་པ་ན་སྤྲི་ཆ་གཞན་རིམ་གྱིས་བསྐྱབ་
ཅིང་^{ཨ་ལ}“བསྐྱོམས་ནས་” ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པའི་སྤྲི་ཆ་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་
སྤང་བ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ན། ཞལ་དང་ཕྱག་གཞན་བསྐྱབ་ཅིང་^{ཨ་ལ}“བསྐྱོམས་ནས་” གཙོ་
བོའི་ཞལ་ཕྱག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱོད་གསལ་བ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ན། ཡུམ་
དང་། དེ་ནས་ནས་སྤང་སོགས་ལྟ་རེ་རེ་ནས་བསྐྱབ་ཅིང་། མཐར་ཉེན་དང་བརྟན་པའི་
དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་དུ་གསལ་བར་སྤང་བ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་
གྱི་བར་དུ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ལ་ལྟའི་ང་རྒྱལ་འབྲགས་ཅན་སྤྱེ་ཡང་། ཉེན་དང་བརྟན་པའི་ནས་
པ་གསལ་པོ་མི་འཆར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་ནས་པ་གསལ་པོ་འཆར་ཡང་ང་རྒྱལ་
འབྲགས་ཅན་མི་སྤྱེ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་གཉིས་ཀ་
མེད་པ་སྟེ་སྤྱི་བཞི་འོང་བར་སྤང་ཞིང་། གཞན་ཡང་གདུལ་བྱའི་སྤྱི་བཞི་དེ་བྱེ་བས་སྤྱེ་
ཚུལ་རིགས་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་འོང་བས་སྤྱོད་དང་བསྐྱབ་པའི་འབྲིང་ཚུལ་གྱི་དེ་བྱེ་བ་
ཤེས་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་གཞུང་ཆེན་མོ་ནམས་ནས་འབྱུང་བའི་བྱིང་གོད་གཙོད་
ཚུལ་དང་། རྒན་ཤེས་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་གི་གནད་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་
སྤྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ལྟན་དུ་བསྐྱོམ་པ་དགོས་སོ། །

སྤང་བྱ་ཐ་མལ་གྱི་སྤྱོད་བཅུད་གྱི་སྤང་བ་ནི་དབང་ཤེས་ལྟའི་སྤང་བ་མ་ཡིན་གྱི།

^{ཨ་ལ} བསྐྱོམས་ནས་

^{ཨ་ལ} བསྐྱོམས་ནས་

ཡིད་ཤེས་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྣོད་བཅུད་དུ་སྤང་བ་འདི་ཡིན་ལ། དེ་དང་ཐ་མལ་གྱི་ང་
རྒྱལ་གཉིས་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམས་ནས་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ལྟར་ས་ཐོན་སྤོང་བའང་མ་ཡིན་ཞིང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་
སོགས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སོགས་སྤོང་བ་ལྟར། ལྷའི་
རྣལ་འབྱོར་གསལ་བཏབ་མ་བཏབ་གང་ཡིན་ཀྱང་། རེ་ཤིག་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་
མངོན་གྱུར་སྐྱེར་མི་རུང་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་སྤོང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཁམས་མི་
སྦྱོམས་པ་སོགས་གྱི་སྒོ་བྱར་གྱི་རྒྱུན་གཞན་མེད་པ་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་
གསལ་བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་རི་ལྟར་གསལ་བཏབ་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་རྩོམ་མངོན་སུམ་
བཞིན་དུ་གསལ་བར་སྤང་བ་དང་། ང་རྒྱལ་གསལ་བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་རང་ཉིད་ལྷ་དེ་
དང་དེ་དངོས་ཡིན་ནོ་སྦྱོམ་པའི་ང་རྒྱལ་བཙུག་མ་མ་ཡིན་པ་འབད་ཚེལ་ལ་མི་ལྟོས་
པར་ཐུན་འཁྱོངས་གྱི་བར་དུ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་སྟེ། མདོར་ན་ཡིད་དོའི་མ་
དག་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་སྤང་ཞེན་གཉིས་པོ་འདི། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གསལ་བཏབ་པ་
ཙམ་གྱིས་དག་པའི་སྤང་ཞེན་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་བྲགས་བྲག་པར་འཕོས་ནས། དག་
པའི་སྤང་ཞེན་དེ་ཉིད་འབད་ཚེལ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་བར་དུ་རང་
གི་དང་གིས་འཇུག་པ་བརྟན་པར་གྱུར་བ་ཉིད་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་
འགོག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གོམས་པ་ཆེ་བས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་པ་ན། དབང་ཤེས་ལྷའི་ཡུལ་གྱི་སྤང་བ་ལྟོག་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་
གྱིས་དེ་དག་གི་སྤང་བ་བཀག་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡིད་ཤེས་དོན་དེ་ལ་ཞུགས་ཆབས་ཆེ་
བས་དབང་ཤེས་ལྷ་སྐྱེ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་རྣམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།

རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་གིས། རྣམ་ཤེས་དོན་གཞན་ཆགས་པ་ཡིས། །རྣམ་མེད་དོན་
གཞན་མི་འཛིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སློབ་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡང་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་འཁོར་མོའི་སྤང་བ་ཡིད་ངོར་གང་ཤར་བ་ཐམས་ཅད་རིམ་སྤང་བ་བཞིན་
ཏུ་བྱུང་བས་སློབ་པའི་རེས་པ་ཤུགས་ཅན་བསྐྱེད་ནས་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ལ་
སློབ་པ་དང་། དེ་འདྲ་བའི་སློབ་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ལྟ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་བདེ་སློང་གི་རྣམ་རོལ་
ཏུ་བལྟ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ་སྤར་ཡང་མང་ཏུ་བཤའ་ཐིག་ཏོ། །

རིམ་སྤང་བཤའ་པའི་སྤྱིའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སློབ་ཚུལ་འདི་ནི་རགས་པ་བྲན་པ་
གཅིག་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ཡིན་ལ། སྤ་བརྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ནི་
སྤར་བརྟན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་རང་གཙོ་པོའི་ང་རྒྱལ་ཅུང་ཟད་བརྟན་
པ་ནས། རང་ལྟ་དེའོ་སྤམ་པའི་འཛིན་སྤངས་མངོན་གྱུར་བར་མ་ཆད་ཏུ་མེད་ཀྱང་། ང་
རྒྱལ་གྱི་ཅི་མ་ཡལ་ཞིང་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཉམས་བར་དུ། ལུས་ཀྱི་འགྲུལ་
བསྐྱོད་དང་ངག་གི་སྒྲ་བརྗོད་ལུང་མ་བརྟན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་པ་དང་
སྤགས་བསྐྱུས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཆོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་
གོམས་པ་བརྟན་པོར་སོང་བ་ན། གཞན་གྱིས་བྱས་ན་མི་དགོ་བར་འགྱུར་བའི་ལུས་
ངག་གི་ཀུན་སྐྱོད་ཏུ་མ་ཞིག་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་ཆོགས་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱུར་
རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སྐྱོད་ལས། སྤྱི་ཉི་ཏུ་ཀའི་གོ་འཕང་གནས། །ཡན་ལག་གི་ནི་
བསྐྱོད་པ་དང་། །ཆོག་གི་རབ་འབྱམས་རི་སྟེང་པ། །དེ་སྟེང་ཕྱག་རྒྱ་གསང་སྤགས་

ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༼བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་བཤད་པ།༽

ལྷ་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་བཤད་པ་ལ། སྤ་
མོའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་ནི། སྤ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
བཤད་ཟིན་པས་ཤེས་ལ། རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་ནི། དབྱ་ནག་
གི་དཀར་འབྲེལ་ལས། དེས་སྐྱོདོ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་ལག་མཐེལ་གྱི་ཤིང་ཐོག་ལྟར་རང་
དབང་དུ་མཐོང་བ་ན། དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་སྤུན་མཚམས་ངེས་པ་
མེད་པར་བྱས་ལ། ཞེས་དང་། སྤ་ཉིག་སྤང་བ་ལས། དངོས་གྲུབ་ནི་སེམས་བརྟན་པ་
སྟེ་བདག་ཉིད་ལྟའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དང་། དེའི་ར་རྒྱལ་བདག་ལ་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་རང་
གི་རང་གིས་འཇུག་པ་དེ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟེན་དང་བརྟེན་པར་
བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་ཞལ་བྲག་
གི་གངས་དང་། བྲག་མཚན་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སྤྱི་བོའི་རིགས་
བདག་ཡབ་ཡུམ་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་འབྲས་ཀྱི་ནང་དུ་ས་སྤྱིང་ཡབ་ཡུམ་བསྟོམ་
པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཇུག་མཚན་དང་བྲག་མཚན་དང་། ཞལ་བྲག་གི་གངས་
དང་། སྤྱན་གྱི་དཀར་ནག་ཚུན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་འདྲེས་པར་ཅིག་ཆར་དུ་ཡིད་ཀྱི་
ཤེས་པ་ལ་མཛོན་སྤྲུལ་དུ་གསལ་བར་སྣང་ཞིང་། བདག་ཉིད་ལྟ་དངོས་ཀྱི་ར་རྒྱལ་དུ་
འཕོས་པའི་འཛིན་སྣངས་དང་བཅས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་
རྟོག་གིས་བར་མ་ཆོད་པར་ངེ་ཙམ་འདོད་ཀྱི་བར་དུ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པའི་

གོམས་པ་དབང་དུ་གྱུར་བའོ། །

སྤར་ཐུན་འཁྱེད་ས་པའི་ཆད་སྟོན་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སེམས་བརྟན་པའི་ཆད་
ཡིན་གྱི་དབང་ཐོབ་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ལ། མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དགོས་
སོ། །ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཐེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས། ལས་
དང་པོ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་ཐོབ་པ་
དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་བཞི་གསུངས་པའི་
བཞི་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཇོགས་རིམ་ལ་རྒྱས་པ་རྟེན་པའི་སྐབས་
ཡིན་ཞིང་། དང་པོ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཐོག་མར་སྟོན་པ་ནས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་
རགས་པ་ལ་ཡང་གསལ་སྤང་མ་ཐོབ་པའི་བར་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དགྲིལ་འཁོར་
ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་རགས་པ་རྣམས་ཅིག་ཆར་ཡིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་སྤང་
ལ། མིག་ལ་བཀོད་པའི་ས་སྤྱིང་སོགས་ལྷ་སྤ་བ་རྣམས་དེ་ལྟར་གསལ་བར་སྤང་མི་
རྒྱས་པར་རིམ་ཅན་དུ་བསྟོན་པ་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་སྐབས་དང་། གསུམ་པ་ནི་དེ་
འབྲུ་བའི་ལྷ་སྤ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྤར་བཞིན་གསལ་བར་སྤང་བའི་གནས་སྐབས་ཉི།
ལུགས་དེའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྒྱས་པར་ནི་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་
བཞད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོན་ཡུན་རིང་སྤར་རི་ཅམ་ཞིག་གོམས་ན་ལྷ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་
སྤང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་སྟམ་ན། དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་“སྟོན་འགྲེལ་”²¹⁶ ལས། དེ་ལྟར་རི་
སྟོན་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དེ་
སྟོན་གྱི་བར་དུ་ཉིན་རེ་བཞིན་བསྟོན་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་ཉིང་འཛིན་གསུམ་སྟོན་དུ་

²¹⁶ རྒྱ་བྲང་དང་བཟ་ཤིས་སྟུན་པོའི་ཤིང་དབང་དུ་བསྟོན་འགྲེལ་ཞེས་བྱུང་།

འགྲོ་བས་ཆེ་བ་དུག་གས་ལོ་གཅིག་གི་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། བསྐྱོམ་པའི་ཡུན་ཆད་བསྟན་པ་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ལོ་གཅིག་ལས་ཡུན་
རིང་པའི་ཆད་མ་གསུངས་པས། དབང་བསྐྱར་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཆོག་དང་
སྒོམ་པ་ལ་གནས་པ་གཞིར་བཞག་ནས་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་གནད་ལ་མཁས་པས་ཉིན་
མཆན་དུ་འབད་ན་ཡུན་ཉ་ཅང་རིང་པོ་མི་དགོས་སོ། །

དེ་ཡང་གཙུག་ཤིང་གཙུག་པ་ལས་ཤིང་ལ་བྱོད་བྱུང་བ་ན་བྱོད་དེ་ཅུང་ཟད་
ཅུང་དུ་སོང་གི་བར་དུ་ངལ་བསོས་ནས་ཡང་གཙུག་པ་ཤིང་། ཡང་ངལ་བསོ་བ་དེ་
ལྟར་བྱས་ན་མེ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་གྱི། བྱོད་བྱུང་བ་ཅམ་ནས་ཀྱང་བར་མ་ཆད་པ་
གཙུག་པ་ན་བྱོད་རེ་ཆེར་སོང་ནས་མཐར་མེ་འབྱུང་བ་ལྟར། ལྟའི་ནལ་འབྱོར་ལ་འབད་
དེ་བསྐྱོམ་པས་གསལ་སྤང་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་པ་ན། ཡང་སྐྱོ་དེའི་ཅི་ཡལ་གྱི་བར་དུ་ཆོས་
དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་གཞན་གང་ཡང་རུང་བས་སེམས་གཡེངས་ནས་སྤར་
ཡང་གོམས་པར་བྱེད་བ་ལྟ་བུ་སྤེལ་མར་འདུག་པ་ལ་ནི་སྤྱི་ནམས་བྲིལ་བས་ལོ་
གངས་ཆེས་མང་པོ་འདས་སུ་ཟེན་ཀྱང་གསལ་སྤང་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བ་མི་
སྲིད་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྐྱོ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་གསལ་སྤང་དང་ང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱས་པ་མ་
ཉམས་པ་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་བཙོན་པ་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱོམ་ན་སྤར་དུ་གསལ་སྤང་
མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒོ་བ་དཔོན་དཔའ་པོས། རྒྱན་མི་ཆད་པའི་ནལ་འབྱོར་
གྱིས། །བསམ་གཏན་བསྐྱབ་ལ་བཙོན་པར་བྱ། །ཡང་དང་ཡང་ཞིང་ངལ་བསོས་
ན། །གཙུག་པ་མེ་ཕྱིན་མི་འགྱུར་ཏེ། །ནལ་འབྱོར་ཚུལ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ། །ཁྱད་
པར་མ་ཐོབ་བཏང་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་ལྟའི་ནམ་པ་མཛོན་

སྤྱི་ལོ་འཆར་བའི་གསལ་སྤང་བཏན་པོ་སྤྱི་བ་ལ། རྩོན་དུ་ཞི་གནས་བསྐྱབ་དགོས་
བ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་། རི་ལྟར་བསྐྱོམ་བ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རོན་དེ་
གོམས་པར་བྱས་ན་ཡིད་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་མངོན་སྤྱི་ལོ་འཆར་བ་འགལ་བ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་རྒྱུག་གིས། མི་གཙང་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས། །ཡང་དག་
མིན་པའང་བསྐྱོམ་བ་ཡི། །སྒྲིབས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་འཆར་བ་ཏོག་མེད་དང་། །གསལ་བར་སྤང་བ་
ཅན་དུ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་རྟོག་པ་བསྐྱོམ་པས་སྒྲོ་དེའི་རྒྱུ་
རྟོག་མེད་དུ་འགྱུར་བ་འགལ་ལོ་སྤྱི་ལོ་འཆར་བ་དེ་ལྟར་ལྟོག་པ་འི་ཅམ་གོམས་པར་བྱས་
ཀྱང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་སྤང་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་དང་
རྗེས་འབྲེལ་གང་། །དོན་གསལ་སྤང་བ་ཅན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དོན་དེའི་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་མ་འབྲེལ་པར་གསལ་བར་ཤར་ཀྱང་རྟོག་མེད་དུ་མི་
འགྲུབ་ན། ཕྱི་རོལ་བ་དབང་ཤེས་རྟོག་པར་འདོད་པ་རྣམས་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་
དགག་མི་རུས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྟོག་པ་འི་ཅམ་གོམས་ཀྱང་གོམས་ཡུལ་གསལ་བར་
སྤང་བ་མི་སྲིད་ན་ཐར་བ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པའི་གྲོལ་བའི་ངོར། རྣམ་འབྱོར་མངོན་
སྤྱི་ལོ་འཆར་བའི་རྟོགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་མ་
ཉིད་ལ། འདོད་འདིགས་ཐུང་ན་གྱིས་བརྒྱབས་དང་། །རྒྱུ་པོ་མི་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
པས། །མདུན་ན་གནས་པ་གཞན་དུ་ནི། ། ། །ཡང་དག་མིན་པའང་མཐོང་བར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་སྤྱི་ལོ་འཆར་བ་གང་བ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་ལ་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་ཡི་གེ་མངས་པར་འགྱུར་བས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །དེ་
ལ་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྣམ་འབྱོར་བ་ལ་སྤྱི་ལོ་འཆར་བ་མཆོག་ཏུ་གཞོལ་

མེ་ཐང་དང་བཟུ་ཤིས་ཤིང་དཔལ་དུ་བཞིན་དུ་ནི།

བ་ཞེས་བ་དང་། སྤ་བ་ཡང་མཐར་ཕྱིན་པའི་ནྤ་ལ་འབྱོར་བ་ལ་ནང་ལ་མཚོག་ཏུ་བཞོལ་
བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་རྒྱུད་འབྲེལ་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་སོ། །

༼བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ནྤ་ གཞག༽

དུག་པ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ནྤ་གཞག་བཤད་
བ་ནི།

སྤྱིར་སྤགས་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དངོས་གྲུབ་ལ། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་གཉིས་ལས། རྩོགས་རིམ་གྱི་རྩོགས་པ་རྒྱད་ལ་
སྤྱེས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བསྐྱེད་རིམ་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དངོས་གྲུབ་ནི་དང་པོ་
ལོ། །དེ་ལ་ཡང་། ཞི་སོགས་བྱ་བའི་ཚོག་དང་། །དེ་བཞིན་གྲུབ་པ་བརྒྱད་དང་
ནི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དངོས་གྲུབ་ཐ་མ་ནད་ནི་བ་དང་། ཆེ་དང་ཤེས་རབ་དང་
འབྱོར་བ་སོགས་རྒྱས་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། རྫོན་པོ་དང་། དུལ་འཁོར་དང་། ལྷག་
རྒྱ་དང་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་དབང་དུ་བྱ་བ་སོགས་དང་། གདུག་པ་ཅན་བསད་པ་
དང་། བསྐྱད་པ་དང་། རེངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བཞིའི་དངོས་གྲུབ་དང་། དངོས་
གྲུབ་འཕྲིང་པོ། ལྷ་མོ་བཞིས་ལྷས་གྱི་རྒྱུད་ལས། རྩས་བརྒྱད་ཡན་ལག་བསྐྱབ་པ་
བཤད། །རི་ལུ་མིག་སྟོན་དངོས་གྲུབ་དང་། །ས་འོག་རལ་གྱིའི་དངོས་གྲུབ་དང་། །ནམ་
མཁར་འཕྱར་དང་མི་སྣང་དང་། །ཤི་བ་མེད་དང་ནད་འཛོམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྷ་བུའི་གྲུབ་པ་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་རི་ལུའི་དངོས་གྲུབ་ནི། རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་

བ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་ནས་ཉི་མ་རེ་ལ་རེ་རེ་རྒྱན་དུ་ཐོས་ན་ལུས་འོད་ཟེར་གྱི་
གཟེ་བརྟེན་དང་ལྷན་པ་དང་། གསེར་བཙོ་མའི་མདངས་དང་ལྷན་པ་དང་། མེད་མེད་
གྱི་བུའི་སྟོབས་དང་ལྷན་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་སྟོ་ལྷགས་དྲག་པོའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་
ལྷན་པ་དང་། རི་ལྟར་འདོད་པའི་སྟོན་ལམ་འགྲུབ་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་སོགས་མངོན་
བར་ཤེས་པ་ལྷ་ཐོབ་པ་སྟེ། བན་ཡོན་དྲག་ཐོབ་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །མིག་སྒྲུབ་
ནི། དུད་པའི་མིག་སྒྲུབ་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་རབ་མི་སྤང་བ་དང་།
འབྲིང་ས་འོག་ན་གནས་པའི་གཏེར་མཐོང་བ་དང་། ཐམ་བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་གཞན་
དབང་དུ་བྱེད་པ་གསུམ་འགྲུབ་བར་སྟོན་གསལ་ལས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ས་འོག་གི་དངོས་གྲུབ་ནི་སྐྱབ་པ་པོའི་ལུས་ས་ཆེན་པོ་འདིའི་འོག་གི་དཔག་
ཆད་དུ་མའི་བར་དུ་ཚུལ་ཉ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་བྱེད་པ་སོགས་སོ། །རལ་
གྱིའི་དངོས་གྲུབ་ནི་རལ་གྱི་སོགས་གྱི་ཕྱག་མཆན་བསྐྱབས་ནས་ལག་ཏུ་བཟུང་
བ་ཅམ་གྱིས། མཁའ་སྟོན་དང་། རི་རབ་གྱི་ཅེ་མོ་སོགས་དང་། འོག་མིན་གྱི་བར་དུ་
གང་འདོད་པའི་གནས་སུ་ཡུད་ཅམ་གྱིས་ཕྱིན་བར་རུས་པའོ། །དངོས་གྲུབ་ལྷག་མ་
བཞི་ནི་གོ་སྟོའོ། །དངོས་གྲུབ་དེ་དག་ཀྱང་ལྷགས་ལ་གཞོལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་བས་
བཟུངས་པ་དང་། སྤྱིན་སྟེག་དང་། རྩས་དང་། འབྲུལ་འཁོར་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་
བསྐྱབ་དགོས་ལ། ཉང་ལ་གཞོལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་བས་ནི་དེ་དག་ལ་མ་ལྟོས་བར་
བསམ་གཏན་ཅམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བར་རུས་ཏེ། རི་ལུ་དང་ཕྱག་མཆན་གྱི་
དངོས་གྲུབ་སོགས་ཀྱང་རྩས་ལ་མ་ལྟོས་བར་བསྟོམ་པའི་རི་ལུ་དང་ཕྱག་མཆན་ཅམ་
གྱིས་འགྲུབ་བར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ནད་ནི་བ་སོགས་གྱི་ལས་སྤན་ཆེགས་འགྲུབ་པ་

ནི། དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པའི་སྒྲགས་པ་ལྟའི་རྣམ་འགྱུར་ཅུང་ཟད་བཏྟན་
ཞིང་། བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་ཆད་དུ་རྫོགས་པས་ད་ལྟ་ནས་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་རྟུགས་པ་དུ་མ་
ཞིག་ཡོད་ལ། རྒྱུད་སྤེལ་ལོག་མ་རྣམས་ནས་བཤད་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ལས་
ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་འབྲུབ་པ་དང་།
དངོས་གྲུབ་མཆོག་དམན་རྒྱུད་སྤེལ་ལོག་མ་རྣམས་དང་སྤུན་མོང་བ་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་།
དངོས་གྲུབ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཉིད་འབྲུབ་པ་ལ་རྒྱུད་སྤེལ་ལོག་མ་ནས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་
ཆོགས་ཆེན་པོ་དང་ཡུན་རིང་པོ་མི་དགོས་པར། ཆོགས་ཅུང་དུས་ཞག་བདུན་ལ་
སྒྲགས་པའི་དུས་ཤིན་ཏུ་ལྷུང་བ་ལ་འབྲུབ་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་སྤྲ་རགས་གཉིས་གང་
ཡང་རུང་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྒྲགས་པས་སྦྱོད་པ་རྣམས་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་
སྦྱད་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་སོ། །

དེའི་ཕྱིར་ཅ་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་། སྦྱོན་གསལ་ལས་བསྐྱེད་རིམ་པས་ཀྱང་
སྦྱོད་པ་རྣམས་གསུམ་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་
སྤུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་མི་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་ན་འདིའི་
གོང་དུ་སྦྱོད་པ་བྱེད་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ནང་ལ་མཆོག་ཏུ་གཞུལ་
པའི་སྒྲགས་པས་སྦྱོད་པ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་རྒྱ་བ་བྱུག་གི་བར་དུ་སྦྱད་པས། དེ་
ནས་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཐོགས་པ་མེད་པར་བསྐྱེད་པར་རྟུགས་ཀྱི། སྒྲགས་ཆོག་
དང་སྦྱོང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །སྒྲགས་ལ་གཞུལ་པའི་སྦྱུབ་པ་པོས་རྒྱ་བ་བྱུག་
ཏུ་སྦྱོད་པ་བྱས་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་མ་
གྲུབ་ན། སྤྲ་ཡང་སྦྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་བྱུག་སྦྱོད་པའི་སྒྲགས་ཆོག་དང་། དེ་ནས་ཀྱང་མ་

བྱུང་ན། ཡང་སྒྲིང་བ་ཆོ་བ་དྲུག་གི་ཕྱི་ཕྱོད་སྒྲིག་སྒྲིག་ཆོག་གྲུ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིང་བ་ཆོ་བ་
བཙོ་བརྒྱུད་ཀྱི་བར་དུ་ལན་གསུམ་སྒྲིང་ཀྱང་དངོས་བྱུང་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་
བཤད་པ་བཞིན་མ་བྱུང་ན། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ནས་གསུངས་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱར་གདབ་དང་། ཅ་
རྒྱུད་ལེ་འུ་བཅུ་བ་ནས་གསུངས་པའི་ལྷ་གསུངས་སྒྲིང་བ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲིང་པོ་
བསྐྱུལ་བ་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་བྱས་ན། དེ་ནས་གདོན་མི་ཟ་བར་དངོས་བྱུང་ཁྱད་
པར་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་སྒྲིག་སྒྲིག་ལ་གཞུགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པས་ཀྱང་
འབྲུག་པར་འབྱུང་རོ། །

དོན་འདི་ནི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། ཇི་སྲིད་མཐོང་བ་དེ་སྲིད་དུ། །རྣམ་གཉིས་ཆོ་བ་
དྲུག་ཏུ་བསྒྲོམ། །འདོད་པ་ཀུན་ལ་ལོངས་སྒྲིང་པས། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྟག་ཏུ་
བྱ། །གལ་ཏེ་ཆོ་བ་དྲུག་གིས་ནི། །རི་སྐད་གསུངས་པ་མ་མཐོང་ན། །རི་སྐད་བཤད་
པའི་ཆོ་ག་དང་། །སྒྲོམ་པ་ལན་གསུམ་བཅུ་པར་བྱ། །དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་སྐྱབ་པ་
པོས། །མཐོང་བ་འབྱུང་བར་མ་བྱུང་ཅིང་། །གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་མ་བྱུང་ན། །འག་ཤུལ་
སྒྲིང་བས་བསྐྱུལ་པར་བྱ། །དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ནི། །འབྲུག་པ་ངེས་པར་ཉེ་བར་
འབྱུང། །རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྒྲིང་བས་ནི། །རྡོ་རྗེ་ཕྱར་བྱས་ཕྱར་བྱ་གདག། །དེ་ནས་
དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། །བསྐྱུང་བའི་སྒྲིང་བ་དག་ཀྱང་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་
ལེ་འུ་བཅུ་པའི་མགོ་ནས་བཅུ་པས་ཏེ། །རྡོ་རྗེ་ནི་ཆུ་ལ་མཆོག་འདི། །ཞག་བདུན་
པར་དུ་བྱས་ན་ནི། །ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཅན་གྱི་གསང་། །སྐྱུ་དང་གསུང་སྒྲིག་སྒྲིག་འབྲུག་པར་
འབྱུང། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་བར་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིང་པོ་བསྐྱུལ་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། །དངོས་བྱུང་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་རྣམས་དུས་ཤིན་ཏུ་རྒྱུར་བར་

འགྲུབ་པ་ལ་སྟོད་པ་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་སྟོང་སྟོར་པའི་རྒྱས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་
ཐོབ་ནས། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་རག་ལས་ལ། གང་གི་ཆེ་སྦྱབ་པ་པོ་འགའ་ཞིག་གི་སྒོ་དང་དབང་པོའི་བྱེ་
བག་གིས་སྟོད་པ་ཆེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱད་ཀྱང་། ད་དུང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
ལྷས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེན་གྱིས་སྒོ་བ་པར་འགྱུར་བ་ཅམ་གྱི་བདེ་སྟོང་སྟོར་པའི་རྟོགས་
པའི་རྒྱས་པ་མ་རྟེན་པའི་དབང་གིས་ལྷས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་ན།
མངོན་སུམ་དུ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱང་པོ་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
སྤྱང་པོ་བསྐྱལ་བ་ནི་སྟོད་པ་སྦྱད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། དེ་ཡང་
སྤྱགས་ལ་མཆོག་ཏུ་གཞོལ་བའི་སྤྱགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར། སྟོན་
གསལ་ལས། སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་པ་གསུམ་ལ་གོམས་པ་
ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་པའི་ནལ་འབྱོར་བས། གང་གི་ཆེ་དངོས་གྲུབ་རྟེན་པར་མ་གྱུར་ན་
དེའི་ཆེ་རང་གི་ལྷ་ལ་སྤྱང་པོ་བསྐྱལ་བར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
དང་། དེ་ལྟར་སྤྱགས་ལ་མཆོག་ཏུ་གཞོལ་བ་ནམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་
རྒྱབ་ཀྱིས་སྟོགས་པར་གཟེགས་ནས་དངོས་གྲུབ་འདོད་པ་དེ་ནམས་རྗེས་སུ་བཟུང་
བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱན་རས་གྱིས་འཆོ་བའི་ཐབས། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པས་སོ། །

སྟོད་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། སྟོད་པའི་རྒྱས་ཀྱི་སྟོམ་བསམ་དང་། སྤྱང་པོ་རི་
ལྟར་བསྐྱལ་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ནི་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྤྱན་རིམ་སྤྱགས་ལ་
སྟོན་དང་། རྒྱད་ཀྱི་མཐའ་གཅོད་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་པར་

བྱའོ། །གཞན་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་པས་ལས་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྲག་རྒྱ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོན་པས་དེ་དང་དེ་བྱ་བ་ནི་འིན་ཏུ་བསྐྱགས་ཏེ། མདོ་བསྟེ་ལས། དེ་ནས་ལེའུ་བཙུ་བ་ལས། །སྐགས་ཀྱི་སྐྱེས་བྱ་རི་སྟེང་བ། །རྫོང་གསུམ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྫོགས། །དབང་པོ་གཉིས་ནི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྟག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་རྫོང་དང་བརྒྱ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བས་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པོ། །ཞེས་དང་། རྫོང་མེས་ས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། ཕྱི་དང་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱིན་སྲེག་དང་། ཡི་གེ་གསུམ་མཇུག་སྟེང་བའི་སྐགས་སམ། །སྐགས་དང་སྦྱོན་གྱི་སྦྱོར་བས་ཀྱང་རྫོང་དང་བརྒྱ་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་བྲས་ནས་ལས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་འདི་ཉིད་རྒྱུད་སྟེ་རྣམས་ལས་བཤད་པ་འིན་ཏུ་མང་ངོ། །

གཞན་ཡང་ལས་གང་བསྐྱབ་ཀྱང་ལས་དེ་ཉིད་གང་ལ་གང་གིས་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་དང་དེར་སྦྱང་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྐྱ་མ་ལྟ་བུ་དྲན་པའི་སྟོན་པས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་ལེགས་པར་བེན་པ་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལས་སྦྱོར་རྣམས་བཤད་པ་བཞིན་འབྲུག་པ་མི་སྟོང་ངོ། །དེའི་ཕྱིར་ལེའུ་བཙུ་བའི་མཆམས་སྦྱོར་དུ་སྦྱོན་གསལ་ལས། །བཤད་པ་དང་མ་བཤད་པའི་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་དངོས་བྱུ་བ་ནི་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རི་འཛིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བས་འབྲུག་པར་མི་འཇུག་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་རྒྱུད་སྟེ་པོར་འོག་དང་། ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་འིན་ཏུ་མང་ངོ། །གཞན་ཡང་རྒྱུད་སྐགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་

བའི་དྲོར་བཟླས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྤྲལས་ཀྱི་རྩས་བ་ཆེས་ཆེར་བྱང་པར་དུ་
གྱུར་ནས་ལས་རྣམས་ལྷུང་དུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱོགས་བྱེད་པར། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་བཞི་
བ་ལས། འགོ་ག་པའི་དྲོ་རྩེ་རྒྱལ་པོ་ནི། །ཡོངས་སུ་རྩོགས་བ་མངེས་མཆོག་
གིས། །ཡེ་ཤེས་དྲོ་རྩེ་གསུམ་ལས་བྱུང་། །ཀྱུན་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགྲུགས། །ཞེས་
པས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཆོགས་བསྐྱབ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱན་མོང་དུ་
རྩེས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱང་པར་བརྒྱུད་ཡོད་དེ། ལས་བཞིའི་བྱེ་བྲག་གིས་གང་དུ་ཁ་ལྟ་
བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། གང་གི་ཆེ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། ལྷ་དང་
ཆས་གོས་སོགས་ཀྱི་ཁ་དོག་རི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཁ་དོག་གི་བྱང་པར་དང་། ལས་གང་
བསམ་བ་གང་གིས་བྱེད་པ་བསམ་པའི་བྱང་པར་དང་། ལས་གང་གནས་གང་དུ་བྱེད་
པའི་གནས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། ཡུལ་གང་ལ་ལས་གང་བྱེད་པའི་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་
དང་། ལས་གང་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ཐས་རི་ལྟ་བུ་བསྐྱེན་པ་ཁ་ཐས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་།
ལས་གང་ཆོག་རི་ལྟ་བུས་བསྐྱབ་པ་ཆོགའི་བྱང་པར་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལས་དང་
པོ་བཞི་ནི་བཤད་རྒྱུད་དྲོ་རྩེ་སྤང་བར་གསུངས་བ་སྒྲོན་གསལ་དུ་བྲངས་ཤིང་། བྱང་
པར་བྱི་མ་བཞི་ནི། ཅ་རྒྱུད་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་བ་ལས་ཞིབ་ཏུ་འཆད་དེ། དེ་དག་
ཀྱང་རྒྱུད་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཞིབ་ཏུ་རྩོགས་པར་བྱ་ཡི་འདིར་ཡི་གེ་ཏ་ཅང་མངས་པར་
འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ། །དེ་ལྟར་ལས་དང་པོ་བ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ཅུང་ཐད་གོམས་བ་
ནས་བཟུང་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་རགས་བ་མཐར་བྱིན་པའི་བར་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ལས་གང་བསྐྱབ་ཀྱང་སྒྲོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་

ཀྱི་བསྐྱེན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱས་ནས། །དེའི་རྗེས་སུ་ལྷ་མོ་བཞིའི་སྤངས་སྒྲགས་
དང་། །ཁོ་པོའི་སྤངས་སྒྲགས་སོགས་སྒྲགས་གང་གི་སྒྲོ་ནས་ལས་བསྐྱུབ་པའི་སྒྲགས་དེ་
ལ་སྒྲོས་སུ་བསྒྲས་པ་འབྲུམ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། ཅུ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་ཏུ་བཅུ་བཞི་པ་ལས།
ཡང་ན་ཁོ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །དཔེན་པའི་གནས་ནི་ཆེན་པོ་རུ། །སྒྲགས་པས་འབྲུམ་
དུ་བསྒྲས་བྱས་ནས། །ལས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་སྒོས་འབྱུང་ལས། རྫོགས་ལྡན་ལ་ནི་བསྒྲས་བྱ་གཅིག་ ཉིས་འགྱུར་
གསུམ་ལྡན་ལ་བསྒྲས་བྱ། །སུམ་འགྱུར་གཉིས་ལྡན་ལ་རབ་བརྗོད། །ཚོད་ལྡན་བསྒྲས་
པ་བཞི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལས་སྦྱོར་གྱི་སྒྲོས་ཀྱི་བསྒྲས་པའི་ཆད་རི་
ཅོམ་གསུངས་པ་དེ་དང་དེ་ད་ལྟ་བཞི་འགྱུར་དུ་བསྒྲ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་
རིས་པས་དངོས་གྲུབ་བསྐྱུབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ཐིག་ཏོ། ། །

གསུང་རབ་མཁའ་དབྱིངས་མངའ་པའི་ཡང་ཆོ་ལ། །རིགས་པའི་འོད་སྣང་ཅེ་
དགས་རྣམ་རོལ་ཅིང་། །ལེགས་བཤད་ཚུ་སྦྱེས་བཞད་པའི་དབལ་སྟེར་བ། །བསྟན་
པའི་ཉི་མ་གཉིས་པ་གཞན་ཡོད་མིན། །དེ་ཡིས་ས་སྟངས་མཁས་སྒྲོམ་མེ་ཁྱེར་
ཆོགས། །སྤག་དོག་ཁུང་བྱར་སྤྱར་དུ་འཇུག་འགྱུར་ཞིང་། །ལོག་སྤྱ་འབྱུང་པོའི་བྱ་
ཆོགས་ལོང་གྱུར་ཀྱང་། །བདག་སྒྲེའི་ཉིན་བྱེད་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་མ་ཡིན། །རིམ་གཉིས་
འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་ནོར་བུ་དེ། །རྒྱུད་ཤེ་རྒྱ་མཆོའི་ཁྱོན་ལ་དབང་བསྐྱུར་
པའི། །མཁས་མཆོག་གདེངས་ཅན་དབང་པོའི་ཅོད་པན་ལ། །གནས་ཀྱི་བ་ཡང་མིག་
རྗེས་ཚུ་ལས་མིན། །ཁོ་པོ་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཆོའི་མཐར་སོན་ནས། །རིམ་གཉིས་ཟབ་
མོའི་དེ་ཉིད་འབྱེད་པ་ལ། །སྒྲོ་ངན་རིགས་བརྒྱུད་གྲན་པོའི་ལུགས་འཛིན་

ནམས། །སྒང་བས་རང་ཉིད་དུ་བ་པར་མ་བྱེད་ཅིག །མདོ་སྤགས་གཞུང་ལུགས་ཆེ་
དང་རིགས་ཚུལ་ལ། །ཅུང་ཟད་མ་སྦྱངས་ཆ་ཅམ་མི་ཤེས་ཀྱང་། །ཤུན་ཆེགས་ཆོ་
གའི་འདོན་བ་གོམས་ཅམ་གྱིས། །རྒྱུད་དོན་འཆད་པར་འདོད་བ་གད་མོའི་
གནས། །རྒྱུད་དང་བསྟན་ཆེ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བྱུང་ཅིང་། །ཁྱི་མེད་རིགས་པའི་དབྱེད་
པས་འདོར་དགོས་ཀྱང་། །ཀན་རབས་ཆོག་གི་ཞེན་པས་འཇུག་དགོས་པའི། །ལམ་
དེས་ལྷན་པོ་མེན་པ་སྤྱོད་ཞིག་མགྲ། །སྦྱབ་དང་སྤྱན་འབྱེན་བརྒྱལ་མ་བྱང་ཡང་། །ལྷན་
པོའི་དབྱེད་ཆོགས་ཆོག་དན་བྱང་རྒྱལ་གྱིས། །རང་ཕྱོགས་བསྐྱབ་དང་གཞན་
ཕྱོགས་སྤྱན་འབྱེན་པ། །དེ་དག་བདེ་གཤེགས་བསྟན་པའི་ཆོས་རྒྱུན་ཡིན། །དམ་
ཆོག་སྒྲུལ་བ་སྤངས་པའི་སློབ་མ་ནི། །བརྒྱ་ཕྱག་དབང་གིས་སྤྱད་པའི་བརྗེ་ཆོང་
མཁན། །ལྟོ་ཕྱིར་ཆོས་འཆོང་དེ་དག་བསྟན་པ་ལ། །རེ་ཤིག་ངལ་བསོ་བྱས་ན་གཞོད་
པ་རྒྱུད་། །མཐའ་དྲུག་འཆིང་བས་བཅིངས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན། །རི་བཞིན་བྱེ་ནས་སྤོན་
མེད་ལེགས་བཤད་མཆོག། །བསྐྱེད་རིམ་འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་དགའ་སྟོན་
འདི། །སྐལ་བཟང་སློ་བྲོས་ལྡན་ལ་བདག་གིས་བསྐྱབས། །དགོ་བ་འདི་ཡིས་ཆེ་
རབས་ཀུན་ཏུ་བདག། །རྡོ་རྗེ་འཆང་དབང་སྤྲུལ་པའི་ཞབས་བསྟེན་ཅིང་། །ལམ་བཟང་
འདི་ཡིས་བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་མཆོག། །རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་མ་ལུས་ཁྲབ་བྱེད་ཤོག །

རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་སློབ་པའི་རྒྱལ། །བསྐྱབ་པའི་
ཐབས་རྣམ་པར་བཤད་པ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། །རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་
དབྱེད་མ་མཆིས་པའི་བྱབ་པའི་དབང་ལྷག །ཡ་རྗེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་
ཞབས་ཀྱི་པར་ལ་སྤྱི་བོས་རེག་པས། །སྤྱོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྤྱེ་བཞིའི་དོན་མཐའ་དག །ཁྱི་མེད་པའི་རིགས་པས་
རྣམ་པར་བྱེ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་སང་འཛིགས་པ་མེད་པ་ལྟེ་

མཆོག་རྒྱལ་པོ་ཆེའི་གནས་ཐོབ་པ། བྱི་དང་ནང་གི་བྱ་བ་མཐའ་རྒྱ་མཆོལ་བུའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པའི་བཙུན་པ་དག་གི་
ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས། གཙང་ཉང་སྟོད་རིགས་པའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སའི་ཆ། ཆོས་བླ་ཆེན་པོ་ལེགས་བཤད་
སྟོགས་པའི་ཆལ། དཔལ་འཁོར་སྟེ་ཆེན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི། སྟེ་སྟོད་དང་
རྒྱུད་སྟེ་མཐའ་དག་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། ལུས་པའི་བརྒྱལ་བྱ་གས་རི་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པའི་སྟན་གཅིག་པ་སྟོ་བྱོས་ཆོས་
སྟོང་གིས་བབྱིས་སོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་
གྱུར་ཅིག། །།

སྙམྱི། རྒྱལ་བསྟན་པ་ད་ཆ་ལ་པན་བདེའི་བྱི་བསྐྱར་ཅན། །བཤད་སྦྱབ་འདབ་
རྒྱས་ནམ་གྲོལ་སྤྱང་ཅིའི་བཙུད། །འགོ་ཀྱན་སྟོད་ཕྱིར་སྦྱོར་འབྲུམ་བྲམས་པ་
སྤིང་། །ཆོས་སྟེ་ཆེན་མོ་ཆོས་སྦྱིན་ཆར་འདི་སྟེལ། །སུ་ཇ་ཇ་གཏྲི། །།

བར་བྱང་སྟོན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞིལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆིག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

དཔར་དུ་བསྐྱེན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་ལྟ་སེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀྱན་
ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ལུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བར་བསྐྱེན་བྱུང་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་
རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱེན་དང་བསྐྱེན་འཕྱར་གང་ལ་འང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བ་སྟོའི་སྟོན་ཆིག་ཏུ་ལྟུང་དགོ་སྟོང་ཆོས་
སྤྱོད་བཤད་དབང་སྟོ་བཟང་བསྐྱེན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བཤོ།

༄༅། བཅའ་ སམརྟུང་དྲུག་ལྟོ། ཨ་ཅི་ན་དྲུང་དྲུང་དྲུག་ལྟོ། ཨོ་རྒྱུ་རྒྱུ།

ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་ཅ་དྲུག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཆེ་འགོ་མ་ལུག་གི་ཉིས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་
ཅ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ།